

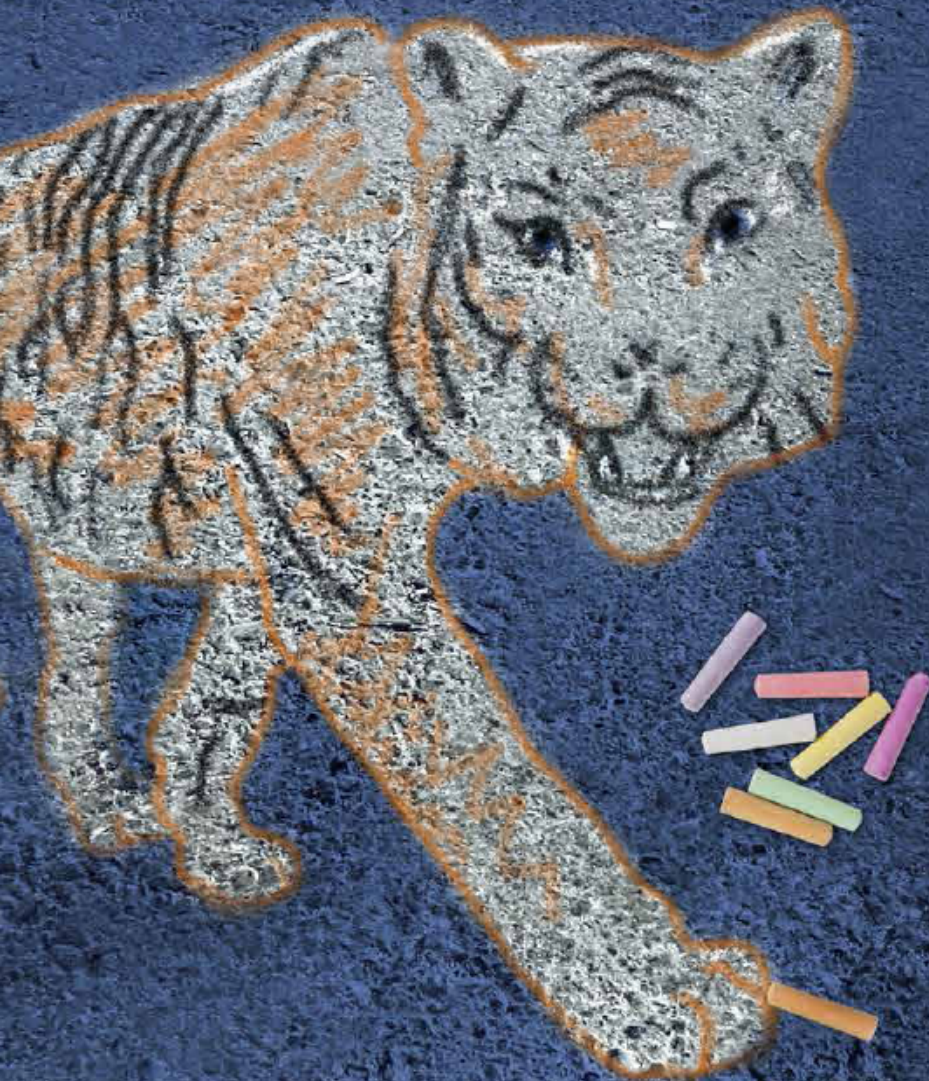

Oslo kommune

Budsjettdokument

Byrådets forslag til budsjett 2014

og økonomiplan 2014–2017

DEL 2

OSLO KOMMUNE

SAK 1 **Del 2**

BYRÅDETS FORSLAG TIL **BUDSJETT 2014** **ØKONOMIPLAN 2014-2017**

Budsjett 2014 Budsjettets profil og prioriteringer	1
Økonomiplan 2014-2017	2
Bydelene EST og KOU	3
Bydelene EST	3.1
Bydelene – barnehager	3.2
Eldre og sosiale tjenester – byomfattende tiltak	4
Kunnskap og utdanning	5
Byutvikling	6
Miljø og samferdsel	7
Miljø og samferdsel – selvfinansierende	8
Kultur og næring	9
Kultur og næring - eiendomsforetakene	9.1
Byrådslederens kontor	10
Finans	11
Bystyrets organer	12
Fellesinntekter og utgifter	13
Økonomireglementet	14
Takster, avgifter og gebyrer	15
Budsjettekniske merknader	16
Vedlegg:	Vedlegg
Prosedyre for bemanningsreduksjoner	
Forkortelser	
Alfabetisk register	

Byrådets forslag til budsjett 2014

Sammenheng mellom kommunens plandokumenter Innledning

1 Budsjett 2014 Budsjettets profil og prioriteringer

Hoved- og nøkkelstørrelser for Oslo kommune	2
Generelle budsjettforutsetninger	4
Hovedoversikter – årsbudsjett	6
Årsbudsjett drift – bykassen	6
Årsbudsjett investering - bykassen	8

2 Økonomiplan 2014-2017

2.1 Økonomiplan 2014-2017 drift.....	1
2.1.1 Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett (bykassen + KF).....	1
2.1.2 Driftsrammer for bykassesektorene.....	3
2.2 Økonomiplan 2014-2017 investeringer.....	8
2.2.1 Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen + KF)....	9
2.2.2 De viktigste investeringene	11
2.3 Oslo kommune som arbeidsgiver	16
2.4 Budsjettets miljøprofil	19
2.5 Økonomiske utfordringer i et langsiktig perspektiv	27
2.5.1 Pensjonskostnadenes betydning for kommunens økonomiske handlefrihet....	27
2.5.2 Utviklingen i finanskostnader	29
2.5.3 Utviklingen i de frie inntektene	30
2.5.4 Forventet utvikling av økonomisk handlefrihet i kommende økonomiplanperiode	31
2.5.5 Økonomiske konsekvenser av befolkningsvekst.....	32
2.5.6 Arbeid med sammenligning mellom de 10 største kommunene	38
2.6 Hovedoversikter - økonomiplan	40
2.6.1 Økonomiplan driftsbudsjettet – bykassen	40
2.6.2 Økonomiplan driftsbudsjettet – kommunale foretak (KF)	41
2.6.3 Økonomiplan driftsbudsjettet – samlet (bykassen og KF)	42
2.6.4 Økonomiplan investeringsbudsjettet – bykassen	43
2.6.5 Økonomiplan investeringsbudsjettet - kommunale foretak (KF)	44
2.6.6 Økonomiplan investeringsbudsjettet - samlet (bykasse og KF)	45
2.6.7 Fondsutvikling bykassen	46
2.6.8 Oversikt over bykasseinvesteringer med finansiering 2014-2017	46

3 Bydelene EST og KOU

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	2
Forslag til bydelsfordelt budsjett for 2014 - drift og sosialhjelp	4
Bydelenes budsjettammer	5
Demografiske og sosiale forhold i bydelene	8
Fordeling av budsjettammen	10
Kriteriefordeling.....	10
ASSS-indikatorer for tjenester under EST	17
Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene	19
Tallbudsjettet - formkrav og frister	19
Motivteksten - krav til struktur og innhold	20
Økonomireglementet – endringer i budsjett 2014.....	22
Delegasjonsadgang.....	22

3.1 Bydelene - EST	23
Innledning	23
Funksjonsområde 1 – Helse, sosial og nærmiljø	26
A. Helsetjenester	26
B. Sosialtjenesten	30
C. Mottak og integrering av flyktninger mv	33
Funksjonsområde 2B Oppvekst	34
A. Barnevern	34
B. Forebyggende barne- og ungdomsarbeid	36
C. Helse- og sosialtjenester til barn og unge	38
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	40
Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram	52
Kap. 304 Bydelene – avsetninger eldre (EST)	55
Kap. 308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tjenester (EST)	57

3.2 Bydelene barnehager (KOU)	1
Funksjonsområde 2A Barnehager	2
Kap. 305 Bydelene - etablering av nye barnehager (KOU)	7
Kap. 306 Bydelene - diverse barnehagetiltak (KOU)	8
Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU) Investeringsoversikt	9

4 EST Byomfattende tiltak

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	2
Kap. 176 Karea Oslo KF - overføring (EST)	5
Kap. 313 Sykehjemsetaten (EST)	7
Kap. 314 Helseetaten (EST)	13
Kap. 315 Velferdsetaten (EST)	18
Kap. 333 Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)	23
Kap. 350 Trygdeordninger (EST)	24
Kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	25
Kap. 362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	28
Kap. 384 Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	29
Kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	30
Kap. 373 Byomfattende tiltak - avsetninger helse og sosiale tjenester (EST)	32
Kap. 374 Prosjekteringsmidler (EST)	33
Kap. 427 Tap på utlån (EST)	34
Kap. 428 Sosiale boligvirkemidler (EST)	35
Kap. 481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	36
Kap. 483 Områdesatsing Tøyen (EST)	38
Kommunale foretak:	
Kap. 058 Karea Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	39

5 Kunnskap og utdanning

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	4
Kap. 200 Utdanningsetaten (KOU)	17
Kap. 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	19
Kap. 210 Grunnskolen (KOU)	20
Kap. 211 Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	21
Kap. 230 Videregående skoler (KOU)	21
Kap. 231 Fagopplæring (KOU)	23
Kap. 250 Fagskolen (KOU)	25
Kap. 260 Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	26
Kap. 261 Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	27
Kap. 290 Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	28
Kap. 294 Voksenopplæring (KOU)	30

6 Byutvikling

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	5
Kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsestaten (FIN)	6
Kap. 416 Fornebu-utbyggingen (FIN)	8
Kap. 425 Andre utbyggingsformål (FIN)	10
Kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	11
Kap. 520 Byantikvaren (BYU)	13
Kap. 609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	15
Samlet oppstilling av tilskuddsmidler	19

7 Miljø og samferdsel

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	6
Kap. 184 Beredskapsetaten (MOS)	8
Kap. 542 Bymiljøetaten (MOS)	10
Kap. 547 Oslo 2022 (MOS)	17
Kap. 621 Vann og avløpsetaten – næring m.v. (MOS)	18
Kap. 643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)	19
Kap. 645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger(MOS)	21
Kap. 646 Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)	23
Kap. 650 Brann- og redningsetaten (MOS)	25
Kap. 711 Kjøp av transporttjenester (MOS)	28
Kap. 752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	32
Kap. 761 Sykkelprosjektet (MOS)	32

8 Miljø og samferdsel - selvfinansierende

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	4
Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	6
Kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	10
Kommunale foretak:	
Kap. 051 Klima og energi Oslo KF (MOS)	14
Kap. 060 Oslo Havn KF (MOS)	15

9 Kultur og næring

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	2
Kap. 354 Enhet for mangfold og integrering (KON)	11
Kap. 455 Næringsutvikling (KON)	13
Kap. 459 Næringsetaten (KON)	15
Kap. 501 Kultureiendommer (KON)	18
Kap. 502 Kulturetaten (KON)	21
Kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON).....	25
Kap. 504 Munch-museet (KON)	27
Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	30
Kap. 590 Gravferdsetaten (KON)	32
Samlet oppstilling av tilskuddsmidler	34
Kap. 052 Omsorg Oslo KF (KON)	35

9.1 Eiendomsforetakene

Innledning	36
Økonomiplanramme 2014-2017	37
Kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)	38

Kap. 175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	39
Kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	39
Kap. 053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	40
Kap. 055 Boligbygg Oslo KF (KON)	43
Kap. 059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	45

10 Byrådslederens kontor

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	4
Kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	5
Kap. 126 Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	6
Kap. 140 Kommuneadvokaten (BLK)	8
Kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	10
Kap. 191 Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	12
Samlet oppstilling av tilskuddsmidler	12

11 Finans

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	7
Kap. 122 Div. virksomheter og prosjekter under FIN (FIN)	8
Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	10
Kap. 130 Kemnerkontoret (FIN)	14
Kap. 181 Overformynderiet (FIN)	17

12 Bystyrets organer

Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	1
Kap. 100 Bystyret m.v. (BYS)	2
Kap. 101 Ordførerens kontor (BYS)	3
Kap. 102 Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	3
Kap. 109 Kontrollutvalget (BYS)	4
Kap. 110 Kommunerevisjonen (BYS)	4
Kap. 111 Ombud for brukere av helse- og sosialtj.(BYS)	5
Kap. 112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	5

13 Felles inntekter og utgifter

Skatteinntekter, rammetilskudd m.v.

Kap. 800 Skatt på inntekt og formue (FIN)	2
Kap. 840 Rammetilskudd fra staten (FIN)	3
Kap. 845 Øvrige generelle statstilskudd (FIN)	5
Kap. 850 Generelt statstilsk. vedr. flyktninger m.v. (FIN)	5
Kap. 901 Utbytte fra aksjeselskaper (FIN)	6

Felles utgifter

Pensjonskostnader	7

Finansinntekter og finansutgifter

Kap. 900 Renter (FIN)	10
Kap. 910 Lån (FIN)	11
Kap. 927 Betjening av videreutlån (EST)	12
Kap. 124 Forsikringer (FIN)	13
Kap. 192 Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)	14
Kap. 199 Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)	15
Kap. 426 Tap på lånegarantier (FIN)	15
Kap. 898 Overføringer fra KF m.v. (FIN)	16
Kap. 930 Dekn.av/bruk av tidl. års merforbruk/mindreforbruk	17
Fond i driftsbudsjettet	
Kap. 940 Disposisjonsfond (FIN)	18
Kap. 950 Bundne driftsfond (FIN)	20

Kap. 980 Overføring mellom drift og investering (FIN)	21
Finansiering av investeringer og avsetninger m.v.	
Kap. 910 Lån (FIN)	22
Kap. 920 Utlån egne midler (FIN)	22
Kap. 926 Videreutlån (EST)	23
Kap. 927 Betjening av videreutlån (EST)	23
Kap. 929 Aksjer (FIN)	24
Kap. 940 Disposisjonsfond (FIN)	25
Kap. 948 Ubundne investeringsfond (FIN)	25
Kap. 950 Bundne driftsfond (FIN)	26
Kap. 959 Bundne investeringsfond (FIN)	26
Kap. 980 Overføring mellom drift og investering (FIN)	27
Lånefondet	
Kap. 080 Lånefondet (FIN)	27

14 Økonomireglementet

Innledning	1
Budsjettfullmakter	2
Instruks for økonomiforvaltningen	8

15 Takster, avgifter og gebyrer

Forslag til takster, avgifter og gebyrer	1
Gebyrer – selvkostprinsippet	2
Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer	3
Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer	4
Beregningsgrunnlag for feiegebyr	5

16 Budsjettekniske merknader

Generelle merknader	1
Lønns- og priskompensasjon	1
Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)	1
Kompensasjon for befolkningsutvikling	2
Spesifisert mva-refusjon for investeringer	2
Mål- og nøkkeltall	2
Budsjettall fra Sak 1 Del 2 til områder under Del 1	2
Endringer i kapittelinnndelingen	5

Vedlegg:

Prosedyre for bemanningsreduksjoner

Forkortelser

Alfabetisk register

Vedlegg som ikke inngår i dokumentet:

Grønt hefte – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene

Sykehjembehovsplanen 2014-2024

Skolebehovsplanen 2014-2017

Sammenheng mellom kommunens plandokumenter

Byrådets forslag til budsjett 2014- økonomiplan 2014-2017 presenteres i to hoveddeler.

For å gjøre budsjettforslaget mer lesevennlig har byrådet i Del 1 valgt å samle prioriteringer og profil under 9 overskrifter på tvers av sektorinndeling og administrativ organisering. Byrådets forslag til budsjettvedtak er å finne i Sak 1 Del 1 kapittel 4, og er ordnet etter budsjettkapitler.

Sak 1 Del 2 er organisert etter sektorinndeling og administrativ organisering. I denne delen fremgår også de konkrete økonomiske rammene og målene til den enkelte virksomhet innenfor hver sektor.

Byrådets forslag til budsjett 2014-økonomiplan 2014-2017, beskriver planer og behov i et lengre perspektiv jf kommuneplanen. Fremskrevet behovsutvikling utover kommende økonomiplanperiode fokuseres på perioden frem mot 2030 som også er den perioden kommende kommuneplan avgrenses til.

En viktig premiss for byrådets forslag til budsjett 2014 er skolebehovsplanen 2014-2024. Investeringsrammen som foreslås i budsjettet for Undervisningsbygg Oslo KF er koblet opp mot denne planen.

I henhold til kommunens investeringsregime blir større enkeltprosjekter innarbeidet i budsjettet først når det foreligger en ekstern kvalitetssikring av prosjektet. For en rekke av prosjektene i skolebehovsplanen er det gjennomført en slik kvalitetssikring, disse prosjektene er derfor innarbeidet i byrådets budsjettforslag med kostnadsrammer (investering) og tilhørende husleieavsetning (drift) fra forutsatt ferdigstillingsstidspunkt.

Det er avsatt ufordelte investeringsmidler i budsjettet til Undervisningsbygg Oslo KF og midler til husleie på et avsetningskapittel under KOU til å dekke forventede økte husleieutgifter som følge av prosjekter i

Skolebehovsplanen som forventes innarbeidet i kommende økonomiplanperiode.

I kommunens Sykehjemsbehovsplan er det en hovedmålsetning å få hevet standarden på kommunens sykehjem frem mot 2023 i tillegg til å få utvidet antall Omsorg+ boliger. I økonomiplanperioden er det foreslått avsatt ca. 3 mrd. i ufordelte investeringsmidler til totalrehabilitering av 4 sykehjem og Omsorg+ prosjekter. I tillegg foreslår byrådet at det innarbeides midler til å finansiere et nytt sykehjem som OPS prosjekt.

Handlingsplan for miljø og klima

Handlingsplanen skal sikre at prioriterte tiltak blir gjennomført for å nå hovedmålene for kommunens miljøpolitikk.

Oversikt over innholdet i Sak 1 Del 2

Kapittel 1 er i hovedsak tabellarisk og omhandler byrådets prioriteringer i 2014 budsjettet og økonomiske premisser for budsjettet.

Kapittel 2 beskriver de økonomiske utviklingstrekkene og hovedstørrelsene i kommende økonomiplanperiode 2014-2017.

Kapitlene 3-12 er organisert etter den enkelte byrådsavdeling. For bydelene, kap. 3, utarbeides det også et "Grønt hefte", hvor det gis en ytterligere dokumentasjon av hvordan premissene for budsjetttrammene til den enkelte bydel fremkommer.

Kapittel 13 omtaler budsjettpremissene i forhold til felles inntekter og utgifter.

Kapittel 14 inneholder kommunens økonomireglement, mens kapittel 15 gjelder takster, avgifter og gebyrer.

Budsjettekniske merknader er omtalt i kap. 16.

Innledning

I Oslo bor det nå nesten 635 000 innbyggere. Byen skiller seg fra resten av landet både fordi veksten er sterkere og fordi tilveksten av barn i skole- og barnehagealder er svært høy. Ingen andre norske byer har tilnærmet så sterk vekst blant de yngste i befolkningen, på 10 år har vi fått 10 000 flere barnehagebarn samtidig som vi har innfridd retten til barnehageplass. Befolkningsfremskrivningene tyder på at Oslos befolkning vil vokse til i overkant av 830 000 innbyggere i 2030.

Byrådet foreslår et samlet brutto driftsbudsjett på ca. 49 mrd. når det korrigeres for internt salg mellom virksomhetene.

Byrådet foreslår et investeringsbudsjett for Oslo kommune på 9,6 mrd. i 2014 og med 30,5 mrd. for hele økonomiplanperioden 2014-2017. Kollektivselskapenes investeringer kommer i tillegg.

Byrådet tar høyde for fortsatt kraftig vekst og foreslår følgende hovedprioriteringer i kommende økonomiplanperiode.

- Det skal bygges 5 800 nye skoleplasser i 2014 og 12 800 nye skoleplasser i økonomiplanperioden. Til sammen er det avsatt 10,1 mrd. til investeringer i skolebygg i 2014-2017
- Det skal etableres nesten 3 000 nye barnehageplasser og innsatsen for å ivareta eldre barnehager skal videreføres. Rammen for rehabilitering i 2014-2017 er på 0,6 mrd.
- Nytt hovedbibliotek Deichman i Bjørvika skal være ferdig i 2016. I økonomiplanperioden er det avsatt 2,12 mrd.
- Oppstart av prosjektering av nytt Munch-museum i 2014, og igangsetting av arbeidet i 2015
- Anskaffelse av ytterligere 600 nye boliger for vanskeligstilte og funksjonshemmede. Samlet budsjettøkning på nær 2 mrd. i 2014-2017
- Det skal brukes ca 3 mrd. til modernisere fire sykehjem med ca 600 plasser og bygging av nesten 500 nye Omsorg + boliger i økonomiplanperioden
- Etablere nytt sykehjem gjennom offentlig-privat samarbeid (OPS-avtale), som skal komme i drift i 2016
- Fullføre Midgardsormen i 2014 – et avløpssystem som skal gi bedre miljø og kapasitet
- I perioden 2014-2017 skal det brukes 0,5 mrd. til sykkelsatsing
- Økt kommunalt tilskudd til kollektivtrafikken som i 2014 utgjør 1,6 mrd. Bedre finansiering av investeringer og drift av T-bane, trikk og buss i Oslo og Akershus gjennom Oslopakke 3.

1. BUDSJETT 2014 BUDSJETTETS PROFIL OG PRIORITERINGER

Kapitlet beskriver hovedstørrelser i 2014-budsjettet for Oslo kommune

Det forventes at befolkningen vokser med ca. 13 000 i løpet av 2014, til totalt ca.650 000 ved utgangen av året

49 mrd. i samlet brutto driftsbudsjett for Oslo kommune i 2014, korrigert for 5 mrd. som gjelder internt kjøp og salg i bykassen

50 000 personer jobber i Oslo kommune, det utgjør 37 000 årsverk

Samlede lønnskostnader, inkl. pensjon og arbeidsgiveravgift, utgjør ca. 56 % av samlede driftsutgifter

Ca 0,5 mrd. er innarbeidet i 2014 til økte pensjonskostnader

Totale pensjonskostnader i 2014 er 4,2 mrd.

257 mill. er innarbeidet i 2014 i økt demografikompensasjon som følge av befolkningsøkning

240 mill. er innarbeidet i 2014 i uspesifisert rammereduksjon

Kommunens driftsutgifter i budsjett i 2014 er finansiert med:

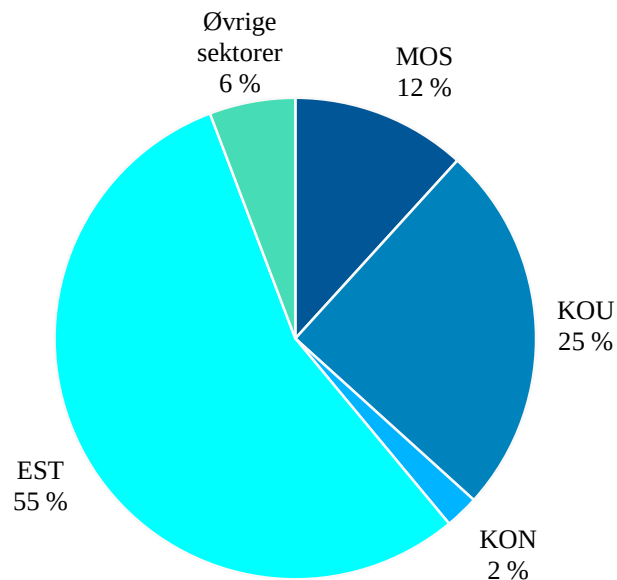
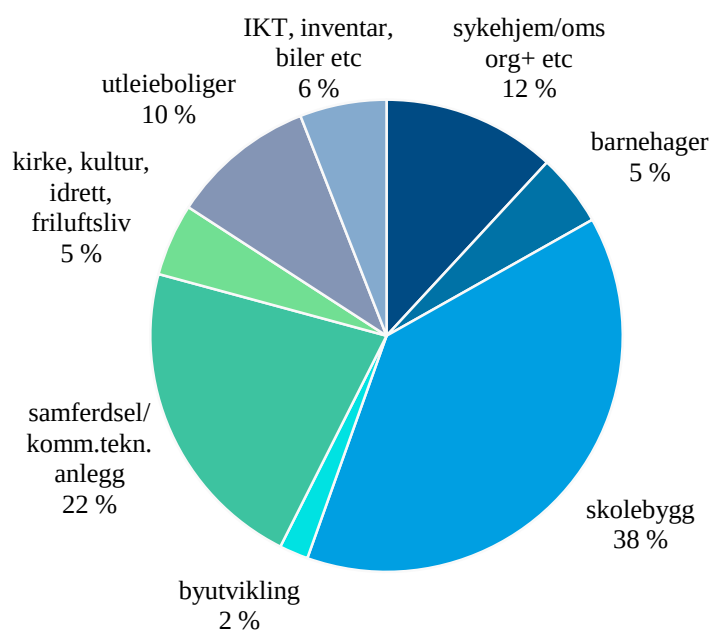
- ✓ 36 mrd. fra skatt og rammetilskudd
- ✓ 0,5 mrd. i generelle statstilskudd
- ✓ 12,8 mrd. i sum sektorinntekter, som består av refusjoner fra staten, brukerbetaling, gebyrer etc.(ekskl. internt kjøp og salg i bykassen)

Finanspostene i driftsbudsjettet i 2014 utgjør:

- ✓ 2,9 mrd. i finanskostnader
- ✓ 1,7 mrd. i finansinntekter

Det foreslås investeringer for 9,6 mrd. i 2014. Nesten 40% gjelder skolebygg

6,5 mrd. eller 68 % av investeringene foreslås finansiert med lån i 2014

Hoved- og nøkkelstørrelser for Oslo kommune –drift og investering**Sektorenes andeler av driftsbudsjettet i 2014 (totalt 49 mrd.)****Investeringer i 2014 (totalt 9,6 mrd.)**

Driftsbudsjettet Oslo kommune (bykassen + kommunale foretak) - tall i mill.kr

	Dok 3/2013	Forslag budsjett 2014	% endring 2013-2014
Skatteinntekter	-24 500	-25 900	6 %
Rammetilskudd fra staten	-9 680	-10 090	4 %
Andre generelle statstilskudd (rentekompensasjon+flyktningetilskudd)	-478	-511	7 %
Momsrefusjon fra investeringer*	-1 036	-	-100 %
Andre driftsinntekter (brukerbetaling, gebyrer etc.)	-15 907	-16 398	3 %
Finansinntekter	-1 697	-1 698	0 %
Sum inntekter	-53 298	-54 597	2 %
Lønnsutgifter (inkludert arbeidsgiveravgift og pensjon)	24 589	25 850	5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	7 272	7 750	7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter egenproduksjon	11 202	11 750	5 %
Overføringsutgifter	5 395	5 767	7 %
Finansutgifter	2 830	2 949	4 %
Sum utgifter	51 288	54 066	5 %
Netto driftsresultat	-2 010	-531	-74 %
som benyttes til:			
Netto fondsavsetning	555	302	-46 %
Overføring fra drift til investeringsbudsjettet (mva-refusjon)	1 036	-	-100 %
Overføring fra drift til investeringsbudsjettet (generell)	418	229	-45 %
Sum disponert netto driftsresultat	2 010	531	

*Momsrefusjon fra investeringer skal føres som inntekt i investeringsbudsjettet fra og med 2014

Investeringsbudsjettet Oslo kommune (bykassen + kommunale foretak) - tall i mill.kr

	Dok 3/2013	Forslag budsjett 2014	% endring fra 2013- 2014
Investeringer i anleggsmidler	7 871	9 599	22 %
Utlån og forskuttering	2 006	1 758	-12 %
Avdrag på lån	567	650	15 %
Avsetninger til fond	0,4	0,4	0 %
Sum finansieringsbehov	10 444	12 007	15 %
Bruk av lån	-6 469	-8 288	28 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-678	-228	-66 %
Tilskudd til investeringer	-65	-196	202 %
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-1 735	-1 956	13 %
Utbytte	-200	-260	30 %
Bruk av fond	-879	-852	-3 %
Overføringer fra drift	-418	-229	-45 %
Sum finansiering	-10 444	-12 007	15 %

Generelle budsjettforutsetninger

Følgende forutsetninger ligger til grunn for lønns- og prisjustering av 2014-budsjettet (prosentvis vekst 2013-2014):

Kommunale lønnsutgifter	3,5
Kommunale driftsutgifter for øvrig	2,4
Kommunal deflator	3,2
Konsumprisindeks (kpi)	1,75
Kommunale brukerbetaling	3,2
Inntekts- og formuesskatt	3,2
Statlige rammetilskudd	3,2

For nærmere omtale vises det til kap. 16.

Resultatet av tariffoppgjøret for 2013 medførte en lønnsøkning på 3,54 %, som fremkom på følgende måte:

Tabell 1.1 Resultat av tariffoppgjøret for 2013

	Ramme	Helår	Overheng 2014
Overheng*	1,68 %	1,68 %	
Glidning**	0,20 %	0,20 %	
Deichmann 40 % pr. 1.1	0,015 %	0,015 %	
Tabelltillegg pr. 1.5.	1,65 %	2,47 %	0,82 %
Resultat	3,55 %	4,37 %	0,82 %

* Betegnelsen på forskjellen mellom gjennomsnittslønn i et kalenderår og lønnsnivået ved utgangen av året.

**Lønnsutviklingen i en tariffperiode som skyldes andre tillegg enn de som blir forhandlet som del av tariffoppgjøret.

Årslønnsveksten er i 2014 forutsatt å bli på 3,5 %. Overhenget fra 2013 er på 0,82 % og gitt en glidning på 0,28 % (glidningen er ikke kjent på nåværende

tidspunkt) vil totalt 2,4 % av forventet årslønnsvekst gjelde forhold relatert til 2014.

Rentenivå:

innskudd/ trekk	3 mnd NIBOR	Låne- fondets innlån	5 år SWAP	Innlån Husbanken
2,25/3,0	2,25	4,15	4,00	3,6

Refinansiering:

- Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 4,15 %.

Rentegrunnlaget:

- Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2012 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år) og prognoser for 2013 i henhold til 1. tertialrapport 2013. Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at etterslep i investeringer fra 2013 er gjennomført innen utgangen av 2017.

Renteberegning:

- Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Bruk av Husbanken:

- Der hvor kommunen kan oppnå bedre lånebetingelser i Husbanken enn ved eget innlån til Lånefondet, benyttes Husbanken. Alle låneopptak i Husbanken til kommunale foretak utføres av bykassens sentrale enhet for finansforvaltning.(ref lånevedtak 2.f)

Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investeringsprosjekter relatert til formålsbygg og lignende bygg:

Det skal i økonomiplanperioden legges til grunn en årlig prisjustering på 4,3 % av prosjektkostnaden for

investeringsprosjekter relatert til formålsbygg og lignende. Prisjusteringen er i hovedsak basert på Prognosenteret AS sine analyser av forventede byggekostnadsutvikling fram til og med 2016.

Hovedoversikter

Årsbudsjett drift - bykassen

		Beløp i 1000 kr		
		Regnskap 2012	Dok 3 2013	Budsjett 2014
Bydelene (EST og KOU) *)	Utgift	21 332 956	21 695 318	22 683 186
	Inntekt	-4 563 358	-3 905 575	-4 037 744
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	8 647 138	8 349 930	9 057 760
	Inntekt	-5 310 931	-4 743 296	-5 201 528
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	11 372 637	11 497 320	12 173 173
	Inntekt	-1 976 759	-1 430 526	-1 462 079
Byutvikling (BYU)	Utgift	687 074	605 446	624 373
	Inntekt	-496 439	-361 752	-364 427
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	4 648 016	3 986 787	4 186 634
	Inntekt	-2 296 053	-1 738 114	-1 819 600
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 530 100	1 456 417	1 529 047
	Inntekt	-1 974 016	-1 776 371	-1 887 467
Kultur og næring (KON)	Utgift	1 146 545	1 115 576	1 141 936
	Inntekt	-328 621	-228 398	-234 962
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	512 408	472 155	493 151
	Inntekt	-116 483	-42 382	-43 469
Finans (FIN)	Utgift	1 194 999	887 887	896 054
	Inntekt	-809 458	-477 269	-482 165
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	205 643	264 947	217 420
	Inntekt	-31 897	-32 719	-28 167
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	508 391	284 915	648 315
	Inntekt	-220 555	-369 938	-164 000
Finansposter (FIN)	Utgift	143 225	1 710	1 620
	Inntekt	-2 104 800	-2 059 189	-2 034 240
Sum sektorene	Utgift	51 929 132	50 618 408	53 652 669
Sum sektorene	Inntekt	-20 229 370	-17 165 529	-17 759 848
Sum sektorene	Nettoutgift	31 699 762	33 452 879	35 892 821

	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	Dok 3 2013	Budsjett 2014
Skatt på inntekt og formue	-23 416 219	-24 500 000	-25 900 000
Ordinært rammetilskudd	-9 224 836	-9 680 000	-10 090 000
Skatt på eiendom	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	-270	0	0
Andre generelle statstilskudd	-612 232	-478 222	-511 432
Sum frie disponible inntekter	-33 253 558	-34 658 222	-36 501 432
Renteinntekter og utbytte	-1 753 893	-1 673 000	-1 673 100
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Kalkulatoriske avskrivninger og renter	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	634 454	702 200	703 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	1 032 838	1 089 200	1 127 900
Netto finansinntekter/-utgifter	-86 601	118 400	157 800
Netto driftsresultat	-1 640 396	-1 086 943	-450 811
Til ubundne avsetninger	1 990 455	787 953	615 192
Til bundne avsetninger	467 830	-59 713	4 566
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbr	-413 902	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-930 623	-135 124	-279 173
Bruk av bundne avsetninger	-399 090	0	0
Netto avsetninger	714 670	593 116	340 585
Overføring til investeringsbudsjettet	722 333	294 289	110 226
Overføring til investeringsbudsjettet - inv.mva.	34 845	199 538	0
Sum overført til investeringsbudsjettet	757 178	493 827	110 226
Til fordeling drift	-31 868 310	-33 452 879	-35 892 821
Sum fordelt til drift	31 699 762	33 452 879	35 892 821
Merforbruk/mindre forbruk	-168 548	0	0
Refusjon moms påløpt i investeringsregnskapet	0	-199 538	0

*) Dok 3-tall korrigert for bydelsutvalgenes vedtatte budsjett

Bydelene budsjetteres med nettorammer. Det er i budsjettforslaget lagt inn et anslag for bydelenes inntekter for å synliggjøre bruttoutgiftene.

Hovedoversiktenes kolonner for regnskap 2012 og Dok 3 2013 fremstilles med samme fordeling av kapitlene på de enkelte sektorene som i forslag 2014.

Årsbudsjett investering – bykassen

		Beløp i 1000 kr		
		Regnskap 2012	Dok 3 2013	Budsjett 2014
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	10 109	0	50 000
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	23 395	44 900	58 200
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	85 350	267 690	257 850
Byutvikling (BYU)	Utgift	229 708	336 500	420 200
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	1 180 381	851 132	673 467
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	962 283	1 232 100	1 209 308
Kultur og næring (KON)	Utgift	236 831	249 800	691 400
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	12 794	7 000	4 000
Finans (FIN)	Utgift	256 402	89 800	153 800
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	464	0	0
Investeringer i anleggsmidler - bykasse		3 000 264	3 078 922	3 518 225
Investeringer i anleggsmidler		3 000 264	3 078 922	3 518 225
Utlån og forskuttering		1 711 822	1 991 000	1 743 000
Avdrag på lån		536 476	566 600	650 000
Avsetninger		1 423 804	380	380
Årets finansieringsbehov		6 672 366	5 636 902	5 911 605
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler		-1 003 346	-3 123 305	-3 900 292
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-511 978	-526 600	-145 500
Tilskudd til investeringer		-94 295	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-730 914	-698 350	-967 767
Andre inntekter		-45 316	0	0
Sum ekstern finansiering		-2 385 849	-4 348 255	-5 013 559
Overføring fra driftsbudsjettet		-757 178	-294 289	-110 226
Overføring fra driftsbudsjettet - inv.mva.		0	-199 538	0
Sum overført fra driftsbudsjettet		-757 178	-493 827	-110 226
Bruk av avsetninger		-3 064 743	-794 820	-787 820
Sum finansiering		-6 207 770	-5 636 902	-5 911 605
Udekket/udisponert		464 596	0	0

2. ØKONOMIPLAN 2014-2017

Antall innbyggere i Oslo forventes å øke med ca. 52 000 i kommende økonomiplanperiode. Dette medfører et betydelig behov for vekst i kommunens tjenesteproduksjon.

Hovedutfordringene for kommunens økonomiske handlefrihet i de neste fire årene er at en stadig større andel av kommunens frie inntekter vil måtte gå til å dekke økte finans- og pensjonskostnader.

Det planlegges med et investeringsnivå på totalt 30,5 mrd. i kommende økonomiplanperiode. Kommunens årlige finanskostnader er anslått å øke fra ca. 2,8 mrd. i 2013 til ca. 4 mrd. i 2017, en vekst på ca. 43%. Ca. 18,7 mrd. eller 61% av investeringene foreslås finansiert med lån. Dette innebærer at kommunens gjeldsgrad forventes å øke fra 45% i 2013 til 75% i 2017.

Pensjonskostnadene i 2014 forventes å bli ca. 0,5 mrd. høyere enn innarbeidet i vedtatt økonomiplan. Økningen i 2014 skyldes både strammere beregningsregler, redusert avkastning, lønnsvekst og økt antall ansatte.

I kommende økonomiplan vil en stadig større andel av kommunens frie inntekter fra staten gå med til å dekke økte finans- og pensjonskostnader. I 2010 brukte Oslo kommune ca 15 % av de frie inntektene til pensjons- og finanskostnader. I 2013 har andelen økt til ca. 19 % og i 2017 vil den bli nesten 23 %.

Som følge av økte finanskostnader og pensjonskostnader vil ca. 1,2 mrd. måtte dekkes inn med rammereduksjoner i den ordinære driften i den kommende økonomiplanperioden. På den annen side er virksomhetenes rammer styrket med ca. 0,9 mrd. pga befolkningsveksten.

2.1 Økonomiplan 2014-2017 drift

2.1.1 Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett (bykassen + KF)

Tabell 2.1

	Tall i mill.				
	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017
Sum frie disponible inntekter	-34 658	-36 501	-36 790	-37 130	-37 456
Netto driftsutgifter virksomhetene	31 516	34 719	34 440	34 344	34 353
Netto eksterne finansutgifter	1 133	1 251	1 675	2 034	2 301
Netto driftsresultat	-2 010	-531	-675	-753	-802
Benyttet slik:					
Netto fondsavsetninger	555	302	491	547	579
Overføringer til investeringsbudsjettet (generell)	418	229	183	205	222
Overføringer til investeringsbudsjettet (mva-refusjon fra inv.)	1 036	0	0	0	0
Sum	2 010	531	675	753	802

Dok 3/2013 er i 2013-kroner. Øk.plan. 2014-2017 er i 2014-kroner.

Netto driftsresultat (driftsinntektene fratrukket driftsutgifter og netto finansutgifter) reduseres med 1 479 mill. fra 2013 til 2014. 1 036 mill. av denne reduksjonen er av teknisk karakter fordi moms-refusjonsinntekter fra investeringer fra og med 2014 skal inntektsføres direkte i investeringsregnskapet og ikke i driftsregnskapet slik regelen var fram til og med 2013. Øvrig reduksjon av netto driftsresultat fra

2013 til 2014 skyldes i hovedsak økte pensjons- og finanskostnader.

I forslag til ny økonomiplan er netto driftsresultat betydelig lavere i 2014 enn i de øvrige årene i økonomiplanperioden. Dette må ses i sammenheng med at økte pensjonskostnader med 155 mill., knyttet til at KRD i rundskriv av 12. sep. 2013 har ytterligere skjerpet beregningsforutsetningene for pensjons-

kostnadene, kun er lagt inn i 2014. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen komme tilbake til hvordan denne økningen i pensjonskostnadene skal finansieres i de øvrige årene i økonomiplanperioden.

Netto driftsresultat er noe høyere de to siste årene i økonomiplanperioden. Dette skyldes i hovedsak at midler avsatt til arbeidet med søknad om vinter-olympiade i Oslo i 2022 ikke er videreført etter 2015.

Tabell 2.2

Tall i mill.

Netto driftsresultat	*2013	2014	2015	2016	2017
Vedtatt øk.plan 2013-2016	-974	-1 130	-917	-800	
Forslag øk.plan 2014-2017		-531	-675	-753	-802

*2013 korrigert for refundert investeringsmoms som fra 2014 kun skal føres som inntekt i investeringsbudsjettet

Overføringer fra drift til investeringsbudsjettet ligger i gjennomsnitt på i overkant av 200 mill. årlig i for-

slag til ny økonomiplan. Til sammen innebærer dette at ca. 3 % av investeringene i kommende økonomiplanperiode blir finansiert med driftsmidler.

Tabell 2.3

Tall i mill.

Overføringer fra drift til investeringsbudsjettet	2013	2014	2015	2016	2017
Overføringer til investeringsbudsjettet (generell-bykassen)	294	413	115	31	
Overføringer til investeringsbudsjettet (generell-KF)	124	125	124	122	
Sum generell overføring fra drift til investeringer vedtatt øk.plan	418	538	239	154	
Overføringer til investeringsbudsjettet (generell-bykassen)		110	69	91	108
Overføringer til investeringsbudsjettet (generell-KF)		119	114	114	114
Sum generell overføring fra drift til investeringer ny øk.plan		229	183	205	222

Fra 2014 til 2017 vokser de frie disponible inntektene med ca. 1 mrd., fra 36,5 mrd. til ca 37,5 mrd.

Tabell 2.4 Frie disponible inntekter

Tall i mill.

	Dok 3/2013	2014	2015	2016	2017
Skatt på inntekt og formue	-24 500	-25 900	-26 250	-26 600	-26 900
Ordinært rammetilskudd	-9 680	-10 090	-10 025	-10 030	-10 075
Andre generelle statstilskudd	-478	-511	-515	-500	-481
Sum frie disponible inntekter	-34 658	-36 501	-36 790	-37 130	-37 456

Dok 3/2013 er i 2013-kroner. Øk.plan. 2014-2017 er i 2014-kroner.

Frie disponible inntekter er i byrådets budsjettforslag 1 843 mill. høyere i 2014 enn i vedtatt budsjett for 2013, hvorav endringen i skatt og rammetilskudd

utgjør 1 810 mill., jf tabellen under som spesifiserer endringene. Det vises til kapittel 13 i Del 2 for nærmere omtale av skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og andre generelle statstilskudd.

Tabell 2.5 Endring i sum skatt og rammetilskudd fra 2013

Tall i mill.

Sum skatt og rammetilskudd	Dok 3/2013	2014	2015	2016	2017
Dok 3/2013 (i 2013-kroner)	-34 180				
Forslag økonomiplan 2014-2017 (i 2014-kroner)		-35 990	-36 275	-36 630	-36 975
Endring fra 2013-nivået		-1 810	-2 095	-2 450	-2 795
som består av:					
Ventet inntektsvekst fra staten pga demografi		-250	-500	-750	-1 000
Oslospesifikke forhold (befolk./sysselsetting/konjunkturer)		-80	-165	-250	-335
Bortfall av kompensasjon-Samhandlingsreformen			75	75	75
Større vekst i kom.prp. enn tidligere anslått		-300	-300	-300	-300
Samferdsel - ny fordeling		30	30	30	30
Helårsvirkninger/tekniske forhold		-90	-105	-115	-115
Prisjustering til 2014-kroner (3,2 %)		-1 120	-1 130	-1 140	-1 150
Sum endring fra 2013-nivå		-1 810	-2 095	-2 450	-2 795

Netto finansutgifter er i byrådets budsjettforslag 118 mill. høyere i 2014 enn i vedtatt budsjett for 2013.

Finansutgiftene er økt med 119 mill. mens finansinntektene er økt med 1 mill.

Gjennom hele økonomiplanperioden er det en betydelig vekst i finansutgiftene, fra 2,95 mrd. i 2014 til

ca 4 mrd. i 2017. Finansinntektene ligger i hele perioden relativt stabilt rundt ca. 1,7 mrd. årlig. Økningen i finansutgiftene kommer som en konsekvens av et høyt investeringsvolum med stor grad av lånefinansiering, noe som må ses i sammenheng med en sterk befolkningsvekst som krever store investeringer i sosial infrastruktur. I økonomiplanperioden foreslår byrådet at det gjøres investeringer for til sammen 30,5 mrd. hvorav ca. 18,7 mrd. eller 61% finansiert med lån.

Tabell 2.6 Finansinntekter og finansutgifter i driftsbudsjettet

	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017
Tall i mill.					
Utbytte fra aksjeselskaper	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Renteinntekter	-697	-698	-708	-682	-661
Sum finansinntekter	-1 697	-1 698	-1 708	-1 682	-1 661
Renteutgifter	1 257	1 357	1 675	1 875	2 049
Avdrag på lån	1 573	1 592	1 708	1 841	1 913
Sum finansutgifter	2 830	2 949	3 383	3 716	3 962
Sum netto eksterne finansutgifter	1 133	1 251	1 675	2 034	2 301

Pensjonskostnaden i 2014 er ca. 0,5 mrd. høyere sammenlignet med budsjett for 2013. Økningen i 2014 skyldes både strammere beregningsregler, lønnsvekst og økt antall ansatte. I økonomiplan-

perioden 2014-2017 øker pensjonskostnadene med ca. 0,2 mrd., fra ca. 4,2 mrd. i 2014 til ca 4,4 mrd. i 2017.

Tabell 2.7 Pensjonskostnader

	2013	2014	2015	2016	2017
Tall i mill.					
Pensjonskostnader (inkl. arbeidsgiveravgift)	3 706	4 225	4 284	4 370	4 439

*Økte pensjonskostnader i 2014 på 155 mill. som følge av nytt rundskriv fra KRD 12.09.13 er ikke inkludert.

Tallene gjelder bykassens pensjonskostnader i forhold til Oslo pensjonsforsikring AS og Statens pensjonskasse hvor kommunens undervisningspersonale er medlemmer. I tillegg kommer pensjons-

kostnadene i de kommunale foretakene (KF) hvor antall ansatte/årsverk er ca 760/700 og som utgjør ca 1,5%/1,9% av totalt antall ansatte/årsverk i Oslo kommune.

2.1.2 Driftsrammer for bykassesektorene

Tabell 2.8 Rammereduksjoner

	2014	2015	2016	2017
Tall i mill.				
Brutto rammereduksjon	240	657	926	1 196
rammereduksjon i % av brutto driftsutgifter	0,5 %	1,4 %	1,9 %	2,4 %
Årlig økning i brutto rammereduksjon		418	269	270

Tabell 2.9 Demografikompensasjon

	Tall i mill.			
Demografikompensasjon	2014	2015	2016	2017
Bydelene-etablering nye barnehager	88	175	175	175
Bydelene-generell	69	153	241	313
Byomfattende oppgaver	9	14	20	26
Skole	91	207	321	420
Sum demografikompensasjon	257	549	757	934

Tabell 2.10 Netto rammereduksjon

	Tall i mill.			
	2014	2015	2016	2017
Brutto rammereduksjon	-240	-657	-929	-1 196
Demografikompensasjon	257	549	757	934
Netto rammereduksjon	17	-108	-172	-262

I tillegg er det lagt inn midler til økte pensjonskostnader.

Tabell 2.11 Netto driftsrammer for bykassesektorene

	Beløp i mill.				
Sektorområder	2013	2014	2015	2016	2017
Bydelene (EST og KOU)	17 790	18 645	18 625	18 643	18 614
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	3 607	3 856	3 722	3 763	3 760
Kunnskap og utdanning (KOU)	10 067	10 711	10 986	11 252	11 435
Byutvikling (BYU)	244	260	254	250	231
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	2 249	2 367	2 364	2 214	2 197
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	-320	-358	-465	-559	-643
Kultur og næring (KON)	887	907	902	909	920
Byrådslederens kontor (BLK)	430	450	441	437	433
Finans (FIN)	411	414	407	403	399
Bystyrets organer (BYS)	232	189	240	183	228
Avsetningskapitler (FIN)	-85	484	317	382	478
Finansposter (FIN)	-2 057	-2 033	-2 017	-2 026	-2 045
Sum sektorene	33 453	35 893	35 777	35 852	36 007

Tabell 2.12 Netto rammeendring sett i forhold til 2012

	Tall i mill.				
	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017
Generell rammereduksjon		-240	-657	-926	-1 196
Økt demografikompensasjon		257	549	757	934
Økte pensjonskostnader		519	578	664	733
Økt ramme pga lønns- og prisjustering		1 395	1 395	1 395	1 395
Økte husleiekostnader skole		255	516	733	883
Øvrige rammeendringer		99	-57	-224	-194
Netto rammeendring fra 2013	33 453	2 285	2 324	2 399	2 555

For å dekke inn de økte finanskostnadene og pensjonskostnadene har det vært nødvendig å innarbeide rammereduksjon for kommunens virksomheter. Samlet er det innarbeidet en rammereduksjon på ca. 240 mill. eller 0,5 % i 2014.

For perioden 2014-2016 er det innarbeidet en årlig rammereduksjon på mellom 418 og 170 mill.

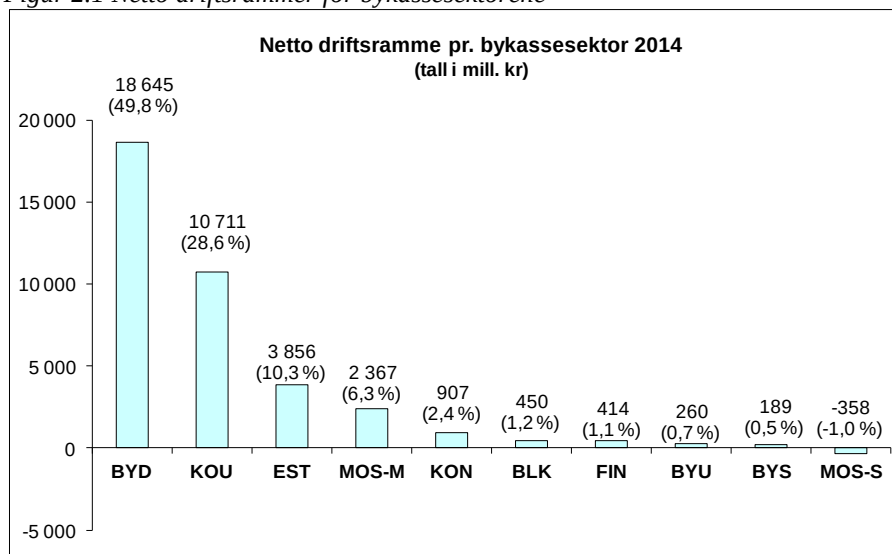
Driftsrammene til kunnskap og utdanning vokser i kommende økonomiplanperiode. I tillegg til at det er innarbeidet demografikompensasjon og økte pensjonskostnader, er det også innarbeidet betydelig økte husleiekostnader som følge av et høyt investeringsvolum innenfor skolesektoren.

Driftsrammen til miljø og samferdsel (selvfinansierende miljøetater/VAR-sektor), som er

en netto inntekt, vokser relativt kraftig utover i perioden. Dette skyldes økte gebyrinntekter bl.a. som følge av store investeringer innen vann- og avløp.

Rammene til bystyrets organer er betydelig høyere i år med valg, fordi kostnadene i forbindelse med valgene belastes her.

Figur 2.1 Netto driftsrammer for bykassesektorene

I beregningen av %-andel er det sett bort fra avsetningskapitler (FIN) og finansposter (FIN), jf de to siste linjene i tabell 2.11.

Figur 2.1 viser hvordan kommunens egne ressurser fordeles mellom de ulike sektorene. Sektorene har ulik finansiering. Enkelte sektorer er i stor grad forutsatt egenfinansiert av kommunen (eksempelvis kultur og utdanning). Andre sektorer har store inntekter, noe som blant annet medfører at Miljø og samferdsel sine selvfinansierende miljøetater har en negativ netto driftsramme.

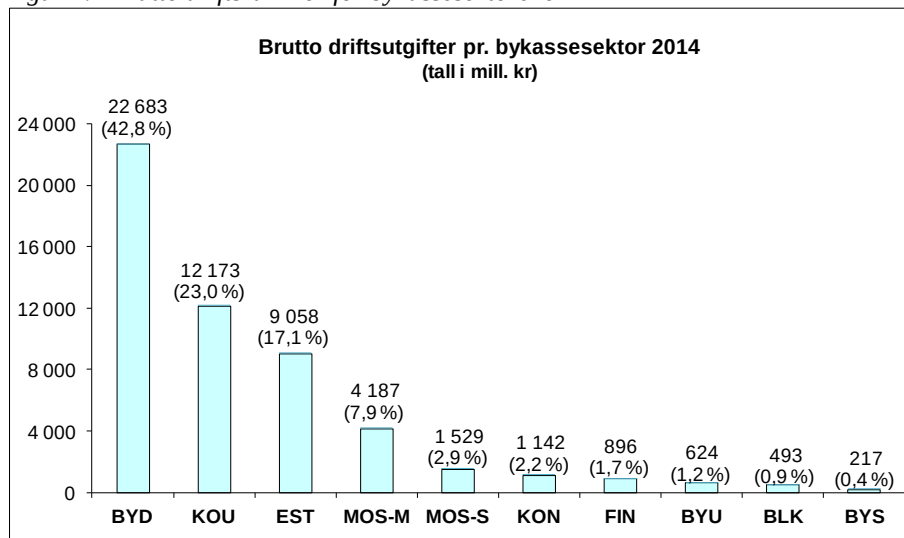
Ca 78 % av bykassens samlede netto driftsramme vil i 2014 bli benyttet til de to største sektorene, bydelene og kunnskap og utdanning. Det er derfor bare i begrenset grad mulig å øke tjenestetilbudet på disse områdene ved å omprioritere fra øvrige sektorer. I arbeidet med å utvikle tjenestetilbudet til befolkningen er det nødvendig å ha et hovedfokus på hvordan ressursene benyttes innenfor den enkelte sektor.

Tabell 2.13 Brutto driftsrammer for bykassesektorene

Sektorområder	Beløp i mill.				
	2013	2014	2015	2016	2017
Bydelene (VST og KOU) *)	21 695	22 683	22 648	22 666	22 637
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	8 350	9 058	8 916	8 957	8 954
Kunnskap og utdanning (KOU)	11 497	12 173	12 448	12 714	12 897
Byutvikling (BYU)	605	624	618	615	596
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	3 987	4 187	4 187	4 062	4 045
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	1 456	1 529	1 486	1 502	1 502
Kultur og næring (KON)	1 116	1 142	1 127	1 129	1 140
Byrådslederens kontor (BLK)	472	493	485	481	476
Finans (FIN)	888	896	889	885	881
Bystyrets organer (BYS)	265	217	273	211	261
Avsetningskapitler (FIN)	285	648	481	546	642
Finansposter (FIN)	2	2	2	2	2
Sum sektorene	50 618	53 653	53 559	53 769	54 032

*)2013 er korrigert for bydelsutvalgenes budsjettvedtak

Figur 2.2 Brutto driftsrammer for bykassesektorene

I beregningen av %-andel er det sett bort fra avsetningskapitler (FIN) og finansposter (FIN), jf de to siste linjene i tabell 2.13.

Figur 2.2 og tabell 2.13 viser bykassens ressursbruk innenfor de ulike sektorene. Samlet er brutto driftsramme på ca. 53 mrd. i 2014, noe som er ca. 16 mrd. høyere enn tilsvarende netto driftsramme. Mesteparten av forskjellen skyldes ekstern finansiering i form av brukerbetaling, gebyrinntekter og statlige overføringer etc. Deler av forskjellen skyldes imidlertid også internsalg mellom ulike sektorer. Eldre og sosiale tjenester (byomfattende oppgaver) har eksempelvis ca 5 mrd. høyere bruttobudsjett enn tilsvarende nettobudsjett. Årsaken til dette er at bydelene betaler for sykehjemsplasser, barnevernsplasser og rusmiddelklasser som sektoren produserer.

Resultatgrad

Resultatgraden viser størrelsen på kommunens netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntektene og viser hvor mye av driftsinntektene som blir frigjort til nødvendige avsetninger og investeringer.

Oslo kommune hadde frem til 2008 en norm om en resultatgrad på minimum 3% etter at det var korrigert for driftsresultatet til Oslo Havn KF og de selvfinansierende selvkostetatene innen vann, avløp og renovasjon. Fra 2008 ble kommunens norm for resultatgrad redusert til 1,5%. 1%-poeng reduksjon skyldtes at det ble korrigert for refundert investeringsmoms, som frem til og med 2013 blir ført som inntekt i driften, og ytterligere 0,5%-poeng reduksjon pga økt satsing på vedlikehold, og dermed mindre behov for investeringer til vedlikeholdsetterslep, som følge av eiendomsreformen.

Et nivå på resultatgraden på 1,5 % kan være rimelig med en befolkning som ikke vokser mye. I Oslo er det imidlertid sterk vekst og nødvendig med store investeringer i bl.a. skoler og barnehager. En resultatgrad på 1,5% i Oslo betyr at det er lite rom for å finansiere investeringene med overføringer fra driften. For å unngå store låneopptak og sterk gjeldsøkning fremover, vil det være ønskelig med en høyere resultatgrad slik at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene. Byrådet vil vurdere størrelsen på ønsket resultatgrad fremover.

Tabell 2.14 Korrigert netto driftsresultat

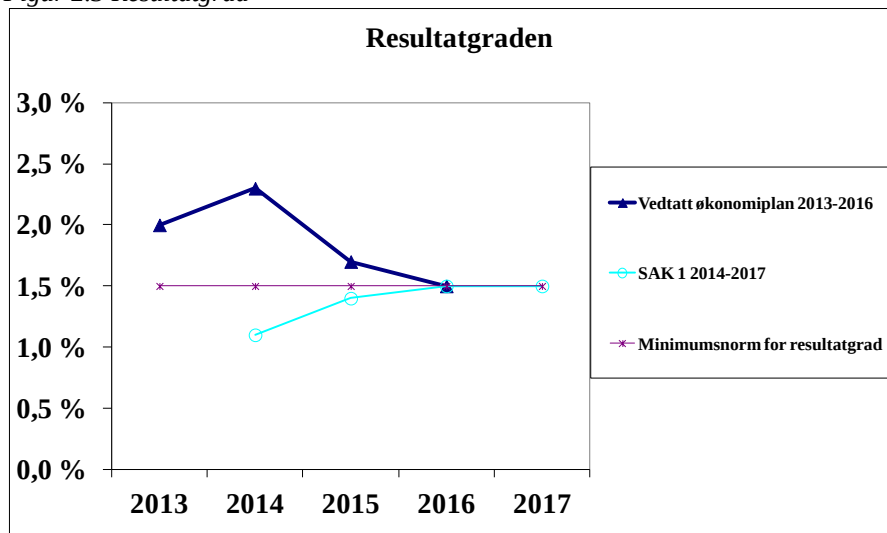
	Tall i mill.			
	2014	2015	2016	2017
Korrigert netto driftsresultat bykassen	-469	-605	-653	-672
Korrigert netto driftsresultat KFene	-62	-62	-62	-62
Samlet korrigert netto driftsresultat Oslo kommune	-531	-667	-715	-734
Resultatgrad Sak 1	1,1 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %
Sum korrigerte eksterne driftsinntekter Oslo kommune	47 850	48 360	48 690	49 160

Tabell 2.15

	regn 2009	regn 2010	regn 2011	regn 2012	bud 2013	bud 2014	bud 2015	bud 2016	bud 2017
Resultatgrad	1,7 %	0,8 %	2,2 %	3,0 %	2,0 %	1,1 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %

Figur 2.3 viser at resultatgraden i forslag til økonomiplan 2014-2017 er svekket sammenlignet med resultatgraden i vedtatt økonomiplan.

Figur 2.3 Resultatgrad

Tabell 2.16 Korrigert netto driftsresultat 2013-2017 og disponering av resultatet:

	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017
Samlet korrigert netto driftsresultat	-887	-531	-667	-715	-734
Disponering av korrigert netto driftsresultat:					
Overføring fra drift til investering - bykassen	294	110	69	91	108
Overføring fra drift til investering - KF	100	100	100	100	100
Overføring fra drift til investering - samlet	394	210	169	191	208
Netto fondsavsetning - bykassen	531	359	536	562	564
Bruk av fond - KF	-38	-38	-38	-38	-38
Netto avsetning til fond - samlet	493	321	498	524	526
Sum disponering av korrigert netto driftsresultat	887	531	667	715	734

I praksis benyttes mye av midlene som avsettes til fond som en finansieringskilde for kommunens investeringsutgifter, slik at driftsfinansieringen av investeringene i realiteten er høyere enn det som kun fremkommer på linjen for overføring fra drift til

investering. Fondsavsetningene er i hovedsak knyttet til MOS-sektoren, dette gjelder bl.a. avsetninger til parkeringsfondet og samferdselsfondet som benyttes til å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljø-etatens investeringsbudsjett.

2.2 Økonomiplan 2014-2017 investeringer

2.2.1 Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen + KF)

Investeringer i anleggsmidler

Tabellen under viser Oslo kommunes samlede investeringer i anleggsmidler fordelt pr. bykassesektor og kommunale foretak.

Tabell 2.17 Investeringer i anleggsmidler Oslo kommune

						Beløp i mill.
Sektorområder	2013	2014	2015	2016	2017	Sum 2014-2017
Bydelene (EST og KOU)	0	50	50	50	50	200
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	45	58	58	30	26	172
Kunnskap og utdanning (KOU)	268	258	107	87	2	454
Byutvikling (BYU)	337	420	302	83	402	1 207
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	851	673	699	695	696	2 763
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	1 232	1 209	1 052	1 019	908	4 188
Kultur og næring (KON)	250	691	1 392	1 311	83	3 477
Byrådslederens kontor (BLK)	7	4	2	2	2	10
Finans (FIN)	90	154	24	24	24	225
Sum sektorene	3 079	3 518	3 685	3 300	2 192	12 695
herav tilskudd til kommunale foretak	-113	-234	-274	-506	0	-1 014
Sum bykassens investeringer i anleggsmidler	2 966	3 284	3 411	2 794	2 192	11 681
Kommunale foretak						
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	3 049	3 416	2 990	1 901	1 297	9 604
Boligbygg Oslo KF (KON)	659	1 030	1 244	1 196	175	3 645
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	888	1 525	1 203	982	835	4 545
Sum eiendomsKF	4 596	5 971	5 437	4 079	2 307	17 794
Oslo Havn KF (MOS)	309	344	396	198	99	1 036
Sum investeringer i anleggsmidler i KF	4 905	6 315	5 832	4 278	2 406	18 831
Sum investeringer i anleggsmidler Oslo kommune	7 871	9 599	9 243	7 071	4 598	30 512

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen+KF)

Tabell 2.18 Samlet finansieringsbehov i investeringsbudsjettet

						Tall i mill.
	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017	Sum 2014- 2017
Investeringer i anleggsmidler	7 871	9 599	9 243	7 071	4 598	30 512
Utlån og forskuttering	2 006	1 758	1 419	1 221	1 221	5 619
Avdrag på lån	567	650	703	747	803	2 903
Avsetninger til fond	0,4	0,4	0,4	0,4	6	7
Sum finansieringsbehov	10 444	12 007	11 365	9 040	6 628	39 040

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett i 2014 utgjør ca 12 mrd. Foruten investeringer i anleggsmidler med 9 599 mill., foreslås det i investeringsbudsjettet i 2014 utlån med 1 758 mill., hvor 1 206 mill. gjelder videreutlåns-

ordningen av Husbankmidler, 245 mill. til Oslo Vognselskap AS, 292 mill. til Sporveien AS og 15 mill. til enøk-utlån. Til avdrag på lån foreslås det avsatt 650 mill. i 2014 som gjelder betjening av kommunens lån i Husbanken.

Finansiering av Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen + KF)

Tabell 2.19 Finansiering av investeringsbudsjettet

	Dok. 3/2013	Tall i mill.					Sum 2014-2017 %-andel
		2014	2015	2016	2017	Sum 2014-2017	
Bruk av lån	-6 469	-8 288	-7 028	-5 560	-3 642	-24 518	63 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-678	-228	-681	-207	-260	-1 375	4 %
Tilskudd til investeringer	-65	-196	-440	-547	-366	-1 549	4 %
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-1 735	-1 956	-2 040	-1 777	-1 486	-7 259	19 %
Utbytte	-200	-260	-370	-180	-90	-900	2 %
Bruk av fond	-879	-852	-624	-562	-561	-2 599	7 %
Overføringer fra drift	-418	-229	-183	-205	-222	-840	2 %
Sum finansiering	-10 444	-12 007	-11 365	-9 040	-6 628	-39 040	100 %
Andel lånefinansiering av sum finansieringsbehov	62 %	69 %	62 %	62 %	55 %		

Det foreslås et samlet låneopptak i 2014 med ca 8,3 mrd., hvilket finansierer 69% av de totale utgiftene på ca 12 mrd. (inkludert utgifter til utlån, avdrag på lån og avsetning til fond) i investeringsbudsjettet til Oslo kommune. For hele økonomiplanperioden sett under ett er lånefinansieringsandelen 63% av samlet finansieringsbehov.

For mottatte avdrag på utlån og refusjoner i 2014 med 1 956 mill. utgjør refundert investeringsmoms 1 174 mill., 596 mill. i avdragsinntekter fra videreutlånsordningen av Husbankmidler og 154 mill. i avdragsinntekter fra utlån til kollektivselskapene.

Tabell 2.20 Finansiering av investeringer i anleggsmidler

OLSO KOMMUNE - tall i mill. kr	2014 Fin. i %		2015 Fin. i %		2016 Fin. i %		2017 Fin. i %		sum 2014-2017 Fin. i %		
Investeringer i anleggsmidler	9 599		9 243		7 071		4 598		30 512		
Finansiering:											
Bruk av lån	-6 492	68 %	-5 563	60 %	-4 292	61 %	-2 385	52 %	-18 732	61 %	
Tilskudd fra eksterne	-226	2 %	-503	5 %	-620	9 %	-452	10 %	-1 801	6 %	
Mva-refusjon	-1 174	12 %	-1 157	13 %	-840	12 %	-469	10 %	-3 640	12 %	
Overført fra drift	-229	2 %	-183	2 %	-205	3 %	-222	5 %	-840	3 %	
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-228	2 %	-681	7 %	-207	3 %	-260	6 %	-1 375	5 %	
Mottatte avdrag på utlån (kollektiv)	-154	2 %	-178	2 %	-179	3 %	-179	4 %	-689	2 %	
Ekstraordinært utbytte	-260	3 %	-370	4 %	-180	3 %	-85	2 %	-895	3 %	
Bruk av fond	-837	9 %	-609	7 %	-547	8 %	-546	12 %	-2 539	8 %	
Sum finansiering	-9 599	100 %	-9 243	100 %	-7 071	100 %	-4 598	100 %	-30 512	100 %	

Andelen lån som finansierer investeringer i anleggsmidler er 68% i 2014 og utgjør ca 6,5 mrd. For hele økonomiplanperioden sett under ett er låneandelen 61%, tilsvarende 18,7 mrd.

Refusjon av investeringsmoms finansierer 12% av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. I 2014 er andelen også 12% eller 1 174 mill. fordelt med 988 mill. på de kommunale eiendomsforetakene og 186 mill. for bykassen. Bykassen har en relativt lav andel med refusjon av investeringsmoms, dette må ses i sammenheng med at mange av bykassens investeringer ikke faller inn under momskompensasjonsordningen. Dette gjelder bl.a. alle investeringene innen VAR-sektor, som er ordinær momspliktig virksomhet, og avsetninger til tomte kjøp som ikke faller inn under momskompensasjonsordningen.

Bruk av fond finansierer 8% av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. I 2014 foreslås det brukt 837 mill. fra fond, hvorav bl.a. 429 mill. fra fond for

samferdselsmål, 180 mill. fra fondet for særskilte overføringer (gjelder avsatte midler fra salget av Folketeaterbygningen som nå inngår i finansieringen av nytt hovedbibliotek i Bjørvika), 69 mill. fra parkeringsfondet, 68 mill. fra investeringsfond for VAR-sektor og 49 mill. fra havnefondet.

Tilskuddfinansiering av investeringer, som utgjør 6% i økonomiplanperioden, gjelder i hovedsak midler fra staten knyttet til investeringer i bl.a. boliger for vanskeligstilte, omsorg+-prosjekter og sykehjem.

Salg av anleggsmidler finansierer 5% av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. Dette gjelder i hovedsak salg av eiendom. Det foreslås salgsinntekter med 228 mill. i 2014 (gjelder salg av eiendom i henholdsvis bykassen med 146 mill., hvorav 21 mill. gjelder Fornebueiendommer, og Boligbygg Oslo KF med 66 mill., samt salg av driftsmidler i Oslo Havn KF med 16 mill.). I 2015 utgjør salgsinntekter fra Fornebueiendommer ca 490 mill.

Overføringer fra driften finansierer 3% av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. I 2014 foreslås det overført 229 mill. fra driften fordelt med 110 mill. for bykassen og 119 mill. for kommunale foretak.

Utbytte på 895 mill. fra aksjeselskap i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden 2014-2017 kommer fra Hav Eiendom AS og inngår i finansieringen av investeringene til eieren av selskapet, Oslo Havn KF. Utbytte er knyttet til salg av havnearealer.

Nærmere om låneopptak og utvikling av langsiktig rentebærende lånegjeld

Tabell 2.21 Samlet låneopptak for Oslo kommune

		Tall i mill.				
	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017	Sum 2014-2017
Låneopptak bykassen	3 123	3 900	3 357	3 332	2 292	12 881
Låneopptak kommunale foretak	3 346	4 387	3 671	2 228	1 351	11 637
Samlet låneopptak Oslo kommune	6 469	8 288	7 028	5 560	3 642	24 518

Det foreslås et samlet låneopptak i 2014 på 8,3 mrd fordelt med 3,9 mrd. på bykassen og 4,4 mrd. i kommunale foretak. For hele økonomiplanperioden foreslås det et samlet låneopptak på 24,5 mrd., hvor 4,8 mrd. gjelder lån i Husbanken til videreutlånsordningen (startlån) og ca. 0,5 mrd. for å finansiere utlån til Oslo Vognselskap AS og Sporveien AS. Øvrig låneopptak benyttes til å finansiere

kommunens investeringer i anleggsmidler, hvor 4,1 mrd. er knyttet til VAR-sektorens investeringer. Årlig låneopptak synker utover i økonomiplanperioden, og må ses i sammenheng med at investeringsnivået også faller utover i perioden (fra ca. 9,6 mrd. i 2014 til 4,6 mrd. i 2017), samt at det ikke foreslås utlån til kollektivselskapene etter 2015.

Tabell 2.22 Netto gjeldsøkning

		Tall i mill.				
	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017	Sum 2014-2017
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	1 573	1 592	1 708	1 841	1 913	7 055
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	494	650	703	747	803	2 903
Sum avdrag på lån	2 066	2 242	2 411	2 588	2 716	9 957
Sum bruk av lån	5 658	8 288	7 028	5 560	3 642	24 518
Netto gjeldsøkning	3 592	6 045	4 617	2 972	926	14 561

Samtidig som kommunens samlede låneopptak øker med 24,5 mrd. i økonomiplanperioden, så er samlet avdrag på lån i drifts- og investeringsbudsjettet på nesten 10 mrd. Dette medfører at kommunens langsiktige lånegjeld i løpet av økonomiplanperioden vil øke med 14,5 mrd., hvorav ca. 3,3 mrd. gjelder VAR-sektor og ca. 2,5 mrd. videreutlånsordningen. Det vises til egen omtale av kommunens gjeldsgrad under kapittel 2.2.2

Økte investeringer gir økte finanskostnader

Sterk befolkningsvekst innebærer at det må investeres betydelig for å sikre tilstrekkelig kapasitet

i det kommunale tjenestetilbudet. For å kunne gjennomføre investeringene er det nødvendig for kommunen å gjøre store låneopptak. Dette medfører igjen økte finanskostnader som må dekkes over kommunens driftsbudsjett. Ca. 61% eller 18,7 mrd. av kommunens planlagte investeringer på 30,5 mrd. vil i kommende økonomiplanperiode bli finansiert med lån. Årlige rente- og avdragsutgifter vil, sammenlignet med nivået i 2013, øke med ca. 1,1 mrd. til ca 4 mrd. i 2017. I forslag til økonomiplan 2014-2017 er det lagt til grunn en langsiktig rente på 4,15%.

Tabell 2.23 Forventet utvikling i rente- og avdragsutgifter 2014-2017 Oslo kommune

	Dok. 3/2013	2014	2015	2016	2017
Renteutgifter	1 257	1 357	1 675	1 875	2 049
Avdrag på lån	1 573	1 592	1 708	1 841	1 913
Sum finansutgifter	2 830	2 949	3 383	3 716	3 962
Økning fra året før		119	434	333	246
Økning fra året før i %		4 %	15 %	10 %	7 %
Økning fra 2013 akkumulert		119	553	886	1 132

Tall i mill.

2

Tabell 2.24 Investeringer i anleggsmidler Oslo kommune fordelt pr objekt/kategori

Sak 1/2014		Økonomiplan 2014-2017				sum 2014-2017	%andel 2014-2017
Investeringer i anleggsmidler - mill.kr	Dok 3/2013	2014	2015	2016	2017		
Skolebygg	3 277	3 736	3 190	1 901	1 297	10 124	33 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	753	1 111	1 148	906	685	3 850	13 %
Barnehager	335	483	295	268	150	1 196	4 %
Kommunale utleieboliger	459	961	1 004	1 004	175	3 144	10 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	2 244	2 159	2 023	1 788	1 569	7 539	25 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	211	464	1 164	852	130	2 609	9 %
Byutvikling	174	154	170	151	476	951	3 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	417	532	249	201	117	1 099	4 %
Sum totalt Oslo kommune	7 871	9 599	9 243	7 071	4 598	30 512	100 %

2.2.2 De viktigste investeringene

Investeringer i anleggsmidler i 2014 utgjør ca. 9,6 mrd. For hele økonomiplanperioden 2014-2017 foreslås det investeringer i anleggsmidler for til sammen 30,5 mrd. 62% av investeringene i kommende økonomiplanperiode er lagt til de kommunale foretakene.

Foretakene

Byrådet foreslår investeringer i anleggsmidler for de kommunale foretakene med ca. 6,3 mrd. i 2014, hvorav ca. 3,4 mrd. i Undervisningsbygg Oslo KF, 1,5 mrd. i Omsorgsbygg Oslo KF, 1,0 mrd. i Boligbygg Oslo KF og 0,4 mrd. i Oslo Havn KF. For hele økonomiplanperioden foreslås det investeringer i foretakene med 18,8 mrd. hvorav 17,8 mrd. i regi av de tre eiendomsforetakene og 1,0 mrd. for Oslo Havn KF. I tillegg kommer 330 mill i 2014 primært til kjøp av tomter til kommunale formål skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner. Disse midlene er avsatt på kap. 425 Andre utbyggingsformål under Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Undervisningsbygg Oslo KF

Skolebehovsplan 2012-2022 ble lagt frem i 2012 som en del av byrådets budsjettforslag for 2012 og økonomiplan 2012-2015. Det er nå foretatt en rullering av den vedtatte skolebehovsplanen. Den nye skolebehovsplanen for 2014-2024 følger som vedlegg til Sak 1, del 2. Strategiene i denne planen legger føringene for investeringene i Undervisningsbygg. I grunnskolen ventes nesten 12 000 flere elever

frem mot 2024. For den videregående skole forventes en økning på rundt 3 000 elever frem mot 2024. Veksten er svært høy og det innebærer en stor utfordring for Oslo kommune. Det krever høy utnyttelse av eksisterende skolekapasitet. I tillegg kreves det en omfattende utbygging av nye skolebygg de neste 10 årene.

I økonomiplanperioden foreslås det å investere totalt 10,1 mrd. i skolebygg (inkl. ca 0,5 mrd. til tomtekjøp). Dette utgjør 33% av kommunens investeringsbudsjett.

For Undervisningsbygg foreslås det avsatt 4,7 mrd. til kapasitetsutvidelse, rehabilitering, nybygg m.v. i økonomiplanperioden, hvorav bl.a. 470 mill. til Ris 8-10 skole, 472 mill. til Lillohøyden 1-7 skole, 355 mill. til Teglverkstomta 1-10 skole, 478 mill. til Hersleb vgs og 519 mill. til Kunst- og håndverkskolen vgs. Videre foreslås det avsatt til sammen 1,2 mrd. til generell rehabilitering av skolebygg.

Byrådet foreslår i tillegg at det i perioden avsettes ca. 3,7 mrd. på foretakets investeringsbudsjett som ufordelt – disse midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Midler til tomtekjøp av avsatt på kap. 425 Andre utbyggingsformål under Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Tiltakene i skolebehovsplanen vil påvirke kommunens budsjett vesentlig i mange år fremover.

I skolebehovsplanen er det forutsatt en meget stram fremdriftsplan med prosjektene. Dette er avgjørende for å få etablert tilstrekkelig kapasitet. Ved forsinkelser i byggeprosessene tvinges det frem økt bruk av midlertidige løsninger, noe som øker risikoen for at de avsatte økonomiske rammene ikke vil være tilstrekkelige.

Det vises til nærmere omtale av skoleprosjektene under kapittel 5. Kunnskap og utdanning.

Omsorgsbygg Oslo KF

For Omsorgsbygg Oslo KF foreslås det avsatt 2,41 mrd. til sykehjem i økonomiplanperioden. Ca. 2,15 mrd. gjelder totalrehabilitering av sykehjemmene Hovseterhjemmet, Ullerntunet, Ryen og Lindeberg med ca. 600 plasser, og hvor Ullerntunet og Hovseterhjemmet forventes ferdigstilt frem til 2016. I tillegg skal Stovner sykehjem oppgraderes for bruk til erstatningssykehjem for beboere som må flytte ut når sykehjem skal rehabiliteres. De øvrige avsatte investeringsmidlene til sykehjem på 0,26 mrd. gjelder generell rehabilitering av diverse sykehjem.

Til barnehager foreslås det avsatt ca. 1,2 mrd. på Omsorgsbyggs investeringsbudsjett i økonomiplanperioden. Ca. 0,6 mrd. gjelder kapasitetsutvidelse og nybygg herunder barnehagene Sørenga II, Berg gård, Claus Borchs vei, Hausmannsgate 37-39, Jarbakken og Holmenveien med til sammen 990 plasser. De øvrige avsatte investeringsmidlene til barnehager på 0,6 mrd. gjelder generell rehabilitering av diverse barnehager.

Til Omsorgs+-prosjekter foreslås det avsatt 0,28 mrd. i økonomiplanperioden hvorav 0,22 mrd. gjelder Ljabrubakken som forventes ferdigstilt i 2015.

Til boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne foreslås det avsatt 0,45 mrd. herunder 95 mill. til Berg gård.

Byrådet foreslår i tillegg at det i 2014 avsettes 29 mill. til rehabilitering av tidligere Adamstuen sykehjem som skal tas i bruk for Hovin omsorgs-senter, 135 mill. til rehabilitering av Oslo legevakt og 40 mill. til nødrehabilitering av Munch-museet og Stenersenmuseet i påventet av at nytt museum skal stå ferdig.

Deler av avsetningene til sykehjem, omsorg+-prosjekter, barnehager og boliger for vanskeligstilte-/mennesker med nedsatt funksjonsevne står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett.

Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Boligbygg Oslo KF

For Boligbygg Oslo KF foreslås det avsatt 2,94 mrd. som en foreløpig ufordelt avsetning hvor 2,44 mrd. gjelder boliger til vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne og 0,5 mrd. til omsorg+-prosjekter. Disse investeringsmidlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

I tillegg foreslås det avsatt 110 mill. årlig i økonomiplanperioden til rehabilitering av boliger, 60 mill. årlig til eiendomskjøp og 5 mill. årlig til rehabilitering av presteboliger.

Bykasseinvesteringene

For bykassen foreslås det investeringer i anleggsmidler med ca. 3,3 mrd. i 2014 og for ca. 11,7 mrd. for hele økonomiplanperioden (beløpene er eksklusiv investeringstilskudd til de kommunale foretakene som til sammen utgjør ca 1 mrd. i økonomiplanperioden).

De største investeringene til bykassen som er innarbeidet i Sak 1 er:

- Til vann, avløp og renovasjon (VAR-sektor) foreslås det i økonomiplanperioden avsatt til sammen ca. 4,2 mrd. til diverse prosjekter, hvorav 1,2 mrd. i 2014. De største bevilgningene i økonomiplanperioden er 594 mill. til å følge opp saneringsplanen for vann, Voldsløkkatunnelen med 522 mill. (ny vannledning i tunnel fra Oset vannbehandlingsanlegg til Voldsløkka). I tillegg er det satt av ca 2 mrd. til ufordelte prosjekter innen vann- og avløp (anslagsbevilgning for en rekke mindre prosjekter knyttet til eksisterende ledningsnett og nybygg). Innen renovasjon foreslås det avsatt til sammen 216 mill., hvorav 80 mill. til tomteskjøp.
- Til diverse samferdselsprosjekter i regi av Bymiljøetaten foreslås det avsatt til sammen ca. 2,3 mrd. i økonomiplanperioden, hvorav ca. 570 mill. i 2014. Til kollektivprioriteringer, som bl.a. skal brukes til fremkommelighetstiltak for kollektivtrafikken, er det avsatt til sammen 824 mill., til gang- og sykkelveier og sykkelparkering 528 mill., til program for gateopprustning 200 mill. og 151 mill. til tilrettelegging for trikk i Dronnings Eufemias gate.
- Til nytt hovedbibliotek i Bjørvika foreslås det i kommende økonomiplanperiode avsatt til sammen 2 120 mill., hvorav ca 335 mill. i

2014. Nytt hovedbibliotek i Bjørvika forutsettes ferdigstilt i 2016.

- Det er behov for tomter/eiendom for å kunne bygge nye skoler, barnehager og sykehjem etc. Det foreslås derfor avsatt 720 mill. til strategisk eiendomskjøp i økonomiplanperioden, hvorav 370 mill. i 2014 og 250 mill. i 2015 (mesteparten av midlene i 2014 og 2015 gjelder tomter for nye skoler).
- Det foreslås avsatt til sammen 426 mill. til inventar og utstyr (inkludert IKT-infrastruktur) i Osloskolen, hvorav ca. 241 mill. i 2014.
- Til Fornebuutbyggingen foreslås det satt av til sammen ca 393 mill. i økonomiplanperioden. 280 mill. gjelder Oslo kommunes bidrag til t-banelinje til Fornebu.
- Til utvikling av elektroniske tjenester foreslås det satt av 130 mill. i 2014.
- Det foreslås avsatt 200 mill. (50 mill. årlig i økonomiplanperioden) til en intern låneordning for bydelene for kjøp av el-biler.
- For Energigjenvinningsetaten foreslås det avsatt 192 mill. totalt og 72 mill. i 2014. Investeringsmidlene skal bl.a. benyttes til oppgradering av gamle forbrenningsovner.
- Til diverse idrettsprosjekter foreslås det avsatt til sammen 188 mill. i økonomiplanperioden.
- Til rehabilitering av kirker foreslås det avsatt til sammen 150 mill. i økonomiplanperioden hvorav 50 mill. for Paulus kirke og 20 mill. for Nordstrand kirke.

For detaljert oversikt over bykasseinvesteringene 2014-2017 vises det til kapittel 2 Hovedoversikter, og til egne investeringstabeller med prosjektoversikt pr. budsjettkapittel under sektoromtalene.

Gjeldsgraden

Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens lånegjeld sett i forhold til driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene. Oslo kommune har en selvpålagt

finansiell norm om at gjeldsgraden ikke bør øke som andel av driftsinntektene.

Etter kommuneloven gis kommunene anledning til å lånefinansiere sine utgifter i investeringsbudsjettet. Rente- og avdragsutgiftene må imidlertid finansieres av inntektene i driftsbudsjettet. På grunn av sterk befolkningsvekst med påfølgende store investeringer og liten grad av egenfinansiering, har kommunens gjeld økt etter 2008 og vil øke relativt kraftig i årene som kommer. En slik økning medfører igjen at belastningen med renter og avdrag i driftsbudsjettet blir større.

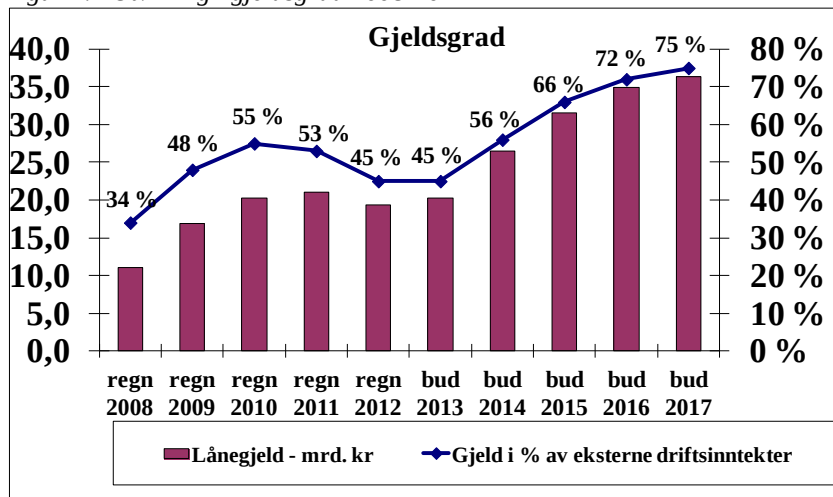
Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av kommunens gjeldsgrad. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), lån til havne-investeringer (finanskostnadene dekkes av havneavgifter) og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens lånetagere betaler det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken). I tillegg ses det bort fra et amortiseringslån tatt opp i forbindelse med om-danningen av kommunens pensjonskasse til aksjeselskap.

I beregningen av gjeldsgrad tas det ikke utgangspunkt i Lånefondets eksterne lånegjeld men i bykassens og de kommunale foretakenes langsiktige bokførte gjeld, samt budsjetterte låneopptak og avdrag på lån for bykassen og KF'ene i økonomiplanperioden.

Oslo kommune har et akkumulert pensjonspremieavvik ved utgangen av 2012 på 6,1 mrd. (som er så mye mer kommunen faktisk har betalt inn i pensjonspremie til pensjonsselskapene sammenlignet med det som er utgiftsført i kommunens driftsregnskap), jf nærmere omtale av kommunens pensjonskostnader i kap. 13 Felles inntekter og utgifter. Premieavviket skal utgiftsføres i kommunens driftsregnskap over de neste 10 årene med 1/10 pr år (over 15 år for premieavvik fram til og med 2010), og er således en forpliktelse for kommunen som kan sammenlignes med gjeld og gjeldsavdrag.

Premieavviket inngår ikke i beregningen av kommunens gjeldsgrad. I kommende økonomiplanperiode legges det til grunn at akkumulert premieavvik ved utgangen av 2017 vil være redusert til ca. 5,2 mrd.

Figur 2.4 Utvikling i gjeldsgrad 2008-2017

I perioden 2008-2010 økte gjeldsgraden fra 34 % til 55 %. Årsakene til den raske veksten disse årene var både et redusert investeringssetterslep, et stort investeringsbudsjett og liten grad av egenfinansiering. I 2011 sank gjeldsgraden til 53 %. Dette må ses i sammenheng med ekstraordinære utbytter (fra ECO-Energi AS og Hafslund ASA) med ca. 2,5 mrd., samt at det fortsatt var et stort investeringssetterslep (3,5 mrd.).

I 2012 ble gjeldsgraden redusert til ca. 45 %. Nedgangen i korrigert lånegjeld må ses i sammenheng med at det ikke ble regnskapsført bruk av lån for å finansiere investeringer i anleggsmidler i investeringsregnskapet for 2012 (investeringene ble midlertidig finansiert med ledig likviditet istedenfor lån), noe som skyldes endringer i regelverket. Dette medførte at Oslo kommunes samlede investeringsregnskap ble gjort opp med et udekket beløp i 2012 på ca 2,6 mrd.

Regelendringen innebærer at kommunens gjeldsgrad i 2012 fremstår som lavere enn forutsatt. Dette er imidlertid kun en tidsforskyvning i gjeldsveksten da et udekket resultat i investeringsregnskapet for 2012 vil måtte dekkes inn med tilsvarende økt låneopptak, som ble gjort i budsjettjusteringssaken om revidert budsjett i 2013. I samme sak ble også låneopptaket redusert med ca 2,2 mrd. pga endret periodisering av diverse investeringsprosjekter. Mesteparten av disse

investeringsprosjektene foreslås lagt inn på nytt i investeringsbudsjettet for 2014-2017.

I beregning av gjeldsgraden for 2014 og utover forutsettes det at alle budsjetterte investeringer blir gjennomført i løpet av økonomiplanperioden. Kommunens gjeldsgrad forventes å øke fra 45 % i 2013 til 75 % i 2017. Veksten i gjeldsgrad er kraftigst i begynnelsen av perioden og flater ut mot slutten. Dette skyldes at investeringsnivået er betydelig lavere på slutten enn i begynnelsen av økonomiplanperioden.

En eventuell tidsforskyvning av investeringsprosjekter samt vekst i frie inntekter pga statlig kompensasjon for lønns- og prisvekst, kan medføre at veksten i gjeldsgrad i realiteten vil bli noe lavere enn vist i figuren. I motsatt retning vil innarbeidingen av ytterligere investeringer (for eksempel nytt Munch-museum) i kommende økonomiplanperiode bidra til raskere vekst i gjeldsgraden. Finanskostnader til nytt Munch-museum er satt av i driftsbudsjettet.

I perioden fram til 2017 forventes gjeldsgraden å øke til 75%. I kroner innebærer dette at lånegjelden vokser fra om lag 20 mrd. i 2013 til ca 36 mrd. i 2017.

I forslag til økonomiplan 2014-2017 er det en netto gjeldsøkning i perioden på 14,5 mrd., hvorav 11,6 mrd. inngår i beregning av gjeldsgraden.

Tabell 2.26

Oslo kommune (bykassen + KF)		Øk.plan 2014-2017				mill. kr
	Dok 3/2013	2014	2015	2016	2017	Sum 2014-2017
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	1 573	1 592	1 708	1 841	1 913	7 055
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	567	650	703	747	803	2 903
Sum avdrag på lån	2 140	2 242	2 411	2 588	2 716	9 958
Sum bruk av lån	6 469	8 288	7 028	5 560	3 642	24 518
Netto gjeldsøkning	4 329	6 045	4 617	2 972	926	14 560
Tallene inkluderer VAR-sektor, videreutlån, Oslo Havn og amortiseringslån OPF som til sammen utgjør følgende netto gjeldsøkning:						
	1 194	1 011	694	638	575	2 918
Korrigerer man for dette får vi følgende netto gjeldsøkning:						
Korr. Netto gjeldsøkning	3 135	5 034	3 923	2 334	351	11 642

I tillegg til netto gjeldsøkningen på 11,6 mrd., legges det også til grunn i beregningen av gjeldsgraden at alt investeringsetterlep og inndekning av udekket fra investeringsregnskapet i 2012 er hentet inn i løpet av

2017. Dette utgjør til sammen ca. 4,4 mrd. i netto gjeldsøkning. Det medfører en samlet netto gjeldsøkning på 16 mrd., fra ca 20 mrd. ved utgangen av 2013 til ca 36 mrd. i 2017.

Tabell 2.27

regn2012		Øk.plan 2014-2017				mill. kr
	2013	2014	2015	2016	2017	
Inngående balanse - korrigert lånegjeld	19 418	20 310	26 458	31 496	34 945	
korr. netto gjeldsøkning bud (dok3)	3 135	5 034	3 923	2 334	351	
Revidert bud 2013- inndek. udekket 2012 bykassen (465 mill)*		116	116	116	116	
Revidert bud 2013- inndek. udekket 2012 KF (2 133 mill)*		533	533	533	533	
Revidert bud 2013-pga inndratte investeringer	-2 243					
økning gjeld - pga innhenting av inv. etterslep*		465	465	465	465	
Utgående balanse - korrigert lånegjeld	19 418	20 310	26 458	31 496	34 945	36 411

*skjer jevnt over 4 år

Gjeldsøkningen vil vedvare også utover kommende økonomiplan da det forventes en årlig befolkningsvekst på nesten 13 000 innbyggere helt frem mot 2030. Dette gjør at Oslo kommune på kort sikt ikke kan forvente å nå sitt mål om en stabil gjeldsgrads-utvikling.

Veksten i gjeldsgrad etter 2017 kan imidlertid forventes å bli betydelig lavere enn det som er tilfelle i kommende økonomiplanperiode. I kommende økonomiplanperiode legges det opp til en vesentlig raskere vekst i antall skoleplasser enn det elevtallsveksten normalt skulle tilsi. Dette gjøres både for å kunne gi et bedre tilbud og for å redusere behovet for bruk av provisorier /fordyrende forseringer av enkeltprosjekt. Etter 2017 legges det i skolebehovsplanen opp til en vesentlig mindre årlig kapasitetsvekst enn det som er tilfelle i kommende økonomiplanperiode.

På sikt kan ikke gjeldsgraden fortsette å øke, og byrådet har derfor initiert flere tiltak for å sikre en forsvarlig økonomisk utvikling. Et tiltak for å redusere veksten i gjeldsgraden er å redusere driftsutgiftene slik at midler kan overføres fra drift til investering - dette er gjort ved rammekutt de siste årene. Et annet tiltak er å redusere investerings-

kostnadene ved standardisering og nøkternhet, spesielt ved bygging av skoler, barnehager og sykehjem. Det innføres blant annet ordninger slik at kommunale virksomheter som skal bestille bygg, får sterkere insentiver til å velge kostnadseffektive løsninger. Det tredje alternativet er å øke inntektene, f. eks ved salg av kommunens eiendeler for å erstatte lånefinansiering med egenfinansiering.

Økt gjeldsgrad i planperioden gjør kommunen mer sårbar for renteøkninger. Rentenivået i Norge er i dag lavt og forventes å holde seg lavt i kommende planperiode, men på lengre sikt er det grunn til å tro at rentenivået vil stige. I økonomiplanen er det budsjettet med en rente på 4,15 prosent. Da majoriteten av kommunens gjeld er i lån med fastrente er usikkerheten i planperioden relativt liten. På lenger sikt vil utviklingen i renten ha stor påvirkning på renteutgiftene og dersom rentenivået stiger til 6 prosent, anslås det gi økte renteutgifter på om lag 1 mrd. i 2023 sammenlignet med om dagens rentenivå fortsetter.

Den økende gjelden og lave grad av egenfinansiering gjør at en økende andel av fremtidige inntekter må brukes til å betale renter og avdrag. Kommunens årlige finanskostnader forventes å

øke fra ca. 3 mrd. i 2014 til ca. 4 mrd. i 2017, en vekst på ca. 33 prosent.

2.3 Oslo kommune som arbeidsgiver

Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver

Oslo kommune er en stor arbeidsplass med varierte oppgaver. Oslo kommune er en av Norges største arbeidsplasser med sine 49 800 ansettelsesforhold og 37 000 årsverk og forventede lønnsutgifter på ca. 28 mrd. i 2014.

Befolkningens behov endrer seg i omfang og innhold. Kommunen må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser som er tilpasset behovene for å kunne utvikle og levere tjenester i samsvar med befolkningens forventninger. For å greie denne oppgaven må kommunen være en attraktiv og inkluderende og fremtidsrettet arbeidsgiver som stimulerer til innovasjon, kreativitet og nytenkning.

Prinsippene for kommunens personalpolitikk finnes i Personalpolitisk strategi. Sammen med kommunens verdigrunnlag og etiske regler danner dette en personalpolitisk plattform for kommunens virksomheter.

HR-arbeidet skal bidra til at kommunen er en attraktiv arbeidsgiver ved å:

- ha et mangfoldig og attraktivt arbeidsmiljø
- ha godt lederskap
- mobilisere og utvikle eksisterende kompetanse
- ha effektive og profesjonelle arbeidsprosesser

Mangfoldig arbeidsmiljø:

Oslo kommune er mangfoldig og bestreber seg på å være en god arbeidsplass med like muligheter for alle, uansett kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, etnisk opprinnelse, religion mv. Arbeidet med å stimulere til mangfold i alle sektorer og på alle nivå og å benytte mangfold som en ressurs i tjenesteutviklingen, vil fortsette i økonomiplanperioden. Som ledd i å tiltrekke seg ny kompetanse har kommunen et særlig ansvar for å rekruttere blant underrepresenterte grupper. Byrådsavdeling for finans skal bistå byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester i forbindelse med etablering av en traineeordning for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Oslo kommune er en flerkulturell og internasjonal by. Det skal være en by for alle. Dette gjenspeiles i

HR-politikken som skal stimulere åpenhet, toleranse og mangfold og kommunen ønsker å være et forbilde for andre arbeidsgivere. Byrådet vil arbeide aktivt for å hindre diskriminering og øke mangfoldet i kommunens virksomheter på alle nivå. Kommunen har lagt prinsippene i det europeiske charteret for integrerende byer til grunn for sitt integrerings- og mangfoldsarbeid. Som arbeidsgiver skal vi:

- gjøre det som er nødvendig for at våre ansatte skal gjenspeile mangfoldet i byens befolkning på alle nivåer
- sikre at alle ansatte, inkludert ansatte med minoritetsbakgrunn, blir behandlet rettferdig og likeverdig av sine ledere
- sikre at de ansatte forstår og respekterer begrepene mangfold og likestilling

Andelen ansatte med "ikke-vestlig" bakgrunn er økende i Oslo kommune fra ca. 11% i 2001 til ca. 20% i 2011. I samme periode har andelen av Oslos befolkning med "ikke-vestlig" bakgrunn økt fra 14,4% til ca. 20%. I økonomiplanperioden er det et mål og rekruttere og synliggjøre ledere med minoritetsbakgrunn ansatt i kommunen.

Kvinneandelen i kommunen er stabil og høy og har i perioden 2007 til 2012 vært over 70%. Det er høyest andel kvinner ansatt i helse, omsorg og oppvekstsektoren. Når det gjelder fordelingen på kvinnelige og mannlige ledere har det vært stabilt de siste årene med henholdsvis 66% kvinnelig leder og 34% mannlige. Av fordelingen på toppledere utgjør andelen kvinner toppledere i 2012 48%.

Når det gjelder aldersmangfold er ca 14% under 30 år, mens ca 12% er over 60 år. Aldersgrupper mellom 30 og 60 år fordeler seg jevnt.

Medinnflytelse og medbestemmelse

Oslo kommune legger vekt på ansattes medinnflytelse og medbestemmelse for å utvikle et godt arbeidsmiljø og økt effektivitet til beste for byens innbyggere, de ansatte og for Oslo kommune. Det blir lagt vekt på å videreføre det etablerte samarbeidet med ansattes organisasjoner.

Sikre kontinuerlig utvikling av godt lederskap

Attraktive arbeidsplasser kjennetegnes bl.a. av godt lederskap og gode ledere som stimulerer nytenkning,

innovasjon, mangfold og prestasjoner. Arbeidet med å sikre godt lederskap og en plattform for styring og ledelse i Oslo kommune vil fortsette i økonomiplanperioden. Effektiv og målrettet drift, omstilling og utvikling krever ledelseskraft, ledelseskapasitet og ledelsesfokus.

Via nytt HR-system får kommunens ledere flere sentrale verktøy som støtter lederoppgaver knyttet til strategisk kompetansestyring, kompetanseutvikling, rekruttering og kompetansemobilisering. Det er iverksatt eget tiltak som skal videreutvikle og tydeliggjøre kommunens plattform for styring og ledelse.

Medarbeiderundersøkelser og leder- og medarbeidersamtaler skal brukes aktivt og individuelle kunnskaper, ferdigheter og holdninger skal mobiliseres i en organisatorisk sammenheng for å bidra til nytenkning og videreutvikling av tjenesteproduksjonen. For å ivareta dette videreføres felles, årlig medarbeiderundersøkelse. Mål for medarbeiderundersøkelsen i 2014 er at svarprosenten skal være minst 80% og at gjennomføring av medarbeidersamtaler skal være minst 80%.

Utvikling, modernisering og omstilling

Å utvikle og mobilisere kompetanse blant egne ansatte er et virkemiddel for å sikre seg kompetanse i tråd med fremtidige kompetansebehov. Det skal arbeides for å utvikle en kultur som vitaliserer og motiverer medarbeidere og som stimulerer innovasjon og nyskapning for å imøtekomme forventninger blant kommunens brukere og innbyggere. Senioresenes erfaring skal mobiliseres og de skal motiveres for å arbeide lenger.

Kravene til Oslo kommune som tjenesteytende organisasjon økes kontinuerlig. Forventninger om økt tjenestekvalitet og service parallelt med økte krav til kostnadseffektivitet gjør nytenkning nødvendig. Samtidig står kommunen overfor endrings- og omstillingsprosesser som gjør at behovet for ny/endret kompetanse stadig vil øke. Byrådet vil på bakgrunn av dette videreføre og utvikle målrettede kompetansetilbud. Det gjelder blant annet anskaffelsesområdet, virksomhetsstyring, prosjektplanlegging/-styring/-gjennomføring, samt innen HMS, HR-/personalområdet, herunder kommunens verdigrunnlag, etiske regler og lederopplæring.

For å være en attraktiv og effektiv arbeidsplass må kommunen fremstå moderne og fremtidsrettet. I den sammenheng arbeides det med å utvikle kommunes dataløsninger. En konsekvens av at nytt HR-system er implementert i alle kommunens virksomheter, er at arbeidsprosessene innen HR-området utvikles både når det gjelder kvalitet og effektivitet. Det er systemstøtte både til operative og strategiske HR-prosesser.

Organisatoriske endringer medfører endringer for enkeltansatte. Oslo kommune skal være en forutsigbar og profesjonell arbeidsgiver i omstillingsprosesser. Erfaringer fra gjennomførte omstillingsprosjekter videreutvikles og kommunes lederskap i omstillings- og utviklingsprosesser skal styrkes.

Gjeldende bestemmelser og rettigheter som arbeidstaker i Oslo kommune

Gode pensjons- og forsikringsordninger for de ansatte i kommunen.

Bruttoytelsen utgjør 67% av pensjonsgrunnlaget for alders- og uførepensjoner. For arbeidstakere ansatt før 01.01.2012 er ytelsen 70%. Det kreves 30 års tjenestetid ved nådd pensjonsalder for å få fulle pensjoner.

Avtalefestet pensjon

AFP 62-64 utbetales fra OPF mot full refusjon fra virksomhetene fra og med 2007. Ordningen finansieres løpende uten oppbygning av fond. Dette premieelementet blir overført virksomhetene i Tilleggsinnstillingen, jf. kap. 16 Budsjettekniske merknader.

Personalforsikringer

Det er tegnet flere kollektive personalforsikringer for ansatte m.v. Forsikringene er hjemlet enten i lov eller tariffavtale. Yrkesskadeforsikring er lovpålagt, og omfatter både fast og midlertidig ansatte. Den lovpålagte yrkesskadeforsikringen dekker ulykkeskade eller dødsfall påført under arbeid, på arbeidstid, i arbeidstiden. Ansatte som er omfattet av tariffavtalen har rett til visse ytelser i tillegg til det som følger av lovpålagt yrkesskadeforsikring. Videre er dekningsområdet for de som omfattes av tariffavtalen noe utvidet i forhold til den lovpålagte dekningen, bl.a. er man dekket under direkte reise mellom hjem og arbeidssted.

Andre tariffestede ordninger er gruppelevsforssikring som dekker dødsfall uansett dødsårsak, ulykkesforssikring i fritiden samt forssikring ved tjenestereiser utenlands.

Helse, miljø og sikkerhet

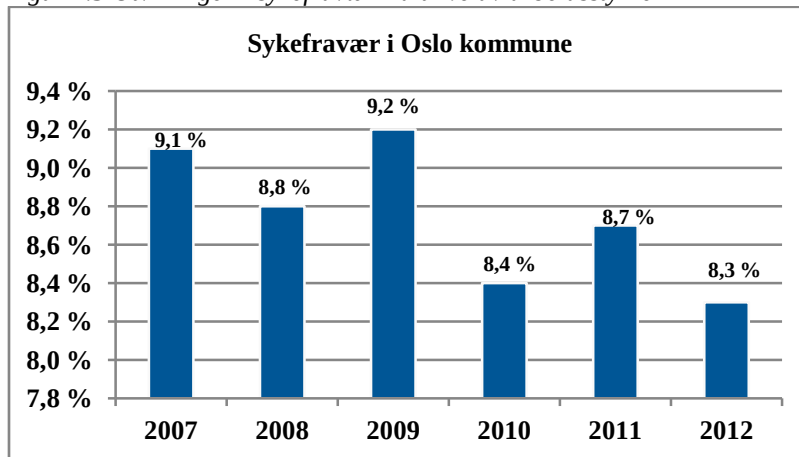
Byrådet har vedtatt "Instruks for helse, miljø og sikkerhet (HMS) i form av et overordnet HMS-system", med endringer. Byrådet vil arbeide for at kommunens virksomheter utarbeider systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i, eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. (Lovgivningen på HMS-området omhandler arbeidsmiljøloven, forurensningsloven, brann- og eksplosjonsvernloven, produktkontrollloven, sivilforsvarsloven, genteknologiloven, strålevernloven og lov om tilsyn med

elektriske anlegg og elektrisk utstyr). Byrådet understreker virksomhetenes ansvar for å holde oversikt over de til enhver tid gjeldende bestemmelser på HMS-området og sikre at kravene i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen blir etterlevd og oppfylt. Det er viktig at det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve kravene i lovgivningen på området.

Fokus på sykefravær og inkluderende arbeidsliv

Byrådet vil ha fokus på å redusere sykefraværet og i samarbeid med organisasjonene aktivt følge opp målsettingene i IA-avtalen.

Figur 2.5 Utviklingen i sykefravær målt i % av arbeidsstyrken

Kilde: Byrådets årsberetning

Målet for sykefraværet i 2012 var 8,5% og resultatet for 2012 viste 8,3 %. Den langsiktige trenden for sykefraværet i kommunen viser en svakt nedadgående tendens. I 1. kvartal 2013 var sykefraværet 0,3 prosentpoeng lavere enn i 1. kvartal 2012. Byrådet viderefører årlige mål for sykefraværet i Oslo kommune. Målet for sykefraværet for kommunen som helhet i 2014 er en videreføring av resultatet i 2012, 8,3%. Mål for hver enkelt virksomhet skal konkretiseres i den enkelte virksomhets oppfølging av IA-avtalen, gjennom tildelingsbrev og i den enkelte virksomhetsleders lederkontrakt.

Redusert sykefravær er en viktig målsetning i forhold til den enkelte ansatte, i forhold til arbeidsbelastningen/arbeidsmiljø på de enkelte tjenestestedene og for kvalitet på tjenester til brukerne. I tillegg medfører høyt sykefravær en betydelig økonomisk kostnad for kommunen. Eksempelvis vil en reduksjon i sykefraværet på 1% utgjøre 350 årsverk, noe som har stor betydning for kvaliteten på kommunens tjenester.

I løpet av 2013 har alle kommunens virksomheter pilotert HMS-modulen i nytt HR-system og skal være operative fra 2014. Dette gir den enkelte leder systemstøtte for sin lovpålagte oppfølging av sykemeldte og det gir styringsinformasjon om sykefraværarbeidet på de ulike organisasjonsnivåene.

Byrådet forslår å videreføre dagens ordninger med økonomiske insitament for å redusere omfanget av tidligpensjonering. Fordelingen av budsjettammer pr. virksomhet innarbeides i henhold til tidligere praksis i Tilleggsinnstillingen.

Personalomstilling – overtallighet

Overtalligheten har økt fra 164 personer ved utgangen av 2011 til 170 ved utgangen av 2012 og videre var 147 personer registrert overtallige pr. 31.08.2013.

Byrådet vil tilrettelegge for en forsvarlig og effektiv gjennomføring av omstillinger i kommunen. Det er et mål å ivareta de ansatte som berøres av omorganiseringer gjennom en forutsigbar prosess i gjennomføringsfasen og med individuelt tilpassede tiltak for å gjøre omstillingen så smidig som mulig. Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er en samarbeidspartner i de ulike fasene av omstillingsprosesser og kan bistå ledere og saksbehandlere både i planleggings- og gjennomføringsfasen. UKE viderefører også sitt arbeid med utvikling av virkemidler for omplassering av kommunens overtallige.

Bemanningsendringer i budsjettet

I økonomireglementet pkt. 3.6 gis byrådet fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Det er viktig å ha felles prosedyrer ved bemanningsreduksjoner. Disse prosedyrer om-

fatter bydeler, etater og kommunale foretak, og fremgår i vedlegg til Sak 1 Del 2.

HR-systemet

Nytt HR-system er i løpet av 2013 implementert i alle kommunens virksomheter. HR-systemet skal støtte følgende målsettinger:

- sikre effektive og kvalitative HR-prosesser som sikrer riktig lønn til rett tid til rett person
- sikre at Oslo kommune er i stand til å tiltrekke, utvikle og beholde medarbeidere med riktig kompetanse

- sikre et brukervennlig HR-system med høy opplevd nytteverdi
- målrette bruk av personalressurser for sikre realisering av kommunens mål

For å nå disse målene arbeides det aktivt i alle kommunens virksomheter, i kommunes forvaltningsorganisasjon og hos systemeier. Det gjennomføres kurs og kompetansetiltak både på transaksjonsbaserte arbeidsprosesser og innenfor de strategiske HR-prosessene.

Mål og nøkkeltall for: Oslo kommune som arbeidsgiver

Nøkkeltall for: Oslo kommune som arbeidsgiver	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012**
Lønnsugifter (inkl. sos. utg.) i Oslo kommune	20,3 mrd.	22,2 mrd.	23,9 mrd.
Antall ansettelsesforhold i Oslo kommune*	47 863	48 540	49 813
Antall årsverk i Oslo kommune	37 073	37 631	36 953
Andel kvinner ansatt i Oslo kommune	70,4 %	70,3 %	70,3 %
Andel kvinnelig ledere	68 %	68 %	66 %
Andel kvinnelig toppledere	45 %	57 %	48 %
Antall personer overtallig pr. 31.12.	91	164	170

* Måltallet gjelder antall ansettelsesforhold, ikke antall personer ansatt (en person kan ha flere ansettelsesforhold).

**Det må tas noe forbehold om tallmaterialet for 2012 da dette er hentet både fra nytt og gammelt HR-system.

Måltall for : Oslo kommune som arbeidsgiver	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Sykefravær i Oslo kommune	8,5 %	8,3 %	8,5 %	8,3 %
Svarprosent medarbeiderundersøkelse	80,0 %	76,0 %	80,0 %	80,0 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	80,0 %	60,0 %	80,0 %	80,0 %
Bykassens brutto driftsutgifter til adm., styring og fellesutg. i % av bykassens totale brutto driftsutgifter*	4,0 %	8,2 %	7,0 %	7,0 %

* KOSTRA-tall fra SSB. Måltall for 2012 var basert på at funksjonene for pensjons- og fellesutgifter var inkludert. For å rendyrke utgiftene til administrasjon har SSB tjenesteområdet Administrasjon, styring og fellesutgifter til publiseringen 15.3.2012, ved at funksjonene for pensjons- og fellesutgifter er tatt ut fra resultat 2012.

2.4 Budsjettets miljøprofil

Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby med ren luft, rent vann og gode bo- og rekreasjonsområder. Oslo kommune arbeider langsiktig og målrettet for å oppnå dette ved å integrere kommunens visjoner om en miljøvennlig og bærekraftig by i kommuneplan og andre styringsdokumenter. Kommunen skal tydeliggjøre sine ambisjoner på klima- og miljøfeltet ved å sette klare mål, og ved aktivt å følge opp vedtatte strategier og planer.

Oslo kommune må arbeide på flere arenaer for å nå sine klima- og miljømål. Klimagassutslipp fra Oslo kommunes egne virksomheter utgjør kun rundt

4 prosent av Oslos totale utslipp. Oslo kommune arbeider målrettet med å redusere disse utslippene, både for å bidra til reduksjon i totale utslipp, og for å være et forbilde og en pådriver for utvikling av ny teknologi.

Oslo kommune skal også være en pådriver og tilrettelegger overfor innbyggerne, privat næringsliv, staten og andre i Oslo for å redusere klimagassutslipp som ikke kommer direkte fra kommunens virksomhet. Utbygging av kollektivtilbudet, regionalt areal- og transportsamarbeid og nettverksarbeid som Næring for klima er viktige virkemidler her. Videre

er god informasjon og støtteordninger som kommunens Klima- og energifond viktige.

I tillegg til arbeid på det lokale planet, deltar Oslo i flere internasjonale klima- og miljønettverk. Dette er viktig både for å dele Oslo kommunes egne erfaringer, og slik ha en pådriverrolle også her, og for å få verdifull kunnskap om utvikling og innovative løsninger i andre deler av Europa og verden.

Oslo skal forsterke sin stilling som ledende miljøby i samspill med byens innbyggere, næringsliv, staten og andre. Dette forutsetter en god kommunikasjon med lokale og nasjonale samarbeidspartnere, og en aktiv deltagelse på internasjonale samarbeidsarenaer. Handlingsplan for miljø og klima skal sikre at prioriterte tiltak blir gjennomført for å nå hovedmålene for kommunens miljøpolitikk.

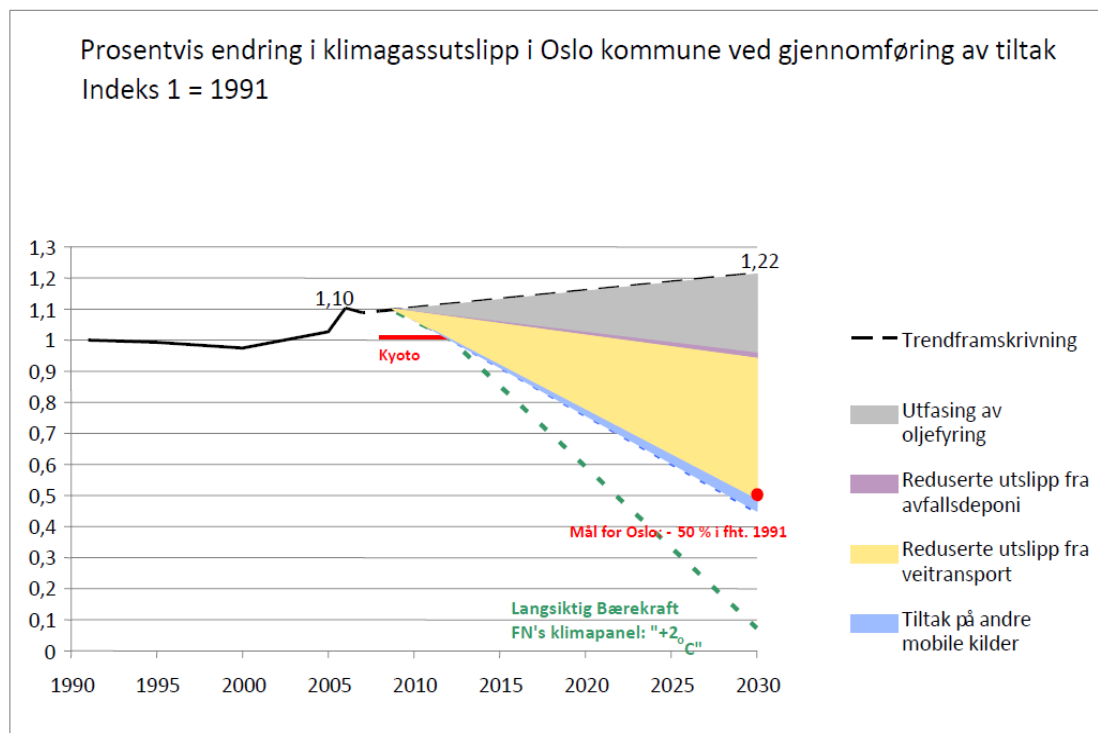
Mål og utfordringer

Oslo kommune har vedtatt ambisiøse klima- og miljømål. Et hovedmål for Oslo er å redusere klimagassutslippene med 50 prosent i forhold til 1991-nivå innen 2030. Litt over halvparten av klimagassutslippene i Oslo i 2011 (nyeste tilgjengelige utslipps-

tall publisert av SSB for Oslo totalt) kom fra transportsektoren, men bruk av fossil energi til oppvarming gir også betydelige utslipp og stod for om lag 35 prosent av utslippene. All bruk av fossile brenslere til oppvarming skal utfases, og etter 2020 skal det ikke være klimagassutslipp fra oppvarming av bygg.

Fra 1991 til 2011 har de totale direkte klimagassutslippene i Oslo steget fra 1,17 mill. tonn til 1,35 mill. tonn. Dette innebærer en økning på 15 prosent. Denne veksten skyldes hovedsakelig befolkningsvekst og økning i utslipp av fluorgasser. Selv om totalt utslipp av klimagasser har økt så er utslipp pr person redusert med ca 11 prosent fra 1991 til 2011.

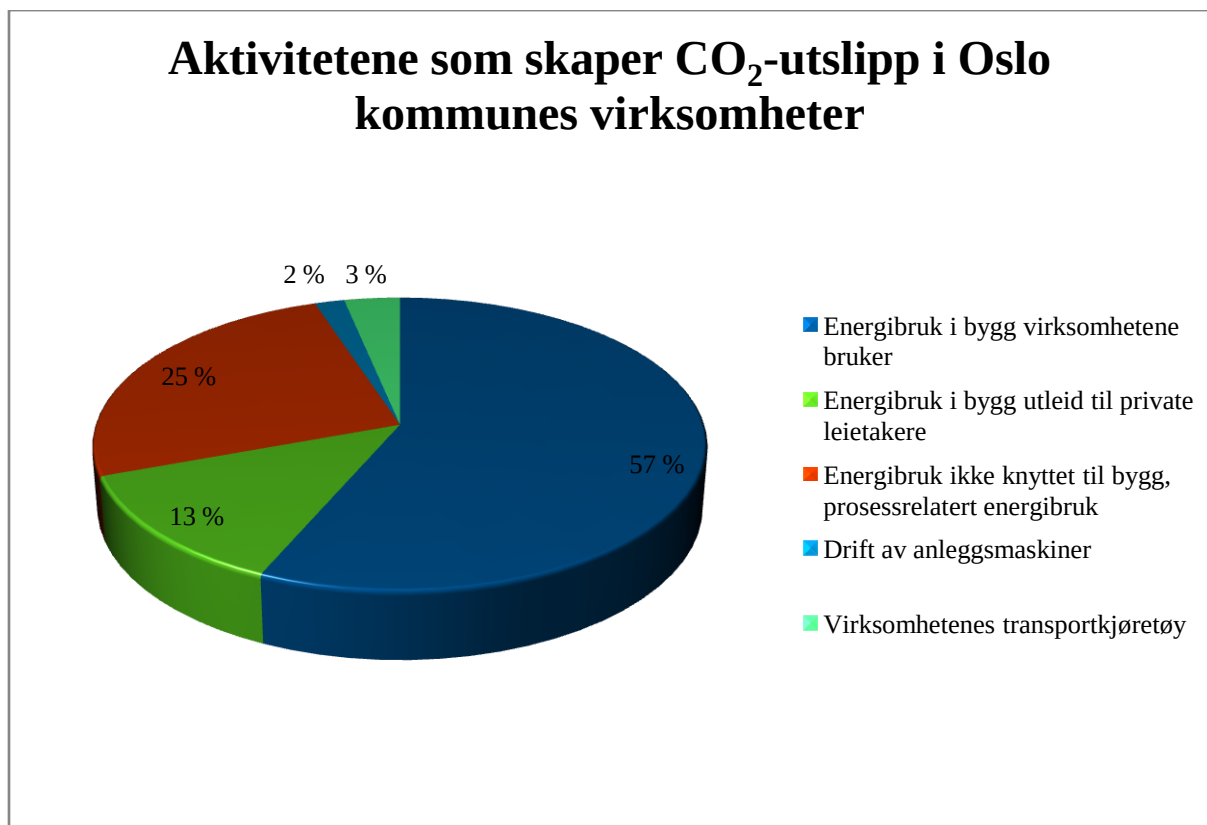
De viktigste virkemidlene Oslo kommune har for å nå disse målene er å sørge for at kommunens kollektivtilbud er funksjonelt og effektivt, og å stimulere til utfasing av oljefyring i private bygg. Figur 2.6 viser behovet for å iverksette tiltak som reduserer utslippene betydelig frem mot 2030, og på hvilke sektorer kuttene kan tas.

Figur 2.6: Prosentvis utvikling i direkte klimagassutslipp i Oslo kommune fra 1991 til 2030

Befolkningsøkningen i Osloregionen er den største utfordringen for Oslo som miljøby, og innebærer økte klimagassutslipp gjennom utbygging av boliger, næringseiendom og infrastruktur samt økt person- og godstransport.

Utslipp fra Oslo kommunes egne virksomheter utgjør om lag 4 prosent av Oslos totale utslipp. Basert på innrapportering fra kommunens egne virksomheter er det totale klimagassutslippet fra kommunens virksomheter i 2012 beregnet til om lag 93 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Figur 2.7 viser fordelingen av utslipp på kommunens ulike aktiviteter.

Figur 2.7: Virksomhetenes aktiviteter som medfører CO₂-utslipp

Strategier og tiltak

Klima og energi

- Stimulere private til å skifte ut sine oljefyrer innen 2020
- Utarbeide en energistrategi for Oslo kommune i 2014
- Kommunens byggforetak skal være ledende på miljø
- Full produksjon av biogass på biogass-anlegget på Nes i 2014
- Utnytte deponigass fra Grønmo
- Fortsette arbeidet med innføring av dynamisk gatebelysning.
- Jobbe aktivt mot næringslivet gjennom nettverket Næring for klima
- Dele erfaringer med andre byer i C40 nettverket

Transport, mobilitet, luftkvalitet og støy

- Ruters kollektivtilbud styrkes og effektiviseres
- Nye trikker, Lørenbanen.
- Etablere ytterligere 200 ladestasjoner for elbiler i 2014
- Utskifting av kommunes bilpark med null-utslippsbiler
- Videreføre hydrogensatsningen
- Sykkelprosjektet videreføres med 122 mill. i 2014 og 135 mill. per år videre i økonomi-planperioden
- Fortsette innføring av landstrøm i Oslo Havn.
- Effektiv, stille og moderne containerhavn på Sjørsøya

Byutvikling

- Ferdigstille klimatilpasningsstrategi
- Videreføre Groruddalssatsingen
- Delta i samarbeidsprosjektet FutureBuildt

Vann og grønnstruktur

- Ferdigstille Midgardsormen i 2014
- Igangsette Hovedprosjekt overvannshåndtering
- Gjenåpne elver og bekker

Klima og energi

Klima- og energifondet kan i 2014 gi tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 30 mill. og tilsagn om lån innenfor en ramme på 30 mill. Det forventes at tilskudd og lån fra fondet vil bidra til varig nedgang i klimagassutslipp fra stasjonær energibruk på ca 8 000 tonn CO₂ i 2013.

Oslo kommune har et mål om å redusere CO₂ utslippene fra transport med 50 prosent innen 2030 i forhold til 1991-nivå. For å nå dette utslippsmålet er det nødvendig å starte storskala innføring av miljøeffektive og klimanøytrale kjøretøy, og å sikre tilgang til og distribusjon av klimanøytrale drivstoff i regionen. Oslo kommune skal fortsette arbeidet med etablering av et helhetlig distribusjonsnett for miljøvennlige drivstoff, slik som biogass, hydrogen og elektrisitet, i samarbeid med offentlige og private aktører. Samtidig er det svært viktig med kontinuerlig vekst i miljøvennlige reiser. Ruter jobber for å oppfylle kommunens mål om at all bussvirksomhet skal være klimanøytral fra 2020.

Bekkelaget renseanlegg har kapasitet til å levere drivstoff til 80 busser. Bruk av egenprodusert biogass

Avfall

- Smestad Gjenbruksstasjon bygges i 2014, og vil kunne tas i bruk i 2015
- Øke graden av gjenbruk
- Produsere biogjødsel fra husholdningsavfall

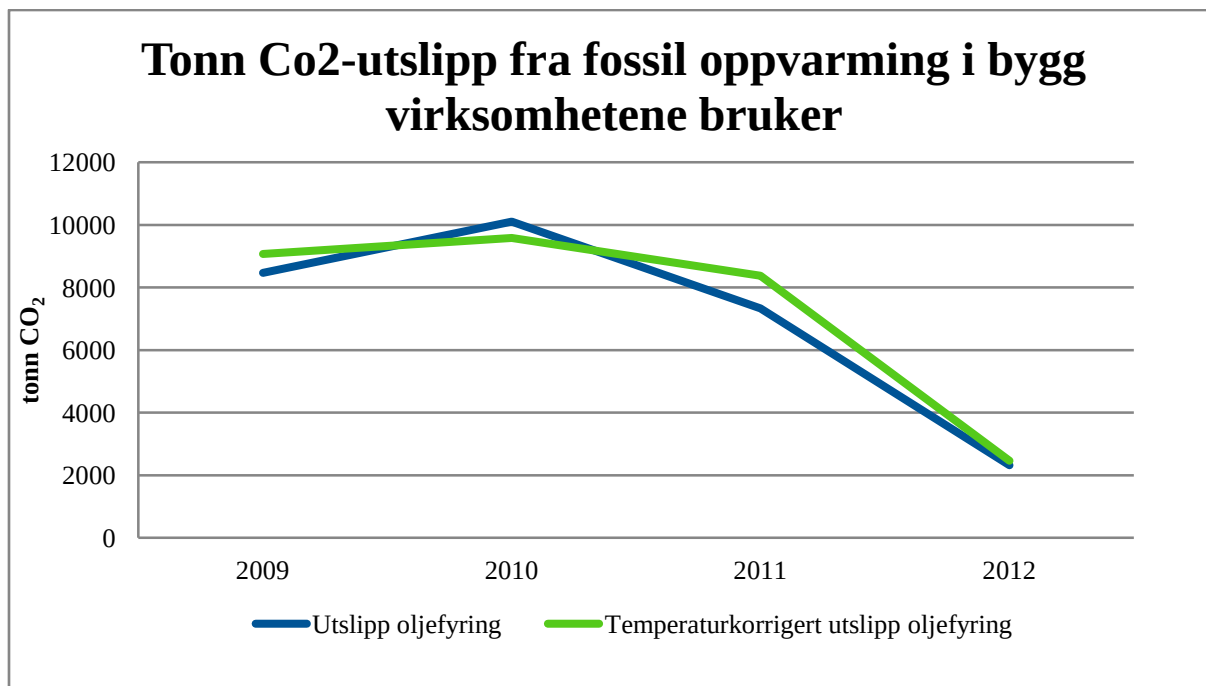
Miljøledelse og anskaffelser

- Fortsette innføringen av miljøledelse i kommunens virksomheter

fra Bekkelaget som drivstoff er beregnet å innebære en utslippsreduksjon på 10 000 tonn CO₂ pr år. Prosjektet Utvidelse av Bekkelaget renseanlegg er også et miljøtiltak i forhold til vannkvalitet i Bjørvika og indre Oslofjord. Tiltaket vil imidlertid medføre en økning i forbruk av elektrisitet pga økt behandlet vannmengde estimert til å tilsvare 432 tonn CO₂ i 2019.

Oslo kommune har et betydelig potensial for å redusere energibruk. En viktig utfordring er å skape en mer miljøvennlig og effektiv energiforsyning. Det er behov for å utnytte lokale energiressurser slik som biogass og varme fra byens renseanlegg. Samtidig er det nødvendig med fortsatt fokus på energieffektive nybygg og energiløsninger i byggeprosjekter. Det arbeides med en energistrategi for Oslo som vil ferdigstilles i 2014.

Arbeidet med å fase ut fossil oppvarming i kommunale bygg har gitt resultater. Figur 2.8 under viser utviklingen i CO₂-utslipp fra bygg som brukes av Oslo kommune.

Figur 2.8: Utvikling i CO₂ utslipp fra kommunale bygg

Byrådet har ambisjoner om at de kommunale byggforetakene skal være ledende på miljø ved å tilby gode, miljøeffektive og brukertilpassede bygg. Det arbeides videre med å redusere energiforbruk og klimagassutslipp, øke sorteringsgraden for avfall og sikre at nye og totalrehabiliterte bygg har høy miljøstandard. Dersom det er miljøeffektivt og økonomisk lønnsomt skal det etableres varmepumpeanlegg, fjernvarme, solenergisystemer, energieffektiv belysning, smarthusteknologi og system for energiovervåkning. Alle kommunale bygg som bygges fra og med 2014 skal hovedsaklig følge passivhusstandard.

På det avsluttede deponiet Grønmo utnyttes energirik deponigass til miljøvennlig energiproduksjon, i stedet for utslipp av klimagassen metan. Innføringen av dynamisk gatebelysning vil fortsette i 2013. I tillegg til at dette er et trygghetsskapende tiltak vil det redusere energibruk til gatebelysning med opp til 70 prosent. Oslo skal videre stille krav om at strøm til bruk i kommunens tjeneste skal være sertifisert som fornybar.

Oslo kommune har etablert Romerike biogassanlegg på Esval miljøpark i Nes kommune. 2013 har vært et oppstartsår med testing av teknisk utstyr, bruk av forskjellige typer matavfall/substrater samt utvikling av nødvendige bakteriekulturer for biogassanlegget på Romerike. Det er planlagt full produksjon av biogass og biogjødsel i løpet av 2014, og målet er å produsere 3 600 000 Nm³ flytende biogass. Bruk av biogass bidrar også til redusert lokal luftforurensning. Ruters mål er at alt drivstoff som forbrukes av selskapet skal være fornybart innen 2020.

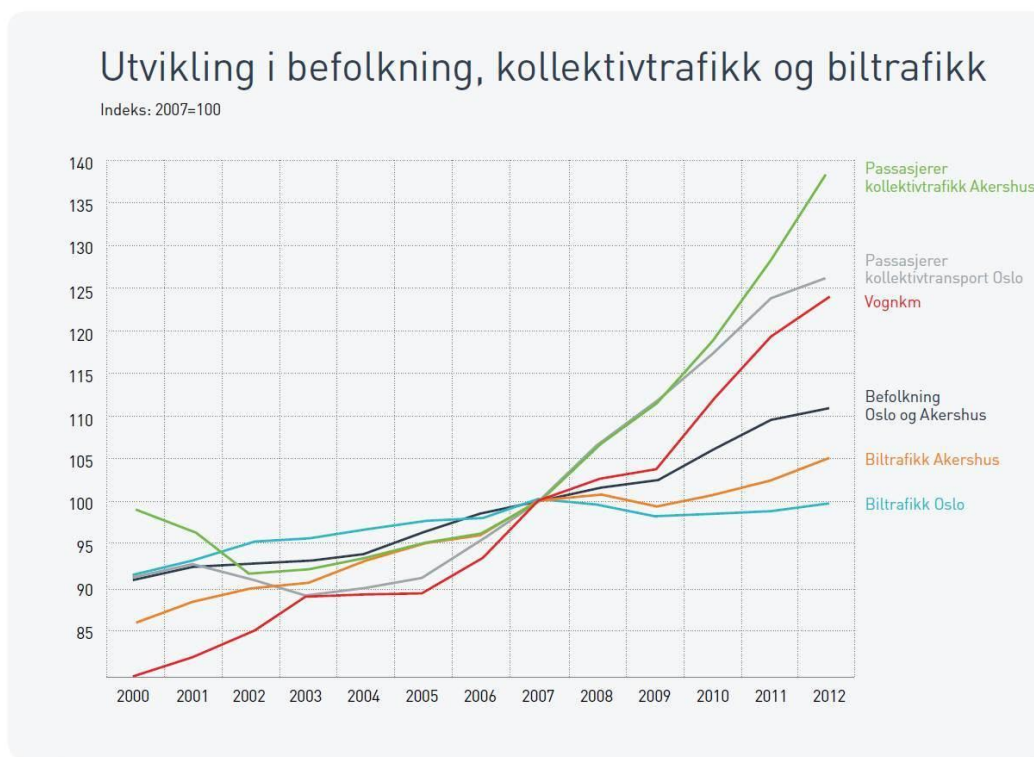
Prosjekt Midgardsormen for oppsamling av avløpsvann, spillvann og overvann settes i drift i 2014. Prosjektet innebærer at åtte pumpestasjoner erstattes av en ny pumpestasjon, noe som vil gi redusert bruk av energi. Det er vanskelig å beregne energibesparelsene ettersom det er usikkerhet knyttet til hvor mye vann som vil bli behandlet da mye i dag går i overløp.

Oslo kommune har fått status som Innovator City i klimanettverket C40 (Cities Climate Leadership Group) og vil delta aktivt i dette og andre internasjonale fora på klima og energi som Eurocities.

Transport, mobilitet, luftkvalitet og støy

Veitransporten er hovedkilde til flere sentrale miljøutfordringer i Oslo; klimagassutslipp, luftforurensning og støyplager. Samtidig er utviklingen av energieffektiv transport og grønn mobilitet sentral for byens funksjon, innbyggernes livskvalitet og attraktivitet for næringslivet.

Satsing på kollektivtransporten er sentralt for å nå miljø- og klimamålene for hovedstadsområdet. Samtidig må det arbeides kontinuerlig for at både kollektivtransporten og personbil- og varebilparken får lavere utslipp og blir mer klimavennlig. Figur 2.9 nedenfor sammenligner utviklingen i antall kollektivreisende med utviklingen i biltrafikk og befolkningsveksten.

Figur 2.9 Utviklingen i reisemønsteret 2000-2012

Siden 2004 har det vært en positiv utvikling i kollektivtrafikken hvor kollektivtrafikken har tatt markedsandeler fra biltrafikken. Samlet sett for hele perioden fra 2000 til 2011 har antall kollektivreisende økt med over 37 prosent, mens biltrafikken kun har økt med om lag 7 prosent i samme tidsrom. Ved utgangen av 2012 utgjorde kollektivtrafikkens andel av motorisert persontransport i Oslo 45 prosent.

Dette innebærer at mesteparten av veksten i persontransport i Oslo de seneste årene er kommet innenfor kollektivtrafikken. Viktige årsaker til dette er lave månedskortpriser og et bedret kollektivtilbud, med bl.a. hyppigere ruteavganger på de mest trafikkerte T-banelinjene. Byrådet skal videreføre kollektivsatsingen gjennom styrking og effektivisering av Ruters kollektivtilbud. Det skal i økonomiplanperioden arbeides med anskaffelse av nye trikker, og byrådet vil videreføre lave priser på månedskort. Lørenbanen vil fra 2016 gjøre det mulig å doble kapasiteten på Østensjøbanen ved å kjøre 8 avganger i timen.

Kollektivtrafikken er det viktigste transportmiddelet til og fra Oslo sentrum, og har en markedsandel på om lag 80 prosent i rushtiden. Kollektivtrafikken er således helt avgjørende for Oslos funksjonsdyktighet. Satsing på kollektivtransport er også et sentralt virkemiddel for å redusere klimagassutslipp, luftforurensing og støy. Innenfor Oslos grenser skjer nå rundt 60 prosent av kollektivreisene med elektrisk drevne T-baner, trikker og lokaltog. Den nye generasjonen T-banevogner gjenvinner dessuten bremse-

energien, noe som reduserer strømforbruket med 9 prosent.

Ved utgangen av 2012 hadde Ruter 18 dieselelektriske hybridbusser som reduserer drivstofforbruket med nesten 30 prosent fordi de gjenvinner bremseenergien som driver elmotoren. Denne typen teknologi forventes å redusere utslipp av NOx og svevestøv med langt over 30 prosent. Ruter har de seneste år redusert utslippene av NOx til tross for en vesentlig økning i busstilbudet. Det er bygget en fyllestasjon for hydrogen på Rosenholm bussanlegg. Energigjenvinningsetaten har ansvar for videreføring av kommunens hydrogensatsing, og HyNor prosjektet som omfatter 5 hydrogenbusser.

Det er nå om lag 700 kommunale ladestasjoner i Oslo, og byrådet legger opp til å etablere ytterligere 200 ladestasjoner i 2014. For å stimulere til ytterligere etablering av ladestasjoner har Bymiljøetaten etablert en støtteordning som borettslag/sameier, bedrifter og andre kan søke om tilskudd fra. Kommunen deltar også aktivt i EU-prosjektet EVUE (Electric Vehicles in Urban Europe) som har til hensikt å fremme bruken av elektriske kjøretøy i byer.

I 2013 ble det inngått ny samkjøpsavtale for kommunenes tjenestebiler. Ved utskifting av kommunens bilpark skal det som hovedregel anskaffes tjenestebiler med nullslippsteknologi eller klimanøytrale drivstoffstyper. Byrådet har derfor avsatt 50 mill. årlig i kommende økonomiplanperiode

til en intern låneordning for bydelene for kjøp av el-biler. Dette vil sette bydelene i stand til å anskaffe om lag 800 el-biler i perioden 2014-2017. Lånet skal tilbakebetales bykassen over en periode på 6 år. Dette gir ikke bare miljøeffekter; som eksempel kan det nevnes at Renovasjonsetaten (REN) har gjort beregninger som viser at etaten vil spare ca 630 000 kr pr år ved overgang fra leasing til kjøp av elbiler. I 2014 planlegger REN å erstatte 12 hybridbiler med elektriske biler, noe som vil bety et utslippskutt på ca 25 tonn CO₂.

Byrådet vil fortsette satsingen på tilrettelegging for myke trafikanter, særlig i sentrums- og bolig-områdene. Gatebruksplanen skal videreutvikles til en mobilitetsplan for sentrum som prioriterer miljøvennlig mobilitet, kollektivtrafikk og varetransport. Oslo kommune har som mål å øke sykkelandelen av alle reiser til 12 prosent innen 2015. Sykkelprosjektet videreføres og det er lagt inn 528 mill. i investeringsbudsjettet til prosjektet i økonomiplanperioden. Kommunen skal fortsette å tilrettelegge for miljøvennlig varetransport gjennom pilotprosjekter som tar hensyn til klima, luftkvalitet og støy.

Oslo Havn KF og Color Line samarbeidet om å tilrettelegge for landstrøm ved Hjortnerterminalen, og dette prosjektet ble fullført i 2012. Dette tiltaket forventes å redusere utslippene av CO₂ med opptil 3 500 tonn per år med begge skip som trafikkerer terminalen fast på landstrøm. I tillegg til klimagevinsten er det også betydelige reduksjoner i utslipp av NO_x og PM₁₀. Det arbeides også med etablering av landstrøm for anløpende cruiseskip og Oslo havn KF fortsetter innfasingen av landstrøm i samarbeid med rederiene.

Byutvikling

En bærekraftig byutvikling og sikring av Oslos blågrønne omgivelser forutsetter at utbygging skjer gjennom fortetting og transformasjon innen nåværende byggesone. Byrådet legger vekt på at utbyggingen er fremtidsrettet, energieffektiv og godt tilrettelagt for innbyggere og virksomheter. Dette følges opp gjennom ny utvikling i sentrum, ved fjorden, i stasjonsnære områder, i knutepunkter, nærsentre og langs viktige kollektivårer.

Byrådet viderefører samarbeidet med staten om å forbedre miljø, samferdsel, bomiljø og levekår i Groruddalen. Groruddalssatsingens hovedmål er en bærekraftig byutvikling, synlig miljøopprusting, bedre livskvalitet og samlet sett bedre levekår. Satsingen vil pågå ut 2016.

Oslo kommune deltar i FutureBuilt, et 10-årig samarbeidsprogram for å utvikle klimanøytrale byområder og arkitektur med høy kvalitet. FutureBuilt har som mål å realisere 50 forbildeprosjekter med minst 50 prosent klimagassutslipp,

være et utstillingsvindu nasjonalt og internasjonalt, samt stimulere til nyskaping og endret praksis. Høsten 2013 er Oslo kommune ansvarlig for 6 forbildeprosjekter, Bjørnsletta, Gran, Veitvet og Stasjonsfjellet skoler, Deichmanske hovedbibliotek og Furuset (områdeutvikling).

Eiendoms- og byfornyelsesetaten kartlegger og overvåker forurensset bykassgrunn, samt forestår eventuelle tiltak for å hindre uønsket påvirkning av miljøet fra forurensede lokaliteter. De gamle kommunale avfallsfyllingene på Rommen og Stubberud overvåkes og driftes etter føringer fra miljømyndighetene. Deponigass og sigevann samles opp. På Rommen er det etablert nytt anlegg for fangst og utnyttelse av deponigass. Nødvendige tiltak på Langøyene er under utredning. Det fullføres et 2-årig prosjekt for å kartlegge status og tiltaksbehov for villfyllinger i Groruddalen.

Bystyret vedtok 06.03.2013 bygging og finansiering av nytt hovedbibliotek i Bjørvika. Byggestart er vinter eller vår 2014. Prosjektet har ambisiøse miljømål, og det er engasjert egne miljørådgivere som har deltatt i alle ledd i prosjekteringsarbeidet med sikte på å nå miljømålene.

Vann og grønstruktur

Stor befolkningsvekst gir utfordringer med økt press og slitasje på grøntområder og vanninfrastruktur. En befolkningsøkning på over 30 prosent de neste 15-20 årene forutsetter kapasitetsutvidelse både på drikkevannsforsyning og på avløpssiden der dagens renskapasitet allerede er overbelastet. Økt befolkning vil også medføre behov for nye arealer til kommunaltekniske anlegg.

Byrådet intensiverer arbeidet med å sikre vannkvaliteten i vassdragene og fjorden gjennom en fornyelse av infrastrukturen for avløp. Midgardsormen, et omfattende og helhetlig prosjekt med en kostnadsramme på 1,3 mrd. vil gi et nytt og moderne system for håndtering av avløps- og overflatevann for de østlige delene av indre by, ferdigstilles i 2014. Dette vil gi betydelige miljøgevinster for byen ved å gi kapasitetsøkning på avløpssiden, og vil hindre forurensset avløpsvann i å renne ut i Akerselva, indre havnebasseng og i Oslofjorden.

En god overvannshåndtering er viktig for å bidra til å redusere mengden overvann til avløpsnett, redusere risiko for skader og ulemper på eiendommer og infrastruktur, og for å utnytte overvann som en ressurs i byutviklingen. En tverretattlig samarbeidsgruppe er i ferd med å ferdigstille en overvannsstrategi for Oslo kommune. Det planlegges å i verksette et hovedprosjekt som skal implementere tiltak for å håndtere overvann, hvorav ett av tiltakene er etablering av grønne tak.

Oslo kommune har en klar og uttalt visjon om å bevare og styrke byens blågrønne struktur og gjen-åpne bekker og elver. Åpning av bekker og elver er et viktig ledd i en mer sikker håndtering av flom og overvann. Vann- og avløpsetaten koordinerer dette arbeidet, og samarbeider med andre etater, bydeler og private når dette er nødvendig. Det er forventet mer sommernedbør og mer intense nedbørsepisoder på Østlandet som følge av klimaendringer. Gjenåpning av bekker og elver og lokal og åpen overvannshåndtering i sammenheng med dette er et viktig klimatilpasningstiltak. Åpne bekker og elver er eksponert for sollys og blir tilført oksygen. Dette bidrar til en betydelig bedre vannkvalitet og forhold for vannlevende organismer enn dersom bekken er lukket. Det er og betydelig lettere å oppdage forurensing i åpne bekker. Videre er åpne bekker og elver viktige leveområder for en rekke vannlevende organismer og kantsonene for insekter og vegetasjon.

Hovedplan for drikkevannforsyning skal revideres og det skal vurderes å innføre måling av vannforbruk og andre tiltak for å redusere vannforbruket.

Avfall

Alt avfall skal håndteres og disponeres slik at hensynet til helse og miljø blir best mulig ivaretatt, samtidig som en slik håndtering skal være kostnads- og energieffektiv. Utvidet kildesortering danner grunnlaget for en bærekraftig og miljøeffektiv håndtering av husholdningsavfall i Oslo med gjenvinning av fraksjoner, produksjon av fjernvarme og produksjon av klimanøytralt drivstoff og gjødsel. Innen 2030 skal klimagassutslipp fra avfallsdeponier reduseres med 80 prosent fra 1991-nivå.

2014 er det andre året med utvidet kildesortering i Oslo med utsortering av matavfall og plastemballasje. I 2014 er det forventet at økt kildesortering vil resultere i reduksjon av klimagassutslipp med 3,2 tonn CO₂.

I 2012 var materialgjenvinningsgraden av Oslos avfall 37 prosent. Byrårets mål er at materialgjenvinningsgraden for husholdningsavfall økes til minimum 50 prosent innen 2018. Utvidet kildesortering omfatter hele byen og Oslo har allerede nådd det nasjonale målet om at 75 prosent av alt avfall skal gjenvinnes (material- og energigjenvinning) med en gjenvinningsprosent på rundt 96 prosent i 2012.

Antall gjenbruksstasjoner og minigjenbruksstasjoner skal økes. Smestad gjenbruksstasjon gir Oslo vest en moderne gjenbruksstasjon med tilrettelegging for økt ombruk og materialgjenvinning. Prosjektet med kostnadsramme på 271 mill. bygges i 2014, og vil kunne tas i bruk i 2015.

Fjernvarme basert på energigjenvinning av husholdningenes restavfall utgjør et viktig bidrag til å fase ut oljefyring i Oslo. Oslo har etablert verdens største optiske sorteringsanlegg for avfall, og kommunens to anlegg for optisk utsortering av plastemballasje og matavfall har en samlet kapasitet på 150 000 tonn/år. Energigjenvinningsetaten skal selge tjenestene og energigjenvinne brennbart restavfall i markedet, levere fornybar varme til fjernvarmenettet i Oslo samt fornybar elektrisk kraft. Salg av energi gjenvunnet fra brennbart restavfall foregår til markedsbetingelser.

Miljøledelse og anskaffelser

Miljøledelse i kommunens egen virksomhet skal sikre at kommunens tjenester blir utført uten unødvendig ressursbruk og miljøbelastning. Alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres, og miljøledelse skal integreres i virksomhetenes internkontrollsystem og øvrige styringssystem. Cirka 90 prosent av etatene og kommunale foretak og cirka 40 prosent av skoler og bydeler er miljøsertifiserte. Arbeidet med å innføre miljøledelse i de resterende virksomhetene fortsetter i 2014, samt å følge opp virksomheter som allerede er sertifisert.

Oslo søkte i 2013 om å bli European Green Capital i 2016, kåringen vil foregå i 2014. Byrådet vil styrke profileringen av Oslos miljø- og klimaarbeid internasjonalt.

Oslo praktiserer miljøeffektive anskaffelser. Byrådets mål er å stille gode og relevante krav, evaluere anbud og ha miljøoppfølging av kontrakter som sikrer både god innkjøper- og miljøkompetanse i kommunen. Alle biler som brukes av Oslo kommune skal som hovedregel bruke nullutslippsteknologi innen utgangen av 2015 slik som biodrivstoff, elektrisitet eller hydrogen. Kommunens samkjøpsavtale er tilrettelagt for å oppfylle målet.

Byrådet skal sikre og styrke systematisk oppfølging av miljøriktige anskaffelser og stille miljøkrav for anskaffelse av kjøretøy, annen maskinpark og transporttjenester. Oslo fortsetter samarbeidet med andre aktører for å øke bevisstheten om miljøeffektive, rettferdige og økologiske innkjøp.

Rapportering av klima- og miljøeffekter

Byrådet mener gode data på miljø- og klimaeffekter av kommunens virksomhet er en forutsetning for å nå kommunens ambisiøse miljømål. Miljø- og klimaeffekter skal synliggjøres og integreres i de ordinære budsjett- og rapporteringsrutinene. Miljøstatus for Oslo kommune skal være lett tilgjengelig på Miljøportalen. Byrådet vil videreføre og utvikle en egen miljø- og klimarapport. Hensikten er å ha oversikt over kommunens klima- og

miljøpåvirkning, samt å kunne følge utvikling og effekter av miljø- og klimatiltak.

2.5 Økonomiske utfordringer i et langsiktig perspektiv

De viktigste faktorene som påvirker endring i kommunens økonomiske handlefrihet er:

- utviklingen i pensjonskostnader
- utviklingen i finanskostnader
- utviklingen i de frie inntektene

På de kommende sidene er det på et overordnet nivå beskrevet hvordan den økonomiske utviklingen har vært fra 2010 og hvilken betydning disse faktorene vil ha for kommunens økonomiske handlefrihet i kommende økonomiplanperiode.

2.5.1 Pensjonskostnadenes betydning for kommunens økonomisk handlefrihet

Ansatte i kommunene eller staten er medlemmer i en offentlig tjenstepensjonsordning (OfTP). I Oslo kommune er det garanterte ytelsesnivået i ordningen 67,3 prosent av sluttlønn (personer ansatt før 01.01.2012 har krav på 70 prosent av sluttlønn).

I en OfTP er det arbeidsgiverne som har all risiko for at arbeidstakerne får det definerte ytelsesnivået ved oppnådd pensjonsalder.

Oslo kommune betaler pensjonspremie til Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) og til Statens Pensjonskasse (SPK) for undervisningspersonell. Den betalte pensjonspremie er kommunens finansiering av de ansattes OfTP.

OfTP finansieres ulikt i OPF og SPK. Dette innebærer at utmålingen av pensjonspremie til de to ordningene er ulik, og kommunens økonomiske risiko relatert til disse to ordningene er derfor også ulik. I hovedsak vil det være endringer i kostnadene tilknyttet ordningen i OPF som har betydning for kommunens økonomiske handlefrihet.

Pensjonsordningen i OPF er en fondert ordning, og Oslo kommune innbetaler årlig pensjonspremie til selskapet etter hvert som pensjonsforpliktelsene øker. Arbeidsgiveren har i en fondert ordning ansvaret for at avsetningene på pensjonsfondet øker i takt med forpliktelsene overfor nåværende ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene som er tilknyttet ordningen. Hvor mye arbeidsgiver må innbetale for å dekke pensjonsforpliktelsen i form av pensjonspremie, avhenger av lønnsveksten (inkl. G-regulering for

pensjonistene) og avkastningen på pensjonsmidlene i perioden.

Ettersom pensjonsmidlene til enhver tid skal tilsvare pensjonsforpliktelsene, vil pensjonspremie i en slik ordning avhenge av avkastningen på pensjonsmidlene. Dette kan føre til store variasjoner i premiebelastningen. For å unngå disse variasjonene er den regnskapsførte pensjonskostnaden i en fondert OfTP derfor en pensjonskostnad basert på gitte forutsetninger for lønnsvekst og avkastning, fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD). Konsekvensen av at regnskapsført pensjonskostnad avviker fra betalt pensjonspremie er at det oppstår årlige premieavvik. Det årlige premieavviket skal kostnadsføres over de etterfølgende ti årene, og gir dermed en periodisert kostnadseffekt.

Pensjonsordningen i SPK er en pay-as-you-go ordning, som innebærer at kommunen betaler premie til SPK tilsvarende årlige utbetalinger. I en pay-as-you-go ordning oppstår ikke de samme utfordringene omkring premieavvik som man har i de fonderte ordningene, og man vil derfor ha en mer stabil utvikling i pensjonskostnad og premie.

Oslo kommune har hatt en sterk vekst i pensjonskostnadene knyttet til ordningen i OPF etter 2010. En av hovedårsakene til kostnadsveksten er at KRD, ved fastsettelsen av beregningsparametrene for pensjonskostnadene, systematisk undervurderte den reelle utviklingen i pensjonspremie i perioden 2002-2010. Dette har ført til at det akkumulerte premieavviket har vokst (se nærmere omtale under kap 13. om pensjonskostnader). Videre har man i Norge etter finanskrisen i 2008, vært i en situasjon med høy årlig lønnsvekst, samtidig som finansavkastningen har vært relativt lav.

KRD har de siste årene strammet inn i beregningsparametrene, noe som har bidratt til å øke pensjonskostnadene, men samtidig redusert veksten i akkumulert premieavvik. Det har blitt gjort ytterligere innstramminger også for budsjettåret 2014, som for Oslo kommune fører til en merkostnad på ca. 60 mill.

I nytt rundskriv datert 12.09.2013 kom KRD med en ytterligere innstramming av beregningsparametrene. I rundskrivet reduseres forutsatt avkastning fra diskonteringsrente + 1% til diskonteringsrente

+0,65%. For kommunen medfører dette at pensjonskostnaden øker med anslagsvis 155 mill. i 2014 og at det forventes en reduksjon i premieavviket på ca. 140 mill.

Denne innstrammingen har ikke vært meldt og KRD har heller ikke tidligere benyttet innskjerping av avkastningsforutsetningen for å redusere premieavviket. På grunn av tidspunktet dette rundskrivet

kom på har det ikke vært mulighet å fordele denne økningen i pensjonskostnader ut på virksomhetene. For 2014 er merkostnaden budsjettert på kap. 192 og finansiert ved bruk av pensjonsfondet på kap 940.

Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen komme tilbake til hvordan denne økningen i pensjonskostnader skal finansieres i kommende økonomiplanperiode.

Tabell 2.28

	2010	2011	2012	2013	2014
Kostnad OPF (inkl. AGA)**	1 522	2 141	2 866	3 097	3 562
Kostnad SPK (inkl. AGA)*	515	576	606	609	663
Samlet kostnad (inkl. AGA)	2 037	2 717	3 472	3 706	4 225
Kostnadsprosent OPF	16,2%	21,4%	25,4%	26,3%	28,9%
Kostnadsprosent SPK	15,7%	15,7%	16,7%	16,2%	17,0%

*AGA = arbeidsgiveravgift

**Økte pensjonskostnader i 2014 på 155 mill som følge av nytt rundskriv fra KRD 12.09.13 ,er ikke inkludert,

Tabellen ovenfor viser utviklingen i pensjonskostnadene for ordningene i OPF og SPK fra 2010 til 2014. Tallene for 2010-2012 er regnskapstall, tall for 2013 er vedtatt budsjett mens tall for 2014 hva som er budsjettert i 2014.

Kostnadsprosenten er et uttrykk for pensjonskostnad som andel av pensjongivende lønn. At kostnaden fra 2010 til 2014 har vokst fra 16,2 til 28,9 prosent av pensjongivende lønn medfører at pensjonskostnader utgjør en stadig større del av driftsbudsjettet til Oslo kommune.

Veksten i pensjonskostnadene har vært raskere enn veksten i de frie inntektene, slik at andelen av de frie

inntektene som går til å finansiere pensjonskostnader har økt fra 7,2% i 2010 til 11,7% i 2014. Denne kostnadsutviklingen bidrar til en betydelig svekking av kommunens økonomiske handlefrihet

I tilsvarende periode har pensjonskostnaden til SPK økt med under 30 prosent. Som andel av pensjongivende lønn, tilsvarer dette en økning fra 15,7 prosent til 17 prosent.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i kommunens samlede pensjonskostnader som andel av de frie inntektene.

Tabell 2.29

	2010	2011	2012	2013	2014
Sum frie inntekter	28 140	30 842	32 641	34 188	35 990
Samlet pensjonskostnad (inkl. AGA)	2 037	2 717	3 472	3 706	4 225**
Pensjonskostnad i % av frie inntekter	7,2%	8,8%	10,6%	10,8%	11,7%

*frie inntekter korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

**Økte pensjonskostnader i 2014 på 155 mill som følge av nytt rundskriv fra KRD 12.09.13 ,er ikke inkludert,

Tabellen underestimerer både omfanget av og den reelle veksten i pensjonsrelaterte kostnader, fordi den bare viser pensjonskostnadene til kommunens egne ansatte. I praksis får også kommunen en betydelig kostnadsvekst relatert til private aktører som erstatter kommunal egenproduksjon, hovedsakelig ikke-kommunale barnehager og ikke kommunale sykehjem.

Oslo kommune må etter Kunnskapsdepartementets stadfesting betale pensjonsrelaterte tilskudd til de ikke-kommunale barnehagene basert på kommunens egne utgifter til pensjonspremie, fratrasket bruk av premiefond. Samtidig vil det ikke være anledning til å sette av midler til, eller bruke av, premiefond de nærmeste årene fordi disse midlene må benyttes til

oppreservering for å møte krav om ny tariff for redusert dødelighet fra 2014. Som en konsekvens av dette øker tilskuddet som betales til ikke-kommunale barnehager med 40 mill. i 2013 og ytterligere 66 mill. i 2014.

Flesteparten av de ikke-kommunale barnehagene har innskuddsbaserte pensjonsordninger. For disse aktørene, gir økningen i tilskuddet på 106 mill., eller ca. 6 % av det totale tilskuddet, i 2013-2014 en tilsvarende økt økonomisk handlefrihet/profitt.

Økt usikkerhet for de private barnehagene

Den pålagte prinsippendringen Oslo kommune må gjennomføre fra og med 2013, vil i tillegg til å kompensere for mer enn reelle utgifter knyttet til

pensjon også medføre mindre forutsigbarhet for de private barnehagene.

Prinsippendringen innebærer at det er kommunens premieutgift, etter fradrag for bruk av premiefond, som skal danne basis for kommunens kostnadsnivå. Premie vil, i motsetning til kostnad, først kunne stadfestes ved utgangen av regnskapsåret.

Tidligere bruk av pensjonskostnad gjorde det mulig å gi rimelig presis angivelse av kostnadsnivået allerede i budsjettet for regnskapsåret.

Kostnadsrefusjonen til de private skal utmåles ut i fra premieutgiften og kostnadsnivået vil variere direkte i takt med premievariasjonene. Disse igjen vil ha betydelig større årlig variasjon enn kostnad pga. at årlig lønns- og G-regulering, tidligpensjonsuttak, bruk av premiefond får direkte effekt i regnskapsåret. Derne vil årets premieutgift først kunne fastsettes ved utløpet av desember i regnskapsåret.

Prognose for utviklingen i kommunens pensjonskostnader til OPF i kommende økonomiplanperiode

For å beregne fremtidige pensjonskostnader til OPF gjøres det en rekke forutsetninger:

- Det foretas ingen vesentlige endringer i OfTP eller folketrygden
- KRDs beregningsparametere benyttes for å estimere avkastning, diskonteringsrate, lønns-, G- og pensjonsregulering, samt forholdet mellom lønnsvekst og avkastning.
- Det benyttes faste tariffer for frivillig avgang og AFP-uttak.
- Finanstilsynet innfører ny tariff for redusert dødelighet pr. 01.01.2014.
- Nyansatte genererer gjennomsnittlig like høye pensjonskostnader som de som slutter, dvs. at en nyansatte og sluttende personer har en pensjonskostnad lik gjennomsnittet av ansatte.
- Det ligger ikke inne forutsetninger om vekst i antall medlemmer i modellen.

For kommunens ordning i OPF forventes følgende kostnadsutvikling, inkl. arbeidsgiveravgift i planperioden:

Tabell 2.30

	2014	2015	2016	2017
Pensjonskostnad OPF inkl. AGA*	3 562	3 621	3 707	3 776
Kostnadsprosent OPF	28,9 %	29,4 %	30,0 %	30,6 %

*Økte pensjonskostnader som følge av nye beregningsparametre i rundskriv fra KRD 12.09.2013, er ikke inkludert

I disse tallene er det lagt til grunn at aktivitetsnivået holdes uendret. I praksis vil pensjonskostnadene øke mer som følge av forventet aktivitetsøkning i kommende økonomiplan. Det må forventes en årlig vekst i antall ansatte på ca.500 personer som følge av at en økende befolkning krever et høyere aktivitetsnivå. Denne aktivitetsøkningen er imidlertid finansiert ved at det i kompensasjon for økt aktivitetsnivå, også kompenseres for økte pensjonskostnader gitt samme "pensjonsprofil".

Den nederste linjen i tabellen viser hvordan pensjonskostnaden forventes å øke i kommende

økonomiplanperiode, når dette måles som prosentvis andel av pensjonsgivende lønn.

Det er knyttet usikkerhet til forutsetningene om at nyrekruttering og turnover skjer for kostnadmessig "like" personer. Omfanget av turnover vil anslagsvis utgjøre 4000-5000 personer årlig og hvem som ansettes vil ha stor betydning for utviklingen av kommunens pensjonskostnader. Pensjonskostnaden er et uttrykk for veksten i pensjonsforpliktelsene, og vil derfor avhenge av individene som til enhver tid er tilknyttet ordningen. Faktorer som spiller inn på pensjonskostnaden er blant annet kjønn, alder, gjenstående opptjeningsstid og lønnsnivå.

2.5.2 Utviklingen i finanskostnader

Kommunen gjeld har de senere årene hatt en raskere vekst enn tilsvarende vekst i frie inntekter. Også i kommende økonomiplanperiode forventes kommunens gjeld å vokse raskere enn de frie inntektene.

Gjeldsgraden som måler gjelden som andel av de eksterne driftsinntektene forventes å vokse fra 45% 2013 til 75% i 2017, som følge av at gjelden øker

med 16 mrd. eller ca 80% i kommende økonomiplanperiode. Nesten halvparten av denne gjeldsveksten relaterer seg til skoleinvesteringer

VAR- investeringer + Oslo havn holdes utenfor i beregningen av gjeldsgrad fordi finanskostnadene dekkes ved gebyrer.

Tabell 2.31

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tall i mill. kr								
Samlet lånegjeld*	20 300	21 000	19 400	20 310	26 458	31 496	34 945	36 411
Samlede finansutgifter	2 255	2 429	2 656	2 830	2 949	3 383	3 716	3 962
Endring i finansutgifter fra året før	315	174	227	174	119	434	333	246

*Korrigert brutto langsiktig lånegjeld Oslo kommune

De årlige finanskostnadene har økt med nesten 600 mill. fra 2010 til 2013 og forventes å øke med litt over 1,1 mrd eller ca.40 % fra 2013 til 2017 og en

stadig større andel av kommunens frie inntekter vil måtte benyttes til å dekke økte finanskostnader:

Tabell 2.32

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tall i mill. kr								
Sum frie inntekter*	28 140	30 842	32 641	34 188	35 990	36 275	36 630	36 975
Finansutgifter	2 255	2 429	2 656	2 830	2 949	3 383	3 716	3 962
Finansutgifter i % av frie inntekter	8,0 %	7,9 %	8,1 %	8,3 %	8,2 %	9,3 %	10,1 %	10,7 %

*Frie inntekter= (skatt + rammetilskudd) - korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

Andelen finansutgiftene utgjør av de frie inntektene øker fra 8,3% til 10,7% i løpet av kommende økonomiplanperiode.

2.5.3 Utviklingen i de frie inntektene

Kommunens inntekter består av skatt og rammetilskudd (de frie inntektene), refusjoner, brukerbetalinger gebyrer og finansinntekter. De frie inntektene utgjør ca. 3/4 av de samlede inntektene.

lingen av de frie inntektene i kommende økonomiplanperiode. Her fokuseres det på hvordan de frie inntektene har utviklet seg fra 2010 når det tas hensyn til, befolkningsvekst, oppgaveendringer og lønns og prisvekst.

I Sak 1 del 1 kap. 3 og i Sak 1 del 2, kap.13 er det beskrevet premissene for hva som forutsettes i utvik-

Tabell 2.33

Utviklingen i Oslo kommunes frie inntekter					tall i mill.
	2010	2011	2012	2013	2014
Frie inntekter justert for oppgaveendringer	28 140	30 842	32 641	34 188	35 990
Årlig vekst i %	4,6 %	9,6 %	5,8 %	4,7 %	5,3 %

Årlig vekst i de frie inntektene (nominelt) har ligget på mellom 4,6% og 9,6% i perioden 2010- 2014, når det korrigeres for oppgaveendringer.

tektene med den årlig forutsatte kommunale deflatoren, i tabellen under er dette korrigert og det er også korrigert for befolkningsveksten i perioden.

Beløpene i tabellen over er i løpende priser og mesteparten av den årlige veksten relaterer seg til at kommunen årlig kompenseres for forventet lønns- og prisvekst ved at statens inntektsanslag øker inn-

Frie inntekter i faste 2014 kr - justert for oppgaveendringer og befolkningsveksten i perioden 2010-2014 :

Tabell 2.34

Utviklingen i Oslo kommunes frie inntekter korrigert for befolkningsvekst					tall i mill.
	2010	2011	2012	2013	2014
Frie innt. (mill. i 2014 kr)	34 913	36 069	36 072	36 053	35 990
Indeks frie innt (2010= 100%)	100,0 %	103,3 %	103,3 %	103,3 %	103,1 %

Nederste linje viser hvordan kommunens frie inntekter har utviklet seg i perioden 2010-2014 når det tas hensyn til oppgaveendringer, prisvekst og befolkningsveksten som det har vært i perioden. Fra 2010 til 2011 hadde kommunen en relativ vekst i sine frie inntekter på 3% - poeng eller ca. 1,1 mrd kr målt i faste kr. Fra 2011 til 2014 har nivået på de frie inntektene vært konstante.

Staten har i perioden 2010-2014 gjennom de frie inntektene kompensert for oppgaveendringer og befolkningsvekst. Når kommunen allikevel har hatt en situasjon med svekking i kommunens økonomisk handlefrihet skyldes dette hovedsakelig 2 forhold:

- stadig større andel av de frie inntektene går til å dekke pensjonskostnader (økt andel fra 2009 til 2013, gjør at 900 mill. mer disponeres til pensjonskostnader i 2013 enn

det som ville vært tilfelle ved uendret andel til å dekke pensjonskostnadene)

- kommunens kostnader ved å øke kapasiteten av tjenestetilbudet relatert til en raskt voksende barnebefolkning (marginalkostnader) er større enn demografiskompensasjonen som blir dekket av staten gjennom økningen i de frie inntektene

Tabell 2.35

Utviklingen i hva som er tilgjengelig til andre formål, når det justeres for befolkningsøkning, økningen i pensjonskostnader og finanskostnader i perioden 2010- 2014 (faste 2014 kr)

	2010	2011	2012	2013	2014
Frie inntekter	34 913	36 069	36 072	36 053	35 990
Samlet pensjonskost. Inkl, AGA	2 527	3 177	3 837	3 907	4 225
Finansutgifter	2 798	2 841	2 935	2 979	2 949
Disponibelt til øvrig drift	29 588	30 051	29 300	29 167	28 816

Fra 2010 til 2011 fikk kommunen en økt økonomisk handlefrihet som følge av stor vekst i de frie inntektene dette året.

Fra 2011 til 2014 har det som er disponibelt til øvrig drift blitt redusert med i overkant av 1,2 mrd., en reduksjon som i al hovedsak skyldes økte pensjonskostnader.

2.5.4 Forventet utvikling av økonomisk handlefrihet i kommende økonomiplanperiode

Tabell 2.36 Andelsmessig disponering av de frie inntektene:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sum frie inntekter	28 140	30 842	32 641	34 188	35 990	36 275	36 630	36 975
Finansutgifter	2 255	2 429	2 656	2 830	2 949	3 383	3 716	3 962
Pensjonskostnader inkl AGA	2037	2717	3472	3705	4225	4 284	4 370	4 439
Finansutgifter i % av frie inntekter	8,0 %	7,9 %	8,1 %	8,3 %	8,2 %	9,3 %	10,1 %	10,7 %
Pensjonskostnader i % av frie inntekter	7,2 %	8,8 %	10,6 %	10,8 %	11,7 %	11,8 %	11,9 %	12,0 %
Disponibelt til andre formål	84,7 %	83,3 %	81,2 %	80,9 %	80,1 %	78,9 %	77,9 %	77,3 %

*Frie inntekter= (skatt + rammetilskudd) - korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

Også i kommende økonomiplanperiode forventes pensjonskostnadene å øke, men veksten etter 2014 forventes å bli lavere enn det som har vært tilfelle de

4 foregående årene (ikke inkludert den økte pensjonskostnaden på ca.155 mill. i 2014 som følge av ny forutsetninger fra KRD i rundskriv datert

12.09.13). En inkludering av den nye forutsetningen i dette rundskrivet, vil svekke hva som er disponibelt til andre formål med ytterligere ca 0,4 prosentpoeng årlig.

I beregningen av pensjonskostnader i kommende økonomiplanperiode er det forutsatt et uendret aktivitetsnivå

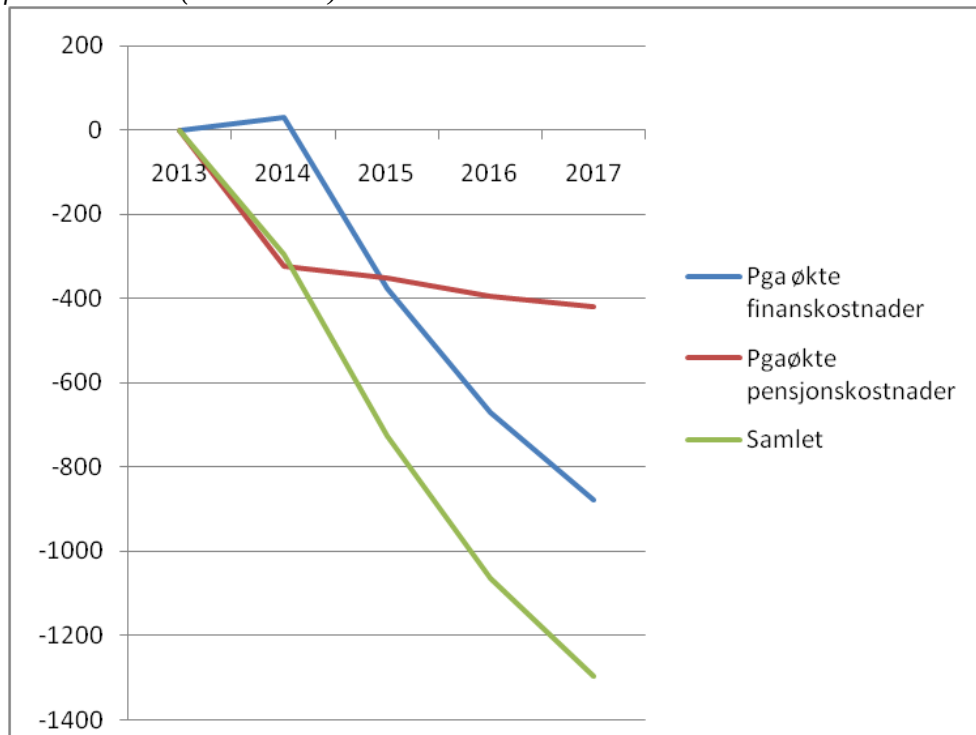
Hovedutfordringen i forhold til økonomisk handlefrihet utover pensjon i kommende økonomiplanperiode er at en raskt økende gjeld vil medføre at

en stadig større del av kommunens inntekter vil gå til å dekke økte finanskostnader.

Veksten i de frie inntektene fra staten tar ikke i tilstrekkelig grad høyde for kommunens økte finanskostnader relatert til økte befolkning, spesielt gjelder dette relatert til befolkningsvekst i de yngste aldersgruppene etter som det ikke gis statlige tilskudd til skole og barnehageinvesteringer.

Figur 2.10

Figuren under viser reduksjonen i økonomisk handlefrihet i 2014 – 2017 som følge av endrede pensjons og finanskostnader (basisår 2013):

Fra 2013 til 2014 skyldes reduksjonen i økonomisk handlefrihet en betydelig vekst i pensjonskostnadene. Fra 2014 til 2017 er det i all hovedsak økte finanskostnader som medfører redusert økonomisk handlefrihet.

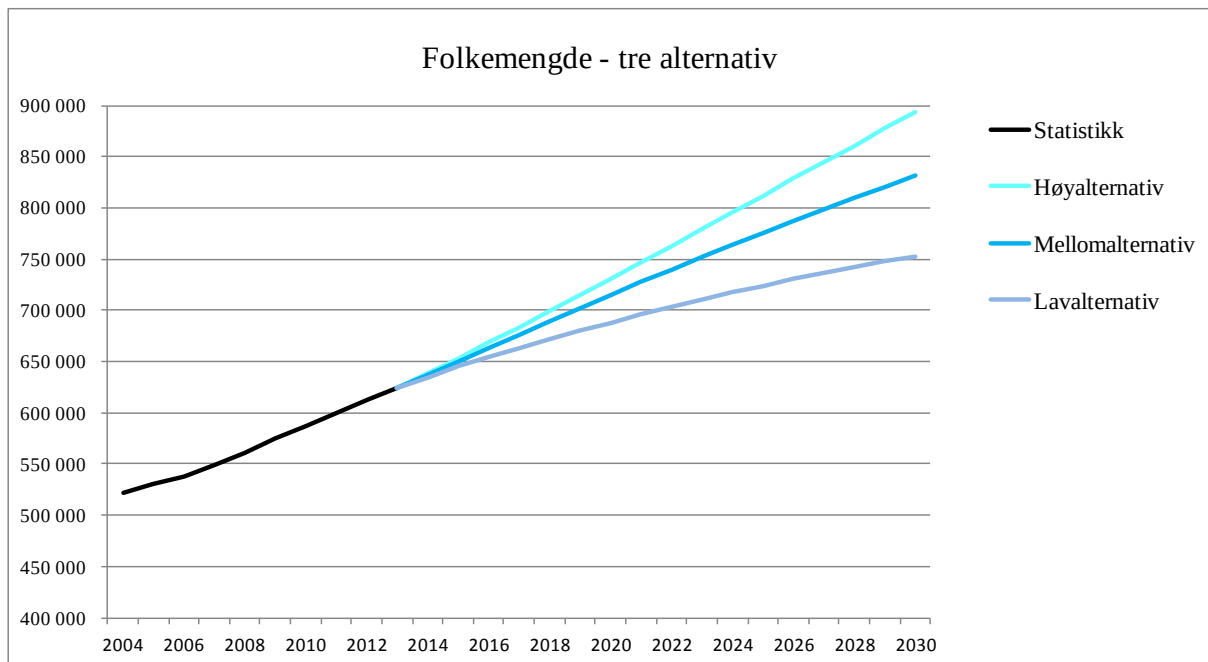
I praksis vil reduksjonen i disponibelt beløp til andre formål i kommende økonomiplanperiode, i overkant av 1,2 mrd., måtte dekkes inn med tilsvarende reduksjoner i den ordinære driften.

2.5.5 Økonomiske konsekvenser av befolkningsvekst

Oslo kommune oppdaterer sine befolkningsfremskrivninger hvert år. Det lages tre alternative baner for befolkningsveksten som representerer mulige utvikling i befolkningen basert på høy, middels og lav befolkningsvekst. Det er verdt å merke seg at også i lavalternativet er det ventet betydelig

befolkningsvekst sammenlignet med 2013. Veksten varierer fra 129.000 i lavalternativet, via 207 000 i mellomalternativet til 270 000 i høyalternativet. Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.11.

Figur 2.11

Oslo kommune vil i alle tre tilfellene måtte bygge ut tjenestene sine. Dette innebærer både økte investeringer og økte driftskostnader. Befolkningsveksten vil fordele seg ulikt mellom deler av byen og på aldersgrupper.

Befolkningsveksten fra et år til det neste består av naturlig tilvekst (fødte minus døde) og nettoinnflytting.

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et uttrykk for hvor mange barn hver kvinne føder i løpet av livet. For Oslo har dette i perioden 2000 til 2012 svingt fra 1,62 i 2002 til 1,88 i 2009. I 2012 var tallet 1,74. I mellomalternativet er det lagt til grunn en videreføring av dagens fruktbarhetstall. I høyalternativet er fruktbarheten gradvis opptrappet mot 1,90, mens det i lavalternativet er forutsatt en gradvis nedtrapping til 1,60.

Nettoinnflyttingen til Oslo har svingt mye de siste årene, dette gjelder særlig nettoinnflytting fra ut-

landet. I alle tre alternativene er det lagt til grunn at denne reduseres i løpet av fremskrivningsperioden. I mellomalternativet starter nettoinnflyttingen fra utlandet på 7 000 i 2013 og ender på drøyt 1800 i 2030.

I artikkelen "Befolkningsframskrivningene 2014-2030" i Oslospeilet nr 1 fra juni 2013 er det skrevet mer om forutsetningene bak framskrivningene. <http://www.uke.oslo.kommune.no/oslostatistikken/>

I den videre omtalen er det kun tall fra mellomalternativet som er benyttet.

Oslo har de siste 4 årene hatt en gjennomsnittlig vekst på over 12 000 innbyggere årlig og forventer frem mot 2030 en vekst på samme nivå.

Tabellen nedenfor viser antall innbyggere fordelt på aldersgrupper pr 01.01.2013 og forventet antall i 2017, 2023 og 2030.

Tabell 2.37 Befolkningsprognose for 2017, 2023 og 2030

	Faktisk	Befolkningfremskrivninger				Endring		
Alder	2013	2017	2023	2030	2013-17	2017-23	2023-30	
0-5	51 694	54 090	61 191	66 718	5 %	13 %	9 %	
6-15	60 838	67 141	74 110	82 558	10 %	10 %	11 %	
16-18	17 082	18 572	20 677	22 608	9 %	11 %	9 %	
19-66	430 613	465 439	516 155	564 539	8 %	11 %	9 %	
67-79	41 420	50 155	58 930	64 549	21 %	17 %	10 %	
80-89	17 526	15 797	17 013	25 760	-10 %	8 %	51 %	
90 +	4 793	4 770	4 341	4 424	0 %	-9 %	2 %	
SUM	623 966	675 964	752 417	831 156	8 %	11 %	10 %	

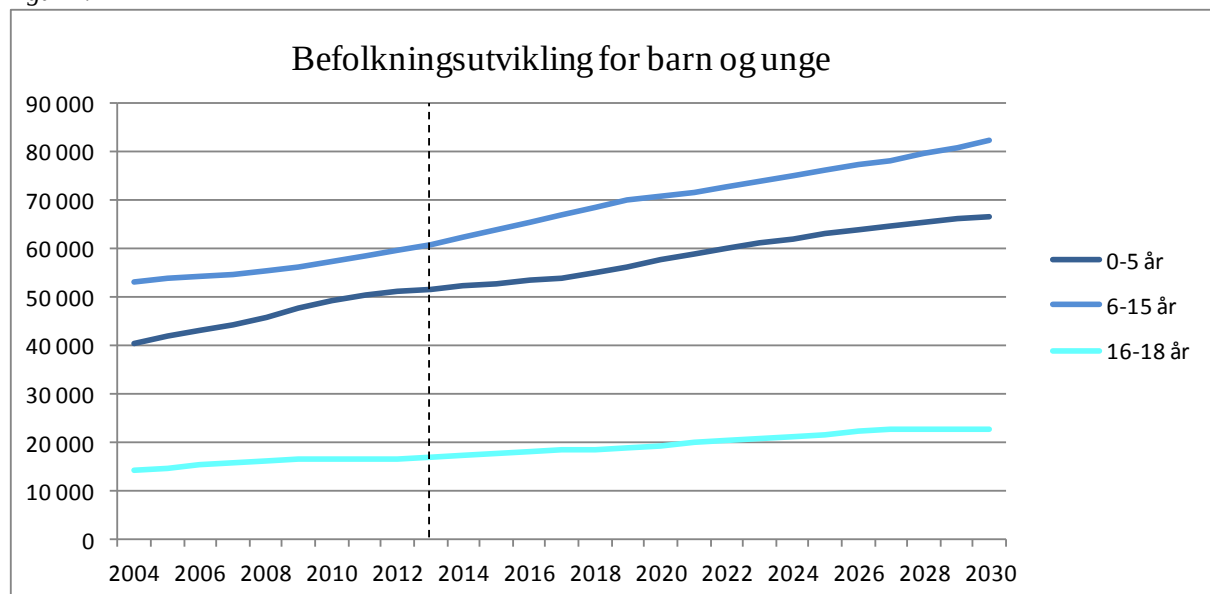
Den kraftigste relative veksten vil komme i aldersgruppen 67-79 år, mens aldersgruppen 80-89 år vil reduseres de første årene for så å øke kraftig fra 2023. Den eneste gruppen som er ventet å gå ned fra dagens nivå er antall personer over 90 år. De resterende aldersgruppene ventes å øke mellom 28% og 36% frem til 2030.

Oslo kommune må produsere tjenester til en voksende befolkning og også omstille seg for å fange

opp framtidige vridninger i alderssammensetningen for å tilpasse tjenestetilbudet.

Det er også utfordrende å forutsi hvor i byen befolkningsveksten kommer slik at innbyggerne kan tilbys barnehage- og skoleplasser i nærheten av der de bor. I nedenstående figurer er befolkningsveksten vist fordelt på aldersgrupper. Her er det vist faktisk utvikling de siste 10 årene og befolkningsfremskrivningene frem til 2030.

Figur 2.12

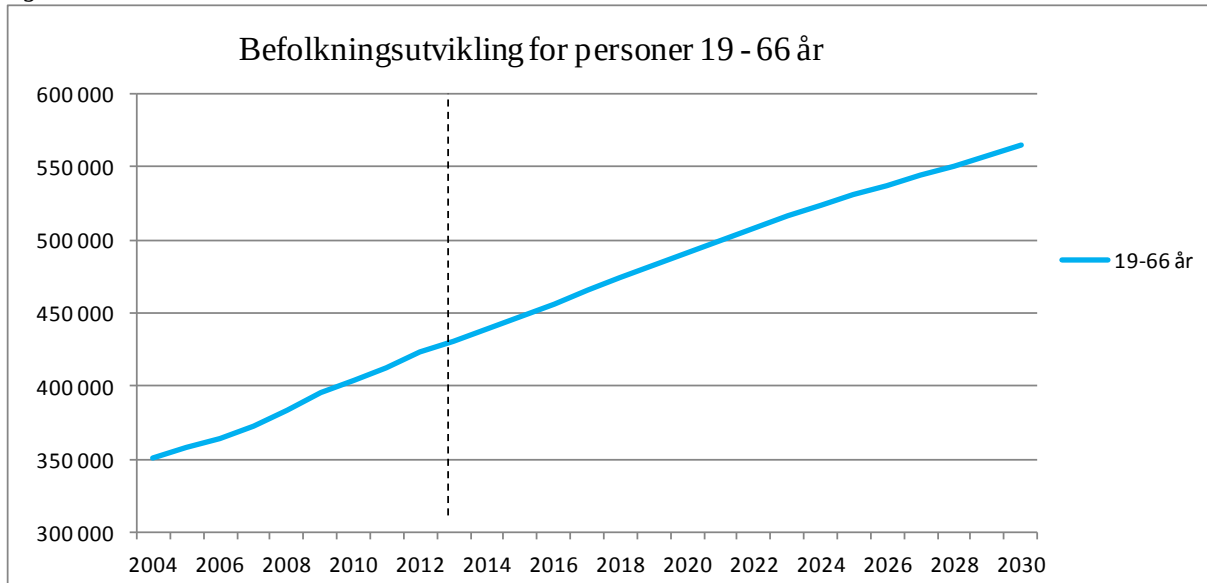

Kommunen har de senere årene hatt en rask vekst i aldersgruppen 0-5 år. I kommende økonomiplanperiode forventes antall barn i barnehagealder å stige noe mindre enn veksten i samlet befolkning.

Den store veksten vi de senere årene har hatt i aldersgruppen 0-5 år gjør at det i kommende økonomi-

planperiode forventes en rask vekst i antall barn i skolepliktig alder. Antall personer i aldersgruppen 6-18 år forventes i løpet av de neste 4 årene å stige med snaut 8 000 personer eller ca. 10 %. Å skulle bygge ut skoletilbudet i takt med denne raske veksten er en av hovedutfordringene i kommende økonomiplan.

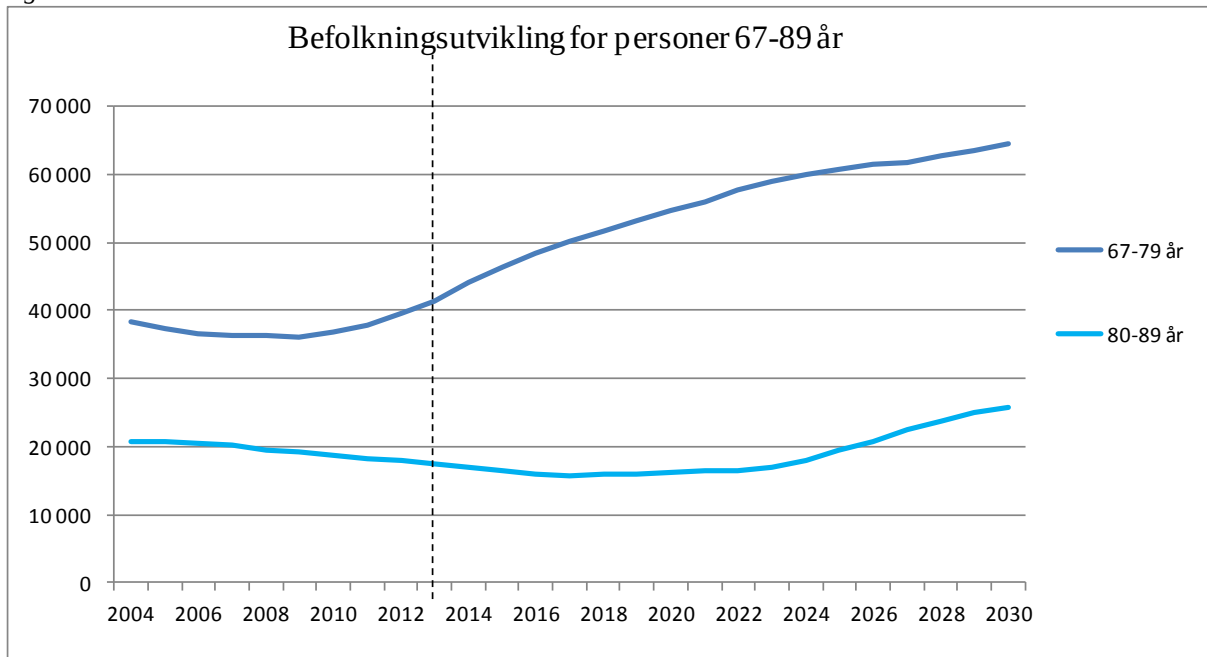
Figur 2.13

Veksten av de som er i arbeidsdyktig alder 19-66 år forventes i hele perioden frem mot 2030 å være på omtrent samme nivå som veksten i totalbefolkningen, slik at andelen i arbeidsdyktig alder sett i forhold til

totalbefolkningen er forventet å holde seg relativt konstant frem mot 2030.

Figur 2.14

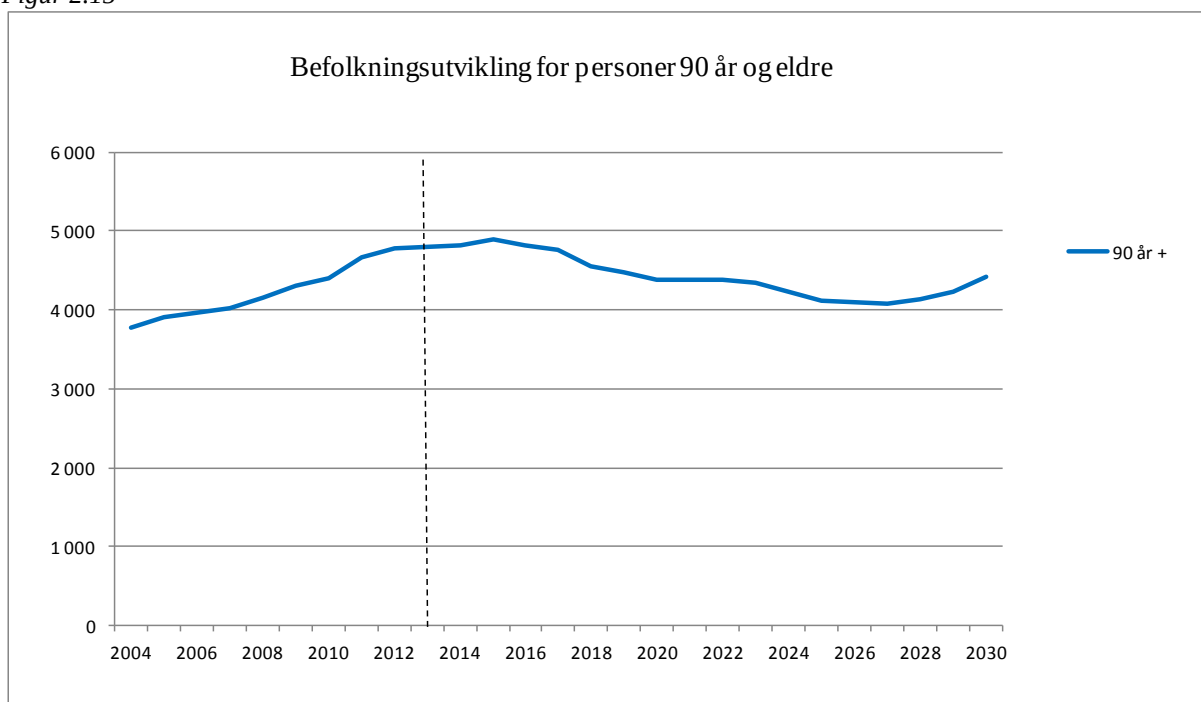

Aldersgruppen 67-79 år er den aldersgruppen som forventes å vokse klart raskest i kommende økonomiplanperiode, årsaken til dette er at de store barnekullene etter krigen vil bli pensjonister i løpet av kommende økonomiplanperiode.

For aldersgruppen 80-89 år er det ventet en reduksjon på 10 % i kommende økonomiplanperiode fra 2013

til 2017. Etter at bunnivået er nådd i 2017 begynner aldersgruppen å vokse igjen i perioden fra 2017 til 2023. Det forventes en kraftig økning i denne aldersgruppen i perioden 2023-2030. Veksten vil være sterkest de første årene etter 2025 da de store barnekullene etter krigen vil være over 80 år.

Figur 2.15

Antall eldre over 90 år forventes å synke med i overkant av 7,5 % i perioden 2013-2030 samlet sett.

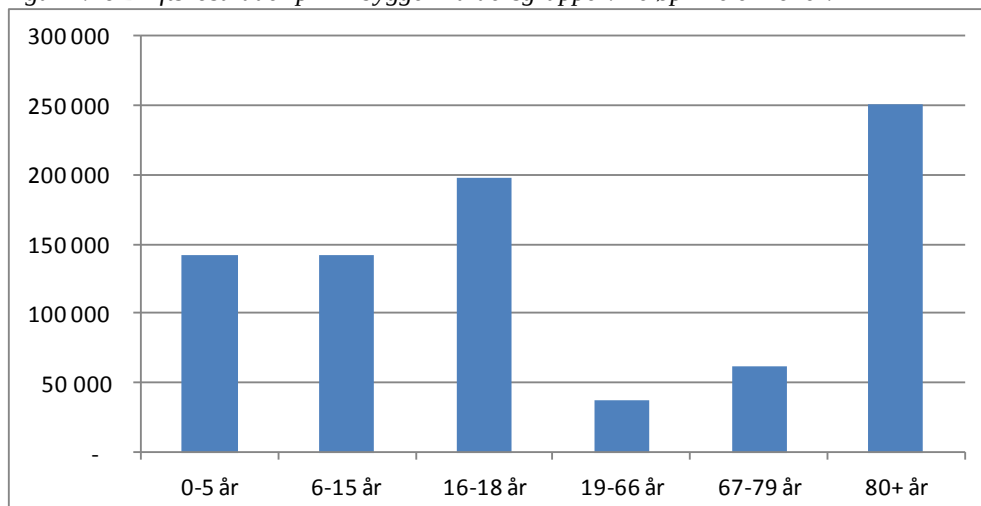
Som følge av at aldersgruppene 80-89 år og 90+, samlet sett, forventes å bli redusert frem mot 2023, forventes det lite behov for å øke sykehjems-kapasiteten i denne perioden. Byrådet har derfor i denne perioden i sykehjemsbehovsplanen prioritert å høyne standarden på kommunens sykehjem. Som en del av denne strategien vil det i kommende økonomi-plan bli totalrehabilitert 4 sykehjem. Investerings-utgiftene relatert til sykehjem vil derfor i kommende 10 år i hovedsak relatere seg til standardheving av våre sykehjem. Derimot må det forventes behov for

en betydelig kapasitetsvekst innenfor sykehjem når vi nærmer oss 2025.

Befolkningsveksten som fremkommer i tabell 2.38 medfører et betydelig behov for kapasitetsutvidelse av kommunens tjenestetilbud. Befolkningsutviklingen vil også medføre et vridningsbehov i tjenestetilbudet i løpet av perioden 2014-2030.

I figuren nedenfor er driftsutgiftene fra regnskap 2012 fordelt pr innbygger i ulike aldersgrupper.

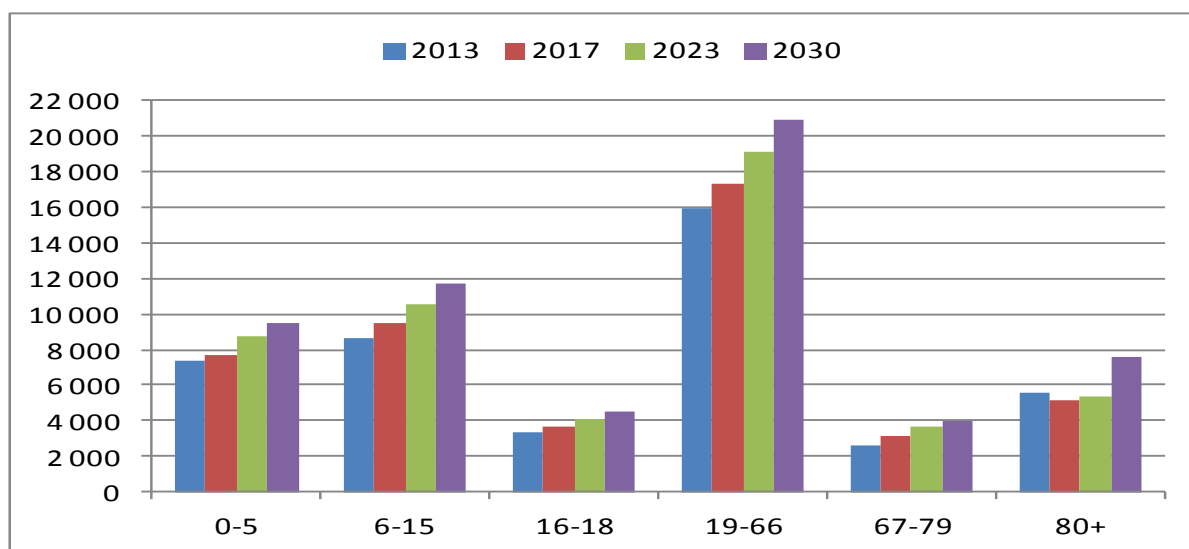
Figur 2.16 Driftskostnader pr innbygger i aldersgrupper. Beløp i hele kroner.

For å kunne anslå det fremtidige kapasitetsbehovet av kommunale tjenester er det på bakgrunn av det aldersfordelt driftsregnskapet for 2012 og befolkningsfremskrivningene fra tabell 2.38 laget illustrasjonsberegninger for 2013, 2017, 2023 og 2030.

I beregningene av kapasitetsbehovet forutsettes det ingen prisstigning og effektivisering. Videre forutsettes at standarder og dekningsgrader fryses på 2012-nivå.

Figur 2.17 Kostnader i 2012 fordelt på aldersgrupper fremskrevet for 2013, 2017, 2023 og 2030. Beløp i mill.

Tabell 2.38 Kostnader i 2012 fordelt på aldersgrupper fremskrevet for 2013, 2017, 2023 og 2030

	Mill.				Endring		
	2013	2017	2023	2030	2013-17	2017-23	2023-30
0-5	7 357	7 698	8 708	9 495	5 %	13 %	9 %
6-15	8 632	9 527	10 515	11 714	10 %	10 %	11 %
16-18	3 381	3 676	4 092	4 474	9 %	11 %	9 %
19-66	15 994	17 287	19 171	20 968	8 %	11 %	9 %
67-79	2 564	3 105	3 648	3 996	21 %	17 %	10 %
80+	5 590	5 151	5 348	7 559	-8 %	4 %	41 %
I alt	43 518	46 444	51 482	58 206	7 %	11 %	13 %

Forenklet viser illustrasjonene ovenfor hvordan total befolkningsvekst gir et tilsvarende behov for kapasitetsutvikling av fellestilbud som for eksempel samferdsel og renovasjon. For andre mer aldersspesifikke tjenestetilbud som barnehager, skoler og sykehjem er det befolkningsutviklingen i de respektive aldersgrupper som er avgjørende for behovsutviklingen.

I perioden 2013-2017 øker det totale kapasitetsbehovet for kommunale tjenester med 7%. Dette er noe mindre enn den totale befolkningsveksten på 8% i samme periode og skyldes at befolkningsgruppen

80+ reduseres i denne perioden. I perioden 2023-2030 er situasjonen motsatt med en økning på 13% i det totale kapasitetsbehovet og en befolkningsvekst på 10%. Dette skyldes den kraftige økningen i befolkningsgruppen 80+ i denne perioden.

I tabellen under er det vist hvordan husleiekostnaden forventes å utvikle seg i kommende økonomiplanperiode sammenlignet med 2012 regnskapet, og hvilken betydning dette vil ha for utviklingen i gjennomsnittelig husleie pr elev:

Tabell 2.39 Husleiekostnad pr elev. Regnskap 2012 og budsjett 2014-2017

	Regnsk 2012	2014	2015	2016	2017
Antall elever	71 153	72 745	74 617	76 443	78 278
Samlet husleie	2 712 791	2 967 621	3 228 593	3 445 531	3 595 531
Husleiekostnad pr elev	38,1	40,8	43,3	45,1	45,9

Som tabellen viser øker husleien pr. elev med snaut 8000 kr, eller 20% fra 2012 til 2017. I praksis innebærer dette at husleiekostnaden øker med over 600 mill. mer fra 2012 til 2017 enn det som ville ha vært tilfelle ved uendret enhetskostnad.

Behov for økt kapasitet innenfor skole og økt kvalitet på sykehjemmene vil øke enhetskostnadene.

Med en modell som tar utgangspunkt i 2012-regnskapet og forutsetter null prisstigning vil de fremtidige kapitalkostnadene for både skolebygg og sykehjem bli betydelig underestimert.

Fra tabell 2.38 ser vi at en demografisk fremskrivning av driftsregnskapet for 2012 antyder et betydelig ressursbehov innenfor skolesektoren i kommende økonomiplan, mens behovet i perioden 2017-2023 er omtrent sammenfallende med økningen i totalt ressursbehov. For perioden 2023-2030 ser det ut til at økningen i ressursbehovet innenfor skolesektoren ligger noe lavere enn økningen i totalt ressursbehov.

For befolkningsgruppen 80+ faller ressursbehovet i perioden 2013-2017. Ressursbehovet begynner å øke noe igjen i 2017-2023 (men lite sett i forhold til økningen i totalt ressursbehov), mens det øker betydelig i perioden 2023-2030.

Den gjennomsnittelige kapitalkostnaden pr sykehjemsplass eller pr skoleplass må imidlertid forventes å øke betydelig. I forhold til skoleinvesteringer er det beregnet en vekst i husleiekostnad pr elevplass med ca. 5 000 i løpet av økonomiplanperioden 2014-2017. Dette tilsvarer økte kapitalkostnader i størrelsesorden mer enn 600 mill. i økonomiplanperioden. I kommende økonomiplanperiode er det innarbeidet 2 mrd til å totalrehabiliter 4 eksisterende sykehjem. Dette vil gi betydelig høyere kapitalkostnader for disse sykehjemsplassene og dermed et høyere behov for driftsmidler uten at det gir kapasitetsvekst.

2.5.6 Arbeid med sammenligningen mellom de 10 største kommunene

Kort om innholdet i ASSS-samarbeidet.

Oslo har i flere år deltatt i et samarbeid mellom de 10 største kommunene i det som kalles ASSS-samarbeidet (Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner). Formålet er å utveksle erfaringer og lage sammenlignbare data om økonomi og kommunal tjenesteyting. Det publiseres hver høst rapporter med basis i data fra foregående år.

Den største delen av arbeidet er et faglig samarbeid på de ulike sektorene hvor fagpersoner fra de 10 byene foretar analyser, utveksler erfaringer og synspunkter og avklarer hvilke forhold ved en tjeneste det er mest interessant å foreta sammenligninger av. Det utarbeides bl.a. tjenesteprofiler med styringsindikatorer som sier noe om hvordan tjenestene på de ulike sektorene er sammensatt i de ulike byene. Kvalitetsmål, dekningsgrader, brukerundersøkelser mv. inngår. Flere av ASSS-indikatorene brukes også av Oslo i budsjett og rapportering. Kriteriene fra det statlige inntektssystemet brukes til å beregne hvor stort "beregnet utgiftsbehov" hver av

byene har på de ulike tjenesteområdene. Dermed får man frem oversikter som viser om kommunene bruker mer eller mindre enn det beregnede utgiftsbehovet.

Det utarbeides også produksjonsindekser for hver tjenestesektor. Her tas det utgangspunkt i en rekke indikatorer for hver tjeneste som skal fange opp både kvantitet og kvalitet. Produksjonen måles opp mot et innbyggertall som er korrigert for behov slik det beregnes i inntektssystemet. Produksjonsindeksen viser hvordan Oslo ligger an i forhold til de andre ASSS-kommunene.

Det lages også tall for utgifter innenfor hver sektor som er korrigert for forskjeller i behov slik de framkommer i inntektssystemet. Det korrigeres for forskjeller i arbeidsgiveravgift og pensjon fordi variasjoner i disse ikke sier noe om hvor effektiv kommunen er. Ved å sammenligne tall for produksjon og utgifter på et tjenesteområde kan det anslås hvor effektiv Oslo er i forhold til andre ASSS-kommuner.

Forutsetninger for beregninger.

Alle disse beregningene bygger på en rekke forutsetninger. Beregningene bygger for det første på data fra KOSTRA (Kommune – stat – rapportering), som er en rapportering som alle kommuner foretar. Beregningene forutsetter at de dataene som rapporteres inn til KOSTRA, er korrekte og at de rapporteres på samme måte for alle kommuner. Her kan det være feilkilder.

For det andre er det ikke noe entydig svar på hvordan man best måler produksjon i den enkelte sektor. Ulike tjenester innenfor hver sektor må veies sammen, og det kan ligge svakheter i måten dette gjøres på. Her har det vært utviklingsarbeid gjennom flere år, og det som nå brukes er forbedret i forhold til tidligere beregninger.

For det tredje forutsetter analysene at inntektssystemet fullt ut avspeiler forskjeller i behov mellom kommunene. Det kan diskuteres hvor treffsikkert inntektssystemet er, men det er det beste systemet vi har for å sammenligne kommunene.

Det er også forskjeller mellom sektorene i hvor gode indikatorene og beregningene er. I denne omgang er

det valgt å presentere noen indikatorer innenfor EST's område. Disse er omtalt under sektoromtalen lenger bak.

Feilkilder og videre arbeid:

Når det gjelder rapportering til SSB i KOSTRA for Oslo tyder tallene på at en for stor del av utgiftene i Oslo er ført som administrasjon, mens de i stedet burde vært ført som utgifter til tjenesteproduksjon. Det innebærer at Oslo fremstår med for høye utgifter til administrasjon og tilsvarende for lave utgifter på tjenesteområdene. Det vil bli satt i gang et arbeid med å gjennomgå føringen av administrasjonskostnader for å gjøre det mer korrekt.

Det er også utfordringer knyttet til at Oslo har både kommune- og fylkeskommuneoppgaver. På noen områder er tjenestene felles og må fordeles regnskapsmessig i etterkant, for eksempel innenfor administrasjon. En slik fordeling blir i praksis noe skjønnsmessig. Det betyr at Oslo på noen områder ikke fullt ut er sammenlignbar med de andre kommunene som ikke har fylkeskommunale funksjoner.

2.6 Hovedoversikter - økonomiplan

2.6.1 Økonomiplan driftsbudsjettet – bykassen

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (EST og KOU)	Nettoutgift	17 789 743	18 645 442	18 625 111	18 643 000	18 614 009
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Nettoutgift	3 606 634	3 856 232	3 721 673	3 763 274	3 760 050
Kunnskap og utdanning (KOU)	Nettoutgift	10 066 794	10 711 094	10 986 279	11 251 986	11 435 372
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	243 694	259 946	253 957	250 256	231 446
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Nettoutgift	2 248 673	2 367 034	2 363 934	2 214 005	2 197 297
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Nettoutgift	-319 954	-358 420	-464 600	-558 909	-643 470
Kultur og næring (KON)	Nettoutgift	887 178	906 974	902 025	908 783	919 879
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	429 773	449 682	441 314	437 144	432 900
Finans (FIN)	Nettoutgift	410 618	413 889	407 243	403 083	398 582
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	232 228	189 253	240 369	183 424	228 364
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	-85 023	484 315	316 615	381 915	477 915
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-2 057 479	-2 032 620	-2 017 326	-2 025 814	-2 044 864
Sum sektorene - bykasse	Nettoutgift	33 452 879	35 892 821	35 776 594	35 852 147	36 007 480
Skatt på inntekt og formue		-24 500 000	-25 900 000	-26 250 000	-26 600 000	-26 900 000
Ordinært rammetilskudd		-9 680 000	-10 090 000	-10 025 000	-10 030 000	-10 075 000
Skatt på eiendom		0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter		0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd		-478 222	-511 432	-515 242	-500 242	-481 242
Sum frie disponible inntekter		-34 658 222	-36 501 432	-36 790 242	-37 130 242	-37 456 242
Renteinntekter og utbytte		-1 673 000	-1 673 100	-1 683 500	-1 658 000	-1 636 300
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Kalkulatoriske avskrivninger og renter		0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		702 200	703 000	818 843	880 982	936 928
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		1 089 200	1 127 900	1 279 650	1 378 650	1 422 650
Netto finansinntekter/-utgifter		118 400	157 800	414 993	601 632	723 278
Netto driftsresultat		-1 086 943	-450 811	-598 655	-676 463	-725 484
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merf		0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger		787 953	615 192	634 648	629 985	632 152
Til bundne avsetninger		-59 713	4 566	-1 618	55 089	85 001
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbr		0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger		-135 124	-279 173	-103 500	-99 800	-99 800
Bruk av bundne avsetninger		0	0	0	0	0
Netto avsetninger		593 116	340 585	529 530	585 274	617 353
Overføring til investeringsbudsjettet		294 289	110 226	69 125	91 189	108 131
Overføring til investeringsbudsjettet - inv.mva.		199 538	0	0	0	0
Sum overført til investeringsbudsjettet		493 827	110 226	69 125	91 189	108 131
Til fordeling drift		-33 452 879	-35 892 821	-35 776 594	-35 852 147	-36 007 480
Sum fordelt til drift		33 452 879	35 892 821	35 776 594	35 852 147	36 007 480
Merforbruk/mindreforbruk		0	0	0	0	0

2.6.2 Økonomiplan driftsbudsjettet - kommunale foretak (KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Kommunale foretak:						
KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Netto driftsresultat	38 194	38 194	38 057	38 057	38 057
Oslo Havn KF (MOS)	Netto driftsresultat	-24 200	-18 600	-14 175	-14 174	-14 171
Omsorg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	0				
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	-679 700	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Boligbygg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	-90 000	0	0	0	0
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	-167 000	0	0	0	0
Sum kommunale foretak - netto driftsresultat		-922 706	-80 406	-76 118	-76 117	-76 114
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk		0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger		0	0	0	0	0
Til bundne avsetninger		0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbr		0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger		0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger		-38 194	-38 194	-38 057	-38 057	-38 057
Netto avsetninger		-38 194	-38 194	-38 057	-38 057	-38 057
Overføring til investeringsbudsjettet - KF m.v.		124 200	118 600	114 175	114 174	114 171
Overføring til investeringsbudsjettet - inv.mva.		836 700	0	0	0	0
Sum overført til investeringsbudsjettet		960 900	118 600	114 175	114 174	114 171
Merforbruk/mindre forbruk		0	0	0	0	0

2.6.3 Økonomiplan driftsbudsjettet - samlet (bykasse og KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (EST og KOU)	Nettoutgift	17 789 743	18 645 442	18 625 111	18 643 000	18 614 009
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Nettoutgift	3 606 634	3 856 232	3 721 673	3 763 274	3 760 050
Kunnskap og utdanning (KOU)	Nettoutgift	10 066 794	10 711 094	10 986 279	11 251 986	11 435 372
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	243 694	259 946	253 957	250 256	231 446
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Nettoutgift	2 248 673	2 367 034	2 363 934	2 214 005	2 197 297
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Nettoutgift	-319 954	-358 420	-464 600	-558 909	-643 470
Kultur og næring (KON)	Nettoutgift	887 178	906 974	902 025	908 783	919 879
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	429 773	449 682	441 314	437 144	432 900
Finans (FIN)	Nettoutgift	410 618	413 889	407 243	403 083	398 582
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	232 228	189 253	240 369	183 424	228 364
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	-85 023	484 315	316 615	381 915	477 915
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-2 057 479	-2 032 620	-2 017 326	-2 025 814	-2 044 864
Sum sektorene - bykasse	Nettoutgift	33 452 879	35 892 821	35 776 594	35 852 147	36 007 480
Sum kommunale foretak - netto utgift ekskl. finanstransaksjoner		-1 937 032	-1 173 729	-1 336 137	-1 508 189	-1 654 299
Sum konsern - bykasse og KF		31 515 847	34 719 092	34 440 457	34 343 958	34 353 181
Skatt på inntekt og formue		-24 500 000	-25 900 000	-26 250 000	-26 600 000	-26 900 000
Ordinært rammetilskudd		-9 680 000	-10 090 000	-10 025 000	-10 030 000	-10 075 000
Skatt på eiendom		0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter		0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd		-478 222	-511 432	-515 242	-500 242	-481 242
Sum frie disponible inntekter		-34 658 222	-36 501 432	-36 790 242	-37 130 242	-37 456 242
Renteinntekter og utbytte		-1 697 100	-1 697 700	-1 707 800	-1 682 300	-1 660 599
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Kalkulatoriske avskrivninger og renter		0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		1 257 059	1 356 766	1 674 864	1 874 549	2 048 795
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		1 572 767	1 592 057	1 707 948	1 841 455	1 913 267
Netto finansinntekter/-utgifter		1 132 726	1 251 123	1 675 012	2 033 704	2 301 463
Netto driftsresultat		-2 009 649	-531 217	-674 773	-752 580	-801 598
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merf		0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger		787 953	615 192	634 648	629 985	632 152
Til bundne avsetninger		-59 713	4 566	-1 618	55 089	85 001
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbr		0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger		-135 124	-279 173	-103 500	-99 800	-99 800
Bruk av bundne avsetninger		-38 194	-38 194	-38 057	-38 057	-38 057
Netto avsetninger		554 922	302 391	491 473	547 217	579 296
Overføring til investeringsbudsjettet		294 289	110 226	69 125	91 189	108 131
Overføring til investeringsbudsjettet - KF m.v.		124 200	118 600	114 175	114 174	114 171
Overføring til investeringsbudsjettet - inv.mva.		1 036 238	0	0	0	0
Sum overført til investeringsbudsjettet		1 454 727	228 826	183 300	205 363	222 302
Til fordeling drift		-31 515 846	-34 719 092	-34 440 457	-34 343 958	-34 353 181
Sum fordelt til drift		31 515 847	34 719 092	34 440 457	34 343 958	34 353 181
Merforbruk/mindreforbruk		0	0	0	0	0
Refusjon moms på løpt i investeringsregnskapet		-1 036 238	0	0	0	0
Netto driftsresultat ekskl. resultat VAR-sektor, Oslo Havn KF og refundert inv.mva		-887 498	-530 760	-667 041	-714 599	-733 708

2.6.4 Økonomiplan investeringsbudsjettet – bykassen

2

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	0	50 000	50 000	50 000	50 000
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	44 900	58 200	58 200	29 700	25 700
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	267 690	257 850	106 868	86 770	2 167
Byutvikling (BYU)	Utgift	336 500	420 200	302 000	83 000	401 500
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	851 132	673 467	698 530	694 670	696 101
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 232 100	1 209 308	1 051 700	1 018 700	907 900
Kultur og næring (KON)	Utgift	249 800	691 400	1 391 600	1 311 200	83 200
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	7 000	4 000	2 000	2 000	2 000
Finans (FIN)	Utgift	89 800	153 800	23 800	23 800	23 800
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i anleggsmidler - bykasse		3 078 922	3 518 225	3 684 698	3 299 840	2 192 368
Investeringer i anleggsmidler		3 078 922	3 518 225	3 684 698	3 299 840	2 192 368
Utlån og forskuttering		1 991 000	1 743 000	1 404 000	1 206 000	1 206 000
Avdrag på lån		566 600	650 000	703 000	746 900	802 800
Avsetninger		380	380	380	380	380
Årets finansieringsbehov		5 636 902	5 911 605	5 792 078	5 253 120	4 201 548
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler		-3 123 305	-3 900 292	-3 357 180	-3 332 018	-2 291 565
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-526 600	-145 500	-614 700	-141 400	-193 700
Tilskudd til investeringer		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-698 350	-967 767	-1 153 753	-1 145 193	-1 061 832
Andre inntekter		0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering		-4 348 255	-5 013 559	-5 125 633	-4 618 611	-3 547 097
Overføring fra driftsbudsjettet		-294 289	-110 226	-69 125	-91 189	-108 131
Overføring fra driftsbudsjettet - inv.mva.		-199 538	0	0	0	0
Sum overført fra driftsbudsjettet		-493 827	-110 226	-69 125	-91 189	-108 131
Bruk av avsetninger		-794 820	-787 820	-597 320	-543 320	-546 320
Sum finansiering		-5 636 902	-5 911 605	-5 792 078	-5 253 120	-4 201 548
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

2.6.5 Økonomiplan investeringsbudsjettet – kommunale foretak (KF)

		Beløp i 1 000 kr				
		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Kommunale foretak:						
KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	Utgift	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Utgift	0	0	0	0	0
Oslo Havn KF (MOS)	Utgift	308 830	343 550	395 750	198 250	98 900
Omsorg Oslo KF (KON)	Utgift	0				
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	3 049 300	3 416 200	2 989 600	1 901 300	1 296 900
Boligbygg Oslo KF (KON)	Utgift	659 000	1 030 000	1 244 000	1 196 000	175 000
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	888 000	1 525 051	1 203 000	982 000	835 000
Investeringer i anleggsmidler - KF		4 905 130	6 314 801	5 832 350	4 277 550	2 405 800
Tilskudd til Bykasse fra KF		0	0	0	0	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler - KF		4 905 130	6 314 801	5 832 350	4 277 550	2 405 800
Utlån og forskuttering		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Avsetninger		0	0	0	0	5 271
Årets finansieringsbehov		4 920 130	6 329 801	5 847 350	4 292 550	2 426 071
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler		-3 345 800	-4 387 251	-3 670 600	-2 228 300	-1 350 900
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-151 000	-82 000	-66 000	-66 000	-66 000
Tilskudd til investeringer (eksterne)		-65 000	-196 000	-440 000	-547 000	-366 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		0	-988 000	-886 000	-632 000	-424 000
Andre inntekter		-200 000	-260 000	-370 000	-180 000	-90 000
Tilskudd fra Bykasse		-112 800	-234 000	-274 000	-506 000	0
Sum ekstern finansiering		-3 874 600	-6 147 251	-5 706 600	-4 159 300	-2 296 900
Overføring fra driftsbudsjettet - KF m.v.		-124 200	-118 600	-114 175	-114 174	-114 171
Overført fra driftsbudsjettet mva.-refusjon		-836 700	0	0	0	0
Sum overført fra driftsbudsjettet		-960 900	-118 600	-114 175	-114 174	-114 171
Bruk av avsetninger		-84 630	-63 950	-26 575	-19 076	-15 000
Sum finansiering		-4 920 130	-6 329 801	-5 847 350	-4 292 550	-2 426 071
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

2.6.6 Økonomiplan investeringsbudsjettet - samlet (bykasse og KF)

2

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	0	50 000	50 000	50 000	50 000
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (1	Utgift	44 900	58 200	58 200	29 700	25 700
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	267 690	257 850	106 868	86 770	2 167
Byutvikling (BYU)	Utgift	336 500	420 200	302 000	83 000	401 500
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	851 132	673 467	698 530	694 670	696 101
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater	Utgift	1 232 100	1 209 308	1 051 700	1 018 700	907 900
Kultur og næring (KON)	Utgift	249 800	691 400	1 391 600	1 311 200	83 200
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	7 000	4 000	2 000	2 000	2 000
Finans (FIN)	Utgift	89 800	153 800	23 800	23 800	23 800
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i anleggsmidler - bykasse		3 078 922	3 518 225	3 684 698	3 299 840	2 192 368
Tilskudd til KF fra bykasse		-112 800	-234 000	-274 000	-506 000	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler - bykasse		2 966 122	3 284 225	3 410 698	2 793 840	2 192 368
KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling	Utgift	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Utgift	0	0	0	0	0
Oslo Havn KF (MOS)	Utgift	308 830	343 550	395 750	198 250	98 900
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	3 049 300	3 416 200	2 989 600	1 901 300	1 296 900
Boligbygg Oslo KF (KON)	Utgift	659 000	1 030 000	1 244 000	1 196 000	175 000
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	888 000	1 525 051	1 203 000	982 000	835 000
Investeringer i anleggsmidler - KF		4 905 130	6 314 801	5 832 350	4 277 550	2 405 800
Tilskudd til bykasse fra KF		0	0	0	0	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler - KF		4 905 130	6 314 801	5 832 350	4 277 550	2 405 800
Investeringer i anleggsmidler - Oslo kommun		7 871 252	9 599 026	9 243 048	7 071 390	4 598 168
Investeringer i anleggsmidler		7 871 252	9 599 026	9 243 048	7 071 390	4 598 168
Utlån og forskuttering		2 006 000	1 758 000	1 419 000	1 221 000	1 221 000
Avdrag på lån		566 600	650 000	703 000	746 900	802 800
Avsetninger		380	380	380	380	5 651
Årets finansieringsbehov		10 444 232	12 007 406	11 365 428	9 039 670	6 627 619
Finansierte slik:						
Bruk av lånemidler		-6 469 105	-8 287 543	-7 027 780	-5 560 318	-3 642 465
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-677 600	-227 500	-680 700	-207 400	-259 700
Tilskudd til investeringer		-65 000	-196 000	-440 000	-547 000	-366 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-698 350	-1 955 767	-2 039 753	-1 777 193	-1 485 832
Andre inntekter		-200 000	-260 000	-370 000	-180 000	-90 000
Sum ekstern finansiering		-8 110 055	-10 926 810	-10 558 233	-8 271 911	-5 843 997
Overføring fra driftsbudsjettet		-294 289	-110 226	-69 125	-91 189	-108 131
Overføring fra driftsbudsjettet - KF m.v.		-124 200	-118 600	-114 175	-114 174	-114 171
Overføring fra driftsbudsjettet - inv.mva.		-1 036 238	0	0	0	0
Sum overført fra driftsbudsjettet		-1 454 727	-228 826	-183 300	-205 363	-222 302
Bruk av avsetninger		-879 450	-851 770	-623 895	-562 396	-561 320
Sum finansiering		-10 444 232	-12 007 406	-11 365 428	-9 039 670	-6 627 619
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

2.6.7 Fondsutvikling – bykassen

Beløp i 1000 kr

DRIFTSBUDSJETTET	Kap	2013	2014	2015	2016	2017
Avsetning til fond						
15407 Avsetning til Parkeringsfonder	940	75 300	77 200	77 700	77 700	77 700
15410 Avsetning til vintervedlikeholdsfond	940	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
15412 Avsetning til selvassuransefond	124	36 300	39 600	39 600	39 600	39 600
15415 Avsetning til finansiering av investering MOS	940	144 417	16 063	26 457	-	-
15419 Avsetning til fond til samferdselsformål	940	441 000	419 000	419 000	445 000	445 000
15421 Avsetning til EGE-fond husholdninger	940	53 936	26 329	34 891	30 685	32 852
Til ubundne avsetninger						
15507 Avsetning til Skogavgiftsfondet	950	300	300	300	300	300
15513 Avsetning til Feiervesenet	950	6 191	5 472	-2 018	-2 018	-2 018
15514 Avsetning til tapsfond	950	-	33 000	33 000	33 000	33 000
15516 Avsetning til selvkostfondet VAV	950	-58 634	9 753	-2 980	22 532	23 168
15517 Avsetning til selvkostfondet REN	950	-24 070	-43 959	-29 920	1 275	30 551
15519 Avsetning til fond for spillemidler	950	16 500	-	-	-	-
Til bundne avsetninger						
		-59 713	4 566	-1 618	55 089	85 001
Sum avsetning til driftsfond		728 240	619 758	633 030	685 074	717 153
Bruk av fond						
19410 Bruk av vintervedlikeholdsfond	940	-35 000	-19 000	-35 000	-35 000	-35 000
19412 Bruk av selvassuransefond	124	-36 300	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
19413 Bruk av Energigjenvinningsfondet	940	-35 824	-20 373	-	-	-
19416 Bruk av fond til avvikling av midlertidige bhg	940	-5 000	-18 800	-2 500	-3 800	-3 800
19419 Bruk av fond til samferdselsformål	940	-14 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
19420 Bruk av fond norskopplæring for innvandrere	940	-	-15 000	-15 000	-10 000	-10 000
19424 Bruk av fond for dekn av pensjonsavvik	940	-	-155 000	-	-	-
19425 Bruk av fond for tap på lånegarantier	940	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Bruk av ubundne avsetninger						
		-135 124	-279 173	-103 500	-99 800	-99 800
Bruk av bundne avsetninger						
		-	-	-	-	-
Sum bruk av driftsfond		-135 124	-279 173	-103 500	-99 800	-99 800
Netto avsetninger i driftsbudsjettet						
		593 116	340 585	529 530	585 274	617 353
INVESTERINGSBUDSJETTET						
Avsetning til fond						
05588 Avsetning til fond for off. tilfluktsrom	959	380	380	380	380	380
Sum avsetning til fond		380	380	380	380	380
Bruk av fond						
09407 Bruk av Parkeringsfondet	940	-60 500	-68 500	-77 000	-77 000	-77 000
09415 Bruk av fond til finansiering av inv. MOS	940	-170 000	-68 000	-25 000	-	-
09419 Bruk av fond til samferdselsformål	940	-469 000	-429 000	-407 000	-436 000	-439 000
09421 Bruk av EGE-fond husholdninger	940	-34 500	-42 000	-30 000	-30 000	-30 000
09495 Bruk av fond Fomebuprojektet	948	-	-	-58 000	-	-
09499 Bruk av ubundet investeringsfond	948	-44 000	-	-	-	-
09507 Bruk av Skogavgiftsfondet	950	-320	-320	-320	-320	-320
09519 Bruk av fond for spillemidler	950	-16 500	-	-	-	-
09599 Bruk av fond for særskilt overf. i inv.regnskapet	959	-	-180 000	-	-	-
Sum bruk av fond		-794 820	-787 820	-597 320	-543 320	-546 320
SUMDRIFT OG INVESTERING						
Sum avsetninger		728 620	620 138	633 410	685 454	717 533
Sum bruk av fond		-929 944	-1 066 993	-700 820	-643 120	-646 120
NETTO DRIFT OG INVESTERING		-201 324	-446 855	-67 410	42 334	71 413

Oversikten viser bykassens fond. Det vises til kapittel 13 for nærmere omtale av fond.

2.6.8 Oversikt over bykasseinvesteringer med finansiering

Økonomiplan 2014-2017 Investeringsoversikt for bykassen (tall i 1 000 kroner)

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester (EST) - byomfattende tiltak										
<i>Kap. 313 Sykehjemsetaten</i>										
1 07 006	Inventar og utstyr sykehjem					8 400	8 400	8 400	8 400	Generell
1 07 006	Inventar og utstyr sykehjem					1 600	1 600	1 600	1 600	Statstil.
1 12 014	Nye sykehjem - inventar og utstyr					5 000	5 000	0	0	Statstil.
1 12 014	Nye sykehjem - inventar og utstyr	51 000				20 500	20 500	0	0	Generell
	Sum kap. 313 Sykehjemsetaten					35 500	35 500	10 000	10 000	
<i>Kap. 314 Helseetaten</i>										
1 12 018	Inventar og utstyr					7 000	7 000	7 000	7 000	Generell
1 12 018	Inventar og utstyr					500	500	500	500	Statstil.
	Sum kap. 314 Helseetaten					7 500	7 500	7 500	7 500	
<i>Kap. 315 Velferdsetaten</i>										
1 12 019	Inventar og utstyr					152	152	152	152	Generell
1 12 019	Inventar og utstyr					38	38	38	38	Statstil.
	Sum kap. 315 Velferdsetaten					190	190	190	190	
<i>Kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern</i>										
1 06 034	Inventar og utstyr					1 840	1 840	1 840	1 840	Generell
1 06 034	Inventar og utstyr					460	460	460	460	Statstil.
	Sum kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern					2 300	2 300	2 300	2 300	
<i>Kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre</i>										
1 14 010	Inventar og utstyr Omsorg+					2 400	2 400	0	0	Generell
1 14 010	Inventar og utstyr Omsorg+					600	600	0	0	Statstil.
	Sum kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre					3 000	3 000	0	0	
<i>Kap. 427 Tap på utlån</i>										
1 06 035	Tap på utlån til boligformål					5 710	5 710	5 710	5 710	Generell
	Sum kap. 427 Tap på utlån					5 710	5 710	5 710	5 710	
<i>Kap. 481 Handlingsprogram Oslo sør</i>										
1 07 046	Tiltakspakke Oslo sør					3 360	3 360	3 360	0	Generell
1 07 046	Tiltakspakke Oslo sør					640	640	640	0	Statstil.
	Sum kap. 481 Handlingsprogram Oslo sør					4 000	4 000	4 000	0	
	Sum bykasseinvesteringer EST - byomfattende tiltak					58 200	58 200	29 700	25 700	

Prosjektnr.	Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
Finansiering EST- byomfattende tiltak									
1. Generell finansiering					49 362	49 362	26 462	23 102	
2. Særskilte fond					0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten					8 838	8 838	3 238	2 598	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
Sum finansiering					58 200	58 200	29 700	25 700	
Bydelene (EST og KOU)									
<i>Kap. 308 Bydelene - avsetninger helse- og sosiale tjenester</i>									
1 13 041 Intern låneordning for kjøp av el-biler					50 000	50 000	50 000	50 000	Generell
Sum kap. 308 Bydelene - avsetninger helse- og sosiale tjenester					50 000	50 000	50 000	50 000	
Sum bykasseinvesteringer Bydelene (EST og KOU)					50 000	50 000	50 000	50 000	
Finansiering EST- byomfattende tiltak									
1. Generell finansiering					50 000	50 000	50 000	50 000	
2. Særskilte fond					0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten					0	0	0	0	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
Sum finansiering					50 000	50 000	50 000	50 000	
Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning									
<i>Kap. 200 Utdanningssetaten</i>									
1 06 040 Utdanningssetaten - inventar og utstyr					180 848	67 228	56 616	0	Generell
1 06 040 Utdanningssetaten - inventar og utstyr					44 902	16 807	14 154	0	Statstil.
1 11 001 IKT - infrastruktur skoler					12 000	12 000	12 000	0	Generell
1 11 001 IKT - infrastruktur skoler					3 000	3 000	3 000	0	Statstil.
Sum kap. 200 Utdanningssetaten					240 750	99 035	85 770	0	
<i>Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver</i>									
1 06 039 Nye barnehageplasser - inventar og utstyr					13 680	6 266	800	1 734	Generell
1 06 039 Nye barnehageplasser - inventar og utstyr					3 420	1 567	200	433	Statstil.
Sum kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver					17 100	7 833	1 000	2 167	
Sum bykasseinvesteringer kunnskap og utdanning					257 850	106 868	86 770	2 167	
Finansiering kunnskap og utdanning									
1. Generell finansiering					206 528	85 494	69 416	1 734	
2. Særskilte fond					0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten					51 322	21 374	17 354	433	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
Sum finansiering					257 850	106 868	86 770	2 167	

Prosjektnr.	Kostnads- ramme	Bevilgn. for 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
Byrådsavdeling for byutvikling									
<i>Kap.416 Fornebu-utbyggingen</i>									
1 00 165	Fornebu	1 108 500	978 500	17 300	995 800	14 200	0	7 000	65 500 Generell
1 00 165	Fornebu				0	26 000	0	0	0 Fond inv.bud.
1 06 020	Fornebu-banebetjening	280 000	0	0	0	0	0	280 000	Generell
<u>Sum kap. 416 Fornebu-utbyggingen</u>					14 200	26 000	7 000	345 500	
<i>Kap. 425 Andre utbyggingsformål</i>									
1 06 017	Kontraktsforpliktet kjøp				20 000	20 000	20 000	20 000	Generell
1 07 009	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.				350 000	198 000	30 000	30 000	Generell
1 07 009	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.				0	32 000	0	0	0 Fond inv.bud.
1 09 004	Opprustning torg og møteplasser			101 000	8 000	0	0	0	Generell
1 09 004	Opprustning torg og møteplasser				2 000	0	0	0	Statstil.
<u>Sum kap. 425 Andre utbyggingsformål</u>					380 000	250 000	50 000	50 000	
<i>Kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen</i>									
1 07 010	Groruddalsprogrammet				20 000	20 000	20 000	0	Generell
<u>Sum kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen</u>					20 000	20 000	20 000	0	
<i>Kap. 609 Plan- og bygningsetaten</i>									
1 06 019	IKT-utstyr				5 000	5 000	5 000	5 000	Generell
1 06 019	IKT-utstyr				1 000	1 000	1 000	1 000	Statstil.
<u>Sum kap. 609 Plan- og bygningsetaten</u>					6 000	6 000	6 000	6 000	
Sum bykasseinvesteringer Byrådsavdeling for byutvikling					420 200	302 000	83 000	401 500	
Finansiering Byrådsavdeling for byutvikling									
1. Generell finansiering					417 200	243 000	82 000	400 500	
2. Særskilte fond					0	58 000	0	0	
3. Tilskudd fra staten					3 000	1 000	1 000	1 000	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
Sum finansiering					420 200	302 000	83 000	401 500	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	Finan- 2 017 sierung
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS)									
MOS - miljø									
<i>Kap.542 Bymiljøetaten - friluftsliv</i>									
1 08 015	Skogavgiftsfin. tiltak					320	320	320	320 Fond inv.bud.
1 09 011	Diverse mindre prosjekter					5 350	5 350	5 350	5 350 Statstil.
1 09 011	Diverse mindre prosjekter					1 000	1 000	1 000	1 000 Tilskudd andre
1 09 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					1 600	1 600	1 600	1 600 Generell
1 09 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					400	400	400	400 Statstil.
Sum friluftliv						8 670	8 670	8 670	8 670
<i>Kap. 542 Bymiljøetaten - idrett</i>									
1 06 025	Diverse mindre prosjekter					4 500	4 500	4 500	4 500 Generell
1 06 025	Diverse mindre prosjekter					500	500	500	500 Tilskudd andre
1 07 041	Maskiner/biler/utstyr					1 600	1 600	1 600	1 600 Generell
1 07 041	Maskiner/biler/utstyr					400	400	400	400 Statstil.
1 12 035	Idrettsprosjekter diverse					8 000	33 700	38 000	22 000 Generell
1 12 035	Idrettsprosjekter diverse					0	6 300	2 000	18 000 Tilskudd andre
1 12 035	Idrettsprosjekter diverse					2 000	10 000	10 000	10 000 Statstil.
Sum idrett						17 000	57 000	57 000	57 000
<i>Kap. 542 Bymiljøetaten - samferdsel</i>									
1 07 001	Ensjøutbyggingen		157 782	21 600	179 382	11 700	0	0	0 Generell
1 07 001	Ensjøutbyggingen		124 218	30 000	154 218	21 000	47 700	47 000	61 000 Tilskudd andre
1 07 001	Ensjøutbyggingen					3 300	3 300	4 000	0 Statstil.
1 08 030	Utredning/prosjekter					10 000	5 850	5 850	5 850 Fond inv.bud.
1 08 030	Utredning/prosjekter					150	150	150	150 Statstil.
1 08 033	Parkeringsautomater/parkometre					3 200	3 200	3 200	3 200 Fond inv.bud.
1 08 034	Opparbeidelse av parkeringsplasser					1 500	1 500	1 500	1 500 Fond inv.bud.
1 08 035	Utstyr, transportmidler, maskiner					900	900	900	900 Fond inv.bud.
1 11 021	Tilrettelegge for trikk Dronning Eufemias gt.	256 000	74 000	31 000	105 000	81 000	57 000	13 000	0 Fond inv.bud.
1 12 001	Div. trafiksikkerhet					33 000	24 000	23 400	23 400 Fond inv.bud.
1 12 001	Div. trafiksikkerhet					2 105	1 400	2 000	2 000 Statstil.
1 12 002	Kollektivprioriteringer					166 900	167 700	235 340	238 340 Fond inv.bud.
1 12 002	Kollektivprioriteringer					3 906	4 000	4 000	4 000 Statstil.
1 12 024	Belysningsplan					10 400	10 400	12 000	12 000 Fond inv.bud.
1 12 024	Belysningsplan					2 600	2 600	3 000	3 000 Statstil.
1 13 005	Program gateopprusting					50 000	50 000	50 000	50 000 Fond inv.bud.
1 13 006	Aksjon skolevei					8 000	8 000	8 000	8 000 Fond inv.bud.
1 13 006	Aksjon skolevei					500	500	500	500 Statstil.
1 13 007	Støy og luftforurensing					8 000	8 000	8 000	8 000 Fond inv.bud.
1 13 007	Støy og luftforurensing					355	500	500	500 Statstil.
1 13 008	Trafikksanering/fartssoning					3 000	3 000	3 000	3 000 Fond inv.bud.
1 13 009	Universell utforming					5 400	0	0	0 Generell
1 13 009	Universell utforming					4 600	10 000	10 000	10 000 Fond inv.bud.
1 13 009	Universell utforming					660	660	660	660 Statstil.
1 13 010	Mindre utbedringer					15 000	15 929	11 569	0 Generell

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. for 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
1 13 010	Mindre utbedringer					0	4 450	8 810	21 810	Fond inv.bud.
1 13 010	Mindre utbedringer					621	621	621	621	Statstil.
	Sum samferdsel					447 797	431 360	457 000	458 431	
	Sum kap. 542 Bymiljøetaten (friluftsliv+idrett+samferdsel)					473 467	497 030	522 670	524 101	
	<i>Kap. 761 Sykkelprosjektet</i>									
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering					117 000	130 000	130 000	130 000	Fond inv.bud.
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering					5 000	5 500	5 000	5 000	Statstil.
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering					0	0	0	0	Generell
	Sum kap. 761 Sykkelprosjektet					122 000	135 500	135 000	135 000	
	<i>Kap. 645 Energigjenvinningsetaten-husholdninger</i>									
1 12 15	Avfallshåndtering - sikre bunkerstyring	12 000				12 000	0	0	0	Fond inv.bud.
1 13 011	Energigjenvinningsetaten diverse					30 000	30 000	30 000	30 000	Fond inv.bud.
	Sum kap. 645 Energigjenvinningsetaten-husholdninger					42 000	30 000	30 000	30 000	
	<i>Kap. 646 Energigjenvinningsetaten-næring</i>									
1 11 014	EGE diverse					30 000	30 000	0	0	Generell
	Sum kap. 646 Energigjenvinningsetaten-næring					30 000	30 000	0	0	
	<i>Kap. 650 Brann- og redningsetaten</i>									
1 13 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					5 640	5 640	6 580	6 580	Generell
1 13 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					360	360	420	420	Statstil.
	Sum kap. 650 Brann- og redningsetaten					6 000	6 000	7 000	7 000	
	Sum bykasseinvesteringer - MOS miljø					673 467	698 530	694 670	696 101	
	Finansiering MOS - miljø									
	1. Generell finansiering					83 440	92 969	63 849	36 280	
	2. Særskilte fond					539 820	514 320	543 320	546 320	
	3. Tilskudd fra staten					27 707	35 741	37 001	33 001	
	4. Tilskudd fra andre					22 500	55 500	50 500	80 500	
	Sum finansiering					673 467	698 530	694 670	696 101	

Prosjektnr.	Kostnads- ramme	Bevilgn. for 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	Finan- 2 017 snering
MOS - selvfinansierende miljøetater								
<i>Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning</i>								
1 03 035	Svenstua -Vettakollen basseng	322 000	233 892	58 100	291 992	30 008	0	0 Generell
1 03 037	Skullerud - Enebakkveien	100 000	30 600	0	30 600	50 000	19 400	0 Generell
1 04 003	Bjørвика	150 000	56 995	10 000	66 995	5 000	5 000	5 000 Generell
1 04 006	Enebakkveien-Åsland Hvl.	50 000	20 000	0	20 000	10 000	20 000	0 Generell
1 07 032	Voldsløkkatunnelen	629 000	107 100	0	107 100	120 000	150 000	101 900 Generell
1 08 001	Avløp Cuba-Bjørвика-Bekkelaget (Midtgardsormen)	1 302 000	975 200	229 500	1 204 700	97 300	0	0 Generell
1 09 008	Frognerelven	110 000	43 700	28 000	71 700	5 000	25 000	8 300 Generell
1 09 009	Hoffselven	108 000	18 700	19 000	37 700	31 000	39 300	0 Generell
1 10 009	Akerselva øvre - del II	80 000	55 000	11 000	66 000	9 000	5 000	0 Generell
1 10 010	Alna II	170 000	26 600	30 000	56 600	41 000	51 000	21 400 Generell
1 11 009	Majorstutunnelen	117 300	73 600	2 200	75 800	1 000	1 000	0 Generell
1 13 055	Tegnelverksdammen				60 000	0	0	0 Generell
1 14 002	Akerselva øvre - del III	85 000			15 000	45 000	25 000	0 Generell
1 14 003	Ljanselva	100 000			20 000	60 000	20 000	0 Generell
1 14 004	Ufordelt prosjekter				354 800	412 800	610 000	630 000 Generell
1 14 004	Ufordelt prosjekter				68 000	25 000	0	0 Fond inv.bud.
1 14 004	Ufordelt prosjekter				2 200	2 200	0	0 Tilskudd andre
1 14 005	Videreføring saneringsplan vann				138 000	145 000	152 000	159 000 Generell
1 14 006	Diverse prosjekter initiert av hovedplan vann				10 000	10 000	0	0 Generell
Sum kap. 620 Vann og avløpsetaten - forvaltning					1 067 308	1 015 700	991 700	896 900
<i>Kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost</i>								
1 10 013	Erverv av tomter	250 000	170 000	0	170 000	80 000	0	0 Generell
1 13 016	Gjenbruk diverse				40 000	24 000	20 000	9 000 Generell
1 13 017	Diverse IT-prosjekter				15 000	9 000	7 000	2 000 Generell
1 13 018	Diverse prosjekter				7 000	3 000	0	0 Generell
Sum kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost					142 000	36 000	27 000	11 000
Sum bykasseinvesteringer MOS - selvfin. miljøetater					1 209 308	1 051 700	1 018 700	907 900
Finansiering MOS - selvfin. miljøetater								
1. Generell finansiering					1 139 108	1 024 500	1 018 700	907 900
2. Særskilte fond					68 000	25 000	0	0
3. Tilskudd fra staten					0	0	0	0
4. Tilskudd fra andre					2 200	2 200	0	0
Sum finansiering					1 209 308	1 051 700	1 018 700	907 900

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	Finan- 2 017 snering
Byrådsavdeling for kultur og næring									
<i>Kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring</i>									
1 07 068	Investeringstilskudd - Omsorg+					0	10 000	200 000	0 Generell
1 13 021	BBY - Boligtilskudd vanskeligstilte					207 000	207 000	207 000	0 Generell
	Sum kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring					207 000	217 000	407 000	0
<i>Kap.175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring</i>									
1 11 005	Investeringstilskudd - Omsorg+-prosjekter					0	0	70 000	0 Generell
1 13 027	OBY - Boligtilskudd vanskeligstilte					27 000	57 000	29 000	0 Generell
	Sum kap. 175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring					27 000	57 000	99 000	0
<i>Kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak</i>									
1 06 015	Tilrettelegging for funksjonshemmede					12 600	12 600	12 600	12 600 Generell
1 06 015	Tilrettelegging for funksjonshemmede					2 400	2 400	2 400	2 400 Statstil.
	Sum kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak					15 000	15 000	15 000	15 000
<i>Kap. 501 Kultureiendommer</i>									
1 06 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger					160	160	160	160 Generell
1 06 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger					40	40	40	40 Statstil.
1 07 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer					4 000	4 000	4 000	4 000 Generell
1 07 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer					1 000	1 000	1 000	1 000 Statstil.
1 13 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan					5 200	5 200	5 200	5 200 Generell
1 13 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan					1 300	1 300	1 300	1 300 Statstil.
	Sum kap. 501 Kultureiendommer					11 700	11 700	11 700	11 700
<i>Kap. 502 Kulturetaten</i>									
1 13 001	Kunstnerisk utsmykking					42 000	41 000	30 000	18 000 Generell
1 14 007	Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet	76 000	8 500	0	8 500	19 400	25 400	12 100	0 Generell
1 14 007	Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet					3 800	4 500	2 300	0 Statstil.
	Sum kap. 502 Kulturetaten					65 200	70 900	44 400	18 000
<i>Kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika</i>									
1 10 022	Nytt hovedbibliotek	2 521 700	600 100	0	600 100	35 600	765 200	539 000	0 Generell
1 10 022	Nytt hovedbibliotek					53 900	191 300	139 000	0 Statstil.
1 10 022	Nytt hovedbibliotek					0	0	17 600	0 Tilskudd andre
1 10 022	Nytt hovedbibliotek					180 000	0	0	0 Fond inv.bud.
	Sum kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika					269 500	956 500	695 600	0
<i>Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn</i>									
1 10 005	Rehabilitering kirker					20 000	20 000	20 000	20 000 Generell
1 13 022	Nordstrand kirke - rehabilitering	40 000		20 000	20 000	20 000	0	0	0 Generell
1 14 008	Paulus kirke - rehabilitering	50 000				25 000	25 000	0	0 Generell
	Sum kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn					65 000	45 000	20 000	20 000

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
<i>Kap. 590 Gravferdsetaten</i>										
1 06 028	Nye graver på eksisterende gravlunder					2 800	2 800	2 800	2 800	Generell
1 06 028	Nye graver på eksisterende gravlunder					700	700	700	700	Statstil.
1 08 066	Kalking av plastgraver					12 000	12 000	12 000	12 000	Generell
1 08 066	Kalking av plastgraver					3 000	3 000	3 000	3 000	Statstil.
1 13 028	Klemetsrud kirkegård - utvidelse	27 500		20 000	20 000	6 000	0	0	0	Generell
1 13 028	Klemetsrud kirkegård - utvidelse					1 500	0	0	0	Statstil.
1 14 009	Ny driftsbygning Høybråten kirkegård					4 000	0	0	0	Generell
1 14 009	Ny driftsbygning Høybråten kirkegård					1 000	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 590 Gravferdsetaten						31 000	18 500	18 500	18 500	
Sum bykasseinvesteringer kultur og næring						691 400	1 391 600	1 311 200	83 200	
Finansiering kultur og næring										
1. Generell finansiering						442 760	1 187 360	1 143 860	74 760	
2. Særskilte fond						180 000	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten						68 640	204 240	149 740	8 440	
4. Tilskudd fra andre						0	0	17 600	0	
Sum finansiering						691 400	1 391 600	1 311 200	83 200	
Byrådslederens kontor										
<i>Kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste</i>										
1 13 024	Rådhuset - diverse rehabilitering					1 600	1 600	1 600	1 600	Generell
1 13 024	Rådhuset - diverse rehabilitering					400	400	400	400	Statstil.
1 14 001	Sikkerhetstiltak i Rådhuset					1 600	0	0	0	Generell
1 14 001	Sikkerhetstiltak i Rådhuset					400	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste						4 000	2 000	2 000	2 000	
Sum bykasseinvesteringer Byrådslederens kontor						4 000	2 000	2 000	2 000	
Finansiering Byrådslederens kontor										
1. Generell finansiering						3 200	1 600	1 600	1 600	
2. Særskilte fond						0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten						800	400	400	400	
4. Tilskudd fra andre						0	0	0	0	
Sum finansiering						4 000	2 000	2 000	2 000	

Prosjektnr.	Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
Byrådsavdeling for finans									
<i>Kap. 122 Diverse virksomheter og prosjek. under FIN</i>									
1 12 020	Elektroniske tjenester (foreløpig avsetning)	5 000	50 000	55 000	104 000	0	0	0	Generell
1 12 020	Elektroniske tjenester (foreløpig avsetning)				26 000	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 122 Diverse virksomheter og prosjek. under FIN					130 000	0	0	0	
<i>Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten</i>									
1 08 006	IKT-området (Konsern)				12 000	12 000	12 000	12 000	Generell
1 08 006	IKT-området (Konsern)				3 000	3 000	3 000	3 000	Statstil.
1 12 007	Utsifting/oppgradering sentral IKT-infrastruktur				7 040	7 040	7 040	7 040	Generell
1 12 007	Utsifting/oppgradering sentral IKT-infrastruktur				1 760	1 760	1 760	1 760	Statstil.
Sum kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten					23 800	23 800	23 800	23 800	
Sum bykasseinvesteringer Finans					153 800	23 800	23 800	23 800	
Finansiering Finans - kommune									
1. Generell finansiering					123 040	19 040	19 040	19 040	
2. Særskilte fond					0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten					30 760	4 760	4 760	4 760	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
Sum finansiering					153 800	23 800	23 800	23 800	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
Fellesutgifter og finansposter m.v.										
<i>Kap. 929 Aksjer</i>										
						0	0	0	0	Generell
						0	0	0	0	
Sum bykassens investeringer i anleggsmidler						3 518 225	3 684 698	3 299 840	2 192 368	
Finansiering av investeringer i anleggsmidler						2 014	2 015	2 016	2 017	
						2 514 638	2 753 325	2 474 927	1 514 916	
						787 820	597 320	543 320	546 320	
						191 067	276 353	213 493	50 632	
						24 700	57 700	68 100	80 500	
Sum finansiering						3 518 225	3 684 698	3 299 840	2 192 368	
Utlån, forskuttering, avdrag på lån og avsetninger										
<i>Kap. 910 Lån</i>										
						0	0	0	0	Generell
						0	0	0	0	
<i>Kap. 920 Utlån egne midler</i>										
1 03	057			534 780	0	534 780	0	0	0	Generell
1 06	005	1 100 000	1 100 000	0	1 100 000	0	0	0	0	Generell
1 09	025	1 137 000	1 137 000	0	1 137 000	0	0	0	0	Generell
1 11	002	1 475 000	655 000	575 000	1 230 000	245 000	0	0	0	Generell
1 13	029	950 000	250 000	210 000	460 000	292 000	198 000	0	0	Generell
Sum kap. 920 Utlån egne midler						537 000	198 000	0	0	

Prosjektnr.	Kostnads- ramme	Bevilgn. for 2013	Bevilget 2 013	Sum tidligere bevilget	2 014	2 015	2 016	2 017	Finan- siering
<i>Kap. 926 Videreutlån</i>									
1 06 067	Videreutlån				1 206 000	1 206 000	1 206 000	1 206 000	Generell
	Sum kap. 926 Videreutlån				1 206 000	1 206 000	1 206 000	1 206 000	
<i>Kap. 927 Betjening av videreutlån</i>									
1 06 068	Betjeningsutgifter videreutlån				650 000	703 000	746 900	802 800	Generell
	Sum kap. 927 Betjening av videreutlån				650 000	703 000	746 900	802 800	
<i>Kap. 959 Bundne investeringsfond</i>									
	Avsetning bundne investeringsfond				380	380	380	380	Generell
	Sum kap. 959 Bundne investeringsfond				380	380	380	380	
Sum finansierungsbehov - totalt					5 911 605	5 792 078	5 253 120	4 201 548	
Finansiering av bykassens samlede investeringsbudsjett					2 014	2 015	2 016	2 017	
	Lån				3 900 292	3 357 180	3 332 018	2 291 565	
	Salgsinntekter				145 500	614 700	141 400	193 700	
	Bruk av fond				787 820	597 320	543 320	546 320	
	Overført fra driftsbudsjett				110 226	69 125	91 189	108 131	
	Mottatte avdrag på utlån egne midler/videreutlån				752 000	819 700	863 600	930 700	
	Tilskudd fra staten				191 067	276 353	213 493	50 632	
	Tilskudd fra andre				24 700	57 700	68 100	80 500	
Sum finansiering					5 911 605	5 792 078	5 253 120	4 201 548	

3. BYDELENE EST OG KOU

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har det overordnede ansvaret for bydelssektoren. Bydelene har ansvar for de primære helsetiltak for befolkningen, sosialtjenestene, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fritidstilbud for barn og unge, barnevernet, tiltak for mennesker med psykiske lidelser og for funksjonshemmede, tiltak for eldre og for utviklingshemmede. Bydelene har ansvar for lokale parker og nærmiljøanlegg og utleie av torg, fortau m.v.

Byrådsavdeling for kultur og utdanning har ansvar for barnehagene. Barnehagene er omtalt i kapittel 3.2.

I Sak 1 / Del 1 er sektoren omtalt under by i vekst, byen for alle, ung by, byen for eldre og trygg og velorganisert by.

3

Hoved- og nøkkelstørrelser for budsjett for sektorene Bydelene/ Byomfattende tjenester EST, og barnehager KOU

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	30 045 248	31 740 946	31 563 547	31 623 037	31 590 822
Sum inntekter	-8 648 871	-9 239 272	-9 216 763	-9 216 763	-9 216 763
Netto utgifter	21 396 377	22 501 674	22 346 784	22 406 274	22 374 059

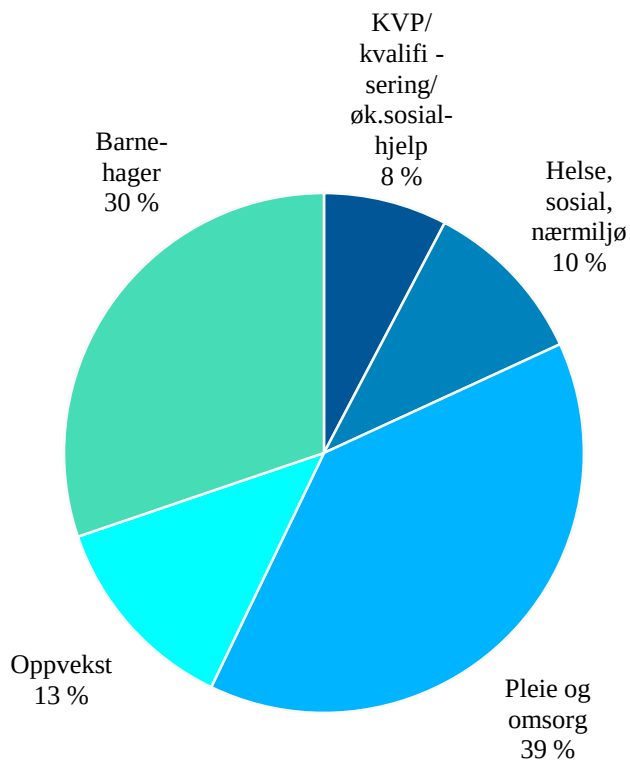
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 59,2 %

I bydelene brukes det om lag

- 1,9 mrd. til helse, sosial og nærmiljø,
- 5,5 mrd. til barnehager,
- 2,3 mrd. til barn og unge (barnevern)
- 7,1 mrd. til pleie og omsorg
- 1,4 mrd. til arbeidsmarkedstiltak, KVP og sosialhjelp

Det skal investeres i

- 2,9 mrd. til boliger
- 2,4 mrd. til sykehjem
- 0,7 mrd. til Omsorg+

Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer

Økonomiplanramme 2014-2017 bydelssektoren

Bydelene (EST og KOU)

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *	21 695 318	21 703 320	21 735 329	21 820 191	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	21 695 318	21 695 318	21 695 318	21 695 318	21 695 318
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-86 960	-198 960	-198 960	-198 352
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	21 695 318	21 596 358	21 484 358	21 484 358	21 484 966
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		19 100	11 100	11 100	11 100
+/- Spesifiserte rammeendringer		492 945	814 924	989 788	1 113 107
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-170 675	-407 985	-564 960	-717 878
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		341 370	418 039	435 928	406 329
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		745 458	745 458	745 458	745 458
=ØKONOMIPLAN (brutto)	21 695 318	22 683 186	22 647 855	22 665 744	22 636 753
Salgs- og leieinntekter	-1 618 848	-1 669 723	-1 669 723	-1 669 723	-1 669 723
Refusjoner	-1 622 890	-1 674 822	-1 674 822	-1 674 822	-1 674 822
Overføringsinntekter	-663 837	-693 199	-678 199	-678 199	-678 199
=Sum driftsinntekter	-3 905 575	-4 037 744	-4 022 744	-4 022 744	-4 022 744
=ØKONOMIPLAN (netto)	17 789 743	18 645 442	18 625 111	18 643 000	18 614 009

*) 2013 prisnivå

Reelle endring i prosent av aktivitet som i Dok 3

1,6 %

1,9 %

2,0 %

1,9 %

Oppgaveendringer mellom sektorer

Endringen er teknisk og utlignes under tidsbegrensede tiltak.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

25 mill. til utgifter til arbeids- og utdanningsreiser i 2014, dat staten overtar ansvaret først fra 2015, 15 mill. er forventet refundert og er innarbeidet som en inntektsforventning på kap. 304.

6 mill. til Riverside er flyttet fra avsatt til ungdomstiltak på kap.308 til Bydel Gamle Oslo

6 mill. er trukket ut av bydelsrammen FO4 og avsatt på kap.308 til styrking av kvp/aktive tiltak, forsøk i bydelene med lokale yrkesrettede norskopplæringstiltak som del av det generelle kvalifiseringsarbeidet

3 mill. knyttet til avvikling av avsatt på kap.308 til kompensasjonsordning for sentralt initierte Omsorg + prosjekter er tilbakeført bydelsrammen (A01)

Det er foretatt en teknisk justering fra 304 til 308 knyttet til avsetninger IKT-tiltak på 5 mill. i 2014 og 4 mill. i 2015.

121 mill. er innarbeidet som følge av prisjustering av bydelsinntektene

I 2014 er bydelsrammen kompensert med 62,4 mill. til økte kostnader private barnehager,

videre er rammen redusert med 205,8 mill. i teknisk korrigering innenfor sektoren

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

8 mill. er avsatt på kap.304 til et FoU prosjekt Velferdsteknologi for hjemme boende brukere med hjemmetjenester.

0,5 mill. engangsbevilget under bystyrets budsjettbehandling til Riverside ungdomshus er ikke videreført

0,4 mill. engangsbevilget under bystyrets budsjettbehandling til et barne- og ungdomssenter på Holmlia er ikke videreført.

Det er foretatt en teknisk justering fra 304 til 308 knyttet til avsetninger IKT-tiltak på 5 mill. i 2014 og 4 mill. i 2015.

Spesifiserte rammeendringer

69 mill. i 2014, økende til 153 mill. i 2015, 241 mill. i 2016 og 313 mill. i 2017, er innarbeidet for å møte befolkningsveksten. Midlene fordeler seg med 28 mill på FO2B Oppvekst og 41 mill. på FO3 Pleie og omsorg 14,1 mill. gjelder tilbakeføring av midler vedrørende uttrekk for merforbruk i 2011

75 mill. er innarbeidet for økte utgifter til sosialhjelp

53 mill. er trukket ut og gjelder forventet innsparing i TT-ordningen

24,3 mill. gjelder statlig satsing barnevern, økt bevilgning til stillinger i barnevernet

18,8 mill. er innarbeidet til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten i bydelene

8 mill. i 2014 økende til 16 mill. i 2015 og 20 mill. årlig fra 2016 til styrking av bo oppfølgingsarbeidet i bydelene

5 mill. er overført kap.315 Velferdsetaten for arbeid med anskaffelser og kontraktsoppfølging på EST sektor
3 mill. er innarbeidet i 2014; jf økning i mottak av flyktninger fra 450 til 500

Bosettingstilskuddet på kap.308 er økt med 5 mill.

1 mill. er overført kap.314 Helseetaten for å redusere karies blant 5-åringer

144,2 mill. er innarbeidet i 2014 for økt barnehagekapasitet

18,6 mill. til utdanning av barnehagelærere

7,5 mill. til tiltakspakke sosial mobilitet barnehage,

13 mill. til lærlingsatsing

32,8 mill. til språkstimulering førskolebarn

2 mill. til norskopplæring barnehageansatte

5,2 mill. til prosjekter for etablering av nye barnehageplasser

6,3 mill. til avvikling av midlertidige barnehager

30,3 mill. til økonomisk likebehandling/tilskudd av private barnehager

10 mill. til betaling for Oslobarn i utenbys barnehager
rammen er redusert med 24 mill. som følge av at færre private barnehageplasser ble etablert enn planlagt

2,1 mill. er kompensasjon for bortfall mva. kompensasjon barnehager

87,8 mill. er teknisk korrigering innenfor sektoren.

Uspesifisert rammeendring

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon i bydelsrammen på 170,7 mill. i 2014, økende til 408 mill i 2015, 565 mill i 2016 og 718 mill. fra 2017.

Sum driftsinntekter

15 mill. til utgifter til arbeids- og utdanningsreiser (AU) i 2014. Overføring av ansvaret for AU reiser er utsatt til 2015.

Det er innarbeidet økt statstilskudd med 24,3 mill. til barnevernet. Utgiftssiden er økt tilsvarende

Fordeling ordinær drift / økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

		Beløp i 1000 kr		
Kapittel/Sektor		Driftsramme	Sosialhjelp/ kvalifiserings- program	Netto
Bydelene (EST og KOU)				
Driftsbudsjettet				
001	Bydel Gamle Oslo (1) (B)	1 229 360	206 071	1 435 431
002	Bydel Grünerløkka (2) (B)	1 209 726	177 356	1 387 082
003	Bydel Sagene (3) (B)	1 014 670	116 497	1 131 167
004	Bydel St. Hanshaugen (4) (B)	755 570	83 706	839 276
005	Bydel Frogner (5) (B)	1 125 399	78 611	1 204 010
006	Bydel Ullern (6) (B)	845 078	18 791	863 869
007	Bydel Vestre Aker (7) (B)	1 184 603	26 045	1 210 648
008	Bydel Nordre Aker (8) (B)	1 388 338	39 266	1 427 604
009	Bydel Bjerke (9) (B)	927 652	88 838	1 016 490
010	Bydel Grorud (10) (B)	882 399	84 881	967 280
011	Bydel Stovner (11) (B)	917 775	98 143	1 015 918
012	Bydel Alna (12) (B)	1 477 555	137 224	1 614 779
013	Bydel Østensjø (13) (B)	1 490 640	71 189	1 561 829
014	Bydel Nordstrand (14) (B)	1 379 396	42 853	1 422 249
015	Bydel Søndre Nordstrand (15) (B)	1 021 623	111 051	1 132 674
Sum	Bydelsfordelt ramme	16 849 784	1 380 522	18 230 306

Fordeling av driftsrammen i bydelene

		Beløp i 1000 kr		
Kapittel		Regnskap 2013	Budsjett 2013	Forslag 2014
001	Bydel Gamle Oslo	1 329 210	1 372 522	1 435 431
002	Bydel Grünerløkka	1 309 084	1 339 138	1 387 082
003	Bydel Sagene	1 068 535	1 092 704	1 131 167
004	Bydel St. Hanshaugen	773 122	817 265	839 276
005	Bydel Frogner	1 114 108	1 141 158	1 204 010
006	Bydel Ullern	788 671	824 014	863 869
007	Bydel Vestre Aker	1 138 787	1 180 229	1 210 648
008	Bydel Nordre Aker	1 321 706	1 404 699	1 427 604
009	Bydel Bjerke	943 866	966 520	1 016 490
010	Bydel Grorud	891 401	926 529	967 280
011	Bydel Stovner	913 772	956 640	1 015 918
012	Bydel Alna	1 487 763	1 523 874	1 614 779
013	Bydel Østensjø	1 400 034	1 493 117	1 561 829
014	Bydel Nordstrand	1 299 005	1 370 553	1 422 249
015	Bydel Søndre Nordstrand	1 061 403	1 052 175	1 132 674
Sum bydelsfordelt ramme		16 840 467	17 461 137	18 230 306

Bydelenes budsjettrammer

1. Byrådets forslag til budsjettrammer for bydelene 2014

Bydelssektorens budsjettramme

I Økonomiplanen for perioden 2014-2017, som er vist innledningsvis i kapittel 3, fremgår at samlet netto ramme for bydelssektoren utgjør 18 645,4 mill. i 2014.

Denne rammen omfatter både midlene som er fordelt til bydelene og det som er avsatt på kap. 304, 305, 306 og 308, men omfatter ikke inntekter på avsetningskapitlene. Oversikt over fordeling mellom bydelsfordelt ramme og sentrale avsetningskapitler er fremstilt i tabell 3.2. I tabell 3.1 vises hva som er innarbeidet av budsjettendringer på grunn av befolkningsutviklingen.

3

Tabell 3.1 Budsjettendring fra 2014 som følger befolkningsfremskrivningen

Beløp i 1000 kr

Funksjonsområder	2014	2015	2016	2017
FO2A Barnehager	0	0	0	0
FO2B Oppvekst	28 000	57 000	93 000	130 000
FO 3 Pleie og omsorg	41 000	96 000	148 000	183 000
Sum kriteriefordelt demografijustering	69 000	153 000	241 000	313 000
Kap. 305 Bydelene - etablering av barnehager	87 800	174 800	174 800	174 800
Samlet budsjettendring i bydelsrammen	156 800	327 800	415 800	487 800

Tabell 3.1 viser at det fordeles 69 mill. i 2014 til bydelene som kompensasjon for befolkningsutviklingen sammenlignet med 2013. På grunn av økningen av barn i aldersgruppen 1-5 år og økt barnehagebehov, er det avsatt midler i sin helhet på kap. 305.

Rammekutt i kommende økonomiplanperiode

Uspesifisert rammeendring utgjør en reduksjon på 171 mill. på bydelssektoren. Dette er i sin helhet innarbeidet på bydelsfordelte midler (kap. 001–015).

Finansiering av barnehagesektoren

Fra 01.01.2011 trådte "Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-

kommunale barnehager" i kraft. Denne forskriften inneholder nye bestemmelser om beregning av tilskudd til kapitalkostnader til ikke-kommunale barnehager. I budsjett 2014 er det lagt til grunn 96 % minimumsandel av tilsvarende utgifter i kommunale barnehager.

Styrking av barneverntjenesten

Som en del av Regjeringens satsing på barnevern gjeldende fra budsjett 2011, videreføres satsingen i 2014 innenfor rammen av midler tildelt som rammetilskudd til kommunen. Det er fordelt 58,5 mill. til bydelene.

Tabell 3.2 Bydelenes budsjettrammer

Beløp i mill. kroner

Rammer	Forslag budsjett 2014
Netto ramme bydelssektoren (Jf. økonomiplanskjema)	18 645,4
Statstilskudd på kap. 304 Bydelene - avsetninger eldre	20,0
Inntekter på kap. 306 Bydelene - diverse barnehetiltak, betaling for utenbys barn	29,0
Statstilskudd på kap. 308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tjenester	91,0
Bydelssektorens samlede budsjettramme	18 785,4
<i>Disponering av samlet ramme:</i>	
Bydelsfordelt ramme	18 230,3
Sentrale avsetninger, kap. 304, 305, 306 og 308	555,1
Bydelssektorens samlede budsjettramme	18 785,4

Tabell 3.2 viser sammenhengen mellom bydelssektorens netto ramme, bydelssektorens samlede ramme og hva som fordeles direkte til bydelene. I tillegg til bydelssektorens netto budsjettramme på 18 645,3 mill. i 2014 kommer statstilskudd på kap. 304 og kap. 308, samt inntekter på kap. 306. Dette gir en samlet ramme for bydelssektoren på 18 785,4 mill. Den samlede rammen fordeles i hovedsak til bydelene i Sak 1, mens noe midler avsettes på de sentrale kapitlene 304, 305, 306 og 308 til senere fordeling, slik tabellen viser.

Som vist i tabell 3.3 har bydelene egne inntekter, som for eksempel brukerbetalinger, salgsinntekter, refusjoner og statstilskudd. Disse er anslått til 3 897,8 mill. for 2014. Med dette beløpet i tillegg til den samlede rammen for bydelssektoren på 18 785,4 mill. gir det en samlet brutto ramme for bydelssektoren på 22 683,2 mill. Midlene som fordeles til bydelene er 18 230,3 mill. og omfatter ordinær drift med 16 849,8 mill. og økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning med 1 380,5 mill.

Tabell 3.3 Samlet brutto budsjettramme

Beløp i mill. kroner

Samlet brutto budsjettramme	22 683,2
- Bydelenes egne inntekter (brukerbetalinger, salgsinntekter, statstilskudd mv.)	3 897,8
Bydelssektorens samlede budsjettramme	18 785,4
Sentrale avsetninger, kap. 304, 305, 306 og 308	555,1
Bydelsfordelt ramme	18 230,3
- Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning (Funksjonsområde 4)	1 380,5
Ordinær drift (Funksjonsområde 1-3)	16 849,8

Handlingsplanen for psykisk helsearbeid ble avsluttet i 2009 og midlene tilført kommunesektoren gjennom rammetilskuddet. Staten har imidlertid lagt sterke føringer på den fortsatte bruken av midlene. Av hensyn til behovet for rapportering og etterprøving av bruken

av disse midlene, vil fordelingen fortsatt skje som særskilte tildelinger. Det forventes at videreføring av satsing på barnevern vil bli fulgt opp av statlige myndigheter. Derfor er 58,5 mill. lagt inn som særskilt tildeling til bydelene.

Tabell 3.4 Forslag til budsjett fordelt på ordinær drift og økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning – med spesifisering av lønns- og prisjustering. (Beløp i 1000 kroner)

Bydel	Budsjett 2014 (før lønns- og prisjustering)			Lønns- og prisjustering			Budsjettforslag 2014		
	Ordinær drift (FO1-3)	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning (FO4)	Alle funksjonsområder	Ordinær drift (FO1-3)	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning (FO4)	Alle funksjonsområder	Ordinær drift (FO1-3)	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning (FO4)	Alle funksjonsområder
1 Gamle Oslo	1 179 335	199 862	1 379 197	50 025	6 208	56 233	1 229 360	206 071	1 435 431
2 Grünerløkka	1 161 026	172 198	1 333 224	48 700	5 158	53 858	1 209 726	177 356	1 387 082
3 Sagene	973 851	112 989	1 086 840	40 819	3 507	44 326	1 014 670	116 497	1 131 167
4 St.Hanshaugen	723 805	81 187	804 993	31 765	2 519	34 284	755 570	83 706	839 276
5 Frogner	1 078 771	76 244	1 155 015	46 628	2 367	48 995	1 125 399	78 611	1 204 010
6 Ullern	809 361	18 224	827 585	35 716	567	36 283	845 078	18 791	863 869
7 Vestre Aker	1 134 912	25 260	1 160 172	49 692	785	50 477	1 184 603	26 045	1 210 648
8 Nordre Aker	1 330 414	38 082	1 368 496	57 924	1 184	59 108	1 388 338	39 266	1 427 604
9 Bjerke	889 769	86 160	975 929	37 883	2 678	40 562	927 652	88 838	1 016 490
10 Grorud	847 072	82 325	929 397	35 328	2 556	37 884	882 399	84 881	967 280
11 Stovner	881 273	95 188	976 460	36 503	2 955	39 458	917 775	98 143	1 015 918
12 Alna	1 418 301	133 102	1 551 403	59 254	4 123	63 377	1 477 555	137 224	1 614 779
13 Østensjø	1 429 914	69 045	1 498 958	60 727	2 144	62 871	1 490 640	71 189	1 561 829
14 Nordstrand	1 322 090	41 562	1 363 652	57 305	1 292	58 597	1 379 396	42 853	1 422 249
15 Søndre Nordstrand	979 667	107 709	1 087 376	41 956	3 343	45 299	1 021 623	111 051	1 132 674
Sum	16 159 561	1 339 136	17 498 697	690 224	41 386	731 610	16 849 784	1 380 522	18 230 306

Lønns- og prisjustering

I budsjettet for 2013 er det forutsatt en lønnsvekst på 4,0%. Resultatet fra lønnsoppgjøret gir en lønnsvekst på 3,5% i 2013. Dette medførte reduserte lønnsutgifter i 2013 sammenlignet med budsjettforutsetningen (fra 4,0% til 3,5%) på ca. 107 mill. Denne besparelsen er trukket inn i revidert budsjett for 2013, og dette er hensyntatt ved beregning av lønnskompensasjonen for 2014-budsjettet. I lønns- og prisomregningen for 2014 er derfor prosenten på lønnsomregningen redusert fra 3,5% til 3,0%.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85% lønnsandel i deflator og 15% forventet utvikling i øvrige kommunale driftsutgifter. Deflatoren som er innarbeidet i Sak 1: $3,0\% * 0,85 + 2,4\% * 0,15 = 2,91\%$. Sosialhjelpen er justert med ordinær kommunal deflator som er 3,2%

2. Demografiske og sosiale forhold i bydelene

Ulikheter i befolkningssammensetning og levekår mellom bydelene er bestemmende for behovet for helse-, sosial- og omsorgstjenester. Kriteriesystemet er utviklet for å sikre en fordeling av budsjetttrammene som gjenspeiler disse ulikhetene. Nedenfor beskrives kort demografiske og sosiale trekk ved bydelene. Hensikten er å vise hvilke fordelingsmønstre som danner utgangspunktet for kommunens levekårspolitikk, og dermed for budsjettfordelingen.

Netto pensjonskostnader til Oslo pensjonsforsikring AS (OPF) i 2014 utgjør 28,9% av pensjonsgivende lønn og belastes virksomheten ved lønnsutbetaling.

Justering for antatt lønns- og prisvekst for bydelene i 2014 utgjør 731,6 mill., inklusive 224,5 mill. til økte pensjonsutgifter. Av dette utgjør 690,2 mill. ordinær drift og 41,4 mill. økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram. Lønns- og prisjustering for ordinær drift er først fordelt forholdsmessig iht. funksjonsområdenes andel av tildelt ramme og deretter kriteriefordelt mellom bydelene. Uttrekk for lavere pensjonsutgifter er fordelt på tilsvarende måte. Justering for økonomisk sosialhjelp er også kriteriefordelt. Det vises for øvrig til omtale i kap. 14 Budsjettekniske merknader.

Befolkning pr. bydel

Nedenstående tabell viser befolkningen pr. 01.01.2013 fordelt på bydeler og aldersgrupper. I tråd med det kriteriebaserte budsjettssystemet er befolkningen i Sentrum og Marka fordelt på de bydelene som har ansvar for tjenester til disse. Befolkningen er også justert for sykehjemsbeboere utenbys (106 beboere) og sykehjemsbeboere i andre bydeler. For mer utdyping vises til *Vedlegg til byrådets budsjettforslag for 2014 – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene, Grønt hefte*.

Tabell 3.5 Befolkning fordelt på bydel og aldersgrupper i 2013 justert etter kriteriesystemet

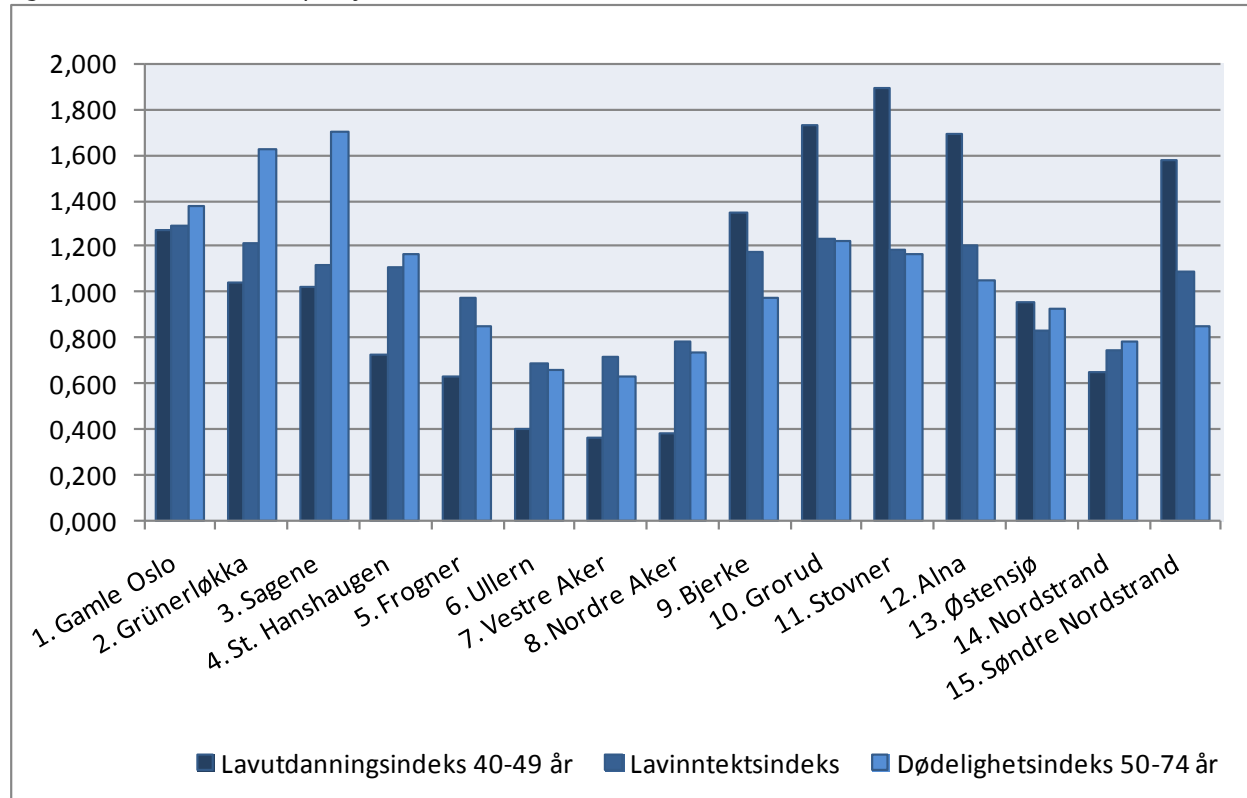
Bydel	0-5 år	6-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år+	herav 90 år+	Totalt antall innb. 1.1.2013
Gamle Oslo	4 364 9,4 %	4 458 9,6 %	35 100 75,8 %	1 633 3,5 %	728 1,6 %	194 0,4 %	46 283 100,0 %
Grünerløkka	3 915 7,8 %	3 804 7,6 %	40 239 79,9 %	1 587 3,2 %	821 1,6 %	247 0,5 %	50 366 100,0 %
Sagene	3 046 8,2 %	2 373 6,4 %	29 309 79,1 %	1 514 4,1 %	834 2,2 %	242 0,7 %	37 076 100,0 %
St. Hanshaugen	2 236 6,2 %	2 326 6,5 %	29 014 80,8 %	1 558 4,3 %	766 2,1 %	228 0,6 %	35 900 100,0 %
Frogner	2 884 5,4 %	3 871 7,2 %	40 584 75,6 %	4 234 7,9 %	2 104 3,9 %	551 1,0 %	53 677 100,0 %
Ullem	2 633 8,4 %	4 662 14,9 %	19 364 61,8 %	3 149 10,0 %	1 543 4,9 %	307 1,0 %	31 351 100,0 %
Vestre Aker	4 087 8,8 %	7 958 17,1 %	28 348 60,9 %	4 007 8,6 %	2 155 4,6 %	477 1,0 %	46 555 100,0 %
Nordre Aker	4 263 8,7 %	8 095 16,4 %	31 420 63,8 %	3 431 7,0 %	2 029 4,1 %	445 0,9 %	49 238 100,0 %
Bjerke	3 060 10,3 %	4 666 15,7 %	18 877 63,6 %	1 819 6,1 %	1 273 4,3 %	252 0,8 %	29 695 100,0 %
Grovd	2 316 8,6 %	4 550 16,9 %	16 866 62,8 %	2 089 7,8 %	1 047 3,9 %	190 0,7 %	26 868 100,0 %
Stovner	2 478 8,1 %	5 941 19,3 %	18 505 60,1 %	2 888 9,4 %	953 3,1 %	151 0,5 %	30 765 100,0 %
Alna	4 265 8,9 %	7 817 16,3 %	30 642 63,8 %	3 572 7,4 %	1 724 3,6 %	333 0,7 %	48 020 100,0 %
Østensjø	4 338 9,1 %	7 564 15,8 %	29 048 60,6 %	3 948 8,2 %	3 007 6,3 %	490 1,0 %	47 905 100,0 %
Nordstrand	4 094 8,5 %	8 041 16,6 %	29 512 61,0 %	4 039 8,3 %	2 719 5,6 %	584 1,2 %	48 405 100,0 %
Søndre Nordstrand	3 485 9,5 %	7 690 21,0 %	23 083 62,9 %	1 847 5,0 %	598 1,6 %	107 0,3 %	36 703 100,0 %
I alt	51 464 8,3 %	83 816 13,5 %	419 911 67,9 %	41 315 6,7 %	22 301 3,6 %	4 798 0,8 %	618 807 100,0 %

Levekårsvariasjoner

Variasjon i levekår mellom bydelene gjenspeiles i variasjon i tildeling gjennom kriteriesystemet. I diagrammet nedenfor gjengis noen av levekårsindeksene som brukes i kriteriesystemet. Det gjennomsnittlige

nivået i byen på alle indeksene er satt lik 1. Bydeler med verdier over 1 har dårligere levekår, f.eks. et lavere inntektsnivå, enn gjennomsnittet. Bydeler med verdier under 1 har bedre levekår enn gjennomsnittet.

Figur 3.1 Levekårsindekser for bydelene

3. Fordeling av budsjettrammen

Bydelene tildeles midler gjennom et rammebudsjetteringssystem. Hver bydel tildeles en ramme for ordinær drift og en ramme for økonomisk sosialhjelp. De danner grunnlag for bydelsutvalgenes budsjettfordeling. Midlene er fordelt på fem funksjonsområder, FO1

Helse, sosial og nærmiljø, FO2A Barnehager, FO2B Oppvekst, FO3 Pleie og omsorg og FO4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram. De fire første funksjonsområdene danner rammen for ordinær drift.

Tabell 3.6 Bydelssektorens budsjettammer fordelt på funksjonsområder
(inkl. avsetningskapitler)

Beløp i 1000 kr

Funksjonsområder	Budsjettammer inkl. statstilskudd kap. 304-308	Herav statstilskudd kap. 304-308
Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø	2 109 006	28 685
Funksjonsområde 2A Barnehager	5 740 559	29 000
Funksjonsområde 2B Oppvekst	2 321 935	62 309
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	7 200 934	20 000
Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram	1 417 042	
<i>Ikke fordelt på funksjonsområder:</i>		
Utsatt dekning av merforbruk	-4 040	
Bydelssektorens samlede budsjettamme	18 785 436	139 994

Byrådet har som hovedmål at mest mulig av bydelsrammen skal fordeles gjennom kriteriesystemet. Andelen kriteriefordelte midler, medregnet enkelte særskilte tildelinger og lønns- og priskompensasjon, utgjør 17 199,4 mill. eller 92 % i budsjettforslaget for 2014. Den resterende del av bydelssektorens samlede ramme fordeles som særskilte tildelinger eller kompensasjonsordninger til bydelene, eller avsettes sentralt på kapitlene 304, 305, 306 og 308.

I likhet med tidligere år foreslår byrådet at deler av bydelssektorens samlede ramme tildeles bydelene særskilt for å kompensere for ufrivillige kostnadsvariasjoner og for å dekke utgifter til særskilte tiltak som ikke kompenseres gjennom kriterietildelingen. Særskilte tildelinger, kompensasjonsordninger og sentrale avsetninger trekkes fra bydelssektorens samlede ramme før den resterende del av rammen fordeles etter kriteriesystemet.

Tabell 3.7 Bydelssektorens budsjettramme fordelt etter tildelingsform

Beløp i 1000 kr

Tildelingsform	I alt
Kriteriefordeling inkl. lønns- og prisjustering	16 842 365
Kompensasjonsordninger	59 407
Særskilte tildelinger	1 328 534
Sentrale avsetninger, kap. 304	52 950
Sentrale avsetninger, kap. 305	144 201
Sentrale avsetninger, kap. 306	125 646
Sentrale avsetninger, kap. 308	232 333
Bydelssektorens samlede ramme	18 785 436

Midler til psykisk helsearbeid er fordelt etter kriterier på FO1 Helse, sosial og nærmiljø med 270,4 mill. og på FO2B Oppvekst med 76,7 mill. Disse midlene er spesifisert som særskilte tildelinger fordi staten fortsatt legger føringer på bruken av midlene, selv om dette ikke lenger blir gitt kommunen som øremerket tilskudd. Spesifikasjon av særskilte tildelinger og

sentrale avsetninger fremgår av merknadene til budsjettet for hvert funksjonsområde.

4. Kriteriefordeling

Under følger kriteriene som ble vedtatt i bystyresak 260/2008, og som er lagt til grunn for budsjettforslaget for 2014. De oppgitte vektene viser vektleggingen av det enkelte kriterium innenfor det enkelte funksjonsområdet.

Tabell 3.8 Kriteriesett for funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

Kriterie-nr.	Kriteriesett for FO1	Vekt
1	Andel av samlet innbyggertall	0,360
2	Andel med uføretrygd 18-66 år, rehabiliterings- og attføringspenger og hjelpestønad	0,045
3	Andel personer 20-66 år*Lavinntekts-*Lavutdanningsindeks	0,280
4	Andel personer 20-66 år*Lavinntekts-*Utflyttingsindeks	0,050
5	Andel av ikke-vestlige husholdninger med lav inntekt i.h.t. Fafos levestandardundersøkelse	0,100
6	Andel av budsjett Dok. 3	0,165
	Sum	1,000

Tabell 3.9 Kriteriesett for funksjonsområde 2B Oppvekst

Kriterie-nr.	Kriteriesett for FO2B	Vekt
1	Andel fødte	0,081
2	Andel barn 1-5 år	0,037
3	Andel barn 6-12 år	0,083
4	Andel personer 13-17 år	0,132
5	Andel barn 0-17 år med enslige forsørgere * Lavutdanningsindeks	0,234
6	Andel personer 0-22 år med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn	0,249
7	Andel kommunalt disponerte utleieboliger	0,143
8	Husholdninger med barn under 17 år med inntekt under 50% av medianen (iht Fafos levestandardundersøkelse)	0,041
	Sum	1,000

Delkriteriesett for barnevern, del av FO2B

Kriterie-nr.	Delkriteriesett for barnevern	Vekt
1	Andel barn 6-12 år	0,040
2	Andel personer 13-17 år	0,060
3	Andel barn 0-17 år med enslige forsørgere * Lavutdanningsindeks	0,300
4	Andel personer 0-22 år med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn	0,350
5	Andel kommunalt disponerte utleieboliger	0,200
6	Husholdninger med barn under 17 år med inntekt under 50% av medianen (iht Fafos levestandardundersøkelse)	0,050
	Sum	1,000

Tabell 3.10 Kriteriesett for funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Kriterie- nr.	Kriteriesett for FO3	Vekt
1	Andel hjelpestønadsmottakere 0-17 år, forhøyet sats (2-4)	0,035
2	Andel personer 18-49 år	0,065
3	Andel personer 50-66 år * dødelighetsindeks	0,070
4	Utviklingshemmede (16 år +) og ikke utv.hemmede brukere (fra komp.ordningen for ressurskrevende brukere)	0,180
5	Andel ikke-gifte personer 67-79 år justert	0,010
6	Andel personer 67-79 år justert * Dødelighetsindeks	0,020
7	Andel personer 67-79 år justert * Lavutdanningsindeks	0,100
8	Andel personer 80-89 år justert	0,060
9	Andel ikke-gifte personer 80-89 år justert	0,220
10	Andel personer 90+ år justert	0,190
11	Andel uføretrygdde 18-66 år	0,040
12	Andel personer 70+ år i bolig med dårlig sanitærstandard - FOB 2001	0,010
	Sum	1,000

Tabell 3.11 Kriteriesett for funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

Kriterie- nr.	Kriteriesett for FO4	Vekt
1	Andel enslige forsørgere	0,030
2	Andel enslige forsørgere*Lavinntekts-*Utflyttingsindeks	0,120
3	Andel ikke gifte personer 20-49 år	0,040
4	Andel ikke gifte personer 20-49 år*Lavinntekts-*Lavutdanningsindeks	0,330
5	Andel ikke gifte personer 20-49 år*Lavutdannings-*Utflyttingsindeks	0,100
6	Andel av ikke-vestlige husholdninger med lav inntekt i.h.t. Fafos levekårsundersøkelse	0,340
7	Andel kommunalt disponerte utleieboliger	0,040
	Sum	1,000

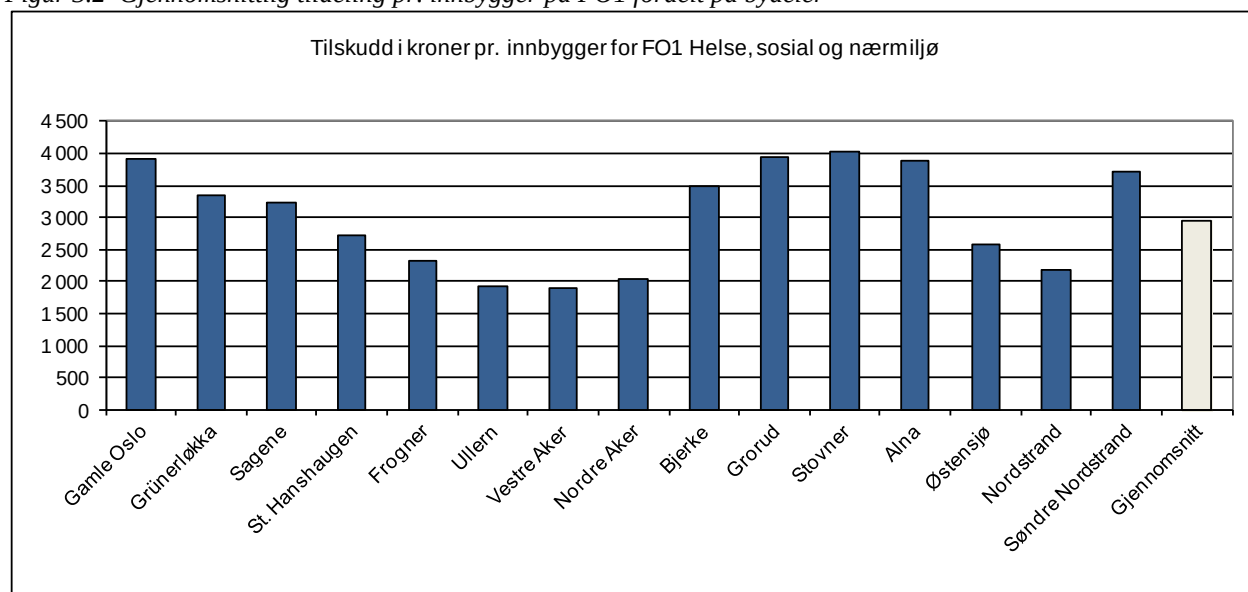
Tabell 3.12 Kostnadsnøkler fordelt på funksjonsområder for 2014

	Bydel	FO1 Helse, sosial og nærmiljø	FO2B Oppvekst	FO2B: - herav barnevern	FO2B: - herav aktivitets- tiltak og skolehelsetjen.	FO3 Pleie og omsorg	FO4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram
1	Gamle Oslo	9,909	10,100	11,159	7,347	5,039	14,795
2	Grünerløkka	9,227	7,429	7,743	6,612	5,475	12,534
3	Sagene	6,532	6,695	7,414	4,826	5,213	8,530
4	St.Hanshaugen	5,358	3,211	2,970	3,839	3,651	6,160
5	Frogner	6,850	3,981	3,413	5,458	7,868	5,707
6	Ullem	3,324	2,690	1,829	4,929	5,447	1,302
7	Vestre Aker	4,819	4,493	3,125	8,049	7,832	1,846
8	Nordre Aker	5,493	4,804	3,482	8,240	8,022	2,758
9	Bjerke	5,672	6,462	6,762	5,682	5,682	6,231
10	Grovd	5,799	7,103	7,848	5,167	5,817	6,142
11	Stovner	6,793	8,331	9,188	6,103	5,770	7,114
12	Alna	10,259	11,716	12,828	8,823	8,958	10,564
13	Østensjø	6,771	7,486	7,105	8,475	10,549	5,133
14	Nordstrand	5,740	5,458	4,344	8,354	9,785	3,032
15	Søndre Nordstrand	7,453	10,042	10,791	8,094	4,892	8,151
Sum		100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000

Kostnadsnøklerne i tabell 3.12 viser hvilken prosentvis andel den enkelte bydel får av kriteriefordelt ramme på det enkelte funksjonsområde. For FO2B er det i tillegg vist kostnadsnøklerne for barnevern, aktivitetstilbud og skolehelsetjeneste. Tildelingen gjennom kriteriesystemet er vist i de etterfølgende søylediagrammene. Dia-

grammene viser variasjonen i kriteriefordelt tildeling mellom bydelene og gjennomsnittlig beløp pr. innbygger. I tillegg til kriteriefordelte rammer kommer noen av de særskilte tildelingene til bydeler og lønns- og prisjustering for 2014. De sistnevnte blir også fordelt ved å benytte kriteriene som fordelingsnøkkel.

Figur 3.2 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger på FO1 fordelt på bydeler

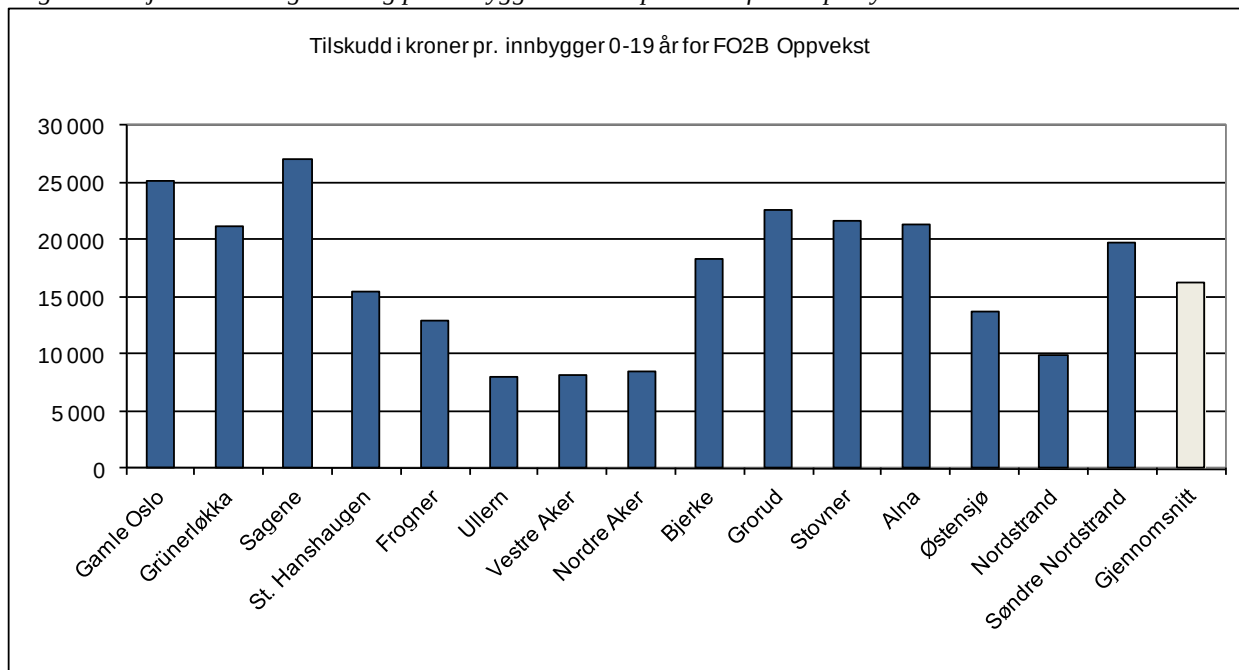

Innenfor funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø fordeles 1 827,8,0 mill. etter kriteriesystemet. Dette gir en gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger på 2 954, kroner som vist i figur 3.2. Midler til administrasjon og fellesutgifter er inkludert i dette funksjonsområdet.

Til funksjonsområde 2A Barnehager fordeles 4 740,2 mill. etter kriteriesystemet. Midler til husleie

og kapitaltilskudd er gitt som særskilt tildeling. Etter innføringen av en kriteriemodell for barnehager som baseres på antall barnehageplasser i bydelen, er det ikke en direkte sammenheng mellom ressurstildeling og antall barn i alderen 1-5 år i den enkelte bydel. Det er derfor ikke vist diagram med tilskudd pr. innbygger som for de øvrige funksjonsområdene.

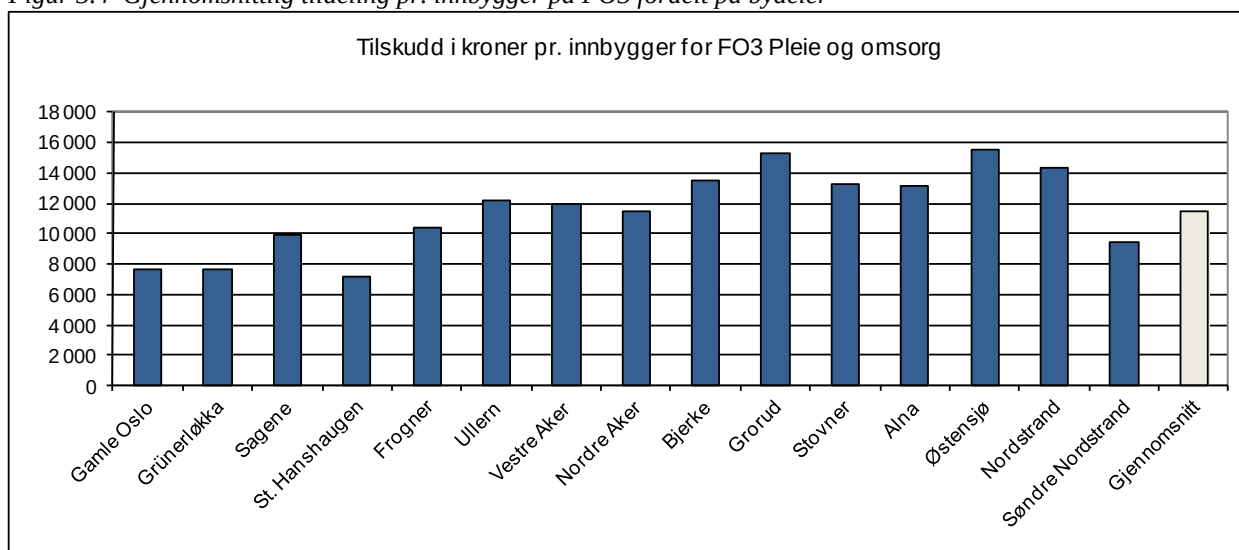
Figur 3.3 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger 0-19 år på FO2B fordelt på bydeler

Til funksjonsområde 2B Oppvekst, fordeles 2 193,9 mill. etter kriteriesystemet. Dette utgjør i gjenn-

omsnitt 16 218 kroner pr. innbygger i aldersgruppen 0-19 år.

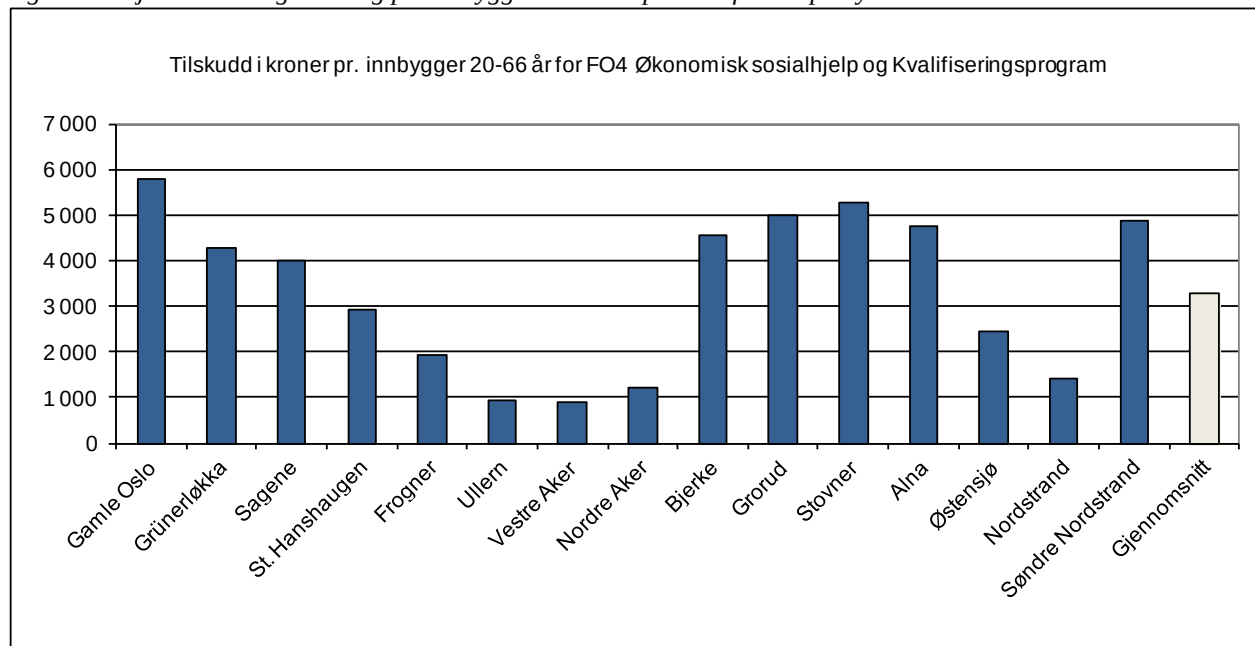
Figur 3.4 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger på FO3 fordelt på bydeler

Under funksjonsområde 3 Pleie og omsorg, fordeles 7 063,0 mill. etter kriteriesystemet. Gjennomsnittlig

beløp pr. innbygger er 11 416 kroner.

Figur 3.5 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger 20-66 år på FO4 fordelt på bydeler

Tildelingen til økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram etter kriterier utgjør 1 374,5 mill. Dette utgjør kr 3 273 pr. innbygger i alderen 20-66 år.

Diagrammet viser variasjonen mellom bydelene forutsatt at en legger 100 % vekt på kriteriene i fordelingen. Den faktiske tildelingen vil avvike fra dette fordi det for økonomisk sosialhjelp legges 80 % vekt på kriteriene og 20 % vekt på det faktiske forbruket.

ASSS indikatorer for tjenester under EST

ASSS er et nettverk for de 10 største kommunene i landet. Hovedfokus er utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne

ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Her følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

Pleie og omsorg

Indikatorer for pleie og omsorg	Oslo 2011	Oslo 2012	ASSS 2011	ASSS 2012
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr innbygger 67 år og eldre	17 072	15 982	18 651	19 021
Andel av innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester	31,8	31,8	32,8	32,1
Andel av innbyggere 80 år og eldre som bor i institusjon eller bolig med heldøgns omsorg	17,3	17,7	16,4	16,9
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 0-66 år pr bruker 0-66 år	395 913	362 763	351 106	354 260
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr bruker 67 år og eldre	105 621	101 421	120 134	129 294
Andel årsverk i pleie og omsorg med fagutdanning	66	69	71	73

I Oslo kommune bruker hjemmetjenesten mindre ressurser til brukere over 67 år sett i forhold til antall innbyggere i denne målgruppen. I ASSS har netto driftsutgifter økt noe fra 2011 til 2012. I Oslo kommune er utgiftene redusert til kr 15 982 pr innbygger over 67 år i 2012. Dette er et utgiftsnivå på 84 % av gjennomsnittet for ASSS. En viktig årsak til dette er at bistandsbehovet hos mottakere i Oslo er lavere enn for snittet i ASSS. Det gis derfor færre vedtakstimer per bruker.

For innbyggere over 80 år er det om lag like høy andel som får hjemmetjenester i Oslo kommune som i ASSS. I Oslo har brukerandelen vært stabil fra 2011 til 2012, mens den har gått ned fra 32,8 % til 32,1 % i ASSS. For denne aldersgruppen er det imidlertid i Oslo en høyere andel som er i institusjon eller bolig med hel

døgns omsorg enn for snittet i ASSS. Både i Oslo og ASSS er dekningsgraden økende.

For brukere under 67 år er netto driftsutgifter pr bruker på om lag samme nivå som ASSS. Her er det viktig å påpeke at dette handler om få brukere og usikkert datagrunnlag. For brukere over 67 år er utgiftene pr bruker klart lavere enn for snittet i ASSS. Dette har trolig sammenheng med at Oslo har en høyere andel beboere i institusjon, og at de mer pleietrengende i høyere grad bor på institusjon i stedet for i eget hjem.

Oslo kommune har en lavere andel årsverk i pleie og omsorg med fagutdanning enn ASSS, men den har det siste året økt noe raskere enn for ASSS samlet.

Kommunehelse

Indikatorer for kommunehelsetjenesten	Oslo 2011	Oslo 2012	ASSS 2011	ASSS 2012
Netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten	1 768	1 719	1 708	1 763
Årsverk helsestasjonstjenester pr 10 000 innbyggere 0-20 år	29,8	31,1	35,6	33,3
Reservekapasitet fastleger	107	106	103	103

Oslo kommune har noe lavere netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten enn gjennomsnittet i ASSS. I Oslo kommune har utgiftene blitt redusert fra 2011 til 2012, mens utgiftene har økt i ASSS-nettverket.

En årsak til dette er at Oslo bruker færre årsverk til helsestasjonstjenester til innbyggere 0-20 år enn ASSS. Fra 2011 til 2012 har Oslo kommune hatt en økning i

antall årsverk i helsestasjonstjenester pr innbygger, mens for ASSS-kommunene har det vært en reduksjon. Reservekapasitet for fastleger er en kvalitetsindikator på legetilbudet, ettersom høyt tilbud av leger gjør at innbyggerne har flere fastleger å velge mellom og at det er ledig legekapasitet i kommunen. I Oslo kommune er tilgjengeligheten av leger noe høyere enn for snittet i ASSS.

Barnevernet

Indikatorer for barnevernet	Oslo 2011	Oslo 2012	ASSS 2011	ASSS 2012
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,6	4,4	4,3	4,3
Andel barn med tiltak i familien i forhold til alle barn med tiltak	70,4	69,5	65,0	64,6
Andel barn med tiltak per 31.12 med utarbeidet tiltaksplan/omsorgsplan	93	95	84	84
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder	92	94	78	79

Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år (brukerraten) er noe høyere i Oslo kommune enn for snittet i ASSS. Det skyldes at opphopingen av levekårsulempere er noe større i Oslo enn i nettverket som helhet. Det er viktig å merke seg at andel barn med tiltak har gått ned i Oslo fra 2011 til 2012, fra 4,6 % til 4,4 % av innbyggere i aldersgruppen 0-17 år. I ASSS er andel barn med tiltak, på samme nivå i disse to årene.

Andelen barn i barnevernet som har tiltak i opprinnelig familie, er vesentlig høyere i Oslo enn i ASSS-nettverket. Dette kan sees på som et uttrykk for at barnevernet i Oslo prioriterer tidlig intervensjon. Oslo kommunes helhetlige ansvar for barnevernet sammen med at bydelene har budsjettansvar for å dekke alle barnevernutgifter, er nok også en viktig forklaring på disse forskjellene. Oslo kommunes interne betalingsordning for barnevernet ser ut til å gi bydelene et insentiv til å velge gode nok, men rimeligere tiltak enn hva som gjelder de øvrige kommunene i ASSS. Både i Oslo og i ASSS har

andelen barn med tiltak i familien gått noe ned fra 2011 til 2012.

Nedgangen i både brukerraten og andelen barn med tiltak i familien har sammenheng med det svært gode resultatet på indikatoren andel barn med utarbeidet tiltaksplan/omsorgsplan. Oslo ligger 10 prosentpoeng over ASSS-nettverket samlet. Oslo har lenge prioritert arbeidet med tiltaksplaner og evaluering av disse.

Når nesten alle har gode tiltaksplaner som blir jevnlig evaluert, innebærer det et mer målrettet arbeid i hver enkelt sak, slik at en del av sakene kan avsluttes. Dette gir bedre barnevern, lavere brukerrater, færre saker til oppfølging og dermed bedre kapasitet og god kostnadskontroll.

God score på andel undersøkelser gjennomført innen fristen, og vesentlig bedre enn ASSS-nettverket, er et uttrykk for at kapasiteten i barnevernet er tilstrekkelig

Sosialtjenesten

Indikatorer for sosialtjenesten	Oslo 2011	Oslo 2012	ASSS 2011	ASSS 2012
Netto driftsutgifter økonomisk sosialhjelp pr innbygger 18-66 år	1 990	1 914	1 407	1 431
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til alle mottakere	12,3	12,9	22,6	22,5
Brutto driftsutgifter økonomisk sosialhjelp pr mottaker	51 416	51 950	41 748	43 513
Andel deltakere som gikk til arbeid/utdanning etter fullført KVP	54,0	51,4	49,0	45,8

Oslo kommune har høyere netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 18-66 år enn snittet i ASSS. Dette må sees i sammenheng med at Oslo har høyest beregnet utgiftsbehov pr innbygger til sosialtjenesten i inntektssystemet for kommunene. Oslo har et utgiftsbehov på 183 % av landsgjennomsnittet, mens ASSS-nettverket ligger på 136 %. Det er verdt å merke seg at det har vært en utgiftsreduksjon i Oslo kommune fra 2011 til 2012, mens for ASSS har det vært en utgiftsøkning. Utgiftsreduksjon for Oslo i 2012 faller sammen med en nedgang i antallet mottakere og en generell befolkningsvekst

Oslo har langt lavere andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til alle mottakere enn snittet for ASSS. Dette er som for tidligere år, og reflekterer en bevisst satsing på at ungdom ikke skal innlede klientforhold til

sosialtjenesten, men få hjelp til å skaffe arbeid eller fortsette skolegang.

Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr mottaker ligger klart høyere enn snittet for ASSS. Dette utgiftsnivået avhenger av flere forhold. Det handler blant annet om stønadslengde i løpet av året, husstandsstørrelse, mottakernes øvrige inntektsgrunnlag, kostnadsnivået lokalt, utmålingspraksisen i kommunen og eksistensen av andre kommunale ordninger (for eksempel kommunale bostøtteordninger). I Oslo var det utgiftsøkning på 1 % fra 2011 til 2012. Dette er godt under prisstigningen siste året, og skyldes både svak nedgang i gjennomsnittlig stønadslengde og at en lavere andel mottakere har økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde. I ASSS økte utgiftene per mottaker med 4,2 %.

Andel deltakere som gikk til arbeid/utdanning etter fullført KVP er en viktig resultatindikator for sosialtjenesten. Oslo kommune kommer bedre ut enn snittet for

ASSS. Et bedre resultat i Oslo kan skyldes godt arbeid, men vil også være påvirket av rekrutteringen til KVP. I både Oslo og ASSS-nettverket har andelen som går til arbeid/utdanning vært synkende fra 2011 til 2012.

Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene

3

1 Formål

Bydelenes budsjettdokumenter skal utarbeides i tråd med den felles standard som følger av denne disposisjonen. Retningslinjene nedenfor har som formål å understøtte at:

- Årsbudsjettet utgjør et godt beslutningsgrunnlag for bydelsutvalget og gir tilstrekkelig informasjon til at bydelsutvalget kan ivareta sitt ansvar i medhold av bestemmelsene i økonomireglementet.
- Årsbudsjettet er saldert og realistisk. Budsjettet må være forankret i det aktivitetsnivået som bydelen starter budsjettåret med. Det må inneholde tydelige og relevante mål og inneholde konkrete anvisninger til hvilke endringer i aktivitetsnivå, tjenestestandarder og enhetskostnader det legges opp til for at budsjettet skal være saldert.
- Årsbudsjettet inneholder mål, strategier og tiltak som er så entydige og konkrete at de utgjør et godt grunnlag for løpende oppfølging og avvikshåndtering.
- Årsbudsjettet gir et godt grunnlag for effektivt økonomisk tilsyn av bydelene uten at dette går ut over bydelenes selvstendighet.

•

2 Tallbudsjettet - formkrav og frister

Formkrav og frister for tallbudsjettet er fastsatt i økonomireglementet. Forslag til økonomireglement for 2014 er presentert i SAK1/2014. Kravene er fremstilt i:

- Budsjettfullmakter for bydelsutvalgene
- Instruks for økonomiforvaltningen i bydelene

De mest sentrale kravene er at bydelsutvalget innen 31.12.2013 skal:

- Vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.
- Vedta et driftsbudsjett for bydelen totalt fordelt på henholdsvis:
 - Funksjonsområde – definert gjennom kriteriesystemet.
 - KOSTRA-funksjoner.
 - Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør.

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettfor-

slag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

- Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.
- Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatene skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto utgifter.

Obligatorisk budsjettspesifikasjon på funksjonsområder

Bydelsutvalgets budsjettvedtak skal være fordelt etter funksjonsområdene i kriteriesystemet. Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

Funksjonsområde 1:	Helse, sosial og nærmiljø
Funksjonsområde 2A:	Barnehager
Funksjonsområde 2B:	Oppvekst
Funksjonsområde 3:	Pleie og omsorg
Funksjonsområde 4:	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

2.1 Obligatorisk budsjettspesifikasjon på KOSTRA-funksjoner

Bydelsutvalgets budsjettvedtak skal være spesifisert på KOSTRA-funksjoner. Det er viktig at bydelene kvalitetssikrer bruk av KOSTRA-funksjoner, blant annet ved å sammenligne seg med andre bydeler.

2.2 Obligatorisk budsjettspesifikasjon pr. resultatenhet

Bydelsutvalgets budsjettvedtak skal være spesifisert pr resultatenhet. I tillegg skal sammenhengen mellom de ulike vedtaksnivåene fremgå av budsjettdokumentene.

I denne forbindelse er det viktig å presisere følgende:

- En resultatenhet kan omfatte flere KOSTRA-funksjoner. Et eksempel på dette er barnevernet, som består av:
 - 244 Barneverntjeneste
 - 251 Barneverntiltak i familien
 - 252 Barneverntiltak utenfor familien
- En KOSTRA-funksjon kan bestå av flere resultatenheter. Et eksempel på dette er 254 Kjernetjenester knyttet til pleie og omsorg, hjelp til hjemmeboende.

3 Motivteksten – krav til struktur og innhold

Følgende forhold skal fremstilles i bydelens budsjett-dokument:

3.1 Generell del

Økonomisk handlefrihet – omstillingsbehov

Bydelen skal beregne og fremstille omstillingsbehov for 2014. Her skal det blant annet tas hensyn til fremskrivning av dagens aktivitets- og utgiftsnivå, håndtering av mer/mindreforbruk fra tidligere år, sannsynlig regnskapsresultat i 2013, budsjettendring i SAK 1/2014 og endringer i utgiftsbehov som en følge av demografi/andre forhold. I felleskriv 2/2013 er det gitt en veiledning for hvordan bydelens omstillingsbehov kan beregnes.

Demografi og sosiale forhold

Årsprognose 2013 - håndtering av merforbruk/mindreforbruk

I budsjettforslaget skal det fremkomme hva bydelen tror regnskapsresultatet blir i 2013. Det skal redegjøres for hvordan budsjettavvik fra tidligere og inneværende år er håndtert i budsjettforslaget.

For å sikre at årsbudsjettet både er saldert og realistisk, skal bydelsdirektøren som et minimum finne dekning for det minstekravet til fremførbart merforbruk fra 2013 til 2014 som følger av forslag til økonomireglement for 2014.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok.3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Bydelen skal gi en fremstilling av overordnet status og utfordringer knyttet til demografi og sosiale forhold. Dette kan også fremstilles for sentrale aldersmålgrupper under hvert funksjonsområde.

Bydelene får sammen med Sak 1 utdelt følgende oversikter som grunnlag for å anslå tjeneste- og utgiftsbehov for sentrale målgrupper:

- Kriteriebefolkning etter aldersgrupper pr. 01.01.2013. Dette er befolkning justert for at Marka og sentrum er fordelt på bydelene, og for sykehjemsplasser som er tilbakeført til betalingsansvarlig bydel.
- Befolkningsfremskrivning 2014-2018 – med samme justeringer som i punktet ovenfor med 01.01.2013 som basisår.

Aktivitetsendringer og omstillingstiltak i 2014 - hovedoversikt

Hver bydels budsjettokument skal være målstyrt og resultatorientert. En viktig forutsetning er samsvar mellom aktivitetsplan, måltall og tallbudsjett. Som et ledd i å sikre dette skal bydelene gi en hovedoversikt over hvilke aktivitetsendringer og innsparingstiltak som er foreslått i årsbudsjett 2014 sett i forhold til antatt aktivitets- og utgiftsnivå ved inngangen til 2014.

Det skal også presenteres en konkret risikovurdering av de mest kritiske forslagene til aktivitetsendringer og innsparinger. Her skal bydelen kort vurdere risikoen for at foreslåtte mål og tiltak ikke blir oppfylt og mulige konsekvenser ved avvik i forhold til budsjettforutsetningene. I sektordelen av budsjettet skal det gis mer omfattende risikovurderinger for de mest utsatte tjenesteområdene.

Klimavurdering av budsjettet

Bydelsbudsjettene skal inneholde en klimavurdering av budsjettet. Ved budsjettbehandlingen for 2009 vedtok bystyret følgende verbalvedtak:

S15. Klimavurdering av budsjettet

Byrådet bes i forbindelse med de årlige fremleggelsene av budsjettforslagene inkludere en redegjørelse for klimaeffekten av tiltakene i budsjettforslaget.

Det skal rapporteres på klimaeffekter i virksomhetenes, bydelenes og byrådets årsberetning. Fra 2007 er det rapportert på følgende, utvalgte miljøindikatorer:

- Antall miljøsertifiseringer etter ISO 14001 eller Miljøfyrtårn
- CO2-utslipp fra egen bilpark
- Forbruk av stasjonær energi

Denne rapporteringen skal videreutvikles til et miljø- og klimaregnskap for Oslo kommune. Hensikten er å ha oversikt over kommunens miljøpåvirkning, samt å kunne følge utviklingen og effekter av miljøtiltak. I tillegg skal det utvikles et klimaregnskap for Oslo som

geografisk område. Begge disse tiltakene utvikles i sammenheng med tilsvarende tiltak innenfor Framtidens byer. Synliggjøring av klimaeffekter i budsjettet er en del av dette arbeidet.

Det vises til omtale av Byrådets miljøtiltak i Sak 1/2014 Del 2, kap. 01 Økonomiplan 2014-2017, og i Sak 1/2014 Del 1.

3.2 Sektordel funksjonsområder /tjenesteområder

3.2.1 Budsjettspesifikasjon

Sektordelen skal som et minimum inndeles etter følgende funksjonsområder:

Funksjonsområde 1:	Helse, sosial og nærmiljø
Funksjonsområde 2A:	Barnehager
Funksjonsområde 2B:	Oppvekst
Funksjonsområde 3:	Pleie og omsorg
Funksjonsområde 4:	Økonomisk sosial hjelp og kvalifiseringsprogram

Den videre inndelingen av motivteksten kan bydelen tilpasse i forhold til ansvarsstruktur og/eller KOSTRA-inndeling.

Disposisjonen for motivteksten er under hvert funksjonsområde som følger:

1. Budsjettspesifikasjon
2. Ansvarsområde
3. Status og utfordringer
4. Mål, strategier og tiltak

Ved den videre inndeling av motivteksten skal disposisjonen som et minimum være basert på punktene 2-4 ovenfor.

3.2.2 Ansvarsområde

Ansvarsområde beskriver hvilke oppgaver og/eller tjenester som er tillagt bydelene, eventuelt hvilke lover og bestemmelser som styrer de ulike tjenesteområdene. Omtalen bør ha et langsiktig preg, tilpasset bydelens strategiske plan.

3.2.3 Status og utfordringer

Dette punktet skal inneholde følgende:

- Beskrivelse av status for tjenester og økonomi (utviklingstrekk i senere tid)
- Vurdere behovsutviklingen fremover for sentrale tjenester

Statusbeskrivelsen skal på en kortfattet måte fremstille forhold i inneværende år som gjør det mulig å se sammenhengen mellom dagens aktivitets- og kostnadsnivå og forslag til mål, strategier og tiltak.

Under dette punktet skal resultattall for obligatoriske nøkkeltall for perioden 2010-2012 legges inn under de aktuelle tjenesteområdene. En slik fremstilling er nyttig blant annet for å:

- Vise utviklingstrekk i senere tid
- Sammenligne bydelen med Oslo-snippet og/eller sammenlignbare bydeler
- Gi indikasjon på behovsutviklingen fremover
- Gi grunnlag for å fastsette mål for aktivitets- og tjenesteutvikling i 2014.

Bydelen kan gjerne innarbeide måltall som er fremstilt på samme måte som enkelte av disse nøkkeltallene. Da blir det en direkte kopling mellom utviklingstrekk i senere tid og mål for 2014. Bydelene får tilsendt en excelfil som inneholder ferdig utfylte nøkkeltall på bydelensnivå.

Bydelen bør også vise utviklingen hittil i år (status pr 2. tertial 2013/forventet aktivitetsnivå 31.12.2013) for de nøkkeltallene som er best egnet til å vise sammenhengene mellom dagens aktivitetsnivå og mål for aktivitetsutviklingen i 2014. I tillegg bør bydelene også bruke andre nøkkeltall for å beskrive sentrale utviklingstrekk og utfordringer. Nøkkeltall bør baseres på KOSTRA-definerte dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitetsmål i den grad dette er hensiktsmessig.

3.2.4 Mål, strategier og tiltak

Mål og strategier skal være forankret i overordnede mål for bydelene i SAK 1/2014. Bydelen skal utarbeide tydelige og relevante mål og strategier med konkrete anvisninger til hvilke endringer i aktivitetsnivå, tjenestestandarder og enhetskostnader det legges opp til for at budsjettet skal være saldert.

Det er også viktig at mål, strategier og tiltak er så entydige og konkrete at de utgjør et godt grunnlag for løpende oppfølging og avvikshåndtering. Det skal være mulig å etablere måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

For de mest sentrale tjenesteområdene og de mest kritiske omstillingstiltakene skal bydelen presentere konkrete risikovurderinger. På områder der det er risiko for at bydelene ikke oppnår vedtatt ambisjonsnivå, skal bydelen redegjøre for hva som må til for at bydelen får til dette, hvor stor risiko det er for avvik og anslå mulige konsekvenser ved avvik i forhold til budsjettforutsetningene. Bydelen skal også redegjøre kort for hvilke korrektive tiltak som kan iverksettes dersom det oppstår avvik slik som beskrevet over.

Obligatoriske sentrale måltall i SAK 1 og bydelsbudsjettet

Alle bydelene skal minimum oppfylle det ambisjonsnivået som blir foreslått i SAK 1 og vedtatt av bystyret. Det er rapporteringsplikt i bydelens årsberetning og tertialmeldinger for oppnådde resultater. På områder der det er risiko for at bydelene ikke oppnår vedtatt ambisjonsnivå, skal bydelen redegjøre for hva som må til for at bydelen får til dette, hvor stor risiko det er for avvik og hva bydelen vil gjøre dersom den i løpet av året ikke klarer å oppfylle måltallskravene.

Obligatoriske lokale måltall i bydelsbudsjettet

På enkelte funksjonsområder er det stilt krav om at alle bydelene skal vedta lokale måltall. Dette er listet opp i kap. 5.8 i Grønt hefte. Bydelene kan selv velge ambisjonsnivå for 2014. Også her skal bydelene presentere systematiske risikovurderinger.

Egne måltall i bydelsbudsjettet

Bydelen bør ha flere måltall i budsjettet enn de obligatoriske måltallene. Det kan være hensiktsmessig å ha måltall som gir en flersidig og balansert fremstilling av bydelens utfordringer og innsatsområder.

Budsjettekniske forutsetninger for sentrale tjenester

Sammenhengen mellom planlagt aktivitetsnivå, enhetskostnader og tallbudsjettet skal komme tydelig frem for de mest sentrale tjenesteområdene. Det skal skje gjennom at bydelene i motivteksten i budsjettet viser hvordan bruttobudsjettet er bygd opp via følgende modell.

Bruttobudsjett = Antall brukere/plasser multiplisert med brutto enhetsutgift pr. bruker/plass

4 Økonomireglementet – Endringer i budsjett 2014

Forslag til økonomireglement for 2014 slik det fremkommer i Sak 1 er en videreføring av vedtatt økonomireglement for 2013.

Byrådet vil komme tilbake til eventuelle forslag til endringer økonomireglementet i Tilleggsinnstillingen.

5 Delegasjonsadgang

Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av økonomireglementet. Dette innebærer at bydelsdirektøren kan gis fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak, jf pkt. 2 *Tallbudsjett – formkrav og frister* i bydelsbudsjettene foran i dette kapitlet.

3.1 BYDELENE - EST

3.1

Byrådets mål

- Høy akuttberedskap og kvalitativt gode legetjenester
- Alle skoler skal ha en åpen og tilgjengelig skolehelsetjeneste
- Gi flere muligheten til å forsørge seg selv
- Hjelp flere av kommunens vanskeligstilte og funksjonshemmede til en mer selvstendig bosituasjon
- Løse opp åpne russcener i Oslo
- Et kompetent barnevern skal gi hvert enkelt barn riktig hjelp
- Gode forebyggende barne- og ungdomstiltak
- Oslo skal ha en innovativ eldreomsorg som tenker nytt for å forebygge og fremme god helse
- Byens seniorsentre skal være attraktive treffsteder og gi god og aktuell informasjon
- Flere eldre skal kunne mestre egen hverdag og kunne bo hjemme lengst mulig
- Oslo skal ha en god demensomsorg som gir de syke en meningsfull hverdag, og som dessuten avlaster og veileder de pårørende
- Beboere på sykehjem skal kunne leve et hverdagsliv som er gjenkjennelig for dem

Tiltak:

- Etablere en moderne Storbylegevakt
- Utvide og styrke tilbudet ved helsestasjonene og skolehelsetjenesten
- Tilby gode kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram med særlig vekt på yrkesrettet norskopplæring
- Etablere flere tilpassede boliger og styrke booppfølging i de kommunale boligene
- Etablere et forsterket botiltak eller en institusjon – et såkalt ”samhandlingshus”
- Sikre at barn med tiltak i barnevernet får tilstrekkelig skolegang
- Videreutvikle ”Sammen lager vi et trygt Oslo” (SaLTo) -modellen
- Styrke brukermedvirkning i tjenestene, samarbeide med frivillige i lokalmiljøene og ta i bruk ny velferdsteknologi i kommunens tjenestetilbud
- Stimulere tiltak på seniorsentrene som fremmer en aktiv alderdom gjennom bl.a. trening, kunnskapstillegning, fellesskap og kulturopplevelser.
- Bygge flere Omsorg+ boliger, blant annet i samarbeid med ideelle og private aktører
- Bygge ut varierte dagaktivitetstilbud for personer med demens som bor hjemme, samt støtte og veilede pårørende
- Starte prosess med moderniseringen av to sykehjem i året og utvikle dobbeltrommene for dem som bor fast på sykehjemmene

Utfordringer for å nå byrådets mål

Oslos befolkning øker og kapasiteten ved Legevakten er presset. Byrådet styrker allmennlegevakttilbudet til Oslos befolkning med 4 mill. Bemanningen skal økes og åpningstidene utvides på Legevakt Aker.

Basert på en teknisk gjennomgang av Legevakten i Storgt 40, avsetter byrådet 135 mill. til gjennomføring av nødvendige utbedringer.

Byrådet gjenopptar arbeidet med storbylegevakt i 2014 og har satt av 45 mill. til dette formålet. Arbeidet med prosjektet for å realisere en ny moderne storbylegevakt i Oslo ble midlertidig stoppet pga usikkerhet knyttet til fremtidige planer ved Oslo universitetssykehus.

Byrådet styrker det forebyggende arbeidet blant barn og unge. Det er innarbeidet i alt 21 mill. til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten i bydelene. Det generelle helsestasjonstilbudet prioriteres slik at alle barn i Oslo får et helsetilbud i tråd med det nasjonale programmet for helsekontroller.

Innenfor styrkingen på 21 mill. prioriteres 0,75 mill. til et kompetansehevende tilbud til helsestasjons- og skolehelsetjenesten i regi av Helseetaten. I tillegg er 1,5 mill. prioritert til et samarbeidsprosjekt for å bedre tannhelsen hos 5-åringene.

I Oslo har 5-åringer dårligere tannhelse enn landet ellers. Byrådet etablerer derfor et samarbeidsprosjekt mellom helsestasjoner, barnehager og Helseetaten. Prosjektet vil gå over 4 år og legges til bydelene Gamle Oslo og Grorud. Det er innarbeidet 6 mill. i Helseetatens budsjett, fordelt med 1,5 mill. hvert år i prosjektperioden.

Byrådet vil styrke arbeidet rettet mot familier med funksjonshemmede barn, og vil legge til rette for at alle familier som får et funksjonshemmet barn får besøk fra helsestasjonen umiddelbart etter fødsel.

Byrådet vil styrke det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unges psykiske helse. Gjennom byrådets budsjettforslag, legges det til rette for en slik satsing.

Oslo har storbyutfordringer knyttet til det åpne rusmiljøet. Byrådet vil følge Handlingsplanen for sentrumsarbeidet, vedtatt av bystyret i august 2012. Handlingsplanen har som mål å løse opp de åpne rusmiljøene i sentrum ved hjelp av helse- og sosialpolitiske virkemidler og samarbeide med politiet, spesialisthelsetjenesten og andre sentrale aktører.

Et sentralt mål i sentrumsarbeidet er å desentralisere tiltak rettet mot rusmiddelmissbrukere. Byrådet vil ta initiativ til å opprette et bydelsnært værested og prioriterer 1,6 mill. til etablering av et slikt tiltak i 2014. Målet er at flere tilbud kan etableres lokalt.

Byrådet målretter den prekvalifiserende innsatsen for potensielle deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Innenfor rammen er det prioritert 22 mill. årlig til forsøk i bydelene med lokale yrkesrettede norskopplærings tiltak som del av det generelle kvalifiseringsarbeidet.

Byrådet styrker booppfølgingsarbeidet i bydelene med 36 mill. i planperioden. Med det er det innarbeidet i alt 80 mill. til boppfølging i perioden.

Byrådet vil søke Husbanken om 1,2 mrd. i startlån til videreutlån til vanskeligstilte, slik at de som kvalifiserer til slikt lån gis mulighet til å kjøpe sin egen bolig.

Det er innarbeidet 2,040 mrd. til kjøp av 600 boliger til vanskeligstilte frem mot 2017. For å oppnå et akseptabelt nivå på husleiene for fremtidige beboere er i alt 510 mill. finansiert ved kommunalt tilskudd.

Midlene kommer i tillegg til allerede bevilgede midler til anskaffelse av boliger vanskeligstilte og til personer med nedsatt funksjonsevne på 1,15 mrd. i perioden 2013-2016.

Byrådet avsetter 28,8 mill. til slutføring av rehabiliteringsarbeidene ved tidligere Adamstuen sykehjem. Bygningen skal benyttes som erstatning for Hovin omsorgssenter som har vært i midlertidige lokaler på Gamle Økern sykehjem siden brannen i april 2010.

Byrådet vil utrede arbeidsmarkedstiltakene nærmere for om mulig å få en bedre samordning av Karea Oslo KF og kommunalt hel- og majoritetside aksjeselskaper som driver arbeidsmarkedstiltak med sikte på å få flere i arbeid og styrke kommunens rehabiliteringsprofil.

Frivillige og ideelle organisasjoner er viktige aktører i utviklingen av tjenester til byens innbyggere. Byrådet vil fortsatt legge vekt på et nært samarbeid med frivillig sektor. Ved å utnytte organisasjonenes kompetanse vil dette gi et viktig supplement til arbeidet som gjøres i kommunens eget tjenesteapparat.

Ingen skal måtte bo ufrivillig på to-sengsrom i sykehjem. Byrådet avvikler to-sengsrom på langtidsplasser i sykehjem i løpet av 2014.

For å møte utfordringene i eldreomsorgen generelt og samhandlingsreformen spesielt etableres egne korttids-sykehjem fra 2014. Disse vil gi større rom for utvikling av mer fleksible rehabiliteringsløp tilpasset den enkelte bruker. Legedekningen økes for å møte de faglige utfordringene.

Byrådet fortsetter satsingen på demensomsorg for brukere både i egne hjem, i institusjon og i dagtilbud med tiltak knyttet til aktiviteter og måltider.

Det skal være demensteam i alle bydeler og sykehjemmene skal i større grad tilpasses denne brukergruppen. Det skal gis tilbud om tidlig diagnostisering og utredning samt tilbud til pårørende.

Trivselstiltak i sykehjemmene videreføres.

Tjenester og botilbud til funksjonshemmede skal være individuelt tilrettelagte, tilstrekkelige og av god kvalitet. Dette skal sikres ved gjennomføring av blant annet kvalitetsrevisjoner og ulike ernæringstiltak i planperioden. I alt 124 nye tilrettelagte boliger skal være etablert innen 2017.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er underrepresentert og en ubenyttet ressurs i arbeidslivet. Byrådet etablerer derfor en traineeordning og utlyser 10 stillinger i 2014.

Prosjektet "Løft for bedre ernæring" videreføres i 2014 med satsing på kompetansehevende tiltak. Ernæring skal være i fokus både hos hjemmeboende, sykehjemsboere og utviklingshemmede.

Byrådet fortsetter satsingen på velferdsteknologi og avsetter 8 mill. til et FoU prosjekt *Velferdsteknologi for hjemmeboende brukere med hjemmetjenester*.

Det er innarbeidet 782 mill. i investeringsmidler til Omsorg+prosjekter. Byrådet avsetter i tillegg 5 mill. til anskaffelse av OPS prosjekter for nye Omsorg+bygg med forventet ferdigstilling i 2017-2018.

I byrådssak 152/13 om Omsorg+ etter tre års drift og i sykehjemsbehovsplanen 2014-2024 legges det opp til en utvidelse av måltall med ytterligere 500 Omsorg+leiligheter, slik at Oslo får totalt 1500 slike boliger innen 2020.

Overordnet mål i vedtatt sykehjemsbehovsplan er rehabilitering og fornying av 2 500 sykehjemsplasser innen 2022.

Det er innarbeidet 2,155 mrd. til investeringer i sykehjem og 255 mill. til generell rehabilitering i kommunens sykehjem. Byrådet avsetter i tillegg 9 mill. til gjennomføring av OPS konkurranser tre sykehjem med inntil 500 sykehjemsplasser i planperioden. To av prosjektene er Furuset og Lille Tøyen. Forventet ferdigstilling er i 2017-2018.

Ved utgangen av økonomi planperioden 2014 – 2017 kan med dette 1 028 sykehjemsplasser være fornyet.

Byrådet har fremmet en sak om ny fremtidsrettet TT-ordning. Saken ligger til behandling i bystyret. Byrådet avventer bystyrets behandling av denne og vil komme tilbake til ordningen i forbindelse med Tilleggsinnstillingen.

Funksjonsområde 1 – Helse, sosial og nærmiljø

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	Budsjett 2013 *	Forslag 2014 *
Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 857 334	1 930 306
Sum utgifter		1 857 334	1 930 306
Netto utgifter	1 773 108	1 857 334	1 930 306

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO1 som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2013 vises til vedlegg 3 i Dok.3/13.

Fremstillingen av funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø er delt i 3:

A Helsetjenester, B. Sosialtjenesten, C. Mottak og integrering av flyktninger mv

A. Helsetjenester

1. Ansvarsområde

Funksjonsområde 1 A Helsetjenester, omfatter bydels-helsetjenesten, fastlegeordningen, fysioterapitjenesten, tjenester til personer med psykiske lidelser, folkehelsearbeid, miljørettet helsevern og smittevern.

Innenfor det forebyggende, behandlende, habiliterende og rehabiliterende helsearbeid skal det individrettede helsetilbudet være helhetlig, brukerorientert og tilgjengelig.

Folkehelsearbeidet skal bidra til å motvirke sosiale helseforskjeller, forebygge helsesvikt og fremme god helse i befolkningen. Miljørettet helsevern og smittevern er lovfestede, samfunnsrettede ansvarsområder innen det forebyggende helsearbeidet. Folkehelseperspektivet skal ivaretas i alle kommunens sektorer.

2. Situasjonsbeskrivelse

Kommunehelsetjenesten

I Oslo kommune var det per 01.05.2013 til sammen 488 fastleger med 660 230 personer registrert på sine lister. Dette betyr at mange utenbysboende har valgt å ha fastlege i Oslo. Det er et årlig oppgjør mellom kommunene for å kompensere for dette. Med unntak av studenthelsetjenesten, som har avtale om fellesliste med kommunen sentralt, har fastlegene avtale med bydelene. Det er en samlet kapasitet på listene for 694 065 personer, noe som tilsvarer 105 % av etterspørselen. Dette er noe lavere enn Helsedirektoratets anbefalte kapasitet. Samtidig er det 33 835 ledige plasser hos 173 fastleger. Dette gir innbyggerne en reell mulighet til å velge fastlege og kommunen en rimelig

margin for fortløpende kapasitetsøkning i takt med befolkningsveksten. Fastlegene dekker det meste av legetjenestene ved helsestasjonen og skolehelsetjenesten i bydelene. 447 av legene holder til i lokaler regnet som tilgjengelig for mennesker med funksjonsnedsettelser. Bydelene må fortløpende vurdere kapasiteten hos fastlegene i tråd med befolkningsutviklingen, og sørge for å søke om nye hjemler slik at befolkningens rett til fastlege ivaretas.

Alle bydelene har ansatt en bydelsoverlege som blant annet har oppgaver som kommunelege etter kommunehelsetjenesteloven og er sekretariat for bydelens samarbeidsutvalg med fastlegene.

Oslo har god fysioterapidekning, med 548 (2012) årsverk til fysioterapi i kommunehelsetjenesten. Nærmere 62 % av fysioterapiårsverkene i bydelshelsetjenesten, utføres av privatpraktiserende fysioterapeuter med avtale om driftstilskudd. Byrådet vil understreke viktigheten av å integrere arbeidet avtalefysioterapeutene utfører i den øvrige bydelshelsetjenesten.

Miljørettet helse og smittevern

Det er utfordringer innen miljørettet helsevern og smittevern i Oslo. Pandemiberedskap, tiltak mot legionella, håndtering av resistente bakterier som MRSA, og individuell oppfølging og behandling av tuberkulose, er eksempler på dette. Oslo kommunes smittevernplan ble revidert i oktober 2012. Arbeid på lokalt nivå rettet mot faktorer i miljøet som kan forårsake sykdom er viktig. Bydelene må sørge for en godt fungerende bydelsover-

legefunksjon med tilstrekkelig kapasitet til å ivareta de samfunnsmedisinske oppgavene.

Folkehelse

Oslo har ansvar for å fremme folkehelse i egen tjenesteyting og forvaltning. Dette gjelder for planlegging og regional utvikling. Kommunen har et lovfestet ansvar for en pådriver- og samordningsfunksjon i det brede og sektorovergripende folkehelsearbeidet regionalt og lokalt. Det er viktig å understøtte folkehelsearbeidet i bydelene og i alle andre virksomheter. Byrådet vil vektlegge opplysningsarbeid og informasjon fra helse-tjenesten.

Folkehelseplan for Oslo 2013-2016 ble avgitt av byrådet i oktober 2012 og behandlet av bystyret i januar 2013. Barn og unge er et særskilt satsingsområde i planperioden. Ansvar for koordinering og oppdatering av planen er lagt til Helseetaten. Bydelene skal ha lokale planer og forutsettes å iverksette lokale tiltak basert på kunnskap om helsetilstanden i bydelen.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen trådte i kraft 01.01.2012. Grunnlaget for reformen er lagt i ny folkehelselov, ny helse- og omsorgstjenestelov og ny nasjonal helse- og omsorgsplan. Reformen er fra myndighetenes side beskrevet som en retningsreform, hvor intensjonen bl.a. er å bygge opp tjenester og kompetanse i kommunen som skal avlaste sykehusene. Et sentralt mål er å forhindre unødvendig bruk av spesialisthelsetjeneste. Videre har reformen folkehelse og forebygging som viktige satsingsområder.

To økonomiske virkemidler er innført for å sikre gjennomføring av reformen. En utvidet betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter, og en medfinansieringsordning hvor kommunen for noen pasientgrupper skal dekke ca 20 prosent av kostnadene ved sykehusbehandling.

Kommunen har fått betalingsansvar fra første dag for pasienter som blir liggende på sykehus etter at de er utskrivningsklare. Midlene som er overført til dekning av dette er fordelt til bydelene. Liggetiden etter at pasienten er meldt utskrivningsklar ble redusert fra gjennomsnittlig 4,82 døgn per pasient i 2011 til gjennomsnittlig 0,26 døgn i 2012. Bydelene har fulgt opp reformen blant annet ved å bruke overførte midler til styrking av hjemmetjenester, innsatsteam, døgntilbud og bestillerkontor. Pasienter som skrives ut er i mange tilfeller sykere enn tidligere. Byrådet vil følge opp og sikre at kompetansen i kommunehelsetjenesten og samarbeidet med spesialisthelsetjenesten er godt nok til å ivareta disse pasientene.

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til ordningen med medfinansiering. Dette tilsier at midlene til ordningen inntil videre skal holdes sentralt.

I budsjettet for 2012 var det avsatt 574 mill. til kommunal medfinansiering. Oppgjøret for 2012 er foreløpig ikke ferdigstilt, men per mai 2013 er det beregnet en kostnad på 594 mill. I følge Helsedirektoratet er endelig oppgjør for 2012 ikke klart før høsten 2013. Det er fortsatt usikkerhet om hva det endelige beløpet for 2012 blir. I 2013 er det forventet en kostnad på 610-615 mill. Som for 2012, kan oppgjøret for 2013 ikke forventes å være endelig før i løpet av høsten 2014.

Helsemyndighetene deler årlig ut midler til etablering av nye tiltak som fremmer folkehelse og som forebygger sykdom, blant annet til frisklivssentraler og andre lavterskeltilbud. Per mai 2013 var det etablert syv frisklivssentraler i bydelene. Flere bydeler har etablert slike tilbud.

Ny storbylegevakt og utviklingen av Aker er viktige samhandlingsområder som i tillegg til lokale tiltak, kan forebygge og redusere opphold i sykehus. Byrådet utreder hvordan man skal møte et økende behov for legevakttjenester på kort og mellomlang sikt, og vil arbeide for å få plass ny, moderne storbylegevakt.

Innen 2016 skal kommunene ha et akutt døgntilbud som for noen pasienter er alternativ til sykehusinnleggelse. Kommunene skal samarbeide med helseforetakene om etablering av slikt tilbud. Ordningen skal finansieres med midler fra helseforetakene og Helsedirektoratet.

Akutt døgntilbud i Oslo er statlig finansiert og ble etablert med 32 senger på Aker i 2013. Det planlegges en opptrapping av 22 senger i 2014.

Utviklingen av Aker er et viktig samhandlingsområde som i tillegg til lokale tiltak, kan forebygge og redusere opphold i sykehus.

Oslo kommune og Helse Sør-Øst er enige om at Oslo skal være en foregangskommune for samhandling, og "Samhandlingsarena Aker" er en sentral del av dette. Prosjektet ledes av Oslo kommune. Helse Sør-Øst har forpliktet Oslo universitetssykehus (OUS) til å koordinere alle sykehusenes deltakelse i prosjektet. Samhandlingsarenaen skal representere en fornyelse av tjenestetilbudet til befolkningen i Oslo, svare til storbybefolkningens behov og bidra til at fremtidige helseutfordringer kan møtes i et nyskapende og nært samarbeid mellom sykehusene og kommunen.

Tjenestetilbud som opprettes ved samhandlingsarena Aker skal være bydelsovergripende. Det arbeides tett med sykehusene både om pasientrettede tiltak og om å etablere sentre for kunnskap og kompetanseutvikling. På Aker er det nå etablert allmennlegevakt, Kommunalt akutt døgnoophold, Rehabiliteringsavdeling, Geriatrik ressurscenter og Senter for migrasjons-helse. Det arbeides med slutføring av prosjekt Samhandlingsarena Aker med bla etablering av en permanent organisering av samarbeidet mellom kommune og sykehus på Aker.

Det er lagt en god struktur for samarbeidet mellom Oslo kommune og Helse Sør-Øst og mellom bydelene/etatene og sykehusene. Det er etablert tjenestenivåer og som reduserer gråsoner og mangler i tjenestekjedene. Det er inngått samarbeidsavtaler på samarbeidsutvalg, og det samarbeides om å utvikle planer og tjenestetilbud som omfatter begge.

Samhandlingen mellom Oslo kommune og spesialisthelsetjenesten fungerer godt, og forutsatt at staten stiller nødvendige ressurser til disposisjon, er forutsetningen for å oppfylle reformens intensjoner gode.

Psykisk helsearbeid

Bydelene har ansvar for å tilby nødvendig hjelp og tjenestetilbud til brukere som trenger dette på grunn av sin psykiske helse.

Den statlige opptrappingsplanen for psykisk helse og Oslos handlingsplan for psykisk helsearbeid 2004-2008 ble avsluttet i 2008, men oppfølgingen av det psykiske helsearbeidet videreføres i 2014 på samme nivå som i 2013. Staten stiller fortsatt krav til kommunene om rapportering knyttet til iverksettelse av tiltak og bruk av ressurser på en rekke sentrale områder innen psykisk helsearbeid for 2014.

Bydelene har utarbeidet lokale handlingsplaner for det videre arbeidet. Dette er et ledd i en bevisst koordinering av det psykiske helsearbeidet opp mot hvert individs behov, og skal bidra til at innsatsen innenfor det psykiske helsearbeidet i kommunen fortsatt opprettholdes.

Bystyret har vedtatt at det skal utarbeides en ny helhetlig plan for psykisk helsearbeid i Oslo kommune. Arbeidet og ferdigstillelse av planen er avhengig av når Samhandlingsreformen for psykiatri/psykisk helse vil slå inn.

Mange av dem som har rusmiddelmisbruk som et tilleggsproblem til sin psykiske lidelse, eller rusmiddelmisbruk som følge av sin psykiske lidelse, har behov for tjenester og hjelpetiltak både fra spesialisthelsetjenesten og kommunen. Det er en stor utfordring å etablere egnede tilbud til denne gruppen mennesker innen psykisk helsearbeid, og det er behov for tett samarbeid og samhandling med spesialisthelsetjenesten.

Brukermedvirkning, brukerundersøkelser, oppfølging og boligtiltak, samt samarbeid og dialog med spesialisthelsetjenesten vil fortsatt være viktige innsatsområder i videreutvikling, oppfølging og rapportering av psykisk helsearbeid for 2014.

Kunnskap om status, utfordringer og behov knyttet til brukergruppene med de største behovene vil legges til grunn i det videre arbeid i 2014. Målet er å etablere varige tilpassede boligløsninger for denne heterogene

gruppe med sine ulike utfordringer og sammensatte behov.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- sikre at konsekvenser for folkehelse skal vurderes i alt planarbeid
- bedre helsen til Oslos befolkning med fokus på utsatte grupper
- sørge for at befolkningen tilbys likeverdige helse-tjenester uavhengig av bakgrunn
- sikre gode pasientforløp og en god behandlingskjede ”hjemmefra og hjem igjen”
- videreutvikle Aker som samhandlingsarena
- samarbeide med Universitetet i Oslo om viktige områder for forskning og utvikling
- sikre brukermedvirkning

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- at alle bydeler skal ha en folkehelseplan som følger opp og konkretiserer satsinger i sentral folkehelseplan
- utvikle en modell for brukermedvirkning på individ- og tjenestenivå
- samarbeide med ideelle organisasjoner, brukerorganisasjoner og private virksomheter om tjenester og tiltak som kan skape merverdi for brukerne, deres familier og lokalsamfunnet
- ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne i egen bydel
- gjennomføre helsefremmende og forebyggende tiltak som reduserer helseforskjeller
- øke innsatsen på forebygging og rehabilitering
- etablere frisklivssentraler og frisklivstilbud i bydelene i tråd med befolkningens behov
- forebygge psykiske lidelser og sikre tidlig intervensjon
- at informasjon skal nå alle og tilgjengeligheten til tjenestene skal være god
- benytte tolk når det er nødvendig for å sikre god kommunikasjon
- bygge Samhandlingsarena Aker i samarbeid med Oslo Universitetssykehus og de andre sykehusene som betjener Oslos befolkning
- at bydelene medvirker til utvikling av Samhandlingsarena Aker
- legge til rette for at ansvar for medfinansiering kan overføres til bydelene
- utvikle lokale tilbud som gir redusert behov for spesialisthelsetjeneste
- at elektronisk dokumentasjon og meldingsutveksling skal være standard i kommunal tjenesteproduksjon og samhandling

- at bydelenes samordnede planer for barn og unge i en vanskelig livssituasjon utvides til å omfatte fo- rebygging av vold i nære relasjoner
- videreføre og utvikle tiltak som forebygger overgrep

5. Merknader til driftsbudsjettet

3.1

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Storbyprosjekter psykisk helsearbeid (kap. 308)	25 280
Prosjekter og lønn bydelene ESTsektor (kap. 308)	7 000
Tilskudd til bydeler med turnusleger (kap.308)	6 689
Samhandlingsreform - samhandling m sykehusene (kap. 308)	5 600
Samhandlingsreform (kap. 308)	4 800
Samhandlingsarena Aker (kap. 308)	3 400
Kjøp av helsetjenester EØS-området (kap. 308)	3 396
Omstillings- og utviklingstiltak i bydelene (kap. 308)	3 000
Psykisk helsearbeid (kap.308)	2 181
Folkehelsearbeid (kap.308)	300
Handlingsplan mot prostitusjon (kap. 308)	250

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Fordelt alle bydeler - psykisk helsearbeid (FO1 krit)	270 350
Fordelt alle bydeler - avtalefysioterapeuter	24 623
Bydel Grünerløkka - Aksept kontaktsenter	11 880
Fordelt alle bydeler - lokale parker og nærmiljøanlegg	9 086
Bydel Gamle Oslo Grønlandsleiret 31 B	3 900
Bydel Frogner - kompensasjon overdekning fysioterapeuter	3 548
Bydel St.Hanshaugen - kompensasjon overdekning fysioterapeuter	3 378
Bydel Alna - husleiekompensasjon besøksgårder	1 638
Bydel Grorud - husleiekompensasjon besøksgårder	164
Bydel Vestre Aker - Nordmarka Vel	150

B. Sosialtjenesten

1. Ansvarsområde

Sosialtjenesten skal arbeide for å fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

Sosialtjenesten skal bistå den enkelte med råd og veiledning, praktisk bistand, boligtiltak og økonomisk sosialhjelp. Hjelpen skal medvirke til at den enkelte i størst mulig grad blir selvhjulpne.

2. Situasjonsbeskrivelse

Sosialtjenesten, aktive tiltak og kvalifiseringsprogram

Brukerne av NAV skal møte en integrert tjeneste der kommunens sosialtjeneste samarbeider tett med den statlige delen av NAV. NAV- ledere skal sammen lede og styre med sikte på felles måloppnåelse.

Byrådet vil bidra til å videreutvikle en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av lovverket.

Ved utgangen av juli 2013 var 12 963 personer, eller 3,7 prosent av Oslos arbeidsstyrke helt arbeidsledige. Det var en økning på 850 personer, eller 7 prosent, sammenlignet med samme tid i 2012. Oslo kommune har en lang tradisjon for å satse på sysselsetting, aktive tiltak og kvalifisering. Byrådet vil fortsatt prioritere dette slik at flere kommer i aktivitet og færre er på passiv stønad. Det er nær sammenheng mellom en vanskelig livssituasjon, helseproblemer og sosial isolasjon. Bedre norskkunnskaper og kvalifisering til arbeidslivet er viktig for å redusere hindringene i arbeidslivet. Byrådet har derfor en økt satsing på tilpasset og yrkesrettet norskundervisning, gjerne i kombinasjon med praksis i bedrifter og arbeidsliv. Byrådet vil påpeke at tilknytning til arbeidslivet er av avgjørende betydning for å bedre leve- og oppvekstvilkår og motvirke vedvarende fattigdom og sosial eksklusjon.

Bydelene skal gi tilbud om kvalifiseringsprogram til dem som er i målgruppen. Programmet skal legge til rette for tett og individuell oppfølging med tiltak tilpasset den enkelte. En forutsetning for at programmet skal lykkes er at det finnes tilstrekkelige og riktige tiltak i henhold til brukernes behov. Det er viktig at bydelene gir tilbakemeldinger til NAV stat om hvilke tiltak det til enhver tid er behov for.

Byrådet vil fortsatt satse på bruk av vilkår, aktive tiltak, sysselsetting og kvalifisering. Både stat og kommune prioriterer oppfølging av unge i NAV- kontorene for å sikre at de ikke blir velferdsavhengige. Unge som står utenfor skole, opplæring eller arbeid har ofte sammenlagte problemer. Sosialtjenesten i NAV har en viktig rolle i koordinering og samordning av eksisterende

virkemidler overfor gruppen, og for å involvere andre kommunale tjenester som er rettet mot ungdom. Byrådet er opptatt av at sosialtjenesten fortsatt iverksetter aktiviteter, tiltak og prosjekter som fanger opp unge i en tidlig fase slik at de ikke blir passive mottakere av sosialstønad.

Byrådet forutsetter at bydelene fortsetter å prioritere bruken av individuell plan som verktøy for de brukerne som har behov for koordinering av flere typer tjenester over lengre tid.

Sosialtjenestens arbeid med søknader om økonomisk bistand

Økonomisk sosialhjelp skal bidra til å sikre nødvendig livsopphold til dem som ikke har andre muligheter. Økonomisk sosialhjelp er ment å være kortvarig og må sees i sammenheng med andre virkemidler som generell sosialrådgivning, økonomisk rådgivning, bruk av vilkår, aktive tiltak og hjelp til behandling og oppfølging av rusmiddelmissbrukere og andre med særlige hjelpebehov.

Byrådet legger vekt på at alle som oppsøker sosialtjenesten skal få opplysninger, råd og veiledning som er relevant for den enkeltes problemstillinger, og som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problem. Kvalifisert økonomisk rådgivning i husholdningsøkonomi og gjeldsrådgivning er viktige momenter.

Unge skal prioriteres for rådgivning og aktive tiltak slik at de raskest mulig kan klare seg selv og unngå å bli passive stønadsmottakere. Sosialtjenesten har et særlig ansvar for å legge til rette for oppfølging av brukere som har mottatt tjenester etter barnevernsloven og har behov for sosiale tjenester ved overgangen til voksenlivet.

Byrådet er særlig opptatt av barnefamilier som trenger økonomisk sosialhjelp. Når den enkelte søknad vurderes skal barnas situasjon og behov vektlegges. Dette skal fremkomme av de vedtak som fattes. Sosialhjelpsmottakere med forsørgeransvar må prioriteres for aktive tiltak og bistand til å bli økonomisk selvhjulpne. Mange barn lever i familier som har en vanskelig økonomisk situasjon. Fellesnevneren for mange av barna er at foreldrene er avhengige av offentlige stønader. Ved å få flere av foreldrene i inntektsgivende arbeid, vil også barnas situasjon bedres.

Søknader skal behandles raskt, og vedtakene skal inneholde vilkår om aktive tiltak der dette er relevant.

Sosialtjeneste og boligtiltak

Boligsosialt arbeid krever en helhetlig tilnærming, og omfatter alt fra fremskaffelse og tildeling av bolig, til individuell oppfølging og tiltak som bidrar til at den

enkelte settes i stand til å mestre sin bo - og livssituasjon.

Det finnes ulike sosiale boligvirkemidler til hjelp for vanskeligstilte på boligmarkedet. Disse er de statlige låne- og støtteordninger som administreres av Husbanken og Oslos egne kommunale tiltak som leieboliger til vanskeligstilte, samt ulike bostøtteordninger som kommunalt boligtilskudd, bostøtte for leietakere i kommunale boliger, støtte til utbedring av bolig og saneringsstøtte. Byrådet viser til boligbehovsplanen som ble utarbeidet i 2012. Planen angir byrådets satsningsområder og Byrådet er i gang med å implementere planens strategier og tiltak.

Byrådet oppfordrer til videre satsing på booppfølging og boligtiltak som kan bidra til å sikre gode og stabile boligforhold, og hindre utkastelse og bostedsløshet. Arbeidet med å redusere antall døgnovernattinger og bruk av midlertidige boligtilbud skal gis prioritet. Bydelene må aktivt arbeide for at opphold på døgnovernattingssteder blir av kortest mulig varighet.

Byrådet legger vekt på at sosialt boligarbeid i Oslo kommune skal være rettet mot de som trenger det mest, herunder mennesker med funksjonsnedsettelse.

Byrådet legger til grunn at en effektiv bruk av de kommunalt disponerte boligene, og forutsetter at den enkelte bydel har oversikt over boligmassen i bydelen, eksisterende leieforhold, ledigstilte boliger, etc.

Booppfølgingsarbeidet er styrket med 36 mill. i planperioden. Det innarbeidet i alt 80 mill. til booppfølging fordelt med 12 mill. i 2014 økende til 20 mill. i 2015 og 24 mill. årlig fra 2016.

Investeringsmidler boliger til vanskeligstilte og personer med funksjonsnedsettelse

I økonomiplanperioden er innarbeidet 2,040 mrd. til kjøp av 600 kommunale boliger til vanskeligstilte fram til 2017. Byrådet setter i tillegg av 28,8 mill. slik at tidligere Adamstuen sykehjem kan settes i stand og tas i bruk for Hovin omsorgsenter. Midlene kommer i tillegg til allerede bevilgede midler til anskaffelse av boliger vanskeligstilte og til personer med nedsatt funksjonsevne på 1,15 mrd. i perioden 2013-2016.

Det vises til nærmere omtale i Kapittel 9.1 Kultur og næring – eiendomsforetakene under Boligbygg og Omsorgsbygg.

Sosialtjenestens arbeid med rusmiddelmisbruk

Sosialtjenesten skal gjennom råd, veiledning og ulike tiltak hjelpe den enkelte bort fra misbruk av rusmidler. Rusmiddelmisbrukere er ofte blant de som har størst problemer med å opprettholde og ivareta et selvstendig boforhold. Bydelene må gi disse brukerne oppfølging som kan bidra til å sikre et stabilt boforhold.

Brukere som har fullført behandlings- eller rehabiliteringsopplegg må få nødvendig oppfølging som kan bidra til en stabil og positiv utvikling. Det er også viktig at brukere under legemiddelassistert rehabilitering (LAR) får individuell oppfølging og gis tilbud om tilpasset arbeid, sysselsetting eller andre aktivitetstilbud.

Alle rusmiddelmisbrukere under behandling som er brukere av sosialtjenesten, skal gis tilbud om individuell plan (IP), dersom de ønsker det.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- sikre at virksomhetene driver forebyggende arbeid
- gjøre flere i stand til å klare seg selv
- gi tilbud om egnede boliger og en sammenhengende kjede av botiltak for vanskeligstilte
- sikre bedre og mer tilpasset yrkesrettet norskoopplæring

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- gi hjelp til selvhjelp gjennom råd, veiledning og kvalifiserings- og arbeidstiltak
- sikre at unge får tilbud raskt
- tilby kvalifiseringsprogram og gi oppfølging
- samarbeide med staten om riktige tjenester til brukernes beste ved NAV-kontorene
- implementere og følge opp boligbehovsplanen
- tilby booppfølging til brukere med behov
- arbeide for at ingen har langvarige opphold, eller er gjengangere, i akutt- og døgnovernattingsplasser
- at individuell plan tilbys brukere med langvarige og sammensatte behov

Måltall Funksjonsområde 1 og 4 (EST)	Måltall 2012	Resultat 2012 *	Måltall 2013	Måltall 2014
Finansiering til kjøp av boliger - andelen søknader behandlet innen 1 måned	80 %	84 %	80 %	80 %
Søknad om kommunal bolig - andelen søknader behandlet innen 3 måneder	95 %	94 %	95 %	95 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 måneder	80 %	86 %	80 %	80 %
Antall personer i døgnovernattingsteder uten kvalitetsavtale (pr 31.12.)	0	48	0	0
Antall personer i døgnovernatting med opphold > 3 mnd. (pr. 31.12)	0	32	0	0
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	95 %	84 %	95 %	95 %

*Kilde: Årsstatistikk for bydelene pr 31.12.2012

Nøkkeltall for FO1 - Helse, sosial og nærmiljø og FO4 Sosialtjenesten m.m. (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	18 163	17 948	17 317
Antall deltakere i kvalifiseringsordning pr 31.12.	1 693	1 649	1 649
Antall deltakere i introduksjonsordning pr 31.12.	638	676	694
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	4,3	4,1	3,9
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	4,2	3,9	3,8
Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad til sosialhjelp pr mottaker (bidrag + lån)	54 356	51 888	52 741
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	6,1	5,8	5,7
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	5,0	4,8	4,8
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	55,2	53,4	54,4
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	49,2	46,2	45,6

Kilde Oslostatistikken:

For 2010 og 2011 er nøkkeltallene for hele Oslo basert på spesialbestilling fra SSB for fjerne dobbelttelling av mottakere. De offisielle KOSTRA-tallene for disse årene har for høye brukerrater, for kort stønadperiode og for lave enhetskostnader for Oslo som helhet, fordi mottakere som flytter mellom bydeler ble telt flere ganger.

Fra 2012 vil også de offisielle KOSTRA-tallene bli korrigert for flytting mellom bydelene.

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Rustiltak i bydelene (kap. 308)	27 300
Sentrumprosjekt (kap. 308)	6 000
Bydelsnært værested (kap. 308)	1 600
IKT-tiltak sosiale tjenester FASIT (kap. 308)	10 065
IKT-tiltak bostøtte SAPO (kap 308)	7 500
IKT-tiltak kommunal bolig BIT (kap.308)	600
IKT- tiltak kommunal tilleggsytelse (KOMYT) (kap. 308)	200

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Fordelt alle bydeler - aktive tiltak etter FO4 kriterier	20 000
Fordelt alle bydeler - booppfølgings tiltak FO4 kriterier	12 000

C. Mottak og integrering av flyktninger mv

1. Ansvarsområde

Bolig, kvalifiseringstiltak og arbeid er de viktigste elementene i integrering. Integrering innebærer at flyktninger og innvandrere får, og i økende grad benytter, muligheter til sosial, kulturell og politisk deltakelse i samfunnet på linje med resten av befolkningen. Integrering er en gjensidig prosess som berører både innvandrere og befolkningen for øvrig. Bydelene skal sørge for bosetting av flyktninger og gi dem tilbud om introduksjonsprogram.

2. Situasjonsbeskrivelse

Bydelenes mottak av flyktninger

I 2012 forpliktet Oslo kommune seg til å bosette 410 flyktninger inkludert enslige mindreårige flyktninger. Ved utgangen av året var 381 flyktninger bosatt hvorav 18 var mindreårige flyktninger. I tillegg hadde bydelene avtalt å motta 24 flyktninger, men som ventet på bolig ved nyttår. For 2013 har Oslo kommune forpliktet seg til å ta i mot 450 flyktninger. Ved utgangen av august 2013 er det bosatt i alt 305 flyktninger.

For 2014 har Integrerings- og mangfoldsdirektoratet anmodet Oslo kommune om å bosette 500 flyktninger. I tråd med ankomstprognosene for utlendingsforvaltningen, har de samtidig anmodet om at 900 flyktninger får bosette seg i Oslo i toårsperioden 2015-2016 hvorav 15 enslige barn og unge hvert år.

Tilskudd til bosetting av flyktninger

Oslo kommune får integreringstilskudd for de fem første årene etter bosetting. For en enslig voksen flyktning utgjør dette i dag 0,667 mill. totalt og går til dekning av de samlede utgiftene kommunen har til tjenester.

Kompensasjonsordningen til bydelene for førsteårsbosatte flyktninger omfatter bosatte etter avtalt bosettingskvote, familiegjenforente og selvbosatte uten familiegjenforening. Det forutsettes at personene utløser integreringstilskudd. Kompensasjon per førsteårsbosatte flyktning er

0,1 mill. hvorav 0,020 mill. fordeles som økonomisk sosialhjelp. De resterende 0,080 mill. gis som kompensasjon for utgifter som påløper i forbindelse med integrering og bosetting av nyankomne flyktninger slik som sosialfaglig råd- og veiledning, aktiviserings- og kvalifiseringstiltak (hovedsakelig introduksjonsprogram). Siden tilskuddet omfatter både kvotebosatte, familiegjenforente og selvbosatte, fordeles midler til bydelene to ganger i året.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester forvalter kompensasjonsordningen og foretar budsjettjustering ut fra bosatte første halvår, basert på innspill fra Velferds-etaten som baserer seg på rapportering fra bydelene. Korleksjon for endelig bosetting i 2014 skjer i første budsjettjusteringssak i 2015.

Bydelenes arbeid etter introduksjonsloven

Kommunen har ansvar for å tilby introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere.

Den største gruppen av de som har rett og plikt til å delta, er de som har fått opphold på humanitært grunnlag. Man må ha vært bosatt i kommunen i mindre enn to år når vedtak om introduksjonsordning skal fattes, og være mellom 18 og 55 år. Bydelene treffer raskt vedtak etter hvert som de mottar flyktninger. Ved nyttår 2012 var det 694 personer i introduksjonsprogrammet.

Introduksjonsordningen kan vare i to år med mulighet for ett års forlengelse og omfatter norskopplæring, innsikt i norsk samfunnsliv og forberedelse for deltakelse i arbeidslivet. Litt over halvparten av deltakerne som avsluttet programmet i 2012, gikk til arbeid eller utdanning.

Det er begrenset hvem som har rett til tiltak etter introduksjonsloven. Prosjektet "Ny sjanse" har gitt andre innvandrere muligheter. Målgruppene for prosjektet endres over tid. Fra 2013 er fokus på hjemmевærende kvinner som ikke mottar økonomisk sosialhjelp, hjemmевærende innvandrerkvinner med overgangsstønning som hovedinntektskilde og arbeidsledig innvandreringdom mellom 18-25 år som mottar økonomisk sosialhjelp.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- Raskt bosette og integrere nyankomne flyktninger
- legge til rette for at flyktninger raskt blir økonomisk selvhjulpne

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- prioritere bosetting av flyktninger innen tre måneder
- gi tilbud om introduksjonsprogram og kvalifiseringsprogram
- styrke samarbeidet mellom utdanningssektoren og bydelene
- sikre at enslige mindreårige som kommunen bosetter, får gode omsorgstiltak

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Bosettingstilskudd (kap. 308)	58 080
IKT-tiltak introduksjonsprogram (kap. 308)	1 100

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Bydel Grünerløkka - Quo Vadis	3 560

6. Forslag til verbale vedtak

Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot 500 flyktninger i 2014

Funksjonsområde 2B – Oppvekst

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	Budsjett 2013 *	Forslag 2014 *
Funksjonsområde 2B Oppvekst (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		2 166 875	2 304 822
Sum utgifter		2 166 875	2 304 822
Netto utgifter	1 805 459	2 166 875	2 304 822

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO2B som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2013 vises til vedlegg 3 i Dok.3/13.

A. Barnevern

1. Ansvarsområde

Bydelene har ansvaret for det kommunale barnevernet. Barnevernet skal gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Barneverntjenestens virksomhet er hjemlet i lov om barneverntjenester med forskrift, rundskriv m.m.

Oslo kommune har, i henhold til Forskrift om særskilte bestemmelser på barnevernområdet for Oslo, også ansvar for de plikter, oppgaver og den kompetanse som etter lov om barneverntjenester ivaretas av det statlige barnevernet i landet for øvrig. I Oslo ivaretas det statlige ansvaret, som for eksempel å tilby plasser i barneverninstitusjoner, av Barne- og familieetaten. Etaten ivaretar også ulike byomfattende oppgaver på vegne av bydelene.

Forskriften, sammen med Oslo kommunes finansieringsordning for institusjonsbarnevernet, gir bydelene et helhetlig ansvar for barnevernet, og tilnærmet ansvaret for alle kostnadene knyttet til tjenesten.

Barnevernet har en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal kjennetegnes ved godt faglig arbeid, rettsikkerhet for brukerne og god ressursutnyttelse. Barneverntjenesten skal legge avgjørende vekt på barnets beste og tidlig innsats for å hindre negativ utvikling.

2. Situasjonsbeskrivelse

Bydelenes barneverntjenester behandler meldinger om bekymring for barn, gir råd og veiledning, utreder og iverksetter tiltak overfor barn, unge og familier når forholdene tilsier det.

Barneverntjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0-17 år. Befolkningsgruppa økte med 3,5 prosent fra 2010-2012 og alt tyder på at veksten fortsetter. Dette innebærer at antall meldinger og antall barn med tiltak vil øke dersom innslaget av dette i barne- og ungdomsbefolkningen holder seg stabilt. Veksten i aldersgruppa 0-17 i Oslo fra 2011 til 2012 utgjorde mer enn 40 prosent av den samlede veksten i aldersgruppa i hele landet.

I 2012 hadde barneverntjenestene 5 314 meldinger til behandling mot 5 184 meldinger i 2011. Dette er en økning på 2,5 prosent, som er litt mer enn befolkningsveksten i aldersgruppa. I henhold til barnevernloven skal meldingen gjennomgås snarest, og senest innen en uke. Dersom gjennomgangen av meldingen gir grunn til å anta at det foreligger behov for tiltak, skal det snarest, og senest innen 3 måneder, gjennomføres en undersøkelse av barnets situasjon.

Pr. 31.12.2012 hadde 3 919 barn i Oslo tiltak i barnevernet. Av disse hadde 2 622 tiltak i familien, mens 1 297 var i tiltak utenfor familien. I løpet av 2012 hadde 5 460 barn tiltak. Det var en reduksjon på 2,7 prosent fra 2011. Andel barn med tiltak i barnevernet av alle barn i aldersgruppen 0-17 år i Oslo gikk derved ned fra 4,6 til 4,4 prosent.

Oslo kommune har videreført arbeidet med å utvikle det helhetlige barnevernet. Det avholdes styringsmøter og dialogmøter som styrker samarbeidet mellom bydelene, og mellom bydelene og Barne- og familieetaten. Målsettingen er at brukerne får gode og likeverdige tjenester uavhengig av bydelstilthørighet.

Ansatte i barnevernet har krevende oppgaver, og det stilles krav til den enkeltes kompetanse og erfaring. Opplæringsplan for barneverntjenesten i Oslo, sammen med lokale opplæringsplaner, legges til grunn for opplæringen av bydelenes barneverntjenester. I løpet av 2012/2013 er det gjennomført et eget opplæringsprogram for barnevernledere og merkantilt ansatte. Videre er opplæringsprogram som styrker barn og foreldres medvirkning i egen barnevernsak, som for eksempel "Barnesamtalen" og "Familieråd" videreført.

For å sikre at barn og unge i barnevernet fullfører skolegang, er det inngått Oslostandard for samarbeid mellom barnevern og skole.

Fosterhjem er det viktigste omsorgstiltaket for barn som over en tid ikke kan bo i sitt opprinnelige hjem. Oslo kommune ønsker å sikre god rekruttering av nye fosterhjem, og øke stabiliteten av hjem som tar oppdrag for bydelene. Bydelene inngår fosterhjemsavtale med det enkelte fosterhjem. For å bidra til stabile og gode fosterhjem gjennomgås fosterforeldrenes lønns- og arbeidsvilkår.

Foreldre som er fratatt omsorgen for sitt eget barn er i en sårbar situasjon og har behov for bistand og oppfølging. Oslo kommune vil vurdere hvordan foreldrene kan ivaretas bedre, enten i kommunal regi eller i samarbeid med familievernkontorene.

3. Mål

Byrådets mål er at:

- barn, unge og familier får oppfølging og tiltak i tråd med sine behov
- barn, unge og familier får likeverdige tjenester uavhengig av bydelstilthørighet
- brukere av barneverntjenesten skal sikres medvirkning i egen sak ved at deres synspunkter blir hørt

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- at bydelene utvikler egne kvalitative gode hjelpetiltak i bydelen, eller i samarbeid med andre bydeler
- gjennomføre felles opplæringsprogram for alle bydelene, blant annet i "Barnesamtalen" og "Familieråd"
- vurdere endringer i fosterforeldres lønns- og arbeidsvilkår
- ta initiativ til et samarbeid med familiekontorene om oppfølging av foreldre som mister omsorgen for eget barn

Måltall for : Funksjonsområde 2B - Barnevern (EST)	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	100 %	95 %	100 %	100 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	4	3,2	4	4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn	4	3,6	4	4
Andel barn i hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan per 31.12. *	100 %	96 %	100 %	100 %

* nytt måltall fra 2011

Nøkkeltall for: Nøkkeltall: Funksjonsområde 2B - Barnevern (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Barn med tiltak i løpet av året	5 612	5 613	5 460
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	4,7	4,6	4,4
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	10 365	10 416	10 679
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	151 076	151 650	158 514
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	36 144	40 554	45 651
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	44 227	34 759	30 547
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	504 868	521 340	549 835

Kilde: SSB/Kostra - barnevern, kommune nivå 2 og bydel - nivå 3, bydelene summert.

Nøkkeltallstabellen er endret fra 2012

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Vern mot menneskehandel	6 000
IKT-tiltak barnevern	2 300
IKT-tiltak barnevern datavarehus	800

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Statlig styrking barnevern etter delkriteriesett barnevern	58 479
Bydel St.Hanshaugen statlig styrking barnevern, sentrumsansvar	1 915

B. Forebyggende barne- og ungdomsarbeid

1. Ansvar

Bydelene skal bidra til å sikre alle barn og ungdom i Oslo en god oppvekst. Gode og trygge forebyggende tiltak er grunnmuren i dette arbeidet. Det finnes tiltak i bydelene og i Oslo sentrum både i regi av kommunen og av organisasjoner.

2. Situasjonsbeskrivelse

Bystyremelding 2/2010 "Ung i Oslo" ligger til grunn for byrådets arbeid med forebyggende tiltak og fritids-tilbud til ungdom.

Antallet kommunale og private fritidstiltak i Oslo har vært stabilt i flere tiår. Det samlede besøket har også vært stabilt. Ungdom er mer mobile enn før og bruker fritidstiltak på tvers av byen. Fritidstiltakenes brukere gjenspeiler godt Oslos befolkningssammensetning. Alle bydeler har kommunale fritidstiltak, men det finnes flest i indre by og i Groruddalen.

Oslo er en trygg by å vokse opp i og oppvekstmiljøene er i hovedsak gode. Mange unge bruker sentrum som fritidsarena og faren for å knyttes til uheldige miljøer med rusmiddelmisbruk og kriminell adferd er større der enn i lokalmiljøene. Derfor satser byrådet også på forebyggende tiltak i Oslo sentrum. Denne innsatsen har vært styrket de to siste årene, både med kommunale

tiltak og tiltak i regi av Oslo Røde Kors. Tiltakene i sentrum når også fram til ungdom som er eldre enn de som bruker de lokale tilbudene. For å dempe uheldig bruk av sentrum har byrådet de tre siste årene, gitt alle bydelene mulighet til å tilby lokale ungdomstiltak på lørdagskveldene. Mange frivillige tiltak gir et stort og variert tilbud i bydelene. Disse tiltakene mottar en fast medlemsbasert støtte.

Alle bydelene har egne barne- og ungdomsråd som uttaler seg til bydelsutvalgene i spørsmål som angår barn og unge. Sentralt ungdomsråd (SUR) har jevnlig møter med byrådet om saker som gjelder ungdom. I tråd med bystyremelding *Ung i Oslo* er det de to siste årene gjennomført en sentral ungdomshøring med fokus henholdsvis på trygghet/kriminalitet og helse. Byrådet vil videreføre støtten til årlige ungdomshøring-er rettet mot særlige aktuelle temaer.

For å styrke ungdomsarbeidernes kompetanse er det også i 2013 gjennomført to opplæringskonferanser i regi av Barne – og ungdomsfaglig forum (BUFF) og kurs rettet mot nyansatte ungdomsarbeidere. Disse tiltakene og det nordiske storby samarbeidet om ungdom vil bli videreført.

Samarbeid mellom forebyggende arbeid og øvrige tiltak er avgjørende for å oppdage og unngå uheldig utvikling for enkelte ungdommer og utsatte grupper.

SaLTo er en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid. Alle bydeler har en egen SaLTo-koordinator som sikrer samarbeid mellom ulike aktører lokalt og regionalt. Det er også et godt utbygd byomfattende SaLTo-nettverk for arbeidet for et tryggere Oslo. Modellen er forankret i toppledelsen i Oslo kommune og Oslo politidistrikt, med politirådet som styringsgruppe for arbeidet.

SaLTo-sekretariatet i Velferdsetaten har ansvar for faglige oppdateringer og samarbeid på tvers av bydelene og andre relevante samarbeidspartnere. I SaLTo handlingsprogram er overordnede tiltak samlet under ett og det angir retningen på SaLTo-arbeidet. SaLTo-koordinatorene i bydelene har lokale styringsgrupper og handlingsplaner.

Kriminaliteten blant unge under 18 år fortsetter å synke i Oslo på tross av stor befolkningsøkning i aldersgruppen. Antallet unge gjengangere som er registrert for 4 eller flere straffbare forhold de siste 12 månedene går også ned. Et flertall av unge gjengangere fra tidligere år blir ikke registrert for nye straffbare forhold. Se for

øvrige *Eldre og sosiale tjenester, byomfattende tiltak* kap. 362 *kriminalitetsforebygging blant ungdom*.

Det har fra 2013 blitt utlyst midler til kriminalitetsforebyggende tiltak i Oslo i regi av frivillige og ideelle organisasjoner. Det vektlegges at tiltakene er kriminalitetsforebyggende, rettet mot barn og ungdom og er byomfattende.

Oslo kommune er en av bykommunene som mottar tilskudd til Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn. Tilskuddsordningen er et virkemiddel for å bidra til å bedre oppvekst- og levkår i større bysamfunn. 8 bydeler har egen saksbehandling av søknader og søknader om byomfattende tiltak og tiltak i bydelene Frogner, Nordre Aker, Nordstrand, St. Hanshaugen, Ullern, Vestre Aker og Østensjø behandles av byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester. Fra 2013 er det Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som forvalter tilskuddsordningen. Kommunene oversender søknadene og sine prioriteringer og Bufdir tildeler tilskuddene.

3.1

3. Mål

Byrådets mål er at:

- alle barn og unge i Oslo har tilbud om gode og inkluderende fritidsaktiviteter hvor de unge selv kan medvirke i utformingen av tilbudene
- barne- og ungdomskriminaliteten reduseres og at unges rusbruk reduseres
- barn og ungdom deltar i og fullfører utdanning

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- videreføre inkluderende og forebyggende ungdomstiltak i bydelene og i sentrum
- gi utsatte barn og unge særskilt oppmerksomhet og sette inn tiltak tidligst mulig
- iverksettes gode tiltak for unge som er registrert for alvorlig eller gjentatt kriminalitet
- arbeide for at kompetanse tilføres, at erfaringer deles og at ungdomsarbeidere får tilgang til oppdatert fagkunnskap
- stimulere frivillig innsats for barn og unge og vektlegge de unges medvirkning

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Ungdomstiltak	6 713

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusenkroner)</u>	
Fordelt alle bydeler - SaLTo	6 660
Bydel Gamle Oslo - Riverside	6 000
Bydel Søndre Nordstrand - Hvervenbukta motorsenter	3 430
Bydel Stovner - Stovner Rockefabrikk	2 160
Bydel Stovner - Groruddalen motorsenter	1 760
Bydel Østensjø - Rødhettestreket	940
Bydel Sagene - Ung Metro	900
Bydel St.Hanshaugen - SaLTo sentrum	550
Bydel St.Hanshaugen - Marteprojektet	275

C. Helse- og omsorgstjenester til barn og unge

1. Ansvarsområde

Bydelenes lovbestemte helse- og omsorgstjenester til barn og unge består av helsestasjons- og skolehelsetjeneste, barnehabilitering og tjenester til barn med spesielle behov.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres foresatte, og har følgende ansvarsområder:

- Svangerskaps- og barselsomsorg
- Helsestasjonstjeneste til barn 0-5 år
- Skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående skole
- Helsestasjon for ungdom
- Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom
- Helsestasjon for hørselshemmet ungdom.

Helse- og sosialtjenester til barn og unge er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Barn med nedsatt funksjonsevne kan også ha rett til spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten gir et viktig helsetilbud til alle barn og unge og deres familier og skal bidra til å forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er ofte første kontakt for barn og familier med spesielle behov, og har derfor en svært viktig rolle i å bidra til at det gis et helhetlig og samordnet hjelpetilbud.

Tjenesten har også en sentral rolle i å bistå barn og unge som er eller står i fare for å bli utsatt for omsorgssvikt, herunder kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap.

2. Situasjonsbeskrivelse

I 2012 ble det født 10 133 barn i Oslo mot 10 168 i 2011. Befolkningsprognosene tilsier at veksten i gruppen barn og unge mellom 6 og 18 år vil være større enn i totalbefolkningen for øvrig frem mot 2030. Etterspørsel etter tjenester fra svangerskapsomsorgen fortsetter og etterspørselen etter tjenester fra helsestasjonene og skolehelsetjenesten vil øke. Bydelene forutsettes å prioritere hjemmebesøk etter fødsel.

Alle barn har rett til tilbud om vaksinasjon i tråd med barnevaksinasjonsprogrammet, for å hindre utbredelse av farlige sykdommer som for eksempel difteri, stivkrampe, kikhoste, tuberkulose, og poliomyelitt. Av 16-åringer i Oslo er ca 91 % fullvaksinert, mens hele Norge har en dekning på ca 93 %. For toåringer er tilsvarende tall ca 92 % i Oslo og nesten 94 % for hele landet.

Helsedirektoratet har utarbeidet et anbefalt program for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Ved å følge dette standardiserte programmet vil tjenestene komme i personlig kontakt med alle småbarnsfamilier. De kan derved nå hele befolkningen med forebyggende tiltak. Samtidig gir dette gode muligheter til å kartlegge familier og barn med risikotilstander slik at det kan iverksettes spesiell forebygging eller andre tiltak når det er behov for det.

Byrådet har i 2013 gjennomført en kartlegging av helsestasjons- og skolehelsetjenestetilbudet i bydelene som viser at ingen bydeler følger det nasjonale programmet fullt ut. De fleste bydeler har redusert det

standardiserte programmet som tilbys til alle, og i noen grad erstattet det med åpne tilbud, hvor de som selv oppsøker tjenesten får et tilbud.

Helse- og sosialtjenestene skal bistå familier som trenger det, slik at barn og unge får en god og trygg oppvekst. Byrådet legger vekt på at tjenestene skal være tilgjengelige og dimensjonert for å gi et tilbud i tråd med familienes behov.

Alle bydeler har samordnet plan for bistand til barn og unge i en vanskelig livssituasjon som følge av blant annet rusmiddelmisbrukende eller psykisk syke foreldre, eller barn som lever med vold i familien.

Hver bydel skal ha en koordinerende enhet som har ansvar for at tjenestene samarbeider og gir den hjelpen det er behov for. Bydelene skal tilby barn og unge og deres familier koordinerte tjenester som ivaretar den enkeltes behov for habilitering og rehabilitering. Individuell plan (IP) er et viktig verktøy for å ivareta dette. Bydelene skal sikre en god overgang til voksenhabilitering når ungdommen fyller 18 år.

Barn, unge og deres familier skal få hjelp så tidlig som mulig, og bydelene tjenester skal ha kunnskap og kompetanse om barns spesielle behov. Byrådet forutsetter at det legges til rette for samarbeid med hjemmet og medvirkning fra foreldre/foresatte/pårørende.

Skolehelsetjenesten i videregående skoler er styrket i 2011, 2012 og 2013, gjennom tildeling etter faktisk antall elever, slik at helsesøster skal være tilgjengelig ved alle videregående skoler.

Byrådet styrker funksjonsområdet med ytterligere 21 mill. i 2014. 18,750 mill. fordeles bydelene etter kriterier. Byrådet forventer at bydelene prioriterer det generelle helsestasjonstilbudet og sørger for å gi tilbud i tråd med det nasjonale programmet. 0,75 mill. prioriteres til utvikling av kompetansehevende tilbud til helsestasjons- og skolehelsetjenesten i Helsestaten og 1,5 mill. prioriteres til et tverrfaglig prosjekt for helsestasjon, tannhelsetjeneste og barnehager, hvor målet er å redusere forekomst av karies blant 5-åringene.

Femåringer i Oslo har langt dårligere tannhelse enn landsgjennomsnittet. Dårlig tannhelse har oftest sammenheng med uheldig kosthold, blant annet med mye sukker. Feil ernæring legger grunnlag for dårlig fremtidig helse, med fare for blant annet overvekt og diabetes. Prosjektet er 4-årig og legges til Helsestaten og bydelene Gamle Oslo og Grorud.

Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom videreføres i tråd med vedtatt Handlingsplan mot diskriminering av lesbiske og homofile.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er sentrale i arbeidet for å forebygge tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Alle bydeler gir tilbud om samtale og frivillig underlivsundersøkelse som ledd i det forebyggende arbeidet mot kjønnslemlestelse.

3.1

3. Mål

Byrådets mål er å:

- Ha en god og lett tilgjengelig helsestasjons- og skolehelsetjeneste til alle barn, unge og deres foresatte
- bidra til at barn, unge og familier med spesielle behov får koordinerte tjenester og hjelp så tidlig som mulig
- forhindre tvangsekteskap og bistå de som har vært utsatt for dette
- forhindre og avdekke overgrep mot barn

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- at skolehelsetjenesten har en sentral rolle i kommunens folkehelsearbeid og arbeider helsefremmende og forebyggende, både med fysisk og psykisk helse og med sosiale forhold
- følge opp gravide og småbarnsfamilier med helsestasjonstilbud og tilbud om hjemmebesøk etter fødsel
- at bydelene skal legge til rette for et godt samarbeid mellom skolehelsetjenesten og skolene, og med minoritetsrådgiverne
- at helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal være årvåkne for tegn på overgrep og omsorgssvikt
- at virksomheten skal ha et system for å sende bekymringsmeldinger om mulige overgrep til barnevernet
- ha et system for helsekontroller av småbarn og innkallings- og oppfølgingsrutiner som sikrer at alle barn får et tilbud.
- gi tilpassede råd og veiledning om kosthold og ernæring
- at bydelene skal arbeide for å øke vaksinasjonsdekningen opp til landsgjennomsnittet
- ha en planmessig forebygging av tvangsekteskap og kjønnslemlestelse og hjelp til de som er utsatt for slike overgrep.

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
IKT-tiltak helsestasjon (kap. 308)	1 300

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Fordelt alle bydeler-tilskudd psykisk helse etter FO2B kriterier	76 650
Fordelt alle bydeler styrking helsestasjons- skolehelstjeneste etter FO2B kriterier	18 750
Fordelt bydeler skolehelstjeneste vgd.skole (elevtall)	7 500
Bydel Alna - fysioterapitjenester Haukåsen skoler	1 170
Bydel St.Hanshaugen-fysioterapitjenester Blindernveien skoler	413

Funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	Budsjett 2013 *	Forslag 2014 *
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		6 962 362	7 147 984
Sum utgifter		6 962 362	7 147 984
Netto utgifter	7 031 505	6 962 362	7 147 984

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO3 som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2013 vises til vedlegg 3 i Dok.3/13.

1. Ansvarsområde

Byrådets mål er at Oslo skal være foregangsby på kvalitet i eldreomsorgen.

Funksjonsområdet 3 Pleie og omsorg omfatter aktivisering og servicetilbud til eldre og funksjonshemmede, habilitering og rehabilitering, pleie og omsorgstjenester som praktisk bistand, hjemmesykepleie og annen hjelp til hjemmeboende, bo- og institusjonstilbud, samt transport for mennesker med funksjonsnedsettelse.

2. Situasjonsbeskrivelse

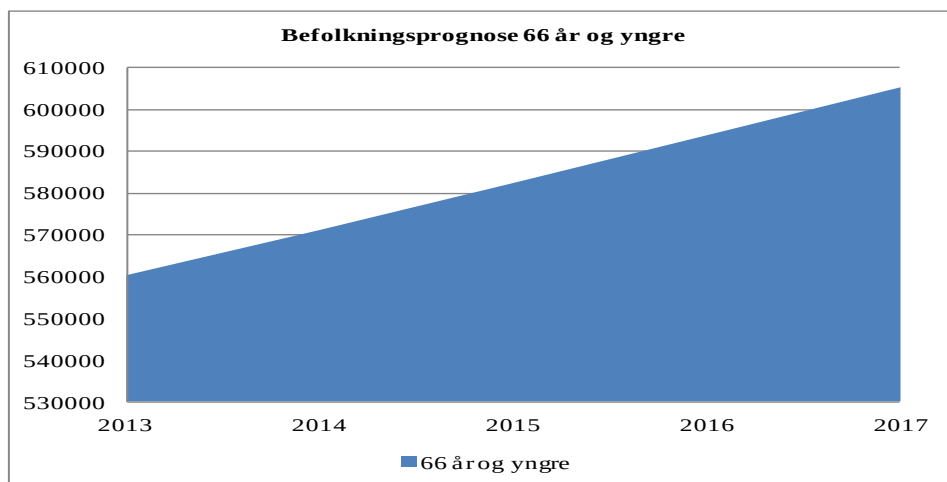
Økt behov i befolkningen

Fra 2013 til 2017 antas befolkningen i Oslo å øke med ca 52 000 innbyggere, fra ca 624 000 til 676 000. 86 % av økningen vil skje i aldersgruppen under 67 år. Aldersgruppen 67-79 forventes å øke kraftig i årene fremover. Det er naturlig nok i denne aldersgruppen hvor den mye omtalte eldrebølgen avtegner seg først. Oslo vil få flere eldre over 90 år i årene frem til 2017.

Samtidig vil antall eldre i aldersgruppene 80-89 år reduseres, slik at aldersgruppene over 80 år samlet sett vil gå noe ned fram til 2020.

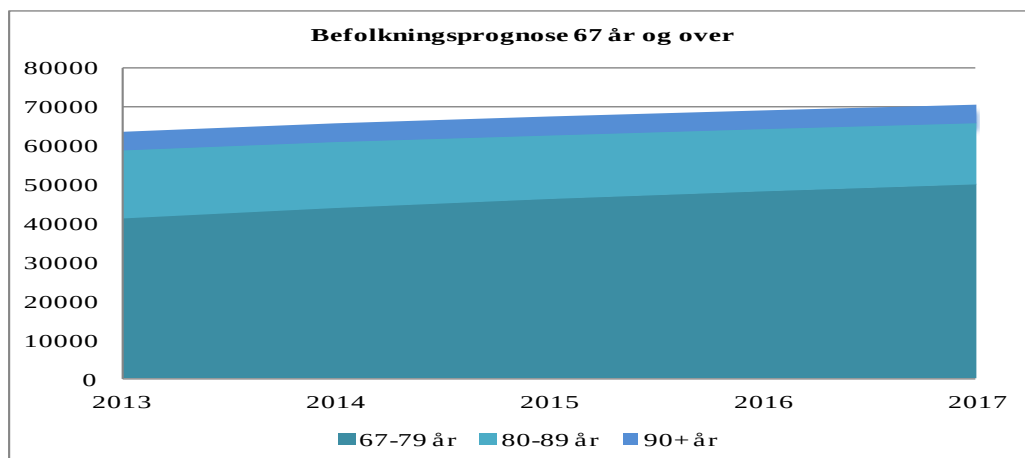
Brukere under 67 år omfatter både de som får tjenester i eget hjem, beboere i barneboliger, spesialtilpassede boliger og andre hjemlede boformer hvor bydelene fatter vedtak. Gruppen hadde i 2012 en brukerrate, dvs andelen innbyggere i aldersgruppen som mottar tjenester, på 1,03 % på hjemmetjenester og 0,12 % på lov-hjemlede boformer. Brukerne er hovedsaklig personer med behov for omfattende og ofte livslange tjenester. Brukere under 67 år mottar i hovedsak hjemmetjenester, og i liten grad institusjonstjenester.

I hjemmetjenestene utgjør yngre brukere ca 35 % av alle mottagere. De mottar flere typer hjemmetjenester og flere timer hjelp pr bruker enn eldre brukere. Om lag 67 % av ressursene i hjemmetjenestene går til brukere under 67 år.

Kilde: UKE – befolkningsfremskrivning pr mai 2013

Økningen i befolkningen 0-66 år vil ut fra dagens brukerrater kunne innebære ca 580 flere tjenestemottakere i denne aldersgruppen frem mot 2017.

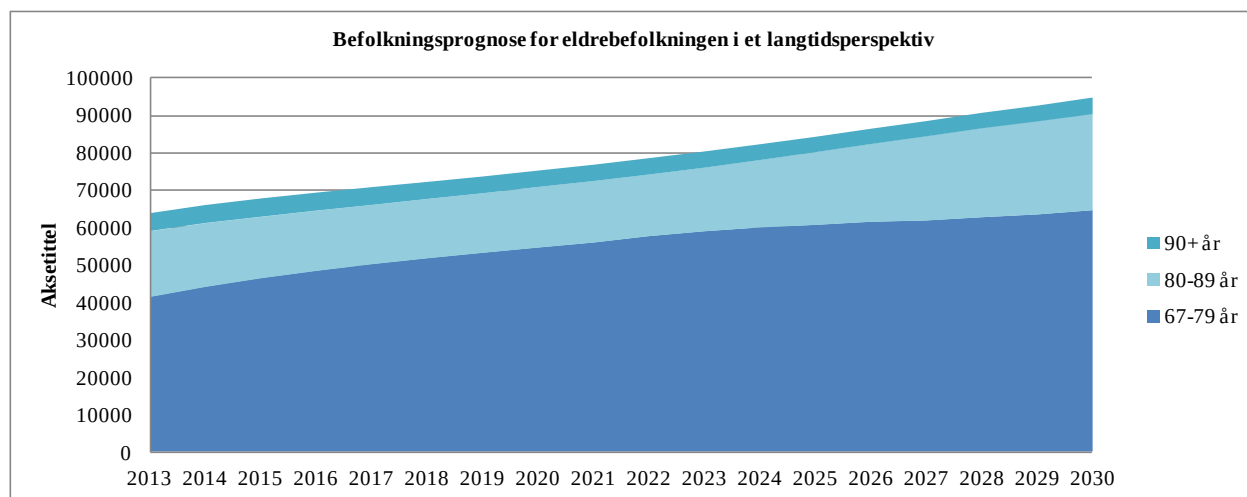
Kilde: UKE – befolkningsfremskrivning pr mai 2013

Alle aldersgrupper samlet

De demografiske endringene antas å medføre økt behov for både institusjons- og hjemmetjenester frem mot 2017. Økningen i aldersgruppene under 67 år, fra 67-79 år og 90+ år vil kunne utløse et større behov for tjenester enn den forventede reduksjon i tjenestebehov som følge av nedgangen i gruppen 80-89 år.

Dersom brukerraten forblir konstant forventes det at antallet mottagere av pleie- og omsorgstjenester øker

med ca 660 frem mot 2017. Stadig flere ønsker å bo hjemme lengst mulig. Derfor er det et mål at en større andel av nye tjenestemottagerne skal få tilbud om hjemmetjenester og eventuelt tilpasset bolig fremfor et tilbud i institusjon. Bolig med heldøgns bemaning/Omsorg+ vil kunne være en alternativ tjeneste til institusjon for noen av disse fremtidige tjenestemottagerne.

Kilde: UKE – befolkningsfremskrivning pr mai 2013

Befolkningsendring i eldrebefolkningen i et langtidsperspektiv

Fremskrivningen viser at befolkningen over 67 år vil øke jevnt frem mot år 2030. Frem til 2023 er det vekslen i befolkningsgruppen 67-79 år som i hovedsak står

for økningen i forhold til 2013. Befolkning 80+ vil reduseres frem til 2018 for så å øke gradvis igjen. Først i 2024 vil befolkningen 80+ igjen være lik i antall som i 2013. Fra 2023 øker befolkningen 80+ kraftig frem mot 2030.

Utviklingstrekk for hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten - aktivitetsnivå pr. 31.12	2010	2011	2012	Endring 2010-2012	
Antall brukere med kun praktisk bistand	6 532	6 490	6 291	-241	-3,7 %
Antall brukere med kun hjemmesykepleie	4 348	4 368	4 643	295	6,8 %
Antall brukere med begge tjenester	5 754	5 715	5 549	-205	-3,6 %
Sum brukere hjemmetjenesten	16 634	16 573	16 483	-151	-0,9 %
Antall brukere under 67 år	5 562	5 601	5 846	284	5,1 %

Utviklingstrekk for brukerrater i hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten - brukerrater pr. 31.12.	2010	2011	2012	Endring 2010-2012	
Andel innbyggere under 67 år som mottar hjemmetjenester	1,0 %	1,0 %	1,0 %		0,0 %
Andel egne innbyggere 67-79 år med hjemmetjenester	8,3 %	7,8 %	7,5 %		-0,8 %
Andel egne innbyggere 80-89 år med hjemmetjenester	31,6 %	31,6 %	30,4 %		-1,2 %
Andel egne innbyggere 90 år + med hjemmetjenester	45,9 %	46,6 %	46,3 %		0,4 %

Utviklingstrekk for institusjon

Institusjon* - aktivitetsnivå pr. 31.12	2010	2011	2012	Endring 2010-2012	
Antall beboere i institusjon*	5 152	5 137	5 146	-6	-0,1 %
Antall beboere i institusjon* under 67 år	621	658	665	44	7,1 %

Utviklingstrekk for brukerrater i institusjon

Institusjon* - brukerrater pr. 31.12	2010	2011	2012	Endring 2010-2012	
Andel egne innbyggere 67-79 år som bor i institusjon *	2,0 %	2,1 %	2,0 %	0,0 %	0,0 %
Andel egne innbyggere 80-89 år som bor i institusjon*	11,8 %	11,2 %	11,3 %	-0,4 %	-0,4 %
Andel egne innbyggere 90 år + som bor i institusjon*	34,2 %	33,9 %	34,7 %	0,4 %	0,4 %

Kilde: Oslostatistikken

*Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie til alle aldersgrupper, både langtid- og tidsbegrensede opphold.

Samlet sett viser utviklingen for hjemmetjenester i perioden 2010-2012 at antallet brukere under 67 år er økt noe. Brukerraten for gruppene 67-79 år og 80-89 år er noe redusert, mens andelen innbyggere over 90 år som mottar hjemmetjenester, er ganske stabil.

Fra 2010 ble det innført prissubsidier på sykehjemsplasser i Oslo. Resultatene viser at brukerraten for innbyggere 80-89 år i institusjon er noe redusert fra 11,8 prosent til 11,3 prosent og noe økt for de over 90 år fra 34,2 prosent til 34,7 prosent. For aldersgruppene 67-79 år er brukerraten uendret med 2% i 2012 sammenlignet med resultatet i 2010.

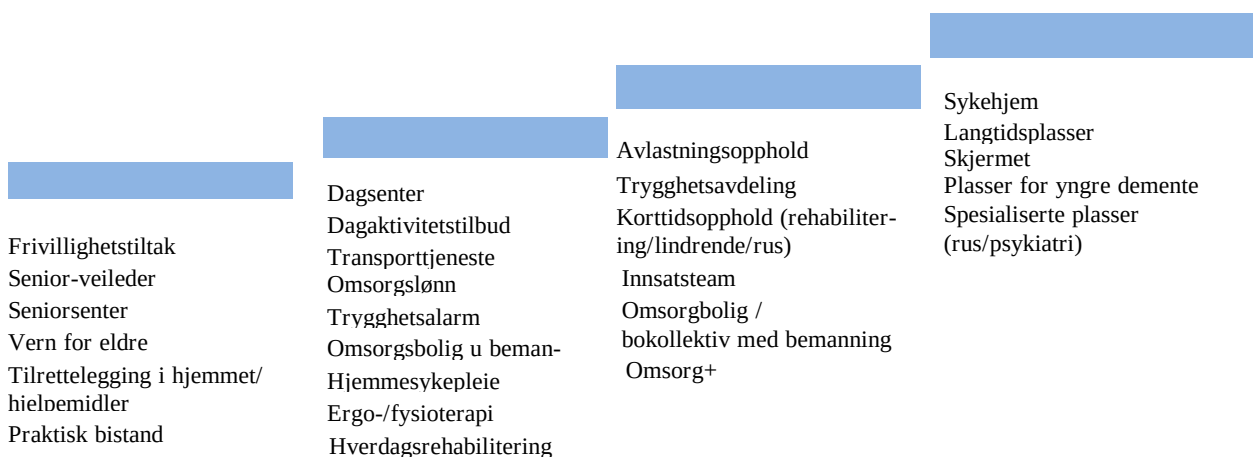
Byrådet forutsetter at tilskuddsordningen for brukere med ressurskrevende tjenester videreføres fra statens side med samme innretning i 2014 som for 2013. Oslo kommune mottok i 2013 statlig kompensasjon på 564,928 mill. kroner for til sammen 624 brukere for 2012.

Tiltakstrappen

Ved tildeling av tjenester og tiltak i Oslo kommune legges Leon-prinsippet (Laveste Effektive Omsorgsnivå) til grunn, som vist i Tiltakstrappen nedenfor. Den viser hvordan pleie- og omsorgstjenestene skal innrettes for å møte flest mulig med et riktig tjenestetilbud.

3.1

Tiltakstrappen

Med utgangspunkt i LEON-prinsippet og tiltakstrappen videreutvikles tjenestene på tre hovedområder; forebyggende og aktivitetsskapende tjenester, tjenester i egen bolig, samt varige og tilrettelagte bo- og omsorgstilbud.

Brukerne skal kunne bevege seg både opp- og nedover i tjenestetrappen. For hvert trinn oppover i trappen er det vanligvis behov for vesentlig økt ressursinnsats. I noen situasjoner kan et stort omfang av tjenester på lavere trinn koste mer enn tjenester på høyere trinn. Eksempelvis kan kommunens kostnader knyttet til drift av en institusjonsplass være lavere enn omfattende pleie- og omsorgstjenester i eget hjem.

Seniormeldingen: Selvstendige, aktive og trygge eldre i Oslo vil bli lagt frem for bystyret i løpet av høsten. Der vil fremtidens muligheter og utfordringer i eldreomsorgen bli beskrevet. Etter vedtak i bystyret vil Byrådet operasjonalisere denne ved å sikre et bærekraftig, helhetlig og koordinert innovasjons- og utviklingsarbeid i omsorgstjenestene. Aktuelle tiltak bør ta i bruk de samlede omsorgsressursene på nye måter ved å utvikle nye omsorgsformer gjennom teknologi, ny kunnskap og nye faglige metoder.

Byrådet vil prioritere forebyggende tiltak og tidlig innsats, hverdagsrehabilitering og rehabilitering. Målet er at eldre skal opprettholde et godt funksjonsnivå lenge. Dermed kan de leve selvstendige liv i egen bolig lengre enn i dag. Det vil utsette behovet for å motta tjenester på høyere trinn i trappen. Det skal satses på områdene ernæring, hverdagsrehabilitering og tilrettelegging i hjemmet og dag- og aktivitetstilbud til hjemmeboende med demenssykdom.

Brukerne har ulike behov og ønsker. Tjenestetilbudet i bydelene er utbygget og dimensjonert forskjellig. Dette kan eksempelvis føre til at brukere med tilsynelatende like behov for pleie- og omsorgstjenester kan motta tjenester på forskjellige trinn i tiltakstrappen. Byrådet vil videreføre arbeidet med å skape større likhet og forutsigbarhet for søkerne i saksbehandling av søknader om helse- og omsorgstjenester i bydelene.

Forebyggende og aktivitetsskapende tilbud

Byrådet vil at eldre/seniorsentrene skal være et tilbud til alle innbyggere over 67 år. Seniorsentrene bør kunne få flere oppgaver og sette oppsøkende virksomhet i fokus. Bruken av seniorsentrene kan økes ved å tilrettelegge tilbudene for nye brukergrupper.

Alle bydeler skal ha en seniorveiledertjeneste som har ansvar for oppsøkende virksomhet hos de som er over 80 år og som ikke mottar tjenester fra kommunen. I tillegg skal det vurderes om andre målgrupper er aktuelle. De senere år har det blitt lagt ned mye arbeid i å utvikle seniorveiledertjenesten.

Aktiviteter på dagtid er et viktig forebyggende tiltak for mennesker med funksjonsnedsettelse. Dagtilbudene skal være innrettet for å møte ulike behov. Der bydelene oppretter egne dagsentertilbud forutsettes at kvalitetskravene, som er utarbeidet for kjøp av dagsenterplasser i Oslo kommune, er retningsgivende.

Tilrettelagt transporttilbud

TT-ordningen skal være en del av Oslos kollektivtransporttilbud. Byrådet er opptatt av at TT-ordningen skal tilpasses transportbehov og funksjonsnivå, og at behovet for individuelle spesialløsninger for brukere med særskilte behov skal ivaretas.

Samtidig vil byrådet fortsette å arbeide med universell utforming i det ordinære kollektivtilbudet slik at flest mulig kan benytte seg av dette.

Byrådet gjennomførte TT-prosjekt 2011-2013, som blant annet har utarbeidet forslag til en ny fremtidsrettet TT-ordning i Oslo. Byrådet fremmet i april 2013 sak om dette. Saken ligger til behandling i bystyret. Byrådet avventer bystyrets behandling av denne saken.

Staten har i flere år gjennomført et prøveprosjekt for reiser til arbeid og høyere utdanning i hele landet utenom Oslo. Oslo har hatt tilsvarende eget tilbud i sin TT-ordning. Fra 1.1.2013 er dette en fast statlig ordning, der også Oslo er med. Inntil organiseringen er klar, gjennomføres reisene for Oslos brukere i TT-ordningen, og staten kompenserer kommunen for kostnadene. Staten planlegger å starte sin ordning i Oslo 1.9.2014. Byrådet vil delta i arbeidet for en brukertilpasset statlig ordning og tilrettelegge for overgangen for Oslos brukere.

NAV hjelpemiddelsentralen

Samlokalisering av NAV hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus på Økern og Hjelpemiddelteknisk enhet samt Rådgivningskontoret for hørselshemmede er gjennomført. Det skal arbeides videre med å ta ut ytterligere synergieffekter av samlokalisering av de statlige og kommunale tjenestene, til beste for brukerne. Det skal arbeides for å overføre kommunens lager for midlertidig utlån på Grünerløkka til Hjelpemiddelteknisk enhet.

Tjenester i egen bolig

Det er høy brukertilfredshet i hjemmetjenestene. I brukerundersøkelsen gjennomført i 2012 svarte 85 % av de som mottok hjemmesykepleie og 83 % av de som mottok praktisk bistand at de helhetlig sett var fornøyd med tjenestene. Det er små forskjeller i fornøydhet

mellom brukere som hadde valgt privat leverandør og de som mottar tjenesten fra kommunal leverandør. Det er derimot store forskjeller i fornøydhet mellom bydelene. Svarprosenten på brukerundersøkelsen i 2012 var 38 %. Brukerundersøkelsene gjennomføres av eksterne på oppdrag fra Helsestaten.

Oslo kommune har brukervalg både innen hjemmesykepleien, praktisk bistand og omfatter også brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Ti leverandører har tjenestekonsesjon for å levere praktisk bistand, seks av disse tilbyr også hjemmesykepleie. Avtalene med leverandørene løper til 31.03.2015. Nye leverandører kan årlig søke om tjenestekonsesjon i brukervalgsordningen. Brukervalgsordningen vil bli evaluert før nåværende tjenestekonsesjoner utgår og skal utlyses på nytt fra 2015. Helsestaten vil forestå evalueringen.

Brukere som er avhengig av å kommunisere ved hjelp av tegnspråk, kan velge praktisk bistand fra den kommunale hjemmetjenesten for døve og døvblinde.

Håndterminaler (PDA) er i bruk i hjemmetjenestene, også hos private leverandører i brukervalgsordningen.

Brukermedvirkning er en viktig forutsetning når tjenester utformes. Tjenestemottakerne er ressurspersoner og deres erfaringsbaserte kunnskap skal sidestilles med profesjonenes fagkompetanse. Byrådet legger vekt på brukermedvirkning og det forutsettes at bydelene arbeider videre med å tilrettelegge for dette.

For personer, uansett alder, med behov for koordinerte og helhetlige tjenester skal Individuell Plan vurderes. Rett til Individuell Plan er lovhjemlet, og planen er ett viktig verktøy i utforming av tjenestetilbudet.

Det er viktig å støtte familien som omsorgsyrer når familiemedlemmer tar hovedansvaret for pleie- og omsorgstrengende. Byrådet forutsetter derfor at bydelene aktivt benytter hele tiltakstrappen og tilbyr supplerende hjemmetjenester, og/eller ordninger som avlastning, støttekontakt, omsorgslønn og/eller korttidsopphold i institusjon.

Det forutsettes videre at bydelene følger opp den årlige brannkontrollen hos brukere som mottar hjemmetjenester.

Byrådet vil fortsatt satse på tilbudet til hjemmeboende med demenssykdom. Det skal være tilbud om tidlig utredning og diagnostisering ved mistanke om demenssykdom, hvor bydelenes demensteam i samarbeid med fastlegene har en viktig rolle. Videre er dagaktivitetstilbud viktig både for de som er rammet og som avlastning for pårørende.

Det har fra 2012 vært mulig å søke om statlige investeringsmidler til å etablere dagaktivitetstilbud. Ved årsskiftet 2012/ 2013 hadde syv bydeler søkt om eller

mottatt slikt tilskudd. Flere bydeler har etablert dagtilbud som finansieres av bydelens egne midler. Byrådet vil at alle bydeler skal ha dagaktivitetstilbud for personer med demenssykdom. Tilbudene kan etableres lokalt i en eller flere bydeler og som byomfattende tilbud gjennom Sykehjemsetaten, og kan ha forskjellig innretning og lokalisering.

Bydelene har i sin bestillerorganisasjon en demenskoordinator med særskilt ansvar for samarbeid med bruker, pårørende og kommunale og statlige virksomheter. Bydelene skal også ha demensteam, som kan bidra til og delta i utredning og diagnostisering, samt systematisk oppfølging av personer med demens.

Geriatrisk ressurscenter (tidligere Geria, Oslo kommunes ressurscenter for alderspsykiatri og demens) har en koordinerende rolle i arbeidet med å gi bedre tilbud til personer med demenssykdom, samt for nettverket for bydelens demenskoordinatorer og demensteam.

Det er et mål at Individuell Plan i større grad også benyttes i oppfølgingen av personer med demens.

Byrådet vil i 2014 fortsatt ha fokus på ernærings situasjonen for pleie- og omsorgstjenestens brukere. Det er i 2013 igangsatt prosjekt "Løft for bedre ernæring" i samarbeid mellom Helseetaten og Utviklingssenter for hjemmetjenester i Bydel Bjerke. Prosjektet har fokus både på kompetanseheving blant ansatte og utprøving av tilbud om deltakelse i "spisegruppe" i en bydel. Det er også lokale prosjekter i bydelene med mål om å bedre ernærings situasjonen for utsatte brukere. Helseetaten vil utarbeide en rapport om de forskjellige tiltakene og effekten av disse.

Samhandlingsreformen har medført at helsetjenester som tidligere ble utført i sykehusene nå utføres i kommunenes helse- og omsorgstjenester. Kommunen får større ansvar både for tjenestetilbud før og i etterkant av sykehusopphold. I enkelte tilfeller vil også kommunalt tilbud erstatte det tilbudet som sykehusene ga tidligere. Dette stiller økte krav til både tjenesteproduksjon, kapasitet og kompetanse i de kommunale tjenestene.

Kommunene fikk fra 2012 ansvaret for tjenester til utskrivningsklare pasienter fra sykehusene fra første dag. Dette har gitt en stor økning i antallet meldinger om utskrivningsklare pasienter til bydelenes bestillerkontor. Erfaringene viser at om lag 50% av disse reiser hjem med eller uten tjenester. For de som trenger institusjonsopphold har Sykehjemsetaten så langt hatt kapasitet til å dekke økt etterspørsel etter midlertidig opp-

hold til denne gruppen. Det medisinske og pleiefaglige tilbudet i korttidsavdelingene er styrket. I tillegg er hjemmetjenestene styrket.

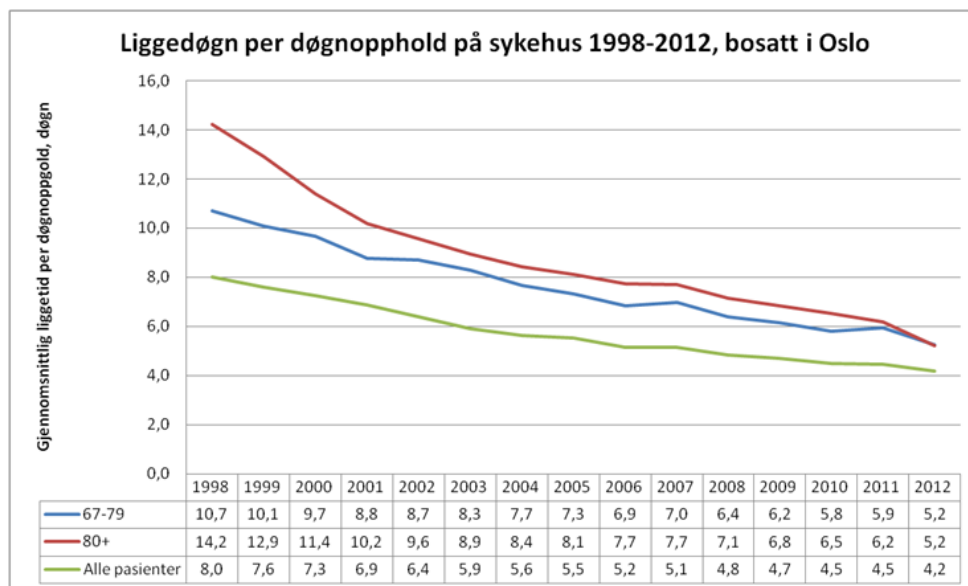
Oslo kommune og Helse Sør-Øst vil videreutvikle samarbeidet om å etablere samhandlingsarena Aker. Hovedmålet er å gi aktuelle pasientgrupper rett tilbud på riktig nivå og gjennom dette bidra til å forebygge og redusere helseproblemer for den enkelte. Tjenestetilbudene som opprettes ved samhandlingsarena Aker skal hovedsakelig være byomfattende. Akutt døgntilbud og rehabilitering vil være sentrale oppgaver. Målgruppen er eldre med sammensatte lidelser, pasienter med livstilssykdommer og kroniske lidelser. Det er i 2012 på samhandlingsarena Aker etablert spesialisert rehabiliteringstilbud som driftes av Sykehjemsetaten.

Oslo Kommune har også igangsatt "Helsegrep for eldre" ved samhandlingsarena Aker, med delprosjektene geriatrisk ressurscenter – inkludert GERIA, Almas visningsleilighet og døgner rehabilitering for eldre. Arbeidet med disse delprosjektene vil videreføres. Prosjektet gjennomføres i nært samarbeid med bydeler, etater og med Oslo universitetssykehus samt de øvrige sykehusene.

Det er i 2013 etablert kommunalt akutt døgnoophold – KAD – med 32 senger ved Aker. Dette er et nytt kommunalt helse- og omsorgstilbud for pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig hjelp, men som ikke har behov for spesialisthelsetjenester. Tiltaket er etablert i samarbeid med helseforetakene/ sykehusene og driftes i tett samarbeid med legevakten på Aker. Det er planer for å utvide sengetallet med 22 i 2014 og 19 i 2015, slik at det til sammen blir 73 senger. Ansvaret for KAD er lagt til Helseetaten og finansiert med overføringer fra staten.

Mer effektiv medisinsk behandling og omlegging av spesialisthelsetjenesten, samt samhandlingsreformen har redusert liggetiden i sykehus. For Oslobeboere over 80 år har den gjennomsnittlige liggetiden pr opphold på sykehus sunket siden 1998, mens antall døgnoophold har økt. I samme periode har befolkningen i aldersgruppen variert lite. (23 568 i 1998, 24 400 i 2001, 24 600 i 2004 og 22 300 01.01.2013). Aldersgruppen over 80 år har en nedgang totalt, men antall personer over 90 år har økt.

I 2004 var andelen 90 år og eldre i aldersgruppen over 80 år 15,4 prosent mens 01.01.2013 var den samme andelen 21,5 prosent. Det er grunn til å tro at den økte andelen 90-åringer gir økt bruk av sykehustjenester.

Endringer i liggetiden for eldre personer med kroniske lidelser og utskrivingsklare pasienter skaper et press både på sykehjemstilbudet og hjemmetjenestene. Enkelte, ofte eldre pasienter, som skrives ut fra sykehus har behov for en periode med behandling og opptrening før de kan klare seg i eget hjem. Dette er pasienter som ikke har behov for fast sykehjemsplass, men heller ikke behov for fortsatt behandling på sykehusnivå. Rehabiliteringsplassene ved Samhandlingsarena Aker er et tilbud som kan møte disse behovene i tillegg til øvrige rehabiliterings- og korttidsplasser i sykehjemmene.

Byrådet vil arbeide for at bydelene øker bruken av tidsbegrensede opphold i sykehjem, både ordinære korttidsopphold og rehabilitering. Alle korttidsenheter har fått styrket bemanning og fagkompetanse de siste årene.

Rehabilitering i sykehjem skal skilles fra ordinære sykehjemsopphold og korttidsopphold for avlastning og skal bestilles med klart definerte mål for oppholdet. Tilbudene skal tilrettelegges i tett samarbeid mellom bydelene og sykehjemmene.

Egne korttidssykehjem vil gi mer spesialiserte sykehjem med større rom for utvikling av mer fleksible og målrettede rehabiliteringsløp tilpasset den enkelte bruker. Sykehjemsetaten skal opprette minst et korttidssykehjem der personalets kompetanse og spesialisering rettes mot rehabilitering til eget hjem innen våren 2014. Korttidsoppholdene skal tilrettelegges i tett samarbeid mellom bydelene og sykehjemmet.

Ved tildeling av korttidsplass i sykehjem kan brukeren velge rehabiliteringsopphold i Spania. Ved Finca el Romeral disponerer kommunen¹⁴ plasser og stedet ligger i Alfaz del Pi ca. en times kjøring nordover fra Alicante. Inntil nå har ikke dette tilbudet vært benyttet fullt ut. Sykehjemsetaten har fått i oppdrag å se på en

finansierings- og organiseringsstruktur som gjør tilbudet mer kjent og tilgjengelig for brukerne. Tilbudet skal ha samme kostnad for bydelene som en ordinær korttidsplass.

Bydelene må også, i samarbeid med Sykehjemsetaten, aktivt bruke og videreutvikle dagtilbudet ved sykehjemmene for hjemmeboende som har behov for målrettet rehabilitering og aktivisering.

Oslos eldreomsorg står overfor store endringer i de kommende år for å kunne takle økningen i antall eldre. Det er behov for en aktiv eldreomsorg, som i større grad baserer seg på forebyggende tiltak, tidlig innsats og hverdagsrehabilitering. Byrådet satser på hverdagsrehabilitering, og hjelp til selvhjelp for at eldre skal opprettholde sitt funksjonsnivå og kunne leve selvstendige liv i eget hjem lengst mulig.

Byrådet vil at det skal lages en Oslo-modell for hverdagsrehabilitering. Oppdrag er gitt til Helseetaten og skal gjennomføres i samarbeid med Utviklingssenter for hjemmetjenester, bydelene og Sykehjemsetaten. Det er et mål om økt aktivitet og bedre helse blant den eldre delen av befolkningen. Ressursene må i større grad bli rettet mot forebygging og hverdagsrehabilitering, samt økt bruk av frivillige for å aktivisere eldre. Byrådet vil ha flere fysioterapeuter og ergoterapeuter inn i eldreomsorgen, blant annet for å vurdere treningsbehov, hverdagsrehabilitering og andre tiltak som kan bidra til større livsmestring.

Varige og tilrettelagte bo- og omsorgstilbud

Det er fortsatt behov for å fremskaffe boliger til personer som ikke selv kan skaffe seg et tilrettelagt botilbud. Byrådet forutsetter at bydelenes planlegging og tilrettelegging av nye boliger følger Husbankens retningslinjer for utforming, standard og plassering av boliger.

Byrådet har etablert Omsorg+ som et tiltak mellom det tilbudet hjemmetjenesten kan gi personer som bor i egne hjem, og det tilbudet som gis i sykehjem. I henhold til Byrådssak 243/09 Omsorg+ - innhold og organisering, skal tilbudet ivareta behov for trygghet, aktivt arbeide for å bygge nettverk og å oppmuntre til aktivitet for eldre, som ikke har så stor funksjonssvikt at de trenger sykehjemsplass. Omsorg+ omfatter omsorgsboliger, døgnbemannet husvertstjeneste, middagsservering alle dager i uken og personalbase.

Byrådet har foretatt en gjennomgang av bydelenes tildelingspraksis av sykehjemsplasser og kartlagt ulikheter i saksbehandlingen og tildelingen. Arbeidet med likhet i søknads- og saksbehandlingsprosedyrer, tildelingspraksis og klagesaksbehandling er videreført i nettverket for lederne av bydelenes bestillerkontor i regi av Helseetaten.

Sykehjemsetaten har utarbeidet plan for utvikling av tosengsrom ved alle langtidsavdelinger. Innen utgangen av 2014 skal samtlige langtidsplasser være i enerom. Det skal fortsatt være tilstrekkelig kapasitet til å møte befolkningens behov for sykehjemstjenester.

Sykehjemsbehovsplan 2014-2024 - Utbygging av sykehjem og Omsorg+ i Oslo kommune er en rullering av Sykehjemsbehovsplan 2012-2022. Planen omfatter sykehjem og heldøgns botilbud for eldre.

Det er avsatt i alt 782 mill. til investeringer i Omsorg+, hvorav 217 mill. gjelder Ljabrubakken Omsorg+. Det vises til nærmere omtale i kapittel 9.1 Kultur og næring – eiendomsforetakene, under Omsorgsbygg og Boligbygg.

I 2010-2013 er det ferdigstillet 545 Omsorg+ leiligheter i seks bydeler. Innen 2015 planlegges og påbegynnes det prosjekter for ytterligere 415 leiligheter. Noen av disse blir ferdig i 2014, noen i 2015 og noen i 2016. Dette vil gi til sammen 960 Omsorg+ leiligheter.

I byrådssak 152/13 om Omsorg+ etter tre års drift og i sykehjemsbehovsplanen 2014-2024 legges det opp til en utvidelse av måltall med ytterligere 500 Omsorg+ leiligheter, slik at Oslo får totalt 1 500 slike boliger innen 2020. Hovedstrategien for anskaffelse av nye Omsorg+ prosjekter er gjennomføring av disse som OPS-prosjekter.

For å møte utfordringene innenfor eldreomsorgen er det behov for i større grad å utprøve og ta bruk tekniske hjelpemidler, heriblant velferdsteknologi. I Bystyremelding 1/2008 ble det vedtatt å utprøve velferdsteknologi i eldreomsorgen, i sykehjem og Omsorg+ bygg. Stortingsmelding 29 (2012–2013) Morgendagens omsorg omtaler behov for en bred satsing på velferdsteknologi på nasjonal nivå.

I kommunens pilotprosjekt Kampen Omsorg+, som er knyttet til EU prosjektet eSenior, utprøves velferdsteknologi i stor skala i et bestemt bygg.

Byrådet vil også prøve ut velferdsteknologi for hjemmeboende brukere og igangsetter i 2014 et FoU prosjekt *Velferdsteknologi for hjemmeboende brukere med hjemmetjenester*.

Kvalitet

Riktig hjelp til riktig tid sikrer god kvalitet. For at brukerne av hjemmetjenester skal få den omsorgen og tryggheten som er nødvendig må tjenestemottakernes behov være styrende for bemanningen i tjenesten.

Kompetansestyringssystemet - Behovsstyrt Bemanning (BOB) - omfatter bl.a. en ordning med tjenesteansvarlig og primærkontakt, riktig bemanning ut fra brukernes helse- og livssituasjon, samt styrings- og beslutningsstøtte for ledere. BOB er innført i hele eller det meste av bydelenes kommunale hjemmetjenester, i kommunale sykehjem samt samlokaliserte boliger. Helseetaten følger opp den videre implementeringen samt faglige og økonomiske effekter i driften.

Utviklingssenter for hjemmetjenester i Oslo ligger i Bydel Bjerke. Utviklingssenteret har både kommunal og statlig finansiering til forskning og fagutvikling, og skal bidra til økt kvalitet i tjenestene og til å spre kompetanse til hjemmetjenestene i de andre bydelene.

Samstemming og riktig legemiddelbruk er et av innsatsområdene i Helsedirektoratets pasientsikkerhetskampanjen ”I Trygge Hender 24/7”. Utviklingssenter for hjemmetjenester i Oslo deltok i pilotprosjekt for utprøving av modeller høsten 2012. Fra høsten 2013 har bydeler tilbud om å delta i læringsnettverk i regi av Utviklingssenteret for å gjennomføre samstemming og legemiddelgjennomgang hos egne brukere. Byrådet ønsker at hjemmetjenestene i alle bydeler gjennomfører systematisk og regelmessig gjennomgang av legemidler hos aktuelle brukere, og at dette i 2014 også inkluderer de som bor i samlokaliserte boliger. Sykehjemsetaten gjennomfører tilsvarende legemiddelgjennomgang i sykehjemmene.

Oslo kommune har vedtatt et felles kvalitetsmålingssystem for hjemmetjenestene og sykehjem, uavhengig av om tjenesten utføres av kommunen eller private leverandører. Systemet består av kvalitetsrevisjoner, brukerundersøkelser, pårørendeundersøkelser i sykehjem, registreringer av objektive kvalitetsindikatorer og resultat fra medarbeiderundersøkelser. Helseetaten har i 2013 påbegynt arbeidet med å vurdere kvalitetsmålingssystemet med sikte på å forbedre dette gjennom prosjektet ”Løft for bedre kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten”.

Byrådet ønsker at det igangsettes prøveprosjekter med behovstilpassede arbeidstidsordninger. Aktuelle tjenestetester er der beboerne vil tjene på mer forutsigbarhet

i forhold til personalets tilstedeværelse over tid, og færre hjelpere å forholde seg til.

Bydelene skal sikre at forvaltningen av beboernes midler foregår i tråd med gjeldende instruks og krav om god internkontroll. Byrådet understreker nødvendigheten av effektive kontrollmekanismer herunder skriftlige rutiner for opplæring av ansatte i forvaltning av beboermidler.

Kompetanse og bemanning

Andelen årsverk i pleie- og omsorgstjenestene med fagutdanning i Oslo kommune var 68 % i 2012. Gjennomsnitt for landet utenom Oslo er 74 %. Oslo kommune har som mål å øke andelen faglærte i de deler av tjenestene hvor dette er nødvendig for å kunne gi tjenester med riktig og god kvalitet.

Oslo kommune har deltatt i nettverk om strategisk kompetanseplanlegging i regi av Kommunesektorens organisasjon (KS). Det er utarbeidet en overordnet strategisk kompetanseplan for pleie- og omsorgssektoren i Helseetaten i samarbeid med Sykehjemsetaten og bydeler. Byrådet vil at bydelene og etatene reviderer egne kompetanseplaner, med den overordnede planen som veiledende.

Bydelene skal fortsatt stimulere sine ansatte i hjemmetjenestene og boliger til å delta på utdanningstilbudene som Oslo kommune tilbyr. På Helseetatens nettsider finnes informasjon om utdanningstilbudene. Blant kurstilbudene er norsktest, norskspråklig opplæring, norsk og helsefag, ulike grunnkurs i pleie- og omsorg, kurs i nasjonale fag, bestillerkompetanse, demensomsorg, helse- og omsorgslovgivning, ernæring, kompetansekartlegging m.m. Blant formelt kompetansegivende fagutdanninger tilbys helsefagarbeiderutdanning, demensomsorgens ABC, lederutdanning for 1. linjeledere i pleie og omsorg samt støtte til studieavgift for videreutdanninger for høyskolepersonell. Byrådet tilbyr også engangstilskudd til bydelene for ferdig utdannede kandidater når bydelene har bidratt til at den ansatte har kunnet gjennomføre utdanningen.

Byrådet etablerer i løpet av høsten 2013 en hjemmehjelpsutdanning, med fokus på forebyggende tiltak og hjemmehabilitering i samarbeid mellom Helseetaten og bydeler.

Helseetaten har også påbegynt utredning av arbeidsplassbasert vernepleierutdanning for å bidra til å øke fagkompetansen i samlokaliserte boliger.

Det skal legges til rette for flere læreplaner for helsefaglæringer, elever og studenter. Byrådet vil at pleie- og omsorgstjenestene deltar i utprøving av nye lærlingeløp som TAF-helse og vekslingsmodellen, for å få flere helsefagarbeidere i tjenestene. Videre må det arbeides for ulike attraktive karriereveier i tjenestene, slik at personer med opparbeidet kompetanse ønsker å fortsette å arbeide og videreutvikle seg i omsorgsykker.

Bydelene skal samarbeide tett med høyskolene i Oslo og Akershus og Utdanningsetaten for å bidra til at bydelenes pleie- og omsorgstjenester blir gode praksissteder for studenter og lærlinger.

Gode ferdigheter både i muntlig og skriftlig norsk språk er en forutsetning for å kunne utøve gode brukerretnede tjenester. Målet er at ansatte i bydelenes pleie- og omsorgstjenester skal beherske norsk skriftlig og muntlig i tråd med Nasjonal norskprøve 3 når de arbeider i pleien, og dette skal stilles som krav ved nyansettelser.

Kartlegging har vist mangelfulle språkferdigheter hos flere ansatte med minoritetsspråklig bakgrunn. Byrådet vil styrke arbeidet med norskopplæring for denne gruppen. Byrådet vil at det skal stilles krav om bestått prøve i nasjonale fag før ansatt/søker fra land utenfor Norden kan få ansettelse som helsefagarbeider i pleie- og omsorgstjenestene i Oslo kommune.

Befolkningen skal ha tillit til at helsepersonell yter faglig god og sikker helsehjelp. Helsedirektoratets veileder (2010) for arbeidsgivere i helsetjenesten ved tilsetting av helsepersonell (IS-1902 Gode rutiner – gode tilsettinger) gir nødvendige retningslinjer.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- bidra til at flere eldre skal kunne bo hjemme og mestre egen hverdag
- bidra til at eldre skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel
- bidra til at intensjonene i Seniorsmeldingen ”Selvstendige, aktive og trygge eldre i Oslo” blir oppfylt.
- bidra til innovasjon i eldreomsorgen
- legge til rette for at kommunens tilbud innen pleie og omsorgssektoren fortsatt leveres av høy kvalitet fra både kommunale, ideelle og private aktører
- legge til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse skal få egen bolig gjennom oppfølging av boligbehovsplanen

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- videreutvikle seniorsentrene som en sosial og aktiv møteplass for flere eldre
- bedre ernæringssituasjonen for brukere av hjemmetjenesten
- styrke demenskunnskapen i kommunens ulike tjenesteledd
- sikre operasjonalisering av strategisk kompetanseplan
- sikre oppfølging av kvalitetsmålingssystemet
- bidra til økt trygghet og sosial aktivitet gjennom satsingen på Omsorg+boliger i alle bydeler

- tilby brukerne fleksible hjemmetjenester
- gjennomføre modell for hverdagsrehabilitering i alle bydeler
- styrke andre rehabiliteringstilbud i pleie og omsorgstjenestene blant annet gjennom frisklivssentre, fysisk trening og forsterkede kortidsenheter på sykehjemmene
- opprette egne korttidssykehjem med fokus på rehabilitering og opptrening til mer selvhjupenhet i eget hjem
- prøve ut behovstilpassede arbeidstidsordninger for å tilby brukere kontinuitet
- utvikle et variert aktivitets- og dagtilbud for demen- te som bor hjemme
- legge til rette for at ideelle private og kommunale aktører kan videreutvikle sine tilbud i pleie og omsorgssektoren til det beste for brukerne
- øke lederkompetansen ved å styrke lederskolering- en i pleie og omsorgssektoren
- gi brukerne av helse- og omsorgstjenestene større medvirkning og valgfrihet
- styrke kunnskapen om ernæring, matglede og helse på eldresentrene, i hjemmetjenestene og på syke- hjemmene
- investere i og ta i bruk ny velferdsteknologi i eldreomsorgen der dette gir mer frihet og selvsten- dighet for brukerne
- bygge flere Omsorg+boliger, jf. målet om å bygge 1000 boliger innen 2015

Måltall Funksjonsområde3 Pleie og omsorg	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel av bydelens årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning 1), 2)	65 %	68 %	66 %	70 %
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere hjemmesykepleie		85 %		>80%
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere praktisk bistand		83 %		>80%

1) Kilde Kostra kvalitetsindikator pleie og omsorg

2) Nytt kildegrunnlag fra 2014. Kildegrunnlag endret i KOSTRA. Måltall for 2014 omfatter Oslo kommune totalt bydelene og etaten

Nøkkeltall for FO3 - Pleie- og omsorg (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Andel personer 80+ pr 31.12	3,8	3,7	3,6
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger 1)	11 832	12 487	12 276
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester 1)	322 458	353 941	354 218
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker 1)	170 354	192 660	189 230
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	34,5	34,7	33,8
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 2)	1,0	1,0	1,0
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 2)	8,3	7,8	7,5
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 2)	31,6	31,5	30,4
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	45,9	46,4	46,3
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 3)	16,3	16,0	16,3
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 3)	2,1	2,0	2,0
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 3)	11,8	11,1	11,3
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 3)	34,2	34,2	34,5
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon 4)	12,9	12,7	13,9

Kildegrunnlag: Kostra og Oslostatistikken (årsstatistikk for bydelene)

1) Netto driftsutgifter, Kostra nivå 3-, Rapporteres kun ved årsslutt pr 31.12

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b og § 3-8). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

4) Sykehjem, hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Videreføring av prosjekter i eldreomsorgen (kap. 304)	18 245
Demensplan 2015 dagaktivitetstilbud (kap. 304)	8 000
Velferdsteknologi FOUprosjekt hjemmeboende m hj.tj. (kap 304)	8 000
Personelltiltak i eldreomsorgen (kap. 304)	7 000
Eldresentre tilskudd (kap. 304)	5 000
Omstillings- og utviklingstiltak i bydelene (kap. 304)	3 000
Ernæring hjemmebaserte tjenester (kap. 304)	3 000

<u>Videreføring av prosjekter i eldreomsorgen (i tusen kroner)</u>	
Kvalitetsrevisjoner, honorar mv.	2 750
Pasientsikkerhet	2 500
Kjøp av trygghetsalarmer	2 000
Modell for hverdagsrehabilitering	1 500
Brukerundersøkelser	1 000
Pårørendeskolen aldersdemens	550
Andre pågående aktiviteter	7 945

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Bydel Alna - komp. kapitalutgifter i kommunale omsorgsinst.	13 815
Kompensasjonstilskudd bydeler som leier omsorgsboliger av private	11 424
Fordelt alle bydeler - Demensplan 2015, dagaktivitetstilbud etter FO3 kriterier	10 000
Bydel Grünerløkka - Hjelpemiddellageret	4 650
Bydel Sagene - komp. kapitalutgifter i kommunale omsorgsinst.	3 481
Bydel St.Hanshagen - Sentrumsansvar	2 200
Bydel Nordre Aker - Marka eldresenter	1 540

6. Forslag til verbale vedtak

Levering av hjemmetjenester i brukervalgordning (H12/2012)

Byrådet gis fullmakt til å inngå nye avtaler med leverandører for levering av hjemmetjenester i brukervalgordning i hjemmetjenesten.

Oppholdsbetaling barn med særskilte behov

Det skal ikke tas oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov i 8.-10. trinn og på videregående skole

Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Egenbetaling for renhold , matlaging m.m.

Med hjemmel i forskrift til lov om sosiale tjenester m.v. fastsettes fra og med 01.01.2014 følgende betalingssetninger og utgifter til renhold, matlaging m.m

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i hht. Forskrift til lov om sosiale tjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr måned/alt. pr år (timer)
Inntil 170 490 (under 2G) 2)	28	kr 175 pr mnd
Fra 170 490 (2-3 G)	63	kr 6 300 pr år (100 timer)
Fra 255 735 (3-4 G)	165	kr 16 500 pr år (100 timer)
Fra 340 980 (4 G og over)	274	kr 27 400 pr år (100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2012 tillagt evt. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrasket evt. omsorgslønnbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldrenes inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt for særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kr 175 pr mnd. i 2013, jf. Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester §10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober.

Utgiftstak for 2014 foreslås i Tilleggsinnstillingen

Egenbetaling for trygghetsalarm

Egenbetaling trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i hht. Forskrift til lov om sosiale tjenester *	Månedssats
Fra 255 735 (over 3 G)	216

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer.

Konkurranseutsetting av heldøgns institusjoner til eldre(sykehjemsdrift)

Byrådet gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurranseutsette heldøgns institusjoner til eldre (sykehjemsdrift).

Kontrakter om etablering av Omsorg+

Ved inngåelse av nye kontrakter om etablering av Omsorg+ skal bydelene involveres slik at mulige synergieffekter mellom bydelstiltak og Omsorg+ kan sees i sammenheng.

Funksjonsområde 4

Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

Funksjonsområde 4 omfatter to deler, kvalifiseringsprogrammet og økonomisk sosialhjelp. Det er en tett sammenheng mellom bruken av kvalifiseringspro-

grammet og utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Kvalifiseringsprogrammet er dermed et sentralt tiltak som kan bidra til å redusere sosialhjelpsutbetalingene

Kvalifiseringsprogrammet

		Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde		Regnskap 2012	Budsjett 2013	Forslag 2014
FO4 Kvalifiseringsprogram				
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	342 577	395 963	400 976
	Sum utgifter	342 577	395 963	400 976

1. Ansvarsområde

Kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad er et helårig og heltids program for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne uten eller med svært begrensede ytelser i folketrygden. Programmet kan vare inntil to år og er en engangsrettighet. Kvalifiseringsprogrammet er en lovpålagt oppgave for kommunene og er hjemlet i lov om sosiale tjenester i NAV.

Personer som fyller vilkårene for deltagelse har rett til et individuelt tilpasset program med tett oppfølging som skal bidra til at flere kommer i arbeid og arbeidsrettet aktivitet.

% av de avsluttede gikk tilbake til økonomisk sosialhjelp uten slik avklaring. De gjenværende 12 % fordeles seg på andre årsaker (som for eksempel overgangsstønad og soning).

Kvalifiseringsprogrammet er ikke primært en stønadsordning, men et program for (re)habilitering til arbeid/aktivitet der relevante, individuelt tilpassede tiltak står helt sentralt. En forutsetning for at programmet skal lykkes er at det finnes mange nok og riktige tiltak i henhold til brukernes behov. Både statlige, kommunale og private tiltak benyttes.

2. Situasjonsbeskrivelse

Samtlige bydeler har fra 2010 tilbudt kvalifiseringsprogram. Målgruppen for kvalifiseringsprogrammet omfatter i hovedsak personer som ellers ville være avhengige av økonomisk sosialhjelp som grunnlag for sitt livsopphold. Flere personer på kvalifiseringsprogrammet innebærer derfor reduserte utgifter til økonomisk sosialhjelp, siden deltakerne mottar den lovbestemte kvalifiseringsstønad som lønn i programtiden.

Totalt antall som har vært i kvalifiseringsprogram i Oslo i 2012 var 2 698 personer. Av disse var 1 649 i program pr 31.12 2012. 913 deltagere fullførte eller planmessig avsluttet sitt program, mens 111 droppet ut uten å kontakte sosialtjenesten om dette. I tillegg var det 25 deltakere som i løpet av 2012 flyttet ut av Oslo kommune. Av de 913 deltagerne som fullførte eller planmessig avsluttet var det 51 % som gikk over til ordinært arbeid eller inn i arbeidsrettede løp i form av ordinære statlige arbeidsmarkedstiltak eller skolegang. Ytterligere 21 % gikk over til arbeidsavklaringspenger/uførepensjon eller avklaring av slike ytelser. Om lag 16

I tillegg til kvalifiseringsstønaden, medfører derfor ordningen også utgifter til tiltak, ansattes lønn og øvrige administrative utgifter knyttet til drift av ordningen. Staten har finansiert beregnede, kommunale merkostnader ved ordningen. Den statlige finansieringen har innbefattet alle de nevnte utgiftskomponentene, fratrasket beregnede utgifter til sosialhjelp som kommunene likevel ville ha hatt dersom kvalifiseringsprogrammet ikke hadde eksistert. Kommunene må derfor selv bidra med midler tilsvarende beregnet, innspart sosialhjelp for å finansiere ordningen. Størrelsen på statens tilskudd til den enkelte kommune har vært basert på det antall deltakere staten har forventet at kommunen skal kunne ha. De første årene finansierte staten de beregnede merkostnadene gjennom årlige, øremerkede tilskudd. Deretter ble midlene fra 2011 i en overgangsfase gitt som en særskilt bevilgning innenfor rammetilskuddet. Fra og med 2013 ble midlene bevilget gjennom rammetilskuddet på ordinær måte. Oslos andel av fordelingsnøkkelen mellom kommunene medførte en liten økning i bevilgede midler fra Staten i 2013 i forhold til 2012. Denne økningen framkom i

statsbudsjettet, og ble lagt inn i byrådets tilleggsinnstilling.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- sørge for at personer i målgruppen for programmet får muligheter til å komme i arbeid eller annen aktivitet
- redusere bruken av sosialhjelp som livsgrunnlag og langtidsytelse for målgruppen

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- tilby individuelt tilrettelagt opplæring, arbeidspraksis og tiltak
- tilby individuell, tett og koordinert oppfølging og bistand

5. Merknader til driftsbudsjettet

Som i 2013, vil statens bidrag til dekking av kostnader ved kvalifiseringsprogrammet inngå i den ordinære rammebevilgningen til kommunen. Størrelsen på statens bidrag i 2014 vil således ikke kunne leses direkte ut av statsbudsjettet, men må kunne påregnes å være på samme nivå som i 2013 dersom ikke annet kommer fram av statsbudsjettet.

Byrådet har styrket avsetningen til prekvalifiserende tiltak for potensielle deltakere til kvalifiseringsprogrammet, blant annet på grunn av den tydeliggjøring av reglene for deltakelse i programmet som kom med den statlige forskriften og rundskrivet om kvalifiserings-

program i 2012. Byrådet vil derfor omprioritere 6 mill. fra den ordinære driften av programmet over FO4, til å øke avsetningen fra 16 mill. i 2013 til 22 mill. i 2014 og de tre påfølgende år i økonomiplanperioden. Avsetningen benyttes nå til forsøk i bydelene med lokale yrkesrettede norskopplæringstiltak rettet mot kvalifisering. Styrkingen vil bidra til at minoritetsspråklige deltakere blir gjort i stand til å nyttiggjøre seg sitt kvalifiseringsprogram med overgang til arbeid som resultat.

Styrkingen finansieres ved en tilsvarende reduksjon i bevilgningen til den ordinære driften av kvalifiseringsprogrammet over FO4. Til grunn for byrådets budsjettforslag 2014 for FO4 Kvalifiseringsprogram ligger derfor en forventet aktivitet på 1 700 deltakere pr måned gjennom hele året, som er lavere enn i vedtatt budsjett for 2013. Faktisk gjennomsnitt for 2013 pr utgangen av juli var 1 653 deltakere.

Resultatene fra 2012 viser at bydelene varierte mellom 1490 deltagere ved utgangen av juli og 1656 deltagere ved utgangen av oktober. I gjennomsnitt var det 1 548 deltakere i program pr utgangen av hver måned i 2012. Aktivitetsnivået har steget de syv første månedene i 2013. Gjennomsnittlig antall deltakere ved utgangen av hver måned var nær 1 650, som er om lag 80 flere enn for samme periode i 2012.

Bevilgningen gjelder kvalifiseringsordningen i sin helhet. Det innebærer at samtlige utgifter til lønn til programrådgivere, kontorhold/driftsutgifter, tiltaks-kostnader og kvalifiseringsstønad til deltakerne (lønnsart 089) fortsatt skal regnskapsføres på Kostrafunksjon 276.

Avsetninger (i tusen kroner)	
Kvalifiseringsprogram, aktive tiltak (kap. 308)	22 000

Økonomisk sosialhjelp

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Forslag 2014
FO4 Økonomisk sosialhjelp			
14 Overføringsutgifter	847 463	874 173	979 546
Sum utgifter	847 463	874 173	979 546

1. Ansvarsområde

Sosialtjenesten skal arbeide for å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og forebygge sosiale problemer. Økonomisk sosialhjelp er en subsidiær ytelse som gis når alle andre muligheter er prøvd. Ytelsen skal sees i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktiv deltagelse.

2. Situasjonsbeskrivelse

I 2012 var det 17 317 hovedpersoner som mottok økonomisk sosialhjelp i Oslo. Dette var en nedgang fra 2011 da antallet var 17 948. Den gjennomsnittlige stønadslengden var på 5,7 måneder, om lag det samme nivået som i 2011 da gjennomsnittet var 5,8 måneder. Andelen stønadsmottakere av alle personer i aldersgruppen 18-24 år var også på om lag samme nivå som året før: 3,8 % i 2012 mot 3,9 % i 2011. Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad pr. klient pr år gikk opp fra 51 888 kr i 2011 til 52 741 i 2012, en økning på 1,6 %.

Byrådet vil arbeide for at sosialhjelpsmottakere i størst mulig grad skal få tilbud om aktive tiltak som bidrar til å gjøre den enkelte selvhjulpne. Sosialtjenesten skal benytte adgangen til å stille vilkår ved tildeling av stønad aktivt. Særlig gjelder dette vilkår knyttet til aktivitet som kan bidra til at stønadsmottakeren kommer i arbeid eller annen form for aktivitet / sysselsetting som på sikt kan føre til arbeid. Kvalifiseringsprogrammet skal være et sentralt virkemiddel for ordningens målgruppe.

Sosialtjenesten har et særlig ansvar for å legge til rette for oppfølging av brukere som har vært under barneverntiltak og som trenger hjelp etter sosialtjenestelo

ven. Tiltak som iverksettes, skal være aktivitetsrettet og ha som mål å gjøre vedkommende selvhjulpne.

Personer med omfattende rus-, psykiske - eller sosiale problemer skal motiveres til aktivitet. Dersom de deltar i sysselsettings- eller arbeidstreningstiltak, kan inntil kr. 1 500 pr. mnd. holdes utenfor utmåling av supplerende sosialhjelp. Det skal foretas en konkret og individuell vurdering av den enkeltes situasjon.

Bydelene har ansvar for behandling av statlige og kommunale bostøtteordninger, slik at ordningene kommer innbyggerne til gode og bidrar til å løfte brukere ut av sosialtjenesten. De kommunale bostøtteordningene er et supplement til statens bostøtteordninger, og skal bidra til at økonomisk vanskeligstilte kan klare sine boligutgifter.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- sørge for at sosialhjelpsmottakere i størst mulig grad blir selvhjulpne
- sørge for at unge voksne raskt kommer i arbeid eller annen aktivitet

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- tilby kvalifisert råd og veiledning med sikte på å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpne
- sette vilkår ved tildeling av økonomisk sosialhjelp
- målrette innsatsen ved å prioritere aktive tiltak og kvalifiseringsprogrammet
- tilby unge sosialhjelpsmottakere opplæring, arbeidspraksis og tiltak som har positiv sysselsettingseffekt

5. Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	
Bosettingstilskudd (kap. 308)	14 520
<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	
Bydel Grünerløkka - OsloPilot inkl. TOT.koordinator (netto)	6 000

3.1

6. Forslag til verbale vedtak

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd justeres med 3,2 % (deflator), og fastsettes slik for 2014:

Enslig aleneboende	6 262
Ektepar/samboere	9 830
Enslig forsørgere	7 130
Barnetillegg 0-10 år	1 409
Barnetillegg 11-18 år	1 870
Unge hjemmeboende 18-23 år	1 870

Bydelene avsetninger eldre

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
304 Bydelene - avsetninger eldre (EST)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	21 505	52 245	52 950	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	560	0	0	
14 Overføringsutgifter	67	0	0	
Sum utgifter	22 131	52 245	52 950	
17 Refusjoner	-6 533	0	0	
18 Overføringsinntekter	-350	-33 000	-20 000	
Sum inntekter	-6 883	-33 000	-20 000	
Netto utgifter	15 248	19 245	32 950	

Avsetningen gjelder Funksjonsområde 3 pleie og omsorg.

Det er avsatt midler til følgende tiltak:

FOUprosjekt Velferdsteknologi

Det er avsatt 8 mill. til et FoU prosjekt Velferdsteknologi for hjemmeboende brukere med hjemmetjenester.

Personelltiltak

Avsetning til å styrke kompetansen i sektorens helse, pleie- og omsorgstjenester er styrket med 2 mill. til i alt 7 mill. i 2014. Satsingen forutsetter at det tilskudd fra Fylkesmannen mottas med 5 mill.

Demensplan 2015, dagaktivitetstilbud

Det er avsatt 8 mill. sentralt til utvikling av dagaktivitetstilbud for demente for hjemmeboende brukere og brukere i institusjon. 10 mill er fordelt alle bydeler – Demensplan 1015, dagaktivitetstilbud etter FO3 kriterier.

Eldresentre – tilskuddordning

Tilskuddsmidler til drift av senior-/eldresentre er videreført med 5 mill.

Ernæringstiltak

Det er avsatt 3 mill. til videreføring av prosjekt "Løft for bedre ernæring" i samarbeid mellom Helseetaten og Utviklingssenter for hjemmetjenester i Bydel Bjerke

Omstillings- og utviklingstiltak

Med referansen til de økonomiske rammebetingelsene i bydelssektoren og utfordringene i eldreomsorgen er midler til omstillings- og utviklingstiltak i bydelene videreført med 3 mill.

Videreføring av prosjekter i eldreomsorgen

Det er avsatt i alt 18,245 mill. til følgende tiltak.

Kvalitetsrevisjoner	2 750
Pasientsikkerhet	2 500
Kjøp av trygghetsalarmer	2 000
Modell for hverdagsrehabilitering	1 500
Brukerundersøkelser	1 000
Pårørendekolen	550
Andre pågående aktiviteter	7 945
Totalt	18 245

Andre pågående aktiviteter

Under denne posten ligger bl.a. evaluering av brukervalgordningen, gjennomføring av tiltak knyttet plan for funksjonshemmede, evaluering av anbudsprosessene knyttet til konkurranseutsetting av sykehjemsdrift, brannsikkerhetstiltak i hjemmetjenesten, oppfølging av seniormeldingen, arrangement av eldredag og senioruke, utdeling av eldrepriser med mer.

Følgende avsetninger er øremerket	
23040010 Videreføring av prosjekter i eldreomsorgen	18 245
23040032 Demensplan 2015, dagakt.tilbud	8 000
23040036 Velferdsteknologi FOU prosjekt	8 000
33040011 Personelltiltak	7 000
23040035 Eldresentre, tilskudd	5 000
23040033 Ernæringstiltak	3 000
23040034 Omstillings- og utviklingstiltak	3 000

Bydelene avsetninger helse og sosiale tjenester

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tj. (EST)				
10	Lønn og sosiale utgifter	1 212	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	62 525	211 873	227 813
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	4 790	0	0
14	Overføringsutgifter	8 340	13 520	14 520
	Sum utgifter	76 868	225 393	242 333
17	Refusjoner	-46 784	0	0
18	Overføringsinntekter	-28 080	-66 685	-90 994
	Sum inntekter	-74 864	-66 685	-90 994
	Netto utgifter	2 004	158 708	151 339

3.1

Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

Turnusleger

Kompensasjonsordning for bydelenes utgifter til turnusleger er prisjustert og videreført med 6,689 mill.

Samhandlingsreform – samhandling med sykehusene

Det er avsatt i alt 5,6 mill. herunder 2,7 mill. til Migrasjonshelse, 1 mill. til sekretariatsfunksjon for tvisteutvalg og samarbeidsutvalg, 0,7 mill. til Miljøbasert Hiv-test og 0,6 mill til røntgen på hjul.

Samhandlingsreformen

Det er avsatt 4,8 mill., 4 mill. er reservert botilbud innenfor psykisk helse og 0,3 mill. gjelder medfinansiering av en stilling i Helsam. Det forutsettes at det mottas tilskudd fra staten på 1 mill.

Samhandlingsarena Aker

Avsetningen på 3,4 mill. gjelder prosjektlønn og drift, husleie fellesareal for Samhandlingsarena Aker.

Kjøp av helsetjenester i EØS- området

Avsetningen er videreført og prisjustert til i alt 3,396 mill. og gjelder refusjonsordning for utgifter til godkjente kommunehelsetjenester utført i EØS-land.

Folkehelsearbeid

Det er satt av 0,3 mill. til oppfølging av planen.

Handlingsplan prostitusjon

Det er satt av 0,250 mill. til oppfølging av planen.

Psykisk helsearbeid

Den generelle avsetningen til psykisk helsearbeid er videreført med 2,181 mill. I grønt hefte er fordelt 270,350 mill. etter FO1kriterier og 76,650 mill. etter FO2B kriterier.

Storbymidler til storbyprosjekter

Midler til storbyprosjekter er videreført med 25,280 mill. og forutsetter at det mottas statstilskudd tilsvarende.

Rustiltak i bydelene

Avsetningen til kommunale rustiltak i bydelene er videreført med 27,3 mill.

Sentrumsarbeidet

Satsingen er videreført og avsetningen på 6 mill. til sentrumsarbeidet er opprettholdt.

Bydelsnært værested

Det er avsatt 1,6 mill. til etablering av et bydelsnært værested i 2014 jf. målsettinger i sentrumsarbeidet.

Bosettingstilskudd flyktninger

Bosettingstilskuddet er videreført med 0,1 mill. pr bosatt flyktning. Det er avsatt i alt 72,6 mill. til bosetting av 500 flyktninger og inntil 226 selvbosettere. 14,520 mill. gjelder økonomisk sosialhjelp.

Omstillings- og utviklingsmidler til tiltak i bydelene

Med referanse til de økonomiske rammebetingelsene er omstillings- og utviklingsmidler til tiltak i bydelene videreført med 3 mill.

Prosjekter og lønn bydelene

Det er avsatt 7 mill. til sentrale prosjekter på bydelssektor og lønn knyttet til sektorens arbeidsgiveransvar.

Funksjonsområde 2B OppvekstVern menneskehandel

Avsetningene knyttet til §4-29 i barnevernloven om midlertidig plassering av barn som er utsatt for menneskehandel i institusjon uten samtykke er videreført med 6 mill.

Forebyggende tiltak barn og unge

Midler til oppfølging av meldingen er prisjustert og videreført med 6,713 mill. Tiltaket Riverside er fordelt som en særskilt tildeling til Bydel Gamle Oslo med 6 mill.

Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp – kvalifiseringsprogramKvalifiseringsprogram/aktive tiltak

Byrådet målretter den prekvalifiserende innsatsen for potensielle deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Innenfor rammen er det prioritert 22 mill. til forsøk i bydelene med lokale yrkesrettede norskopplæringstiltak som del av det generelle kvalifiseringsarbeidet.

Bosettingstilskudd flyktninger

Det vises til beskrevet under funksjonsområde 1, 14,520 mill. av tilskuddet gjelder økonomisk sosialhjelp (0,020 mill. pr bosatt flyktning)

Følgende avsetninger er øremerket	
23080030 Bystyremelding Ung i Oslo oppfølging (FO2B)	6 713
23080034 Samhandlingsreform - samhandlingstiltak (FO1)	800
23080035 Samhandlingsreform - samh. m sykehusene (FO1)	5 600
23080036 Kjøp av helsetjenester EØSområdet (FO1)	3 396
23080037 Folkehelsearbeid (FO1)	300
23080039 Handlingsplan prostitusjon oppfølging (FO1)	250
23080053 Prosjekter, oppfølging bydeler lønn (FO1)	7 000
23080090 Samhandlingsreform (FO1)	4 000
23080096 Sentrumsarbeid (FO1)	6 000
23080098 Bosettingstilskudd flyktninger (FO1)	58 080
23080098 Bosettingstilskudd flyktninger (FO4)	14 520
23080099 Kvalifiseringsprogram / aktive tiltak (FO1)	22 000
23080100 Samhandlingsarena Aker (FO1)	3 400
23080101 Omstillings- og utviklingstiltak (FO1, FO2B)	3 000
23080103 Rustiltak bydelene (FO1)	27 300
33080032 Generell avsetning psyk.helsearbeid (FO1)	2 181
33080033 Storbyprosjekter psyk. Helsearbeid (FO1)	25 280
33080034 Vern menneskehandel (FO2B)	6 000
23080020 IKT tiltak Sosialtjenesten (FASIT) (FO1)	10 065
23080021 IKT tiltak Kommunal tilleggsytelse (KOMYT) (FO1)	200
23080026 IKT tiltak Kommunal bolig (BIT) (FO1)	600
23080054 IKT tiltak Flyktning/intro (FO1)	1 100
23080055 IKT tiltak Helsesatsjon (FO2C)	1 300
23080102 IKT tiltak Bostøtte (SAPO) (FO1)	7 500
23080025 IKT tiltak Datavarehus - barnevern (FO2B)	800
23080028 IKT tiltak Barnevern (FO2B)	2 300

Investeringsbudsjettet

			Beløp i 1000 kr	
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tj. (EST)				
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	50 000
	Sum utgifter	0	0	50 000
	Netto utgifter	0	0	50 000

3.1

Investeringsoversikt

308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tj.		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
113 041	El-bil ordning bydelene			50 000	50 000	50 000	50 000		
	Sum investeringsutgifter			50 000	50 000	50 000	50 000		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			50 000	50 000	50 000	50 000		

Ved utskifting av kommunens bilpark skal det som hovedregel anskaffes tjenestebiler med nullutslippsteknologi eller klimanøytrale drivstofftyper. Målet er at alle kommunens biler innen 2015 skal bruke biler som innebærer nullutslipp.

Det er avsatt 50 mill. til en intern låneordning for bydelene for kjøp av elektriske biler. Lånet skal tilbakebetales bykassen over en periode på 6 år, tilsvarende forventet levetid på de elektriske bilene.

3.2 BYDELENE - barnehager

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning har det overordnede ansvaret for barnehageområdet, herunder å sikre tilstrekkelig antall barnehageplasser for barna i kommunen.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene, og tilsynsansvar også for de ikke-kommunale barnehagene. Etablering av nye barnehager

skjer hovedsaklig i privat regi. Omsorgsbygg Oslo KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften Ung by.

3.2

Byrådets mål

- Alle barn skal kunne norsk før skolestart
- Det skal være høy kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager
- Alle ansatte i barnehagene skal ha gode norskferdigheter og kompetanse i barns språkutvikling
- Det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass

Tiltak

- Styrke barnehagen som læringsarena
- Kartlegge barns norskferdigheter i barnehagen og gjennomføre tiltak for de som trenger ekstra språkhjelp
- Videreføre Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning og innføre et kommunalt lederprogram for styrere i Oslobarnehagen
- Kompetanseheving av barnehagens ansatte i språkarbeid og barns språkutvikling
- Kartlegge barnehagens språkmiljø for å styrke barnas norskferdigheter
- Krav til gode norskkunnskaper ved nyansettelser
- Etablere netto 1 250 barnehageplasser i 2014 og totalt 2 870 i økonomiplanperioden

I Oslo finnes det mange gode barnehager, og foreldre er i stor grad fornøyd med tilbudet. Et godt pedagogisk tilbud i barnehagen har positiv effekt på barns senere læring. Ikke alle barnehager arbeider tilstrekkelig med læring og barns språkutvikling. Byrådet har igangsatt prosjekt *Oslobarnehagen* for å få et kvalitetsløft på disse områdene. Gjennom bedre kvalitetsstyring, kvalitetsstandarder, opplæring og standardisering vil byrådet skape et betydelig kvalitetsløft i Oslos barnehager.

Et godt barnehagetilbud kan redusere sosiale forskjeller og sikre tidlig innsats for barn som trenger det. Byrådet har fremmet en egen sak om sosial mobilitet, der tidlig

innsats og ytterligere målretting av innsatsen mot særlig utsatte barn vektlegges. Byrådet vil bruke 50 mill. de neste fire årene på en særskilt satsing for å fremme sosial mobilitet i skole og barnehage. Tiltakene omfatter utvikling av kartleggingsverktøy, språkstimuleringsmaterieill og lederutdanning i barnehagene.

Bydelene er barnehagemyndighet og har ansvaret for tilsynet av de kommunale og ikke-kommunale barnehagene i sin bydel. For å sikre regelmessighet og god kvalitet på tilsynet utarbeider byrådet en Oslo-standard for tilsyn og godkjenning av barnehager. Standarden skal benyttes av alle bydeler.

En av hovedutfordringene på barnehageområdet er mangelen på kunnskap om måloppnåelse for barna. Dermed er det også vanskeligere å stille krav til hver barnehage utover de generelle kravene som fremgår av lovverket. En av strategiene i prosjekt *Oslobarnehagen* er derfor å bedre styringsgrunnlaget og gi bedre informasjon til foresatte, bl.a. gjennom Oslobarnehagens nettportal. Brukerundersøkelse gir noen av de viktigste kvalitetsindikatorerne i barnehagesektoren, og byrådet vil derfor gjennomføre årlige brukerundersøkelser.

Det kan ta mange år å lære seg et nytt språk. Derfor er det viktig at flest mulig barn, spesielt de som ikke snakker norsk hjemme, begynner tidlig i barnehage. Byrådet vil stimulere til økt deltakelse i barnehage, spesielt blant de yngste barna, og utarbeide felles strategi for rekruttering av barn til barnehage. Byrådet vil også forbedre tilbudet for de yngste barna i Oslobarnehagene. For å styrke norskferdighetene hos alle barn vil byrådet i tillegg innføre et verktøy for kartlegging og utvikling av barnehagens språkmiljø. Barna skal kartlegges når de har fylt to år, og det skal settes inn målrettede tiltak i overensstemmelse med foreldrene.

Barnehagen er begynnelsen på barnets utdanningsløp. Læring i småbarnsalderen øker sjansen for å gjøre det godt på skolen. Grunnleggende kompetanse opparbeidet i barnehagen vil ha stor betydning for barns trivsel og læringsutbytte i skolen. Barn som får et godt pedagogisk tilbud i førskolealder, klarer seg bedre i både skole og arbeidsliv. Byrådet vil videreføre den etablerte Oslo-standard som skal sikre godt samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.

De ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten i barnehagen. Det er en stor utfordring å få nok

barnehagelærere i barnehagene med den store barnehageutbyggingen Oslo har hatt de siste årene. Det utdannes fortsatt for få barnehagelærere til å dekke det store behovet i Oslo. Til tross for stor vekst i antall barnehageplasser, har andelen barnehagelærere økt i Oslo og var i 2012 oppe i 30 prosent. En medvirkende årsak til det er at Oslo utdanner egne pedagoger gjennom *Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)*. Byrådet vil videreføre ABLU, og foreslår midler til oppstart av ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden. Det er også et betydelig innslag av personell med andre pedagogiske utdanninger i Oslo-barnehagen. God ledelse er viktig for det pedagogiske tilbudet i barnehagen. Byrådet vil derfor innføre et kommunalt lederprogram for styrere i Oslobarnehagen.

Til hovedopptaket for barnehager i 2014 blir dagens fagsystem oppgradert til å støtte en heldigital opptaksprosess. Det betyr blant annet at foreldre som søker barnehageplass ikke bare kan søke på nett, som i dag, men at de også vil kunne svare elektronisk på tilbud etter å ha fått beskjed på e-post og sms. Oppgraderingen vil forenkle søknadsprosessen og bidra til at flere får tilbud tidligere i hovedopptaket. Det sendes i dag ut et stort antall brev i posten i forbindelse med barnehageopptak og overgangen til en heldigital opptaksprosess betyr mindre manuelt arbeid, lavere portokostnader og mindre miljøbelastning.

Prognosene viser fortsatt vekst i barnebefolkningen i mange år fremover, også utover kommende økonomiplan. For å dekke behovet for nye barnehageplasser er det nødvendig å ta i bruk nye utbyggingsmuligheter i kommunal og privat regi. Løpende vurdering av arealer til barnehage i plansaker inngår i dette arbeidet.

Funksjonsområde 2A – Barnehager (KOU)

		Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde		Regnskap 2012	Budsjett 2013 *	Forslag 2014 *
Funksjonsområde 2A Barnehager (bydelsfordelt)				
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		5 222 589	5 470 712
	Sum utgifter		5 222 589	5 470 712
	Netto utgifter	5 040 355	5 222 589	5 470 712

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO2A som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2013 vises til vedlegg 3 i Dok.3/13.

1. Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter. Tilbudet omfatter både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

2. Situasjonsbeskrivelse

Innhold i barnehagene

Byrådet har siden etablering av prosjekt Oslobarnehagen i 2010 innført flere tiltak for økt kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager. I 2013 vedtok bystyret bystyremeldingen *Oslobarnehagen: Økt kvalitet og styrket læringsarena*.

Det arbeides løpende med å styrke brukerorienteringen av barnehagetjenestene. Brukertilfredsundersøkelsen fra 2012 viser at foresatte er generelt sett meget tilfreds med tilbudet i barnehagene. Undersøkelsen viser samtidig at det er kvalitetsforskjeller, både mellom bydelene og mellom barnehager i samme bydel. Foresatte er mest tilfredse med barnas trivsel og

personalet, og minst tilfredse med inne- og utemiljøet og samarbeid og medvirkning.

Det er utviklet Oslo-standarder på flere områder:

- Samarbeid og sammenheng med skolen
- Samarbeid mellom barnehagene og barneverntjenesten
- Godt språkmiljø i barnehagen, inkludert et verktøy for egenevaluering av barnehagen
- Systematisk vurdering og oppfølging av barns norskferdigheter
- Årsplan inkludert en plan for progresjon for de ulike alderstrinnene, metodeplaner og periodeplaner

Det er viktig at ansatte i barnehagene har gode norskferdigheter. Det ble i 2012 gitt norskkurs til over 250 ansatte for å bidra til et språkmiljø der alle barn lærer seg norsk. Det er også innført krav om at alle nyansatte i barnehagene skal ha bestått norskprøve 3. Byrådet vil videreføre satsingen på å forbedre de ansattes norskferdigheter.

3.2

Nøkkeltall barnehage	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Innhold			
Andel av Oslobefolkningen som er "fornøyd" med barnehage (kommunal/ikke-kommunal) *	65%/75%	-	-
Foreldres tilfredshet med utvikling og læring i barnehagen **	-	-	4,9
Foreldres tilfredshet med barnets trivsel og trygghet i barnehagen **	-	-	5,3
Foreldres tilfredshet med barnehagens ute- og innemiljø **	-	-	4,8
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass	68,8 %	69,1 %	71,2 %
Andel barn 1-5 år som ikke er fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass	91,2 %	91,4 %	91,5 %
Andel 1. trinn elever på/under bekymringsgrensen i leseferdighet (kartleggingsprøve: setningsforståelse)	8,0 %	9,5 %	9,7 %
Andel 1. trinn elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 Opplæringsloven)	26,6 %	26,9 %	26,5 %
Andel 1. trinn elever på/under bekymringsgrensen i tallforståelse og regneferdigheter	-	14,2 %	13,3 %
Andel av barna som skolen mottar informasjonsskjema fra barnehagen om ***	-	-	84,0 %
Andel ansatte i alt i barnehagene med førskolelærerutdanning	27,7 %	28,7 %	30,4 %
Andel ansatte i alt i barnehagene med annen pedagogisk utdanning	8,0 %	8,5 %	8,2 %
Andel styre-/pedagogiske ledere med førskolelærerutdanning	72,0 %	73,4 %	76,1 %
Andel styre-/pedagogiske ledere med annen pedagogisk utdanning	14,7 %	14,4 %	13,0 %
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	149 965	161 642	153 894
Utbygging			
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	73,6 %	74,1 %	74,4 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	93,5 %	93,1 %	93,4 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	13 277	13 527	13 414
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	21 107	21 697	22 305

* Utføres hvert 3. år

** Ny brukerundersøkelse for Oslo fra 2012. Skala 1-6, der 6 er best.

*** Ny rapportering ved innføring av Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole i 2011-2012.

Barnehageutbygging

Det er fortsatt stor vekst i barnebefolkningen i Oslo, samtidig som andelen foresatte som etterspør barnehageplass øker. Dette gjør at det samlede behovet

for barnehageplasser øker raskt. Til tross for dette har Oslo klart å tilby plass til betydelig flere enn til de med lovfestet rett til barnehageplass.

Pr. 15.12.2012 hadde 35 969 barn plass i barnehage i Oslo. Dekningsgraden for barn i alderen 1-5 år var 85,3 %. I løpet av de fem siste årene har antall barn med barnehageplass økt med om lag 4 800. Samtidig har mange barn gått fra å ha deltids- til heltidsplass i barnehage. Den største andelen av de nye plassene har gått til barn under tre år, noe som er mer ressurskrevende enn plasser for større barn.

Private aktører står for en betydelig del av Oslos barnehetilbud. Pr. 15.12.2012 var det i overkant av 13 300 barn som hadde plass i privat barnehage i Oslo.

Under behandlingen av bystyremelding nr 1/2012 *Oslobarnehagen: økt kvalitet og styrket læringsarena* vedtok bystyret å innføre to hovedopptak. Videre ble det vedtatt at Oslo kommune skulle be Stortinget utvide retten til barnehageplass for barn født etter 1. september og kompensere kommunene for dette. Byrådet har fulgt opp dette med å rette en henvendelse til Kunnskapsdepartementet om å utvide retten til barnehageplass, samt kompensere kommunene for de økonomiske konsekvensene. Kunnskapsministeren har signalisert at Regjeringen vil utvide retten og har videre varslet en opptrappingsplan. Byrådet vil på denne bakgrunn avvente hva som blir foreslått i statsbudsjettet om utvidet rett til barnehageplass og vil derfor i tilleggsinnstillingen komme nærmere tilbake til gjennomføring av bystyrets vedtak.

Det er i økonomiplanen lagt opp til en utbygging som sikrer barnehageplass til langt flere enn de som har lovfestet rett til plass, som en første fase i innføring av to hovedopptak. Per 15.12.2012 hadde om lag 44 % av ettåringene uten lovfestet rett (født etter 1.9) barnehageplass i Oslo.

Finansiering av ikke-kommunale barnehager

I henhold til forskrift om finansiering av ikke-kommunale barnehager skal kommunene kunngjøre nye tilskuddsatser for ikke-kommunale barnehager i budsjettet for 2014. Samtidig skal tilskuddsatsene beregnes med bakgrunn i gjennomsnittlig, budsjetterte kostnader for drift av kommunale barnehager.

I Oslo kommune ligger ansvaret for driften av de kommunale barnehagene hos bydelene og det er derfor ikke mulig å beregne tilskuddsatsene før bydelene har vedtatt sine budsjett. Bydelsbudsjettene blir normalt vedtatt i desember.

Byrådet tar derfor sikte på å vedta en egen sak om tilskuddsatser til ikke-kommunale barnehager i løpet av 1. kvartal 2014.

Byrådet ønsker å stimulere til økt privat etablering av barnehager. Så lenge det er et behov for nye barnehageplasser i Oslo, kan private aktører som ønsker å etablere nye barnehager eller utvide eksisterende barnehager påregne tilskudd fra kommunen.

3. Mål

I økonomiplanperioden vil byrådet at:

- det skal være høy kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager
- alle barn skal kunne norsk før skolestart
- alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og ha kunnskap om barns språkutvikling
- det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass

Måltall Barnehage	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Innhold				
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet*	5,2	5,0	5,2	5,2
Utbygging				
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,0 %	85,3 %	87,0 %	87,0 %

* Svar på spørsmål: "Alt i alt, hvor fornøyd er du med din barnehage?" (Skala fra 1-6 der 6 er best)

4. Strategier og tiltak

For å oppnå målene på barnehagesektoren skal det arbeides med følgende strategier og tiltak:

Innhold i barnehagene

Byrådet har flere strategier for å øke kvaliteten på tilbudet:

- Videreutvikle kvalitetsstyringssystemet

- Utvikle felles anbefalinger og rutiner for barnehagene
- Øke kunnskapen om kvalitet og innhold i barnehagene

Konkrete tiltak i 2014 omfatter:

- Oslo-standard for tilsyn og godkjenning av barnehagene i bruk i alle bydeler.

- Kompetanseutvikling av ansatte i barnehagen gjennom opplæring i barns språkutvikling og arbeid med språk.
- Styrke norskferdigheter til ansatte i barnehagene gjennom egen norskopplæring.
- Kartlegge barns språkutvikling fra de er 2 år og gjennomføre tiltak for barn som trenger ekstra språkhjelp.
- Utdanne barnehagelærere gjennom arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning i samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Rekruttere barnehagelærere til Oslos barnehager gjennom tiltak i Kunnskapsdepartementets GLØD satsing – egne tiltak i Oslo.
- Øke brukerorienteringen i barnehagetilbudet gjennom bedre informasjon om barnehagetilbudet og økt medvirkning for foreldre og foresatte.
- Gjennomføre egen lederutdanning for styrere i Oslobarnehagene.
- Innføre heldigital opptaksprosess til barnehagene.

Barnehageutbygging

Det er forventet en fortsatt vekst i antall barn i barnehagealder i Oslo. Totalt er det i økonomiplanperioden innarbeidet midler til etablering av 2 870 barnehageplasser for å opprettholde barnehagedekningen og for å kunne oppfylle byrådets målsetting om at flere enn de som har lovfestet rett til barnehageplass skal få et tilbud. De neste ti årene er det totalt anslått et behov for om lag 6 900 nye barnehageplasser. Den største delen av veksten er forventet å komme i indre by.

I 2014 vil det bli etablert nærmere 1 250 nye barnehageplasser. Totalt er det 10 private utbyggingsprosjekter som er planlagt ferdigstilt i 2014 og samlet vil etableringen i privat regi utgjøre ca. 700 plasser. I tillegg vil tre kommunale prosjekter, til sammen 650 plasser, bli driftet av private aktører (tjenestekjøp). Dette er Claus Borchs vei i Bydel Nordre Aker, Sørenga II i Bydel Gamle Oslo og Hausmannsgt. i Bydel St. Hanshaugen. I tillegg vil det også bli gjennomført tjenestekjøp i ny barnehage i Holmenveien 19, Bydel Vestre Aker. Endelig fremdrift for dette prosjektet vil bli fastsatt etter ekstern kvalitetssikring (KS2). Byrådet vil komme tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen.

I tillegg vil det bli ferdigstilt ny kommunal barnehage i Bydel Vestre Aker, Jarbakken barnehage. Den skal erstatte to barnehager som må legges ned grunnet utbygging av ved Røa senter. Videre er det i 2014 planlagt at en kommunal barnehage som har tilhold i midlertidige lokaler skal avvikles. Dette grunnet permanent utbygging av tomten til boliger.

Byrådets strategi er at så stor andel som mulig av de nye barnehageplassene skal etableres av private aktører.

Konkrete tiltak er:

- Barnehagemuligheter og -behov vurderes i plan- og reguleringssaker. Innregulerte barnehagearealer blir tilbudt private aktører
- Barnehager i nye, kommunale bygg vil driftes av private aktører (tjenestekjøp)
- Kommunale, ferdigregulerte barnehagetomter i områder med behov for barnehageplasser blir tilbudt private utbyggere
- Midlertidige lokaler i områder med stort behov for flere barnehageplasser vil ikke bli avviklet i økonomiplanperioden

I områder med behov for nye barnehageplasser, og ikke tilstrekkelige private utbyggingsprosjekter, vil det bli satt i gang konseptvalgutredninger for å finne løsninger for etablering av nye barnehager i kommunal regi. Dette arbeidet skjer i tett samarbeid med bydelene. Barnehagene vil bli drevet av private.

I enkelte områder av byen er det spesielt utfordrende å få etablert nok barnehageplasser. Dette gjelder særlig indre by hvor det er fremskrevet en betydelig vekst i antall barn i barnehagealder og hvor det samtidig er knapphet på egnede barnehagetomter. I andre områder er barnehagedekningen god og det er samtidig rom for å utvide kapasiteten som kan dekke opp for eventuell etterspørselsvekst.

Til grunn for behovsberegningen ligger kommunens fremskrivninger for antall barn 1-5 år (mellomalternativet) og dekningsgrad ved full dekning. I beregningen av behovet for byen samlet sett, er dekningsgraden 72% for 1-åringer, 84% for 2-åringer og 93% for 3-5 åringer. Det samlede behovet for nye barnehageplasser i Oslo i økonomiplanperioden er på om lag 1 300 plasser (lovfestet rett). For de neste 10 årene er det anslått et behov for rundt 6 900 barnehageplasser for byen samlet sett. Innføring av to hovedopptak vil øke behovet for barnehageplasser med rundt 3 100 plasser i økonomiplanperioden.

Under er også behovet for nye barnehageplasser i Oslo delt inn i fem områder. Områdene er satt sammen av bydeler hvor etterspørselen etter barnehageplasser naturlig kan bli sett i sammenheng. Når behovet for de ulike områdene er beregnet, er det ikke benyttet samme dekningsgrader som for byen samlet sett. Dekningsgradene som er benyttet for de ulike områdene er tilpasset slik at den fanger opp den varierende etterspørselen områdene mellom. Behovet for plasser for byen samlet sett kan derfor avvike noe fra det områdevis behovet. Dette skyldes en overkapasitet i enkelte områder samt en mer detaljert dekningsgrad som avviker noe fra den overordnede beregningen. På samme måte er det et avvik mellom

det estimerte områdevisе behovet når det gjelder to hovedopptak. Dette skyldes i hovedsak avvik mellom dekningsgradene benyttet for byen samlet og de tilpassede bydelsvisе dekningsgradene.

Behovet for nye barnehageplasser fordeler seg på følgende måte:

Område 1 (Bydel Gamle Oslo, Bydel Grünerløkka, Bydel Bjerke)

Det er anslått at behovet i økonomiplanperioden vil være på om lag 800- 900 barnehageplasser. Totalt sett vil det de neste ti årene være behov for om lag 2 900 nye barnehageplasser. Det er planer om omfattende boligutbygging, særlig i områdene Bjørvika/Sørenga, Ensjø, Løren og Økern. Det er sikret barnehagearealer i de aller fleste boligprosjektene. Det er derfor forventet betydelig økning i antall private barnehager og at det hovedsakelig er disse som skal dekke behovet for nye barnehageplasser i området. I Bydel Bjerke er det behov for ytterligere kapasitetsutvidelser og det er derfor satt i gang utredning av mulige alternativer. Ved innføring av to hovedopptak vil behovet for barnehageplasser øke med ytterligere 1 000 plasser i 2017.

Område 2 (Bydel Sagene, Bydel St. Hanshaugen, Bydel Nordre Aker)

I økonomiplanperioden er det anslått det er behov for rundt 300- 400 nye barnehageplasser. Det er etablert og under planlegging flere store barnehager i området, slik at det vil være god dekning de nærmeste årene. De store barnehagene ligger slik til at de har nedslagsfelt i flere bydeler og kan avlaste tilgrensende områder. På lang sikt (10 år) vil det være behov for rundt 1 600 nye barnehageplasser. Det er størst press på sentrumsområdene og derfor satt i gang utredning for å finne flere mulige utbyggingsalternativer i Bydel St. Hanshaugen. En innføring av to hovedopptak vil gi et behov for ytterligere 600 plasser i 2017.

Område 3 (Bydel Frogner, Bydel Vestre Aker, Bydel Ullern)

I økonomiplanperioden er kapasiteten tilfredsstillende når en ser området under ett. Men det er knyttet store utfordringer til å få dekket det lokale behovet i Bydel Frogner. Kapasiteten i bydelene Bydel Vestre Aker og Bydel Ullern er derimot god i økonomiplanperioden. De neste ti årene er det anslått et behov for i underkant av 850 nye barnehageplasser i området. Behovet for nye plasser er i stor grad knyttet til de sentrumsnære områdene. Det er satt i gang utredning av mulige utbyggingsalternativer i Bydel Frogner. Innføring av to hovedopptak vil føre til en knapphet på barnehageplasser også i dette området, med et anslått behov på rundt 500 plasser i 2017.

Område 4 (Bydel Grorud, Bydel Stovner, Bydel Alna)

I dette området er det estimert et behov for 200- 300 plasser i økonomiplanperioden. I løpet av de neste ti årene er det anslått et behov for om lag 800 nye barnehageplasser. Det er få nye barnehager under planlegging. Det er gjennomført konseptvalgsutredning for bydelene Alna og Grorud som innebærer utredning av tre nye prosjekter. Realisering av disse prosjektene må byrådet komme tilbake til. En økning fra ett til to hovedopptak vil generere et ytterligere behov på i overkant av 800 barnehageplasser i 2017.

Område 5 (Bydel Østensjø, Bydel Nordstrand, Bydel Søndre Nordstrand)

I økonomiplanperioden er kapasiteten tilfredsstillende ut ifra dagens forutsetninger. Men det knytter seg usikkerhet til alle bydelene. Behovet kan endres vesentlig dersom etterspørsel av plasser vil øke i bydelene Østensjø og Søndre Nordstrand. Videre er det et betydelig antall familiebarnehager i Bydel Nordstrand som også kan påvirke behovet for nye barnehageplasser. I et ti års perspektiv er det anslått et behov på nærmere 750 nye barnehageplasser. Det er få utbyggingsprosjekter under planlegging. Det er sikret barnehagearealer i boligplaner, men dette er ikke nok til å dekke den forventede økningen i behovet for barnehageplasser. Det er satt i gang to utredninger for å finne mulige utbyggingsprosjekter i hhv. Bydel Nordstrand og Bydel Østensjø. Også i dette området vil innføring av to hovedopptak gi et behov for rundt 750 plasser i 2017.

Vedlikehold

Byrådet foreslår å investere 150 mill. i 2014 for å gjennomføre reetablering og akuttiltak/generell rehabilitering av barnehager. Forhold som innebærer umiddelbar sikkerhets- og/eller helseisiko for ansatte og barn, samt forhold som gir følgeskader skal prioriteres. Omsorgsbygg Oslo KF og bydelene har utarbeidet en oversikt over prosjekter som skal prioriteres i planperioden. Arbeidet med rehabilitering av barnehager ble påstartet i 2013. Det vises også til omtale under kap.9 Kultur og næring.

Avsetninger til nye barnehageplasser

Midler til drift av nye barnehageplasser etablert etter 2013 er avsatt sentralt på kapittel 305 Bydelene – etablering av nye barnehager. Midler til drift av barnehager etablert før 2013, er tildelt bydelene gjennom den kriteriefordelte bydelsrammen. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for barnehager etablert før 2013 er fordelt til bydelene som en særskilt tildeling, se Grønt Hefte for detaljert informasjon.

5. Forslag til verbale vedtak

Forslag til satser for oppholdsbetaling i barnehager vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer.

Bydelene – etablering av nye barnehager

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
305 Bydelene - etablering av nye barnehager (KOU)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	721	64 454	144 201	
Sum utgifter	721	64 454	144 201	
17 Refusjoner	-332	0	0	
Sum inntekter	-332	0	0	
Netto utgifter	389	64 454	144 201	

3.2

1. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst, jf kapittel 14 Budsjettekniske merknader.

Midler til drift av nye barnehageplasser etablert i 2013 eller senere er avsatt på kapittel 305 Bydelene – etablering av nye barnehager. Midler knyttet til drift av barnehageplasser etablert før 2013 blir tildelt bydelene gjennom kriteriefordelt ramme på funksjonsområde 2A. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for barnehager etablert før 2013 blir fordelt til bydelene som en særskilt tildeling.

Følgende bevilgninger er budsjettet på kapitlet:

Nye kommunale barnehageplasser etablert i 2013

Bydelsrammen er redusert med 9,5 mill. til finansiering av kommunale barnehageplasser etablert i 2013. Negativt beløp skyldes avvikling av midlertidige

barnehager som bydelene alt er tildelt midler for i den ordinære kriteriefordelingen.

Nye ikke-kommunale barnehageplasser etablert i 2013

Bydelenes utgifter til likeverdig behandling for ikke-kommunale plasser etablert i 2013 vil bli dekket av denne avsetningen. Det er avsatt 86,5 mill. til formålet i 2014. Tildelingen til bydelen vil være basert på etablering av ikke-kommunale plasser i løpet av året og vil bli fordelt i løpet av 2014.

Nye kommunale barnehageplasser etablert i 2014

Bydelsrammen reduseres med 3,3 mill grunnet avvikling av midlertidige barnehager. Det er lagt til grunn 5/12 budsjettvirkning i etableringsåret.

Nye ikke-kommunale barnehageplasser etablert i 2014

Bydelenes utgifter til likeverdig behandling for ikke-kommunale plasser etablert i 2014 vil bli dekket sentralt. I 2014 er det avsatt 70,4 mill. Det er lagt til grunn 5/12 budsjettvirkning i etableringsåret.

Bydelene – diverse barnehagetiltak (KOU)

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (KOU)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	19 342	115 199	125 646
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	6 393	0	0
14	Overføringsutgifter	35 573	0	0
	Sum utgifter	61 308	115 199	125 646
16	Salgsinntekter	0	-29 000	-29 000
17	Refusjoner	6 489	0	0
18	Overføringsinntekter	-149 600	0	0
	Sum inntekter	-143 111	-29 000	-29 000
	Netto inntekter	-81 803	86 199	96 646

1. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på netto 2,8 mill., jf kapittel 14 Budsjettekniske merknader.

Følgende bevilgninger er budsjettet på kapitlet:

Læringsatsing

Byrådet foreslår avsatt 13 mill. i 2014 for å sikre flere elever lære plass i kommunens virksomheter. En del av midlene vil bli benyttet til tiltak i regi av byrådets læringsprosjekt.

Utdanning av assistenter til barnehagelærere

Det foreslås avsatt 18,6 mill. i 2014 til videreføring av eksisterende plasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2014 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Språkstimulering for førskolebarn

Det foreslås avsatt 32,8 mill. til språkstimuleringstiltak for førskolebarn i 2014. Midlene vil bli benyttet til å etablere og videreføre språkstimuleringstilbud for barn som ikke er søkere til barnehageplass. Midlene vil også bli benyttet til språkkartlegging i barnehagene, språktiltak for barn som trenger ekstra oppfølging og styrking av barnehageansattes kompetanse. En del av midlene vil bli benyttet til prosjektet *Oslobarnehagen*.

Etablering av barnehager – diverse prosjekter og beredskapsplasser

Det foreslås avsatt 5,2 mill. til prosjekter for etablering av nye barnehageplasser. Avsetningen skal blant annet dekke utgifter til utrednings- og utviklingsprosjekter.

Avvikling av midlertidige barnehagelokaler

I 2014 er det foreslått avsatt 6,3 mill. til å dekke kostnader knyttet til avvikling av midlertidige lokaler.

Eventuell kompensasjon for økte utgifter til økonomisk likebehandling/tilskudd til private

Denne avsetning skal dekke opp for usikkerhet rundt tilskudd til private barnehager som skyldes uforutsett kapasitetsvekst og kostnadsvekst utover ordinær prisvekst. I 2014 er det foreslått avsatt 30,3 mill. til formålet.

Språktiltak for barnehageansatte

Byrådet foreslår 2 mill. til styrking av barnehageansattes kompetanse.

Tiltakspakke for sosial mobilitet

Byrådet foreslår 7,5 mill. til en tiltakspakke for sosial mobilitet. Midlene skal benyttes til utvikling av kartleggingsverktøy, språkstimuleringsmateriell og lederutdanning i barnehagene.

Barn i utenbys barnehager

Det foreslås budsjettet med 10 mill. i utgifter til Oslobarn i utenbys ikke-kommunale barnehager, samt 29 mill. i inntekter fra utenbys barn i Oslos barnehager.

Øremerkede sentrale avsetninger:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp (i 1000 kr)
23060002	KOU – lærlingsatsing	13 000
23060003	KOU – utdanning av assistenter til førskolelærere	18 550
23060004	KOU – språkstimulering førskolebarn	32 800
23060005	KOU – etablering av nye barnehageplasser	5 217
20060006	KOU – Avvikling av midlertidige barnehagelokaler	6 250
23060007	KOU – økonomisk likebehandling private barnehager	30 329
23060009	KOU – Norskopplæring for barnehageansatte	2 000
23060010	KOU – Tiltakspakke sosial mobilitet	7 500

3.2

Oppført beløp er årets bevilgning til ulike prosjekter. Midlene forutsettes brukt i 2013 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i

fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Byomfattende barnehageoppgaver

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)				
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 084	4 200	17 100	
04 Overføringsutgifter	3 280	0	0	
Sum utgifter	18 364	4 200	17 100	
07 Refusjoner	0	0	-3 420	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 280	-840	0	
Sum inntekter	-3 280	-840	-3 420	
Netto utgifter	15 084	3 360	13 680	

1. Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)									
Prosjektnr og navn:									
106 039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr			17 100	7 833	1 000	2 167		Løpende
	Sum investeringsutgifter			17 100	7 833	1 000	2 167		
Finansiering:									
106 039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr	Refundert inv.mva.		-3 420	-1 567	-200	-433		
	Sum kapittel finansiering			-3 420	-1 567	-200	-433		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			13 680	6 266	800	1 734		

Inventar og utstyr – nye og rehabiliterte/retablerte barnehager

Det er i økonomiplanperioden avsatt investeringsmidler som benyttes til inventar og utstyr i nye og rehabiliterte/retablerte barnehager.

4. ELDRE OG SOSIALE TJENESTER BYOMFATTENDE TILTAK

4

Sektorområdet omfatter blant annet sykehjemmene, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid i tilknytning til folkehelse, smittevern og omsorgsrelaterte tjenester, sosiale boligvirkemidler, rehabiliteringsinstitusjoner for rusmiddelmissbrukere, barneverntiltak utenfor hjemmet og bolig- og avlastningstiltak for barn. Sektoren omfatter også kompetanseutvikling, støtte- og rådgivingsfunksjoner på helse og velferdsområdet, samt ulike tilskudd og avsetninger.

Det er bydelene som har ansvaret for å gi Oslos innbyggere nødvendige tjenester på velferdsområdet.

Bydelenes tjenesteapparat skal vurdere behov for bistand og koordinere tiltak for enkeltpersoner der de har behov for bistand fra flere instanser. Etatene, som er byomfattende, er etablert for å drive og/eller formidle spesialiserte tilbud som ikke kan etableres like effektivt i bydelene. Bydelene bestiller tilbud i tråd med brukernes behov.

Områdene under sektorområdet eldre og sosiale tjenester griper inn i hverandre. Oppgavene som beskrives i denne delen må ses i sammenheng med de oppgavene som beskrives i kap. 3.1 Bydelene – EST.

Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	8 349,9	8 282,4	8 223,6	8 256,9	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	8 349,9	8 349,9	8 349,9	8 349,9	8 349,9
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		-1,2	-2,2	-2,2	-2,2
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		329,7	272,6	324,6	335,0
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	8 349,9	8 678,4	8 620,4	8 672,4	8 682,8
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		21,4	-37,6	-37,6	-37,6
+/- Spesifiserte rammeendringer		73,7	78,7	83,2	89,2
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-22,8	-52,8	-67,7	-87,3
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		72,4	-11,7	-22,1	-35,7
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		307,0	307,0	307,0	307,0
=ØKONOMIPLAN (brutto)	8 349,9	9 057,8	8 915,7	8 957,3	8 954,1
Salgs- og leieinntekter	-282,3	-276,7	-276,7	-276,7	-276,7
Refusjoner	-4 217,4	-4 682,0	-4 674,5	-4 674,5	-4 674,5
Overføringsinntekter	-243,6	-242,9	-242,9	-242,9	-242,9
=Sum driftsinntekter	-4 743,3	-5 201,5	-5 194,0	-5 194,0	-5 194,0
=ØKONOMIPLAN (netto)	3 606,6	3 856,2	3 721,7	3 763,3	3 760,1

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

0,8 % -0,1 % -0,3 % -0,4 %

Oppgaveendringer mellom sektorer

Endringen gjelder tekniske justeringer av rammer i forbindelse med sentral etatsrefom.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Kap. 313 Sykehjemsetaten, det er innarbeidet 25,727 mill. til husleie Stovner sykehjem. Det er trukket ut 10,4 mill. årlig i 2014-2016 for bortfall av husleie i forbindelse med rehabilitering av Hovseter-hjemmet.

Kap. 314 Helseetaten, midler til Norsk Pasientskade-erstatning er konsekvensjustert med 7 mill.

Øvrige endringer er justeringer mellom artsgrupper (utgifts- og inntektsarter) i Helseetaten og i Velferdsetaten.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

Kap. 315 Velferdsetaten, engangsbevilgede tilskudd 30,062 mill. er ikke videreført (dette må ses i sammenheng med innarbeidelse av 20 mill. på samme kapittel under tiltakskode spesifiserte rammeendringer). Engangsbevilget til røykerom sprøyterommet

0,250 mill. er ikke videreført da det foreløpig ikke er lovmessig anledning til å etablere røykerommet.

Kap. 360 Barne- og familieetaten, engangsbevilget 3,065 mill. til Robust, er ikke videreført

Kap. 362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom, engangsbevilget 1,8 mill. til Røde Kors kontaktsenter Groruddalen, Salto og Natteravn er ikke videreført.

Kap. 372 Byomfattende tiltak – avsetninger eldre, det er innarbeidet 9 mill. til OPS anskaffelser sykehjem, og det er innarbeidet 5 mill. til OPS anskaffelser Omsorg+.

Kap. 373 Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. innarbeidet 45 mill. til prosjekteringsmidler Storby-legevakt.

Spesifiserte rammeendringer

Kap. 313 Sykehjemsetaten, 1 mill. til helårsvirkning av utvidelse med 5 plasser ved rehabiliteringsavdelingen ved Aker 01.07.2013. Det er innarbeidet 7 mill. til økt legedekning i sykehjem. 12,8 mill. engangsbevilget i 2013 er ikke videreført.

Kap. 314 Helseetaten, 4 mill. til styrking av almenlegevakt på Aker, 1,5 mill. årlig i 4 år til et tverrfaglig samarbeidsprosjekt for å redusere karies blant 5-

åringer, 0,750 mill. til ett årsverk innen folkehelsearbeid, 0,775 mill. til finansieringen av Tannhelsetjenestens kompetansesenter øst. Innarbeidet demografiskompensasjon med 4,2 mill.

Kap. 315 Velferdsetaten, 5 mill. til arbeid med anskaffelser og kontraktsoppfølging EST sektor, styrking knyttet til arbeid med TT-ordningen er videreført med 2 mill. Det er innarbeidet 20 mill. til tilskudd større organisasjoner, tiltak og frivillighet som en varig spesifisert rammeendring jf. også tidsbegrensede tiltak.

Kap. 372 Byomfattende tiltak – avsetninger eldre, 1,5 mill. årlig i 2014 og 2015 til etablering av Traineeordning for mennesker med nedsatt funksjonsevne, 10 mill. årlig til utvikling to-sengsrom på langtidsplasser i sykehjem/ etablering korttidssykehjem. Kap. 483 Områdesatsing Tøyen, 25 mill. årlig, kommunal andel av 5-årig satsing

Uspesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon i sektorens byomfattende etater på 22,8 mill. i 2014 økende til 87,3 mill. i 2017.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
176 KAREA Oslo KF - overføring (EST)	17 154	17 154	17 154	17 154
313 Sykehjemsetaten (EST)	1 169 539	1 184 930	1 229 966	1 233 702
314 Helseetaten (EST)	748 293	750 130	753 820	755 431
315 Velferdsetaten (EST)	754 744	738 732	735 545	729 555
333 Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)	613 362	537 362	537 362	537 362
350 Trygdeordninger (EST)	9 831	9 627	9 627	9 627
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	183 336	182 803	180 401	177 939
362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	5 986	5 948	5 948	5 948
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	38 478	24 478	22 978	22 978
373 Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. (EST)	48 459	3 459	3 459	3 459
374 Prosjekteringsmidler (EST)	5 120	5 120	5 120	5 120
384 Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	21 906	21 906	21 870	21 751
427 Tap på utlån (EST)	7 100	7 100	7 100	7 100
428 Sosiale boligvirkemidler (EST)	199 924	199 924	199 924	199 924
481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	8 000	8 000	8 000	8 000
483 Områdesatsing Tøyen (EST)	25 000	25 000	25 000	25 000
Sum Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	3 856 232	3 721 673	3 763 274	3 760 050

Netto driftsresultat pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsresultat pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
058 Karea Oslo KF (EST)	0	0	0	0

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
313 Sykehjemsetaten (EST)	35 500	35 500	10 000	10 000
314 Helseetaten (EST)	7 500	7 500	7 500	7 500
315 Velferdsetaten (EST)	190	190	190	190
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	2 300	2 300	2 300	2 300
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	3 000	3 000	0	0
427 Tap på utlån (EST)	5 710	5 710	5 710	5 710
481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	4 000	4 000	4 000	0
ØKONOMIPLAN (brutto)	58 200	58 200	29 700	25 700

Karea Oslo KF - overføring

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
176 KAREA Oslo KF - overføring (EST)			
14 Overføringsutgifter	16 377	16 934	17 154
Sum utgifter	16 377	16 934	17 154
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	16 377	16 934	17 154

4

1. Ansvarsområde

Karea Oslo KF skal gi opplæring og arbeidsforberedende trening til personer som er bosatt i Oslo. Målgruppen er personer som har vanskeligheter med å ta eller opprettholde ordinært arbeid eller utdanning. Foretaket har kun arbeidsrettede tiltaksplasser, ingen varig tilrettelagte arbeidsplasser. Dette innebærer at alle deltakerne i utgangspunktet skal hjelpes ut i arbeid eller andre aktive tiltak, ikke inn i en trygdeordning. Foretaket kan også tilby bedriftsintern opplæring til kommunens ansatte, og selge bedriftsintern opplæring til andre.

Tiltaksdeltakerne henvises fra de lokale NAV-kontorene, bydelene, etater og foretak i Oslo kommune.

2. Situasjonsbeskrivelse

Byrådssak 274/11 Orientering om bedrifter for yrkeshemmede ble tatt til orientering av bystyret i desember 2011. Karea Oslo KF skal utvikles i tråd med orienteringsmeldingen og med prosjekt om Bedre samordning av Karea Oslo KF og kommunalt hel- og majoritetside aksjeselskap som driver arbeidsmarkedstiltak med sikte på å styrke kommunens rehabiliteringsprofil.

Karea Oslo KF er tiltaksarrangør for NAV tiltak for det antall yrkeshemmede som staten og foretaket har inngått avtale om. NAV tiltak kjøper for tiden 36 AB-plasser (Arbeid med bistand) og 82 APS-plasser (Arbeidsplasser i skjermet virksomhet). Foretakets forutsigbarhet i avtalene med NAV er på seks mnd. Oslo kommune finansierer ytterligere 43 arbeidstreningsplasser. Foretaket baserer sin drift på tilskuddene fra NAV Stat og Oslo kommune, men henter også noen inntek-

ter ved å selge ulike tjenester. Det fremgår av foretakets vedtekter at det skal drive forretningsmessig. Eventuelt overskudd skal, i henholdt til forskriftene for arbeidsmarkedsbedrifter, forbli i foretaket til formålets beste.

Karea Oslo KF har dreid sin virksomhet bort fra skjermede produksjonsaktiviteter og har nå som hovedstrategi å drive arbeidstrening ute i det ordinære arbeidsliv da dette viser seg å gi best formidlingsresultater. For å lykkes i å få deltakerne over i ordinært arbeid eller utdanning, må foretaket holde høy kvalitet i arbeidet med den enkelte og utnytte tiltaksplassene fullt ut. Dette forutsetter at tilbudet om plasser og treningsarenaer gjenspeiler behovene i målgruppen og etterspørselen i markedet. De interne arenaene driver kun med salg av tjenester som markedet etterspør, og foretaket satser bare på arbeidstreningsarenaer som gir deltakerne relevant arbeidserfaring i yrker som det er behov for. Foretaket driver i tillegg utstrakt kursvirksomhet og opplæring, bl.a. innen basisferdigheter for minoritetsspråklige.

Foretaket skal legge til rette for videre skolegang, bistå med avklaringer av uførepensjon og AAP (arbeidsavklaringspenger) og tilby tiltak for personer i kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsordningen. Fordeling av tiltaksplasser på de ulike arenaene vurderes ut i fra hvilke tjenester som etterspørres fra NAV og Oslo kommune, samt en løpende behovsvurdering av arbeidsmarkedets behov for arbeidskraft. Foretakets arbeidstreningsarenaer er relativt enkle å bygge opp og bygge ned, noe som gir den nødvendige fleksibilitet.

3. Mål

Byrådets mål for bedriften er å:

- bidra til at flest mulig kommer i varig, ordinært arbeid

Måltall for : Kap. 176 KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Antall deltakere	350	298	350	350
Ferdig attførte	115	152	170	170

Tidligere Arbeidstrening Oslo KF har skiftet navn til KAREA Oslo KF

Nøkkeltall for: Kap. 176 Arbeidstrening Oslo KF (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall godkjente plasser	161	161	161
Antall personer i tiltak ved utgangen av året	148	147	161

Pr 01.03.2010 reduserte NAV AB med 12 plasser og pr 15.07.2010 ble APS redusert med 25 plasser.

Det er full kapasitetsutnyttelse på samtlige plasser.

Pr. 01.08.2013 er antallet godkjente plasser 170. Dette fordi foretaket har fått godkjent ni avklaringsplasser.

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet at bedriften skal:

- tilby arbeidsplasser som gjenspeiler behovene i målgruppen
- i samråd med utdanningsetaten øke antall lærlingeplasser slik at flere elever gis mulighet til å fullføre utdanning som lærling i bedriften
- samarbeide tett med andre bedrifter for å oppnå økt ressursutnyttelse og bedre resultat for brukerne
- utvikles i tråd med prosjekt om Bedre samordning av Karea Oslo KF og kommunalt hel- og

majoritetseide aksjeselskap som driver arbeidsmarkedstiltak med sikte på å styrke kommunens rehabiliteringsprofil

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med 0,220 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader

Sykehjemsetaten

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
313 Sykehjemsetaten (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	2 389 149	2 518 718	2 638 719
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	458 644	414 449	407 806
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 667 142	1 728 081	1 785 955
14 Overføringsutgifter	63 991	24 608	24 295
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	29 250	0	0
Sum utgifter	4 608 176	4 685 856	4 856 775
16 Salgsinntekter	-17 024	-87 007	-89 539
17 Refusjoner	-3 565 399	-3 499 064	-3 594 684
18 Overføringsinntekter	-18 110	-2 927	-3 013
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-28 188	0	0
Sum inntekter	-3 628 720	-3 588 998	-3 687 236
Netto utgifter	979 456	1 096 858	1 169 539

4

1. Ansvarsområde

Byrådets mål er at Oslo skal være en foregangsby på kvalitet i eldreomsorgen.

Sykehjemsetaten har ansvar for at innbyggere i Oslo får tilbud om sykehjemsplass når de har vedtak fra bydelen om dette. Sykehjemsetaten skal sørge for at sykehjemstilbudet er tilpasset de ulike brukergruppers behov.

Etaten har et fortløpende ansvar for å tilpasse totalvolumet av sykehjemsplasser, sikre valgfrihet og likebehandling og utvikle differensierte tilbud i tråd med bystyrets vedtak og bydelenes bestillinger.

Sykehjemsetaten har pr. 01.04.2013 ansvar for driften av 28 kommunale sykehjem, dessuten kontraktsoppfølging av 20 sykehjem som er driftet av ideelle eller kommersielle leverandører. Pr. 01.01.2014 vil fordelingen være 24 kommunale sykehjem og 24 ideelle eller kommersielle sykehjem.

Sykehjemsetaten driver kommunens døgnrehabiliteringsavdeling på Aker sykehus. Etaten har rammeavtale med fem utenbys sykehjem om kjøp av inntil 110 plasser. Sykehjemsetaten tilbyr også korttids- og rehabiliteringsopphold ved Finca el Romeral i Spania.

Ansaret for indre vedlikehold og teknisk infrastruktur i sykehjemmene ivaretas av Byrådsavdeling for kultur og næring - Omsorgsbygg Oslo KF.

2. Situasjonsbeskrivelse

Pr. 31.12.2012 hadde gruppen personer over 90 år en brukerrate på sykehjemstjenester på ca. 35 %, mens aldersgruppen 80 - 89 år hadde en brukerrate på ca. 11 %.

Det forventes endringer i Sykehjemsetatens målgruppe i fremtiden. Prognoser viser at Oslo vil få flere eldre over 90 år i årene frem til 2017. Samtidig vil antall eldre i aldersgruppen 80-89 år reduseres, slik at aldersgruppene over 80 år samlet sett vil gå noe ned frem til 2020.

Videre utvikling og tilpasning av tjenestetilbudene

Sykehjemsetaten har ansvaret for å tilpasse totalvolumet av sykehjemsplasser i tråd med politiske vedtak og prioriteringer, og etablere nye tilpassede tilbud når behovet tilsier det. Pr. 31.12.2012 disponerte Sykehjemsetaten i alt 4 713 døgnplasser og 655 dagsenterplasser fordelt på ideelle, private og kommunalt drevne sykehjem.

Samhandlingsreformen har medført nye oppgaver for de kommunale helse- og omsorgstjenestene. For Sykehjemsetaten har dette gitt større pågang av utskrivingsklare pasienter fra sykehus. Sykehjemseta-

ten har i 2013 økt fagkompetansen og bemanningen ved alle korttidsavdelinger for å øke det medisinske og pleiefaglige tilbudet. Byrådet vil øke legedekningen i sykehjem med ytterligere 7 årsverk.

Det er utarbeidet plan for utvikling av trossomsrom ved alle langtidsavdelinger. Innen utgangen av 2014 skal samtlige langtidsplasser være i enerom. Det skal fortsatt være tilstrekkelig kapasitet til å møte befolkningens behov for sykehjemstjenester.

Sykehjemsetaten leverte vinteren 2013 tre delrapporter om forslag til ny organisering og endring av finansiering for sykehjem i Oslo. Rapportene har vært på høring i bydelene. Det foreslås å opprette egne korttidssykehjem. Videre anbefales det at antall kategorier og prisingen av korttidsplasser gjennomgås, og at også rehabiliteringsplassene ved Aker tas inn i en blokk bestilling fra bydelene på tilsvarende måte som for øvrige korttidsplasser.

Det etableres, etter anbefaling i rapportene, en arbeidsgruppe som skal vurdere nye prinsipper relatert til organisering og finansiering av langtidsplasser. Ny ordning gjennomføres fra 2015 og vil dermed ikke ha konsekvenser for budsjettet i 2014.

Egne korttidssykehjem vil gi mer spesialiserte sykehjem med større rom for utvikling av mer fleksible og målrettede rehabiliteringsløp tilpasset den enkelte bruker. Sykehjemsetaten skal opprette minst et korttidssykehjem der personalets kompetanse og spesialisering rettes mot rehabilitering til eget hjem innen våren 2014. Korttidsoppholdene skal tilrettelegges i tett samarbeid mellom bydelene og sykehjemmet.

Ved tildeling av korttidsplass i sykehjem kan brukeren velge rehabiliteringsopphold i Spania. Finca el Romeral har 14 plasser og ligger i Alfaz del Pi ca. en times kjøring nordover fra Alicante i Spania. Inntil nå har ikke dette tilbudet vært benyttet fullt ut. Sykehjemsetaten har fått i oppdrag å se på en finansierings- og organiseringsstruktur som gjør tilbudet mer kjent og tilgjengelig for brukerne. Tilbudet skal ha samme kostnad for bydelene som en ordinær korttidsplass.

Implementering av teknologi med berøringsskjermer i beboerrom ferdigstilles i to sykehjem høsten 2013, og skal innføres ved ytterligere fem sykehjem i 2014. Skjermene kan benyttes både av ansatte og beboere. Det er sykesignal, TV, telefon, radio og internetttilgang m.v. for beboerne. Ansatte kan ved bruk av kortleser få tilgang til opplysninger og dokumentasjon i pleie- og omsorgssystemet. Slik ny teknologi skal innarbeides som standard ved alle nye og nyombygde sykehjem.

I tråd med bystyrets vedtak skal 8 kommunale sykehjem konkurranseutsettes i perioden 2012-2014 for å bidra til økt mangfold i sykehjemstilbudet og gi økt valgfrihet for brukerne. Arbeidet følger tidsplanene som er satt opp.

Utbedring og tilpasning av bygningsmassen

Byrådet vil videreføre tiltak for å bedre den bygningsmessige standarden på sykehjemmene i Oslo. Dette er nærmere beskrevet i Sykehjemsbehovsplanen.

I økonomiplanperioden er det innarbeidet 2,155 mrd. til fornying av sykehjem og 255 mill. til generell rehabilitering av sykehjem. Det vises til beskrevet i under Sykehjemsetaten i kapittel 4 og nærmere omtale i kapittel 9.1 Kultur og næring – eiendomsforetakene, under Omsorgsbygg og Boligbygg.

Frem til 2016 planlegges rehabilitering av to kommunale sykehjem, Ullemtunet (144 plasser), Hovseterhjemmet (168 plasser). To sykehjem (gamle Økern sykehjem og gamle Stovner sykehjem) skal oppgraderes for bruk som erstatningssykehjem for beboere som må flytte ut når sykehjem skal rehabiliteres. I tillegg gjennomføres anskaffelse av OPS kontrakt for et nytt sykehjem i Henrik Sørensen vei (144 plasser) og rehabilitering av Ammerudhjemmet (140 plasser), som eies av Kirkens Bymisjon. Det er avsatt 9 mill. sentralt til gjennomføring av OPS konkurranser tre sykehjem med inntil 500 sykehjemsplasser i planperioden. To av prosjektene er Furuset og Lille Tøyen. Forventet ferdigstilling etter 2017.

For Stovner sykehjem har bystyret vedtatt at sykehjemmet skal oppgraderes til bruk som erstatningssykehjem for andre sykehjemsbygg, som totalrehabiliteres. Arbeidstilsynet har i august avslått kommunens søknad om igangsetting av sykehjemsdrift, da forskriftskrav ikke er oppfylt. Omsorgsbygg er i dialog med Arbeidstilsynet for å komme frem til en løsning. Byrådet vil komme nærmere tilbake til saken i Tilleggsinnstillingen.

Tjenestetilbudet til beboerne

Det overordnede målet er at sykehjemmene skal være et hjem for beboerne og ha minst mulig institusjonspreg. Beboere i sykehjem skal så langt som mulig få anledning til å leve slik de levde før de kom til sykehjemmet. Alle sykehjem skal tilpasse tilbudet sitt slik at de eldre i stor grad bestemmer når de skal stå opp, spise, delta på aktiviteter, legge seg etc.

Sykehjemsetaten skal tilpasse sykehjemstilbudet til beboere som trenger særskilt tilrettelagte tjenester. For enkelte grupper er det nødvendig å organisere virksomheten i egne enheter for å utvikle spisskompetanse overfor målgrupper.

Både beboere og pårørende er godt fornøyd med sykehjemmene. I beboerundersøkelsen i 2013 var 91% av beboerne fornøyd, mens blant de pårørende var 88% fornøyd.

En stor andel av sykehjemsbeboerne har demens, det må derfor legges til rette for at mentalt friske beboere kan bo i egne enheter.

Det er etablert flere typer spesielt tilrettelagte plasser.

Villa Enerhaugen har tilbud til yngre personer med demens og deres pårørende. Her er det råd- og veiledningstjeneste, dagsenter, avlastningsplasser og døgnplasser.

Det er to avdelinger for lindrende behandling, henholdsvis ved Lillohjemmet og Akerselva sykehjem, hver med åtte plasser.

Ved Stovnerskogen sykehjem er det en avdeling med 16 plasser for eldre rusavhengige. Romsås sykehjem vil i løpet av høsten 2016 etablere en korttidsavdeling for personer med aktivt rusbruk.

Ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter er det en avdeling for beboere, også yngre, med alvorlige nevrologiske lidelser.

Kommunens rehabiliteringsavdeling ved Aker har totalt 26 plasser.

Etaten skal ivareta fritt sykehjemsvalg for søkere med vedtak om langtidsopphold. Det er til enhver tid mellom 200 og 300 søkere som venter på å få oppfylt sitt førstevalg av sykehjem. I påvente av ledig plass ved ønsket sykehjem kan det gis midlertidig plass ved annet sykehjem.

Byrådet vil i 2014 fortsatt ha fokus på ernærings-situasjonen for pleie- og omsorgstjenestens brukere. Det skal iverksettes tiltak for å bedre ernæringsstatusen hos beboere i sykehjem, for å hindre sykdomsutvikling og innleggelse i sykehus. Det legges vekt på at måltidene skal være hyggelige og at maten skal serveres appetittvekkende.

Alle sykehjemmene skal ha ansatte som har spesielt ansvar for å gjennomføre tiltak som skaper trivsel og livsutfoldelse. Sykehjemsetaten skal arbeide for å rekruttere flere til frivillig innsats i sykehjemmene, og koordinere og tilrettelegge for at frivillige som ønsker å delta får muligheten til det.

Sykehjemsetaten må, i samarbeid med bydelen, videreutvikle dagtilbudet for hjemmeboende som trenger målrettet rehabilitering og aktivisering.

Sykehjemsetaten utlyste i juni 2013 konkurranse om drift av dagaktivitetstilbud etter konseptet Grønn

Omsorg/Inn på tunet for hjemmeboende med demens. Det pågår forhandlinger og avtale med leverandør forventes inngått i løpet av august måned og oppstart av tilbudet i løpet av høsten 2013.

Kvalitet

Oslo kommune har vedtatt et felles kvalitetsmålings-system for hjemmetjenestene og sykehjem, uavhengig av om tjenesten utføres av kommunen eller private leverandører. Systemet består av kvalitetsrevisjoner, brukerundersøkelser, pårørendeundersøkelser i sykehjem, registreringer av objektive kvalitetsindikatorer og resultat fra medarbeiderundersøkelser. Helseetaten har i 2013 påbegynt arbeidet med å vurdere kvalitetsmålingssystemet med sikte på å forbedre dette gjennom prosjektet "Løft for bedre kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten".

Sykehjemsetaten har innført Kvalitetslosen, som er et helhetlig elektronisk avviks- og kvalitetssystem, ved alle kommunale sykehjem. Dette bidrar til å sikre felles rutiner ved sykehjemmene og mer oversiktlig kvalitetsstyring og avvikshåndtering.

Utviklingssenter for sykehjem i Oslo ligger ved Abildsø sykehjem. Utviklingssenteret har både kommunal og statlig finansiering til forskning og fagutvikling, og skal bidra til økt kvalitet i sykehjemstilbudene og spre kompetanse til de andre sykehjemmene i Oslo.

Samstemming og riktig legemiddelbruk er implementert og videreføres i sykehjemmene.

Byrådet ønsker at det igangsettes prøveprosjekter med behovstilpassede arbeidstidsordninger. Aktuelle tjenestesteder er der beboerne vil tjene på mer forutsigbarhet i forhold til personalets tilstedeværelse over tid, og færre hjelpere å forholde seg til.

Sykehjemsetaten skal gjennomføre kontraktsoppfølging og kontroll av lønns- og arbeidsforhold i ideelt og privat drevne sykehjem i tråd med lover, forskrifter og kommunens føringer.

Kompetanse

Riktig hjelp til riktig tid sikrer god kvalitet. For at beboerne skal få den omsorgen og tryggheten som er nødvendig, må bemanningen være styrt av beboernes behov.

Kompetanestyringssystemet - Behovsstyrt Bemannings (BOB) - omfatter bl.a. en ordning med tjenesteansvarlig og primærkontakt, riktig bemanning ut fra brukernes helse- og livssituasjon, samt styrings- og beslutningsstøtte for ledere. BOB er innført i hele eller deler av bydelenes kommunale hjemmetjenester, i kommunale sykehjem samt samlokaliserte boliger. Helseetaten følger opp den videre implementeringen, samt faglige og økonomiske effekter i driften.

Oslo kommune har deltatt i nettverk om strategisk kompetanseplanlegging i regi av KS, kommunesektorens organisasjon. Det er utarbeidet en overordnet strategisk kompetanseplan for pleie- og omsorgssektoren i Helseetaten, i samarbeid med Sykehjemsetaten og bydelene. Byrådet ønsker at Sykehjemsetaten reviderer egen kompetanseplan, med den overordnede planen som veiledende.

Oslo kommune har som mål å øke andelen faglærte i pleie – og omsorgstjenestene. Sykehjemsetaten skal videreføre arbeidet med å øke fagkompetansen i sykehjemmene.

Sykehjemsetaten skal legge til rette for flere læreplasser for lærlinger, elever og studenter. Det er i 2013 ca 36 læreplasser for helsefagarbeidere i sykehjemmene. Byrådet ønsker å utprøve nye lærlingeløp som TAF-helse og vekslingsmodellen, for å få flere helsefagarbeidere i tjenestene. Videre må det arbeides for ulike attraktive karriereveier i tjenestene, slik at personer med opparbeidet kompetanse ønsker å fortsette å arbeide og videreutvikle seg i omsorgsyrtet. Etaten skal samarbeide tett med høyskolene i Oslo og Akershus og Utdanningsetaten for å bidra til at sykehjemmene blir gode praksissteder for studenter og lærlinger.

Sykehjemsetaten skal fortsatt stimulere sine ansatte til å delta på utdanningstilbudene som Oslo kommune tilbyr. På Helseetatens nettsider finnes informasjon om utdanningstilbudene. Blant kurstilbudene er norskttest, norskspråklig opplæring, norsk og helsefag, ulike grunnkurs i pleie- og omsorg, kurs i nasjonale fag, demensomsorg, helse- og omsorgslovgivning, ernæring, kompetansekartlegging mm. Blant formelt kompetansegivende fagutdanninger tilbys helsefagarbeiderutdanning, demensomsorgens ABC, lederutdanning for 1. linjeledere i pleie og omsorg samt støtte til studieavgift for videreutdanninger for høyskolepersonell. Byrådet tilbyr også engangstilskudd til sykehjem for ferdig utdannede kandidater når sykehjemmet har bidratt til at den ansatte har kunnet gjennomføre utdanningen.

Byrådets mål er å øke kompetansen i norsk språk for ansatte med minoritetsspråklig bakgrunn. Sykehjemsetaten viderefører norskopplæring for ansatte i sykehjem som ikke tilfredsstiller etatens krav til norskkunnskaper. Ansatte i sykehjem skal minimum beherske norsk skriftlig og muntlig i tråd med Nasjonal norskprøve 3 når de arbeider i pleien, og ha norskkunnskaper tilsvarende Nasjonal norskprøve 2 når de arbeider i driftsstillinger.

Byrådet vil at det skal stilles krav om bestått prøve i nasjonale fag før ansatte/søkere fra land utenfor Norden kan få ansettelse som helsefagarbeider i pleie- og omsorgstjenestene i Oslo kommune.

Befolkningen skal ha tillit til at helsepersonell yter faglig god og sikker helsehjelp. Helsedirektoratets veileder (2010) for arbeidsgivere i helsetjenesten (IS-1902 Gode rutiner – gode tilsetninger) gir nødvendige retningslinjer ved tilsetting av helsepersonell.

Enhetspris og prisberegning

Ved beregning av enhetsprisen er det tatt utgangspunkt i antall sykehjemsplasser i september 2013. I tillegg til dette kommer sykehjemsplasser utenbys.

Forslaget til pris pr vektet plass i 2014 er beregnet ut fra følgende forutsetninger:

Pris pr vektet plass i 2013	630 911
Effektiviseringsuttak 6,375 mill.	-1 240
Sum før lønns- og prisjustering	629 671
Lønns- og prisjustering	21 094
Pris pr vektet plass i 2013	650 765

Kapitaldelen av sykehjemmenes husleiekostnad er ikke inkludert i pris pr vektet plass.

Finansieringsmodellen for sykehjemsplasser er under vurdering og forslag om prising av korttidsplasser vil være klar høsten 2013. Tabell med oversikt over driftskostnader og priser for de ulike kategorier langtid- og korttidsplasser vil bli lagt frem til tilleggsinnstillingen.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- gjøre sykehjemmene til beboernes hjem gjennom å skape en hverdag med trivsel, med gjenkjennelig innhold og aktiviteter
- sikre at beboerne medvirker i egen hverdag
- legge til rette for at kommunes tilbud innen pleie- og omsorgssektoren fortsatt leveres av høy kvalitet fra både kommunale, ideelle og private aktører
- bidra til innovasjon i organisering og drift av sykehjemmene
- sørge for at ansatte har nødvendig faglig kompetanse og god dialog med pårørende

Måltall for: Kap 313 Sykehjemsetaten (SYE)	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Brukertilfredshet i sykehjem - andel fornøyde brukere	85 %	91 %	85 %	85 %
Andel plasser i enerom av antall døgnplasser i drift	95 %	91 %	95 %	95 %
- herav andel enerom i langtidsplasser	xxx		xxx	100 %
- herav andel enerom i korttidsplasser	xxx		xxx	64 %
Andel korttidsplasser i sykehjem (ekskl. rehabiliteringsplasser)	15 %	11 %	15 %	15 %
Andel rehabiliteringsplasser i sykehjem	5 %	3 %	5 %	5 %
Fysioterapeut timer pr. uke pr. beboer i institusjon	0,55	0,58	0,55	0,55
Legetimer pr. uke pr. beboer i institusjon 3)	0,44	0,46	0,44	0,51
Andel årsverk med fagutdanning 1)	xxx		xxx	85 %
Pårørendetilfredshet - andel fornøyde pårørende	85 %	88 %	85 %	85 %
Iverksettingstid for vedtak om institusjonsplass 2)	< 14 dager	7,4 dager	< 14 dager	< 14 dager
Antall helsefagarbeiderlæringer i sykehjemmene	30	48	30	50

1) Nytt måltall i 2014 kostrafunksjon 234, 253 og 254, omfatter alle ansatte

2) Med iverksettingstid menes tid fra vedtak er fattet til tildeling av plass/innflytningsdato

3) Gjelder beboere i sykehjemstilbud som sykehjemsetaten drifter

Nøkkeltall for: Kap. 313 Sykehjemsetaten (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall liggedøgn på langtidsopphold i institusjon	1 428 518	1 426 812	1 417 147
Antall liggedøgn på tidsbegrenset opphold i institusjon	192 945	191 813	218 946
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon 1)	Ikke målt	97,7 %	98,2 %
Beleggsprosent, korttidssplasser i institusjon 1)	Ikke målt	92,3 %	90,2 %
Antall innleggelser på trygghetsplass	1 126	1 101	871
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold	82,0 %	78,0 %	81,0 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	9,8 %	12,8 %	11,4 %
Andel rehabiliteringsplasser	2,1 %	2,7 %	3,0 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	19,5 %	19,9 %	18,9 %
Andel ansatte med 80 % stilling eller mer fordelt på 1):	xxx	xxx	xxx
- fast ansatte	57,4 %	55,3 %	57,4 %
- fast lønnede (fast ansatte og vikarer)	55,5 %	54,7 %	54,9 %
Gjennomsnittlig antall ledige sykehjemsplasser pr. tertial 1)	Ikke målt	75,3	31,2
Sykefravær	10,5 %	11,1 %	10,7 %

1) Nye nøkkeltall fra 2011.

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- at Sykehjemsetaten aktivt videreutvikler samarbeidet med bydelene
- sørge for at beboere i størst mulig grad bestemmer over egen hverdag
- legge til rette for tilpasset pleie- og aktivitetstilbud for alle beboere
- øke kunnskapen om ernæring og skape større trivsel og glede rundt måltidene
- videreføre satsing på trivselstiltak og samarbeide med pårørende og frivillige
- følge opp resultatene fra kvalitetsrevisjoner, beboer- og pårørende undersøkelser
- avvikle alle dobbeltrom i langtidsplasser
- opprette egne korttidssykehjem med fokus på rehabilitering og opptrening
- utvide bruken av teknologi i sykehjemmene
- videreutvikle dagtilbudene i samarbeid med bydelene
- øke lederkompetansen ved å styrke lederskoleingen i sykehjemmene
- tilrettelegge for at ansatte kan delta i målrettede og kompetansehevende tiltak
- samarbeide tett med utdanningsinstitusjoner og gjøre sykehjemmene til gode læringsarenaer for studenter og læringer

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 6,375 mill. i 2014 økende til 28,639 mill. brutto i 2017.

Helårsvirkning av utvidelse av rehabiliteringsavdelingen på Aker med 5 plasser fra 01.07.2013 er innarbeidet med 1 mill. Det er innarbeidet 7 mill. til økt legedekning i sykehjem. Engangsbevilget i 2013 på i alt 12,8 mill er ikke videreført i 2014. Satsing på trivselstiltak i sykehjemmene forutsettes implementert og videreført innenfor ordinær drifframme. Det er innarbeidet 25,727 mill. til husleie Stovner sykehjem. Det er trukket ut 10,4 mill. for bortfall av husleie som følge av rehabilitering av Hovseterhjemmet.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 62,502 mill. netto jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

6. Forslag til verbale vedtak

Pris pr vektet sykehjemsplass i 2014

Pris pr vektet sykehjemsplass i 2014 fastsettes til kroner 650 765.

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetseendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
313 Sykehjemsetaten (EST)				
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 133	25 000	35 500	
04 Overføringsutgifter	783	0	0	
Sum utgifter	3 916	25 000	35 500	
07 Refusjoner	0	0	-6 600	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-783	-4 800	0	
Sum inntekter	-783	-4 800	-6 600	
Netto utgifter	3 133	20 200	28 900	

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
313 Sykehjemsetaten (EST)									
Prosjektnr og navn:									
107 006	Inventar og utstyr sykehjem			10 000	10 000	10 000	10 000		Løpende
112 014	Sykehjem - inventar og utstyr	51 000		25 500	25 500	0	0	0	1/14 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			35 500	35 500	10 000	10 000		
Finansiering:									
107 006	Inventar og utstyr sykehjem	Refundert inv.mva.		-1 600	-1 600	-1 600	-1 600		
112 014	Sykehjem - inventar og utstyr	Refundert inv.mva.		-5 000	-5 000	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-6 600	-6 600	-1 600	-1 600		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			28 900	28 900	8 400	8 400		

Investeringsmidler til fornying av sykehjem og til generell rehabilitering sykehjem i planperioden

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 2,155 mrd. til investeringer i sykehjem, inkludert midler til rehabilitering av Stovner sykehjem slik at dette kan fungere som et erstatningssykehjem for andre sykehjems-

bygg som skal totalrehabiliteres. Det er innarbeidet 65 mill. i 2014 til 2016 og 60 mill. i 2017 til generell rehabilitering av sykehjem. Det vises til omtale i Kapittel 9.1. Kultur og næring – eiendomsforetakene under Omsorgbygg.

Helseetaten

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
314 Helseetaten (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	446 555	415 201	462 744
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	161 702	95 093	130 408
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	332 196	361 750	348 115
14 Overføringsutgifter	63 673	26 580	36 968
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	20 911	0	0
Sum utgifter	1 025 039	898 624	978 235
16 Salgsinntekter	-59 954	-74 202	-62 943
17 Refusjoner	-255 357	-109 465	-166 999
18 Overføringsinntekter	-11	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-19 438	0	0
Sum inntekter	-334 758	-183 667	-229 942
Netto utgifter	690 280	714 957	748 293

4

1. Ansvarsområde

Helseetaten skal bidra til utvikling av en god kommunehelsetjeneste i Oslo. Etaten skal ivareta en støtte- og rådgivningsfunksjon overfor bydelene, samt drive utviklingsarbeid innen områdene helse, pleie og omsorg.

Helseetaten skal bistå med implementering, koordinering og oppfølging av overordnede handlingsplaner og vedtak innen helsesektoren.

Etaten koordinerer folkehelsearbeidet, og er Oslo kommunes fagetat på helseområdet.

Helseetaten ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven og i helse- og omsorgstjenesteloven, herunder kommunelegefunksjonen i byomfattende saker. Etaten er delegert myndighet om miljørettet helsevern i saker som gjelder to eller flere bydeler. Etaten har en viktig rolle i kommunens helseberedskapsarbeid.

Etaten følger opp sektorovergripende kontrakter og driftsavtaler på helse- og omsorgsområdet, og har ansvar for utbetaling av basistilskudd til fastlegene og premie til Norsk pasientskadeerstatning. Etaten forvalter også driftsavtaler for om lag 60 årsverk byomfattende fysioterapi.

Helseetaten gjennomfører kvalitetsmålinger i sykehjem og hjemmetjenester.

Etaten har ansvar for Geriatrisk ressurscenter, Rådgivningskontoret for hørselshemmede, og Vern for eldre.

Helseetaten forvalter elektroniske fagsystemer/sektorsystemer innenfor bydelenes ansvarsområder.

Ressurscenter for migrasjonshelse åpner høsten 2013. Migrasjonshelse, som er et klinisk tilbud til flyktninger og innvandrere, blir innlemmet i ressurscenteret fra oppstart. Helseetaten er også ansvarlig for helsetjenesten til flyktninger og asylsøkere i hovedankomsttransittmottaket på Refstad, finansiert av UDI.

Etaten ivaretar operative funksjoner som legevakt, tilbud om akutt døgnoophold og tannhelsetjenester.

Legevakt og akutt døgntilbud

Legevakten skal tilby nødvendig allmennmedisinsk helsehjelp og sosialfaglig bistand til personer som har et akutt hjelpebehov og som bor eller oppholder seg i Oslo. Legevakten skal fungere som et sikkerhetsnett for befolkningen, og være tilgjengelig hele døgnet.

Legevakten gir dette tilbudet i samarbeid med Oslo universitetssykehus, Ullevål, som har ansvar for behandling av skader/sår ved egen poliklinikk i Le-

gevaktens lokaler i Storgt 40 og for Psykiatrisk legevakst.

Legevakten i Oslo har et bredt tverrfaglig tilbud, som omfatter overgrepsmottak, sosial ambulant akuttjeneste, døgnåpent telefonmottak bemannet med helsepersonell (legevaktssentralen), observasjonspost, og ruslegevakten. Legevakten har sykebesøksordning til akutt syke som ikke selv kan oppsøke legevakten.

Legevakten har en særlig satsing på unge med rusproblemer og fra 2013 er metodene fra prosjektet Ungdom & Rus innarbeidet i det ordinære arbeidet ved Legevakten.

I 2012 ble Legevakt Aker etablert som erstatning for tidligere legevaktbaser på Ryen og Linderud. Legevakt Aker har åpent alle ettermiddager, kvelder og i helgene.

Alle kommuner er pålagt å sørge for tilbud om døgnopphold for pasienter og brukere med akutte behov. Helseetaten er ansvarlig for etablering og drift av dette i Oslo.

Tannhelsetjeneste

Tannhelsetjeneste er et fylkeskommunalt ansvar og skal tilby forebygging, oppsøkende tilbud og behandling for prioriterte grupper, samt overvåke tannhelsen og arbeide for god tilgjengelighet til tjenestene. De prioriterte gruppene er barn og unge, psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon og grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemme-sykepleie. Tannhelsetjenesten skal dessuten gi tilbud til ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret.

2. Situasjonsbeskrivelse

Befolkningen i Oslo vokser raskt, og det forventes en betydelig vekst blant barn i skolealder. I perioden frem til 2030 forventes en samlet vekst på nær 27 500 barn i alderen 6-19 år. Størst prosentvis vekst forventes i aldersgruppen 67-79 år, hvor det vil være omtrent 23 000 flere i 2030 enn i dag. Økningen i antall eldre over 80 kommer i Oslo omkring 2025.

Det er store helseforskjeller mellom ulike områder og befolkningsgrupper i Oslo. Helseetaten holder oversikt over helsetilstanden til befolkningen. Oversikten er tilgjengelig på nettsiden "Oslohelsen" hvor det publiseres helsestatistikk på bydelsnivå, som grunnlag for at folkehelseiltak kan utvikles i tråd med lokale behov. Folkehelseplan for Oslo 2013-2016 ble vedtatt i bystyret i januar 2013, og etaten koordinerer arbeid med implementering og gjennomføring av planen.

For å sikre allmennlegevakttilbudet i byen vil byrådet utvide kapasiteten på Legevakt Aker, som i dag er åpen ettermiddager/kvelder og i helgene. Åpningsti-

den utvides med tre timer daglig, og samtidig styrkes både lege- og sykepleietjenesten. For å imøtekomme fremtidige behov, vil byrådet gjenoppta arbeidet for å etablere en ny, moderne storbylegevakt i Oslo.

Legevaktssentralen ved legevakten har stor pågang av henvendelser av ulik art, og til tider lengre responstid enn ønsket. Nasjonalt legevaktsnummer er forsinket, men skal etter planen innføres ved årsskiftet 2013/2014. Det gir mulighet til å sortere ut telefoner som ikke hører hjemme på legevaktssentralen og dermed oppnå kortere responstid.

Legevakten har en sosialtjeneste som skal ivareta brukernes behov for sosiale tjenester når de ordinære tjenestene i bydelene er stengt. Mange av dem som henvender seg er rusmisbrukere som er akutt bostedsløse. Innsatsen er spesielt rettet mot ungdom og rus for å hindre rekruttering til rusmiljøene i sentrum. Helseetaten er også sentral i arbeidet med å redusere antall gjengangere i de akutte tjenestene.

Kommunal Akutt Døgnetjeneste (KAD) startet opp på Aker i 2013. Tilbudet skal utvides gradvis i løpet av høsten og videre inn i 2014. KAD er et akutt døgn-tilbud til pasienter som kan behandles av allmennlege, og ikke har behov for innleggelse i spesialisthelsetjenesten. KAD er finansiert med statlige midler, og lokalisert i umiddelbar nærhet til Legevakt Aker.

Helseetaten har viktige oppgaver knyttet til rollen som forvalter av elektroniske fagsystemer på bydelenes ansvarsområder. Brukervennlige og sikre systemer for saksbehandling og dokumentasjon er viktige bidrag til kvalitetssikring og effektivisering i tjenestene. Utvikling av elektroniske kommunikasjonsløsninger med brukere og samarbeidspartnere er sentralt i dette arbeidet i de nærmeste årene.

Etter at tannhelsetjenesten innførte SMS-varslings med påminnelse om oppsatt time har andelen som ikke møter til avtalt time gått vesentlig ned.

Femåringer i Oslo har dårligere tannhelse enn landsgjennomsnittet, noe som ofte har sammenheng med uheldig kosthold, blant annet med mye sukker. Feil ernæring legger grunnlag for dårlig fremtidig helse, med fare for blant annet overvekt og diabetes. Byrådet igangsetter derfor et tverrfaglig prosjekt for helsestasjon, tannhelsetjeneste og barnehager, hvor målet er å redusere forekomst av karies blant 5-åringene. Prosjektet er lagt til Helseetaten og bydelene Gamle Oslo og Grorud.

Tannhelsetjenesten har forpliktende samarbeidsavtaler med helsestasjonene, sykehjemmene og bydelenes hjemmetjenester. Gjennom tettere samarbeid og bedre informasjon er det et mål å øke oppslutningen om tannhelsetjenestens tilbud.

Det er et mål å utvikle en klinikkstruktur i tannhelse-tjenesten som i større grad tar hensyn til tilgjengelighet, bedrer effektiviteten, gir større sosiale og faglige miljøer, forenkler ledelse/administrasjon/informasjon og gir god arealutnyttelse. I løpet av 2013 utarbeider etaten forslag til ny klinikkplan for perioden 2013-2020.

Oslo kommune har vedtatt et felles kvalitetsmålings-system for hjemmetjenestene og sykehjem, uavhengig av om tjenesten utføres av kommunen eller private leverandører. Systemet består av kvalitetsrevisjoner, brukerundersøkelser, pårørendeundersøkelser i sykehjem, registreringer av objektive kvalitetsindikatorer og resultat fra medarbeiderundersøkelser. Helseetaten har i 2013 påbegynt arbeidet med å vurdere kvalitetsmålingssystemet med sikte på å forbedre dette gjennom prosjektet ”Løft for bedre kvalitet i pleie- og omsorgstjeneste”.

Oslo kommune har deltatt i nettverk om strategisk kompetanseplanlegging i regi av Kommunenes Sentralforbund. Det er utarbeidet en overordnet strategisk kompetanseplan for pleie- og omsorgssektoren i Helseetaten i samarbeid med Sykehjemsetaten og et utvalg av bydelene. Byrådet ønsker at bydelene og etatene reviderer egne kompetanseplaner, med den overordnede planen som veiledende. Helseetaten har en koordinerende rolle i arbeidet og vil utvikle resultatindikatorer for å følge utviklingen.

Helseetaten vil i 2014 ha fokus på kompetanseheving og økt kunnskapsnivå på tjenestetilbud og boligtilbud til brukere som er psykisk syke og/eller har dobbelt-diagnoser. I tillegg vil arbeidet med koordinatorfunksjonen for Individuell plan styrkes for å sikre brukere med sammensatte behov gode og riktige tjenester.

Geriatrisk ressurscenter (Oslo kommunes ressurscenter for alderspsykiatri og demens) har en koordinerende rolle i arbeidet med å gi bedre tilbud til personer med demenssykdom, samt for nettverket for bydelens demenskoordinatorer og demensteam

Byrådet vil i 2014 fortsatt satse på bedring av ernærings-situasjonen for pleie- og omsorgstjenestens brukere. Det er i 2013 igangsatt prosjekt ”Løft for bedre ernæring” i samarbeid mellom Helseetaten og Utviklingssenter for hjemmetjenester i Bydel Bjerke.

Oslos eldreomsorg står overfor store endringer i de kommende år for å kunne møte økningen i antall eldre. Det er behov for i større grad å ha fokus på innovasjon i omsorg; aktiv eldreomsorg som i større

grad baserer seg på forebyggende tiltak, tidlig innsats og hverdagsrehabilitering.

Byrådet har vedtatt å utarbeide en Oslo-modell for hverdagsrehabilitering. Oppdrag er gitt til Helseetaten og skal gjennomføres i samarbeid med Utviklingssenter for hjemmetjenester, bydelene og Sykehjemsetaten. Det er mål om økt aktivitet og bedre helse blant den eldre delen av befolkningen. Ressursene må i større grad bli rettet mot forebygging og hverdagsrehabilitering og økt bruk av frivillige for å aktivisere eldre.

Byrådet vil derfor reetablere en hjemmehjelpsutdanning, med fokus på forebyggende tiltak og hjemme-rehabilitering i samarbeid mellom Helseetaten og bydeler.

Byrådet har foretatt en gjennomgang av bydelenes tildelingspraksis av sykehjemsplasser og kartlagt ulikheter i saksbehandlingen og tildelingen. Arbeid videre med prosesslikhet mellom bydelene i søknads- og saksbehandlingsprosedyrer, tildelingspraksis og klagesaksbehandling videreføres gjennom nettverk for lederne av bydelenes bestillerkontor i regi av Helseetaten.

Riktig hjelp til riktig tid sikrer god kvalitet. For at brukerne skal få den omsorgen og tryggheten som er nødvendig må tjenestemottakernes behov være styrende for bemanningen i tjenesten.

Kompetansestyringssystemet - Behovsstyrt Bemannings (BOB) - omfatter en ordning med tjenestean-svarlig og primærkontakt, riktig bemanning ut fra brukernes helse- og livssituasjon, samt styrings- og beslutningsstøtte for ledere. BOB er innført i hele eller deler av bydelenes kommunale hjemmetjenester, i kommunale sykehjem og samlokaliserte boliger. Helseetaten følger opp den videre implementeringen i tjenestene.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- tilby likeverdige helsetjenester uavhengig av bakgrunn
- sørge for at folkehelsearbeidet preges av opplysningsarbeid, forebygging og rehabilitering
- bedre helsen inkludert tannhelsen til Oslos befolkning med fokus på utsatte grupper
- sikre bedre oppfølging av volds- og voldtektsrammede
- bidra til riktig bruk av spesialisthelsetjenesten

Måltall Legevakten Prioritet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
RØD, ingen ventetid	100 %	100 %	100 %	100 %
ORANGE, < 20 min.	90 %	34 %	90 %	90 %
GUL, < 60 min.	90 %	60 %	90 %	90 %
GRØNN, < 120 min.	80 %	77 %	70 %	70 %
BLÅ **				

* pga krevende logistikk er måltallet for 2014 basert på 20 min.ventetid mens det i 2013 var 10 min.

** henvises til rådgivning hos sykepleier

Nøkkeltall for: Legevakten i Helseetaten (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Brutto driftsutgifter pr. innbygger	497	529	327
Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere	1,1	0,9	0,9

Fra 2012 gjelder bergningsgrunnlaget kun rene legevaktsutgifter, ikke husleie og adm. med samme beregningsgrunnlag er resultat i 2010 og 2011 hhv 281 og 296

Måltall for: Tannhelsetjenesten i Helseetaten	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Dekningsgrad (%)				
Gruppe a (0 – 18 år)	94	92	91	92
Gruppe b (psykisk utviklingshemmede)	84	81	83	85
Gruppe c (eldre, syke og uføre)	48	47	47	47
Gruppe d (de som fyller 19 eller 20 år)	65	62	64	63

Merknad: Dekningsgrad rapporteres kun som årsresultat.

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- følge opp folkehelseplanen og støtte bydelene i utvikling av godt, lokalt folkehelsearbeid
- ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne
- foreslå helsefremmende og forebyggende tiltak som reduserer helseforskjeller
- gi råd og veiledning om kosthold og ernæring
- videreutvikle akuttjeneste og oppfølging av voldsrammede og overgrepsofre
- videreutvikle legevakten og kommunal akutt døgnenhet på Aker
- sørge for tilstrekkelig kapasitet i den kommunale tannhelsetjenesten.
- sikre forsvarlig bruk av differensierte innkallingsintervaller til tannhelsekontroll basert på individuelle behov
- at tannhelsetjenesten arbeider for å avdekke overgrep og omsorgssvikt
- igangsette et tverrfaglig prosjekt for helsestasjon, tannhelsetjeneste og barnehager for å redusere forekomst av karies blant 5-åringene

- videreutvikle samarbeidet med spesialisthelsetjenesten med spesiell vekt på personer med psykiske lidelser og personer med dobbeltdiagnose (rus og psykiatri)
- holde oversikt over befolkningens bruk av sykehustjenester som utløser kommunal medfinansiering
- ha gode fagsystemer med høy sikkerhet og utvikle gode kommunikasjonsløsninger med brukere og samarbeidspartnere

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 4,031 mill. i 2014 økende til 13,837 mill. i 2017.

Allmennlegevakten på Aker er styrket med 4 mill. for å øke bemanningen og utvide åpningstiden. Det er innarbeidet 1,5 mill. årlig til et tverrfaglig samarbeidsprosjekt over fire år for å redusere karies blant 5-åringene. Det er innarbeidet midler til ett årsverk innen folkehelsearbeid for å styrke det forebyggende arbeidet blant barn og unge med særlig ansvar for utvikling av kompetansehevende tilbud til helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Etaten er kompensert med 0,775 mill. til finansieringen av Tannhelsetje-

nestens kompetansesenter øst. Tilskuddet til Sex og samfunn er overført Velferdsetaten med 4,050 mill.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 28,262 mill. netto jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
314 Helseetaten (EST)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	6 057	7 614	7 500
04 Overføringsutgifter	1 474	0	0
Sum utgifter	7 531	7 614	7 500
07 Refusjoner	0	0	-500
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 474	-523	0
Sum inntekter	-1 474	-523	-500
Netto utgifter	6 057	7 091	7 000

Investeringsoversikt

314 Helseetaten (EST)		Kostnads-ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge-start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
112 018	Helseetaten - inventar og utstyr			7 500	7 500	7 500	7 500		Løpende
	Sum investeringsutgifter			7 500	7 500	7 500	7 500		
Finansiering:									
112 018	Helseetaten - inventar og utstyr	Refundert inv.mva.		-500	-500	-500	-500		
	Sum kapittel finansiering			-500	-500	-500	-500		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			7 000	7 000	7 000	7 000		

Det er på Kapittel 9.1 Kultur og næring - eiendomsforetakene under Omsorgbygg innarbeidet 135 mill.

til rehabilitering av Oslo legevakt i påvente av ny storbylegevakt.

Velferdsetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
315	Velferdsetaten (EST)			
10	Lønn og sosiale utgifter	590 927	595 542	635 794
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	169 291	139 895	126 386
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	400 959	189 486	476 996
14	Overføringsutgifter	216 474	157 504	154 450
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 380	0	0
	Sum utgifter	1 379 031	1 082 427	1 393 626
16	Salgsinntekter	-127 715	-120 565	-123 682
17	Refusjoner	-530 126	-204 640	-506 337
18	Overføringsinntekter	-40 529	-16 883	-8 863
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-933	0	0
	Sum inntekter	-699 304	-342 088	-638 882
	Netto utgifter	679 728	740 339	754 744

1. Ansvarsområde

Oslo kommune har et ansvar for velferdstjenester til innbyggere som har behov for bistand og oppfølging knyttet til rusmisbruk, bolig og livsopphold. Disse velferdstjenestene leveres i et samspill mellom bydelene og byomfattende etater.

Velferdsetatens hovedarbeidsområder er byomfattende tiltak for rusmiddelmissbrukere, bruk av sosiale boligvirkemidler, tilrettelagte botiltak og institusjoner. Etaten har ansvar for anskaffelser og kontraktsstyring på eget område, og skal bistå bydelene med å utvikle kompetanse for kjøp av tjenester og kontraktsstyring innenfor sektoren.

Bystyremelding nr. 1/2010 – Rusomsorgen i Oslo, vedtatt i bystyret 16.2.2011, inneholder en rekke satsingsområder for byrådet innenfor rusfeltet. Velferdsetaten arbeider fortløpende med å igangsette og implementere de områdene i meldingen som er etatens ansvar.

Velferdsetaten har ansvar for kapittel 850 Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger, og for videreformidling av statlig tilskudd til enslige mindreårige flyktninger til bydelene, jf. kapittel 372.

Velferdsetaten krever inn integreringstilskudd for flyktninger fra staten og andre kommuner.

Etaten har også ansvar for saksbehandling for kommunale tilleggssytelser, kapittel 350 Trygdeordninger.

Velferdsetaten er tildelt oppgaven som faglig sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd på en rekke områder innen velferdsfeltet. Det gjelder også for klagesaker til Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede i Oslo i saker om tildeling av TT-kort og tilleggsreiser.

Handlingsplanen for sentrumsarbeidet har som overordnet mål å løse opp de åpne russcenene i Oslo sentrum. Velferdsetaten har gjennom Sentrums- og Storbyavdelingen (SAA) et ansvar for å samordne det kommunale arbeidet overfor rusmiddelmissbrukere som oppholder seg i sentrumsmiljøene. Prindsen Mottakssenter har et særskilt ansvar i dette arbeidet ved at senteret tilbyr en rekke gatenære tjenester innenfor feltpleie, sprøyterom, smittevern, kartlegging, videreformidling og oppfølging, akuttovernatting og ambulant arbeid.

Velferdsetaten følger opp Bystyrets vedtak i Byråds-sak 74 av 08.05.2012 om den åpne narkotikaomsetningen i Oslos sentrumsområder.

Velferdsetaten er faglig støttespiller for sosialt boligarbeid i bydelene og skal tilby kompetansehevede tiltak. Etaten har også oppgaver knyttet til oppfølging av Boligbehovsplan for Oslo kommune 2013-2016.

Velferdsetaten har byomfattende oppgaver innen administrasjon og forvaltning av de økonomiske boligvirkemidlene startlån, boligtilskudd, husleietilskudd og bostøtte. Videre forvalter etaten kommunens låneportefølje til boligformål, ca. 5 mrd.

Innen boligsosialt arbeid har etaten ansvar for følgende budsjettkapitler:

- 427 Tap på utlån,
- 428 Sosiale boligvirkemidler,
- 900 Renter (egne utlån),
- 920 Utlån egne midler,
- 926 Videreutlån,
- 927 Betjening av videreutlån.

Velferdsetaten drifter fire boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt et verksted og selger plasser til bydelene.

Velferdsetaten har 750 institusjonsplasser for rusmiddelmissbrukere fordelt på 20 kommunale og 11 private institusjoner. Kontraktene med de private tjenesteyterne går over fem år og omfatter 217 plasser. Etaten er i en løpende dialog med bydelene og andre samarbeidspartnere for å tilpasse institusjonsapparatet til brukernes behov.

Velferdsetaten er ansvarlig for inngåelse og oppfølging av kontrakter innen TT-tjenesten (transporttjenesten for mennesker med funksjonsnedsettelse).

Velferdsetaten har ansvar for dialog og samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner, herunder utvikling og drift av frivillighetsportalen.no.

Etaten forvalter tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner til prioriterte aktiviteter innenfor helse- og sosialområdet.

2. Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har en opphopning av storbyproblematikk, blant annet ved åpne rusmiljøer og herunder omsetning og misbruk av illegale rusmidler, prostitusjon, menneskehandel og annen kriminalitet. En stor andel av menneskene som oppsøker disse miljøene tilhører andre kommuner i Norge eller er utenlandske borgere uten lovlig opphold.

Sentrumsarbeidet med overordnet mål om å løse opp de åpne russcenene videreføres. Handlingsplanen ble iverksatt i juli 2011 og er et langsiktig arbeid der overordnede mål skal nås gjennom helse- og sosialpolitiske virkemidler, i samarbeid med politiet, spesialisthelsetjenesten og ideelle organisasjoner. Politiet har utarbeidet egen handlingsplan og har en jevn høy tilstedeværelse i Oslo sentrum. Velferdsetatens tilstedeværelse i og i tilknytning til de åpne rusmiljøene

oppretholdes gjennom Uteseksjonen som rapporterer jevnlig om utviklingen i sentrum.

Et sentralt mål i sentrumsarbeidet er å desentralisere tiltak rettet mot rusmiddelmissbrukere. Byrådet vil i den forbindelse ta initiativ til å opprette et værested for denne målgruppen utenom sentrumsområdene og prioriterer 1,6 mill. til etablering av et slikt tiltak i 2014.

I 2013 var belegget ved rusinstitusjonene 96 %, noe som også viser en økt innsøking på institusjonene. Fremover vil det være viktig at en del av Velferdsetatens institusjoner tar i mot de vanskeligstilte klientene, og at man får til en smidig bosetting i bydelene av klientene som har gjennomført et vellykket rehabiliteringsopphold i etatens institusjoner.

Byrådet setter av 28,8 mill. til at tidligere Adamstuen sykehjem settes i stand og tas i bruk for Hovin omsorgssenter. Det er fortsatt et stort behov for institusjonsplasser for eldre rusmiddelmissbrukere med omsorgsbehov som følge av et langvarig misbruk. Velferdsetatens institusjoner har ansatte som har lang erfaring og/eller relevant utdanningsbakgrunn til å jobbe med rusmiddelmissbrukere med store fysiske og atferdsmessige utfordringer. Hovin omsorgssenter har vært i midlertidige lokaler på gamle Økern sykehjem siden brannen i Haslevangen i april 2010. Det er i 2013 igangsatt rehabilitering av Adamstuen til en kostnad av 20 mill, og 01.09.2013 flyttet Hovin Omsorgssenter inn på Adamstuen. Det er imidlertid et behov for ytterligere rehabilitering og midler til dette er derfor lagt inn i budsjettet for 2014.

I Oslo er det til enhver tid noen mennesker som har samtidige rus- og psykiatridiagnoser og som også har en sterkt utagerende og voldelig adferd. Oslo kommune ved Velferdsetaten har innledet et samarbeid med spesialisthelsetjenesten med tanke på å etablere en liten, men høyt bemannet institusjon for denne klientgruppen.

Velferdsetaten har iverksatt et arbeid for å redusere antall gjengangere i etatens akutt- og lavterskelapparat for å forhindre at noen blir gjengangere over tid. Gjennom et samarbeid mellom Velferdsetaten, Helsetaten og bydelene skal disse personene tilbys mer varige institusjonsplasser eller mer varige boliger i bydelene. Det er også igangsatt et arbeid med å hjelpe flere rusmiddelmissbrukere som benytter feltpleietjenestene over i ordinære helsetjenester.

Oslo kommunes kontor for fri rettshjelp gir fritt rettsråd til befolkningen i Oslo og omegn etter lov om fri rettshjelp av 13.06.1980, nr. 35.

Pro Sentret er Oslo kommunes hjelpetilbud overfor prostituerte, og skal primært rette sitt tilbud mot Oslotilhørende personer. De har registrert at en

større andel av brukerne som er i kontakt med tjenesten erprostituerte som ikke er fra Norge.

Antall innbyggere i Oslo kommune vokser raskt, og flere trenger hjelp til å etablere seg i egen eid eller leid bolig. Boligbehovsplanen for Oslo kommune 2013-2016 ble behandlet i bystyret den 06.03.2013 i sak 49/2013. Boligkartleggingen, som er en del av planen, viser at bydelene i perioden 2013-2016 har behov for 2 588 flere kommunalt disponerte boliger til vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne.

En viktig del av Velferdsetatens boligsosiale arbeid er oppgaver knyttet til oppfølging av bystyret vedtak ved behandling av Boligbehovsplanen. Det er et ønske at flere skal eie sin egen bolig, og at kommunale boliger i større grad skal brukes som et middel på vei til egen eid eller leid bolig. I større grad enn i dag, bør det også leies inn boliger fra det private markedet. Velferdsetaten skal bistå bydelene ved anskaffelser, kontraktsforhandlinger og kontraktinngåelse ved private aktører på boligmarkedet. Velferdsetaten skal også bistå bydeler som ønsker det med å etablere tilvisningsavtaler med private aktører som får grunnlån fra Husbanken etter anbefaling fra kommunen.

Velferdsetaten har ansvaret for oppfølging av vide-reutlånporteføljen. En aktiv oppfølging av lånekunder som ligger etter med tilbakebetaling av boliglånet sitt er viktig for å hindre problemer for den enkelte lånekunde og sikre kommunen mot risiko for tap.

Velferdsetaten har også i 2013 registrert at bydelene har økt etterspørsel etter startlån. Årsaken er Finans-tilsynets skjerpede krav om egenkapital på 15 % og begrensning i total lånebelastning.

Det er igangsatt et arbeid med å gjennomgå tildelingspraksis og organisering av arbeidet med startlån i Oslo kommune med tanke på likere praksis og å vurdere om dagens organisering er hensiktsmessig.

Velferdsetaten har inngått flere nye transportkontrakter og følger nå opp til sammen

11 kontrakter innen transportordningen for forflytningshemmede. Dette er 6 konsesjonskontrakter for drosje (fritidsreiser), kontrakt for direktebestilte drosjer (faste reiser), kontrakt for samkjørte drosjer (faste reiser), kontrakt for spesialbiltransport, kontrakt med kjørekontor, kontrakt med kortleverandør. Årlig verdi av kontraktene er om lag 285 mill. Kjøp av transporttjenester utgjør om lag 265 mill., og omfatter i underkant av en million turer. Kjøp av transporttjenester håndteres av etaten på vegne av bydelene, som etterfaktureres for transport på vegne av sine brukere. Når det gjelder fritidsreiser kan TT-brukerne velge fritt mellom 6 leverandører som har konsesjon med kommunen.

Velferdsetaten forvalter en rekke tilskuddmidler innen helse- og sosialområdet. Tilskudd defineres som bevilgninger gitt av kommunen til mottakere utenfor den kommunale forvaltningen.

For tilskuddene i 2014 har etaten arbeidet med å implementere prinsippene for tilskuddsforvaltning, slik de er nedfelt i byrådssak 143/12. Det er spesielt lagt vekt på at det ikke skal gis tilskudd som kommer i konflikt med regelverket for offentlige anskaffelser eller som er i strid med EØS-avtalens forbud mot offentlig støtte. Gjennom en dialog med store og mellomstore aktører blant de ideelle organisasjonene, vil etaten videreføre dette arbeidet.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- sikre at bydelene har tilgang til differensierte tilbud til rusmiddelmissbrukere
- tilby lavterskel helsetilbud til rusmiddelmissbrukere
- holde oversikt over boligbehov og gi bistand til bydelene i boligarbeid
- utnytte viderutlånporteføljen og følge opp vide-reutlånet for å unngå risiko for tap
- gi bistand til bydelene i kompetanseutviklingsarbeid
- sikre gode kollektivtilbud for forflytningshemmede som er tilpasset brukernes behov, som er sikkert, punktlig og fleksibelt

Måltall for : Velferdsetaten (VEL)	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Beleggsprosent i Ungbo	92 %	88 %	92 %	92 %
Beleggsprosent ved Schwensensgate bosenter	92 %	89 %	92 %	92 %
Ant. private og kommunale institusjonsplasser *	700	706	700	750
Beleggsprosent institusjonsplasser	95 %	96 %	95 %	95 %
Antall personer med ventetid mer enn 1 måned	0	48	0	0
Minimum gjennomføringsprosent på institusjonsopphold	60 %	60 %	60 %	60 %
<i>Resultat av brukerundersøkelser</i>				
- minimum fornøyde brukere	80 %	80 %	80 %	80 %
- maksimum svært misfornøyde brukere	5 %	5 %	5 %	5 %
Antall institusjonsplasser med gjennomsnittlig fomøydhetsindeks mindre enn 2,8	0	10	0	0

* ved en inkurie er det oppgitt feil tall i mål og resultattabellen i Sak1 2013.

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- implementere og følge opp boligbehovsplanen og bruken av sosiale boligvirkemidler
- gjennomføre tiltak i Handlingsplan for sentrumsarbeidet og justere tiltakene etter behov
- tilby boliger og boinstitusjoner ut fra brukernes behov
- utrede, etablere og forvalte en trygg, forutsigbar og kostnadseffektiv TT-ordning med særlig fokus på brukere med størst behov for tilrettelagte transporttjenester og utvikling av kollektive løsninger for brukere som kan benytte dette
- videreføre arbeidet med omlegging av etatens tilskuddsordninger i tråd med prinsipper for tilskuddsforvaltning i byrådssak 143/12
- øke antall ansatte med høgskole- og universitetsutdanning ved rusinstitusjonene

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 9,120 mill. økende til 29,444 mill. i 2017.

Det er innarbeidet 5 mill. til arbeid med kontraktsoppfølging og anskaffelser av myke tjenester på EST-sektor.

Det er det avsatt 96,024 mill. til tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet. En detaljert fremstilling av fordelingen til de enkelte

organisasjoner vil fremgå av notat til bystyrets organer.

Styrking av arbeidet med TT ordningen i 2013, er videreført med 2 mill. fra 2014.

Engangsbevilget til Pro Sentret i 2013 videreføres med 1,2 mill. innenfor etatens ramme. Reduksjonen fra 2013 på 1,2 mill. kompenseres delvis ved at kompetansemiljøene i Velferdsetaten og etatens gatenære tiltak ses i sammenheng.

0,250 mill. til røykerom på sprøyterommet er ikke videreført da det foreløpig ikke er lovmessig adgang til å etablere røykerom.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 28,539 mill. netto jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

6. Forslag til verbale vedtak

Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner under Velferdsetaten

a) Bydelsbetaling for opphold på samtlige rusinstitusjoner under Velferdsetaten prisjusteres med 3,2 % og utgjør i 2014 kr 289 pr. døgn. pr. klient.

b) Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for særlig kostnadskreven klienter.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
315	Velferdsetaten (EST)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	1 788	276	190
04	Overføringsutgifter	447	0	0
	Sum utgifter	2 235	276	190
07	Refusjoner	0	0	-38
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-447	-55	0
	Sum inntekter	-447	-55	-38
	Netto utgifter	1 788	221	152

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
315 Velferdsetaten (EST)									
Prosjektnr og navn:									
112 019	Velferdsetaten - inventar og utstyr			190	190	190	190		Løpende
	Sum investeringsutgifter			190	190	190	190		
Finansiering:									
112 019	Velferdsetaten - inventar og utstyr			-38	-38	-38	-38		
	Refundert inv.mva.								
	Sum kapittel finansiering			-38	-38	-38	-38		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			152	152	152	152		

Samhandlingsreformen medfinansiering

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
333	Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	594 343	613 362
14	Overføringsutgifter	590 535	0	0
	Sum utgifter	590 535	594 343	613 362
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	590 535	594 343	613 362

4

Midlene til kommunal medfinansiering er videreført og prisjustert for en forventet lønns- og prisvekst på

19,019 mill. brutto jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Trygdeordninger

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
350	Trygdeordninger (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	242	200	200
14	Overføringsutgifter	9 516	5 835	9 631
	Sum utgifter	9 758	6 035	9 831
17	Refusjoner	0	0	0
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	9 758	6 035	9 831

Ordningene gjelder frikort.

Utgiftene reguleres i forskrift om tildeling av kommunalt frikort fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Frikortordningen sikrer at personer med varig lav inntekt kan benytte seg av helsetjenester. Gjennom frikortet dekkes egenandel på medisiner, ved legebesøk mv. for alders-, uføre-, etterlattepensjonister og

personer med offentlig tjenstepensjon regulert i særlov, samt deres barn i alder 12-15 år.

Budsjettet er konsekvensjustert med nærmere 4 mill. i samsvar med faktiske forskriftsbestemte utgifter.

Barne- og familieetaten

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	410 544	482 518	503 178
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	79 189	47 499	45 567
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	17 553	41 787	42 418
14 Overføringsutgifter	11 697	9 612	6 662
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	561	0	0
Sum utgifter	519 545	581 416	597 825
16 Salgsinntekter	-5 594	-533	-550
17 Refusjoner	-344 922	-404 193	-413 939
18 Overføringsinntekter	-739	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-482	0	0
Sum inntekter	-351 737	-404 726	-414 489
Netto utgifter	167 808	176 690	183 336

4

1. Ansvarsområde

Oslo kommune har et samlet og helhetlig ansvar for barnevernet. Bydelene har ansvaret for å gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner. Barne- og familieetatens oppgave er å skaffe bydelene kommunale og private barneverntiltak til barn og unge som skal plasseres utenfor hjemmet.

Etaten skal ivareta kommunens akuttberedskap utenom bydelsbarnevernets åpningstid. Etaten har ansvaret for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale og private barneverninstitusjoner i Oslo.

Etatens ansvarsområde omfatter barneverninstitusjoner, polikliniske tiltak, deler av det kriminalitetsforebyggende arbeidet, samt barneboliger og bolig- og avlastningstiltak for funksjonshemmede. Etaten har også ansvar for rekruttering, opplæring og veiledning av fosterhjem. Videre fører etaten, på vegne av bydelene, saker i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

Barne- og familieetaten har også ansvaret for å bistå bydelsbarnevernet med kunnskapsoverføring, samt kompetanse- og metodeutvikling for å bidra til å utvikle det helhetlige barnevernet i Oslo.

2. Situasjonsbeskrivelse

Bruken av institusjonsplasser i Barne- og familieetaten viste en økning fra 2011 til 2012 på 13,4 % i antall oppholdsdøgn. I de private institusjonene var antall oppholdsdøgn på samme nivå som i 2011. Dette gir en samlet økning på 5,4 % i antall oppholdsdøgn.

Belegget i bolig- og avlastningstiltakene var fra 2011 til 2012 stabilt i avlastningsboligene og i barneboligene, mens det var noe reduksjon i helgeavlastningen.

Barne- og familieetaten arbeider med å tilpasse tilbudet til bydelenes etterspørsel. Dette gjøres i tett dialog med bydelene. Det er utarbeidet en ny plan for hvordan etatens tiltak i perioden 2013-2016 skal videreutvikles for å kunne tilby bydelene de tiltakene de har behov for. Planen omfatter etatens egne tiltak og private tiltak som det inngås rammeavtaler med.

Barne- og familieetatens institusjoner har i dag et planlagt belegg på 79 plasser. I tillegg er det 44 plasser i beredskapshjem og 24 plasser i familiehem tilknyttet institusjon. Målrettet arbeid med dimensjonering og innretning i etatens tilbud har gitt en bedre kapasitetsutnyttelse de siste årene. Etaten planlegger å øke kapasiteten med anslagvis 10 plasser i perioden 2013-2015.

Barne- og familieetaten har inngått rammeavtaler som omfatter 65 plasser i private institusjoner for ungdom med omfattende og sammensatte behov, samt 42 plasser i familiehjem tilknyttet institusjon. Det er videre inngått rammeavtaler som omfatter 20 plasser i sentre for foreldre og barn.

Barnevernet fikk i august 2012 en ny lovhjemlet oppgave som omhandler barn utsatt for menneskehandel. Barne- og familieetaten fikk i oppgave å sørge for godkjente plasseringstiltak for denne målgruppen.

Gjennom ansvaret for kompetansehevende tiltak i barnevernet har Barne- og familieetaten en viktig rolle i arbeidet med å sikre at det er likeverdige tilbud i alle bydeler. Seksjon for byomfattende tjenester i Barne- og familieetaten besøker årlig alle barneverntjenestene, og behovene som bydelene melder danner grunnlagte for seksjonens kompetansehevende tiltak. Tiltakene nedfelles i en opplærings- og kursplan som presenteres for bydelene i et fellesmøte. I 2012 og 2013 er det gjennomført opplæring for ledere i bar-

nevernet, samt kurs for nyansatte saksbehandlere og for merkantilt ansatte.

Etterspørselen etter etatens bolig- og avlastningstiltak for funksjonshemmede er stabil, og kapasiteten vurderes å være tilfredsstillende. De fleste barn som plasseres har omfattende medisinsk og atferdsmessig problematikk. Andelen svært syke multifunksjonshemmede barn har økt. For å sikre kvaliteten på tilbudet til denne målgruppen gjennomføres det kompetansehevende tiltak for de ansatte.

3. Mål

Byrådets mål er at:

- bydelene tilbys institusjonsplasser og fosterhjem som i omfang og kvalitet samsvarer med behovene.
- Oslos barnevern har høy kompetanse som sikrer likeverdige tjenester til alle brukere
- barn med nedsatt funksjonsevne får bolig- og avlastningstilbud i tråd med brukergruppens behov

Måltall for: Barne- og familieetaten (BFE)	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
<i>Tilbudshastighet</i>				
Akutt plasseringer (innen 2 timer)	100 %	100 %	100 %	100 %
Andre døgnplasseringer	30 dager	12,1 dager	30 dager	30 dager
Kapasitetsutnyttelse i institusjonsbarnevernet totalt 1)	81 %	79,0 %	81 %	81 %
- akuttinstitusjoner	xxx		70 %	70 %
- langtidsinstitusjoner	xxx		83 %	83 %
- beredskapshjem	xxx		80 %	80 %
- familiehjem	xxx		85 %	85 %
- familieinstitusjoner	xxx		80 %	80 %
Kapasitetsutnyttelse i bolig- og avlastningstiltak totalt	90 %	88,5 %	90 %	90 %
Andel fagutdannet personale innen barneverntiltak	>70%	80,2 %	>75 %	>75 %

1) Fra 2012 gjelder måltallet kun institusjonsbarnevernet. Fra 2013 er måltallet differensiert på tiltakstype.

Nøkkeltall for: Kap. 360 Barne- og familieetaten (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Barneverninstitusjon (kommunale)	22 982	19 405	22 008
Beredskapshjem og familiebasert	15 705	17 940	17 783
Private barneverntiltak	26 667	30 547	30 660
Familiebasert tilknyttet institusjon	28 939	30 506	30 728
Hjemmebaserte barneverntiltak	14 224	11 339	9 255
Avlastnings- og barnebolig	10 201	10 069	9 882
Gruppeavlastning	2 492	2 334	2 135
Total produksjon (dag/døgn)	121 210	122 140	122 451
Antall barn med tiltak i løpet av året	721	712	684

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- at etaten videreutvikler tjenestetilbudet på bakgrunn av erfaringer og ny kunnskap om utsatte barn og unges behov
- sikre at barneverninstitusjonene holder god kvalitet, gjennom å utnytte kunnskapen fra arbeidet med godkjenning og kvalitetskontroll
- bidra til kunnskapsoverføring, kompetanse- og metodeutvikling, slik at bydelene tilbyr likeverdige tjenester
- rekruttere flere fosterhjem og beredskapshjem for å dekke bydelenes behov for disse tiltakene

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 3 mill. i 2014 økende til 9,769 mill. i 2017

Engangsbevilget til Kirkens bymisjon - Robust er ikke videreført i 2014.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 11,339 mill. netto jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)				
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 007	2 300	2 300	
04 Overføringsutgifter	80	0	0	
Sum utgifter	4 087	2 300	2 300	
07 Refusjoner	0	0	-460	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-80	-460	0	
Sum inntekter	-80	-460	-460	
Netto utgifter	4 007	1 840	1 840	

Investeringsoversikt

360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
106 034	BFE - inventar og utstyr			2 300	2 300	2 300	2 300		Løpende
	Sum investeringsutgifter			2 300	2 300	2 300	2 300		
Finansiering:									
106 034	BFE - inventar og utstyr	Refundert inv.mva.		-460	-460	-460	-460		
	Sum kapittel finansiering			-460	-460	-460	-460		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			1 840	1 840	1 840	1 840		

Kriminalitetsforebygging blant ungdom

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	5 884	5 986
14	Overføringsutgifter	7 510	1 800	0
	Sum utgifter	7 510	7 684	5 986
17	Refusjoner	-90	0	0
18	Overføringsinntekter	-8 390	0	0
	Sum inntekter	-8 480	0	0
	Netto inntekter	-970	7 684	5 986

Kapitlet omfatter midler til kommunalt kriminalitetsforebyggende arbeid innen SaLTo-modellen, tilskuddsordningen *Midler til kriminalitetsforebyggende tiltak i Oslo i regi av frivillige og ideelle organisasjoner* og den statlige tilskuddsordningen *Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn*.

Se for øvrig bydelene (EST og KOU) kap 2B *Forebyggende barne- og ungdomsarbeid* for nærmere beskrivelse.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,038 mill. Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 0,140 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Hjelpemiddelteknisk enhet

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
384	Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)			
10	Lønn og sosiale utgifter	23 695	16 929	17 437
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	11 492	4 364	4 469
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	358	0	0
14	Overføringsutgifter	960	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	317	0	0
	Sum utgifter	36 823	21 293	21 906
16	Salgsinntekter	-15	0	0
17	Refusjoner	-14 860	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-317	0	0
	Sum inntekter	-15 192	0	0
	Netto utgifter	21 631	21 293	21 906

4

1. Ansvarsområde

Hjelpemiddeltekniske tjenester i Oslo kommune er organisert i en byomfattende enhet, administrert av Bydel Bjerke.

Hjelpemiddelteknisk enhet (HME) bidrar til at personer med behov for hjelpemidler, får dette på en enkel og rask måte. Organiseringen skal sørge for en effektiv utkjøring, retur, montering og demonstrering av hjelpemidler.

2. Situasjonsbeskrivelse

NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus har sagt opp rammeavtalen med Oslo kommune. Rammeavtalen innebar en medfinansiering fra NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus. Denne medfinansieringen har vært en nødvendig forutsetning for aktivitetnivået i HME i årene 2010 – 2013.

Det vil bli arbeidet for å fremforhandle en ny rammeavtale med NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus gjeldende fra 2014. Dersom en ikke lykkes i å få en avtale om medfinansiering, vil dette få konsekvenser for driften i 2014.

HME vil i 2014 videreføre sitt samarbeid med bydelene, Sykehjemsetaten og Utdanningsetaten. Som et ledd i det pågående effektiviserings- og forbedrings-

arbeidet vil virksomheten i 2014 vurdere å etablere fremskutte lagre for enkelte hjelpemidler i bydelene.

Arbeidet med å tilrettelegge for at brukere/pårørende kan hente og returnere hjelpemidler vil bli intensivert.

3. Mål

Byrådets mål er å:

- bidra til større brukertilfredshet gjennom bedre kvalitet i tjenesten

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- arbeide for å øke synergieffekten av samlokaliseringen av tjenestene
- effektivisere og forbedre arbeidet
- tilbakeføre oppgaver til NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus som sentralen tidligere utførte

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 0,613 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Byomfattende tiltak – avsetninger eldre

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)				
10 Lønn og sosiale utgifter	0	0	1 545	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 361	4 012	32 407	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	6 622	0	0	
14 Overføringsutgifter	786	4 386	4 526	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	3 554	0	0	
Sum utgifter	14 322	8 398	38 478	
17 Refusjoner	-1 823	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 317	0	0	
Sum inntekter	-5 139	0	0	
Netto utgifter	9 183	8 398	38 478	

Det er avsatt midler til følgende tiltak:

Avvikling av 2-sengsrom/korttidssykehjem	10 000
OPS anskaffelser 3 sykehjem	9 000
OPS anskaffelser 5 Omsorg+	5 000
Prioriterte tiltak	6 800
Tilskudd sykehjemsprester	4 470
Omstillings- og utviklingsmidler	1 708
Traineeordning, prosjektledelse	1 500

Andre prioriterte tiltak

I denne avsetningen ligger blant annet 1,8 mill til Grønn omsorg – Inn på tunet og 1 mill. til matlagingskurs for personale i sykehjemsavdelingene.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 0,780 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Følgende avsetninger er øremerket

23720010 Avvikling av 2-sengsrom/korttidssykehjem	10 000
23720011 Traineeordning	1 500
23720013 OPS sykehjem	9 000
23720014 OPS Omsorg+	5 000

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)				
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	948	0	3 000
04	Overføringsutgifter	237	0	0
	Sum utgifter	1 185	0	3 000
07	Refusjoner	0	0	-600
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-237	0	0
	Sum inntekter	-237	0	-600
	Netto utgifter	948	0	2 400

4

Investeringsoversikt

372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre		Kostnads-ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge-start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
114 010	Inventar og utstyr Omsorg +	6 000		3 000	3 000	0	0	0	1/14 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			3 000	3 000	0	0		
Finansiering:									
114 010	Inventar og utstyr Omsorg +			-600	-600	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-600	-600	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			2 400	2 400	0	0		

Byomfattende tiltak – avsetninger helse og sosiale tjenester**Driftsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
373 Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. (EST)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	8 117	13 378	48 459	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 991	0	0	
14 Overføringsutgifter	1 200	0	0	
Sum utgifter	11 308	13 378	48 459	
17 Refusjoner	-4 224	0	0	
Sum inntekter	-4 224	0	0	
Netto utgifter	7 084	13 378	48 459	

Det er avsatt midler til følgende tiltak:

Storbylegevakt videre arbeid	45 000
Omstillings- og utviklingsmidler	2 159
Oppfølging av sosialtjenesten	1 300

Følgende avsetninger er øremerket

23730011 Storbylegevakt	45 000

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 0,081 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader

Prosjekteringsmidler EST

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
374	Prosjekteringsmidler (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	5 000	5 120
	Sum utgifter	0	5 000	5 120
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	0	5 000	5 120

4

Det er avsatt 5 mill. til utredningskostnader hos bestiller frem til investeringsrammer for konkrete prosjekter er vedtatt.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisvekst på 0,120 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader

Tap på utlån

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
427 Tap på utlån (EST)			
14 Overføringsutgifter	84	3 000	7 100
Sum utgifter	84	3 000	7 100
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	84	3 000	7 100

På dette kapitlet regnskapsføres netto avsetninger i forhold til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kapitlet skal vise utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med

husbankmidler, vil dette bli finansiert av tapsfondet. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Den totale låneporteføljen består 01.09.2013 av 7 136 videreutlån på til sammen 5,48 mrd.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
427 Tap på utlån (EST)			
04 Overføringsutgifter	139	5 710	5 710
Sum utgifter	139	5 710	5 710
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	-2 000	-2 000
Sum inntekter	0	-2 000	-2 000
Netto utgifter	139	3 710	3 710

Sosiale boligvirkemidler

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
428 Sosiale boligvirkemidler (EST)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	31	0	0
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	254	0	0
14 Overføringsutgifter	428 267	417 542	430 903
Sum utgifter	428 552	417 542	430 903
17 Refusjoner	-10	0	0
18 Overføringsinntekter	-259 298	-223 817	-230 979
Sum inntekter	-259 307	-223 817	-230 979
Netto utgifter	169 245	193 725	199 924

4

1. Ansvarsområde

For å bistå personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, tilbys personrettede virkemidler slik at disse kan få bistand til å bli selv-hjulpne.

Midlene til støtteordningene knyttet til boligtiltak føres på dette kapitlet, mens administrasjon av disse er ført dels under kapittel 315 Velferdsetaten, dels under bydelene. Avsetningen omfatter midler til støtte til kjøp og tilpasning av bolig, kommunale bostøtteordninger og tilgjengelighetstiltak i tilknytning til bolig.

2. Situasjonsbeskrivelse

Støtte til finansiering av kjøp og tilpasning av bolig inkluderer videreutlån fra Husbanken og boligtilskudd. I 2013 bevilget Husbanken 87,5 mill. til personrettet boligtilskudd til etablering og tilpasning. Videreutlån budsjetteres på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån. Sosiale boligvirkemidler omfatter også flere kommunale bostøtteordninger. Husleietilskudd etter opphevelse av husleireguleringen hører også med blant de sosiale boligvirkemidlene.

Ved rentefastsettelse på videreutlån benyttes adgangen til å øke husbankrenten med 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader i bydelene, se kapittel 927 Betjening av videreutlån

3. Mål

Byrådets mål er at:

- boligtilskudd til etablering og tilpasning av bolig skal brukes aktivt for å gi vanskeligstilte og mennesker med nedsatt funksjonsevne en selvstendig bolig
- de kommunale bostøtteordningene skal være et supplement til statlig bostøtte

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- bruke boligvirkemidlene aktivt som et verktøy for sosial mobilitet
- utnytte rammene for tilskudd til etablering og tilpassing fullt ut
- sørge for god utnyttelse av den statlige bostøtteordningen
- følge nøye med på utviklingen av støttordningen husleietilskudd etter opphør av husleireguleringen
- videreføre ordningen med generelle tilgjengelighetstiltak i fellesarealer for å bedre tilgjengeligheten for eldre og funksjonshemmede i byens boligmasse

5. Merknader til driftsbudsjettet

Rammen er prisomregnet (deflatorjustert) med 6,199 mill. netto.

Handlingsprogram Oslo sør

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	8 000	8 000
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	69	0	0
Sum utgifter	69	8 000	8 000
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-69	0	0
Sum inntekter	-69	0	0
Netto utgifter	0	8 000	8 000

1. Ansvarsområde

Handlingsprogram Oslo sør er en 10-årig satsing i samarbeid mellom Oslo kommune og staten, om å styrke oppvekst- og levekår i Bydel Søndre Nordstrand.

2. Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har ansvar for den helhetlige satsingen i Bydel Søndre Nordstrand. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester koordinerer arbeidet. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvar for å koordinere statens innsats, mens Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har ansvar for praktisk oppfølging overfor Oslo kommune.

Intensjonsavtalen om et tiårig samarbeid mellom stat og kommune om Handlingsprogram Oslo sør ble undertegnet i 2008. Den kommunale satsingen startet opp i 2007. De økonomiske rammene avklares i de årlige budsjettprosessene.

Det kommunale driftstilskuddet forvaltes av Bydel Søndre Nordstrand, hvor konkrete programtiltak prioriteres av bydelsutvalget og Utdanningsetaten innenfor de rammer som er gitt under hovedmålene. Bydelsutvalget har også forslagsrett til byrådet om bruk av avsatte investeringsmidler. Investeringsforslag fra skolene/Utdanningsetaten formidles gjennom bydelen. Bydelen koordinerer tiltak som gjennomføres i regi av Utdanningsetaten, andre etater, frivillige organisasjoner eller private aktører, samt sørger for årlig rapportering fra tiltakene. Tiltak i regi av bydelen og Utdanningsetaten skal styrke hverandre og gi synergieffekt.

3. Mål

Byrådets mål er at:

- integrering og inkludering forsterkes og at folkehelsen og bomiljøene er gode.
- befolkningen, særlig barn og unge og lokale organisasjoner, mobiliseres til å delta i utvikling og gjennomføring av prosjekter og tiltak

4. Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- styrke barnehage, skole og fritidsmiljø også med sikte på bedret språkutvikling
- arbeide for et høyt læringsutbytte, redusert fravær og motvirke frafall i den videregående opplæringen
- at flere personer i utsatte grupper skal delta i utdanning og arbeidslivet
- mobilisere befolkningen, bydelsutvalg, borettslag og sameier, lokale og frivillige organisasjoner og næringslivet til økt samfunnsdeltakelse og valgdeltakelse
- styrke folkehelsearbeidet i bydelen

Byrådet understreker at bydelsutvalget og befolkningen, herunder barn og unge, i størst mulig grad skal trekkes med i utvikling av og gjennomføring av prosjekter og tiltak. Midlene skal ikke benyttes til å finansiere eksisterende tiltak, men til nye prosjekter og tiltak eller til videreutvikling av eksisterende tiltak. Prosjekter og tiltak skal rettes spesielt mot de delene av befolkningen som er mest utsatt for levekårsulemper, og mot boområder med særlige belastninger.

Det er avsatt 8 mill. til drift og 4 mill. til investeringer. Driftsmidlene fordeles med 3 mill. til Utdanningsetaten og 5 mill. til Bydel Søndre Nordstrand, hvorav

hver av partene skal bidra med 0,5 mill. til evaluering og administrasjon av prosjektet. Investeringsmidlene

fordeles av byrådet etter innstilling fra bydelsutvalget.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	4 000	4 000
	Sum utgifter	0	4 000	4 000
07	Refusjoner	0	0	-640
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	-640	0
	Sum inntekter	0	-640	-640
	Netto utgifter	0	3 360	3 360

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)								
Prosjektnr og navn:									
107 046	Tiltakspakke Oslo sør			4 000	4 000	4 000	0		Løpende
	Sum investeringsutgifter			4 000	4 000	4 000	0		
Finansiering:									
107 046	Tiltakspakke Oslo sør			-640	-640	-640	0		
	Refundert inv.mva.			-640	-640	-640	0		
	Sum kapittel finansiering			-640	-640	-640	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			3 360	3 360	3 360	0		

Områdesatsing Tøyen

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
483 Områdesatsing Tøyen (EST)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	25 000
Sum utgifter	0	0	25 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	0	25 000

Bystyret fattet 05.06.2013 et vedtak vedrørende nytt Munch-museum og tiltak for Tøyen. Bystyret la følgende til grunn for "Områdesatsing Tøyen"

"Det settes av 12,5 mill. kroner i budsjettet for 2013 som oppstartsmidler til områdeprogrammet for Tøyen. Midlene brukes til nærmiljøtiltak på Tøyen og gratis kjernetid for elevene på Tøyen skole og halv pris på barnebillett for elevene på Tøyen skole på Tøyenbadet. Gjenstående midler disponeres av bydelsutvalget."

I avtalen mellom byrådspartiene og SV om utvikling av Tøyen, sies det i punkt 8 at *"alle elevene ved Tøyen skole skal gjennom områdeprogrammet få gratis kjernetid i Aktivitetsskolen og Tøyen skole skal ha utvidede åpningstider fra høsten 2013."*

Områdesatsingen er tenkt som en 5-årig satsing f.o.m. 2014. Den kommunale årlige avsetningen foreslås til 25 mill. Byrådslederen har sendt brev til

statsministeren hvor staten inviteres til å delta med 25 mill. årlig til områdesatsningen på Tøyen.

Bystyret la føringer for at oppstartsmidlene i 2013 skulle disponeres til de nevnte skoletiltakene og til nærmiljøtiltak som vedtas av bydelsutvalget i Bydel Gamle Oslo. "Tøyenområdet" ligger imidlertid fysisk i både Bydel Gamle Oslo og Bydel Grünerløkka. De klart fleste beboerne på Tøyen bor i Bydel Gamle Oslo. Tøyenparken og Tøyenbadet med tiliggende grønne arealer ligger imidlertid i Bydel Grünerløkka. Byrådet mener derfor at Bydel Gamle Oslo må samarbeide med Utdanningsetaten og Bymiljøetaten om bruken av midlene.

I alt 15,8 mill. er øremerket gratis kjernetid i aktivitetsskole, utvidet åpningstid ved Tøyen skole, styrking av særskilt språkopplæring i form av økt lærertetthet, 2 ekstra uketimer og utvikling av pedagogiske metoder.

Karea Oslo KF

Karea Oslo KF skal gi opplæring og arbeidsforberedende trening til personer som er bosatt i Oslo. Målgruppen er personer som har vanskeligheter med å ta eller opprettholde ordinært arbeid eller utdanning. Foretaket har kun arbeidsrettede tiltaksplasser, ingen varig tilrettelagte arbeidsplasser. Dette innebærer at alle deltakerne i utgangspunktet skal hjelpes ut i arbeid eller andre aktive tiltak, ikke inn i en trygdeordning. Foretaket kan også tilby bedriftsintern opplæring til kommunens ansatte, og selge bedriftsintern opplæring til andre.

Foretaket drift er basert på tilskuddene fra NAV Stat og Oslo kommune, og noe inntekter ved salg av ulike tjenester. Det fremgår av foretakets vedtekter at det skal drive forretningsmessig. Eventuelt overskudd skal, i henholdt til forskriftene for arbeidsmarkedsbedrifter, forbli i foretaket til formålets beste.

Karea Oslo KF mottar 17,154 mill. i tilskudd over driftsbudsjettet fra kapittel 176 Karea Oslo KF – overføring.

4

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
058 KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)			
Netto driftsresultat	1 094	0	0

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
058 KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	225	0	0
04 Overføringsutgifter	56	0	0
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	42	0	0
Sum utgifter	323	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-323	0	0
Sum inntekter	-323	0	0
Netto utgifter	0	0	0

5. KUNNSKAP OG UTDANNING

Sektoransvaret omfatter Oslo-skolen og barnehagene.

I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriftene: Kunnskapsbyen og Ung by.

Mål og satsingsområder for barnehagene er beskrevet nærmere i del 3.2 Bydelene - barnehager.

5

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	11 497 320	12 173 173	12 448 358	12 714 065	12 897 451
Sum inntekter	-1 430 526	-1 462 079	-1 462 079	-1 462 079	-1 462 079
Netto utgifter	10 066 794	10 711 094	10 986 279	11 251 986	11 435 372

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 22,7 %

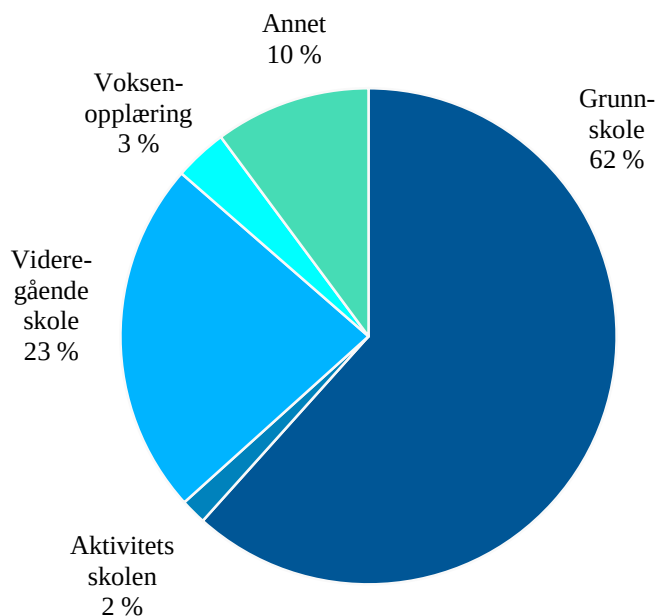
På kunnskaps- og utdanningssektoren skal det i 2014 brukes:

6,9 mrd. til grunnskoleopplæring
2,6 mrd. til videregående opplæring
0,7 mrd. til voksenopplæring
0,6 mrd. til aktivitetsskolen

Byrådet har styrket budsjettet i 2014 med 322 mill. til nye tiltak på sektoren.

Det skal i økonomiplanperioden etableres 12 800 skoleplasser i grunnskole og videregående skole.

Undervisningsbygg Oslo KF skal investere for 9,6 mrd. i skolebygg i økonomiplanperioden (se omtale under del 9 Kultur og næring).

Byrådets mål

- Alle skal lære mer – elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskaper i basisfagene skal styrkes
- Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring
- Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø, preget av ro og orden
- Skolekapasiteten skal dekke fremtidig elevtallsvekst

Tiltak

- Forsterket innsats i lesing, skriving og regning, med spesiell vekt på overgangene i skoleløpet
- Styrket innsats mot bråk, uro og problematferd i skolen
- Tiltak for økt kvalitet i fag- og yrkesopplæringen
- Systematisere og anvende informasjon om skolene for å styrke opplæringstilbudet og redusere kvalitetsforskjellene mellom skolene
- Videreføre ordningen med to ekstra uketimer til undervisning i basisfag på grunnskolens barnetrinn
- Rekruttere, beholde og videreutdanne landets beste lærere
- Økt satsing på talentfulle elever
- Etablere 12 800 nye skoleplasser i 2014-2017

Utfordringer for å nå byrådets mål

Det viktigste Oslo kommune kan bidra med for byens barn og unge er en god skole. Oslo-skolen skal gi alle elever mulighet til å realisere sine evner og talenter. Elevene skal utfordres, inspireres og motiveres til å sette ambisiøse mål for egen læring og utvikling. Oslo-skolen skal bidra til sosial mobilitet og flere elever skal fullføre og bestå et 13-årig opplæringsløp. Byrådet satser på skolen, og foreslår en styrking av skolebudsjettet med 322 mill.

Byrådet vil intensivere innsatsen for å gi flere elever et godt utgangspunkt for videre studier og deltakelse i arbeidslivet. Manglende gjennomføring i videregående opplæring fører til reduserte muligheter for den enkelte, og kan samtidig påføre samfunnet store kostnader. En viktig årsak til frafall i videregående opplæring er at elever går ut av grunnskolen med så svake grunnleggende ferdigheter at de har dårlige forutsetninger for å lykkes i et videre utdanningsløp.

Tidlig innsats er avgjørende for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter. Byrådets mål er at alle barn skal kunne norsk før skolestart, men mange elever i Osloskolen har mangelfulle norskkunnskaper når de begynner i 1. klasse. Arbeidet med språkopplæring i barnehagen er styrket, og byrådet vil ytterligere forsterke språkopplæringen i grunnskolen.

Sosial bakgrunn har stor betydning for skoleprestasjoner i norsk skole. Barn fra familier hvor foreldre har lav utdanning og lav inntekt presterer i snitt svakere på skolen og har lavere sannsynlighet for å fullføre et opplæringsløp enn barn fra ressurssterke familier. De samfunnsmessige og individuelle konsekvensene av at skolen ikke klarer å kompensere for elevenes hjemmebakgrunn er store. Oslo-skolen bidrar til sosial mobilitet i større grad enn andre kommuner. Alle elevgrupper i Oslo, både de ressurssterke og ressursvake, får bedre resultater enn elevene i resten av landet.

Byrådet har fremmet en egen sak om skolens bidrag til sosial mobilitet. I saken vektlegger byrådet tidlig innsats og ytterligere målretting av innsatsen mot særlig utsatte områder, skoler og elever. Byrådet vil bruke 50 mill. de neste fire årene på språktiltak i barnehagen, innføring av *Intensivt språkprogram* i grunnskolen og økt bruk av skolebidragsindikatorer. I tillegg vil byrådet gjennom *områdesatsing Tøyen* gi et forsterket tilbud til elevene med blant annet gratis kjernetid i Aktivitetsskole, utvidet åpningstid ved skolen, styrking av særskilt språkopplæring, økt lærertetthet og to ekstra uketimer undervisning.

Alle elever har krav på et godt skoletilbud, uavhengig av hvilken skole de går på. Det er imidlertid store forskjeller i læringsutbytte mellom skoler og innad på den enkelte skole i Oslo. Gjennom systematisering av

kunnskap om skolene vil byrådet redusere kvalitetsforskjellene i undervisningen internt på den enkelte skole og mellom skoler.

I Oslo søker kun en tredjedel av elevene yrkesfaglige studieprogram, mot nesten halvparten i landet for øvrig. Samtidig er behovet for fagarbeidere økende både i privat og offentlig sektor. Blant de som velger yrkesfag er det dessuten høyt frafall. Tall fra 2013 viser at rundt 44 % av yrkesfagelevne i Oslo ikke fullførte utdanningsløpet innen fem år etter påbegynt opplæring. Frafallet er særlig stort blant elever som velger bort læreplass til fordel for påbygg til generell studiekompetanse.

Byrådet ser behov for en omfattende satsing på fag- og yrkesopplæringen, både for å øke gjennomføringen i videregående opplæring og for å møte næringslivets behov for arbeidskraft. Kuben yrkesarena, som åpnet til skolestart 2013, representerer en fremtidsrettet satsing på yrkesfag i Oslo-skolen. Målsetningen for Kuben er å skape en faglig møteplass der skole og arbeidslivet innenfor de ulike bransjene samarbeider tett om fagutvikling og innholdet i utdanningene som tilbys. For å redusere frafall blant yrkesfagselever er det avgjørende å sørge for at lærlingene har de kvalifikasjonene som kreves. Det må også være tilstrekkelig antall læreplasser. Byrådet vil øke antallet læreplasser i kommunale virksomheter.

Den sterke elevtallsveksten i Oslo-skolen gjør det utfordrende å rekruttere tilstrekkelig antall dyktige lærere. I tillegg vil mange lærere gå av med pensjon de nærmeste årene. Samlet gir dette et behov for om lag

500 nye lærere i Oslo-skolen hvert år. Høyt kvalifiserte og gode lærere og skoleledere er en forutsetning for høyt læringstrykk og gode elevresultater. Oslo-skolen skal være den mest attraktive arbeidsplassen i skole-Norge. Byrådet vil videreføre målrettede tiltak for å rekruttere de beste lærerne til skolene med de største utfordringene.

Oslo-skolen skal legge til rette for at elever med et særlig talent får utfordringer og muligheter til å realisere sitt potensiale innenfor rammen av den offentlige skolen. Oslo-skolens talentsatsing vil videreutvikles i 2014. Byrådet la våren 2013 frem en sak om etablering av et offentlig internasjonalt grunnskoletilbud i Oslo. Et internasjonalt grunnskoletilbud vil gi elever i Oslo-skolen et ambisøst opplæringsalternativ, som gir godt grunnlag for videre studier og arbeid i utlandet. Det skal utredes muligheter for etablering av systemer for internasjonal benchmarking av Osloskolens resultater mot sammenliknbare storbyer i Europa.

Høy elevtallsvekst

Samlet elevtallsøkning i grunnskolen og videregående skole frem til 2024 er anslått til rundt 14 700 elever, fordelt på nesten 11 700 elever i grunnskolen og noe over 3 000 elever i videregående skole. Det er størst vekst i begynnelsen av perioden. De siste ti årene har det blitt over 13 000 flere elever i Oslo-skolen. Veksten har hovedsaklig kommet etter 2006. Det vises til skolebehovsplan 2014-2024 for ytterligere informasjon.

Elevtallsveksten utløser behov for betydelige investeringer i nye skolearealer, og økt behov for driftsmidler.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Driftsbudsjettet

Beløp i mill.					
Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	11 497,3	11 792,9	12 067,7	12 307,4	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	11 497,3	11 497,3	11 497,3	11 497,3	11 497,3
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		1,4	1,4	1,4	1,4
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-18,8	-18,8	-18,8	-18,8
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	11 497,3	11 479,9	11 479,9	11 479,9	11 479,9
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte					
+/- Spesifiserte rammeendringer		335,1	712,0	1 040,5	1 288,3
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-12,9	-114,6	-177,4	-241,8
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		322,2	597,4	863,1	1 046,5
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		371,1	371,1	371,1	371,1
=ØKONOMIPLAN (brutto)	11 497,3	12 173,2	12 448,4	12 714,1	12 897,5
Salgs- og leieinntekter	-475,4	-502,0	-502,0	-502,0	-502,0
Refusjoner	-951,1	-956,0	-956,0	-956,0	-956,0
Overføringsinntekter	-4,0	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1
=Sum driftsinntekter	-1 430,5	-1 462,1	-1 462,1	-1 462,1	-1 462,1
=ØKONOMIPLAN (netto)	10 066,8	10 711,1	10 986,3	11 252,0	11 435,4

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

2,8 % 5,2 % 7,5 % 9,1 %

Oppgaveendringer mellom sektorer

Sektoren er styrket med 1,4 mill. som følge av at ansvaret for forvaltning av rikskonsertenes skolekonsertordning er overført fra Kulturretaten.

økt aktivitet i grunnskoleopplæringen for voksne er redusert med 5 mill. fra 2013.

Det er lagt inn 226,2 mill. til økt husleie for skolene i 2014.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Fra 2014 er bevilgningsforslaget redusert med 5 mill. som følge av at mer effektive skolearealer gir reduserte utgifter. Sektorens utgiftsside er redusert med 13,8 mill. årlig som tilsvarer reduserte inntekter i Utdanningsetaten.

Skolesektoren foreslås styrket med 90,9 mill. i 2014 for å møte elevtallsveksten i grunnskoler og videregående skoler. I 2017 utgjør styrkingen 419,7 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er lagt inn et rammekutt på 12,9 mill. i 2014.

Spesifiserte rammeendringer

Det er lagt inn 9,3 mill. årlig til valgfag på 9. trinn. Bevilgningen til grunnskolen er økt med 1 mill. til mottaksklasser, som følge av økt mottak av flyktninger. Det er lagt inn 7,5 mill. til tiltak for økt sosial mobilitet. Bevilgningen er økt med 5 mill. i 2014 og 10 mill. fra 2015 til ny kulturstasjon på Tøyen og økt kapasitet i Oslo musikk- og kulturskole (OMK). Avsetningen til

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling og kompensasjon for økt innbetaling til Statens Pensjonskasse., jf. omtale under kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Salgs- og leieinntekter

Inntektsforutsetningene er oppjustert med 11 mill. som følge av regnskapsresultatene de senere år. Inntektene er dessuten prisjustert med 15,6 mill.

Overføringsinntekter

Inntektene videreføres på samme nivå som i 2012, men prisjustert.

Refusjoner

Inntektsforutsetningene er nedjustert med 24,8 mill. som følge av regnskapsresultatene de senere år. Refusjonene er dessuten prisjustert med 29,7 mill.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
200 Utdanningsetaten (KOU)	271 546	272 232	270 471	268 363
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	153 622	155 530	156 868	157 734
210 Grunnskolen (KOU)	6 615 137	6 756 057	6 898 080	6 969 902
211 Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	179 604	179 326	178 412	175 356
230 Videregående skoler (KOU)	2 492 323	2 560 522	2 585 614	2 589 639
231 Fagopplæring (KOU)	86 085	85 820	85 264	84 973
250 Fagskolen (KOU)	31 008	30 950	30 773	30 560
260 Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	369 706	368 717	366 489	364 128
261 Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	56 542	56 398	56 060	55 661
290 Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	59 583	64 487	64 190	63 711
294 Voksenopplæring (KOU)	369 490	363 714	361 552	358 032
a04 Ufordelte midler for sektor - KOU	26 448	92 526	198 213	317 313
Sum Kunnskap og utdanning (KOU)	10 711 094	10 986 279	11 251 986	11 435 372

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
200 Utdanningsetaten (KOU)	240 750	99 035	85 770	0
271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)	17 100	7 833	1 000	2 167
ØKONOMIPLAN (brutto)	257 850	106 868	86 770	2 167

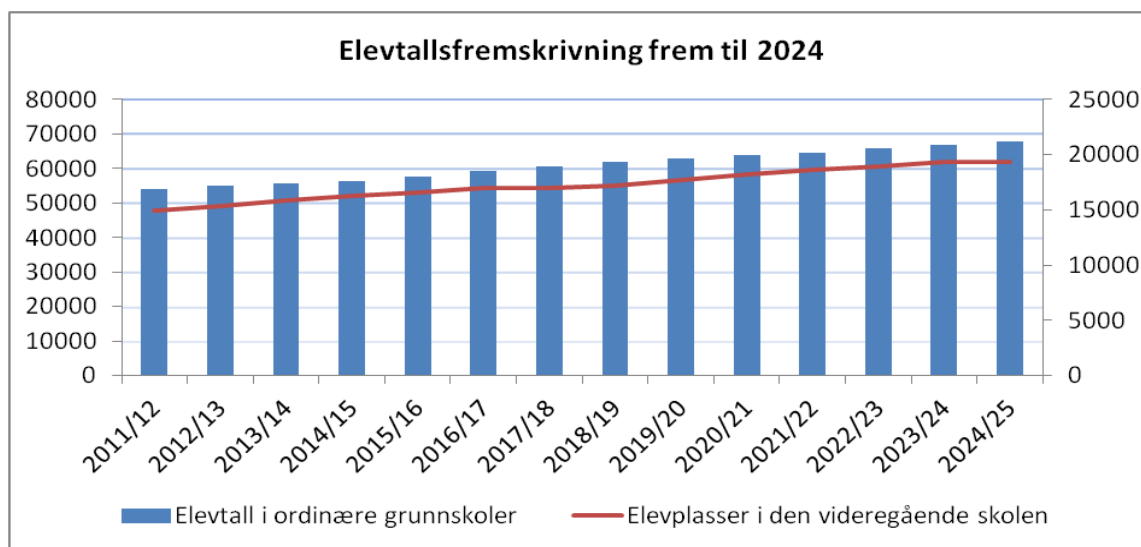
Utdanning

Situasjonsbeskrivelse

Nye befolkningsfremskrivninger

Befolkningsfremskrivningene fra mai 2013 viser en del endringer for byen totalt sammenlignet med skolebehovsplanen 2012-2022. I grunnskolen ventes nesten 12 000 flere elever frem mot 2024. I de sentrumsnære

bydelene forventes lavere vekst enn tidligere prognostisert - særlig i sentrum vest og nord. Også de øvrige sentrumsområdene ventes å få lavere vekst enn tidligere antatt. Veksten blir høyere i ytre by.

Elevtallsveksten ventes å bli særlig høy på de laveste klassetrinnene, spesielt i de aller nærmeste årene. Dette gjør det nødvendig å etablere tilstrekkelig med plasser i elevenes nærområder slik at skoleveien ikke blir for lang.

For den videregående skolen forventetes en økning på rundt 3 000 elever i perioden frem til 2024.

Det vises til nærmere omtale i vedlegg til Sak 1 ”Skolebehovsplan 2014-2024”.

Nøkkeltall for Utdanning	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
<i>Grunnskoleopplæring</i>			
Antall elever totalt funk 202 og 214 (1)	54 347	55 418	56 476
herav spesialundervisning, private og kommunale	4 529	4 735	4 606
herav elever med særskilt norskopplæring	13 748	14 306	14 335
Korr.brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr elev 202 og 214 (konsem)	76 089	75 592	75 959
<i>PP - tjenesten</i>			
Elever til vurdering (2)	7 185	5 800	5 569
Gjennomsnittlig behandlingstid for PPT-utredning per elev (dager) (2)	109	78	70
Vurderte enkeltbarn/elever per årsverk (2)	40	32	31
<i>Aktivitetsskolen (funksjon 215)</i>			
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (%)	67,5	69,4	71,3
Korrigerte brutto driftsutgifter til SFO, pr komm. Bruker	29 198	32 033	30 069
<i>Fagopplæring i arbeidslivet (funksjon 570)</i>			
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	1 636	1634	1760
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 117	1087	1141
Antall lærlinger, læreplansfylke	2 557	2618	2759
Antall bestått fag- og svennepøver	1 005	971	978
Antall lærekontrakter i kommunens virksomheter (2)	116	120	124
<i>Videregående opplæring (funksjon 510-560)</i>			
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	15 297	16041	16317
Antall elever pr. lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	10,3	10,6	10,7
Andelen elever og lærlinger som er i yrkesfaglige studieprogram/studieretning (bostedsfylke)	34,8	33,9	32,9
Korr bto driftsutg 510-560 Videregående opplæring i skole, per elev (ikke konsem)	111 117	107 924	106 859
<i>Musikk- og kulturskole (funksjon 383)</i>			
Antall elever (i grunnskolealder) i kommunens musikk- og kulturskole (2)	4 876	5914	5651
Antall elever i grunnskolealder på venteliste (2)	1 232	971	1401
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker	10 588	9 393	9 062
<i>Voksenopplæring (funksjon 213)</i>			
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	1 472	1475	1434
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	686	665	626
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (2)	6 736	4 322	4 596
Antall elever i videregåendeopplæring for voksne - NY	1 300	1 195	1 138

(1) Fra og med 2011 skiller ikke mellom elever i ordinære grunnskoler og spesialskoler på grunnskolenivå, funksjon 202 og 214

(2) Kilder: PPT: UDE (Dagny), Fagopplæring: VIGO, OMK: GSI, VO: UDE.

Læringsutbytte

Osloskolen har ambisiøse mål for elevenes læring og trivsel. Resultatutviklingen er positiv når det gjelder elevenes resultater på kartleggingsprøver, nasjonale prøver og eksamen. Tilbakemeldingene fra elevundersøkelsen viser at elevene trives i skolen. Resultatene på de nasjonale prøvene viser at Oslo-skolens satsing på grunnleggende ferdigheter gir resultater, og at de gode resultatene opprettholdes. Selv om Oslo-skolen er blant de ledende i landet resultatmessig, kreves fortsatt satsing på grunnleggende ferdigheter for å videreføre og forbedre de gode resultatene fra tidligere år.

Viktige forutsetninger for et godt læringsutbytte er at elevene er til stede i skoletiden og at skolene utnytter hele skoleåret på en effektiv og god måte. I 2013 ble det innført et nytt permisjonsreglement hvor målet er å redusere elevfraværet. Det er også viktig at skolene utnytter alle skoledagene på en effektiv måte til læringsrettede aktiviteter gjennom hele skoleåret.

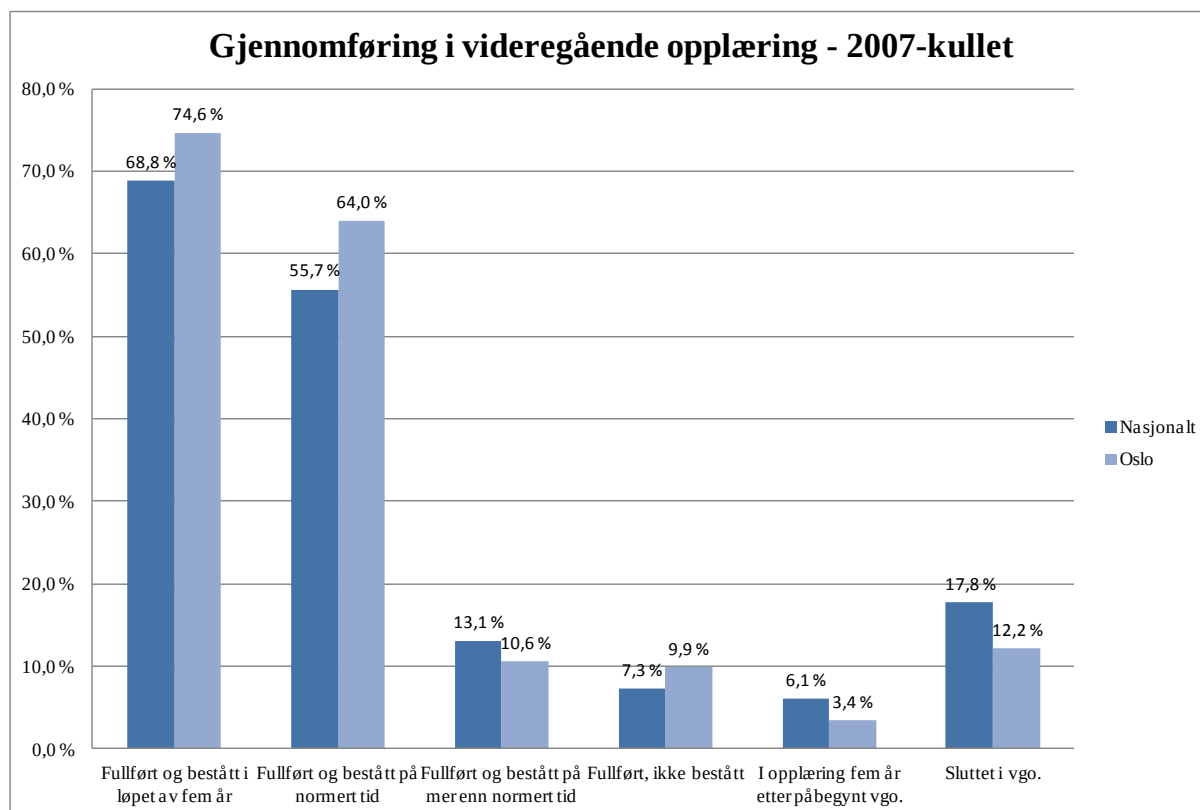
Tidlig Innsats Early Years (TIEY) er en stasjonsbasert undervisningsmetode, som sikrer tilpasset opplæring og oppfølging av hver enkelt elev i lese- og skriveutviklingen. I 2012 deltok 61 skoler i programmet fra 1.- 4. årstrinn.

Bystyret behandlet våren 2013 byrådet strategi for talentutvikling i skolen. Strategien legger opp til en videreføring og utvidelse av satsingen på talentutvikling i skolen, blant annet gjennom økt tilrettelegging for at elever kan ta fag på høyere nivå, tiltak for å styrke bostedsskolenes forutsetninger for å tilrettelegge undervisning for elevgruppen og en videreutvikling av tilbudene innen dans og musikk.

Fullføre og bestå

Om lag 75 % av Oslo-elevne fullfører og består videregående opplæring innen fem år etter påbegynt opplæ-

ring. Dette er et resultat som er langt over det nasjonale gjennomsnittet. 64 % av elevene fullfører og består på normert tid (i løpet av tre år), et resultat som gjør Oslo best i landet. Om lag 10 % av elevene fullfører opplæringsløpet uten å bestå, dvs. at de stryker i ett eller flere fag. For at byrådet skal nå sitt mål om at 90 % av elevene skal fullføre og bestå, må flest mulig fra denne gruppen hjelpes over i kategorien fullført og bestått.

For å redusere frafallet er det viktig at elevene følges tett gjennom hele skoleløpet. Tidlig kartlegging, målrettede tiltak og åpenhet om resultater er sentrale virkemidler i Oslo-skolen, og det rettes en særlig innsats mot overgangene mellom barnehage og skole, barne- og ungdomstrinn, og mellom ungdomstrinn og videregående skole, samt overgangen mellom videregående skole og opplæring i bedrift. *Prosjekt for fag- og yrkesopplæringen i Oslo (PROFF)* skal øke kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen og bedre gjennomstrømningen i videregående opplæring.

Byrådet arbeider systematisk for at flest mulig Oslo-elever skal få tilbud om læreplass etter Vg2. Ungdom med rett til videregående opplæring som fortsatt står

uten læreplass pr 1. oktober vil få et tilbud om Vg3 i skole som alternativ til læreplass. Det vil sikre at ungdommene får oppfylt sin rett til å fullføre videregående opplæring.

Sommeren 2012 ble det etablert et eget prosjekt for økt inntak av lærlinger i kommunale virksomheter. Prosjektet bistår virksomhetene i deres arbeid med å etablere og tilby flere læreplasser. Det er fastsatt et måltall om 355 nye lærlinger i Oslo kommune pr år fra 2015, noe som innebærer nesten en tredobling i forhold til antallet i 2012. Måloppnåelse forutsetter økt tilsøkning til de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Kuben yrkesarena, som åpnet til skolestart 2013, representerer en fremtidsrettet satsing på yrkesfag i Oslo-skolen.

Målsetningen for Kuben er å skape en faglig møteplass der skole og arbeidslivet innenfor de ulike bransjene samarbeider tett om fagutvikling og innholdet i utdanningene som tilbys.

Sosial mobilitet

Alle elever skal gis muligheter til å utvikle sine evner – uansett hvilket utgangspunkt de møter opp med første skoledag. Å gi alle like muligheter forutsetter at barnehagen og skolen evner å kompensere for betydningen av hjemmebakgrunn når det er behov for det. Elevenes bosted, bakgrunn eller etnisitet skal ikke avgjøre mulighetene til å lykkes på skolen. For å sikre at Oslo-skolen bidrar til sosial mobilitet vil byrådet vektlegge tidlig innsats, og ytterligere målrette innsatsen mot særlig utsatte områder, skoler og elever.

Det er sammenheng mellom foreldres utdanningsnivå og barnas prestasjoner i skolen. Oslo-skolen bidrar i større grad enn andre kommune til å redusere betydningen av elevenes bakgrunn, og byrådet vil styrke skolens bidrag til sosial mobilitet. Mange elever med minoritetsbakgrunn har foreldre med mangelfulle språkferdigheter og med lite eller ingen utdanning. Dette gjør at skoler med høy andel minoritetsspråklige må sette inn ekstra ressurser for å kompensere for elevenes hjemmebakgrunn. Det er tilrettelagt for forsterket innsats blant annet gjennom forlenget skoledag med to ekstra uketimer i matematikk og norsk på 13 skoler med høy andel minoritetsspråklige elever.

Byrådet la høsten 2013 frem en bystyremelding som redegjør for byrådets strategi for å øke barnehagens og skolens bidrag til sosial mobilitet. Byrådet vil bruke 50 mill. de neste fire årene på tiltak for å fremme sosial mobilitet. Tiltakene omfatter språktiltak i barnehagen, økt bruk av skolebidragsindikatorer og innføring av *Intensivt språkprogram 1.-4. trinn*, som vil prøves ut på utvalgte skoler fra 2014.

Gjennom *Flerårig skoleutviklingsprosjekt 2012-2016* rettes en særlig innsats mot 13 utvalgte skoler med over 70 prosent minoritetsspråklige elever, ujevne resultater og krevende elevgrupper. Første fase av prosjektet er en ekstern analyse gjennomført av Ernst & Young. Analysen ser på innhold, struktur og organisering av undervisningen. I andre fase skal det implementeres tiltak for skoleutvikling på bakgrunn av funn i analysen, blant annet metoder for oppfølging av elever med utagerende atferd, standarder for samarbeid, god undervisning og god ledelse.

Områdesatsing Tøyen

Det er fremforhandlet en avtale mellom byrådet og Sosialistisk Venstreparti om en områdesatsing på Tøyen. Satsingen innebærer flere skoletiltak, som gratis kjernetid i aktivitetsskolen, utvidet åpningstid ved skolen, styrket norskopplæring, økt lærertetthet og kapasitetsøkning på Oslo musikk- og kulturskole.

Områdesatsing i Groruddalen

Samarbeidet mellom staten og Oslo kommune om Groruddalssatsningen ble startet opp i 2007 og varer frem til 2016. Byrådet ser at en ekstra innsats i dette området gir verdifulle resultater. Byrådet har allerede nå innarbeidet 15 mill. i 2017 for å finansiere videreføring av prioriterte aktiviteter innenfor Groruddalssatsningen.

Tverrsektorielt samarbeid

Sommeren 2013 undertegnet fylkesdirektøren for NAV Oslo, byråd for helse og sosiale tjenester og byråd for kunnskap og utdanning *Oslostandard for gjennomføring av videregående opplæring*. Målgruppen for standarden er ungdom som står i fare for å avbryte videregående opplæring eller har falt ut av videregående opplæring. Standarden forplikter partene til å samarbeide og bruke fylkeskommunens, kommunens og NAV sine samlede ressurser på en effektiv måte, slik at man bedre kan bekjempe frafall fra utdanning.

Våren 2013 la byrådet frem en Oslostandard for samarbeid mellom barnevern og skole, som skal styrke samhandlingen mellom tjenestene og sikre at barn med behov for hjelp og støtte fra barnevernet får rask og god oppfølging. Det er også utarbeidet Oslostandard for samarbeid mellom barnehage og skole.

Skolehelsetjenesten er en lavterskeltjeneste som kan spille en avgjørende rolle for mange unges fysiske og psykiske helse. Nasjonale undersøkelser viser imidlertid at dekningsgraden og kvaliteten er varierende. Dette er også et inntrykk som bekreftes gjennom tilbakemeldinger fra skoler i Oslo. Byrådet foreslår i sitt budsjettforslag å styrke skolehelsetjenesten, jf. omtale under del 3.1 Bydelene – EST.

Lærerrekuttering

For å rekruttere de beste lærerne til skoler der utfordringene er størst og søkningen minst tilbys blant annet ekstra lønnstrinn, systematisk veiledning m.m. Skoleåret 2012/2013 omfattet ordningen 25 skoler.

Teach First Norway startet opp i 2010 i samarbeid med Statoil. Unge kandidater med master- eller doktorgrad i realfag ansettes i som lærere på ungdoms- eller videregående skoler i Oslo som har særskilte utfordringer.

Sommerskolen

Interessen for deltakelse i Sommerskolen fortsatte å øke i 2013 med over 13 500 påmeldte elever. Dette er en økning på over 600 fra 2012. Over 90 % av søkerne fikk innvilget sitt førstevalg og det er kurstilbud til alle elever som ønsker å delta.

Læringsmiljø

Elevundersøkelsen viser at de fleste elever trives i Oslo-skolen, men det er fortsatt utfordringer knyttet til å håndtere uro, bråk og utagerende atferd i skolen. Nytt reglement for orden og oppførsel i Oslo-skolen trådte i

kraft fra 2013. Det er nulltoleranse for mobbing i Oslo-skolen.

Aktivitetsskolen og leksehjelp

Oslostandarden for Aktivitetsskolen, som ble iverksatt i 2011, skal blant annet styrke samarbeid og dialog mellom skole, Aktivitetsskole og foresatte. Brukerundersøkelsen viser at elever og foresatte gjennomgående opplever kvaliteten på Aktivitetsskolen som god, men det er fortsatt for store kvalitetsforskjeller mellom de ulike Aktivitetsskolene. Kompetanse- og kvalitetshevede tiltak gjennomføres for å styrke de ansattes kvalifikasjoner og norskferdigheter. Dekningsgraden i Aktivitetsskolen har de siste fire årene økt fra 69 % til 74 %, men det er stor forskjell i etterspørsel etter tilbudet ved de ulike skolene. Det er igangsatt forsøk med gratis halvdagsplass i Aktivitetsskoler ved Tøyen og Mortensrud skole. Erfaringer fra Mortensrud viser en tredobling i antall deltakere ved Aktivitetsskolen.

Leksehjelpstilbudet i Oslo-skolen består av skolebasert leksehjelp, lekkesentre og leksehjelp i regi av frivillige organisasjoner. Elevundersøkelsen viser at Oslo-elevene i større grad enn elever i landet for øvrig benytter seg av tilbud om organisert leksehjelp.

Oslo musikk- og kulturskole

Det ble i 2013 startet opp en kulturstasjon på Bjørnholt skole i Bydel Søndre Nordstrand. Med kulturstasjonen på Bjørnholt er det totalt 6 kulturstasjoner i Oslo. I tillegg gir OMK undervisning på omtrent 60 skoler fordelt over hele byen. OMK ga per 01.10.2012 tilbud til 6 516 elever hvorav 5 651 i grunnskolealder. Per 01.10.2012 var det 1 858 elever på venteliste, hvorav 1 401 i grunnskolealder.

Voksenopplæring

I 2011 ble det igangsatt en gjennomgang av norsk- og grunnskoleopplæringen i Oslo. Gjennomgangen har resultert i en ny ressursfordelingsmodell som ble innført høsten 2013. Som en del av ny ressursfordelingsmodell vil skolene utarbeide aktivitetsplaner, som vil tilrettelegge for bedre oppfølging av progresjon og frafall i voksenopplæringen.

Høsten 2013 fikk Oslo VO Rosenhoff avdeling sentrum, "Quo Vadis?", nye lokaler i Trondheimsveien 2 og Osterhaus' gate 22. De nye lokalene muliggjør en kapasitetsøkning og sikrer elevene moderne læringslokaler og verksteder. Høsten 2013 åpnet også Oslo VO Helsefyr, som overtar elever fra tidligere Oslo VO Smedstua.

Måltall utdanning	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Grunnopløringen				
Elevundersøkelsen: Sosial trivsel 7.trinn*	4,5	4,4	4,6	4,6
Elevundersøkelsen: Sosial trivsel 10.trinn*	4,5	4,3	4,5	4,5
Elevundersøkelsen: Trivsel med lærerne 7. trinn*	4,3	4,1	4,3	4,3
Elevundersøkelsen: Trivsel med lærerne 10. trinn*	4,1	3,8	4,1	4,1
Elevundersøkelsen: Faglig veiledning 7.trinn*	3,8	3,4	3,8	3,8
Elevundersøkelsen: Faglig veiledning 10.trinn*	3,4	3,2	3,4	3,4
Elevundersøkelsen: Mobbing 7.trinn**	1	1,4	1	1
Elevundersøkelsen: Mobbing 10.trinn**	1	1,4	1	1
5. årstrinn				
Nasjonale prøver, norsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	10,0 %	20,9 %	18,0 %	18,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 3	45,0 %	37,5 %	39,0 %	39,0 %
Nasjonale prøver, regning 5. trinn, andel elever på nivå 1	13,0 %	18,8 %	18,0 %	18,0 %
Nasjonale prøver, regning 5. trinn, andel elever på nivå 3	45,0 %	35,2 %	40,0 %	40,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	10,0 %	16,1 %	13,0 %	13,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 3	47,0 %	37,5 %	42,0 %	42,0 %
8. årstrinn				
Osloprøve naturfag 8 trinn ***	55,5 %	48,7 %	57,0 %	57,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	13,0 %	25,0 %	18,0 %	18,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	50,0 %	42,3 %	48,0 %	48,0 %
Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	13,0 %	23,0 %	17,0 %	17,0 %
Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	50,0 %	42,7 %	48,0 %	48,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	13,0 %	22,8 %	16,0 %	16,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	47,0 %	39,4 %	47,0 %	47,0 %
9. årstrinn				
Nasjonale prøver, norsk lesing 9. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	14,0 %	16,3 %	13,0 %	13,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 9. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	59,0 %	56,1 %	60,0 %	60,0 %
Nasjonale prøver, regning 9. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	12,0 %	15,0 %	11,0 %	11,0 %
Nasjonale prøver, regning 9. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	54,0 %	53,0 %	55,0 %	55,0 %
10. årstrinn				
Norsk hovedmål skriftlig, gj. snittlig eksamenskarakter	4	3,5	3,8	3,8
Matematikk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	3,8	3,3	3,8	3,8
Engelsk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	4	3,9	4,1	4,1
Vg 1				
Osloprøve i digitale ferdigheter Vg1 ***		62,7 %	65 %	65 %
Elevundersøkelsen: Sosial trivsel Vg1*	4,4	4,3	4,5	4,5
Elevundersøkelsen: Trivsel med lærerne Vg1*	4,1	3,8	4,1	4,1
Elevundersøkelsen: Faglig veiledning Vg1*	3,4	3,1	3,4	3,4
Elevundersøkelsen: Mobbing Vg1 **	1	1,3	1	1
Vg 3				
Norsk skriftlig hovedmål, gj. snittlig eksamenskarakter	3,6	3,4	3,6	3,6
Matematikk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	4	3,5	3,8	3,8
Engelsk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	3,7	3,5	3,8	3,8
Fullført og bestått opplæring i løpet av fem år	90,0 %	74,6 %	80,0 %	80,0 %
Fullført og bestått opplæring årlig ****	90,0 %	74,0 %	80,0 %	80,0 %
Fagopplæring				
Andel Oslo-lærlinger med ungdomsrett som har inngått lærekontrakt og fullfører og består	69,0 %	64,9 %	70,0 %	70,0 %
Andel fag-/svenneprøver bestått, totalt	90,0 %	86,2 %	92,0 %	92,0 %
Voksenopplæringen				
Andel elever bestått skriftlig norskpøve av de som gikk opp til prøven	75,0 %	59,4 %	70,0 %	70,0 %
Grunnskoleopplæring: Andel fullført siste år i grunnskoleopplæring %	95,0 %	88,2 %	95,0 %	95,0 %
Andel bestått i fellesfag i videregående opplæring (VO)	99,0 %	93,4 %	98,0 %	98,0 %

* Skala fra 1-5, 1 er dårligst og 5 best

** Skala fra 1-5, 1 er best og 5 er dårligst

*** Ny poengskala, gjennomsnittlig andel riktige svar ankeroppgaver (oppgaver som går igjen hvert år)

**** Gjennomsnittlig andel av elevene i vg1-III som fullfører og består påbegynt skoleår

Mål

I økonomiplanperioden vil byrådet at:

Alle skal lære mer – elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskaper i basisfagene skal styrkes

- Elevenes lese-, skrive- og regneferdigheter, samt evnen til å uttrykke seg muntlig og bruke digitale verktøy skal forbedres
- Elevenes kompetanse i norsk, matematikk, engelsk, naturfag og 2. fremmedspråk skal styrkes
- Alle elever i Aktivitetsskolen skal sikres et aktivitetstilbud som støtter opp under skolens arbeid med ferdigheter og fag
- Kvaliteten på spesialundervisningen skal styrkes
- Det skal gis undervisningstilbud tilpasset elever med spesielle talent
- Flere elever på 10. årstrinn skal lese fag på videregående skoles nivå

Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring

- Innen 2015 skal 90 % av elevene fullføre og bestå videregående opplæring
- Det skal sikres tilstrekkelig tilgang på læreplasser
- Andelen lærlinger/lærekandidater som består fag-/svenneprøven og kompetanseprøven skal økes
- Antall hevede lærekontrakter skal reduseres

Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø, preget av ro og orden

- Andelen elever, lærlinger og ansatte som gir uttrykk for at lærings- og arbeidsmiljøet preges av ro og orden skal økes
- Andelen elever som gir uttrykk for bråk, uro og forsinketkomming i undervisningssituasjonen skal reduseres
- Andelen elever som opplever et skolemiljø fritt for mobbing, rasisme, vold og rusmisbruk skal økes

Skolekapasiteten skal dekke fremtidig elevtallsvekst

- Det fysiske læringsmiljøet skal understøtte god læringskvalitet
- Alle barn i grunnskoleopplæring skal ha tilbud om grunnskoleopplæring i sitt nærområde

Strategier og tiltak

Byrådet vil vektlegge følgende tiltak:

Grunnleggende ferdigheter

- Bruk av Intensivt språkprogram 1.-4. trinn
- Bruk av veiledende læringsmål i norsk, matematikk og naturfag
- Kartleggingsverktøyet *Alle teller* gjøres obligatorisk på alle trinn i grunnskolen
- Alle skoler skal ha en egen ressurslærer i norsk og matematikk
- Videreføre handlingsplan for lesing og skriving 1.-13. trinn
- Lesing og skriving som grunnleggende ferdighet skal ivaretas i alle fag
- Alle skoler skal ta i bruk IKT i undervisningen på en måte som fremmer elevenes ferdigheter og læring på tvers av fag
- Alle skoler skal ha en lokal plan for elevenes progresjon i lesing og regning
- Alle skoler med særlige utfordringer i matematikk skal tilbys skoletilpasset veiledning og skolering
- Alle skoler med ungdomstrinn skal få tilbud om å skolere en koordinator i naturfag

Basisfagene

- Styrke skolenes kompetanse i analyse og målrettet oppfølging av resultatene i Prøveplanen Oslo
- Styrke kvalitet og bredde i opplæring i fremmedspråk som forutsatt i *Handlingsplan for fremmedspråk i opplæringen*
- Videreføre Handlingsprogram 7.-11.trinn for forsterkning av overgangene
- Videreføre ordningen med to ekstra uketimer til undervisning i basisfag
- Gi alle elever tilbud om leksehjelp med faglig fordykning

Læringsmiljø

- Følge opp forpliktelsene i *Oslo-manifestet mot mobbing*
- Styrke faglig ledelse og oppfølging på skole- og klasseromsnivå gjennom *Ledelse for læring*
- Følge opp skolenes implementering av nytt ordensreglement for Oslo-skolen
- Sikre at elevenes trygghet, trivsel og omsorg ivaretas i tråd med kravene i *Oslostandarden for Aktivitetsskolen*
- Tilrettelegge for systematisk bruk av stipendordningene for videreutdanning på skolenivå
- Gjennomføre pedagogisk tilsyn ved et utvalg skoler for å utvikle jevn og god kvalitet på undervisningen
- Utvikle og implementere et kvalitetssikringsprogram innenfor prioriterte områder, herunder faglige karriereveier for lærere

- Gjennomføre rekrutterings- og kvalitetsutviklings-tiltak for skoler med store utfordringer
- Utvikle skolebidragsindikatorer

Kompetanse

- Styrke innsatsen for rekruttering av lærere og ledere til Oslo-skolen
- Videreutvikle Lærarløftet Oslo for etter- og videreutdanning

Talentsatsing

- Videreutvikle ordninger for at elever kan ta fag på høyere nivå
- Gi alle elever i grunnskolen mulighet til å prøve ut aktiviteter innenfor ulike utdanningsprogram i videregående opplæring
- Videreutvikle talenttilbud i musikk i grunnskole og videregående skole
- Videreføre talenttilbud i dans ved Ruseløkka skole
- Videreutvikle talenttilbud i realfag

Fullføre og bestå

- Legge til rette for økt samarbeid mellom skoler og bransjer, der profilering av yrkesfagene, organisering av opplæringen og god karriereveiledning skal prioriteres
- Følge opp kommunale virksomheters arbeid med å øke inntak av lærlinger
- Styrke og kvalitetsutvikle karriereveiledningen i Oslo-skolen
- Styrke skolehelsetjenesten for å hjelpe elever med psykiske vansker

Samarbeid med andre

- Videreføre og utvikle samarbeidet med helsevesenet, barnevernet og barnehager

- Styrke og strukturere samarbeidet skole/hjem om elevenes læring
- Forsterke samarbeidet med næringslivet, universiteter og høyskoler for økt kvalitet i opplæringen, herunder Ungt entreprenørskap

Den kulturelle skolesekken

- Sikre at Den kulturelle skolesekken gir alle elever i grunnopplæringen (1.-13.trinn) anledning til å ta aktivt del i kunst- og kulturopplevelser

Rullering av skolebehovsplan 2014-2024

I den vedtatte skolebehovsplanen 2012-2022 gis det en overordnet oversikt over forventet behov for skoleplasser i planperioden og hvordan disse skal realiseres.

De senere års kraftige vekst i de sentrumsnære områdene har gitt utfordringer med å skaffe aktuelle tomter. Høy mobilitet og endrede flyttemønstre gir utfordringer med å dimensjonere skolekapasiteten. Inntaksområdene gjennomgås derfor årlig og nødvendige endringer blir gjort for å gi elevene større forutsigbarhet slik at det skal være plass ved den skolen der de skrives inn.

Den nye elevtallsfremskrivningen fra mai 2013 viser en lavere vekst i elevtallet på barnetrinnet i sentrum sammenlignet med elevtallsfremskrivningen fra mai 2012. Forventningen om en mer moderat elevtallsvekst er et resultat både av lavere netto innflytting til Oslo og av synkende fruktbarhet. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til elevtallsutviklingen i årene fremover, både for Oslo totalt og fordelingen av veksten på bydeler og skoleinntaksområder.

Endringer i elevtallsfremskrivningene og endret prosjektutvikling gir grunnlag for å foreslå enkelte justeringer og endringer av tiltak i den vedtatte skolebehovsplanen. Planen følger som vedlegg til Sak 1 og det vises til vedlegget for detaljene i dette.

Strategiene i Skolebehovsplan 2014-2024 som legges til grunn i arbeidet med å nå behovet for skoleplasser i kommende tiårsperiode er:

- Utnyttelse, utvidelse og omstrukturering av eksisterende anlegg
- nytt skoleanlegg, eventuelt med nødvendig tomteerverv
- erstatningslokaler og midlertidige kapasitetsutvidelser
- strategiske tomtekjøp

Bestillingsoversikten

Bestillingsoversikten viser de prosjektene som har vært gjennom et forprosjekt og ekstern eller intern kvalitets-sikring del 2 (KS2) og hvor det under kap. 9.1 Kultur

og næring – foretak foreslås kostnadsramme for prosjektene. Husleievirkningen bevilges over Utdannings-etatens budsjett og fremgår av bestillingsoversikten under.

Kapittel	Netto- økning elev- plasser	Sum årlig husleie - tusen kr	Endret husleie innarbeidet i økonomiplan - beregnes tusen kr	Husleie fra
210 Bjørnsletta	510	32 100		3-14
210 Gamle Løren (byggetrinn 1)	392	21 400		3-14
210 Grefsen 1-7	196	37 400	300	3-14
210 Majorstuen	182	44 600		3-14
210 Møllergata	196	27 500		3-14
210 Sofienberg ungdomsskole	540	27 600		3-14
210 Stasjonsfjellet - klimaskjerm	36	10 700		3-14
210 Øraker - byggetrinn 2	90	10 400		3-15
210 Tonsenhagen	196	26 700	1 300	3-14
210 Ris	180	36 300	13 200	3-16
210 Godlia - utvidelse	196	9 100		3-14
210 Nordseter	630	24 400		3-14
210 Ila	60	32 200		3-15
210 Teglverkstomta	800	35 600		3-15
210 Munkerud skole og barnehage	252	35 700		3-16
210 Berg vgs (fase 1)**	168	15 100	15 100	3-14
210 Ekeberg	196	23 700	5 000	3-14
210 Berg vgs (fase 2)	420	3 600	3 600	3-16
210 Grefsen flerbrukshall	-	3 500	3 500	4-14
210 Fagerborg 8-10	420	19 600	19 600	3-15
210 Lillohøyden B4	840	45 000	45 000	3-16
230 Kunst- og håndverksskolen*	750	49 800		3-14
230 Blindern vgs*	-	32 700		3-14
230 Hersleb vgs - totalrehab	720	41 000	41 000	3-14

*Se prosjekttomtale

**Husleien er stipulert

I 2014 er det planlagt at 8 helt nye skoler skal åpne og mange blir utvidet. Hele 5 800 nye skoleplasser er planlagt ferdigstilt til skolestart 2014. Skoleprosjektene har i hovedsak blitt vedtatt gjennomført i Skolebehovs-plan 2012-2022 og i tidligere budsjetter. Husleiene kan bli justert noe til Tilleggsinnstillingen. Prosjektene i bestillingsoversikten omtales under:

Bjørnsletta, omgjøring til 1-10-skole

Ny 1-10-skole etableres med plass til 792 elever, spesialavdelinger for autister og liten flerbrukshall planlegges i nybygg. Dette gir en netto elevtallsvekst med 510 elever sammenlignet med gamle Bjørnsletta skole. Avtalt ferdigstillelse for ny Bjørnsletta skole er skolestart i 2014.

Gamle Løren (trinn 1), ny 1-7-skole

Rehabilitering og senere utvidelse av gamle Løren skole til ny barneskole gir først etablering av fire paral-

lellers småskole (1.-4. trinn) og så mellomtrinn (5.-7. trinn) ved utbygging. Første byggetrinn planlegges ferdigstilt til skolestart 2014 for ca. 400 elever og andre byggetrinn til skolestart 2018.

Grefsen 1-7-skole

Grefsen barneskole utvides med kapasitet til 790 elever. Avtalt ferdigstillelse for skolebygget er skolestart i 2014. Prosjektering av standard idrettshall med samlingssal 200 m² pågår. Flerbrukshallen vil ferdigstilles høsten 2014 og det vil bli behov for en midlertidig gymsalløsning første skoleår.

Majorstuen 1-10-skole

Majorstuen skole totalrehabiliteres og utvides med kapasitet til 960 elever inkludert musikktilbud til spesielt talentfulle elever. I 2012-2014 benytter 1.-4. trinn utvidelsen av Skøyen skole som erstatningslokaler. 5.-10. trinn har midlertidig tilhold i de nye skolelokalene i

FO-bygget. Planlagt ferdigstillelse av Majorstuen er skolestart i 2014. Netto elevtallsvekst blir 182 sammenlignet med forrige skole.

Møllergata 1-7-skole

For å kunne løse kapasitetsbehovet i sentrum øst utvides Møllergata skole ved å ta i bruk bygg som i dag står tomt. Dette gir en utvidelse for 196 elever på barnetrinnet. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2014.

Sofienberg, omgjøring til 8-10-skole

Skoleanlegget Sofienberg omgjøres til 8-10-skole med kapasitet for 540 elever. Avtalt ferdigstillelse er skolestart i 2014.

Stasjonsfjellet 8-10-skole (2. byggetrinn)

Nytt ventilasjonsanlegg og klimaskjerm installeres for å øke elevkapasiteten. Prosjektet gjennomføres koordinert med utbygging av skolen med ytterligere en klasserække. Utbyggingen ferdigstilles i 2013 og nybygget benyttes som erstatningslokaler ved gjennomføring av ventilasjonsprosjektet som er planlagt ferdigstilt i 2014.

Øraker 8-10-skole (byggetrinn 2)

Øraker utvides med rundt 90 elever på ungdomstrinnet fra 2015 etter at elevene fra Bjørnsletta flytter inn i nytt skoleanlegg fra 2014.

Tonsenhagen 1-7-skole

Utvidelse av Tonsenhagen skole gir en økning på 196 elever på barnetrinnet, samt nye bibliotekarealer. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2014.

Ris 8-10-skole

Rehabilitering og utbygging av Ris skole gir en utvidelse med 180 elever. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2016.

Godlia 1-7-skole

Utvidelse av Godlia gir en kapasitetsøkning på 196 elever. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2014 og ses i sammenheng med utvidelsen på Trasop skole.

Nordseter, utbygging til 1-10-skole

Utvidelse av Nordseter skole gir en kapasitetsøkning på barnetrinnet med 630 elever. Lokalene på Nordseter vil først benyttes som erstatningslokaler i byggeperioden for deler av Munkerud skole fra 2014. Det etableres sambruk med skolens gymsal og Nordstrand tennis-klubb.

Ila, omgjøring til 1-7-skole

Omgjøring av Ila gir en kapasitetsøkning med to paralleller på barnetrinnet og en reduksjon med fire paralleller på ungdomstrinnet – en netto økning på 60 plasser. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2015.

Teglverkstomta 1-10 skole

Ny 1-10 skole er planlagt med plass til 780 elever i tillegg til 20 spesialelever. Skolen etableres med flerbukshall. Tilliggende områder skal rustes opp av By-miljøetaten, blant annet gjennom etablering av en kanal og den nye Teglverksdammen. Skolen planlegges ferdigstilt til skolestart 2015.

Munkerud 1-7 skole

Det er planlagt nybygg for 840 elever med fire paralleller på barnetrinnet. Dette gir en netto økning på 252 plasser sammenlignet med den gamle skolen. Regulering av tomtene inkluderer barnehage. I byggeperioden vil elevene få midlertidig tilhold på Nordseter skole og Nordstrand vgs. Nytt skoleanlegg er planlagt ferdigstilt til skolestart 2016.

Kunst- og håndverksskolen

Tidligere Statens håndverks- og kunstindustriskole etableres som ny videregående skole med et kompetansesenter for håndverksfag. Skolen planlegges for utdanningsprogrammene design og håndverk, studiespesialisering med formgivning, studiespesialisering og musikk, dans og drama. Skolen er planlagt åpnet til skolestart 2014 med ca 750 elevplasser. Fremdriften for skoleprosjektet er svært stramt, og byrådet vil komme tilbake til endelig fremdrift og eventuelle konsekvenser for andre skoleprosjekter til Tilleggsinnstillingen.

Følgende prosjekter har vært gjennom kvalitetssikring del 2 og er nye på bestillingsoversikten:

Berg 1-7-skole (2 byggetrinn)

Det er planlagt omstrukturering av Berg videregående skole til en 1-7 skole med tre paralleller. Den nye skolen åpner i 2014. Byggeprosjektet ferdigstilles trinnvis. To paralleller planlegges ferdigstilt til skolestart 2015, men skolen åpnet allerede fra skolestart 2013 som et tillegg til Ullevål skole. Siste parallellen planlegges ferdigstilt til skolestart 2016. Skolen vil da ha kapasitet til 588 elever.

Ekeberg 1-7-skole

Utbygging av Ekeberg gir en økning på en parallell (196 elever). Skolen vil stå ferdig utbygget til skolestart 2014. Det er også vedtatt å bygge ny flerbukshall ved skolen. Idrettshall forutsettes ferdigstilt 2015.

Grefsen flerbukshall

Bygging av ny idrettshall ved Grefsen barneskole. Idrettshallen etableres med en samlingssal på 200 m². Idrettshallen planlegges ferdigstilt desember 2014.

Fagerborg

Skoleanlegget Fagerborg vgs. er vedtatt omdisponert til ungdomsskole med fem paralleller. Skoleanlegget planlegges ferdigstilt til 2015.

Lillohøyden 1-7-skole

Ny 1-7 skole for 840 elever. Det er lagt opp til at skolen kan benyttes som en kulturstasjon gjennom samarbeid av skolens arealer. Skolen planlegges ferdigstilt til skolestart 2016.

Blindern vgs.

Deler av Sogn vgs. er planlagt tatt i bruk som ny Blindern vgs. Det er studiespesialisering fra de to videregående skolene Berg og Fagerborg som slås sammen til en ny videregående skole. Blindern vgs. viderefører IB (international baccalaureate) fra Berg vgs. og det planlegges et skolefaglig samarbeid mellom Blindern vgs. og Universitetet i Oslo.

Prosjektet har en allerede presset fremdrift. Byrådet kommer eventuelt tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen

Hersleb, ny videregående skole

Skoleanlegget ved Hersleb totalrehabiliteres, ombygges og etableres som ny videregående skole. Skolen skal ha

et undervisningstilbud innen helse- og oppvekstfag samt studiespesialisering med vekt på biologi og geofag. Skolekonseptet er basert på en utveksling av ressurser og utviklingssamarbeid mellom Universitetet i Oslo og Hersleb skole. Skolen planlegges for 720 elever og åpner i 2014.

Skøyen skole (ikke på bestillingsoversikten)

I Sak 1/2012 ble det lagt inn driftsmidler til utvidelse av en parallell (210 elever) ved Skøyen skole fra 2014. Skolen ble utvidet for å ta i mot barnetrinnselever fra Majorstuen skole mens denne ble rehabilitert i perioden 2012-2014. Etter en mindre tilpasning til ordinær skoledrift vil arealene frigjøres til bruk for Skøyen-elevene fra skolestart 2014.

Privat innleie

Det er gjennomført forhandlinger med ulike private aktører om innleie av tilleggsareal/nytt areal for enkelte videregående skoler og voksenopplæringen. Leiekontraktene for disse prosjektene er godkjent av bystyret og følgende prosjekter er vedtatt tidligere:

Kapittel	Privat innleie - prosjekter	Nettoøkning elevplasser	Sum årlig husleie - tusen kr	Endret husleie inn- arbeidet i økonomi-plan - tusen kr	Husleie beregnes fra
230	Ullem OCCI - privat innleie	210	22 100		3-15
230	Ullem vgs, tilleggsareal	90	4 000		3-15
210	Ny Gran 8-10 skole, OPS	180	19 100		3-15
210	Veitvet 1-10 skole og flerbrukshall (OPS)	281	31 800		3-15

Ullern videregående skole, samarbeid med Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark (OCCI)

Overordnet samarbeidsavtale, husleieavtale og skolefaglig samarbeidsavtale mellom Utdanningsetaten og OCCI ble godkjent av bystyret desember 2010. Det vil bli en økning på 210 elevplasser i forhold til gammel skole. Ullern videregående skole har erstatningslokaler i Cort Adelers gate 30 (tidligere Ingeniørhøyskolen). Under forutsetning av bystyrets godkjenning vil det i tillegg til allerede avtalt areal leies inn tilleggsareal til skolen for å dekke ytterligere 90 elevplasser.

Følgende nye innleieprosjekter/OPS-prosjekter er innarbeidet:*Gran 8-10-skole og Veitvet 1-10-skole, OPS*

Felles konkurranse for Gran og Veitvet ble utlyst og gjennomført høsten 2011/vinteren 2012. Det er skrevet kontrakt med leverandører og leiekontraktene er godkjent av bystyret høsten 2012.

Gran skole skal etter planen ferdigstilles til skolestart 2015 for 540 elever.

Veitvet skole planlegges for 840 elever, inkl. mottaksklasser, spesialavdeling og flerbrukshall. Dette gir en nettoøkning på 281 elevplasser i forhold til dagens skole.

Ufordelte midler

I Sak 1 avsettes det videre ufordelte midler til å dekke investeringer og driftsmidler for planlagte skoleprosjekter som ennå ikke har vært gjennom ekstern kvalitetssikring del 2 (KS2). Fra denne avsetningen vil bestillingsoversikten bli supplert med prosjekter allerede til Tilleggsinnstillingen.

I løpet av 2014 forventes også ytterligere prosjekter omfattet i skolebehovsplanen klar for prosjektgjennomføring. Byrådet kommer tilbake til dette.

Utdanningsetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
200	Utdanningsetaten (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	169 060	226 488	220 276
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	110 535	68 416	70 454
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	163 048	82 359	52 029
14	Overføringsutgifter	51 936	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	55 275	0	0
	Sum utgifter	549 855	377 263	342 759
16	Salgsinntekter	-942	-2 226	-2 297
17	Refusjoner	-221 934	-66 779	-68 916
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-53 105	0	0
	Sum inntekter	-275 981	-69 005	-71 213
	Netto utgifter	273 874	308 258	271 546

5

1. Ansvarsområde

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten hjemlet i opplæringsloven, lov om fagskoleutdanning, voksenopplæringsloven og introduksjonsloven, og retningslinjer som Oslo kommune fastsetter.

Utdanningsetaten skal sørge for at skolene følger opp læringsresultater, brukerundersøkelser og annen informasjon i sitt arbeid med å videreutvikle Oslo-skolen. Elevenes opplæring skal evalueres kontinuerlig og systematisk for å sikre god undervisning og faglig fremgang.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelsen i den innledende omtalen under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at Utdanningsetaten skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Utdanningsetaten benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Avsetningen på 30 mill til paviljongene på Engebråten er videreført.

Avsetningen på 5 mill. til prosjektering av OPS-prosjekter er videreført.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 41,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,6 mill. på kapitlet.

Det er avsatt 10,3 mill. til kompensasjon for gratis utlån av kommunale lokaler til frivillige organisasjoner.

Årlig driftsstøtte til Elevorganisasjonen i Oslo videreføres, jf. verbalvedtak K43/2009.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 31,9 mill. til indre vedlikehold er overført til andre kapitler
- 1 mill. til AFP/uføre er overført andre kapitler under etaten
- 2 mill. til SPK er overført andre kapitler under etaten
- Nye satser OPF for 2012 på 42,9 mill. er omfordelt til etatens øvrige kapitler

6. Forslag til verbale vedtak

Oppfølging av skolebehovsplanen 2014-2024:

Byrådet gis fullmakt til å planlegge og utvikle tiltak, samt omstrukturere skoler, i tråd med strategiene og anbefalingene i "Skolebehovsplan 2014-2024".

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
200	Utdanningsetaten (KOU)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	10 585	263 490	240 750
04	Overføringsutgifter	39 350	0	0
	Sum utgifter	66 986	263 490	240 750
07	Refusjoner	0	0	-47 902
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 170	-52 698	0
	Sum inntekter	-2 170	-52 698	-47 902
	Netto utgifter	64 816	210 792	192 848

1. Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
200 Utdanningsetaten (KOU)									
Prosjektnr og navn:									
106 040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr			225 750	84 035	70 770	0		Løpende
111 001	IKT-infrastruktur - skoler			15 000	15 000	15 000	0		Løpende
	Sum investeringsutgifter			240 750	99 035	85 770	0		
Finansiering:									
106 040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr	Refundert inv.mva.		-44 902	-16 807	-14 154	0		
111 001	IKT-infrastruktur - skoler	Refundert inv.mva.		-3 000	-3 000	-3 000	0		
	Sum kapittel finansiering			-47 902	-19 807	-17 154	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			192 848	79 228	68 616	0		

Inventar og utstyr – nye skoler

Det er avsatt midler til inventar og utstyr til nye skoleprosjekter som står på bestillingsoversikten.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	122 495	134 464	143 395
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	20 958	18 950	19 774
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1	0	0
14	Overføringsutgifter	3 469	3 191	3 247
	Sum utgifter	146 924	156 605	166 416
16	Salgsinntekter	-16	-220	-227
17	Refusjoner	-12 015	-12 177	-12 567
	Sum inntekter	-12 030	-12 397	-12 794
	Netto utgifter	134 893	144 208	153 622

1. Ansvarsområde

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) skal bistå skolene med å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov og sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig utredning der loven krever det. PPT er hjemlet i opplæringsloven, og skal samarbeide med andre aktuelle kommunale og statlige instanser.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelsen i den innledende omtalen under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at PPT skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal PPT benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 4,3 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er lagt inn en økning på 1,8 mill. for å møte elevtallsveksten. Det vil bli foretatt ny elevtelling pr. 01.10.2013. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen justere for konsekvensen av denne.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,2 mill.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

2 mill. til OPF for 2013 er overført fra kap. 200 Utdanningsetaten

Midler til 2 stillinger (1,4 mill.) er overført fra kap. 260.

Grunnskolen

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
210	Grunnskolen (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	3 834 967	4 115 537	4 313 819
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	630 092	528 942	605 858
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 659 994	1 721 678	1 866 302
14	Overføringsutgifter	294 750	151 993	154 653
	Sum utgifter	6 419 802	6 518 150	6 940 632
16	Salgsinntekter	-15 460	-14 983	-15 462
17	Refusjoner	-469 582	-296 462	-305 949
18	Overføringsinntekter	-6 047	-3 957	-4 084
	Sum inntekter	-491 090	-315 402	-325 495
	Netto utgifter	5 928 712	6 202 748	6 615 137

1. Ansvarsområde

Undervisningen ved grunnskolene er hjemlet i opplæringsloven. Det er 125 ordinære grunnskoler. I tillegg er det to 8-13-skoler; Bjørnholt skole og Fyrstikkalleen skole.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelsen i den innledende omtalen under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at grunnskolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal grunnskolen benytte strategier og tiltak angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Til ordinære skolelokaler er det lagt inn en husleieøkning på 123,1 mill. i forhold til 2013-budsjettet.

Idrettens andel av husleie for nye flerbrukshaller overføres til Bymiljøetaten i egen sak.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 177,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er lagt inn en økning på 79,4 mill. for å dekke merutgiftene til undervisning som følge av elevtallsvekst. Det er lagt til grunn en økning på 1 382 elever, fra en forutsetning om 56 601 i 2013 til 57 983 i 2014. Det vil bli foretatt ny elevtelling pr. 01.10.2013. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen justere for konsekvensen av denne.

Bevilgningen på kapitlet er foreslått styrket med 7,5 mill. til tiltak for økt sosial mobilitet.

Det foreslås en økning på 1 mill. som følge av økte utgifter til mottaksklasser mm., som følge av økt mot-tak av flyktninger til Oslo kommune.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 7,8 mill. på kapitlet.

Innenfor rammen er det avsatt 1,5 mill. til obligatorisk seksualundervisning på grunnskolens ungdomstrinn og i videregående skole.

Tiltakspakken for lærerrekuttering og styrkingstiltak på skoler med høy andel minoritets elever videreføres.

Styrkingen av spesialundervisningen som ble lagt inn i 2010-budsjettet er videreført med 42,2 mill.

Lærerløftet Oslo videreføres med 17,5 mill.

4 mill. til kjøp av skolebibliotek tjenester som et samarbeid mellom Utdanningsetaten og Kulturosetaten videreføres.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler:

- Økning AFP og uføre fra kap. 200 Utdannings-etaten med 0,4 mill.
- Økning OPF fra kap. 200 Utdanningsetaten med 17,4 mill.

- Økning SPK fra kap. 200 Utdanningsetaten med 1,7 mill.
- Overføring av 3 mill. til kap. 260, korttids-plasser og tidlig innsats.
- 1,4 mill. er overført fra kulturosetaten til forvaltning av rikskonserternes skolekonserter.
- 21,5 mill. fra andre kapitler til indre vedlikehold

Det er avsatt følgende beløp til leksehjelp i regi av frivillige organisasjoner:

Kap. nr	Søknaden gjelder	Vedtak 2012	Vedtak 2013	Byrådetts forslag i Sak 1/2014	Sum 2012-2014
210	Tilskudd leksehjelp	1 050	1 050	4 300	6 400
210	Tamilsk Ressurs- og Veiledningssenter - leksehjelp	600	600	-	1 200
210	Oslo Røde Kors - leksehjelp	2 600	2 600	-	5 200
SUM		4 250	4 250	4 300	12 800

Leksehjelpsordningen legges om fra 2014. Det tildeles ikke lenger tilskudd direkte til Tamilsk Ressurs- og

Veiledningssenter og Oslo Røde Kors. Midlene legges inn i den søkbare ordningen.

Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen)

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	491 488	508 241	537 595
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	56 642	57 297	59 048
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	6 051	4 608	4 755
14	Overføringsutgifter	7 281	8 315	8 461
Sum utgifter		561 461	578 461	609 859
16	Salgsinntekter	-363 933	-363 239	-374 863
17	Refusjoner	-53 380	-53 674	-55 392
18	Overføringsinntekter	-157	0	0
Sum inntekter		-417 470	-416 913	-430 255
Netto utgifter		143 992	161 548	179 604

1. Ansvarsområde

Aktivitetsskolen er hjemlet i opplæringsloven og er et tilbud til alle barn fra 1.-4. årstrinn og barn med spesielle behov fra 5.-7. årstrinn.

2. Situasjonsbeskrivelse

Ved 99 ordinære kommunale grunnskoler med 1.-4. årstrinn har elevene tilbud om aktivitetsskole før og etter skoletid. Ved 95 av disse skolene er tilbudet kommunalt, og ved fire av skolene er tilbudet privat/foreldredrevet. Fire aktivitetsskoletilbud er knyttet til spesialskoler. Det vises for øvrig til omtale under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at Aktivitetsskolen skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Aktivitetsskolen benytte strategier og tiltak angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 4 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,2 mill.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

14 mill. til OPF er overført fra kap. 200.

0,3 mill. til AFP/Uføre fra kap. 200.

Forslag til satser for oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer.

Videregående skoler**Driftsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
230	Videregående skoler (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	1 377 390	1 446 670	1 523 785
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	270 320	281 521	278 793
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	494 002	624 766	731 272
14	Overføringsutgifter	182 764	120 104	122 206
	Sum utgifter	2 324 476	2 473 061	2 656 056
16	Salgsinntekter	-31 756	-27 834	-28 725
17	Refusjoner	-164 664	-130 822	-135 008
18	Overføringsinntekter	-6 064	0	0
	Sum inntekter	-202 484	-158 656	-163 733
	Netto utgifter	2 121 992	2 314 405	2 492 323

1. Ansvarsområde

Den videregående opplæringen skal videreutvikle den enkelte elevs anlegg og gi et godt grunnlag for videre utdanning og arbeid. Undervisningen ved de ordinære videregående skolene er hjemlet i opplæringsloven.

2. Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har 23 ordinære videregående skoler hvorav to er kombinerte skoler med elever på 8-13.trinn (Bjørnholt og Fyrstikkalleen). Det vises for øvrig til omtale under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at de videregående skolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal de videregående skolene benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Til ordinære skolelokaler er det lagt inn en husleieøkning på 106,5 mill. i forhold til 2013-budsjettet.

Idrettens andel av husleie for nye flerbrukshaller overføres til Bymiljøetaten i egen sak.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 68,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er lagt inn en økning på 9,7 mill. for å dekke merutgiftene til undervisning som følge av elevtallsvekst. Det er lagt til grunn en økning på 124 elever, fra en forutsetning om 15 418 i 2013 til 15 542 i 2014. Det vil bli foretatt ny elevtelling pr. 01.10.2013. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen justere for konsekvensen av denne.

Det er innarbeidet rammekutt på 2,9 mill. på kapitlet.

Det er mottatt søknad om tilskudd fra Ungt entreprenørskap (UE). På bakgrunn av søknaden foreslås det avsatt 0,5 mill. til UE på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- Justering av midler til AFP/uføre fra kap. 200 Utdanningsetaten på 0,1 mill.
- Justering av midler til OPF fra kap. 200 Utdanningsetaten på 4,5 mill.
- 8,5 mill. fra kap. 200 Grunnskolen til indre vedlikehold
- 3,5 mill. fra kap. 231 til husleie læringsenter.

Fagopplæring

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
231	Fagopplæring (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	8 230	9 970	10 269
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 012	9 232	9 342
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	128 062	146 290	147 359
14	Overføringsutgifter	758	0	0
	Sum utgifter	152 061	165 492	166 970
16	Salgsinntekter	-395	-393	-406
17	Refusjoner	-67 401	-77 984	-80 479
18	Overføringsinntekter	-638	0	0
	Sum inntekter	-68 433	-78 377	-80 885
	Netto utgifter	83 628	87 115	86 085

1. Ansvarsområde

Utdanningsetaten skal på vegne av Oslo kommune fremskaffe læreplasser, formidle elever fra skole til bedriftsopplæring og utvikle fag- og svenneprøver. Etaten er sekretariat for Yrkesopplæringsnemnda og har det administrative og faglige ansvaret for gjennomføring av opplæringslovens bestemmelser om fagopplæring. Gjennom veiledning av lærebedriftene skal etaten skape bedre kvalitet på fagopplæringen i arbeidslivet.

2. Situasjonsbeskrivelse

I 2012 ble det godkjent 1 456 nye lærekontrakter i 76 lærefag med Oslo-bedrifter. Det er en økning på 53 kontrakter fra 2011. I tillegg ble det for lærlinger hjemmehørende i Oslo godkjent 107 kontrakter med bedrifter i andre fylker. Det ble inngått 124 nye lærekontrakter i kommunens egne virksomheter (bydeler, etater og kommunale foretak).

I 2012 var det 795 søkere til læreplass. Av disse ble 513 formidlet til Oslo-bedrifter. Arbeidet med å sikre tilgangen på kvalifiserte læreplasser for alle faggrupper videreføres. Det jobbes systematisk med markedsføring, informasjon og veiledning for å fremskaffe flere lærebedrifter.

Gjennom arbeidet med ressurskolene legges det vekt på systematisk arbeid med Prosjekt til fordypning og hospitering.

Gjennom *Samfunnskontrakten for flere læreplasser* stiller alle de store organisasjonene i arbeidslivet seg bak en ambisiøs målsetting om å etablere 20 % flere læreplasser innen utgangen av 2015. Byrådet etablerte høsten 2012 *Læringsatsingen i Oslo kommune 2012-2015*. Prosjektet er forankret i Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning, og har ansvar for å koordinere satsingen på lærlinger i kommunale virksomheter. Målet er å etablere 355 kommunale læreplasser i Oslo innen 2015.

3. Mål

- Antall søkere til yrkesfagene skal økes
- Antall lærebedrifter skal økes
- Andel lærlinger, lærekandidater og elever som består fag-/svenneprøven og kompetanseprøven skal økes
- Antall hevinger av lærekontrakter skal reduseres

4. Strategier og tiltak

- Gjennom *Samfunnskontrakten for flere læreplasser* sikre flere lærekontrakter og økt rekruttering til yrkesfag
- Øke tilbudet av læreplasser i private, kommunale og statlige virksomheter
- Systematisk oppfølging og veiledning av lærebedriftene og opplæringskontorene
- Gi målrettet opplæring til faglige ledere og instruktører i lærebedriftene
- Systematisk oppfølging av lærlinger med stryk og/eller mangler fra videregående skole
- Gjennomføre opplæring av prøvenemnder for å sikre kvaliteten på gjennomføringen av fag- og svenneprøvene
- Samarbeide med Utviklings- og kompetanseetaten for å sikre bruk av lærlingklausulen ved inngåelse av avtaler/kontrakter med Oslo kommune
- Følge opp *Læringsatsingen i Oslo kommune 2012-2015* for å øke antallet læreplasser og heve kvaliteten på opplæringen i de kommunale lærebedriftene

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

3,5 mill. til husleie lærlingsenter er overført til kap. 230.

Det er innarbeidet rammekutt på 0,1 mill.

Fagskolen

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
250	Fagskolen (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	24 984	24 322	24 994
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 434	5 805	6 014
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 600	0	0
14	Overføringsutgifter	2 930	0	0
	Sum utgifter	34 948	30 127	31 008
16	Salgsinntekter	-1 194	0	0
17	Refusjoner	-1 571	0	0
18	Overføringsinntekter	-5 068	0	0
	Sum inntekter	-7 833	0	0
	Netto utgifter	27 115	30 127	31 008

5

1. Ansvarsområde

Fagskoleutdanningen er hjemlet i lov om fagskoleutdanning. Fylkeskommunene har ansvar for at det i fylket finnes tilbud av godkjent fagskoleutdanning, som tar hensyn til behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt innen prioriterte samfunnsområder.

2. Situasjonsbeskrivelse

Fagskolen i Oslo (FiO) skal sikre fagskoleutdanning av høy kvalitet gjennom en offentlig godkjenningssordning. FiO ledes av et styre og er organisatorisk plassert under Utdanningsetaten i Oslo kommunes styringslinje. Fagskoleutdanningen har et omfang på minimum et halvt studieår og maksimum to studieår.

Tilbudene som gis innen fagskoleutdanning må være godkjent av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT). Fagskolen i Oslo tilbyr studenter hel- og deltidskurs innenfor tekniske fag og helsefag. Studiene bygger på fullført videregående opplæring fra et yrkesfaglig utdanningsprogram, fag-/svennebrev eller tilsvarende realkompetanse.

I 2013 flyttet FiO til Kuben yrkesarena for yrkesfag som har gitt gode muligheter for samarbeid og utveksling av kompetanse mellom videregående opplæring, bedrifter og fagskoleutdanningen.

Det er igangsatt arbeid med å vurdere felles fagskole mellom Akershus og Oslo i henhold til vedtak i Fylkestinget i Akershus og Bystyret i Oslo.

3. Mål

Fagskolen i Oslo skal tilby utdanning av høy kvalitet som dekker lokalt nærings- og arbeidsliv og offentlig sektor sitt behov for kompetanse på tertiærnivå innen tekniske fag og helse- og sosialfag.

4. Strategier og tiltak

- Legge til rette for et godt arbeidsmiljø for ansatte og studenter og en organisasjonskultur som virker stimulerende og fremmer engasjement
- Heve undervisningspersonalets kompetanse
- Videreutvikle opplæringstilbudet i samsvar med endringer i regionens behov
- Etablere kontakt med nye bedrifter og videreutvikle samarbeidet med bransje og bedrifter blant annet i form av partnerskapsavtaler
- Samarbeide med kommunale og private institusjoner om gode og tilpassede undervisningstilbud i helse- og sosialfag

- Bidra til at Kuben blir en faglig møteplass der skolen og arbeidslivet samarbeider tett om fagutvikling og innholdet i utdanningen.
- Videreutvikle samarbeidet med fagskoleopplæring i andre fylkeskommuner

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,9 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Spesialundervisning i egne grunnskoler

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
260 Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	247 466	265 281	275 983
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	56 915	60 165	63 494
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	50 242	50 960	52 458
14 Overføringsutgifter	15 546	6 268	6 378
Sum utgifter	370 169	382 674	398 313
16 Salgsinntekter	-3 448	-2 369	-2 445
17 Refusjoner	-32 940	-25 351	-26 162
18 Overføringsinntekter	-1 029	0	0
Sum inntekter	-37 417	-27 720	-28 607
Netto utgifter	332 752	354 954	369 706

1. Ansvarsområde

Oslo kommunes spesialskoler er en del av den spesialpedagogiske tiltakskjeden i kommunen. Opplæringen ved spesialskolene er hjemlet i opplæringsloven.

2. Situasjonsbeskrivelse

De 8 kommunale spesialskolene Blindernveien, Haukåsen, Lønnebakken, Norvoll, Ullevålsveien, Vestre Aker, Vetland og Voksentoppen skoler er omfattet av det sentrale inntaket til byomfattende tilbud til spesialundervisning, og hadde 336 elevplasser skoleåret 2012/2013.

Brusetkollen skole og Sedsvoll skole gir tilbud om korttidsopphold til elever fra ordinære grunnskoler.

Sykehusskolen og Nordre Aker skole gir opplæring for elever i helseinstitusjoner.

Sollerudstranda skole er en alternativ skole for elever på ungdomstrinnet.

I tillegg til undervisning av egne elever skal skolene gi veiledning og fungere som spesialpedagogiske kompetansesentra for de ordinære grunnskolene i Oslo.

Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelse under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at spesialskolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal spesialskolene benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 11,1 mill., jf. kapittel 16 Budsjettek- niske merknader.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,4 mill på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- Justering av midler til OPF fra kap. 200 Ut- danningsetaten på 1,6 mill.
- 0,1 mill. fra kap 200 til SPK
- 1,4 mill. til kap. 203 PPT overføring av stil- linge
- 0,8 mill. fra kap. 200 til indre vedlikehold
- 3 mill fra kap. 210 til tidlig innsats og kort- tidsplasser.

Spesialundervisning i egne videregående skoler

5

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
261 Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	48 096	50 643	52 240
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	7 626	6 927	7 240
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	0	480	515
14 Overføringsutgifter	1 417	630	641
Sum utgifter	57 139	58 680	60 636
16 Salgsinntekter	-150	-111	-115
17 Refusjoner	-3 317	-3 856	-3 979
18 Overføringsinntekter	-57	0	0
Sum inntekter	-3 523	-3 967	-4 094
Netto utgifter	53 616	54 713	56 542

1. Ansvarsområde

Opplæringstilbudet skal legge til rette for at elever med ungdomsrett og unge voksne elever med særskilt behov kan utvikle kunnskaper og ferdigheter. Spesi- alundervisningen i egne videregående skoler er hjem- let i opplæringsloven.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det blir gitt tilrettelagt opplæring ved Eikelund, Kir- keveien og Kongsskogen videregående skoler for elever som er under psykisk helsevern. Skolene gir tilbud til elever med ungdomsrett og unge voksne som ikke har fullført videregående skole, og dekker i hovedsak eksamensrettet undervisning innenfor stu- dieforberedende utdanningsprogram og helse- og sosialfag. Det er ingen aldersbegrensning oppad ved inntak, men de fleste elevene er mellom 16 og 30 år.

Nordvoll skole, avdeling for videregående opplæring, gir særskilt tilrettelagt opplæring for elever med autisme.

Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelsen under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at spesialskolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal spesialskolene benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 12-13)

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,1 mill.

Det er foretatt følgende tekniske justering:

- Justering av midler til OPF fra kap. 200 Ut-danningsetaten på 0,3 mill.

Oslo musikk- og kulturskole

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
290	Oslo musikk- og kulturskole (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	60 140	61 366	64 270
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	13 320	12 014	17 540
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	464	554	572
14	Overføringsutgifter	1 186	1 235	1 257
	Sum utgifter	75 110	75 169	83 639
16	Salgsinntekter	-18 767	-18 466	-19 057
17	Refusjoner	-12 626	-4 844	-4 999
18	Overføringsinntekter	-364	0	0
	Sum inntekter	-31 757	-23 310	-24 056
	Netto utgifter	43 353	51 859	59 583

1. Ansvarsområde

Undervisningen ved Oslo musikk- og kulturskole (OMK) er hjemlet i opplæringsloven.

OMK skal være kommunens ressursenter for musikk- og kulturoppføring for barn og unge. OMK skal, alene eller i samarbeid med andre profesjonelle aktører og det frivillige musikkliv, gi barn og unge et godt undervisningstilbud innen ulike kunsthøgskole. Elever med særlige evner skal gis mulighet til å utvikle sitt talent.

2. Situasjonsbeskrivelse

Undervisningen ved OMK foregår på ca 60 skoler i tillegg til egne kulturstasjoner på Schous plass, Sinsen, Manglerud, Grønland, Rommen skole og Bjørnholt skole.

De neste årene skal det etableres 4 nye kulturstasjoner og 700 nye elevplasser i kulturskolen. Høsten

2013 ble det innført tilbud om én time gratis kulturskole i uken til alle elever på 4.trinn. Midlene knyttet til kulturskoletimen er tilført grunnskolen, og skolene kan velge om de vil utforme tilbud selv eller innhente fra for eksempel OMK. OMK tilbyr aktiviteter innenfor både visuell kunst, teater, dans og instrumentalopplæring som skolene kan benytte seg av til kulturskoletimen. De nye kulturstasjonene og kulturskoletimen vil sikre at flere elever over hele byen får kjennskap til OMK og anledning til å delta i et kulturskoletilbud.

Fra 2010 til 2011 økte OMK sin kapasitet med 1 000 nye elevplasser. Fra 2011 til 2012 ble plassene redusert med omtrent 200. OMK ga per 01.10.2012 tilbud til 6 516 elever hvorav 5 651 i grunnskolealder. Per 01.10.2012 var det 1 858 elever på venteliste, hvorav 1 401 i grunnskolealder. Ventelisten er hovedsakelig innen instrumentalopplæring. Mange barn og unge benytter seg av tilbud fra private kulturskoler eller gjennom bydeler og frivillige organisasjoner. Det er

viktig med samarbeid mellom OMK og andre kulturskoleaktører, slik at man kan sikre at det totale kulturskoletilbudet som gis i byen tilfredsstiller etterspørselen og gjøres tilgjengelig for alle.

Byrådet foreslår en rammeøkning på 5 mill. i 2014 og 10 mill. fra 2015 som følge av avtalen om områdesatsning på Tøyen. Midlene skal benyttes til å etablere kulturstasjon på Tøyen skole, opprette 700 nye elevplasser innen 2015 og bidra til videreutvikling av dagens musikksatsning på Tøyen skole.

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2013 verbalvedtak K133 *Byrådet bes gjenoppta forhandlingene med Røa Sokn om en langtids leiekontrakt for å kunne etablere en kulturstasjon på Røa.*

Det har vært ført nye forhandlinger med Røa menighet om langtids leiekontrakt. Resultatet av forhandlingene er en husleie som er svært høy, og som vil gjøre drift av kulturstasjonen kostbar. Byrådet foreslår derfor at det ikke inngås leiekontrakt med Røa menighet. Byrådet vil opprette ny kulturstasjon i Bydel Vestre Aker, i tråd med føringer fra byrådssak 1062/10 *Fremtidig drift av Oslo musikk- og kulturskole* om at nye kulturstasjoner skal etableres i kommunale bygg.

3. Mål

- OMK skal gi barn og unge i Oslo en god opplæring i ulike kunstfag
- OMK skal være en synlig aktør i byens kulturliv og samarbeide med andre for å styrke det totale tilbudet om kulturopplæring i Oslo
- OMK skal gi elever med særskilt talent mulighet til å utvikle seg mot et profesjonelt nivå

4. Strategier og tiltak

- Opprette 700 nye elevplasser i løpet av de neste to årene

- Bidra til videreutvikling av musikktilbudet på Tøyen skole
- Etablere kulturstasjon på Tøyen skole
- Videreføre samarbeidet med kor, korps og orkestre
- Videreføre samarbeidet med grunnskoler og bydeler
- Samarbeide med andre aktører som tilbyr kulturopplæring
- Det vises for øvrig til byrådssak 162/10 *Fremtidig drift av Oslo musikk- og kulturskole.*

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,1 mill.

Avsetningen foreslås økt med 1 mill. til videreføring av samarbeidet med Torshov musikkorps.

Det er satt av 0,5 mill. til samarbeid med private tilbydere.

Byrådet foreslår å styrke bevilgningen til OMK med 5 mill. i 2014 og 10 mill. fra 2015 til etablering av kulturstasjon på Tøyen, utvidelse av kapasiteten i OMK med 700 plasser og utvidelse av musikktilbudet ved Tøyen skole.

Det er omfordelt 1,2 mill. fra kap. 200 Utdannings-etaten til dekning av pensjonsutgifter (OPF).

OMK skal ha gratis lokaler i de kommunale byggene.

Forslag til satser for egenbetaling i Oslo musikk- og kulturskole vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer.

Voksenopplæring

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
294	Voksenopplæring (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	439 058	506 516	498 522
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	139 185	67 425	74 427
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	44 966	71 021	85 911
14	Overføringsutgifter	38 363	26 601	31 577
	Sum utgifter	661 572	671 563	690 437
16	Salgsinntekter	-50 376	-45 599	-58 407
17	Refusjoner	-353 463	-279 180	-262 540
18	Overføringsinntekter	-332	0	0
	Sum inntekter	-404 171	-324 779	-320 947
	Netto utgifter	257 401	346 784	369 490

1. Ansvarsområde

Voksenopplæring skal gi voksne mulighet til å tilegne seg nødvendige kunnskaper og ferdigheter for videreutdanning, deltagelse i arbeidslivet og personlig utvikling. Voksenopplæringen er hjemlet i opplæringsloven og introduksjonsloven. Det skal tilstrebes en god dialog mellom voksenopplæringen, bydeler og NAV, for å sikre at tjenester som leveres til felles deltagere koordineres best mulig.

2. Situasjonsbeskrivelse

Undervisningen i Oslo Voksenopplæring foregår ved følgende opplæringssteder:

- Oslo VO Sinsen
- Oslo VO Rosenhof
- Oslo VO Helsfyr
- Oslo VO Skullerud
- Oslo VO Nydalen
- Oslo VO Grønland
- Oslo VO Servicesenter
- Holtet VGS
- Sofienberg VGS
- Sogn VGS

Det gis hovedsakelig opplæring innen følgende områder:

- Grunnskoleopplæring for voksne
- Videregående opplæring for voksne
- Spesialundervisning for voksne
- Grunnleggende norskopplæring for innvandrere
- Samfunnskunnskapsopplæring for innvandrere

Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelsen under Utdanning (side 6-11).

3. Mål

Byrådet vil at Utdanningsetaten skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 12).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Utdanningsetaten benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 12-13).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Til ordinære skolelokaler er det lagt inn en husleieøkning på 13,9 mill. i forhold til 2013-budsjettet.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 12 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Avsetningen til økt aktivitet i grunnskoleopplæringen for voksne fra er redusert med 5 mill. fra 2013.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- Justering av midler til OPF fra kap. 200 Utdanningsetaten på 1,9 mill.
- Justering av midler til SPK fra kap. 200 Utdanningsetaten på 0,2 mill.
- Overføring av 1,2 mill fra kap. 200 til indre vedlikehold.

6. BYUTVIKLING

Byutviklingssektoren omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, bytransformasjon og eiendomsutvikling. Oppgavene innen dette området utføres i hovedsak av Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

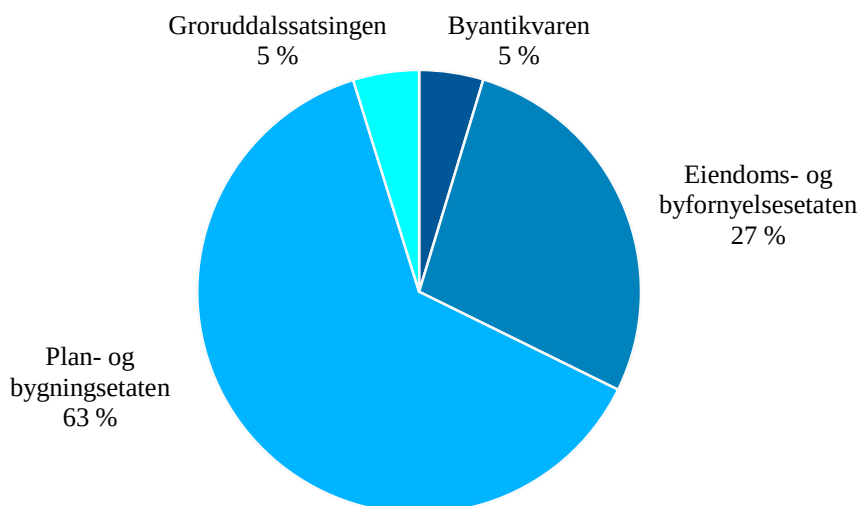
I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften By i vekst.

6

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	605 446	624 373	618 384	614 683	595 873
Sum inntekter	-361 752	-364 427	-364 427	-364 427	-364 427
Netto utgifter	243 694	259 946	253 957	250 256	231 446

Byrådets mål:

- Oslo skal være en attraktiv by å bo, besøke, etablere seg og arbeide i
- Tilrettelegge for økt boligbygging og planlegge for nødvendig sosial og teknisk infrastruktur
- Realisere Fjordbyen
- Forbedre miljø- og boforholdene i Groruddalen
- Utvikle bærekraftig regionalt utbyggingsmønster

Tiltak:

- Videreføre arbeidet med sentrale byutviklingsområder som Filipstad, Kvadraturen, Bjørvika, Ensjø, Løren, Økern, Ulven og Vollebekk
- Revitalisere og transformere tidligere næringsområder
- Arbeide for effektiv, oversiktlig og forutsigbar plan- og byggesaksbehandling, samt prioritere plan- og byggesaksbehandling om utbygging av skoler, barnehager, sykehjem og store boligprosjekter, herunder studentboliger
- Gjennomføre Groruddalssatsingen og videreføre prosjektet Levende Oslo
- Delta i regionalt samarbeid om areal og transport

Utfordringer for å nå byrådets mål

Oslo har, med sin nærhet til fjorden, marka, parker, friområder og vassdrag, en sammenhengende blågrønn struktur som gir en helt spesiell natur- og rekreasjonsressurs for byens innbyggere og besøkende. Den verdien som ligger i de blågrønne omgivelsene, skal bevares og videreutvikles.

Oslo og hovedstadsregionen opplever sterk befolkningsvekst. Byrådet mener vekst er grunnleggende positivt og vitner om en attraktiv by, som tiltrekker seg innbyggere og næringsaktivitet. Det var 623 966 innbyggere i Oslo per 01.01.2013. De 10 siste årene har byen vokst med noe over 100 000 innbyggere, med tilhørende behov for boliger, arbeidsplasser, service- og rekreasjonstilbud. Oppdaterte beregninger fra Utviklings- og kompetansestaten angir en forventet befolkningsvekst for Oslo på om lag 220 000 personer i perioden 2013-2030, til om lag 844 000 innbyggere.

Den sterke befolkningsveksten stiller store krav til utbygging av boliger, arbeidsplasser, teknisk og grønn infrastruktur, barnehager, skoler m.v. Byens ulike delområder er gjenstand for utvikling og forandring, med omdanning av store arealer til ny bruk og økende press på de ubebygde arealene. Byrådet arbeider for en god og fremtidsrettet arealplanlegging som kan styrke og videreutvikle Oslos rolle som hovedstad og regional utviklingsaktør. Arealbruks- og transportstrategiene for Oslo skal legge til rette for at Osloregionen er en konkurransedyktig og bærekraftig region. I visse områder, særlig i indre by, er det knyttet økende utfordringer med å finne egnede arealer til offentlige formål/sosial infrastruktur. Etablering av nye fellesfunksjoner, spesi-

elt skole, barnehage og eldreomsorg, må i hovedsak skje på ubebygde tomter regulert til byggeområder, ved omregulering/bruksendring av eksisterende bebyggelse, samt i transformasjonsområder. Arealer til sosial infrastruktur skal sikres ved mer sambruk av areal til ulike aktivitetstyper, bedret egendekning innen nye utviklings-/utbyggingsprosjekter og erverv av ønskede arealer der det er nødvendig.

En bærekraftig byutvikling og sikring av de blågrønne omgivelsene forutsetter at utbygging skjer gjennom fortetting og transformasjon innen nåværende byggesone. Byrådet er opptatt av at en slik fortetting ikke må føre til redusert tilgjengelighet til naturområdene i marka og fjorden, eller reduksjon av byens grøntarealer. Byens kvalitet sikres gjennom blant annet utforming av ny bebyggelse som er tilpasset eksisterende bebyggelse, slik at historiske, estetiske og visuelle karaktertrekk ivaretas og videreutvikles. Byrådet legger vekt på at utbyggingen er fremtidsrettet, energieffektiv og godt tilrettelagt for innbyggere og virksomheter. Dette følges opp gjennom ny utvikling i sentrum, ved fjorden, i stasjonsnære områder, i knutepunkter, nær-sentre og langs viktige kollektivårer.

Ved arbeidet med Kommuneplan 2008 – Oslo mot 2025 ble det registrert et potensial for bygging av 81 500 boliger og et arbeidsplasspotensial på drøyt 165 000, uten å flytte markagrensen eller berøre friområder og grønne lunger. Deler av dette potensialet er allerede realisert. I arbeidet med ny kommuneplan er det kartlagt et potensial for bygging av 120 000 nye boliger. Utbyggingen kan i sin helhet skje innenfor Oslos byggesone, og hovedtendensen de neste ti årene er at boligbyggingen vil skje i indre by og dens randsoner.

Byrådet vil gjennom arbeidet med ny kommuneplan legge til rette for at Oslo kan vokse videre på en bærekraftig måte og at kommunen kan løse oppgavene som følger av befolkningsveksten.

Byrådet viderefører samarbeidet med staten om å forbedre miljø, samferdsel, bomiljø og levekår i Groruddalen. Prioriterte områder er opprusting av nærmiljøer, etablering av gode møteplasser, utdanning, kultur og inkludering. God koordinering av forvaltningsnivåer og sektorer bidrar til at den samlede innsatsen i Groruddalen gir størst mulig forbedringer i henhold til intensjonene. Partene har i løpet av Groruddalssatsingens 6 første år (2007-2012) bidratt med om lag 1,0 mrd. i ekstraordinære midler, og det arbeider med en rekke tiltak/prosjekter innværende år. Satsingen vil pågå ut 2016 hvor Oslo kommune og staten samlet bruker minst 100,0 mill. ekstra hvert år på Groruddalen. Byrådet ønsker å videreføre en satsing i Groruddalen. Som en start på dette settes det av 15,0 mill. til å videreføre tiltak i 2017.

Byens torg og møteplasser er viktige arenaer for både innbyggere og besøkende. I tillegg til de eksisterende, er det også behov for å etablere og utvikle nye møteplasser i bydelene. De forskjellige møteplassene har ulike bruk og funksjon, men felles for alle er at de trenger en god standard og regelmessig vedlikehold. Det er for perioden 2007-2013 bevilget totalt 101,0 mill. til oppgradering av plasser. I tillegg foreslår byrådet å bevilge 10,0 mill. i 2014 til utvikling og opprusting av byens torg og møteplasser.

Byrådet viderefører "Levende Oslo" – et samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune, staten og næringslivet i sentrum for å videreutvikle og utvide arbeidet med å gjøre byens sentrum mer attraktivt og tilgjengelig. Det legges vekt på forvaltning av sentrumsområdet, opparbeidelse av sentrale gater og plasser, samt drift og vedlikehold, arrangementer, sikkerhet og trygghet m.v. Arbeidet i Levende Oslo er organisert med en politisk styrt samarbeidsgruppe, som leder arbeidet og representerer eierskap og beslutningstakere, og et strategisk rådgivende funksjonsutvalg, som representerer ulike brukergrupper og utøvende organisasjoner.

Levende Oslo startet i 2012 opp en prosess for å få mer kunnskap om bylivet i Oslo sentrum. Dette gjøres ved å foreta en bylivsundersøkelse som gir felles innsikt og kunnskap om bylivet i sentrum, identifiserer hovedutfordringer og potensialer for økt byliv, danner grunnlag for å anbefale strategier, prosjekter og tiltak som kan bidra til økt byliv, samt gir økt forståelse om forholdet mellom bylivet og de fysiske omgivelsene. Våren 2012 ble det arrangert et bredt medvirkningsseminar. I oktober 2012 og januar 2013 har det blitt gjennomført registreringer av menneskers opphold og bevegelsesmønster i sentrum, samt spørreundersøkelser for å avdekke brukernes opplevelse av byrommet. Arbeidet videreføres i 2013 med blant annet en sommerkartleg-

ging. Det tas sikte på å ferdigstille en oppsummerende rapport høsten 2013.

Levende Oslo startet i 2012 også opp prosjektet "Tilgjengelighet til publikumsrettede virksomheter i Karl Johans gate", hvor blant annet tilgjengeligheten til publikumsrettet virksomhet kartlegges. Tiltaket bygger opp om statens målsetning om å sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne. Det har også blitt foretatt en registrering av bygningenes vernestatus, samt en kartlegging av mulige begrensninger vernestatusen gir for det å oppnå universell tilgjengelighet til bygningene. Rapport med resultater av registreringene ble ferdigstilt våren 2013.

Oslo kommune deltar i FutureBuilt, et 10-årlig program for å utvikle klimanøytrale byområder og arkitektur med høy kvalitet. Samarbeidspartnerne er Oslo, Bærum, Asker og Drammen kommuner, Husbanken, Enova, Miljøverndepartementet, Direktoratet for byggkvalitet, Transnova Grønn byggallianse og Norske arkitekters landsforbund. FutureBuilt har som mål å realisere 50 forbildeprosjekter med minst 50 % redusert klimagassutslipp, være et utstillingsvindu nasjonalt og internasjonalt, samt stimulere til nyskapning og endret praksis. FutureBuilt er en del av Framtidens byer. Sekretariatet for kommunens deltakelse er lagt til Plan- og bygningsetaten, mens de ulike prosjektene/aktivitetene realiseres i regi av kommunens foretak/etater. Høsten 2013 er Oslo kommune ansvarlig for 6 forbildeprosjekter; Bjørnsletta, Gran, Veitvet og Stasjonsfjellet skoler, Deichmanske hovedbibliotek og Furuset (områdeutvikling).

Byrådet legger vekt på å profilere og fremme Oslos interesser som storby og hovedstadsregion gjennom internasjonalt samarbeid, hvor arbeidet i størst mulig grad kobles til konkrete oppgaver som allerede foreligger for utvikling av Oslo by. Byrådet ønsker å styrke kunnskapen om storbyutvikling gjennom dialog med andre byer og byregioner.

Byrådet var vertskap for METREX-konferansen sammen med Akershus fylkeskommune høsten 2013 og vil videreføre deltakelse i storbynettverkene EUROCI-TIES og METREX. Byrådet tar sikte på både å anvende tidligere prosjekresultater og å utvikle forslag til nye samarbeidsprosjekter som er knyttet til byutvikling under EUs finansieringsprogram for perioden 2014-2020.

Ny kommuneplan

Arbeidet med ny kommuneplan følger planbestemmelsene i ny plan- og bygningslov, hvor plandelen trådte i kraft 01.07.2009. Kommuneplanen vil bestå av en samfunnsdel, strategisk arealkart og juridisk bindende arealdel. Byrådet legger til rette for at aktører i bysamfunnet, nabokommuner og relevante regionale og stat-

lige instanser trekkes inn i arbeidet med ny kommuneplan.

Arbeidet med ny kommuneplan styres av en planstrategi og et planprogram. Planstrategien drøfter strategiske valg og planleggingsbehov samt redegjøre for hvilke planoppgaver kommunen prioriterer. Planprogrammet viser hvordan plantemaene fra planstrategien skal følges opp. Byrådet legger opp til at kommuneplanen skal omfatte en byutviklingsstrategi som kan møte veksten på en bærekraftig måte.

Byrådet fremmet 16.03.2012 sak 35/12 "Planstrategi og planprogram for Kommuneplan 2013 – Oslo mot 2030", som ble vedtatt av bystyret 26.09.2012. Byrådet har oversendt planstrategien til Miljøverndepartementet for godkjenning, og man avventer Miljøverndepartementets godkjenning av planstrategi før man legger ut kommuneplanen til offentlig ettersyn.

Regionalt plansamarbeid

Byrådet arbeider parallelt med kommuneplanarbeidet også med regionalt plansamarbeid for samordnet areal og transport. Det legges vekt på tett dialog og gjensidig påvirkning mellom kommuneplanprosessen og regionplanprosessen. Akershus fylkesting og Oslo bystyre behandlet henholdsvis 26.03.2012 og 28.03.2012 planstrategi og planprogram for arbeidet med Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus. Planpro-

grammet er sluttbehandlet hos fylkesplanmyndighetene, mens planstrategien ble godkjent av Miljøverndepartementet 23.08.2013. Den regionale planstrategien redegjør for hovedutfordringer i regionen, hovedmål for planarbeidet og viktige utviklingsstrekk innen temaet areal og transport. Det regionale planprogrammet omtaler hvordan Oslo kommune og Akershus fylkeskommune vil gjennomføre plansamarbeidet i fellesskap, herunder utredningsbehov, organisering av planarbeidet og medvirkning.

Arbeidet med regional planstrategi ledes av en politisk styringsgruppe, med deltakelse fra Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og fire representanter for Akershuskommunene. Styringsgruppen har ansvar for å treffe nødvendige beslutninger om prosess og innhold, innstille på saker, blant annet høringsforslag og endelig planforslag, som fremmes for videre politisk behandling og sikre forankring i de politiske organene medlemmene representerer. I tillegg er det opprettet en politisk referansegruppe og en administrativ referansegruppe for å bidra med råd og innspill. Oslo kommune og Akershus fylkeskommune opprettet i våren 2012 et felles plansekretariat som forestår utarbeidelse av regional plan i henhold til regional planstrategi og regionalt planprogram. Planutkastet planlegges lagt ut til offentlig ettersyn våren 2014 med endelig behandling i Oslo bystyre og Akershus fylkesting høsten 2014.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	605,4	598,9	602,3	600,0	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	605,4	605,4	605,4	605,4	605,4
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		0,2	0,2	0,2	0,2
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	605,4	605,6	605,6	605,6	605,6
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
+/- Spesifiserte rammeendringer					-15,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-4,6	-10,6	-14,3	-18,1
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-6,6	-12,6	-16,3	-35,1
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		25,3	25,3	25,3	25,3
=ØKONOMIPLAN (brutto)	605,4	624,4	618,4	614,7	595,9
Salgs- og leieinntekter	-290,0	-290,1	-290,1	-290,1	-290,1
Refusjoner	-70,5	-73,0	-73,0	-73,0	-73,0
Overføringsinntekter	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
=Sum driftsinntekter	-361,8	-364,4	-364,4	-364,4	-364,4
=ØKONOMIPLAN (netto)	243,7	259,9	254,0	250,3	231,4

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

-1,1 % -2,1 % -2,7 % -5,8 %

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Det er ved utarbeidelse av budsjettforslag for 2014 gjort enkelte justeringer/korrigeringer/tilpasninger mellom ulike artsgrupper for å gi mest mulig riktig artsgruppefordeling, jf. kapittel. 520 Byantikvaren.

særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill. Byrådet ønsker å videreføre en satsing i Groruddalen. Som en start på dette er det innarbeidet 15,0 mill. til å videreføre tiltak i 2017.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

Bevilgning til Oslo Arkitekturtriennale 2013 (OAT2013) på 2,0 mill. i 2013 er ikke videreført.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 4,6 mill. i 2014, stigende til 18,1 mill. i 2017, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Spesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet 30,0 mill. årlig i perioden 2014-2016, noe som er antatt driftsandel innenfor en samlet

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling på 25,3 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	-291	-2 060	-3 160	-4 319
482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	30 000	30 000	30 000	15 000
520 Byantikvaren (BYU)	25 186	24 930	24 767	24 573
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	205 051	201 087	198 649	196 192
Sum Byutvikling (BYU)	259 946	253 957	250 256	231 446

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av driftsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Brutto investeringsbudsjett				
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	14 200	26 000	7 000	345 500
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	380 000	250 000	50 000	50 000
482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	20 000	20 000	20 000	0
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	6 000	6 000	6 000	6 000
ØKONOMIPLAN (brutto)	420 200	302 000	83 000	401 500

På kapittel 416 er det innarbeidet midler i samsvar med oppdaterte planer for utbyggingen av infrastrukturen m.v. på Fornebu.

På kapittel 482 er det innarbeidet 20,0 mill. årlig til og med 2016, noe som er antatt investeringsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill.

På kapittel 425 er det innarbeidet totalt 370,0 mill. i 2014 og 250,0 mill i 2015 til strategisk og kontraktsforpliktete eiendomsserverv, kjøp som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling m.v. I tillegg er det i 2014 innarbeidet 10,0 mill. til torg og møteplasser.

På kapittel 609 er det innarbeidet 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering av IKT-utstyr.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	93 146	94 752	99 582
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	113 147	60 161	60 233
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 265	0	0
14 Overføringsutgifter	14 533	12 308	12 523
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	22 698	0	0
Sum utgifter	244 790	167 221	172 338
16 Salgsinntekter	-147 754	-120 896	-121 076
17 Refusjoner	-69 426	-48 687	-50 245
18 Overføringsinntekter	-7 836	-1 267	-1 308
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-13 660	0	0
Sum inntekter	-238 675	-170 850	-172 629
Netto utgifter	6 114	-3 629	-291

1. Ansvarsområde

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og miljøvennlig by med flere boli-

ger, bedre bomiljø og bidra til byutvikling i tråd med Kommuneplan 2008 – Oslo mot 2025.

Etaten ivaretar bykassens eierinteresser og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling og salg. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling, transformasjon og boligbygging gjennom utbyggings- og utbedringsavtaler, samt er pålagt oppgaver etter lov om planlegging og byggesaksbehandling med forskrifter, lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder, lov om konsesjon og om forkjøpsrett for det offentlige ved erverv av fast eiendom og lov om oreigning av fast eiendom.

2. Situasjonsbeskrivelse

Etatens kjerneoppgave er eieroppfølging, forvaltning, utvikling og salg av kommunal grunn, samt kjøp av eiendommer til kommunale formål. Gjennom eiendomsreformen er eier- og forvalterrollen til en betydelig del av kommunens bebygde eiendommer overført til kommunale eiendomsforetak. Etaten ivaretar eierrollen for den delen av kommunens eiendomsmasse som ikke er lagt til foretakene. Forvaltningen av deler av denne eiendomsmassen er lagt til Kulturetaten og Bymiljøetaten.

Etatens eierrolle innebærer at etaten har hjemmelsfullmakt, sikrer oversikt over kommunens eiendommer gjennom Oslo kommunes eiendomsregister (OKER), samt kjøper, selger, fester bort eller avgjør saker om rettigheter til bykasseseiendom som skal tinglyses. Etatens rolle som strategisk eier er styrket gjennom ansvar for kommunens strategiske eiendomskjøp og som koordinerende virksomhet for ledigstilt eiendom. OKER oppdateres også med foretakenes eiendom. Etaten utarbeider oversikter over ledige eiendommer og avklarer alternativ kommunal bruk, utvikling, regulering og/eller salg.

Etaten er gitt i oppgave å fremskaffe eiendommer etter bestilling fra foretakene og andre virksomheter, dels gjennom kjøp i markedet og dels ved omdisponering/utvikling av kommunal eiendom. Etatens eiendomsoversikter vil sammen med behovsplaner fra de ulike sektorene, være sentrale verktøy for planlegging og gjennomføring av eiendomsutvikling og kjøp i årene fremover.

Etaten tilrettelegger og utvikler større områder med både kommunal og privat grunn gjennom regulering, eiendomsutvikling og fremforhandling av utbyggingsavtaler med private grunneiere. Arbeidet inkluderer også markedsanalyse, kartlegging av behov for infrastruktur og vurdering av gjennomføringsmodeller. Dette for å skape byutvikling, ruste opp områder og bidra til boligbygging.

Etaten ivaretar sekretariatsfunksjonen til koordineringsgruppen for Fjordbyen og leder samarbeidsgruppen, som skal sikre en effektiv og helhetlig gjennomføring av Fjordbyplanen i henhold til bystyrets målsettinger. Etaten har videre ansvaret for en koordinert oppfølging og gjennomføring av utbyggingsavtalen for

Bjørvika, med et særlig fokus på utbyggingsvolumer og konsekvenser av avvik i forhold til reguleringsplanen. Oppfølging av inngåtte samarbeidsavtaler, planprosesser i Bjørvika, koordinering av kommunal innsats, medvirkning og kontrollvirksomhet vil utføres i hele avtaleperioden, dvs. 15-20 år. Det planlegges om lag 4 300 boliger i Bjørvika.

Etaten har et særskilt ansvar for Ensjøutbyggingen. Planleggingsprogrammet ble vedtatt i 2004, og byutviklingen vil foregå over en periode på om lag 20 år. Ensjø skal transformeres fra bilby til boligby, og det vil bli bygget nærmere 7 000 boliger, i tillegg til næringsarealer og ny sosial og teknisk infrastruktur. Det er nå inngått 16 utbyggingsavtaler som muliggjør bygging av 4 000 boliger og et vesentlig innslag av næringsarealer. Utbyggingsavtalene gir bidrag fra private grunneierne til bygging og oppgradering av kommunal infrastruktur i området for 420 mill. Arbeidet med utbyggingsavtaler videreføres i 2014.

Etaten samarbeider med Plan- og bygningsetaten om utvikling og gjennomføringsstrategier for prioriterte utviklingsområder i Groruddalen, som Breivoll, Stubberud, Furuset og Haugerud. Hovedfokus vil være å sikre kommunens grunneierinteresser, samt å tilrettelegge for gjennomføring av utbyggingsavtaler.

Etaten forestår forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, tomtearealer og bygninger som ikke forvaltes av annen kommunal virksomhet. Etaten leier ut areal og bygninger i påvente av ny regulering, alternativt kommunalt bruk eller salg. Utleie skjer hovedsakelig til markedspris. Etaten fester også bort bykasssegrunn. Nye festeavtaler inngås i beskjedent omfang og er i all hovedsak avtaler knyttet til idretts- og barnehageformål.

Etaten kartlegger og overvåker forurenset bykasssegrunn, samt forestår eventuelle tiltak for å hindre uønsket påvirkning av miljøet fra forurensede lokaliteter. De gamle kommunale avfallsfyllingene på Rommen og Stubberud overvåkes og driftes etter føringer fra miljømyndighetene. Deponigass og sivevann samles opp. På Rommen er det etablert nytt anlegg for fangst og utnyttelse av deponigass. Nødvendige tiltak på Langøyene er under utredning. Det fullføres et 2-årig prosjekt for å kartlegge status og tiltaksbehov for villfyllinger i Groruddalen.

Etaten administrerer og koordinerer arbeidet med "Levende Oslo", et samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune, staten og privat næringsliv, for å gjøre Oslo sentrum mer tilgjengelig og attraktivt. Innsatsområder er opparbeidelse av gater og plasser med vekt på god design, universell utforming og tilgjengelighet, samt innspill til forvaltning og bruk av sentrumsområdet med vekt på drift og vedlikehold, arrangementer og trygghet m.v.

3. Mål- og nøkkeltall

Byrådets mål er:

- Skape byutvikling, ruste opp områder og bidra til økt boligbygging

- Strategisk og markedsmessig utvikling og tilpassing av bykassens eiendommer
- Tydelig ivaretagelse av kommunens eieransvar/ eierinteresser for bykassens eiendommer
- God forvaltning og utleie av bykassens eiendommer

Nøkkeltall for: Kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Tomtefestekontrakter	646	646	644
Tomteleiekontrakter	740	743	731
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	3	2	4

4. Strategier og tiltak

Byrådet vil prioritere:

- Gjennomføre salg av eiendommer som kommunen selv ikke har bruk for
- Inneha kompetanse vedrørende boligmarkedet og boligbygging, herunder markedsfaktorer, kostnadsindikatorer, bo-trender, boligproduksjon, tekniske forskrifters innvirkning, boligproduksjonsdrive-re/hindringer m.v.
- Ajourføre og kvalitetssikre Oslo kommunes eiendomsregister for å ha god oversikt over kommunens eiendommer
- Ajourføre oversikter over ledige eiendommer og tilrettelegge for avklaringer av alternativ kommunal bruk eller avhending
- Kjøpe/fremforhandle avtaler om kjøp av arealer/eiendommer til prioriterte kommunale formål
- Gjennomføre god og effektiv forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, tomtearealer, bygninger m.v.

- Bjørvika; følge opp inngåtte samarbeidsavtaler, planprosesser, koordinere kommunal innsats, medvirkning m.v. innen utbygging av området
- Ensjøområdet; fortsette å koordinere arbeidet med å fremforhandle utbyggingsavtaler med grunneierne i området for å utvikle området og sikre finansiering av kommunal infrastruktur
- Fjordbyen; koordinere de kommunale aktørene og ivareta eiendomsrettslige forhold
- Aktivt medvirke i Groruddalssatsingen

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 4,9 mill. og etatens andel av sektorens rammereduksjon, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Fornebu-utbyggingen

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)				
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	13 160	17 300	14 200	
04 Overføringsutgifter	79 627	0	0	
Sum utgifter	92 786	17 300	14 200	
06 Salgsinntekter	-297 064	-376 600	-20 500	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-127	0	0	
Sum inntekter	-297 191	-376 600	-20 500	
Netto inntekter	-204 404	-359 300	-6 300	

Investeringsoversikt

416 Fornebu-utbyggingen (BYU)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
100 165	Fornebu	1 108 500	995 800	14 200	26 000	7 000	65 500	0	1/01 - 4/20
106 020	Fornebu - banebetjening	280 000		0	0	0	280 000	0	
	Sum investeringsutgifter			14 200	26 000	7 000	345 500		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			14 200	26 000	7 000	345 500		

Investeringene på Fornebu styres gjennom et felles infrastrukturprosjekt og et prosjekt for opprydding av forurensing. Prosjektene gjennomføres i regi av staten (v/Statsbygg) og Oslo kommune. Opprydding av forurenset grunn er i det alt vesentlige slutført. Fremdriften i infrastrukturprosjektet (teknisk og grønn infrastruktur) er i samsvar med planen i hovedsak avsluttet.

Oslo kommune og Fornebu Boligspas AS inngikk i 2001 kjøpekontrakt om overdragelse av Oslo kommunes eiendomsmasse på Fornebu. I henhold til kjøpekontrakten overtar kjøper de enkelte delområder mot betaling. Partene har senere inngått endringsavtale, oppgjørsvtaler mv. til kjøpekontrakten. Som følge av markedsutviklingen og forsinket fremdrift i boligutbyggingen, har partene fremforhandlet en Endringsavtale-II til kjøpekontrakten for Fornebu. Hovedstrukturene i Endringsavtale-II er forskyvning av de resterende oppgjørene med i hovedsak 3 år og endringer i garantistrukturen for fremtidige oppgjør. I tillegg vil Fornebu Boligspas AS gjennomføre enkelte oppgjør uavhengig av fremdrift vedrørende overordnede samferdselsforhold.

I henhold til kjøpekontrakten med senere endringer er det lagt til grunn et oppgjør i 2013 på 376,6 mill. I økonomiplanperioden 2014-2017 gjenstår det et hovedoppgjør i 2015, med overføring av resten av eiendomsmassen på Fornebu. Til dette oppgjøret er det en risiko i forhold til rekkefølgebestemmelsen om etable-

ring av overordnet samferdselsstruktur (bane). I tillegg er det avtalt at Oslo kommune skal ha tilbakebetalt en andel av Fornebu Boligspas fortjeneste på deler av husbankboligene. Beløpet forfaller til betaling i takt med at boligene bygges ut, og tidspunkt og størrelse på fremtidige delbetalinger er derfor usikre når kommer til innbetaling. Beløpet er begrenset til 125,0 mill. (2005-kr). Etter innbetaling av 7,7 mill. i 2012 og 13,3 mill. i 2013 er gjenstående beløp til indeksregulering 123,0 mill. (2013-kr). Antatte innbetalinger i perioden 2014-2016 er på 23,0 mill., 14,0 mill. og 20,0 mill. Resterende beløp forfaller etter hvert som husbankboligene selges og overtas av kjøperne. Restbeløpet er lagt i år 2017, selv om det rent faktisk vil bli fordelt over flere år.

Når det gjelder infrastrukturkostnadene, er det noe usikkerhet knyttet til omfang og periodisering. Det er inngått avtaler med noen av utbyggerne som åpner for at disse kan gjennomføre infrastrukturiltakene sammen med egen utbygging. Det er avsatt 14,2 mill. i 2014, 26,0 mill. i 2015, 7,0 mill. i 2016 og 65,5 mill. for perioden 2017-2020. Det er forutsatt at grunneierne på Fornebu, Oslo kommune og Statsbygg, skal bidra med delfinansiering av etablering av kollektivtrafikk-løsning. Grunneierbidraget er beregnet til totalt 500,0 mill., hvorav Oslo kommunes andel er på 280,0 mill. Midlene er innarbeidet i 2017.

Andre utbyggingsformål

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
425	Andre utbyggingsformål (BYU)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	88 523	293 200	380 000
03	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	16 317	0	0
04	Overføringsutgifter	11 290	0	0
	Sum utgifter	116 131	293 200	380 000
06	Salgsinntekter	-214 695	-150 000	-125 000
07	Refusjoner	-17 275	0	-2 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 432	-4 600	0
	Sum inntekter	-246 402	-154 600	-127 000
	Netto inntekter	-130 271	138 600	253 000

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
425	Andre utbyggingsformål (BYU)								
Prosjektnr og navn:									
106 017	Kontraktsforpliktet kjøp			20 000	20 000	20 000	20 000		Løpende
107 009	Eiendomsservv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.			350 000	230 000	30 000	30 000		Løpende
109 004	Opprustning torg og møteplasser		101 000	10 000	0	0	0		1/07 - 4/14
	Sum investeringsutgifter			380 000	250 000	50 000	50 000		
Finansiering:									
109 004	Opprustning torg og møteplasser	Refundert inv.mva.		-2 000	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-2 000	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			378 000	250 000	50 000	50 000		

Det foreslås budsjettet med 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete erverv. Midlene nyttes til gjennomføring av kontraktsforpliktete kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner.

Det foreslås budsjettet med 350,0 mill. i 2014 og 230,0 mill. i 2015 til eiendomsservv primært for tomter til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner, samt til kjøp av grunneiendommer for å utløse boligbygging i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder, samt kjøp av tilgrensede eiendommer for å øke eiendomsverdiene. Kjøpene styres i stor grad av sektorenes behovsplaner; skolebehovsplan, sykehjemsbehovsplan, behov for kommunaltekniske anlegg m.v. Arbeidet som gjennomføres av arealbehovsprosjektet i forbindelse

med kommuneplanarbeidet, vil gi et bedre grunnlag for strategisk planlegging. Behovskartlegging for hele Kommuneplanperioden sett opp mot tilgjengelige kommunale eiendomsressurser, vil styrke kommunens strategiske utgangspunkt til å foreta gode kjøpsbeslutninger.

Det foreslås budsjettet 10,0 mill. til utvikling og opprusting av eksisterende torg og møteplasser.

Eiendomssalg foreslås satt til 125,0 mill. årlig, i all hovedsak forutsatt realisert ved salg av eiendommer som ikke egner seg til annet kommunalt bruk; ferdig klargjorte nærings- og boligtomter, utviklingseiendommer, grunneiendommer m.v.

Groruddalssatsingen

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)			
14 Overføringsutgifter	0	30 000	30 000
Sum utgifter	0	30 000	30 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	30 000	30 000

1. Ansvarsområde

Groruddalssatsingen er Oslo kommunes og statens innsats for å bedre miljø, samferdsel, bomiljø og oppvekstvilkår i Groruddalen. Groruddalssatsingen ledes gjennom årlige politiske møter mellom miljøvernministeren og byrådslederen, samt berørte statsråder og byråder.

2. Situasjonsbeskrivelse

I Politisk møte januar 2006 ble organiseringen av den kommunale og statlige innsatsen knyttet til de enkelte programområder vedtatt. I møtet i januar 2007 ble det inngått en intensjonsavtale om det langsiktige samarbeidet om Groruddalen for perioden 2007-2016. Intensjonsavtalen er det overordnede styringsdokumentet for samarbeidet mellom Oslo kommune og staten for gjennomføringsarbeidet. De årlige politiske møtene gir mål og retning for arbeidet, drøfter helheten og de økonomiske rammer for samarbeidet.

Plankontoret for Groruddalen er initiativtaker, pådriver og ansvarlig for informasjonsarbeid, oppfølging av rapporteringssystem og sekretariat for Samarbeidsutvalget for Groruddalen. I tillegg omfatter ansvarsområdet samordning av de kommunale aktørene i satsingen og samordning og koordinering av samarbeidet med de statlige aktørene. Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle virksomhetene.

I vedtatt økonomiplan for 2013-2016 er det satt av 50,0 mill. årlig, under forutsetning at staten bevilger tilsvarende beløp. Dette er midler som kommer i tillegg til midler som bevilges over ordinære budsjettkapitler. Staten har gjennom Intensjonsavtalen forpliktet seg til dette, men fordelingen av midlene blir først offentliggjort i statsbudsjettet. Kommunale og statlige midler fordeles på fire programområder. Fra og med mars 2010 ble programområde 3 delt i to programgrupper.

Programområder:

1. Miljøvennlig transport
2. Alna, grønnstruktur, idrett og kulturmiljø
3. Bolig-, by- og stedsutvikling
programgruppe 3A - områdeløft og bomiljøtilskudd
programgruppe 3B - områdeplanlegging
4. Oppvekst, utdanning, levekår, kulturaktiviteter og inkludering

Til hvert programområde er det nedsatt en gruppe som utarbeider hvert sitt handlingsprogram, og som sammen med statens koordinator (Miljøverndepartementet) og Plankontoret for Groruddalen, har til oppgave å sikre en helhetlig og samordnet bruk av statens og kommunens midler. Handlingsprogrammene og endelig tildeling av de kommunale midlene for 2014 vil bli behandlet av byrådet primo 2014.

Det er utarbeidet et sett med hoved- og delmål for hvert programområde. Hovedutfordringen er å oppnå en balansert tildeling av midler, som bidrar til å opprettholde bredden i satsingen. Samtidig skal hvert programområde, gjennom tildelingen, settes i stand til å gjennomføre tiltak og aktiviteter som vil bidra til oppnåelse av deres hoved- og delmål.

Staten og Oslo kommune har i løpet av Groruddalssatsingens 6 første år (2007-2012) bidratt med om lag 1,0 mrd. i ekstraordinære midler. Det arbeides med en rekke tiltak/prosjekter i inneværende år. Satsingen vil pågå ut 2016 hvor Oslo kommune og staten samlet bruker minst 100 mill. ekstra hvert år på Groruddalen.

Det arbeides inneværende år med ferdigstilling av tiltak og utfasing av de fire første områdeløftområdene (Veitvet/Sletteløkka, Romsås, Haugenstua og Furuset). Samtidig arbeides det med planlegging og gjennomføring av tiltak i de nye områdeløftområdene (Linne-rud/Økernbråten/Vollebekk, Ammerud, Stovner sentrum og Lindeberg) som skal vare resten av satsingen. I områdeløftene satses det gjennom medvirkningsproses-

ser på å kombinere fysisk opprusting av fellesanlegg og sosiale prosjekter med fokus på å bygge lokal ledelseskapasitet, kompetanseheving, demokratiutvikling og styrket deltakelse i lokalsamfunnet.

3. Mål- og nøkkeltall

Hovedmålet for Groruddalssatsingen er en bærekraftig byutvikling, synlig miljøopprusting, bedre livskvalitet og samlet sett bedre levekår. Byrådet ønsker å videreutvikle et lokalt og inkluderende samarbeid med beboere, organisasjoner, borettslag, næringsliv, bydeler og offentlige institusjoner. Groruddalens identitet og stolthet skal styrkes.

4. Strategier og tiltak

Kommunens overordnede strategier for satsingen er nedfelt i Helhetlig utviklingsplan for Groruddalen. Disse er samordnet med statens strategier og omfatter i hovedsak fire temaer; styrking av blågrønne strukturer, kollektivtilbud, kulturminnevern og kulturaktivitetstil-

bud og opprusting av levekårsutsatte områder. På tiltaksnivå har hver av programgruppene utviklet sine egne strategier. Disse varierer fra et bredt utvalg av saksområder til strategier som innebærer et konsentrert fokus på tiltak innenfor et begrenset antall mindre geografiske områder.

Politisk møte har lagt til grunn at det som en del av de blågrønne strukturene i Groruddalen, skal etableres en bydelspark i hver bydel; Bjerkedalen park i Bydel Bjerke, Verdensparken i Bydel Alna, Grorudparken i Bydel Grorud og Linjeparken i Bydel Stovner.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet 30,0 mill. årlig i perioden 2014-2016, noe som er antatt driftsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill. Byrådet ønsker å videreføre en satsing i Groruddalen. Som en start på dette er det innarbeidet 15,0 mill. til å videreføre tiltak i 2017.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.482.01	Groruddalssatsingen	30 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2014 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften

som gjør at midlene fullt ut ikke anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	20 000	20 000
	Sum utgifter	0	20 000	20 000
	Netto utgifter	0	20 000	20 000

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)									
Prosjektnr og navn:									
107 010	Groruddalsprogrammet			20 000	20 000	20 000	0		1/07 - 4/16
	Sum investeringsutgifter			20 000	20 000	20 000	0		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			20 000	20 000	20 000	0		

Det er ført opp 20,0 mill. årlig i perioden 2014-2016, noe som er antatt investeringsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill. Det forutsettes at alle investeringstiltak som bevilges midler

innenfor Groruddalssatsingen, kapittel 482, har kartlagt og kostnadsberegnet eventuelle driftsfølggevirkninger og man samtidig har avklart fremtidig finansiering av disse kostnadene.

Byantikvaren

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
520	Byantikvaren (BYU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	21 440	21 169	22 581
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	7 574	4 907	4 693
14	Overføringsutgifter	4 254	1 925	1 959
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	15	0	0
	Sum utgifter	33 283	28 001	29 233
16	Salgsinntekter	-2 037	-1 500	-1 500
17	Refusjoner	-4 831	-2 277	-2 547
18	Overføringsinntekter	-3 260	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-30	0	0
	Sum inntekter	-10 158	-3 777	-4 047
	Netto utgifter	23 125	24 224	25 186

1. Ansvarsområde

Byantikvaren skal bidra til at kulturminnene ivaretas som en vesentlig del av all offentlig og privat arealplanlegging, byggevirksomhet og forvaltning av fysisk miljø. Byrådet ønsker at den moderne byutviklingen skal ta hensyn til den historiske byen, dens visuelle uttrykk og autenticitet.

Byantikvaren ivaretar antikvariske interesser i Oslo, er kommunens rådgiver i antikvariske spørsmål i henhold til plan- og bygningsloven og behandler kulturminnevernssaker som staten har gitt Oslo delegert ansvar for i henhold til lov om kulturminner. Byantikvaren utarbeider også egne planforslag og saker av betydning for kulturminnevernet, samt administrerer tilskuddsmidler til fredede og verneverdige bygninger.

2. Situasjonsbeskrivelse

Byantikvaren arbeider for at Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i utvalget av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer og kulturlandskap. Byrådet legger vekt på at etaten forestår en forutsigbar og løsningsorientert saksbehandling, hvor det gis rådgivning av høy kvalitet og god brukerservice. Byrådet understreker at hensynet til bevaring og kulturminnevern er viktige identitetsskapende elementer i byutviklingen.

Hovedmengden av saksbehandlingsressursene hos Byantikvaren er knyttet til uttalelser i plan-, bygge- og rivesaker, samt arbeidet med arkeologiske registrering-

er i regulerings- og byggesaker og formidling av tilskudd til verneverdige bygninger. Uttalelser til plan- og byggesaker blir prioritert, da disse har lovpålagte tidsfrister. Etaten utarbeider alternative planforslag der det er nødvendig, verneplaner og fredningssaker, samt yter service og rådgivning til publikum. Etaten følger opp bystyremelding 4/2003 Kulturminnevern i Oslo med tilhørende arbeidsoppgaver.

Byantikvaren skal være en aktiv og synlig premissleverandør for byutvikling og bevaring med høyt faglig nivå. Byantikvaren viderefører moderniseringsprosessen som ble igangsatt i 2011. Arbeidet skal sikre en mer effektiv og produktiv organisasjon for fremtiden og et godt samarbeid med andre kommunale virksomheter. Siktemålet er tydeligere prioriteringer, effektivisering og produktivitetsforbedringer, samt godt håndtering av oppgavemengde og arbeidsbelastning. Innføringen av elektronisk saksarkiv og mobiltelefoni vil gi kvalitetsmessig gevinst i form av bedret tilgjengelighet og høynet servicenivå overfor etatens brukere.

Byantikvaren tilbyr saksbehandlerbetjent publikums-mottak, hvor publikum gis tilbud om avklaringer over disk og behandling av enklere saker. Ordningen med kundemottak videreføres, da dette gir gode effekter, herunder effektiv saksbehandling og fornøyde brukere. I tillegg videreføres arbeidet med utvikling av informasjonsark og veiledere, samt deltakelse i flere større plan- og utredningsarbeider, som Groruddalssatsingen, Levende Oslo, FutureBuilt og tverretatlige fora for utbygging av sosial infrastruktur.

3. Mål- og nøkkeltall

Byrådets mål er

- Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i et representativt utvalg av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer, kulturlandskap og arkeologiske kulturminner
- Ivareta kulturminner som en vesentlig del av all arealplanlegging, byggevirksomhet og forvaltning av fysisk miljø

- Formidle Oslos historie og de kulturhistoriske verdiene som knytter seg til bygningsarven og de arkeologiske kulturminnene til et bredt publikum
- Byantikvaren skal være en faglig god rådgiver i bevaring og utvikling av byens kulturminner og kjennetegnes av forutsigbar og løsningsorientert saksbehandling

Måltall for: Kap. 520 Byantikvaren	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Saksbehandlingstid, dager	30	24,1	30	30

Nøkkeltall for: Kap. 520 Byantikvaren	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Automatisk fredede kulturminner	184	160	97
Dispensasjons- og byggesaker etter kulturminnelov	66	72	64
Byggesaker etter plan- og bygningslov	1 085	1 188	1 209
Rivesaker etter plan- og bygningslov	307	319	348
Plansaker, inkl. konsekvensutredninger	153	95	115

4. Strategier og tiltak

Lov- og vedtaksfestet saksbehandling skal ha høyeste prioritet, herunder uttalelser til Plan- og bygningsetaten i forbindelse med plan-, bygge- og rivesaker, arkeologiske registreringer i forbindelse med reguleringsaker og behandling av dispensasjonssøknader iht. kulturminneloven. Utover dette vil byrådet prioritere:

- Byantikvaren skal gjennom tydelig dialog og tidlig avklaringer bidra til å avklare kulturminneinteressene
- utarbeide alternative forslag til reguleringsplaner for å ivareta verneinteresser
- utarbeide fredningssaker for bygninger/områder der fredning er varslet
- utarbeide egne reguleringsforslag der områder bør reguleres til bevaring, saker hvor det er nedlagt midlertidig forbud mot tiltak prioriteres særskilt
- rådgivning, formidling, informasjon/service og veiledningsmateriell

- saksbehandlerbemannet kundemottak der enkle saker kan tas "over disk"
- fordeling av tilskuddsmidler til fredede og verneverdige anlegg i privat eie
- aktiv medvirkning i Groruddalssatsingen
- tilrettelegge for konservering og skjøtsel av Oslo kommunes middelalderruiner i samarbeid med Riksantikvaren og aktuelle eiendomsforvaltere
- ajourføre og kvalitetssikre innføringer på Gul liste

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,1 mill. og etatens andel av sektorens rammereduksjon, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Byrådet viderefører ordningen med kommunalt tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie. Bevilgningen for 2014 foreslås satt til 1,5 mill.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygninger	1 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Selv om tilskuddsmidler til verneverdige bygninger i all hovedsak fordeles det enkelte år til prioriterte tiltak, kan selve utbetalingen først finne sted kommende år.

dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene fullt ut ikke anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Plan- og bygningsetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	314 523	319 794	335 946
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	56 745	9 173	6 267
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	25 089	32 407	33 444
14	Overføringsutgifter	15 201	18 850	17 145
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	7 612	0	0
	Sum utgifter	419 170	380 224	392 802
16	Salgsinntekter	-184 989	-167 568	-167 568
17	Refusjoner	-47 480	-19 557	-20 183
18	Overføringsinntekter	-3 211	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-6 559	0	0
	Sum inntekter	-242 239	-187 125	-187 751
	Netto utgifter	176 931	193 099	205 051

1. Ansvarsområde

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, plan- og byggesakstjenester med offentlig forvaltning av arealer og bebyggelse i Oslo. Etaten skal forestå profesjonell og brukerorientert forvaltning innen sitt myndighetsområde.

Plan- og bygningsetaten skal være pådriver i Oslos byutvikling ved å gi faglige råd og veiledning til byrådet, til aktører i byutviklingen og samfunnet for øvrig om arealmessig og arkitektonisk utvikling og vern av byen. Etaten skal utøve profesjonell service og forvaltning til næringsliv, boligbyggere og andre brukere eller berørte parter av kart-, plan- og byggesakstjenester, herunder tilrettelegge for brukermedvirkning.

Ansvarsområdet omfatter oppgaver innenfor blant annet lov om planlegging og byggesaksbehandling med forskrifter, lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Markaloven), lov om eiendomsregistrering (Matrikkeloven), lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (Delingsloven), lov om eierseksjoner (Eierseksjoneringsloven), lov om konsesjon og om forkjøpsrett for det offentlige ved erverv av fast eiendom (Konsesjonsloven), lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven), lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven), lov om kulturminner (Kulturminneloven) og lov om infrastruktur for geografisk informasjon (Geodataloven).

2. Situasjonsbeskrivelse

Plan- og bygningsetaten skal ta et aktivt ansvar for byens arealmessige og arkitektoniske utvikling og bidra til å sette dagsorden for byutvikling i hovedstadsområdet. Etaten arbeider for å sikre forutsigbare og løsningsorienterte tjenester med høy kvalitet og brukerservice, basert på god faglig saksbehandlingskompetanse.

Den sterke befolkningsveksten gir behov for etablering av boliger og næringsvirksomhet, med nødvendig sosial og teknisk infrastruktur. Oslo kommune og statlig sektor har samtidig vedvarende høy byggeaktivitet knyttet til byens vekst.

Etatens hovedutfordring vil være å ha en aktiv rolle i byutviklingen ved:

- å være byens forvaltningsmyndighet i enkeltsaker som berører byggetiltak, deling av eiendom, seksjonering m.v.
- å legge til rette for politiske drøftelser og vedtak om byens arealbruk både på kommune-, område- og detaljnivå
- å legge til rette for medvirkningsprosesser både i forhold til langsiktig strategisk byutvikling og i mer konkrete, områdebegrensede reguleringsplaner

Oslos del av den regionale veksten skal løses innenfor byggesonen som har et betydelig arealpotensial, men hvor de store nybyggingsvolumene vanskelig kan realiseres gjennom spredte fortettingsprosjekter. Veksten må realiseres gjennom helhetlige, fremtidsrettete plangrep på områdenivå. Utfordringen forsterkes av sterk regional vekst og nødvendigheten av samordning med den regionale areal- og transportstrukturen for blant annet å møte klima- og miljøutfordringene.

Befolkningsveksten krever planmessig tilrettelegging for fremtidig byvekst og infrastruktur. Uten overordnet plangrunnlag vil Oslo ikke kunne etablere nødvendig planberedskap til å håndtere veksten som forventes i kommende tiår. Forutsigbare arealbruks- og kvalitetsnormer er viktige for at markedet skal fungere godt. Kommuneplanarbeidet og de større områdeplanene/-programmene vil være grunnsteiner i denne tilretteleggingen. Staten har en sentral rolle og viktig kompetanse i arbeidet med regionalt plansamarbeid og koblingen til Oslopakke og Nasjonal Transportplan (NTP). Blant viktige saker kan nevnes; dobbeltspor Oslo-Ski, nye tunneller for tog og bane i sentrum og økt tilrettelegging for sykkelveier.

En intensivt planlegging og saksbehandling spenner fra oversiktsplanlegging, område- og detaljregulering, produksjon av byggesaker, informasjon, kontroll, dokumentasjon, samt dialog og samhandling med ulike aktører/parter. Staten har de siste årene økt fokus på tilsyn med den utbyggingen som skjer.

Det forventes at flere av de store byutviklingsprosjektene i 2014 og årene fremover vil kreve betydelige saksbehandlingsressurser, ikke minst i forbindelse med behandling av innsendte planer og byggesaker. Utbygging/utvikling av sosial og teknisk infrastruktur vil gi store utfordringer, her kan nevnes skole- og sykehjemsutbygging, fjordtrikk, Fornebubane, Follobane, og planlegging av tunneller/transportløsninger gjennom Oslo sentrum. Dersom Oslo kommune skal fremme OL-søknad, vil dette fordre betydelig plan- og byggesaksinnsats fra Plan- og bygningsetaten.

Det er vedtatt ambisiøse mål for å fremme en mer klimanøytral og energiforsvarlig byutvikling. Fokuset de nærmeste årene vil blant annet være på utvikling og bruk av ROS- og temakart, håndtering av overvann, utvikling av krav til grønn overflatefaktor. Banenett og kollektivfremkommelighet er helt sentrale tiltak. Kollektivtrafikkens nøkkelrolle i å sikre høy personmobilitet og tilgjengelighet i fremtidens Osloregion har aktualisert arbeidet med å avklare traseer for fremtidige tunneler for jernbane og T-bane gjennom sentrumsområdet.

Fortetting, økende eiendomspriser og arealknapphet i byggesonen skaper ofte motsetninger mellom utbyggingsinteressene i enkeltprosjekter og nabolaget. Nye fortettingsprosjekter utfordrer gjeldende regulering,

tomtens utbyggingskapasitet og krav til bokvalitet, inkludert utearealer. Tilsvarende gjelder forholdet mellom ny bruk og vern av eksisterende bebyggelse.

Økt utnyttelse av undergrunnen fører til økt risiko for konflikter og økt risiko for skade på installasjoner både under bakken og på overflaten. Spesielt kan nevnes fare for setningsskader på bebyggelse ved senkning av grunnvannstand, samt at boring av dype energibrønner utgjør en potensiell fare for å kunne treffe andre undergrunnsinstallasjoner som tunneler og bergrom. Det er i 2013 etablert et tverretattlig samarbeidsprosjekt med sikte på en mer fremtidsrettet, helhetlig og bærekraftig forvaltning og bruk av undergrunn i Oslo kommune. Dette vil være grunnlag for å styre tiltak i undergrunn og redusere konflikt-potensial, skaderisiko og potensielt erstatningsansvar.

Etatens myndighetsutøvelse skal ivareta bokvalitet, bevaring av kulturminner, sikre grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, nye hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene, samt miljø- og nabo-hensyn. Staten har en viktig rolle ved veiledning og opplæring av brukerne og holder bl.a. ulike kurs for bransjen. Staten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, både faglig i henhold til plan- og bygningslovens krav og de rettigheter og hensyn som er nedfelt i blant annet forvaltningsloven.

Staten gjennomfører systematiske produktivitetstiltak ved hjelp av Lean- og gjennombruddsprosjekter, prosessutvikling, forenklinger i prosedyrer, økt innsats på kompetanseutvikling og styrket lederoppfølging av produksjonen. Staten har innført balansert målstyring med månedlig oppfølging gjennom avdelingsvise målekort med tilhørende resultatindikatorer. Det langsiktige forbedringsarbeidet har handlet om IKT-støttede prosessforbedringer hvor hovedprosessene for byggesaker, innsendte planer, måle- og delesaker, geodataproduksjon og egenplanoppgaver har vært prioritert.

Brukerorienteringen skal videreutvikles i forhold til tjenesteproduksjon og planprosesser. Styrket brukerorientering og flere selvbetjeningsløsninger krever investeringer i endrede arbeidsprosesser. Staten har i 2013 startet implementering av en ny forenklet og dialogbasert planprosess (RIPP). Ny prosess som er blitt utarbeidet i samråd med bransjen har per 01.08.2013 vist lovende resultater i forhold til redusert saksbehandlingstid i tidlig fase. I prosjektet BedreByggeSak (BBS), som skal pågå i 2013, hvor etaten samarbeider med Direktoratet og bransjen, ser en også mot en mer dialogbasert byggesaksforvaltning for å gi en effektiv saksbehandling.

Plan- og bygningsetaten er pilot i byrådets "Program for elektroniske tjenester". I 2013 har etaten etablert et prosjekt for elektroniske tjenester innenfor etatens virkeområde. Prosjektet vil omfatte kortsiktige tiltak

2013/2014 som kan realiseres på nåværende elektroniske plattform og langsiktig utvikling basert på nye komponenter. Nye tjenester lanseres trinnvis, både med hensyn til funksjonalitet og omfang. I 2013 har etaten lansert saksinnsyn versjon 2 med flere søkemuligheter for å gi brukerne bedre muligheter til å følge saker og få tilgang til dokumenter. Etaten arbeider med å digitalisere deler av arkivene slik at disse kan tilgjengeliggjøres på saksinnsyn. Etatens saksinnsyn er en av de mest besøkte internettsidene i Oslo kommune. Etaten har gjennomgått sine internettsider og forenklet og bedret veiledningsmaterialet ut fra et brukerperspektiv.

Selv om arbeidsmiljøet har høy faglig kvalitet og det scores høyt på trivsel i medarbeiderundersøkelser, har etatens turnover økt de siste to årene i takt med bedring i det private markedet, og var i 2012 på 13,6 %. Etaten er seg bevisst dette og arbeider aktivt med rekruttering og kompetanseutvikling.

3. Mål- og nøkkeltall

Byrådets mål er:

- Tilrettelegge for strategiske byplangrep med et arealeffektivt utbyggingsmønster, attraktive knutepunkter med blandet bruk og et godt kollektivtilbud
- Tilrettelegge for boligbygging med tilhørende sosial og teknisk infrastruktur for å håndtere forventet befolkningsvekst
- Bevare og videreutvikle Oslos blågrønne omgivelser, samt sikre en bærekraftig byutvikling med gode steds- og miljøkvaliteter. Sikre arkitektonisk og funksjonell kvalitet og attraktive byområder i alle deler av byen
- Etaten skal gjennom tidlig avklaringer, tydelig dialog og forventningsavklaring, effektivisere planprosessen og levere i henhold til avtalt fremdrift
- Etaten skal forestå en forutsigbar og løsningsorientert saksbehandling, hvor det gis rådgivning av høy kvalitet og god brukerservice
- Sikre en robust etat med effektiv administrasjon

6

Måltall for: Kap. 609 Plan- og bygningsetaten	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Plansaker (innsendte):				
- fra komplett sak er mottatt til offentlig ettersyn ¹	12 uker	11,7 uker ²	12 uker	12 uker
- fra vedtak om offentlig ettersyn til oversendelse BYU/BUK	19 uker	31,2 uker ²	21 uker	21 uker
Byggesaker:				
- søknad om tiltak/tillatelse til tiltak, §§20-1 og 20-2 - frist 3 uker ¹	3 uker	3,3 uker	3 uker	3 uker
- søknad om tiltak/tillatelse til tiltak, §§20-1 og 20-2 - frist 12 uker ¹	12 uker	11,1 uker	12 uker	12 uker
- klagesaker (uten disp.saker) ¹	8 uker	11,4 uker	8 uker	8 uker
Måle- og delesaker:				
- deletillatelser ¹	12 uker	9,2 uker	12 uker	12 uker
- matrikkelbrev ¹	16 uker	24,0 uker	16 uker	16 uker

¹ Lovpålagt tidsfrist iht plan- og bygningslov

² Resultat inneholder avtalt fremdrift

Angitte måltall er i hovedsak lovpålagte tidsfrister iht. lov om planlegging og byggesaksbehandling. Resultattall for 2012 er gjennomsnittlige saksbehandlingstider.

Nøkkeltall for: Plan- og bygningsetaten	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Kommune(del)planer, fylkes (del)planer	3	0	0
Egne reguleringssaker	30	14	2
Innsendte reguleringssaker	79	72	78
Antall regulerte boligheter	1 277	1 846	1 788
Byggesaker	6 385	7 365	6 129
Godkjente boligheter	2 910	3 726	3 618
Deletillatelser	260	183	198
Målebrevsaker	288	336	396
Seksjoneringssaker	308	353	407
Grunnkart - ferdig redigert - i dekar	83 160	71 580	81 250

4. Strategier og tiltak

Plan- og bygningsetaten skal legge vekt på god informasjon og service overfor publikum og kvalitetsmessig god, rask og forutsigbar saksbehandling. Byrådet vil videreføre og forbedre arbeidet for at saksbehandlings-tiden i plan- og byggesaker er i samsvar med lovpålagte frister.

I tillegg vil byrådet prioritere:

- utarbeide arealdel til ny kommuneplan
- implementere ny planprosess (RIPP) i alle ledd for å sikre god dialog med forslagsstiller og redusere saksbehandlingstid
- arbeide videre med BBS-prosjektets konklusjoner i samråd med bransjen for mer effektiv dialogbasert saksbehandling
- følge opp plansamarbeidet Oslo og Akershus
- følge opp Kommuneplan 2008 – Oslo mot 2025
- følge opp Fjordbyarbeidet

- følge opp Groruddalssatsingen
- følge opp FutureBuilt-arbeidet
- sikre bedre telefontilgjengelighet og gi raskere svar på brukerhenvendelser
- skole-, barnehage-, sykehjems-/Omsorg+-prosjekter
- større boligprosjekter/saker, herunder studentboliger
- infrastruktur for kollektivtransport
- følge opp arbeidet med Oslopakke 3
- følge opp strategisk plan for universell utforming
- tilby brukervennlige elektroniske løsninger

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 17,0 mill. og etatens andel av sektorens rammereduksjon, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Bevilgning til Oslo Arkitekturtriennale 2013 (OAT2013) på 2,0 mill. i 2013 er ikke videreført.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørsvika	3 500
2.609.09	FutureBuilt	2 000

Oppført beløp er årets bevilgning til de ulike prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2014 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i

fremdriften som gjør at midlene fullt ut ikke anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2012	2013	2014
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 310	6 000	6 000
04 Overføringsutgifter	1 054	0	0
Sum utgifter	5 364	6 000	6 000
07 Refusjoner	0	0	-1 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 054	-1 000	0
Sum inntekter	-1 054	-1 000	-1 000
Netto utgifter	4 310	5 000	5 000

Investeringsoversikt

609 Plan- og bygningsetaten (BYU)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
106 019	PBE IKT-utstyr			6 000	6 000	6 000	6 000		Løpende
	Sum investeringsutgifter			6 000	6 000	6 000	6 000		
Finansiering:									
106 019	PBE IKT-utstyr		Refundert inv.mva.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
	Sum kapittel finansiering			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			5 000	5 000	5 000	5 000		

Det foreslås bevilget 6,0 mill. til ajourhold og modernisering av etatens IKT-utstyr.

Samlet oppstilling av tilskuddsmidler

6

		Beløp i 1000 kr	
Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtatt 2013	Byrådets forslag i Sak 1/2014
520	Tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie	1 500	1 500

7. MOS MILJØ OG SAMFERDSEL

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima og bærekraftig utvikling, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, drosjenæringen, trafikkssikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder, skoger, idrett, beredskap, brann og redning og energigjenvinning. Miljø- og samferdselssektorens

ressursbruk oppsummeres under temaene godt miljø, gode byrom, god mobilitet og god forvaltning.

I Sak 1 Del 1 omtales miljø- og samferdselssektoren under overskriftene bærekraftig bytransport, blågrønn by og trygg og velorganisert by.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren eks. kommunale foretak

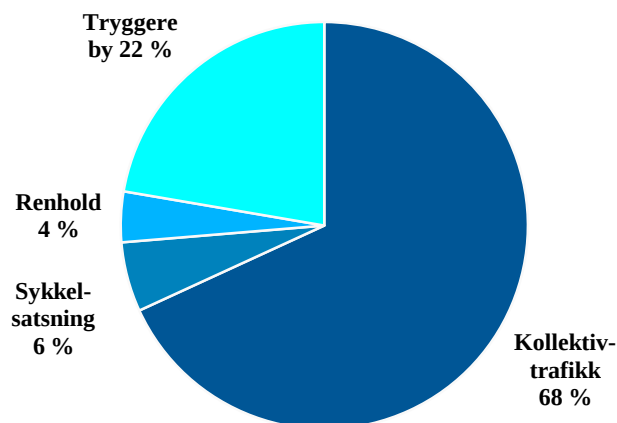
Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	3 986 787	4 186 634	4 186 564	4 061 635	4 044 927
Sum inntekter	-1 738 114	-1 819 600	-1 822 630	-1 847 630	-1 847 630
Netto utgifter	2 248 673	2 367 034	2 363 934	2 214 005	2 197 297

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 7,8 %

I 2014 skal Oslo kommune bruke:

- 1 613,0 mill. til kjøp av kollektive transporttj.
- 528,0 mill. til tiltak for en tryggere by (oslovakter, belyningsplan, beredskap, brann- og redning etc)
- 131,0 mill. til videre sykkel-satsning
- 95,0 mill. til renhold

Bærekraftig bytransport

Byrådets mål:

- Redusere Oslos klimagassutslipp med 50 prosent innen 2030 i forhold til 1991-nivå
- Brukervennlig, effektivt, kapasitetssterkt og pålitelig kollektivtilbud
- Prioritering av klimanøytrale transportløsninger
- Enkelt og trygt å gå og sykle i Oslo
- Mer miljøvennlig godstransport

Tiltak:

- Fortsette satsingen på kollektivtrafikken og videreføre lav pris på månedskort
- Anskaffe ny trikkepark og gjennomføre nødvendige oppidgraderinger av infrastruktur for trikk og t-bane
- Implementere nullutslippsstrategi med etablering av ytterligere 200 el-bil ladeplasser i 2014 og videreutvikling av byrådets hydrogenssatsning
- Betydelig satsing på å bygge ny sykkelinfrastruktur, og utarbeide ny strategi for sykling i Oslo
- Tilrettelegge for en arealeffektiv havn med tilbud om landstrøm samt prioritere miljøvennlig varedistribusjon

Utfordringer for å nå byrådets mål

Klimagassutslipp og effektivt kollektivtilbud

Oslos befolkning forventes å øke i årene som kommer. Kapasiteten på trikk og t-bane er fullt utnyttet i rushtiden. En betydelig satsing på tiltak rettet mot gående, syklende og kollektivsektoren er derfor avgjørende for å svare på befolkningens transportbehov. Prioritering av klimanøytrale transportløsninger er også avgjørende for å nå målsettingen om 50 prosent reduksjon i utslipp av klimagasser innen 2030. I Osloområdet er derfor målet at veksten i persontransporten skal tas ved økning i gående, syklende og i kollektivtransporten.

God mobilitet er et viktig satsingsområde for byrådet. For å legge bedre til rette for fremkommelighet for kollektivtrafikken skal det gjennomføres opp mot 100 kraftfulle fremkommelighetsiltak. I 2014 vil kraftpakke 1 med 17 tiltak gjennomføres som blant annet tiltak for å redusere biltrafikken, omprioritering av veiareal og tiltak i kryss og signalanlegg. I tillegg vil arbeidet i Dronning Eufemias gate og arbeidet med toveis trikk i Prinsens gate igangsettes i 2014. For budsjettåret 2014 og i økonomiplanperioden satser byrådet særskilt på fornying av trikkeparken.

Byrådet foreslår å øke tilskuddet for kjøp av transporttjenester gjennom Ruter AS til 1,6 mrd. i 2014. Byrådets mål med å kjøpe kollektive transporttjenester er å bidra til å gi publikum et enda bedre og mer attraktivt transporttilbud. Gode kollektive transporttjenester vil bidra til reduksjon i klimagassutslipp og luftforurensing fra veitrafikken. Tilbudet skal være så godt at det er enkelt for alle å velge bane, trikk, buss eller båt.

Det er behov for en videre satsing på utvidelser av kollektivtilbudet og bygging av tung infrastruktur, som t-bane til Fornebu og ny sentrumstunnel. Det arbeides derfor med en ny t-banestrekning mellom Majorstuen

og Fornebu. Det arbeides også med nye tog- og t-banetunneler som kan øke kapasiteten gjennom Oslo sentrum. I 2014 vil byrådet arbeide videre med vedlikehold og oppgradering av t-banen. Bygging av Lørenbanen startet opp i 2013 og vil være ferdig bygget i 2016. Banen vil øke totalkapasiteten i t-banenettet. Den gjør det dermed mulig å doble antall avganger på Østensjøbanen, som rehabiliteres fra 2014. Oppgradering av trikkeinfrastrukturen og fornying av trikkeparken vil øke kvaliteten på trikketilbudet, og gi plass til flere passasjerer.

I de nærmeste årene må økt frekvens (økt antall avganger) innenfor kollektivtrafikken tas hovedsakelig av buss ettersom kapasiteten på t-bane og trikk tilnærmet er fullt utnyttet. Økt kapasitet på t-banen vil bli mulig når Lørenbanen er ferdig bygget i 2016. Det er derfor viktig for byrådet å fortsette å redusere utslippene fra bussene i Oslo. For å nå målet om fossilfri kollektivtransport innen 2020 vil det i 2014 legges frem en strategi for hvordan kommunen skal oppnå denne målsettingen.

Byrådet vil i 2014 videreutvikle fergetrafikken i fjordbyen med nye ruter og anløpsteder. Båttilbudet til øyene i Oslofjorden vil få bedre tilgjengelighet ved at kaien flyttes fra Vippetangen til Rådhuskaien.

Avtalen om Oslopakke 3 ble reforhandlet i 2013. Den reviderte pakken gir rom for økt satsing på kollektivtrafikk fremover, blant annet gjennom økte midler til oppgraderingstiltak på trikk- og t-baneinfrastruktur. Oslopakke 3 innebærer også videreføring av satsingen på sykkeltiltak.

Enkelt og trygt å gå og sykle i Oslo

Byrådet satser på å tilrettelegge for syklistene for å bidra til at sykkelandelen økes. Sykkelprosjektet styrkes og videreføres til og med 2017. Arbeidet med en ny sykkelstrategi for Oslo er igangsatt. I tillegg vil byrådet i

2014 legge frem planer for utvidelse av dagens bysykkelordning. Byrådet vil sørge for godt vintervedlikehold av de viktigste sykkeltraseene, og opprette flere sykkelparkeringsplasser.

Prioritering av klimanøytrale transportløsninger

Frem til 2014 har det blitt etablert om lag 700 parkeringsplasser for elbil som et ledd i byens nullutslippssatsing. Satsingen på el-biler fortsetter ved at det etableres 200 nye ladestasjoner i 2014. Biogass fra Oslo

matavfall benyttes som drivstoff i transportsektoren. Byrådet vil fase inn krav om nullutslippsteknologi eller biodrivstoff for busser som betjener ruter i Oslo. I ny lokal drosjeforskrift vil det stilles miljøkrav til drosjenæringen. Det tas sikte på innfasing av utslippskrav mot nullutslipp i 2020. Byrådet vil fortsette arbeidet med utskifting av kommunens bilpark for å nå målet om at alle kommunens biler innen 2015 skal bruke nullutslippsteknologi.

Blå – grønn by

Byrådets mål:

- Rene, brukervennlige, attraktive og vedlikeholdte byrom.
- Effektiv ressursutnyttelse og kretsløpsbasert avfallshåndtering
- God tilgang til grøntområder og anlegg for idrett, rekreasjon og fysisk aktivitet
- God luftkvalitet, rent vann og reduserte klimagassutslipp
- Forvalte Oslos biologiske mangfold og kulturlandskap på en bærekraftig måte

Tiltak:

- Prioritere renhold av parker, grøntområder, veier og fortau.
- Ferdigstille ny gjenbruksstasjon på Smestad, som vil bidra til økt andel avfall til materialgjenvinning.
- Utvide åpningstider på ishaller og utebad.
- Revidere tiltaksutredning for luftkvalitet, ferdigstille Midgardsormen, og igangsette arbeidet med Voldsløkkatunnelen.
- Gjenåpning av elver og vassdrag, videreutvikle grøntkorridorer samt følge opp forvaltnings- og skjøtselsplaner for naturreservater og miljøparker.

Utfordringer for å nå byrådets mål

Oslo er en by i sterk vekst. Befolkningen vokser og bruken av kommunens sentrumsområder og friområder øker. Det er derfor et behov for å styrke renhold og vedlikehold innenfor disse områdene. Byrådets innsats på forsterket renhold skal kombineres med vedlikehold av parker, idrettsanlegg, gater og veier. Det er samtidig en utfordring å sørge for at infrastruktur og tjenestetilbud bygges ut i takt med befolkningsveksten. Byrådet vil derfor gjennom god planlegging legge til rette for valg av gode miljøløsninger. Dette er viktig for at Oslo fortsatt skal være en internasjonalt ledende miljøby.

Det er viktig for byrådet at befolkningen har god tilgang til grøntarealer, og at disse fremstår som rene, trivelige og vedlikeholdte. Byrådet vil også i 2014 vektlegge skjøtsel og renhold i parker og grøntområder. De fleste av drifts- og forvaltningsoppgavene av de kommunale byrommene er samlet i Bymiljøetaten, som nå har som målsetting å få til en helhetlig og effektiv bydrift. Det arbeides for trygge og funksjonelle byrom som er tilrettelagt for alle brukergrupper. I denne sammenheng er Rusken en viktig pådriver i arbeidet for en ren og pen by. Ruskenaksjonene bygger på dugnadsånden hos enkeltmennesker, borettslag, sameier, hagelag, barnehager, skoler, organisasjoner og næringslivet.

Romerike biogassanlegg (RBA) i Nes kommune har vært i drift hele 2013. Anlegget produserer fornybart

drivstoff, i form av flytende biogass til kjøretøy, og biogjødsel til landbruket. Biogass fra dette anlegget går primært til drivstoff for busser og renovasjonsbiler. Det er et viktig ledd i arbeidet for å legge til rette for klimanøytrale transportløsninger. Det er planlagt full produksjon av biogass og biogjødsel i løpet av 2014.

Byrådet vil prioritere videre oppfølging av tiltak i Handlingsplan for miljø og klima. Planen prioriterer viktige sektorovergrepene miljøtiltak overfor alle kommunens virksomheter. Gjennomføringen av tiltakene i handlingsplanen vil stå sentralt i kommunens miljøsatsing i økonomiplanperioden. Byrådet har videre et mål om at alle kommunens virksomheter skal miljøsertifiseres, og at miljøportalen skal videreutvikles.

Som et ledd i arbeidet med energieffektivisering for å redusere klimagassutslipp vil byrådet kartlegge Oslos potensial for produksjon av fornybar energi og videreutvikle kommunens rolle fra å være avfallsbehandler til å bli produsent av fornybar energi. Bystyret har vedtatt at alle oljefyrer i hele byen skal fases ut innen 2020. Tilskudd for fjerning av oljefyrsystemer fra Klima- og energifondet og ENOVA er et viktig virkemiddel for å oppnå denne målsettingen.

Oslo kommunes mål er å halvere klimagassutslipp innen 2030, i forhold til 1991 nivå, og utvikle strategier for å møte fremtidige klimaendringer. I tillegg ønsker

byrådet økt aktivitet for å realisere et betydelig potensial for energieffektivisering. Dette kan blant annet gjøres ved å utarbeide energisparekontrakter som ny finansieringsløsning.

Tilgang til grøntområder og muligheter for et mangfold av fysisk aktivitet er viktig. Tiltak rettet mot friområde Marka og øyene er i denne sammenheng viktige. Byrådet vil blant annet arbeide for å bevare Markagrensen og videreføre etableringen av en sammenhengende kyststi langs fjorden. Byrådet vil fortsette arbeidet med en ny fjordbruksplan i 2014.

Idretten er en viktig arena for integrering av både barn, ungdom og voksne i nærmiljøet. Det gode samarbeidet med idretten er svært viktig, og byrådet vil legge stor vekt på idrettens egne anbefalinger når nye idrettsanlegg skal planlegges og realiseres. Eksisterende idrettsanlegg representerer store verdier, og byrådet vil ta vare på disse verdiene gjennom utarbeidelse og oppfølging av en plan for vedlikehold av anleggene. Byrådet er opptatt av å sikre fortsatt gode rammevilkår for idretten, og vil arbeide for at byrommene sammen med friluftsområdene og idrettsanleggene er godt tilrettelagt for fysisk aktivitet og helsefremmende fysisk utfoldelse. Byrådet vil utvikle en behovsplan for idretts- og friluftsanlegg etter mønster av skolebehovsplanen.

VM i skiskyting skal i 2016 foregå i Oslo. Oslo kommune har påtatt seg vertskapsansvaret og skal stille Holmenkollen nasjonalanlegg for skiskyting til disposisjon for arrangementet. Holmenkollen nasjonalanlegg

er et av byens største varemerker. Anlegget gir byens innbyggere og tilreisende et meget godt tilbud. Anlegget gir både et topp- og breddetilbud som kan brukes både sommer og vinter.

Oslo kommune og Norges idrettsforbund har sammen sendt søknad om statsgaranti og statstilskudd for å kunne arrangere De olympiske og paralympiske vinterleker i Oslo i 2022. Byrådet vil i 2014 ferdigstille de nødvendige søknader til IOC.

Luftkvaliteten i byen har blitt bedre, og byrådet arbeider for at Oslo skal oppfylle nasjonale krav og EU-krav til støy- og luftforurensning. Byrådet vil arbeide langsiktig for å redusere i luftforurensningen, og bidra til en enighet med staten om iverksettelse av akutttiltak mot luftforurensning. Byrådet mener piggdekkgebyret er et viktig miljøtiltak for å redusere mengden svevestøv. Byrådet vil arbeide videre med å redusere bruken av veisalt.

Byrådet vil følge opp revidert handlingspakke for bedre luftkvalitet, og legge frem en revidert Handlingsplan mot støy.

Byrådet vil fortsette arbeidet med utvikling av grøntkorridorer, og lukkede elve- og bekkestrekninger skal gjenåpnes der det er mulig. Som følge av befolkningsveksten og forventede klimautfordringene vil byrådet fortsette arbeidet med en langsiktig strategi for bedre overvannshåndtering i Oslo.

Trygg og velorganisert by

Byrådets mål:

- Trygge offentlige byrom
- Ha beredskap mot hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon
- God beredskap mot brann og uønskede hendelser

Tiltak:

- Iverksette tiltakene i belyningsplanen, og videreføre ordningen med Oslovakter for nærmiljøpatruljering.
- Styrke beredskapsfunksjonen for å møte utfordringer knyttet til sterk befolkningsveksten og sårbar infrastruktur.
- Prioritere brannsikring av omsorgsboliger, gamle bygårder og fredet bebyggelse.

Utfordringer for å nå byrådets mål

Trygg by

Oslo skal være en trygg og sikker by. Etableringen av Oslovakter har vært vellykket og byrådet viderefører ordningen også i 2014. Oslovaktene skal særlig operere om kveldene og nettene i helgene, og suppleres av vektorstøtte når det anses nødvendig. Grünerløkka, Tøyen og Grønland er prioriterte områder. Flere andre tiltak vil også bidra til en tryggere by. I tillegg til estetiske kvaliteter og miljøkvaliteter, er et viktig mål med belyningsplanen at den skal bidra til å gjøre byen tryggere. Byrådet etablerer en trygghetsindeks som i

første omgang skal gjennomføres i fem bydeler. Byrådet følger opp forslagene fra en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har anbefalt en rekke tiltak for å forebygge overfallsvoldtekter. Et utvidet nattbusstilbud er også et prioritert trygghetsskapende tiltak.

Byrådet vil også i 2014 styrke arbeidet med å tilrettelegge for trygge skoleveier med fokus på økt trafikk-sikkerhet for barn. Byrådet har satt i gang arbeidet med å kartlegge trafiksikkerhetstiltak på samtlige skoleveier i Oslo.

Beredskap

Befolkningsvekst og nye utfordringer med forventet ekstremvær legger økt press på nødetatene.

Byrådet styrker i 2014 beredskapsarbeidet mot hendelser som kan medføre alvorlige trusler mot kommunens innbyggere eller forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon. I 2013 ble det utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for Oslo kommune. Alle kommunens virksomheter skal utarbeide og oppdatere egne beredskapsplaner. Prioriteringer er å gi råd, veilede og føre tilsyn, samt gjennomføre øvelser slik at alle kommunens virksomheter med stor beredskapsmessig betydning har en øvet og kompetent organisasjon med oppdaterte og effektive planverk. Beredskapsplanverket i kommunale virksomheter og bydeler skal samordnes.

Oslo har mange utfordringer i arbeidet med brannvern og beredskap mot brann og andre ulykkeshendelser. Oslo er et kommunikasjonsknutepunkt og senter for mange viktige samfunnsfunksjoner. Risikobildet når det gjelder branner og ulykker er forholdsvis stabilt, til tross for at både befolkningen og bygningsarealet øker. Det er nødvendig å ta hensyn til ny risiko i det moderne samfunnet, som terror og viljestyrte handlinger.

Det regionale perspektivet er viktig. Brann- og redningsetaten samarbeider med nabobrannvesen for å styrke totalberedskapen i Oslo og sikre regionen en best mulig beredskap. Arbeidet med å påvirke utviklingen av nasjonal beredskap og regelverket innen brannvern og beredskap i tråd med de erfaringer som gjøres i Oslo fortsetter.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

MOS Miljø og samferdsel

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	3 986,8	3 847,5	3 827,2	3 815,0	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	3 986,8	3 986,8	3 986,8	3 986,8	3 986,8
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		42,8	41,7	40,6	39,4
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	3 986,8	4 026,6	4 025,5	4 024,4	4 023,3
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-35,4	-11,4	-121,4	-121,4
+/- Spesifiserte rammeendringer		95,0	100,0	103,0	103,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-22,3	-50,3	-67,1	-82,7
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		37,3	38,4	-85,5	-101,0
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		122,7	122,7	122,7	122,7
=ØKONOMIPLAN (brutto)	3 986,8	4 186,6	4 186,6	4 061,6	4 044,9
Salgs- og leieinntekter	-1 001,5	-1 091,3	-1 096,0	-1 094,0	-1 094,0
Refusjoner	-708,1	-716,3	-714,6	-741,6	-741,6
Overføringsinntekter	-28,5	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
=Sum driftsinntekter	-1 738,1	-1 819,6	-1 822,6	-1 847,6	-1 847,6
=ØKONOMIPLAN (netto)	2 248,7	2 367,0	2 363,9	2 214,0	2 197,3

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

0,9 % 1,0 % -2,1 % -2,5 %

Oppgaveendringer mellom sektorer

Endringen er i hovedsak knyttet til videreføring av sykkelprosjektet og overføring av saksforberedelse til klagenemnd for transportsaker fra kap.542 Bymiljøetaten til kap.120 Byrådsavdelingene.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Endringen er i hovedsak opprettelse av nytt kapittel 621 Vann- og avløpsetaten – næring m.v. samt teknisk justering mellom artsgrupper.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

På kap. 547 Oslo 2022 er det lagt inn ytterligere 22,0 mill. til søknadsprosess OL2022. Midlene til søknadsprosessen gjelder til og med 2015.

På kap. 542 Bymiljøetaten er det tatt ut 9,0 mill. til prosjektering av flerbrukshallene Årvoll og Korsvoll, Rustad skianlegg, Valle Hovin skøytehall og Cricketanlegg. Det er videre tatt ut 30,0 mill. som ble budsjettet som engangstiltak i 2013 og en reduksjon i 2014 på 16,0 mill. til asfaltering. I 2015-2017 vil budsjettet økes med de 16,0 mill.

Spesifiserte rammeendringer

På kap. 184 Beredskapsetaten er det lagt inn 4,0 mill. til styrking av etaten. På kap. 542 er det lagt inn 5,0 mill. til Oslovakter og 1,2 mill. til driftsfølggevirkning

diverse idrettsanlegg. På kap. 643 Renovasjonsetaten – næring er det lagt inn 25,9 mill. som en konsekvens av blant annet at Osloskolene har kommet inn som ny næringskunde. På kap. 645 Energigjenvinningsetaten - husholdning er det lagt inn 20,0 mill. som følge av oppstart biogassanlegget på Nes. På kap. 650 Brann- og redningsetaten er det lagt inn 5,0 mill. til styrking av brannsikkerhet. På kap. 711 Kjøp av transporttjenester er det lagt inn 31,0 mill. for å opprettholde kollektivtilbudet på 2013 nivå. På kap. 761 Sykkelprosjektet er det lagt inn 5,0 mill. til styrking av sykkelsetningen i Oslo.

Uspesifiserte rammeendringer

Sektorens andel av rammereduksjon er jevnt fordelt mellom sektorens etater.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling med 122,7 mill.

Salgs- og leieinntekter

På kap. 621 Vann- og avløpsetaten næring er det lagt inn 22,0 mill. i salgsinntekt. Dette er et nytt kapittel. På kap. 643 Renovasjonsetaten – næring er inntektene økt med 26,6 mill. som en følge av nye næringskunder og økte priser til næringskunder. På kap. 645 Energigjen-

vinningssetaten – husholdning er inntekten økt med 17,0 mill. som følge av økt inntekt på salg av biogass, fjernvarme og salg av plast.

Overføringsinntekter

På kap. 542 er inntektene redusert med 22,0 mill. som følge av mindre parkeringsinntekter. På kap. 643 Renovasjonsetaten - næring er inntektene økt med 14,0 mill. som følge av salg til Utdanningsetaten som ny næringskunde.

Netto driftsbudsjett per kapittel

		Beløp i 1000 kr			
Netto driftsbudsjett pr kapittel		Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
184	Beredskapsetaten (MOS)	6 246	6 224	6 245	6 208
542	Bymiljøetaten (MOS)	520 543	525 865	484 892	477 216
547	Oslo 2022 (MOS)	102 000	110 000	0	0
621	Vann- og avløpsetaten - næring m.v. (MOS)	0	0	0	0
643	Renovasjonsetaten - næring (MOS)	-2 673	-2 700	-4 422	-5 211
645	Energigjenvinningsetaten - husholdninger (MOS)	-91 301	-98 316	-92 563	-93 184
646	Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)	-147 666	-150 130	-153 058	-156 963
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	355 573	362 330	363 288	360 900
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	1 613 055	1 599 468	1 598 389	1 597 214
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	2 087	2 066	2 075	2 034
761	Sykkelprosjektet (MOS)	9 170	9 127	9 159	9 083
Sum Miljø og samferdsel, miljø (MOS)		2 367 034	2 363 934	2 214 005	2 197 297

Brutto investeringsbudsjett per kapittel

		Beløp i 1000 kr			
Brutto investeringsbudsjett		Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
542	Bymiljøetaten (MOS)	473 467	497 030	522 670	524 101
645	Energigjenvinningsetaten - husholdninger (MOS)	42 000	30 000	30 000	30 000
646	Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)	30 000	30 000	0	0
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	6 000	6 000	7 000	7 000
761	Sykkelprosjektet (MOS)	122 000	135 500	135 000	135 000
ØKONOMIPLAN (brutto)		673 467	698 530	694 670	696 101

Beredskapsetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
184 Beredskapsetaten (MOS)				
10	Lønn og sosiale utgifter	5 096	7 003	7 333
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	1 620	1 106	5 133
14	Overføringsutgifter	186	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	914	0	0
	Sum utgifter	7 816	8 109	12 466
16	Salgsinntekter	-5 921	-6 027	-6 220
17	Refusjoner	-555	0	0
18	Overføringsinntekter	-411	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-840	0	0
	Sum inntekter	-7 727	-6 027	-6 220
	Netto utgifter	88	2 082	6 246

1. Ansvarsområde

Beredskapsetaten har det overordnede ansvaret for beredskapsarbeidet i kommunen. Etaten skal sørge for at kommunens beredskapsmessige plikter i krig og fred blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Etaten skal bidra til at alle kommunale virksomheter er i best mulig stand til å møte ulykker, katastrofer og uønskede hendelser. Etaten skal gi veiledning til og føre tilsyn med alle kommunale virksomheters beredskapsarbeid.

Beredskapsetatens virksomhet styres av lov om særlige tiltak under krig, krigsfare og lignende forhold, lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), lov om helsemessig og sosial beredskap, lov om forsynings- og beredskapstiltak og lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven).

2. Situasjonsbeskrivelse

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Byrådet vedtok i 2013 en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for Oslo kommune. Sikkerhets- og sårbarhetsanalysen er en videreføring og oppdatering av tidligere analyser gjennomført for Oslo kommune. Lov og tilhørende forskrift om kommunal beredskapsplikt vedtatt henholdsvis i 2010 og 2011 legger betydelige føringer og krav til kommunens beredskapsarbeid, herunder utarbeidelse av sektorovergripende ROS-analyser. På bakgrunn av den gjennomførte ROS-analysen er det utarbeidet et overordnet risikobilde for Oslo kommune i tråd med Direktoratet for samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) sin nasjonale

risikobildemodell. Det vil være et fremtidig behov for å utarbeide ROS-analyser i forbindelse med klimaendringer og ekstremvær.

Planverk og øvelser

Beredskapsetaten sørger for at det overordnede beredskapsplanverket holdes oppdatert og er koordinert. Oslo kommunes overordnede beredskapsplanverk er koordinert med politiet. Etaten har fokus på øvelser og tilsyn slik at alle virksomheter med stor beredskapsmessig betydning for kommunen har en øvet og kompetent organisasjon med oppdaterte og effektive planverk. Etaten gjennomfører også øvelser for byrådet og det sentrale krisehåndteringsteamet i Rådhuset. Etaten bidrar aktivt til kompetanseheving for personell i kommunen.

Regionalt samarbeid

Beredskapsetaten deltar i internasjonale, nasjonale og regionale forum og nettverk. Etaten arrangerer beredskapsforum, der representanter fra kommunen, staten og politiet deltar og bidrar til koordinering av beredskapsplaner og erfaringsutveksling.

Beredskapsetaten involveres årlig i store nasjonale øvelser som Politiets øvelse, Lokal Rednings Sentral redningsøvelse for Oslo politidistrikts, Sivil-Nasjonal-Øvelse i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og andre store byomfattende øvelser.

Beredskapsetaten deltar i et nordisk beredskapssamarbeid med årlige møter mellom beredskapsansvarlige i de fem nordiske hovedstedene. Etaten har også deltatt

på vegne av Oslo kommune i det EU initierte PROCAPITES-prosjektet mellom 31 europeiske hovedsteder.

Systemer

Oslo kommune har innført en robust sambandsreserve i krisehåndteringsledelse ved å innføre TETRA-apparater til politisk og administrativ toppledelse, bydelene og beredskapsrelaterte virksomheter i kommunen. Det er innført et Web basert krisestøtteverktøyet. Det er også etablert SMS-varslings til alle definerte kontakter i kommunens krisehåndteringsteam. Kommunen kan dermed gjennomføre rask varslings og stor mobilisering når en krise inntreffer.

Tilfluktsrom

Beredskapsetaten forvalter og leier ut 8 offentlige tilfluktsrom i byen. Kommunen har også vedlikeholdsansvaret. Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse av tilfluktsrommene. I årene fremover vil det være behov for vedlikehold og oppgradering av tilfluktsrommene.

Utfordringer

Forskriften til sivilbeskyttelsesloven ble vedtatt i 2011 og en veileder til loven ble vedtatt februar 2012. Loven gir beredskapsetaten utfordringer med implementering, oppfølging og tilsyn av de krav som stilles til kommunen generelt og virksomheten spesielt når nå kommunen har et beredskapsansvar innenfor hele sitt geografiske område.

Beredskapsetaten registrerer en økende interesse og pågang fra kommunens virksomheter vedrørende sikkerhet, beredskap og krisehåndtering. Generell informasjon og veiledningsmaterie ligger på etatens nettsider.

3. Mål

- Samordne beredskapsplanverket innenfor alle kommunens virksomheter
- Øke frekvensen av tilsyn og øvelser overfor virksomheter med samfunnskritisk tjenesteproduksjon
- Øke kompetansenivået innen beredskap for nøkkelpersonell i kommunes virksomheter

- Bidra til å sikre implementering av Sikkerhetsloven i kommunale virksomheter
- Oslo kommunes tilfluktsrom skal forvaltes miljø- og kostnadseffektivt

4. Strategier og tiltak

Byrådet anser det som nødvendig at Oslo kommune styrker beredskapsfunksjonen og administrasjon for å imøtekomme lovpålagte krav. Ved å styrke beredskapsfunksjonen vil kommunen være bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer knyttet til miljø, sterk befolkningsvekst, sårbar infrastruktur og alvorlige uønskede hendelser.

Etaten vil videreføre arbeidet med å øke kompetansenivået på beredskapsarbeid for nøkkelpersonell i kommunen. Det skal legges spesiell vekt på øving av ledelsesapparatet, som det sentrale krisehåndteringsteamet og de lokale krisehåndteringsstabene i bydelene og virksomhetene.

Alle virksomheter i Oslo kommune med beredskapsmessig betydning for kommunen skal ha en øvet og kompetent organisasjon med oppdatert og effektivt planverk. Planverkene skal være samordnet og koordinert med andre kommunale virksomheter og med politi, Fylkesmann og andre aktuelle samarbeidspartnere. For at Oslo kommune skal framstå som enhetlig er det viktig at Beredskapsetaten følger opp og støtter virksomhetene i dette arbeidet, samt legger føringer for utforming, gjennomføring og kvalitet.

I ROS-analyser og beredskapsplanverk skal klimaendringer og ekstremvær vurderes. Kommunens tilfluktsrom skal i fredstid leies ut med en pris som reflekterer markedet

5. Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet foreslår å øke driftsbudsjettet med 4,0 mill. Midlene skal benyttes til styrking av beredskapsarbeidet i Oslo kommune.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,16 mill.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
184	Beredskapsstaten (MOS)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	454	0	0
04	Overføringsutgifter	74	0	0
	Sum utgifter	528	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-74	0	0
	Sum inntekter	-74	0	0
	Netto utgifter	454	0	0

Bymiljøetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
542	Bymiljøetaten (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	430 149	462 889	494 805
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	769 838	772 163	740 473
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	77 973	67 475	69 022
14	Overføringsutgifter	238 532	151 035	142 079
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	476 824	0	0
	Sum utgifter	1 993 316	1 453 562	1 446 379
16	Salgsinntekter	-290 552	-485 102	-494 904
17	Refusjoner	-583 620	-429 051	-418 909
18	Overføringsinntekter	-44 837	-28 523	-12 023
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-420 744	0	0
	Sum inntekter	-1 339 754	-942 676	-925 836
	Netto utgifter	653 563	510 886	520 543

1. Ansvarsområde

Bymiljøetaten har forvaltningsansvar for Oslos andel av Marka, friområder, badestrender, elvekanter, veier, torg, møteplasser og kommunale parkeringsplasser. Etaten sørger for at byrommet fremstår som ryddig. Dette gjøres gjennom renhold, beplantning i parker, belysning, vedlikehold av gater, veier, turveier og broer. Etaten har videre ansvar for å tilrettelegge for idrett og friluftsliv, kulturlandskapspleie og skogsdrift i Marka, vedlikeholdsansvar for øyene i fjorden, egen planteskole og ansvar for Bogstad gård.

Etaten har ansvar for mange viktige miljøoppgaver. Etaten har en pådriverrolle og er koordinator for implementering av gode miljøløsninger og bidra til å synliggjøre Oslo kommunes miljøarbeid både nasjonalt og internasjonalt.

Etaten er videredelegert kommunens myndighet etter en rekke lover og forskrifter. Dette gjelder friluftslvsloven, miljøinformasjonsloven, viltloven, hundeloven, lakse- og innlandsfiskeloven, forurensningsloven, motorferdselsloven, jordloven, vassdragsloven, skogbruksloven, odelsloven, konsesjonsloven, vegloven, vegtrafikkloven, yrkestransportloven etc. I tillegg er etaten

videredelegert myndighet til å håndheve deler av politivedtekten for Oslo.

2. Situasjonsbeskrivelse

Dette er viktig å sikre god fremkommelighet for gående, syklende, kollektivtrafikk, varetransport og utrykningskjøretøy. Bymiljøetaten arbeider derfor kontinuerlig med trafikksikkerhetstiltak, vedlikehold og oppgraderinger av det kommunale veinettet. Etaten har ansvaret for kollektivtiltak på kommunal vei, trikkeholderplasser og utbyggingen av kommunens del av hovedsykkelveinettet. Oslo kommune er i vegtrafikkloven gitt myndighet til å håndheve og regulere parkering på offentlig gategrunn. Dette arbeidet utføres av Bymiljøetaten. Det gjennomføres daglig kontroll av eiendommer vinterstid for å avdekke fare for ras av snø og is fra tak. Etaten fører også kontroll med at rasavvisere ikke står ute lenger enn tillatt. Videre kontrolleres det at piggdekkgebyr er betalt, og uregistrerte kjøretøy på gateplan blir fjernet. Oslovakten i Bypatruljen skal bidra til å skape trygge byrom med sin tilstedeværelse i byen.

Bymiljøetaten er kommunens kompetansesenter på miljøområdet, og ivaretar mange av kommunens klimaa- og miljøoppgaver. Viktige arbeidsområder er blant annet klimatilpasning, reduksjon av klimagassutslipp, Grønn kommune, luftkvalitet, støy, forsøpling, vassdrag og naturmangfold. Etaten overvåker miljøtilstanden, oppdaterer og sammenstiller miljøfakta, formidler miljøinformasjon og varsler innbyggerne når det oppstår høye forurensningsnivåer. Etaten påser at klima, miljø, natur, grøntstruktur og friluftsliv ivaretas på en hensiktsmessig og fremtidsrettet måte i byutviklingen. Etaten skal være kommunens pådriver for gode miljøløsninger. Dette gjøres blant annet gjennom videreutvikling av Miljøportalen og Oslogogreen.no samt arrangementene Oslo miljøfestival og Mobilitetsuka.

Bymiljøetaten arbeider for å bedre folkehelsen gjennom å tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet. Idretten er den største frivillige sektoren i byen. Oslo Idrettskrets er kommunens idrettsråd, og viktigste samar-

beidspartner i arbeidet med å legge til rette for idrettsaktivitet i byen. Etaten har ansvar for å ivareta kommunens satsing på idrett. Etaten forvalter en rekke idrettsanlegg som blant annet idrettshaller, bad, fotballbaner, friidrettsanlegg, skøytebaner langrennsanlegg og hopp-anlegg. Etaten arbeider også med å tilrettelegge for den uorganiserte idretten gjennom opparbeidelse av mindre nærmiljøanlegg som skateanlegg, streetbasketbaner, skiløyper og turveier i kommunens skoger og parker. I tillegg har etaten driftansvaret for Holmenkollen nasjonalarena som er et fullverdig anlegg av høy standard for topp- og breddeidrett. Det nye breddeanlegget med 4 rekrutteringsbakker for hopp og om lag 5 km asfaltert rulleskitrasé bidrar til aktivitet året rundt.

En stor utfordring for etaten er den kraftige befolkningsveksten i Oslo kommune. Prognoser for befolkningsfremskrivninger tyder på at Oslo vil ha en befolkning på vel 830 000 innbyggere i 2030. Dette vil legge et stadig større press på etatens tjenesteproduksjon.

3. Mål

Bymiljøetaten bidrar til følgende mål:

- Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby
- Redusere Oslos klimagassutslipp med 50 % innen 2030 i forhold til 1991-nivå
- God luftkvalitet og rent vann
- Forvalte Oslos biologiske mangfold og kulturlandskap på en bærekraftig måte
- Prioritering av klimanøytrale transportløsninger
- Enkelt og trygt å gå og sykle i Oslo
- Brukervennlige, rene og godt vedlikeholdte byrom
- God tilgang til grøntområder og anlegg for idrett, rekreasjon og fysisk aktivitet
- Trygge offentlige byrom
- Ha beredskap mot hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon
- Effektive og brukerorienterte tjenester

Måltall for: Kap. 542 Bymiljøetaten	Måltall 2014
Antall tonn reduserte klimagassutslipp ved utfasing av oljefyr med støtte fra Klima- og energifondet (CO2-ekv)	11 500
Antall døgnoverskridelser svevestøv (PM10)*	<10
Andel innbyggere som er svært/ganske fornøyd med ryddighet og renhold av byrommene	50 %
Andel innbyggere som er svært/ganske fornøyd med rekreasjons- og idrettsmuligheter i Oslo	70 %
Antall besøk i kommunale bad forvaltet av Bymiljøetaten	780 000
Andel innbyggere som er svært/ganske fornøyd med hvordan området de bor i fremstår	80 %
Andel universielt utformede holdeplasser (UU-standard)	17 %
Økning i reisehastighet for buss og trikk i 2014 (fra 2012)	10 %
Totalt antall ladestasjoner for el-biler etablert av Bymiljøetaten	900

* Svevestøv måles ved 24-timers middelerdi for PM10. Forurensingsforskriftens grenseverdi er 50 µg/m3 og maksimalt 35 overskridelser, nasjonalt mål er maksimalt 7

4. Strategier og tiltak

Etaten er kommunens kompetansesenter på miljø og har en pådriverrolle overfor alle kommunale virksomheter. Arbeidet med å få alle kommunens virksomheter miljøsertifisert og fokusert på Grønn mobilitet videreføres. De nye miljøkravene til drosjenæringen skal følges opp. Etaten har ansvaret for utformingen av Oslos søknad til European Green Capital. Søknaden sendes inn høsten 2013, og i løpet av 2014 utarbeides det forslag til hvilke aktiviteter Oslo skal satse på frem mot 2016, dersom Oslo blir nominert. Videre vil etaten arrangere Oslo miljøfestival og Mobilitetsuka. Når det gjelder arbeidet med luftkvalitet vil det i løpet av 2014 bli utarbeidet en revidert tiltaksutredning for luftkvalitet for Oslo kommune. Etaten er også en bidragsyter i arbeidet med energistrategi for Oslo "E2014" som Energigjenvinningsetaten har fått ansvaret for.

Etaten er videredelegert løyvemyndighet etter yrkes-transportlova og har dermed en stor del av ansvaret for drosjenæringen i Oslo. Dette innebærer blant annet utstedelse og tilbakekall av drosjeløyver, behandling av overganger mellom drosjesentraler samt generell oppfølging og kontroll av løyvehavere og drosjesentraler. Den 15.05.2013 vedtok bystyret ny lokal drosjeforskrift for Oslo kommune. Forskriften innebærer en rekke nye regler for drosjenæringen, blant annet lempeligere overgangsregler, strengere regler for opprettelse av sentraler, miljøkrav, strengere melde- og rapporteringsplikter til løyvemyndigheten mv. Som delegert løyvemyndighet er det Bymiljøetatens oppgave å følge opp forskriften. Videre har Bymiljøetaten ansvaret for gjennomføringen av forskriften overfor drosjenæringen, samt iverksettelsen av en rekke nye prosesser og rutiner.

I 2013 startet Bymiljøetaten og Ruter et samarbeid om gjennomføring av tiltak for å bedre fremkommeligheten for kollektivtransporten gjennom "Kraftfulle frem-

kommelighetstiltak". Dette samarbeidet fortsetter i 2014 med blant annet planlegging og prosjektering av tiltak i sentrum som toveis trikk i Prinsens gate, buss-trase i Tollbugata, Storgata og Bispegata. I 2014 vil etaten sette i gang oppgradering av Olav Vs gate. Arbeidet med å redusere antall biler i Oslo sentrum skal videreføres. Det skal opprettes 200 nye ladestasjoner for el-biler i 2014.

Oslo skal være en ren og trivelig by. Dette krever et tett samarbeid med byens etater, byens befolkning, bydelene, frivillige organisasjoner og næringsliv. Etaten arbeider målrettet med å skape gode samarbeidsformer mellom både offentlige og private aktører for å bidra til en ren by. Gjennom Ruskenaksjonene bidrar Oslos innbyggerne for en renere, ryddigere og triveligere by. Ruskenaksjonene bygger på dugnadsånden hos enkeltmennesker, borettslag, sameier, hagelag, barnehager, skoler, organisasjoner og næringslivet. Utover de årlige aksjonene legger rusken vekt på synlighet, tilstedeværelse og forbyggende arbeid i byen. Byrådet viderefører Stopp Tagging-kampanjen som legger vekt på forebyggende aktiviteter og fjerning av tagging på kommunale bygg. Etaten er også i ferd med å utarbeide standarder for skjøtsel, renhold og vedlikehold innenfor etatens forvaltningsområder.

Etaten har ansvaret for at det innføres beboerparkering i de bydelene som har vedtatt at denne ordningen skal innføres. Beboerparkering er en løsning hvor beboere i en bydel kan få tilgang til en fleksibel gateparkeringsplass mot betaling. Hensikten med beboerparkering er å sikre best mulig tilgjengelighet til offentlige parkeringsplasser for beboere i bydelene. I løpet av 2014 vil det bli utviklet et kundebehandlingssystem som gjør det enkelt og raskt å søke om beboerparkering. Systemet skal testes i de områdene som har prøveordning.

Oslo kommune har en rekke attraktive byrom som det er et ønskelig at brukes til aktiviteter til glede for byens

innbyggere og gjester. Samtidig skal områdene være tilgjengelige for allmennheten, og aktiviteter må vurderes i forhold til arealenes tåleevne. Gjennom en egen arrangementsavdeling i etaten har det blitt enklere for alle som ønsker å ha store og små arrangementer i Oslo. Etaten har fokus på bedre tilrettelegging for arrangementer og aktiviteter. En viktig oppgave for kommende budsjettår er å sørge for forenklete søknadsprosesser, færre kontaktpunkter og at byen blir mer oversiktlig som arrangementsarena.

Frivillig arbeid innen idretten er helt avgjørende for at Oslo skal etterleve målsettingen om å være en sporty by. Byrådet legger vekt på å videreutvikle samarbeidet med Oslo idrettskrets og andre frivillige aktører. Det skal legges vekt på en jevnlig dialog om hvordan anlegg skal drives, hvilke behov det er for nye anlegg, fremdrift for nye anlegg og vedlikehold av eldre anlegg.

Holmenkollen er et anlegg som har en spesiell status og posisjon både i Oslo og landet forøvrig. Det arbeides derfor med å påse at Holmenkollen nasjonalanlegg forvaltes og driftes slik at de nasjonale verdiene i anlegget ivaretas og videreutvikles. I 2016 skal Holmenkollen være arena for VM i skiskyting. Oslo kommune har påtatt seg vertskapsansvaret og skal stille Holmenkollen nasjonalanlegg for skiskyting til disposisjon for arrangementet. Byrådet vil komme tilbake til tilleggsinnstillingen med innspill på eventuelle investeringer som er nødvendig for å avholde VM i skiskyting.

Byrådet viderefører ordningen med Oslovakter. Dette er en ordning som skal bidra til å gjøre Oslo til en trygg by. Oslovaktene skal være fleksible og serviceorienterte, og skal kunne brukes på ulike områder etter behov.

Tiltak som bidrar til en lys, trivelig og vakker by vil også bidra til en trygg by. Etaten vil derfor i samarbeid med relevante offentlige og private aktører igangsette arbeidet med å gjennomføre belyningsplanen i løpet av 2014. Målsettingen med belyningsplanen for Oslo sentrum er å bidra til større sikkerhet og trygghet innenfor de områdene hvor offentligheten ferdes. Bedre

belysning vil også bidra til å øke fremkommeligheten og trafikksikkerheten i Oslo sentrum.

Bymiljøetaten er aktivt involvert i det pågående sikringsarbeidet i tilknytning til regjeringskvartalet, Storting og Kvadraturen. Etaten skal samtidig sørge for at de sikringstiltakene som gjennomføres ivaretar målsetting om å legge til rette for et levende sentrum med god fremkommelighet for gående, syklende og kollektivtrafikken.

Det arbeides for å gjøre det trygt å ferdes både som fotgjenger, syklist og bilist i Oslo. I 2014 vil arbeidet med å sikre skoleveier for barn og unge prioriteres. Det er foretatt en grundig kartlegging av behovet for trafikksikkerhetstiltak på skoleveier i samarbeid med Utdanningsetaten. Dette materialet vil bli bearbeidet i løpet av 2014, og det vil bli fremmet forslag om hvilke tiltak som bør prioriteres.

Etaten arbeider kontinuerlig med å forenkle og effektivisere dialogen med kundene. I 2014 skal arbeidet med å motta og behandle henvendelser i nye kanaler forsterkes. Det skal satses på forenklete skjemaer på web og mobil, og utvikling og forbedring av meldingstjenester. Etaten har et eget kundesenter som svarer på henvendelser fra publikum. I forbindelse med den planlagte relokalisering av etaten høsten 2015 skal det i løpet av 2014 fortas en vurdering av hvordan et nytt miljøorientert informasjonssenter skal integreres i etatens virksomhet. Det vil legges stor vekt på at publikum får god service og relevant informasjon. I planleggingsarbeidet skal etaten vurdere tilgjengelighet og bruk av ny teknologi i opp mot behovet for et fysisk senter som krever at publikum må oppsøke etatens lokaler.

Byrådet vil arbeide videre med veivedlikehold som blant annet oppgradering av gater og veier ved gjennomføring av kollektiv- og sykkel- og gateoppustings tiltak, som Bogstadveien, Torggata, Sognsveien, Tveitveien og Olav Vs gate.

Bymiljøetatens ramme omfatter avsetning for tilskudd på 63,9 mill. til følgende:

	<i>Vedtatt budsjett 2012</i>	<i>Vedtatt budsjett 2013</i>	<i>Forslag 2014</i>
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets	38 000 000	38 735 000	39 857 000
Seniorprosjektet OIK	2 000 000	2 000 000	2 200 000
Idrett og utfordring OIK	1 300 000	1 300 000	1 500 000
Storbyarbeidet OIK	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Norway Cup	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Sommerpatruljen OIK	350 000	350 000	400 000
EKT	300 000	300 000	300 000
Hageformål	104 000	104 000	104 000
Oslofjordens Friluftsråd (OF)	1 915 000	2 150 418	3 439 260
Oslo og Omland Friluftsråd (OOF)	1 217 000	1 217 000	1 242 158
Østensjøvannets venner	100 000	100 000	150 000
Oslo Elveforum	150 000	150 000	190 000
Maridalens venner	800 000	800 000	850 000
Dyrebeskyttelsen Oslo/Akershus	250 000	250 000	250 000
Norsk Naturarv	750 000	750 000	750 000
Tilskudd større idrettstiltak og andre organisasjoner	2 211 000	1 476 000	1 600 000
Tilskudd Oslomarkas fiskeadministrasjon	305 642	305 642	305 642
Superrusken Grorudalen	100 000	100 000	100 000
Skjærgårdstjenesten	885 000	912 082	912 082
Tilskudd til friluft- og naturvernorganisasjoner	1 000 000	1 000 000	1 150 000
Half-pipe Wyller			500 000
Redningsselskapet - redningsskøyta "Uni Oslofjord"			100 000
Oslo Winter Festival			2 000 000
Samlet tilskudd	57 737 642	58 000 142	63 900 142

Forskrift om tilskudd til friluft- og naturvernorganisasjoner vil bli utvidet til også å omfatte idrettsorganisasjoner. Bymiljøetaten har ansvaret for å administrere ordningen med tilskudd til friluft- og naturvernorganisasjoner, som innebærer at tilskuddsordningen hvert år skal kunngjøres i dagspressen og på Oslo kommunes internettsider.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 28,8 mill.

Det skal være et tilbud om istid i ishall gjennom hele året etter avtale med idrettskretsen. I tillegg skal åpningstidene på utebad utvides.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
542	Bymiljøetaten (MOS)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	639 678	621 232	473 467
03	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	5	0	0
04	Overføringsutgifter	57 952	0	0
	Sum utgifter	697 635	621 232	473 467
06	Salgsinntekter	-45 130	0	0
07	Refusjoner	-33 528	-41 850	-44 847
08	Overføringsinntekter	-10 001	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-57 917	-81 462	0
	Sum inntekter	-146 575	-123 312	-44 847
	Netto utgifter	551 060	497 920	428 620

1. Tabell 1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

542 Bymiljøetaten (MOS)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
	Friluftsliv:								
108 015	Skogavgiftsfondfinansiert tiltak			320	320	320	320		Løpende
109 011	Diverse mindre prosjekter			6 350	6 350	6 350	6 350		Løpende
109 012	Utstyr, transportmidler, maskiner			2 000	2 000	2 000	2 000		Løpende
	Idrett:								
106 025	Diverse mindre prosjekter			5 000	5 000	5 000	5 000		Løpende
107 041	Maskiner/biler/utstyr IDR			2 000	2 000	2 000	2 000		Løpende
112 035	Idrettsprosjekter diverse			10 000	50 000	50 000	50 000		
	Samferdsel:								
107 001	Ensjø-prosjektet			36 000	51 000	51 000	61 000		Løpende
108 030	Utredning / prosjekter			10 150	6 000	6 000	6 000		Løpende
108 033	Parkeringsautomat./parkometre			3 200	3 200	3 200	3 200		Løpende
108 034	Opparbeidelse p-plasser			1 500	1 500	1 500	1 500		Løpende
108 035	Utstyr, transportmidler, maskiner			900	900	900	900		Løpende
111 021	Trikk - Dronning Eufemias gate	256 000	105 000	81 000	57 000	13 000	0	0	1/11 - 4/16
112 001	Diverse trafikkssikkerhet			35 105	25 400	25 400	25 400		Løpende
112 002	Kollektivprioriteringer			170 806	171 700	239 340	242 340		Løpende
112 024	Bedre gate og parkbelysning - krim.bekjempelse			13 000	13 000	15 000	15 000		
113 005	Program Gateopprustning			50 000	50 000	50 000	50 000		Løpende
113 006	Aksjon skolevei			8 500	8 500	8 500	8 500		Løpende
113 007	Støy og luftforurensing			8 355	8 500	8 500	8 500		Løpende
113 008	Trafikksanering/fartssoning			3 000	3 000	3 000	3 000		Løpende
113 009	Universiell utforming			10 660	10 660	10 660	10 660		Løpende
113 010	Mindre utbedringer			15 621	21 000	21 000	22 431		Løpende
	Sum investeringsutgifter			473 467	497 030	522 670	524 101		
	Finansiering:								
106 025	Diverse mindre prosjekter	Tilskudd fra andre		-500	-500	-500	-500		
107 001	Ensjø-prosjektet	Refundert inv.mva.		-3 300	-3 300	-4 000	0		
107 001	Ensjø-prosjektet	Tilskudd fra andre		-21 000	-54 000	-49 000	-79 000		
107 041	Maskiner/biler/utstyr IDR	Refundert inv.mva.		-400	-400	-400	-400		
108 030	Utredning / prosjekter	Refundert inv.mva.		-150	-150	-150	-150		
109 011	Diverse mindre prosjekter	Tilskudd fra staten		-5 350	-5 350	-5 350	-5 350		
109 011	Diverse mindre prosjekter	Tilskudd fra andre		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
109 012	Utstyr, transportmidler, maskiner	Refundert inv.mva.		-400	-400	-400	-400		
112 001	Diverse trafikkssikkerhet	Refundert inv.mva.		-2 105	-1 400	-2 000	-2 000		
112 002	Kollektivprioriteringer	Refundert inv.mva.		-3 906	-4 000	-4 000	-4 000		
112 024	Bedre gate og parkbelysning - krim.bekjempelse	Refundert inv.mva.		-2 600	-2 600	-3 000	-3 000		
112 035	Idrettsprosjekter diverse	Refundert inv.mva.		-2 000	-10 000	-10 000	-10 000		
113 006	Aksjon skolevei	Refundert inv.mva.		-500	-500	-500	-500		
113 007	Støy og luftforurensing	Refundert inv.mva.		-355	-500	-500	-500		
113 009	Universiell utforming	Refundert inv.mva.		-660	-660	-660	-660		
113 010	Mindre utbedringer	Refundert inv.mva.		-621	-621	-621	-621		
	Sum kapittel finansiering			-44 847	-85 381	-82 081	-108 081		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			428 620	411 649	440 589	416 020		

Idrettsprosjekter diverse

Byrådet vil i 2014, med investeringsmidler som er overført fra 2013, starte bygging av ny turnhall på Leirskallen. Videre vil det bygges ny kunstgressbane (7-bane) ved Grefsen skole, nytt servicebygg på Ekeberg som vil være tilgjengelig for alle brukere på Ekebergsletta. Videre vil det bli rehabilitert 3 kunstgressbaner, Bjørndal, Grefsen stadion og Voldsløkka.

Ensjøprosjektet

Gjennomføringsorganisasjonen for utbygging av tek

nisk og grønn kommunal infrastruktur på Ensjø er lagt til Bymiljøetaten.

Belysningsplanen

Det er i 2014 avsatt 13,0 mill. til videreføring av denne planen og 56,0 mil. i økonomiplanperioden.

Program gateopprustning

Byrådet foreslår at arbeidene i Olav Vs gate starter i 2014 med fullføring i 2015. Videre foreslås det at arbeidet i Nedre Voll gate og Øvre Slottsgate startes i 2014.

Trafikksikkerhet, herunder Aksjon skolevei

Byrådet prioriterer utbedring av ulykkespunkter og ulykkesutsatte kryss samt tiltak for å sikre skoleveier. Bymiljøetaten ferdigstiller i 2014 en kartlegging av behov for trafikksikkerhetstiltak på alle skoleveier i Oslo. Kartleggingen vil være et viktig grunnlag for videre prioriteringer av tiltak. For øvrig vil blant annet løsninger og forslag for Rødbergveien, Tuengen Allé og Ulsrudveien, opphøyd gangfelt i Økernveien ved Hasle skole samt signalregulering av kryss ved Nye Bjørnsletta skole, prioriteres i 2014.

Trikk Dronning Eufemias gate

Arbeidet er startet opp i 2013 og vil ferdigstilles i løpet av 2014. I tillegg vil det igangsettes arbeid i Prinsens gate som en følge av Dronning Eufemias gate.

Kollektivprioriteringer

Det foreslås en ramme på ca. 170,0 mill. til kollektivtiltak i 2014. Byrådet prioriterer kraftfulle fremkommelighetstiltak, og Solli plass. I 2014 vil byrådet prioritere oppgradering av gater og veier ved gjennomføring av kollektiv- og sykkel- og gateopprustningstiltak, som Bogstadveien, Sognsveien.

Oslo 2022

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
547 Oslo 2022 (MOS)				
10 Lønn og sosiale utgifter	4 478	0	0	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	39 338	80 000	102 000	
14 Overføringsutgifter	5 043	0	0	
Sum utgifter	48 858	80 000	102 000	
16 Salgsinntekter	-2	0	0	
17 Refusjoner	-4 357	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-19	0	0	
Sum inntekter	-4 378	0	0	
Netto utgifter	44 480	80 000	102 000	

1. Ansvarsområde

Oslo 2022 har ansvaret for å utarbeide søknad om å få De olympiske og paralympiske vinterleker til Oslo i 2022 i tråd med bystyrets vedtak i sak 156/12 Olympiske leker/Paralympics 2022 – Utarbeidelse av søknad av 06.06.2012, ref byrådssak 65/12 av 03.05.2012, og bystyrets vedtak i sak 165 Olympiske og Paralympiske vinterleker i Oslo 2022 – Søknad om statsgaranti, ref byrådssak 68 av 25.04.2013.

2. Situasjonsbeskrivelse

De olympiske og paralympiske vinterleker er det største vintersportsarrangement som gjennomføres. Søknadsarbeidet er omfattende og krevende. Ut fra oppgavens omfang, iboende utfordringer og betydningsfullhet valgte byrådet å opprette en midlertidig etat til formålet. Oslo 2022 ble etablert ved byrådsvedtak av 12.06.2012, sak 1052.1/12 Utarbeidelse av søknad om OL/PL til Norge i 2022 – Etablering av midlertidig etat.

Søknadsprosessen er delt i tidsfaser med utarbeidelse av flere søknader. Den første fasen gjaldt statsgaranti

og statsstøtte. Søknaden ble overlevert Kulturdepartementet 19.06.2013 av de to søkerorganisasjonene Oslo kommune og Norges idrettsforbund. Samarbeidskommunene Drammen, Lørenskog, Lillehammer, Øyer og Ringebu har sluttet seg til søknaden. Konseptvalgutredningen som lå til grunn for bystyrets beslutning om å sende søknad om statsgaranti, kvalitetssikres i løpet av 2. halvår 2013 i henhold til statens kvalitetssikringsregime, og skal etter planen kunne behandles av Stortinget høsten 2014.

Den andre fasen omfatter to søknader til IOC, den første med frist 14.03.2014. Søknaden skal gi grunnlag for en teknisk analyse og grovsortering av søkerbyer. IOC velger 3-4 kandidatbyer i juli 2014. Kandidatbyene sender en ny søknad som inneholder en mer detaljert beskrivelse av konsept og løsninger. Søknaden skal inneholde en rekke garantier fra søkerbyen og statlige myndigheter, herunder statsgaranti, for gjennomføring av lekene. Frist for denne søknaden er satt til januar 2015. Endelig valg av vertsby foretas på IOC's kongress 31.07.2015.

3. Mål

- Første søknad til IOC skal ha den kvalitet som kreves for å kunne bli valgt som kandidatby
- Andre søknad til IOC skal ha en kvalitet som tilsier at Oslo kan vinne konkurransen med andre kandidatbyer

4. Strategier og tiltak

Oslo 2022 skal videreutvikle konseptet Games in the City i tråd med byrådssak 68/13, og for å sikre optimaliserte løsninger for landsbykonseptene, idrettsarenaene og nødvendige infrastrukturtiltak.

Oslo 2022 skal videreutvikle temaene i de 11 kapitlene som første søknad i henhold til 2022 Candidature Acceptance Procedure skal inneholde, for å sikre at IOCs krav til søknaden imøtekommes på en best mulig måte.

Oslo 2022 skal vektlegge arbeidet med nødvendige plan- og reguleringsprosesser for å sikre realiserbare løsninger innen de gitte frister og i samsvar med andre eksisterende planer.

Oslo 2022 skal utforme et informasjons- og promoteringsprogram for å sikre forankring av og oppslutning om søknaden nasjonalt, og for å styrke kjennskapen til Oslos konsept og synliggjøre Oslo som søkerby og eventuelt kandidatby internasjonalt.

Vann og avløpsetaten – Næring**Driftsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
621	Vann- og avløpsetaten - næring m.v. (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	0	0	1 000
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	21 400
	Sum utgifter	0	0	22 400
16	Salgsinntekter	0	0	-22 400
	Sum inntekter	0	0	-22 400
	Netto utgifter	0	0	0

1. Ansvarsområde

Næringskapitlet er opprettet for å holde salg av vann og avløpstjenester til andre kommuner enn Oslo utenfor selvkostkapitlet. Overskudd/fortjeneste på salg av disse tjenestene går til drift/vedlikehold av fontener og dammer.

Fra 1.1.2013 overtok Vann- og avløpsetaten ansvaret for 37 damanlegg og 55 fontener som tidligere ble forvaltet av Bymiljøetaten. De fontenene som bydelen har ansvaret for ligger fortsatt under bydelene.

Vann- og avløpsetaten skal sørge for at dammene tilfredsstiller kravene i damsikkerhetsforskriften. Forskriftens formål er å fremme sikkerhet ved vassdragsanlegg og forebygge skade på mennesker, miljø og eiendom.

Byens vannfontener skal til enhver tid ha en sikker og funksjonell vanntilførsel. Vann- og avløpsetaten har

ansvaret for de vanntekniske løsningene frem til fontenen.

2. Situasjonsbeskrivelse

Mange av byens dammer tilfredsstiller ikke kravene i damsikkerhetsforskriften. Dette skyldes blant annet strengere krav i den nye forskriften som trådte i kraft i 2010.

3. Mål

- Styrke arbeidet med rehabilitering av fontener
- Klager fra publikum vedrørende sikkerhet knyttet til damanlegg skal reduseres

4. Strategier og tiltak

Dammene skal tilfredsstille kravene i damsikkerhetsforskriften, og sikres slik at de ikke er til fare for allmennheten. Videre skal fontenene være operative og istandsettes slik at de bidrar til det visuelle inntrykket de var tiltenkt.

Vann- og avløpsetaten skal gjennomføre tilstandsvurdering av dammene og fontenene. Basert på tilstanden

til anleggene skal det lages vedlikeholds- og rehabiliteringsplaner.

Renovasjonsetaten – næring

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
643	Renovasjonsetaten - næring (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	17 744	20 271	28 177
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	41 194	31 309	59 383
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	15 493	13 456	17 297
14	Overføringsutgifter	11	14	13
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	5 210	0	0
	Sum utgifter	79 652	65 050	104 870
16	Salgsinntekter	-80 702	-66 790	-93 529
17	Refusjoner	-442	0	-14 014
18	Overføringsinntekter	-46	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 210	0	0
	Sum inntekter	-86 400	-66 790	-107 543
	Netto inntekter	-6 748	-1 740	-2 673

1. Ansvarsområde

Renovasjonsetaten – næring skal sikre et godt avfalls- håndteringstilbud for mindre næringsdrivende. Tilbudet skal være serviceorientert og tilrettelagt for næringsdrivende med mindre mengder avfall. Etaten har ansvaret å avslutte deponiene på Grønmo.

2. Situasjonsbeskrivelse

Renovasjonsetatens tjenester rettet mot mindre næringsdrivende omfatter innsamling av rest- og papiravfall samt matavfall og plastemballasje og mottak av farlig avfall. Etaten har også ansvar for etterdrift av Grønmo avfallsdeponi. Fra 1. juli 2009 har det vært forbudt å deponere biologisk nedbrytbart avfall. Dette innebærer at avfall som tidligere gikk til deponi, nå må behandles på andre måter. Selv om Grønmo deponiet nå er stengt har etaten fortsatt oppgaver tilknyttet håndteringen av utslipp av metangass og sigevann fra deponiet. Klimagassutslippene fra deponiet forventes likevel å avta gradvis med årene ettersom tidligere deponert organisk avfall gradvis brytes ned.

I forbindelse med avviklingen av Grønmo i 2004 opphørte etatens inntektskilder tilknyttet deponiet. For å sikre den lovpålagt etterdrift av deponiet har Oslo kommune ivarettatt kravet om finansiell sikkerhet for

etterdrift i minst 30 år. Dette gjøres ved at bykassen årlig stiller en finansiell garanti.

Renovasjonsetaten er ansvarlig for henting av avfall fra Oslos grunnskoler. Avtalen trådte i kraft i 2013 og omfatter 11 avfallsfraksjoner. Ordningen medfører en økning i antall tonn avfall til forbrenning fra om lag 13 000 til 20 000 tonn.

På de gjenbruksstasjonene som har kapasitet kan næringsdrivende med mindre mengder avfall levere opp til 5 m³ avfall mot betaling tilsvarende minimum selvkost. Næringsdrivende kan også levere hestemøkk og park- og hageavfall på mottaks- og komposteringsanlegget på Grønmo.

EFTAs overvåkingsorgan Efta Surveillance Authority (ESA) mener det skal være skatt på kommunal næringsinntekt. Det ligger et forslag om at skatteplikt for kommuner som tilbyr avfallstjenester i et marked vil gjøres gjeldende fra 2014.

3. Mål- og nøkkeltall

- samle inn 20 500 tonn næringsavfall
- samle inn 2 000 tonn kildesortert avfall til sortering på samme betingelser som for husholdningene

- 32 prosent av alt næringsavfallet skal gå til materialgjenvinning i 2014
- Etaten skal legge til rette for god etterdrift av Grønmo deponi

Nøkkeltall for: Kap. 643 Renovasjonsetaten - næring	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall tonn næringsavfall totalt	32 230	29 454	27 070	37 667
Antall besøkende næringskunder på gjenbruksstasjonene	31 141	32 893	36 660	34 861

Måltall for: Kap. 643 Renovasjonsetaten - næring	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel næringsavfall til materialgjenvinning (i % av totalt næringsavfall)	35 %	27 %	31 %	32 %
Antall tonn restavfall direkte til forbrenning (fra henteordning næring)	13000	13 684	13000	20 500
Antall tonn kildesortert avfall til sortering (fra henteordning næring)			800	2 000

4. Strategier og tiltak

Henteordning næring

Etter hvert som hele Oslo har blitt en del av kildesorteringsordningen forventes det en svak økning i etterspørselen fra kundegrupper som ønsker mulighet for kildesortering. For å nå målet om 32 prosent materialgjenvinning av næringsavfall skal næringskunder som er villige til å kildesortere på samme betingelser som husholdningene, tilbys muligheten til å bli en del av kildesorteringsordningen. Avfallet vil leveres sammen med husholdningsavfallet til Energigjenvinningsetaten sitt sorteringsanlegg. Antall kunder og tonnasje som skal inngå i ordningen avklares med Energigjenvinningsetaten i forhold til sorteringskapasitet. Videre vil etaten videreføre aktiviteten mot næringsdrivende med mindre mengder restavfall. Etaten har sammen med Undervisningsbygg inngått avtale vedrørende utvidelse av henteordningen for Osloskolenes avfall. Etaten samarbeider tett med Undervisningsbygg og de enkelte skolene for å finne de beste løsningene.

Materialgjenvinning

Som følge av liten oppslutning fra næringskundene om kildesorteringsordningen og kapasitetsutfordringer i Energigjenvinningsetatens sorteringsanlegg går materialgjenvinningsprosenten ned. Dette er en utfordring å

motvirke denne trenden. Etaten vil imidlertid fortsette innsatsen på følgende områder:

- Videreføring og økt salg av papirabonnementer.
- Tettere kundeoppfølging på gjenbruksstasjonene. Dette vil bidra til å sikre at egnede avfallsfraksjoner havner riktig i forhold til behandlingsmåte.
- Legge opp til en liten økning når det gjelder henting av kildesortert avfall i grønne og blå poser.

Renovasjonsetaten har også inngått avtale med Undervisningsbygg om avfallsinnhenting ved Osloskolene. Avtalen innebærer blant annet at Renovasjonsetaten i samarbeid med enkeltskoler skal utarbeide nye og bedre løsninger med tanke på materialgjenvinning. Dette vil i første omgang øke materialgjenvinningsgraden til skolene. Det vil imidlertid også kunne ha en effekt når det gjelder materialgjenvinningsgraden til husholdningene ettersom elevene får god opplæring i avfallshåndtering.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto -0,6 mill.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
643	Renovasjonsetaten - næring (MOS)			
00	Lønn og sosiale utgifter	1 948	0	0
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	6 424	0	0
	Sum utgifter	8 372	0	0
	Netto utgifter	8 372	0	0

Energigjenvinningsetaten – Husholdninger

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	69 511	78 573	90 933
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	102 508	130 905	145 969
14 Overføringsutgifter	0	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	36 641	0	0
Sum utgifter	208 660	209 478	236 902
16 Salgsinntekter	-53 300	-78 852	-95 955
17 Refusjoner	-170 336	-227 628	-232 248
18 Overføringsinntekter	-85	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-36 641	0	0
Sum inntekter	-260 362	-306 480	-328 203
Netto inntekter	-51 702	-97 002	-91 301

1. Ansvarsområde

Energigjenvinningsetaten – Husholdning skal sørge for tilstrekkelig behandlingskapasitet for husholdningsavfall fra Oslo. Etatens hovedoppgave er å utsortere og materialgjenvinne matavfall og plastemballasje, samt energigjenvinne restavfallet fra husholdningene i Oslo.

Energigjenvinningsetaten har etablert og drifter sorteringsanlegg for utsortering av plastemballasje og matavfall fra husholdningene, behandlingsanlegg for matavfall der biogass og biorest (biogjødsel) framstilles. I tillegg har etaten to anlegg for energigjenvinning av restavfall med til sammen 5 ovnslinjer. Driften av anleggene er regulert gjennom gjeldende lover og regler, herunder utslippstillatelser gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA).

Varmeenergien produsert ved anleggene leveres via Hafslund Varme AS sitt fjernvarmenett.

2. Situasjonsbeskrivelse

Husholdningsavfall behandles til selvkostpris. Det innebærer at det er fullfinansiert gjennom renovasjonsgebyret, jf. forurensingsloven § 34. Det betyr at alle tiltak som iverksettes i økonomiplanperioden vil bli belastet Renovasjonsetaten i samme periode.

Energigjenvinningsetaten drifter to anlegg for optisk utsortering av plastemballasje og matavfall med kapasitet på til sammen 150 000 tonn per år. Ett på hvert av forbrenningsanleggene Haraldrud (100 000 tonn/år) og ett på Klemetsrud (50 000 tonn/år).

Det er etablert et anlegg for biologisk behandling av matavfall i Nes kommune, Romerike biogassanlegg (RBA). Anlegget produserer fornybart drivstoff, i form av flytende biogass til kjøretøyer, og biogjødsel til landbruket. Romerike biogassanlegg (RBA) startet produksjonen i desember 2012, og er under planlagt oppkjøring mot full kapasitet i løpet av 2014.

Som et ledd i etatens samlede forbedringsprogram ble det i 2013 startet et eget forbedringsprosjekt som skal effektivisere hele verdikjeden fra et behov oppstår, via spesifikasjoner og anskaffelsesprosess, til behovet er dekket på en korrekt og kostnadseffektiv måte.

3. Mål og nøkkeltall

- Drift og etablering av anleggene skal sikre nødvendig behandlingskapasitet for Oslos husholdningsavfall
- Driften ved anleggene skal optimaliseres for størst mulig ressursutnyttelse på en miljø- og kostnadseffektiv måte
- Bidra til et bærekraftig samfunn (ressurs og miljø)
- Høy produksjon av fornybar energi på kort og lang sikt
- Fremragende drift
- Langsiktig lønnsomhet
- Ivareta og utvikle samfunnsansvar
- Sikre nødvendig behandlingskapasitet for Oslos husholdningsavfall

- Energigjenvinningsetaten skal være en attraktiv arbeidsplass med fokus på helse, miljø og

sikkerhet (HMS)

Nøkkeltall for: Kap. 645 Energigjenvinningsetaten - Husholdninger	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Produsert energi (GWh/år)				250
Total Husholdningsavfall i tonn	256 846	252 316	134 406	131 732
Matavfall utsortert tonn per år		1 864	6 517	11 161
Plastavfall utsortert tonn per år		505	2 124	3 263

Måltall for: Kap. 645 Energigjenvinningsetaten - Husholdninger	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel energiutnyttelse fra forbrenningsanlegget på Haraldrud	90	90	90	90 %
Antall brudd på utslippstillatelser fra forbrenningsanlegget på Haraldrud	0	0	0	0
Andel utsorterte poser med plast- og matavfall fra sorteringsanleggene	95	95	95	95 %
Antall tonn produsert biogass fra biogassanlegget i Nm3			1 600 000	3 600 000
Antall dager med klager på lukt fra Haraldrudanlegget				<10

4. Strategier og tiltak

Energigjenvinningsetaten er fra og med 2013 over i en fase med fokus på drift og effektivisering av de investeringer som er gjennomført de senere år.

Selvkostkapittelet (husholdningsavfallet) har stor fordel av at Energigjenvinningsetaten også driver kommersiell virksomhet. Den kommersielle driften skal være industriell, med fokus på optimalisering av inntekter,

for å sikre langsiktig lønnsomhet i et krevende marked. Effektivisering vil gi økt konkurransekraft i det kommersielle markedet, og samtidig betydelig lavere selvkost frem mot 2017.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 4,4 mill.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	298 072	34 500	42 000
Sum utgifter	298 072	34 500	42 000
06 Salgsinntekter	-54	0	0
08 Overføringsinntekter	-11 838	0	0
Sum inntekter	-11 892	0	0
Netto utgifter	286 179	34 500	42 000

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger		Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
112 015	Avfallshåndtering sikre bunkerstyring	12 000		12 000	0	0	0	0	1/13 - 4/13
113 011	Energigjenvinningsetaten diverse			30 000	30 000	30 000	30 000		Løpende
	Sum investeringsutgifter			42 000	30 000	30 000	30 000		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			42 000	30 000	30 000	30 000		

Avfallshåndtering sikre bunkerstyring:

Midlene ble trukket tilbake i 2013 og legges inn i 2014. Prosjektet skal gi bedre, trygges og mer automatisert bunkerstyring

Energigjenvinningsetaten diverse:

Midlene vil benyttes til oppgradering av gamle ovnslinjer samt nyinvestering i nye teknologiske løsninger.

Energigjenvinningsetaten – Næring

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
646	Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	62 840	42 389	74 431
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	131 717	153 056	125 088
14	Overføringsutgifter	0	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	113 739	0	0
	Sum utgifter	308 296	195 445	199 519
16	Salgsinntekter	-247 209	-291 126	-305 343
17	Refusjoner	-25 451	-42 450	-41 842
18	Overføringsinntekter	-79	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-113 739	0	0
	Sum inntekter	-386 478	-333 576	-347 185
	Netto inntekter	-78 182	-138 131	-147 666

1. Ansvarsområde

Energigjenvinningsetaten – næring skal selge energigjenvinningskapasitet utover husholdningenes behov for behandlingsskapasitet. Energigjenvinningskapasitet skal selges til andre kommuner og næringsdrivende på kommersielle vilkår. Produsert energi i form av varme og elektrisitet selges på langsiktige avtaler. Driften av anleggene er regulert gjennom gjeldene lover og regler, herunder utslippstillatelser gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA). Energigjenvinningsetaten har i tillegg viktige oppgaver for Oslo kommune innen energistrategi, produksjon og bruk av fornybar energi.

Energigjenvinningsetaten har videre ansvar for videreføring av kommunens hydrogensatsing, og HyNor prosjektet. Etaten skal være kommunens kompetansesenter når det gjelder produksjon og bruk av fornybar energi. I tillegg har etaten ansvar for å utarbeide Oslos energistrategi (E-2014) som ferdigstilles i løpet av 2014.

Fjernvarmen som produseres av Energigjenvinningsetaten gjennom forbrenning leveres til fjernvarmenettet i Oslo. Varmeenergien selges til Hafslund Varme AS. Etatens produksjon av strøm selges til Undervisningsbygg KF.

2. Situasjonsbeskrivelse

Næringsavfall behandles til markedspris. Overskuddet fra dette kapitlet tilfaller bykassen gjennom salg av forbrenningstjenester og produksjon av energi.

Energigjenvinningsetaten - næring drifter tre ovnslinjer og to turbiner med generatorer på Klemetsrud energianlegg. Etaten har sikret salgssavtaler i Norge og utlandet for å fylle opp kapasiteten på Klemetsrud anleggene. Etaten har kontraktfestet leveranser av avfall for de kommende år med nabokommuner, avfallsentreprenører og avfallsmeglere. For å sikre full produksjon i vinterperioden har virksomheten utviklet en strategi for vinteravfall. Virksomheten mottar sortert restavfall fra det europeiske markedet som en del av leveransene. Importen gir etaten nødvendig forutsigbarhet med tilfredsstillende avfallsleveranser av god kvalitet fremover.

Et viktig formål med salgssavtalene er, foruten å sikre brensel gjennom vinteren, å redusere ubalansen i markedet for over tid å øke prisene i markedet for energigjenvinning av avfall. Internasjonal handel med sortert restavfall bidrar også til en bærekraftig utvikling ved at restavfallet utnyttes som brensel for produksjon av fjernvarme og strøm.

Energigjenvinningsetaten bidrar på flere områder for å nå målene angitt i byøkologisk program. Det innebærer blant annet satsing på fjernvarme, fornybar strøm, og innfasing av biogass som drivstoff til kjøretøy som erstatning til diesel.

Deponigass fra Grønmo utnyttes til miljøvennlig energiproduksjon. Utslipp fra avfallsdeponering skyldes at det under nedbrytingen av organisk materiale på deponiene, dannes deponigass. Gassen inneholder om lag 60 prosent metan og 40 prosent karbondioksid. Metangass har sammenliknet med CO₂ en svært høy klimateffekt (Global Warming Potential).

EFTAs overvåkingsorgan Efta Surveillance Authority (ESA) mener det skal være skatt på kommunal næringsinntekt. Det ligger et forslag om at skatteplikt for kommuner som tilbyr avfallstjenester i et marked vil gjøres gjeldende fra 2014.

3. Mål og nøkkeltall

- Driften ved anleggene skal optimaliseres for størst mulig ressursutnyttelse på en miljø- og kostnadseffektiv måte
- Den kommersielle driften skal være industriell med fokus på optimalisering av inntekter
- Bidra til et bærekraftig samfunn (ressurs og miljø)
- Høy produksjon av fornybar energi på kort og lang sikt
- Fremragende drift
- Langsiktig lønnsomhet
- Ivareta og utvikle samfunnsansvar
- Attraktiv arbeidsplass med fokus på helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Nøkkeltall for: Kap. 646 Energigjenvinningsetaten - næring	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Produsert energi (GWh/år)				600
Avfall mottatt til forbrenningsanlegget næring (tonn/år)	256 846	252 316	173 351	243 741
Energi i avfallet Klemetsrud MWh/tonn		2,2	2,3	2,5

Måltall for: Kap. 646 Energigjenvinningsetaten - næring	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Antall GWh solgt energi fra forbrenningsanlegget på Klemetsrud	320		675	685
Andel energiutnyttelse fra forbrenningsanlegget på Klemetsrud	84	84	85	85 %
Antall brudd på utslippstillatelser fra forbrenningsanlegget på Klemetsrud	0	8	0	0
Antall dager med klager på lukt fra Klemetsrudanlegget				<10
Andel solgt drivstoff	98	91	98	98 %

4. Strategier og tiltak

Energigjenvinningsetaten er fra og med 2013 over i en fase med fokus på drift og effektivisering av de investeringer som er gjennomført de senere år.

Avfallsbransjen er inne i en periode med økende kapasitet i markedet innen både biologisk behandling og energigjenvinning. Det er lave strømpriser, og økt fokus på ressursforvaltning som gir økt materialgjenvinning.

Det har også vokst frem et omfattende internasjonalt marked når det gjelder handel med sortert restavfall.

Dette betyr i en overgangsperiode økt konkurranse om avfallet, og reduserte behandlingsinntekter. Samtidig er behovet stort innad i EU for god ressursforvaltning og økt kapasitet innen både biologisk behandling og energigjenvinning. God og effektiv ressursutnyttelse av avfall er svært viktig i henhold til overgangen til en mer miljøvennlig og ressurseffektiv økonomi. For eksempel påvirker håndteringen av avfall også utslipp av klimagasser utover de direkte utslippene fra deponering og forbrenning av avfall. Gjenvinning medfører normalt mindre energibruk og lavere klimagassutslipp

enn uttak og bearbeiding av nye råvarer. Dette er blant annet vist i «Klimaregnskap for avfallshåndtering» utført av Østfoldforskning i 2009. Dersom materialgjenvinning erstatter produksjon basert på nye materialer, kan det derfor være med på å redusere utslippene fra råvareuttak og industri både nasjonalt og internasjonalt. Oslo er en internasjonalt ledende miljøby innen avfallshåndtering.

Energigjenvinningsetaten vil i årene fremover ha et industrielt perspektiv på drift og vedlikehold av etatens omfattende og kompliserte prosessanlegg med fokus på kontinuerlig forbedring.

For å nå målet om langsiktig lønnsomhet og høy produksjon av fornybar energi på kort og lang sikt kreves det høy oppetid gjennom hele året. Energigjenvinningsetaten vil derfor ha behov for å forsterke vedlikeholdsinnsatsen, og reinvestering i anleggene for å ivareta et høyt produksjonsnivå over tid.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 6,2 mill.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2012	2013	2014
646 Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	49 897	27 000	30 000
Sum utgifter	49 897	27 000	30 000
Netto utgifter	49 897	27 000	30 000

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

646 Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:								
111 014 EGE diverse			30 000	30 000	0	0		
Sum investeringsutgifter			30 000	30 000	0	0		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			30 000	30 000	0	0		

EGE diverse

Midlene vil benyttes til oppgradering av gamle ovnslinjer samt nyinvestering i nye teknologiske løsninger.

Brann- og redningsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2012	2013	2014
650 Brann- og redningsetaten (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	311 883	350 339	367 165
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	47 550	42 819	48 453
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	21 846	21 625	21 998
14 Overføringsutgifter	8 826	167	170
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	7 478	0	0
Sum utgifter	397 582	414 950	437 786
16 Salgsinntekter	-67 428	-73 583	-72 944
17 Refusjoner	-17 199	-8 982	-9 269
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 269	0	0
Sum inntekter	-89 896	-82 565	-82 213
Netto utgifter	307 686	332 385	355 573

1. Ansvarsområde

Brann- og redningsetaten skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulyk-

ker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte hendelser.

Brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunen ansvaret for etablering og drift av et brannvesen som skal ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte. Dimensjoneringen av etatens tjenesteproduksjon styres av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen med risikobilde og innbyggertall som dimensjoneringsparametere. Staten drifter kommunens nødmeldingssentral. Brann- og redningsetaten er ansvarlig for Oslo kommune sin rolle som vertskommune for interkommunal beredskap mot akutt forurensning i Indre Oslofjord region.

2. Situasjonsbeskrivelse

Oslo har mange utfordringer i arbeidet med brannvern og beredskap mot brann og andre ulykkeshendelser. Byen gjennomgår en stadig fortetting. Oslo er et kommunikasjonsknutepunkt og senter for mange viktige samfunnsfunksjoner. Risikobildet når det gjelder branner og ulykker er forholdsvis stabilt, men det er nødvendig å ta hensyn til ny risiko i det moderne samfunnet som terror og viljestyrte handlinger.

Skadesituasjonen i Oslo med antall omkomne og tap av materielle verdier er forholdsvis stabil til tross for at både befolkningen og bygningsarealet øker. I 2012 ble det registrert 12 387 utrykninger totalt. 2 258 av utrykningene var i forbindelse med branner, hvorav 358 var bygningsbranner.

Utsatte grupper er overrepresentert i dødsbrannstatistikken. De utsatte gruppene omfatter eldre som bor hjemme eller i omsorgsbolig, de som har redusert boevne og personer med annen sikkerhetskultur og begrensede ferdigheter i norsk/engelsk. Samtlige av de omkomne i 2013 tilhørte de såkalte utsatte gruppene. Å redusere dødsbranner er et høyt satsningsområde for byrådet.

Etaten samarbeider med Omsorgsbygg KF og Boligbygg KF om å brannsikre byens omsorgsboliger. En plan for utbedring av brannsikkerheten i disse boligene er under utarbeidelse. Eventuelle tiltak som må iverksettes er avhengig av beboerens evne til å bringe seg selv i sikkerhet. Det er igangsatt et fadderbyggprosjekt der hvert av de 28 lagene i beredskapsstyrken følger særskilt opp ett risikoutsatt bygg. For å reduseres brann- og ulykkesrisiko i Oslo foregår det også et utstrakt samarbeid med tilsynsmyndigheter, hjemmetjenesten, Plan- og bygningsetaten og politiet.

Feie- og tilsynstjenesten kombineres med et omfattende informasjonsarbeid rettet mot enkeltleiligheter, borettslag og sameier. Dette er et viktig tiltak for økt brannsikring i boliger. Om lag 20 prosent av de besøkte boenhetene har ikke fungerende røykvarsler, og om lag 44 prosent har ikke fungerende slukkeutstyr. I 2012 var det 67 pipebranner. Pipebrann fører sjeldent til byg-

ningsbrann, og det forventes endring i kravet til lovpålagt feiing.

Oppfølgingen av de særskilte brannobjektene er prioritert ut fra hvor det er størst fare for mange omkomne ved en eventuell brann. Staten gjennomfører nattkontroller rettet mot utesteder. Det avdekkes stadig utesteder med branntekniske avvik som nødvendiggjør iverksettelse avstrakstiltak eller umiddelbar bruksnektelse. Erfaringer fra tilsyn i barnehager viser at det flere steder ikke tilrettelegges for sikker evakuering av små barn. Det er igangsatt en kartlegging av samfunnskritiske bygg, anlegg og systemer. Det pågår et informasjons- og motivasjonsarbeid for sikring av verneverdig tett trehusbebyggelse. Dette omfatter om lag 400 boliger som er av kulturhistorisk betydning. I fredede bygninger arbeides det for brannsikring og installering av automatiske sløkkeanlegg.

Dagens statistikkgrunnlag må fortsatt forbedres, og Brann- og redningsetaten videreutvikler systemene for innsamling av data som skal gi grunnlag for risikovurderinger og risikobasert innsats. Det utarbeides forenklet brannevaluering etter alle branner, samt brannevaluering i samarbeid med politiet etter dødsbranner.

Brann- og redningsetaten har endret sine nettsider fra organisasjonsbasert til tjenestebasert struktur for å øke tilgjengeligheten av innholdet for byens innbyggere. Etatens facebooksider er i dialog med innbyggerne, og bidrar på denne måten til å spre brannverninformasjon til innbyggerne. Etatens twitterprofil har nesten 15 000 følgere. 110-sentralen twitrer om hendelser etaten rykker ut til.

Det er en økning i bruk av gass i bygg. Det ble i 2012 registrert 13 hendelser med lekkasje av gass. Det er registrert 221 boliggassanlegg i eneboliger og større boligkomplekser. I april 2013 ble det gjennomført om lag 60 tilsyn i boliggassanlegg.

Brann- og redningsetaten er tillagt en rekke beredskapsoppgaver utover den ordinære brann- og redningstjenesten. Dette er blant annet ambulansetransport på båt, redningsinnsats og kjemikalievern til sjøs, samt drukningsberedskap. Brann- og redningsetatens innsats for restverdireddning (RVR) i forbindelse med brann-, vann- eller andre byggeskader er omfattende, samt at etaten bidrar med ulike hjelpetjenester som innlåsing, heisstopp og inntauing.

3. Mål og nøkkeltall

- Antall omkomne i brann i Oslo skal reduseres
- Brannsikkerhet i kulturhistoriske og samfunnskritiske objekter skal økes
- Liv, miljø og verdier skal kunne reddes gjennom risikotilpasset og effektiv beredskap

Nøkkeltall for: Kap. 650 Brann- og redningsetaten	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall brannndøde				2
Antall bygningsbranner				358
Materielle brannskader i mill.				329
Andel sprinklede risikoobjekter				25 %
Antall reddede personer i branner og ulykker				40
Antall utrykninger				11 330
Antall unødige utrykninger (tilknyttede alarmanlegg)				4 049

Måltall for: Kap. 650 Brann- og redningsetaten	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel tilsyn i kommunens særskilte brannobjekter* (Prioritering av ressurser til utsatte grupper og bygårder)				100 %
Andel feiing og tilsyn i boliger**				25 %
Gjennomsnittlig håndteringstid ved nødalarm (fra nødalarm besvares til utvarsling starter)				1 min 10 sek
Gjennomsnittlig innsatstid*** (fra utvarsling starter til første bil er framme på stedet)				6 min 15 sek

4. Strategier og tiltak

Brann- og redningsetaten skal fortsette å utvikle det forebyggende arbeidet slik at skadesituasjonen beveger seg fra stabil til en situasjon med tydelig nedgang i antall omkomne og skadeomfang. Målrettet brannvern-informasjons- og motivasjonsarbeid skal gi kunnskap og atferdsendring som igjen gir økt brannsikkerhet.

Gode analyser skal gi grunnlag for risikobasert brannforebyggende arbeid. Etaten skal videreutvikle statistikkgrunnlaget. Det skal utarbeides en ny risiko- og sårbarhetsanalyse i løpet av 2014. Brann- og redningsetaten skal fortsette arbeidet med å påvirke utviklingen av nasjonalt regelverk innen tilsyn og brannvern.

Tilsyn i 1890-bygårder og særskilte risikoobjekter med fare for tap av mange menneskeliv eller lammelse av samfunnskritiske funksjoner skal gjennomføres etter risiko. God informasjon til beboere, eiere og operatører skal vektlegges. Det skal samarbeides med andre tilsynsmyndigheter og politiet. Arbeidet med å hindre at fredede bygninger eller uerstattelige kulturhistoriske verdier går tapt i brann skal videreføres. Etaten skal fortsette sitt brede informasjonsarbeid om automatiske slokkeanlegg. For å sikre innsatsmannskapene god tilgjengelighet frem til og i bygninger, skal etaten påvirke byutviklingen gjennom uttalelser til plan- og byggesaker. Brann- og redningsetaten skal fortsatt jobbe for å få en bedre oversikt over transport, lagring og håndtering på farlig godsområdet. Det skal føres tilsyn med at bestemmelsene i forskriftsverket som regulerer farlig gods overholdes. Brann- og redningsetaten skal være en pådriver for at det gjennomføres nødvendige tiltak i veg- og jernbanetunneler.

Antall unødige utrykninger skal reduseres med 80 prosent fra 2010 nivå ned til 1000 utrykninger per år i løpet av økonomiplanperioden. Reduksjonen skal skje gjennom færre utløste brannalarmer i byggene, nye

rutiner for overføring til 110-sentralen og endret respons på utløste alarmer.

Brann- og redningsetaten skal utføre effektiv og sikker redningstjeneste innenfor et bredt spekter av ulykkeshendelser i tillegg til primæroppgavene innen brann- og ulykkesvern. Som kommunens førstestyrke ved ulykker skal etaten kunne ivareta redning ved kompliserte transportulykker, terror og viljestyrte handlinger, ekstremvær og urban flom. Videre skal etaten ha kompetanse på redning i sammenraste bygninger, underjordiske anlegg og tauredningstjeneste. Det skal settes av mer tid og ressurser til opplæring og øvelser både for ledere og mannskap. Opplærings- og øvingssenteret på Lahaugmoen skal fortsatt være sentralt i forhold til dette.

Brann- og redningsetaten skal gjennom etableringen av en regional beredskapsplan styrke samarbeidet med nabobrannvesen. Etaten skal fortsette samarbeidet med Norske Redningshunder og Norsk Luftambulans i NORSAR (Norwegian search and rescue team), og skal ved forespørsel kunne delta i redningsaksjoner i utlandet. Etaten skal fortsatt kunne utføre nasjonale beredskapsoppgaver som redningsinnsats og kjemikalievern til sjøs, forutsatt at dette finansieres av staten. Etaten skal sikre kommunikasjon i nødstilfelle i et flerspråklig samfunn. For å sikre rask og effektiv innsats knyttet til spesielle bygninger og anlegg, skal det utvikles digitale verktøy som gir rask tilgang viktig informasjon om objektene og innsatsplaner.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet foreslår å øke driftsbudsjettet med 5,0 mill. Midlene skal benyttes til styrking av brannvernarbeidet for utsatte grupper, bedret oppfølging av ulovlig overnatting og forsering av grunnutdanningen for nye brannmannskaper slik at sommerberedskapen styrkes.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 16,6 mill.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
650 Brann- og redningsetaten (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 254	6 000	6 000
04 Overføringsutgifter	1 099	0	0
Sum utgifter	6 353	6 000	6 000
07 Refusjoner	0	0	-360
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 139	-360	0
Sum inntekter	-2 139	-360	-360
Netto utgifter	4 214	5 640	5 640

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

650 Brann- og redningsetaten (MOS)		Kostnads-ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge-start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
113 012	Utstyr, transportmidler, maskiner			6 000	6 000	7 000	7 000		Løpende
	Sum investeringsutgifter			6 000	6 000	7 000	7 000		
Finansiering:									
113 012	Utstyr, transportmidler, maskiner	Refundert inv.mva.							
	Sum kapittel finansiering			-360	-360	-420	-420		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			5 640	5 640	6 580	6 580		

Kjøp av transporttjenester

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
711 Kjøp av transporttjenester (MOS)			
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 503 438	1 554 049	1 613 055
14 Overføringsutgifter	107 518	0	0
Sum utgifter	1 610 956	1 554 049	1 613 055
17 Refusjoner	-100 406	0	0
18 Overføringsinntekter	-8 087	0	0
Sum inntekter	-108 493	0	0
Netto utgifter	1 502 463	1 554 049	1 613 055

1. Ansvarsområde

Budsjettkapittelet omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester.

Ruter AS er Oslo kommune og Akershus fylkeskommunes bestillerorgan for kollektivtransport og mottar tilskudd til kjøp av kollektivtilbud. Byrådet vil bruke 1 613,1 mill. til kjøp av kollektive transporttjenester i 2014.

Kollektivtrafikksektoren i Oslo er organisert i tre selskaper: Ruter AS (Ruter), Oslo vognselskap AS (OVS) og Sporveien Oslo AS (Sporveien). I tillegg har Bymiljøetaten som veiholder ansvaret for holdeplasser og tiltak for kollektivtrafikk i vei.

Ruter eies av Oslo kommune sammen med Akershus fylkeskommune, og har som formål å drive et helhetlig, rasjonelt og markedstilpasset kollektivsystem for hele regionen. Ruter inngår avtaler med operatører om all rutegående kollektivtransport i Oslo og Akershus, med unntak av togtrafikk, i henhold til rammebestillinger fra Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Ruter er videre eiernes sentrale kompetanseorgan for kollektivtrafikk.

Ruter mottar også midler fra Oslopakke 3 som det inngås avtaler med Sporveien om vedrørende oppgradering av trikk- og t-baneinfrastruktur.

OVS eier og er ansvarlig for den langsiktige forvaltningen av trikk- og t-baneparken.

Sporveien forvalter baneinfrastrukturen, leverer vognvedlikehold og har datterselskapene Trikken AS, Oslo T-banedrift AS og Unibuss AS som driver operatørvirksomhet gjennom kjørekontrakter med Ruter.

2. Situasjonsbeskrivelse

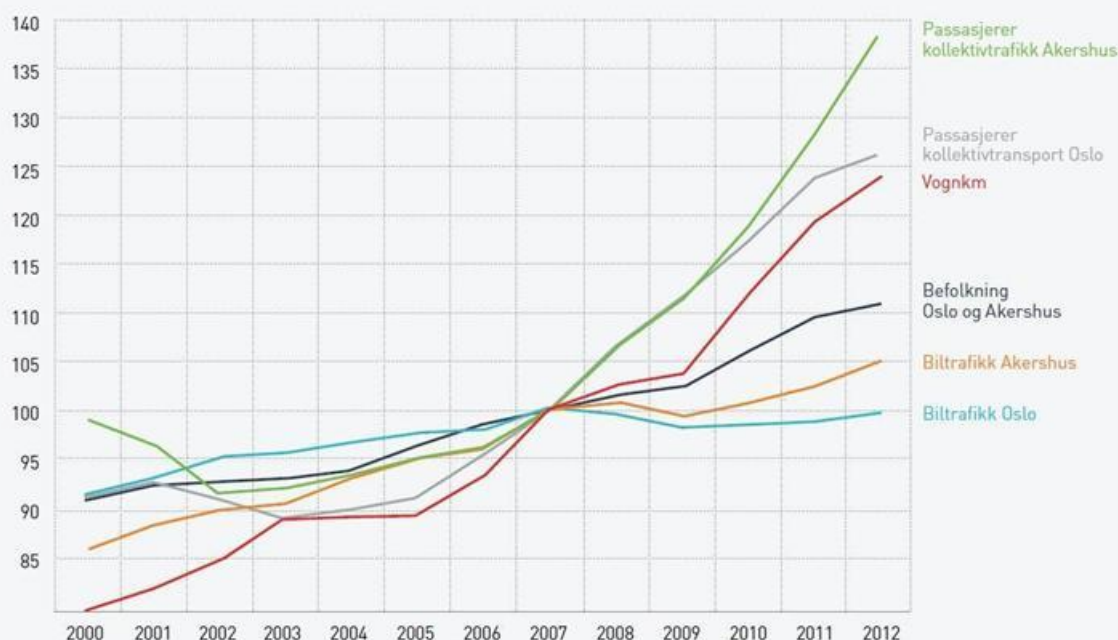
Kollektivtrafikken i Oslo vokste med 1,9 prosent i 2012 og er i 2013 fortsatt i vekst. Kollektivandelen av motoriserte reiser var på 45 prosent i 2012. En grunnleggende vekst kommer fra økt befolkning, men trafikken øker særlig der det satses på tilbudsforbedringer. Kundetilfredsheten blant de reisende var i 2012 på 90 prosent i følge målingene Ruter AS har fått gjennomført.

En full samordning av prisstrukturen i Oslo og Akershus var en av de klare forventningene da Ruter AS ble etablert. I oktober 2011 ble det innført en forenklet pris- og sonestruktur i Oslo og Akershus, med en betydelig reduksjon av antall soner. Kollektivtransporten benytter nå 100 prosent elektronisk billettering.

I morgenrushet er det tilnærmet 100 prosent belegg på alle driftsarter inn mot sentrum. Trafikken ut av sentrum er på denne tiden nesten tom, og trekker derfor ned beleggsprosenten. Denne effekten ser vi også på ettermiddagen når kundene reiser hjem fra jobb i motsatt retning. Ruter sitt nett totalt har et belegg på 23 prosent, t-bane har en beleggsprosent på 12, trikk på 26 og bybuss på 30. Utfordringen er å ha stor nok kapasitet i rushtiden.

Utvikling i befolkning, kollektivtrafikk og biltrafikk

Indeks: 2007=100

Det forventes en befolkningsvekst på 30 prosent i Oslo- og Akershus frem mot 2030. Det er behov for en satsing på utvidelser av tilbudet og bygging av tung infrastruktur som bane til Fornebu og ny sentrumstunnel for t-bane i tiden fremover. Det er også behov for en fornying av trikkevognparken.

Det er i 2013 gjennomført et forberedende planleggingsarbeid for en t-bane til A-hus (forlengelse av Furusetbanen). Høsten 2013 er det igangsatt en formell konseptvalgutredning (KVU). Prosessen med en reguleringsplan for trikk til Tonsenhagen er igangsatt. En oppgradering av Tøyen t-banestasjon vil igangsettes i 2014. Det vil også påbegynnes en oppgradering av Østensjøbanen i 2014.

Miljø

Et effektivt kollektivtilbud er et sentralt virkemiddel for å nå byrådets miljømål både når det gjelder lokal og global forurensing. Trikk og t-bane kjøres på sertifisert grønn strøm. Videre satses det på flere miljøvennlige drivstofftyper som biodiesel, biogass og hydrogen, for blant annet å nå målet om klimanøytrale bussdrift innen 2020. Det settes stadig høyere miljøkrav i Ruter AS sine bussanbud. Når det gjelder utslipp fra buss gikk utslipp av både CO₂ og NO_x ned i 2012 sammenliknet med året før. For å nå målet om fossilfri kollektivtransport innen 2020 vil det i 2014 legges frem en strategi for hvordan kommunen skal oppnå denne målsettingen.

3. Mål

- Kollektivtrafikken skal ta den vesentligste delen av veksten i motorisert trafikk
- Tilfredsheten med kollektivtilbudet i Oslos befolkning skal være høy
- Mest mulig kollektivreiser for de samlede ressursene
- Mest mulig effektiv drift
- Fremkommelighet for kollektivtransport skal bedres
- Driften av kollektivtrafikken skal være mest mulig miljøvennlig
- Infrastrukturen for kollektivtrafikk skal driftes, vedlikeholdes og utvikles slik at verdiene ivaretas

4. Strategier og tiltak

Rutetilbudet i Oslo er godt og skal videreføres på dagens nivå. Kollektivtrafikken skal også møte befolkningsveksten i byen og det arbeides derfor med mange tiltak for å utvide kapasiteten, Lørenbanen er et eksempel. Sentralt for å sikre påliteligheten i kollektivsystemet er det at infrastrukturen er i god stand og at fremkommeligheten for kollektivtrafikken bedres. I lokalt forslag til Oslopakke 3 er det satt av midler til opprustning av t-banen og trikkenettet i Oslo.

For å sikre et godt trikketilbud fremover er det nødvendig å gjøre utskiftninger i trikkevognparken. Byrådet har igangsatt og vil fortsette den nødvendige oppgraderingen av trikkeinfrastrukturen i 2014 med utgangs-

punkt i samlet plan for trikkeoppgradering. Det vil også arbeides videre med anskaffelse av nye trikker.

Revidert Oslopakke 3 for perioden 2013-32 vil i stor grad dekke foreliggende ettersleps- og moderniseringsbehov i t-bane- og trikkenettet. Fra 2010 til 2012 har etterslepet blitt redusert. Det arbeides med konkrete planer for oppgradering og modernisering av baneinfrastruktur, hovedsakelig finansiert av Oslopakke 3.

Bygging av Lørenbanen ble startet opp i 2013, og vil etter planen stå ferdig for drift i første halvdel av 2016.

Innfasingen av t-banevogner som ble gjennomført i 2013, gir full toglangde på Lammerseterbanen, full toglangde på Grorudbanen alle avganger og 7,5 min rute på Røabanen med full toglangde.

Arbeidet med å implementere gatebruksplanen er sentral for å øke fremkommeligheten for kollektivtrafikk i sentrum. Videre er det viktig at kollektivtrafikken prioriteres på hovedveiene inn mot Oslo.

Byrådet vil arbeide for at finansiering av Fornebubanen over Lysaker og Skøyen til Majorstuen kommer på plass. Det vil også arbeides med regulering og forprosjekt for denne banen.

Byrådet mener det er muligheter for å utvikle kollektivtrafikken på sjøen og vil konkretisere oppfølging av Ruter AS sin båtstrategi gjennom 2014.

Byrådet vil holde månedskortprisen fortsatt lav for å gjøre kollektivtrafikken til et attraktivt valg.

Byrådet vil videre arbeide med ulike modeller for effektivisering og alternativ finansiering av kollektivtrafikken. Som et ledd i dette har Oslo, i samråd med Akershus, søkt om belønningsmidler fra staten. Vi har her fått aksept for en 4-årig avtale som gir 1020 mill kr til kollektivformål i perioden 2013-2016. Det er en forutsetning for denne tildelingen at personbiltrafikken gjennom bomringen ikke øker i perioden.

Å få på plass en hensiktsmessig organisering av kollektivselskapene med klare roller og ansvar samt en struktur som sikrer transparens og effektiv utnyttelse av ressursene i kollektivtransporten i Oslo er en prioritert oppgave. Det er viktig at Oslo kommune fremstår som

en tydelig eier og stiller klare og målbare krav til kollektivselskapene.

Byrådet vil fortsatt stille strenge miljøkrav til kollektivdriften med sikte på CO2 nøytraldrift innen 2020 og være en pådriver for bussteknologi som bidrar til å bedre luftkvaliteten i Oslo.

Samferdselsdepartementet, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune ga i august 2013 Jernbaneverket, Statens vegvesen og Ruter AS et mandat for arbeidet med konseptvalgutredning (KVU) for kollektivtrafikken inn mot og gjennom Oslo. Konseptvalgutredningen skal ta for seg behov og innretning for framtidig kollektiv transportkapasitet inn mot og gjennom Oslo. En svært sentral oppgave med KVUen er å vurdere det langsiktige behovet for ny jernbanetunell og/eller ny metrotunnel i Oslo-området, og i hvilken grad disse vil bidra til å nå overordnede målsettinger for transportutviklingen. KVU-arbeidet skal være ferdig i første halvår 2015, og ekstern kvalitetssikring (KS1) planlegges satt i gang andre halvår 2015.

Ruter og Jernbaneverket samarbeider med kommunen om en løsning om ny bussterminal på Oslo S.

Oslopakke 3

Kollektivtrafikken tildeles betydelige midler fra Oslopakke 3. I forslag til handlingsprogram for Oslopakke 3 i 2014 er det for Oslos del forutsatt:

- 392 mill. til drift og mindre investeringer.
- 460 mill. til større oppgraderinger av trikk- og t-banenettet.
- 533 mill. til bygging av Lørenbanen.

Endelig godkjenning av handlingsprogrammet vil skje gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2014. Det vil også foretas flere større investeringer knyttet til kollektivtrafikken over Bymiljøetatens budsjett (blant annet trikk i Dronning Eufemiasgate).

5. Merknader til driftsbudsjettet

Budsjettet er styrket med 31,0 mill. for å opprettholde tilbudet på 2013 nivå.

Det er innarbeidet forventet prisutvikling med netto 43,1 mill.

Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 944	0	0
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	0	1 286	1 287
14	Overføringsutgifter	1 953	786	800
	Sum utgifter	6 897	2 072	2 087
17	Refusjoner	-4 651	0	0
18	Overføringsinntekter	-9	0	0
	Sum inntekter	-4 660	0	0
	Netto utgifter	2 237	2 072	2 087

1. Strategier og tiltak

Overføringer til andre gjelder 0,040 mill. i medlemsavgift til Trygg trafikk. For øvrig brukes avsetningen til diverse utredninger og prosjekter blant annet innen miljø og kollektiv- og samferdselsspørsmål.

Oslo kommunes andel av drift av Regionkontor landbruk, som er et interkommunalt samarbeid mellom fem kommuner bevilges over dette kapitlet.

Det er innarbeidet forventet prisutvikling med netto 0,05 mill.

Sykkelprosjektet

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
761	Sykkelprosjektet (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	17	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	2 894	4 072	9 170
14	Overføringsutgifter	90	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	7 721	0	0
	Sum utgifter	10 722	4 072	9 170
17	Refusjoner	-7 811	0	0
	Sum inntekter	-7 811	0	0
	Netto utgifter	2 911	4 072	9 170

1. Ansvarsområde

Sykkelprosjektet ble etablert i slutten av oktober 2010 for å fremskynde plan- og utbyggingsarbeidet av hovedsykkelveinettet. Sykkelprosjektets prioriterte oppgave er å finne gjennomførbare løsninger for alle gjen-

stående traseer av hovedsykkelveinettet, slik at det kan etableres et sammenhengende nett i Oslo.

2. Situasjonsbeskrivelse

Hovedsykkelveinettet er om lag 180 km. Kommunen har ansvaret for 90 km, hvorav 63 km er ferdig bygd. Sykkelprosjektet skal samarbeide med kommunale og statlige organer og interesseorganisasjoner for å tenke nytt og finne gjennomførbare løsninger på gjenstående traseer. Byrådet vedtok 10.01.2013, byrådssak 1001/2013, å videreføre prosjektet til og med 2015 og

opprette en midlertidig stilling som prosjektdirektør for perioden.

3. Mål

- Bidra til å finne gjennomførbare løsninger for gjenstående traseer av hovedsykkelveinettet
- Utarbeide ny sykkelstrategi for Oslo

Måltall for: Kap. 761. Sykkelprosjektet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Antall km sykkelfelt/sykkelvei bygget per år				2,7 km
Andel innbyggere som er svært/ganske fornøyd med trafikksikkerheten for syklister der de bor				40 %

4. Strategier og tiltak

Byrådet styrker arbeidet med sykkelsatsningen i 2014.

Utbygging av et sammenhengende hovedsykkelveinett er ett viktig tiltak for å legge forholdene til rette for syklister. For å få flere til å sykle, må det også satses på flere tiltak. I 2013 ble det tatt initiativ til utarbeidelse av en ny sykkelstrategi for Oslo. Arbeidet med strategien startet høsten 2013 og skal ferdigstilles høsten 2014. Sykkelstrategien vil omhandle tema som sykkel som transportmiddel, syklisters preferanser og adferd, stimulerings- og kommunikasjonstiltak, sykkelparkeering og en kost/nyttevurdering av ulike tiltak. En evaluering av hovedsykkelveinettet vil også inngå i strategien.

Sykkelprosjektet, i samarbeid med Bymiljøetaten, vil

første halvår 2014 gjennomføre en rekke kraftfulle fremkommelighetstiltak for syklister.

Byrådet vil i tillegg legge frem planer for en utvidelse av bysykkelordningen i løpet av 2014 og sørge for godt vintervedlikehold av de viktigste sykkeltraseene. Det skal også opprettes flere sykkelparkeringsplasser.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet foreslår å øke driftsbudsjettet med 5,0 mill.

Bymiljøetaten, som har ansvaret for gjennomføringen av utbyggingsprosjektene, disponerer investeringsbudsjettet og Sykkelprosjektet driftsbudsjettet.

Det er innarbeidet forventet prisutvikling med netto 0,01 mill.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
761 Sykkelprosjektet (MOS)				
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	111 802	162 400	122 000	
04 Overføringsutgifter	7 721	0	0	
Sum utgifter	119 523	162 400	122 000	
07 Refusjoner	-2 821	0	-5 000	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 721	-23 400	0	
Sum inntekter	-10 542	-23 400	-5 000	
Netto utgifter	108 981	139 000	117 000	

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

761 Sykkelprosjektet (MOS)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
111 013	Gang- sykkelveier og sykkelparkering			122 000	135 500	135 000	135 000		Løpende
	Sum investeringsutgifter			122 000	135 500	135 000	135 000		
Finansiering:									
111 013	Gang- sykkelveier og sykkelparkering	Refundert inv.mva.		-5 000	-5 500	-5 000	-5 000		
	Sum kapittel finansiering			-5 000	-5 500	-5 000	-5 000		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			117 000	130 000	130 000	130 000		

Gang- sykkelveier og sykkelparkering

Hovedsykkelveinettet er nå inne i en fase der det er de store og kostnadskrevende prosjektene som er kommet til utførelse. Dette er prosjekter som vil ha en anleggstid som strekker seg over flere år.

Igangsatte prosjekter som ferdigstilles i 2014 er:

- Torggata, sykkelgate fra Hausmannsgate til Ring 1
- Miljøgate Sognsveien

Prosjekter som er planlagt igangsatt i 2014 er:

- Tvetenveien fra Ole Deviks vei til Haugerudveien
- Nordstrandveien

Videre pågår arbeid med erverv av grunn for prosjektene i Hoffsvæien og Ekebergveien mellom Ljabrubakken og Tallbergveien. Prosjekter under planlegging i 2014 er blant andre Dronning Blancas vei, Kongsveien mellom Konows gate og Sjømannsskolen, Langbølgen, Ring 2 mellom Blindernveien og Vogts gate og Tåsenveien.

8. MOS SELVFINANSIERENDE

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima og bærekraftig utvikling, veier, kollektivtransport, trafikkikkerhet, offentlig parkering, havn, kommunens skoger, parker og friområder, idrett, beredskap, brann og redning, energigjenvinning, enøktiltak, vann, avløp og renovasjon.

Vann, avløp og renovasjon er selvfinansierende tjenester. Dette innebærer at disse tjenestene finansieres av gebyrer, regulert i egne lover og forskrifter basert på en forutsetning om at disse skal beregnes etter selvkostprinsippet. Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at brukerne kun betaler for tjenester de selv har nytte av, og dagens brukere skal ikke subsidere bruken til andre generasjoner.

Sektoren omfatter også de kommunale foretakene (KF) Oslo Havn KF og Klima og energi Oslo KF. I tillegg til å tilrettelegge for effektiv havnedrift og forvalte havnens eiendommer, har Oslo Havn KF en viktig rolle som tilrettelegger for gode miljøløsninger. Oslo Havn KF er også en av byens største byutviklingsaktører. All virksomhet i havna er basert på symmetrisk utvikling mellom havneutvikling og byutvikling. Klima og energi Oslo KF forvalter Oslo kommunes Klima- og energifond. Fondets midler skal stimulere tiltak som gir reduserte klimagassutslipp, redusert eller mer effektiv energibruk og/eller bedre luftkvalitet i tråd med fondets vedtekter.

I Sak 1 Del 1 er selvkostdelen av samferdsels og miljøsektoren i all hovedsak omtalt under overskriftene: Blå-grønn by, Bærekraftig bytransport, og Trygg og velorganisert by

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren eks. kommunale foretak

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	1 456 417	1 529 047	1 486 104	1 502 174	1 502 174
Sum inntekter	-1 776 371	-1 887 467	-1 950 704	-2 061 083	-2 145 644
Netto utgifter	-319 954	-358 420	-464 600	-558 909	-643 470

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 2,8 %

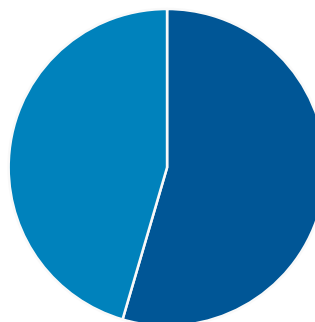
Store investeringer på sektorområdet:

Midtgardsormen – avløp: 1 302,0 mill.

Voldsløkkatunnelen: 629,0 mill.

Svenstua-Vettakollen basseng: 322,0 mill.

Renovasjon
33 %

Vann- og
avløps-
produksjon
67 %

Byrådets mål og tiltak**Bærekraftig bytransport****Byrådets mål:**

- Redusere Oslos klimagassutslipp med 50 prosent innen 2030 i forhold til 1991-nivå
- Prioritering av klimanøytrale transportløsninger
- Mer miljøvennlig godstransport

Tiltak:

- Fortsette satsingen på kollektivtrafikken og videreføre lav pris på månedskort
- Implementere nullutslippsstrategi med etablering av ytterligere 200 el-biler ladeplasser i 2014 og videreutvikling av byrådets hydrogensatsning
- Tilrettelegge for en arealeffektiv havn med tilbud om landstrøm samt prioritere miljøvennlig varedistribusjon

Utfordringer for å nå byrådets mål

Gjennom Vann- og avløpsetaten vil byrådet videreføre biogassproduksjon til bruk som drivstoff for kjøretøy, og uthenting av varmeenergi fra avløpsvann ved bruk av varmepumper. Biogass produseres under nedbryting av organiske stoffer og det er et av de mest miljøvennlige drivstoff tilgjengelig i dag. Denne benyttes i dag som drivstoff til busser i Oslo området.

Fram til 2030 forventes godstrafikken på Østlandet å øke med 50 prosent eller mer. Oslo kommune har et betydelig ansvar for at godstransporten skjer på en effektiv, miljøvennlig og sikker måte i hovedstaden. Dette er et liberalisert marked, og gjennom Oslo Havn KF har Oslo kommune en viktig oppgave med å tilrettelegge for effektiv og miljøvennlig sjøtransport.

Byrådet vil legge til rette for at Oslo havn utvikler seg til en moderne og arealeffektiv havn og at skip som legger til kai i Oslo kan benytte landstrøm. Dette vil bidra til reduksjon av klimagassutslipp og lokal luft forurensning.

Oslo Havn KF er et brukerfinansiert foretak som har ansvaret for havneinfrastrukturen og oppsyn med trafikken i havnedistriktet mens driften på havna i hovedsak skjer gjennom private aktører. Foretaket er i en konkurransesituasjon i forhold til andre havner – og særlig i forhold til veitransport. For å nå målet om å flytte gods fra veg til kjøl er det derfor også viktig for Oslo havn å yte best mulig service til norske og utenlandske kunder gjennom å tilrettelegge for en rasjonell og effektiv gods- og passasjerhåndtering.

Blå-grønn by**Byrådets mål:**

- Rene, brukervennlige, attraktive og vedlikeholdte byrom.
- Effektiv ressursutnyttelse og kretsløpsbasert avfallshåndtering
- God luftkvalitet, rent vann og reduserte klimagassutslipp
- Forvalte Oslos biologiske mangfold og kulturlandskap på en bærekraftig måte

Tiltak:

- Prioritere renhold av parker, grøntområder, veier og fortau.
- Ferdigstille ny gjenbruksstasjon på Smestad, som vil bidra til økt andel avfall til materialgjenvinning.
- Revidere tiltaksutredning for luftkvalitet, ferdigstille Midtgardsormen, og igangsette arbeidet med Voldsløkkatunnelen.
- Gjenåpning av elver og vassdrag, videreutvikle grøntkorridorer samt følge opp forvaltnings- og skjøtselplaner for naturreservater og miljøparker

Utfordringer for å nå byrådets mål

Byrådet vil at Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby hvor det skal være enkelt å velge miljøvennlige

løsninger. Et viktig tiltak er å fortsette etablering av gjenbruksstasjoner og mini-gjenbruksstasjoner. Ferdigstillelsen av ny gjenbruksstasjon på Smestad i 2015 vil bidra til en økning i materialgjenvinning. I tillegg skal

byrådet sikre gode hente- og bringeordninger for farlig avfall og bedre bringeordninger for ukurant avfall, som grovavfall og hageavfall, samt arbeide videre for å sikre økt ombruk.

Byrådet vil i 2014 fortsette arbeidet med å styrke materialgjenvinningen av husholdningsavfall. Det vil anslagsvis ta mellom 3 til 5 år fra hele Oslo ble innrullert i Kildesortering i Oslo (KiO) i 2012, til målet om 50 prosent materialgjenvinning kan innfris. Byrådet har derfor satt et mål om 40 prosent materialgjenvinning av husholdningsavfall i 2014. Godt informasjonsarbeid om kildesortering er et viktig virkemiddel som kan bidra til å øke materialgjenvinningsprosenten. Dette arbeidet vil fortsette ut hele økonomiplanperioden. Byrådet vil også videreutvikle ordningen til å omfatte offentlige bygg.

Næringslivet har selv ansvar for å levere eget avfall til godkjent mottak. Byrådet legger imidlertid til rette for et servicetilbud til næringsdrivende med mindre mengder avfall.

Oslo har etablert verdens største optiske sorteringsanlegg for avfall, og ny tredje ovnslinje har ført til økt kapasitet for effektiv energigjenvinning av avfall. Behandlingsanlegg for matavfall (biogassanlegg) i Nes kommune har vært i drift i hele 2013. Biogassen fra anlegget går primært til drivstoff for busser og renovasjonsbiler og er et viktig ledd i byrådets arbeid for å fremme klimanøytrale transportløsninger. Biogjødsel fra anlegget vil tilbys bønder i regionen som et alternativ til kunstgjødsel. Bystyret har en målsetting om at alle oljefyrer i hele byen skal fases ut innen 2020.

Oslo kommunes Klima- og energifond skal stimulere til tiltak som gir redusert eller mer effektiv energibruk og reduserte klimagassutslipp fra virksomheter og aktiviteter i Oslo. Måltallet for 2014 er at klimautslippene skal få en varig reduksjon på 11 500 tonn CO₂-ekvivalenter. Arbeidet med å videreutvikle et energi- og klimaregnskap for egne virksomheter er innarbeidet i Handlingsplan for miljø og klima 2012 - 2015.

Vann er en viktig ressurs, og vannkvaliteten og sikkerheten ved vannleveransen er avhengig av god kvalitet på vannledningsnettet. Byrådet vil arbeide for å fortsatt sikre trygg og god vannkvalitet og vannleveranser uten avbrudd, og arbeidet med vedlikehold og rehabilitering av vannledningsnettet fortsetter. Anleggene Vettakollen høydebasseng, Voldsøkkatunnelen og reservervannsledning mellom Oslo vest og Bærum øst vil ytterligere øke leveringssikkerheten. Byrådet øker innsatsen for forbedring av vannkvaliteten i vassdragene og i fjorden, og prosjektet Midgardsormen ferdigstilles i 2014. Dette innebærer en opprusting av avløpsnettet i indre by, noe som vil gi en kapasitetsøkning på avløpssiden og hindre at forurenset avløpsvann renner ut i Akerselva og i fjorden. Dette vil gi betydelig miljøgevinst for byen. Arbeidet med ny vannkilde for Oslo er høyt prioritert. Det arbeides også med en utvidelse av kapasiteten på Bekkelaget renseanlegg. Dette ses i sammenheng med VEAS, byens andre renseanlegg som eies av Bærum, Asker og Oslo kommune.

Byrådet vil forsterke arbeidet med gjenåpning av vassdrag for å styrke en blågrønn struktur og for å møte framtidige klimaendringer med blant annet økt nedbør. Prognoser for klimaendringer med økt overvann innarbeides i fornyelsesplaner for avløpsnettet

Trygg og velorganisert by

Byrådets mål:

- Ha beredskap mot hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon

Tiltak:

- Utarbeidelse av klimatilpasningsstrategi og overvannsstrategi for Oslo

Utfordringer for å nå byrådets mål

Klimaendringer har allerede bidratt til mer ekstremvær. Mer ekstremnedbør vil kunne utløse flere jordras, og det kan forventes sterkere vind. Dette vil medføre utfordringer for kommunal beredskap, og byrådet arbeider systematisk med dette, blant annet gjennom over-

vannsprosjektet. Åpning av bekker og elver er et viktig ledd i en mer sikker håndtering av flom og overvann. En god overvannshåndtering skal redusere risiko for skader og ulemper på eiendommer og infrastruktur, samt møte klimautfordringene og utnytte overvann som en ressurs i byutviklingen.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	1 456,4	1 435,8	1 359,5	1 371,5	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	1 456,4	1 456,4	1 456,4	1 456,4	1 456,4
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		4,2	6,0	6,0	6,0
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	1 456,4	1 460,6	1 462,4	1 462,4	1 462,4
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		25,0			
+/- Spesifiserte rammeendringer		-0,2	-18,2	-1,2	-1,2
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-1,8	-3,6	-4,5	-4,5
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		23,0	-21,8	-5,7	-5,7
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		45,5	45,5	45,5	45,5
=ØKONOMIPLAN (brutto)	1 456,4	1 529,0	1 486,1	1 502,2	1 502,2
Salgs- og leieinntekter	-1 769,2	-1 880,0	-1 943,3	-2 053,6	-2 138,2
Refusjoner	-7,2	-7,4	-7,4	-7,4	-7,4
Overføringsinntekter					
=Sum driftsinntekter	-1 776,4	-1 887,5	-1 950,7	-2 061,1	-2 145,6
=ØKONOMIPLAN (netto)	-320,0	-358,4	-464,6	-558,9	-643,5

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

1,6 % -1,5 % -0,4 % -0,4 %

Andre aktivitetsnøytrale forhold

På kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning er det innarbeidet kostnader til gjenåpning av bekker og elver.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

På kap. 620 Vann- og avløpsetaten – forvaltning er det innarbeidet utredningsmidler til sikkerhet i vannforsyningen med 20,0 mill. På kap. 640 Renovasjonsetaten – selvkost er det innarbeidet prosjekteringsmidler til gjenbruk, minigjenbruk og arealknapphet med 5,0 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Sektorens andel av rammereduksjon er jevnt fordelt mellom sektorens etater.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling med 45,5 mill.

Salgs- og leieinntekter

Endringene her gjenspeiler foreslåtte gebyrendringer for vann, avløp og renovasjon.

Netto driftsbudsjett per kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	-388 075	-459 238	-514 149	-571 009
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	29 655	-5 362	-44 760	-72 461
Sum Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	-358 420	-464 600	-558 909	-643 470

Brutto investeringsbudsjett per kapittel

Beløp i 1000 kr

	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Brutto investeringsbudsjett				
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	1 067 308	1 015 700	991 700	896 900
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	142 000	36 000	27 000	11 000
ØKONOMIPLAN (brutto)	1 209 308	1 051 700	1 018 700	907 900

Kommunale foretak

Netto driftsresultat per KF

Beløp i 1000 kr

	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Netto driftsresultat pr kapittel				
051 Klima og energi Oslo KF (MOS)	38 194	38 194	38 194	38 194
060 Oslo Havn KF (MOS)	-18 600	-14 175	-14 174	-14 171

Brutto investering per KF

Beløp i 1000 kr

	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Brutto investeringsbudsjett				
060 Oslo Havn KF (MOS)	343 550	395 750	198 250	98 900
ØKONOMIPLAN (brutto)	343 550	395 750	198 250	98 900

Vann- og avløpsetaten – forvaltning

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
620	Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	267 158	270 261	325 607
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	244 354	339 512	306 118
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	182 975	197 471	197 965
14	Overføringsutgifter	4 638	10 899	4 114
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	267 267	0	0
	Sum utgifter	966 392	818 143	833 804
16	Salgsinntekter	-1 070 500	-1 155 815	-1 214 433
17	Refusjoner	-18 332	-7 215	-7 446
18	Overføringsinntekter	-55	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-257 208	0	0
	Sum inntekter	-1 346 096	-1 163 030	-1 221 879
	Netto inntekter	-379 704	-344 887	-388 075

1. Ansvarsområde

Vann- og avløpsetaten skal dekke byens behov for drikkevann og håndtere avløpsvannet slik at byens miljø, vassdrag, fjorden, trivsel og biologiske mangfold blir ivaretatt. Etaten skal dekke brukernes behov for service- og forvaltningstjenester. Etaten skal ha en offensiv forvaltning der ressurser og energipotensial utnyttes på en miljøvennlig og kostnadseffektiv måte.

Vann- og avløpsetaten skal ivareta oppgaver knyttet til planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av kommunale anlegg for vannforsyningen og avløpshåndteringen.

Lovgrunnlaget for etatens myndighetsansvar er knyttet til forurensingsloven, forurensningsforskriften, plan- og bygningsloven, vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften samt lov om kommunale vass- og kloakkavgifter.

2. Situasjonsbeskrivelse

Hovedutfordringene til Vann- og avløpsetaten er primært befolkningsveksten, klimatilpasning, innfasing av ny teknologi og økt fokus på reduksjon av klimagassutslipp. Dette er utfordringer som vil kreve funksjonelle og bærekraftige tilpasningsstrategier. Klimaendringer har derfor stor betydning for hvordan etaten planlegger Oslos investeringer på vann- og avløpssiden i årene som kommer. Økt nedbørsmengde, nedbørsintensitet og temperatursvingninger har blant annet ført til stor belastning på ledningsnett og renseanlegg.

Det stilles høye krav til drikkevannskvalitet, sikkerhet og regularitet. Dette stiller større krav til økt tilsyn, drift og lekkasjesøking med hensyn til økt bemanning, kompetanseheving og utvikling av nye metoder. Fornyelse av vannledningsnettet pågår løpende.

Innen utgangen av 2014 skal alle abonnenter få levert vann som tilfredsstiller kravene i drikkevannsforskriften. For å sikre kvalitet og kapasitet i drikkevannsforsyningen i årene som kommer må det legges til rette for tilstrekkelig kapasitet og reservekapasitet. Krav fra statlige myndigheter og EUs vannrammedirektiv gir sterke føringer når det gjelder avløpsbehandling og reduksjon av lekkasjer og overløp. Etaten overvåker ledningsnettet og overløp slik at driftsforstyrrelser raskt kan korrigeres. Tilstanden til ledningsnettets kontrolleres og utbedres fortløpende for å redusere forurensing til vassdrag. Dette gjøres også for å redusere risikoen for kjelleroversvømmelser.

Bekkelaget renseanlegg nærmer seg grensen for tilgjengelig kapasitet. Dette skyldes befolkningsveksten, kraftig nedbør som følge av klimaendringer som medfører at anlegget periodevis mottar større mengder avløpsvann enn det har kapasitet til.

Vann- og avløpssystemet i Oslo betraktes som kritisk infrastruktur hvor også deler av systemet vil kunne bli utpekt som skjermingsverdige objekter. I denne sam-

menheng jobber Vann- og avløpsetaten på flere områder aktivt for å innfri sikkerhetslovens bestemmelser.

3. Mål og nøkkeltall

- Behovet for rent drikkevann til byens innbyggere og næringslivskunder skal dekkes.

- Avløpsvann skal håndteres på en slik måte at byens miljø, fjorden, trivsel og biologisk mangfold ivaretas
- Etaten skal ha tilfredse kunder

Nøkkeltall for: Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
<u>Vann:</u>				
Vannproduksjon målt i mill m3 pr. år	94,7	100	102	101,2
Antall ledningsreparasjoner	172	260	222	180
Antall brudd på servicegarantien som er registrert	0	16	3	12
<u>Avløp:</u>				
Behandlet avløpsvann, mill m3 pr. år	115	110	121	118,6
Antall kjelleroversvømmelser på grunn av kloakkstopp	17	11	7	38
Antall kjelleroversvømmelser i forbindelse med nedbør	4	2	21	3
Fornylestakt vannledninger 1 % gjnst siste 3 år				
<u>Kunde:</u>				
Andel kart og dokumenter som formidles gjennom Under Oslo				
<u>Miljø:</u>				
Antall meter gjennomåpning av elver og bekker				

Måltall for: Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
<u>Vann:</u>				
Andel produsert vann med to hygieniske barrierer	95 %	98,5 %	99,5 %	99,8 %
Tilfredsstille vannforskriftens hygieniske, kjemiske og fysiske krav	-	-	-	100 %
Fornylestakt vannledninger	-	1 %	1 %	1 %
Lekkasjetap av drikkevann på vannettet*	-	31,50 %	< 28 %	< 28 %
<u>Avløp:</u>				
Antall avvik på utslippstillatelsen for Bekkelaget (nitrogen og fosfor)	-	0	0	0
Antall tarmbakterier pr. 100 ml. på badeplasser	-	131	<100	<100
Fornylestakt avløpsledninger	-	1,60 %	1 %	1 %
<u>Kunde:</u>				
Respondentene i undersøkelser skal være tilfreds med våre tjenester	80 %	79 %	80 %	80 %
<u>Miljø:</u>				
Mengde produsert biogass (Nm3)	2 200 000	1 993 417	2 200 000	2 000 000
Andel biogass som oppgraderes til drivstoff (Biometan)	80 %	78,40 %	80 %	80 %

* Beregnet lekkasje etter at det forutsettes at hver person benytter 160 liter per døgn

4. Strategier og tiltak

Ved store tilførsler har Bekkelaget renseanlegg ikke nok kapasitet til å behandle avløpsvannet gjennom alle rensetrinn. Det er gjennomført optimaliseringsprogrammer for å bedre mulighetene for å overholde konsesjonskravene til nitrogenfjerning og slambehandling på kort sikt. Til tross for iverksettelsene av disse tiltakene så kan det være utfordringer i å overholde konsesjonskravene i årene fremover. Etaten har derfor iverksatt et utredningsprosjekt for utvidelse av Bekkelaget renseanlegg.

Det er viktig å sikre god kvalitet og tilstrekkelig kapasitet i drikkevannsforsyningen. Fornyning og utbygging av vannforsyningen skal skje i et omfang og tempo som sikrer fremtidige behov. Det er viktig at det iverk-

settes gode sikringstiltak mot uønskede hendelser tilknyttet byens hovedvannskilde. Uønskede hendelser kan være hendelser som forringer kapasitet, kvalitet og muligheten for å benytte alternative vannressurser fra andre kilder enn Oset.

Etaten vil utredet nødvendige tiltak knyttet til eksisterende vannbehandlingsanlegg, mulige løsninger for reservevann og mulige tiltak som vil kunne gi permanent økt tilgang til vann.

Etaten skal gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for å avdekke svakheter og forbedre leveringssikkerheten til vann- og avløpstjenestene. Dette gjelder både den fysiske leveransen (vann- og avløpssystemet) og informasjonssikkerheten tilknyttet viktig infrastruktur.

Etaten skal kartlegge viktige installasjoner og anlegg. Potensielle skjermingsverdige objekter skal innmeldes til statlige myndighet. I tillegg skal etaten være en aktiv bidragsyter til byutviklingen, slik at kapasitet og tilgjengelighet til vann- og avløpsnettlegger til rette for en bærekraftig befolknings- og næringsutvikling.

Større nedbørmengder og kraftigere regnskyll vil i tiden fremover øke faren for oversvømmelser i byen. Oslo kommune har blant annet utfordringer tilknyttet håndtering av overvann. Det er derfor viktig at etaten samarbeider med kommunes øvrige etater for å løse dagens utfordringer på en god måte. I løpet av 2014 skal det iverksettes flere tiltak for å håndtere overvannsproblematikken. Blant annet skal det tilrettelegges for flomveier, etablere områder som kan oversvømmes og overvannshåndtering skal oppgraderes i eksisterende bebyggelse. Dette er tiltak som vil gjøre Oslo kommune bedre rustet til å håndtere store regnskyll og økte nedbørmengder.

Et viktig tiltak for å håndtere overvann er gjenåpning av lukkede elver og bekker. Dette vil bidra til å dempe oversvømmelses- og flomsituasjoner. Det vil også bedre byens grønnsstruktur, og gi bedre levekår for fisk og bunndyr. Etaten har hovedansvaret for dette og vil, i samarbeid med relevante etater, lage en strategi for gjenåpningsprosjekter.

Etaten har igangsatt arbeidet med å utvikle virksomhetens miljøregnskap som skal identifisere effektive muligheter for utslippsreduksjon, og forenkle fastsetting av utslippsmål og rapportering på utslipp. Dette vil

forbedre forståelsen av egen utslippsprofil og hvordan etatens utslipp påvirker omverdenen.

For å sørge for kunnskapsutvikling innenfor vann- og avløpsområdet deltar etaten i ulike nasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter. Etaten er den største aktøren innenfor vann og avløp i Norge og har dermed et særlig ansvar for at det utvikles ny kunnskap og nye metoder innenfor fagområdet. Etaten har blant annet et tett samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) og tilbyr masterstudenter å skrive masteroppgaver innenfor aktuelle temaer under veiledning av ansatte. Etaten deltar også i flere internasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter som blant annet de EU-støttede prosjektene, PREPARED og TRUST.

I forbindelse med fornyelse av drikkevannsnett har etaten deltatt i flere utviklingsprosjekter som for eksempel BIT-prosjektet for tilstandsvurdering av drikkevannsledninger. Vann- og avløpsetaten har også tatt i bruk ny teknologi for forbedret lekkasjesøking, og hydrogeologisk modellering som grunnlag for risikovurdering av høydebassenger i fjell.

Etaten utarbeider hovedplaner for vann og avløp. Dette er etatens overordnede styringsverktøy for vann- og avløpsvirksomheten. Planene angir mål for planperioden og hvordan lovpålagte krav skal overholdes. Hovedplanene revideres hvert 4. år.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 28,0 mill.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)				
00 Lønn og sosiale utgifter	85 824	0	0	
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	860 095	949 100	1 067 308	
03 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 009	0	0	
Sum utgifter	946 928	949 100	1 067 308	
07 Refusjoner	-16 190	-2 200	-2 200	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-10 059	0	0	
Sum inntekter	-26 249	-2 200	-2 200	
Netto utgifter	920 679	946 900	1 065 108	

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
103 035	Svenstua-Vettakollen basseng	322 000	291 992	30 008	0	0	0	0	3/06 - 4/12
103 037	Skullerud-Enebakkveien	100 000	30 600	50 000	19 400	0	0	0	1/06 - 4/12
104 003	Bjørsvika	150 000	66 995	5 000	5 000	5 000	5 000	63 005	1/05 - 4/13
104 006	Enebakkveien-Åsland Hvl.	50 000	20 000	10 000	20 000	0	0	0	1/07 - 4/14
107 032	Voldsløkkatunnelen	629 000	107 100	120 000	150 000	150 000	101 900	0	
108 001	Midgardsormen - avløp Cuba-Bjørsvika-Bekkelaget	1 302 000	1 204 700	97 300	0	0	0	0	1/08 - 4/13
109 008	Frognerelven	110 000	43 700	5 000	25 000	8 300	0	28 000	1/09 - 4/13
109 009	Hoffselven	108 000	37 700	31 000	39 300	0	0	0	1/10 - 4/15
110 009	Akerselva øvre - del II	80 000	66 000	9 000	5 000	0	0	0	1/10 - 4/16
110 010	Alna II	170 000	56 600	41 000	51 000	21 400	0	0	1/11 - 4/18
111 009	Majorstutunnelen	117 300	75 800	1 000	1 000	0	1 000	38 500	1/11 - 4/12
113 055	Teglverksdammen			60 000	0	0	0		Løpende
114 002	Akerselva Øvre del III	85 000		15 000	45 000	25 000	0	0	1/14 - 4/16
114 003	Ljanselva	100 000		20 000	60 000	20 000	0	0	1/14 - 4/16
114 004	Ufordelte prosjekter			425 000	440 000	610 000	630 000		Løpende
114 005	Videreføring saneringsplan vann			138 000	145 000	152 000	159 000		Løpende
114 006	Div. prosjekter initiert av hovedplan vann			10 000	10 000	0	0		Løpende
Sum investeringsutgifter				1 067 308	1 015 700	991 700	896 900		
Finansiering:									
114 004	Ufordelte prosjekter		Tilskudd fra andre	-2 200	-2 200	0	0		
Sum kapittel finansiering				-2 200	-2 200	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)				1 065 108	1 013 500	991 700	896 900		

Svenstua-Vettakollen basseng

Høydebassenget vil sikre vannforsyningen ved pumpehavari og strømbrydd. Reguleringsplanen er godkjent av bystyret. Stadfestelse av reguleringsplan foreligger fra Miljøverndepartementet, og prosjektet forventes ferdig første halvdel 2014. Den totale kostnadsrammen utgjør 322,0 mill.

Skullerud-Enebakkveien

Ny vannledning fra Skullerud til Enebakkveien er ment å styrke en vanskelig forsyningssituasjon i bydel Søndre Nordstrand og skal samtidig betjene det nye utbyggingsområdet på Gjersrud/Stensrud. Ferdigstilles i 2015.

Bjørsvika

Prosjektet følger den øvrige utbyggingen i området. Dette har medført en forskyvning av investeringene.

Voldsløkkatunnelen

En helsemessig trygg transport av vann til sentrum skal sikres ved bygging av ny vannledning i tunnel fra Oset vannbehandlingsanlegg til Voldsløkka. Kostnadsrammen er på 629,0 mill. Planlagt ferdigstilling er 2017.

Midgardsormen – avløp Cuba-Bjørsvika-Bekkelaget

Dette prosjektet er et av Oslos viktigste miljøtiltak og er etatens prosjekt for fornyelse og modernisering av avløpsnettet i indre by. Prosjektet vil også bidra til å sikre og forbedre vannkvaliteten i indre Oslofjord. Det er en målsetting i prosjektet at vannkvaliteten i Akerselva og indre fjordbasseng ikke skal påvirkes negativt

av overløpsutslipp eller overvann fra området som omfattes av Midgardsormen. Det er også et mål at etatens energiforbruk skal reduseres ved å snu vannstrømmer fra VEAS til Bekkelaget renseanlegg. Fremdrift er i henhold til plan.

Teglverksdammen

I Planleggingsprogrammet for Ensjo og i VPOR (Veiledende Prinsippplan for det Offentlige Rom) på Ensjo, som begge er vedtatt av Bystyret, er det bestemt at Hovinbekken skal åpnes gjennom Ensjo og at overvann skal håndteres i størst mulig grad åpent på Ensjo og føres frem til åpen bekk. Dette er også nedfelt i utbyggingsavtaler mellom kommunen og utbyggere på Ensjo.

Hovinbekken er i dag lukket fra Økern og ned til fjorden. Vannkvaliteten i Hovinbekken er dårlig og blir dårligere nedstrøms Økern. For å oppnå tilfredsstillende vannkvalitet i Hovinbekken gjennom Ensjoen ble det tidlig besluttet å etablere en rensedam på Teglverkstomta. VAV har ansvar for håndtering av avløpsvann og vannkvaliteten på bekkvannet, og vil derfor ha ansvar for etablering av rensedammen.

I tilknytning til dette skal det bygges turvei langs nordsiden av dammen, tverrgående gangforbindelse over dammen og friområde på sørsiden av dammen (BYM), samt adkomstvei og gang-/sykkelvei langs Tennishallen (Undervisningsbygg - UBF).

Det er nødvendig at arbeidet med Teglverksdammen koordineres med bygging av ny skole på Teglverkstomta, som skal stå ferdig sommeren 2015. Dette gir muligheter for økonomiske besparelser og effektiv anleggsdrift. For å unngå tyngre anleggsarbeider tett opptil en ny skole må rensedammen derfor være ferdig og i drift sommeren 2015. Dette imøtekommer også behovet for vann til første del av bekkeløpet gjennom Ensjøbyen, som er under opparbeidelse.

Akerselva Øvre del III og Ljanselva

Oslo kommune skal ha et ledningsnett med god kapasitet og kvalitet. God kapasitet vil redusere mengden overløp til vassdrag og fjord. For å sikre god vannkvalitet og for å redusere antall kjelleroversvømmelser, skal det gjøres tiltak på alle overløp som forurenser vassdrag oftere enn hvert tredje år. I arbeidet med å sikre et funksjonelt avløpsnett foreslås det derfor en ytterligere styrking av rehabiliteringsarbeidet gjennom å opprette to nye områdeprosjekter i Akerselva og Ljanselva.

Renovasjonsetaten – selvkost

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)				
10 Lønn og sosiale utgifter	116 625	125 254	146 555	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	276 921	340 232	366 229	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	165 855	171 100	180 061	
14 Overføringsutgifter	1 122	1 688	2 398	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	13 244	0	0	
Sum utgifter	573 767	638 274	695 243	
16 Salgsinntekter	-611 355	-613 341	-665 588	
17 Refusjoner	-3 190	0	0	
18 Overføringsinntekter	-132	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-13 244	0	0	
Sum inntekter	-627 920	-613 341	-665 588	
Netto inntekter	-54 154	24 933	29 655	

1. Ansvarsområde

Renovasjonsetaten selvkost er etatens forvaltningsdel og skal ivareta kommunens ansvar og myndighet innen den tvungne kommunale renovasjon (husholdningsavfall) på en miljø- og kostnadseffektiv måte.

2. Situasjonsbeskrivelse

Avfallsplan for Oslo kommune 2006-2009 (sak 239/06) er førende for etatens arbeid. Avfallsplanen legger blant annet opp til minst 50 prosent materialgjenvinning av husholdningsavfallet innen 2014. Samtidig skal alt farlig avfall håndteres på en forsvarlig måte.

Renovasjonsetatens tjenester som er rettet mot husholdningene omfatter innsamling av rest- og papiravfall samt matavfall og plastemballasje fra alle husstander, mottak av avfall på to store gjenbruksstasjoner, 7 mini-gjenbruksstasjoner, sesongbaserte hageavfallsmottak,

770 returpunkter for glass- og metallemballasje, 35 miljøstasjoner for farlig avfall og årlig innsamling av farlig avfall og juletrær i hele byen. I tillegg mottas tekstiler i utplasserte tekstiltårn i hele byen gjennom et samarbeid med Uff og Fretex. Husholdingene belastes sin andel av Grønmo og Rommen deponi som nå er stengt for ytterligere mottak av avfall.

Oslo kommune ved Renovasjonsetaten ble i 2013 valgt som leder av arbeidsgruppen Waste Working Group i Eurocities organisasjonen. Det arbeides også med å utarbeide en hovedplan for innføring av avfallssug i Oslo.

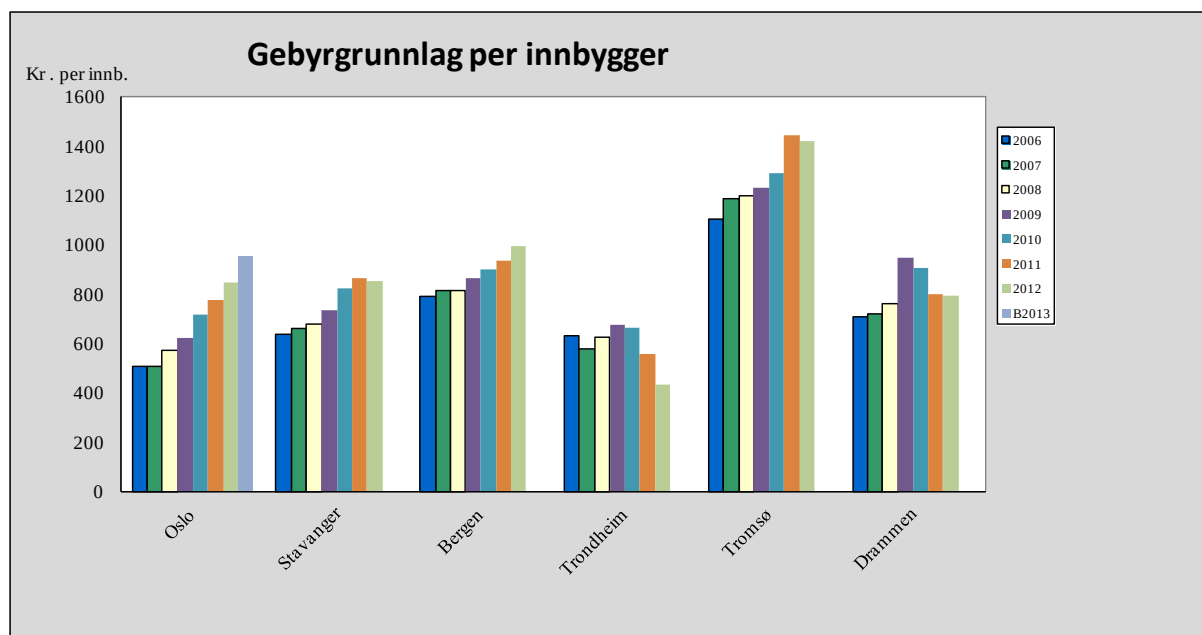
Utsortering av matavfall og plastemballasje i restavfallsbeholderen startet opp i utvalgte deler av byen høsten 2009. Hele byen hadde fra juni 2012 tilbud om kildesortering av matavfall og plastemballasje. Oslos

husholdninger legger mat og plastavfallet i grønne og blå poser som så sorteres ut fra restavfallet i kommunens optiske sorteringsanlegg. Byrådet vil i 2014 fortsette arbeidet med å styrke materialgjenvinningen av husholdningsavfall. Det vil anslagsvis ta mellom 3 til 5 år fra hele Oslo ble innrullert i Kildesortering i Oslo (KiO) i 2012, til målet om 50 prosent materialgjenvinning kan innfris. Byrådet har derfor satt et mål om 40 prosent materialgjenvinning av husholdningsavfall i 2014.

I 2012 var ombruk og gjenvinning av husholdningsavfallet på 96 prosent. Oslo kommune innfrir dermed det nasjonale målet om at minst 75 prosent av alt husholdningsavfall skal gjenvinnes (sum av material- og energigjenvinning). Husholdningenes tilfredshet med tjensteproduksjonen måles med avfallsbransjens kundetilfredshetsindeks. I 2012 oppnådde Oslo kommune en score på 75 poeng. Dette er blant de beste resultatene av alle kommunene i Norge. I 2012 deltok om lag halvparten av landets kommuner. Neste undersøkelse er planlagt gjennomført første halvår 2014.

Innsamling av avfall fra husholdningenes avfallsbeholdere er konkurranseutsatt. I innsamlingskontraktene er miljøfaktorer vektlagt, og renovasjonsbilene som benyttes går i all hovedsak på biogass. Innsamlet restavfall, matavfall og plastemballasje leveres til kap. 645 Energigjenvinningsetaten - husholdningers anlegg på Haraldrud til selvkostpris. Mottatt hageavfall, inkludert juletrær, komposteres og selges på etatens mottaksanlegg for kildesortert avfall. Alt øvrig kildesortert avfall fra innsamlings- og mottakstjenestene er konkurranseutsatt og avhendes i markedet. Et kundeinformasjons- og kontrollsystem sørger for at informasjonsflyten mellom kunde, transportør og etaten fungerer godt.

Tatt i betraktning de omfattende renovasjonstjenestene Oslo tilbyr er gebyret fortsatt lavt. Husholdningene kan levere grovavfall på gjenbruksstasjonene helt opp til 3 kubikk per levering uten ekstra kostnad. Renovasjonsgebyret beregnes ut i fra størrelsen på restavfallsbeholderen. Dette gir husholdningene incentiver til å redusere mengden restavfall ved å sortere ut mest mulig av avfallet ved å benytte tjenester som papirinnsamling, gjenbruksstasjoner, returpunkter, miljøstasjoner og hageavfallsmottak.

Renovasjonsgebyret fastsettes i henhold til retningslinjer fra Kommunal- og regionaldepartementets (H-2140), samt Miljødirektoratets veileder "Veiledning om beregning av kommunale avfallsgebyrer" (TA-2001/2004).

Ved innføring av utvidet kildesortering i Oslo (KiO) er nå de største utfordringene:

- øke utsorteringsandelen slik at den langsiktige målsettingen om minimum 50 prosent materialgjenvinning kan nås
- redusere mengden løst grovavfall og hageavfall i avfallsbeholderen slik at avfallskvaliteten øker
- redusere svinn i verdikjeden og redusere driftsforstyrrelser i Energigjenvinningsetatens sorteringsanlegg

Når det gjelder tomter og infrastruktur er det nødvendig å sikre fremtidige arealbehov for å opprettholde dagens tjenesteproduksjon.

3. Mål og nøkkeltall

Effektiv ressursutnyttelse og kretsløpsbasert avfallshåndtering.

- 914 tonn ombruksvarer skal leveres ut fra etatens egne anlegg, som er en dobling i forhold til 2010
- 40 prosent materialgjenvinning av husholdningsavfallet i 2014, og 50 prosent innen 2018

- Maks 0,3 prosent farlig avfall i etatens avfallsstrømmer der farlig avfall ikke skal forekomme i 2014

- 75 i score på kundetilfredshet i Avfall Norges benchmarking-kundeundersøkelse
- Etaten skal maksimalt ha 0,05 prosent klager i forhold til antall tømminger for henteordningen

God service til innbyggerne med fokus på medvirkning

Nøkkeltall for: Kap. 640 Renovasjonsetaten – selvkost	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Avfallsmengder				
Antall tonn husholdningsavfall totalt	224 998	227 296	240 208	228 896
herav restavfall, mat og plastemballasje i tonn (Henteordning)	122 576	121 644	121 732	119 864
KOSTRA-indikatorer				
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	383	379	392	367
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	537 871	571 481	647 475	676 758
Antall kilo farlig avfall per innbygger	1,7	1,9	2,0	2,2
Gebyrgrunnlag per innbygger (i kroner)		716	774	849

Måltall for: Kap. 640 Renovasjonsetaten –selvkost	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Antall tonn husholdningsavfall til gjenbruk ut fra egne anlegg (Ombruk)		486	730	914
Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning (i % av totalt husholdningsavfall)	43 %	37 %	47 %	40 %
Andel farlig avfall i avfallsstrømmer der det ikke skal være farlig avfall (i % av totalt husholdningsavfall)			0,37 %	0,30 %
Score på kundetilfredshetsundersøkelse	74	75	74	75 %
Antall klager (i % av antall tømminger i innsamlingen)	0,05 %	0,04 %	0,05 %	0,05 %

4. Strategier og tiltak

Renovasjonsetaten arbeider med å inngå avtaler for omsetning av ombruksartikler med arbeidstreningsbedrifter i Oslo. For å nå målet på 914 tonn vil etaten endre vareflyten fra å opptre som detaljist på sine anlegg til å bli en grossistvirksomhet.

Det planlegges en rekke tiltak for å bedre materialgjenvinningsprosenten. Noen av tiltakene er påbegynt, andre tiltak er nye og vil ikke få effekt før tidligst i 2014. Tiltak som allerede er igangsatt er bl.a. å styrke arbeidet med oppsøkende virksomhet av husstandene i Oslo. I dette arbeidet planlegger etaten å benytte renovatørene for å identifisere avvik og områder hvor det er enklest å oppnå bedring av sorteringsadferd. De ansatte vil så følge opp med blant annet dør til dør aksjoner for å gi husstander informasjon og veiledning i kildesortering. Etaten vil også videreføre arbeidet med oppfølging av særskilte avvik med tanke på kildesortering og avfallskvalitet meldt fra transportører og fra Energigjenvinningsetaten. Dette foregår gjennom befaringer, vurdering av renovasjonsløsninger og kommunikasjons tiltak som gjennomføres i samarbeid med husstandene/borettslagene.

Etaten vil videreføre ordningen med nivåmalere med behovsstyrt tømming i returpunktene for glass og metallemballasje. Der det er behov, skal tettheten av returpunkter økes og/eller dagens plassering revurderes. For å sikre brukerne pålitelig tilgang til grønne og blå poser jobber etaten for å videreutvikle dagens samarbeid med butikkjedene. Etaten vil videreføre arbeidet med å måle mengden farlig avfall i avfallsstrømmer (plukkanalyser), og igangsette tiltak der det forekommer avvik. De skal identifisere, utsortere og håndtere nye fraksjoner, som for eksempel vinduer med klorparafiner og kommunisere viktigheten av å redusere mengden farlig avfall på avveie.

beid med butikkjedene. Etaten vil videreføre arbeidet med å bedre sorteringen på gjenbruksstasjonene.

Det er flere nye tiltak som skal gjennomføres. Etaten vil utarbeide en veileder for praktisering av ny renovasjonsforskrift. I dette arbeidet vil muligheten for å utarbeide kriterier for sorteringsadferd og kvalitet vurderes, slik at tilleggsgebyr eller andre korrigerende tiltak kan innføres ved grove overtredelser. Etaten vurderer å innføre en tredje beholder i områder der det er plass til dette, primært utenfor ring 2. Der dette lar seg realisere skal etter planen den tredje beholder kun benyttes til fargede poser. Restavfallsbeholder kan så kjøres direkte til forbrenning med den effekt at avfall inn til kap. 645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger sitt sorteringsanlegg reduseres, og kvalitet og sorteringskapasitet bedres. Etaten vil arbeide med å finne nye behandlingsmetoder for avfallsfraksjoner som i dag ikke kan gå til materialgjenvinning. Fra 2015 vil etaten sette i drift ny gjenbruksstasjon på Oslo vest, Smestad. Det er videre planlagt å sette i drift minimum 1-2 nye minigjenbruksstasjoner. Det arbeides også med å få etablert et separat hageavfallsmottak på Oslo Vest.

Etaten skal videreføre arbeidet med å måle mengden farlig avfall i avfallsstrømmer (plukkanalyser), og igangsette tiltak der det forekommer avvik. De skal identifisere, utsortere og håndtere nye fraksjoner, som for eksempel vinduer med klorparafiner og kommunisere viktigheten av å redusere mengden farlig avfall på avveie.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 13,7 mill.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2012	2013	2014
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 356	283 000	142 000
Sum utgifter	15 356	283 000	142 000
06 Salgsinntekter	-186	0	0
Sum inntekter	-186	0	0
Netto utgifter	15 170	283 000	142 000

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)									
Prosjektnr og navn:									
110 013	Erverv av tomter	250 000	170 000	80 000	0	0	0	0	1/10 - 4/11
113 016	Gjenbruk diverse			40 000	24 000	20 000	9 000		Løpende
113 017	Diverse IT-prosjekter			15 000	9 000	7 000	2 000		Løpende
113 018	Diverse prosjekter			7 000	3 000	0	0		Løpende
	Sum investeringsutgifter			142 000	36 000	27 000	11 000		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			142 000	36 000	27 000	11 000		

Gjenbruk diverse

Forslaget omfatter en oppgradering av gjenbruksstasjoner spesielt med tanke på tilpasning for økt ombruk. Videre er det behov for en oppgradering av brakker på Grefsen minigjenbruksstasjon og hageavfallsmottak. I tillegg omfatter forslaget rullerende utskifting av maskiner og utstyr på gjenbruksstasjonene. RENs anleggsoversikt viser at en vesentlig del av etatens maskinpark utgår på levetid og derfor må fornyes fra 2014. Andre tiltak for å bedre tilbudet til publikum og derigjennom øke graden av materialgjenvinning består i:

- videreutvikle konseptet rundt returpunkter ved i tillegg til å øke antallet returpunkter, også utforme nye og bedre løsninger i byrommene
- etablering av flere minigjenbruksstasjoner
- innføring av bevisbasert adgangskontroll ved etatens gjenbruksstasjoner for bedre å kunne skille mellom hushold, næring og utenbys besøkende

Diverse prosjekter

Innkjøp av el-biler til etaten i henhold til samkjøpsavtale.

Klima og energi Oslo KF

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
051 Klima og energi Oslo KF (MOS)			
Netto driftsresultat	0	38 194	38 194

1. Ansvarsområde

Foretaket skal forvalte Oslo kommunes Klima- og energifond. Fondets midler skal stimulere tiltak som gir reduserte klimagassutslipp, redusert eller mer effektiv energibruk og/eller bedre luftkvalitet i tråd med fondets vedtekter.

Kjernevirksomheten er en tilskuddsordning som skal stimulere private byggeiere i Oslo til å gjennomføre tiltak som reduserer klimagassutslippene i tillegg til å redusere og effektivisere energibruken. Omlegging til energibruk som gir renere luft i Oslo er også et viktig mål.

Foretaket vil ha det overordnede ansvaret for å organisere og koordinere kommunens innsats knyttet til å oppnå varige reduksjoner i stasjonær energibruk og klimagassutslipp. Videre skal foretaket behandle søknader og informere om kommunens støtteordninger i form av tilskudd og lån. Videre skal foretaket videreutvikle klima- og energiregnskapet for Oslo kommune.

2. Situasjonsbeskrivelse

Oslo klima og energi KF ble vedtatt opprettet i byråd i august 2011 på grunnlag av bystyrevedtak 194/11. Opprettelse og styring av kommunale foretak er hjemlet i kommunelovens kap.11. Byrådets utgangspunkt for valg av organisasjonsform er å sikre best mulig måloppnåelse og effektive virkemidler for å redusere klimagassutslipp og energibruk i Oslo.

EØS-avtalens regler om offentlig støtte må alle nye støttetiltak notiseres. Dette gjelder også endringer i eksisterende støtteordninger. Siden 1992 når EØS-avtalen trådte i kraft er det foretatt vesentlige endringer i kommunens støtteordning. Søknad om notifikasjon av støtteordningen fra Klima- og energifondet er derfor påkrevd. Arbeidet er igangsatt med bistand fra Kommuneadvokaten. Foretakets ansvarsområder ivaretas av Bymiljøetaten i påvente av notifiseringen (se forslag til verbalvedtak).

Gjennomførte klima- og enøktiltak har gitt større varig reduksjon i klimautslipp enn forventet. I 2012 ble det oppnådd varig reduksjon av klimautslipp på 9 741 tonn

CO₂-ekvivalenter. Reduksjonen i klimautslipp tilsvarer årlig kjøring av 4 683 biler.

Foretaket tjenesteproduksjon vil i hovedsak utføres av andre gjennom konkurranseutsatte kjøp av tjenester i markedet.

Den viktigste risikozonen for foretaket er tilskuddsutbetalingene. Det gjennomføres kontroll med utbetalingene gjennom utstrakt bruk av sidemannskontroller, kontroller av alle fakturaer fra gjennomførte prosjekter, samt jevnlig stikkprøvekontroller.

3. Målsetninger

- Forvalte Klima- og energifond på en effektiv og målrettet måte
- Bidra til at bruk av fossil energi til oppvarming av bygg fases ut før 2020
- Bidra til effektivisering av stasjonær energibruk

4. Strategier og tiltak

Foretaket skal organisere og koordinere kommunens innsats knyttet til å oppnå varige reduksjoner i stasjonær energibruk og klimagassutslipp. Innfasing av fornybare energikilder og effektivisering av stasjonær energibruk er også et viktig satsingsområde. Forvaltning av Klima- og energifondet i tråd med fondets vedtekter vil være foretakets hovedaktivitet i 2014. Foretaket skal innenfor sine budsjettmessige rammer legge fram forslag til utvikling av sitt ansvarsområde.

Foretaket skal bidra til å øke kommunens kompetanse innenfor klima og enøk og ha faglig utredningskapasitet. Foretaket skal ha et særlig ansvar for å utvikle nye tjenester for å sikre finansiering av energieffektivisering rettet mot industrielle kunder, borettslag og mindre enheter, for eksempel gjennom at foretaket utvikler og koordinerer anbud for gjennomføring av enøktiltak med tredjepartsfinansiering.

Resultatet fra utredningen av strategi for energieffektiv og mer klimanøytral byggmasse i Oslo forventes å gi et solid bidrag til at kommunen skal nå sine ambisiøse mål.

Virksomheten vil utvide samarbeidet med Enova med tanke på mulighet for å samordne støtteordningene, slik

at Oslos innbyggere får bedre nytte av den landsdekkende støtteordningen.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
051 Klima og energi Oslo KF (MOS)			
Sum investeringsutgifter	0	15 000	15 000
Sum finansiering	0	-15 000	-15 000

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelse

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
051 Klima og energi Oslo KF (MOS)			
Sum investeringsutgifter	0	15 000	15 000
Sum finansiering	0	-15 000	-15 000

Verbalvedtak og fondsbruk

Forbruket av Klima- og energifondet styres gjennom verbalvedtak som gir rammer for tilsagn om tilskudd og lån. Utbetalingene av tilskuddene kommer normalt ikke før 1-3 år etter at tilsagn er gitt. Det er derfor bare en viss sammenheng mellom tilsagnsrammen for 2014 og utbetalingsbudsjettet for samme år. Det foreslås følgende verbalvedtak for 2014:

I 2014 kan Bymiljøetaten - Enøk gi tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 30,0 mill. og tilsagn om lån innenfor en ramme på 30,0 mill. Det kan maksimalt gis kr. 3 mill. i lån til et enkelt prosjekt.

Byråden for miljø og samferdsel gis fullmakt til å overføre midler fra kap 051 Klima og energi Oslo KF til kap. 770 Enøk.

Oslo Havn KF

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
060 Oslo Havn KF (MOS)			
Netto driftsresultat	-56 815	-24 200	-18 600

1. Ansvarsområde

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift ved å tilrettelegge for effektiv og miljøvennlig sjøtransport, føre oppsyn med trafikken i havnedistriktet, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte.

Virksomheten i Oslo Havn KF reguleres av lov om havner og farvann, lokal forskrift om bruk av og orden i Oslo havnedistrikt, samt vedtekter fastsatt av bystyret for Oslo Havn KF. I forbindelse med ny lov om havner og farvann vedtok bystyret nye vedtekter for Oslo Havn KF i 2011.

Oslo havn KF har ansvar for at internasjonale krav til havnesikkerhet for godkjente havner og havneavsnitt overholdes. De økonomiske forutsetningene for havnevirksomheten er gitt gjennom havne- og farvannsloven, som blant annet fastsetter at havnekapitalen skal holdes regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige midler, og at havnekapitalen kun skal benyttes til havnevirksomhet.

2. Situasjonsbeskrivelse

Oslo havn er Norges viktigste importhavn. Havnetrafikken er i nær relasjon til øvrig godstransport i regionen. Oslo Havn KF står i en konkurransesituasjon i forhold til andre havner og veitransport. Det er derfor viktig for foretaket å yte best mulig service til norske og utenlandske kunder ved å tilrettelegge for en rasjonell og effektiv gods- og passasjerhåndtering. Avgjørende faktorer for mengden gods og trafikk som går via Oslo havn bestemmes i stor grad av forhold som ligger utenfor foretakets kontroll. Særskilt gjelder dette det generelle økonomiske aktivitetsnivå. De statlige kystgebyrene som losavgift m.m. bidrar tungt til at skipsanløp i Oslo er dyrt. De kommunale havneavgiftene utgjør derimot en relativt liten del av kostnadene for skip som anløper Oslo.

Oslo Havn KF er en av byens største byutviklingsaktører. All virksomhet i havna er basert på symmetrisk utvikling mellom havneutvikling og byutvikling. Det

meste av trafikken over Oslo havn består av transport av varer og passasjerer til og fra utlandet. Dette gjør aktivitetsnivået svært følsomt overfor svingninger i internasjonal økonomi. Finanskrisen og det økonomiske tilbakeslaget i 2009 førte til en markert nedgang i trafikken. I ettertid har trafikkutviklingen vært preget av store svingninger uten stabil oppgangstendens, noe som gjenspeiler den vedvarende usikkerheten i internasjonal økonomi.

I 2014 var det en moderat økning i tørrbulk og importbiler, men en liten reduksjon i antall cruisepassasjerer. Containertrafikken hadde en sterk økning, mens godstrafikken med utenriksfergene kun gikk moderat opp. Total godsmengde og passasjerer holdt seg stabilt i forhold til 2013-nivået. Totalt antall skipsanløp og samlet tonnasje holdt seg også tilnærmet likt i forhold til 2013-nivået. Gjennomsnittlig skipsstørrelse har imidlertid gått noe ned, noe som skyldes en økning i antall anløp av mindre tørrbulkskip i innenriksfart.

Finansiering av investeringene i økonomiplanperioden vil i økende grad måtte skje ved uttak fra datterselskapet HAV Eiendom A/S. Dette er i tråd med havneplanen, hvor det er forutsatt at salg av

Byutviklingseiendommer skal finansiere omstruktureringen av havna på mindre arealer. I tillegg legges det i økonomiplanperioden opp til bidrag fra drift, men på et lavere og avtagende nivå i forhold til de senere årene.

Årstall	2013	2014	2015	2016	2017
Uttak inntil	0 ¹	260 mill.	370 mill.	180 mill.	90 mill.

Det er lagt til grunn at uttakene ikke skal sette HAV E i en slik situasjon at selskapet må ta opp lån for å oppfylle uttakskravene. Det forutsettes at havnestyret som generalforsamling i HAV E fatter de nødvendige vedtak.

Disse betydelige finansielle bidragene fra HAV E er avgjørende for å kunne slutføre utbyggingen på Sjursøya inkl. overflytting fra Ormsund containerterminal til Sjursøya.

3. Mål

- Sjøtransportens andel av godstransport skal økes
- Oslo havn skal være en attraktiv havn.
- Godsomsetningen skal øke med 50 prosent
- Passasjertrafikken skal øke med 40 prosent
- Miljøvennlig havn og pådriver for miljøvennlig sjøtransport
- Bidra til at Oslo er en attraktiv by

4. Strategier og tiltak

Godsmengden og trafikken som går over Oslo havn bestemmes i stor grad av det generelle aktivitetsnivå i verdensøkonomien. Det arbeides målrettet for å tiltrek-

ke trafikk gjennom markedsføring. I 2014 videreføres den betydelige styrkingen av markedsføringsaktivitetene som ble foretatt fra 2013. Kontrakter med havneoperatører søkes utformet slik at havnas kapasitet utnyttes effektivt, og gir økonomiske incentiver til økt trafikk.

Oslo havn KF har gjennom flere år bidratt til å holde havneavgiftene nede. Foretaket har også gitt klart uttrykk overfor departementet og kystverket for at de statlige kystgebyrer bør gjennomgås. En reduksjon i gebyrstørrelsen vil bidra til å gjøre sjøtransporten mer konkurransedyktig i forhold til veitransport.

På cruisesiden har foretaket tilrettelagt for flere sammenfallende anløp. Det har de senere år vært gjennomført turn-around for cruiseskip i Oslo havn. I tillegg har foretaket tilrettelagt for flere anløp ved å ta i bruk kaiareal som tidligere er benyttet til andre formål. I perioder er tilgjengelig kaikapasitet fullt utnyttet. Det er således svært begrenset rom for ytterligere økning. Sørrenga kan ikke lenger benyttes som kai. I noen år fremover vil Filipstad kunne benyttes.

Oslo Havn KF har løpende fokus på effektivisering av havnedriften. Som et ledd i dette arbeidet, samt lønnsomhetsutfordringer for eksisterende operatører grun-

net begrensede markedsvolumer i Oslo – har styret i Oslo Havn KF høsten 2012 vedtatt at det skal legges til rette for at det for fremtiden skal kunne være en operatør for drift av containerterminalene i Oslo havn. Organisasjonsmessig og økonomiske konsekvenser er under utredning og vil bli redegjort for når dette er avklart.

Landstrøm

Oslo Havn KF og Color Line har tilrettelagt for landstrøm ved Hjortnesterterminalen. Oslo Havn KF bidro med kr 2 millioner til prosjektet i 2011. Utslippene av CO2 forventes å reduseres med opptil 3 500 tonn per år ved at et fartøy innføres i 2011 og et i 2012. I tillegg til klimagevinsten er det også betydelige reduksjoner i utslipp av NOx og PM10.

Oslo Havn KF har avsatt 2,0 millioner i 2014 til landstrøm. Vurdering av landstrømmuligheter fortsetter på Søndre Akershuskai, Vippetangen, Revier og Utstikker II. Det er igangsatt tekniske utredninger for å sikre et godt kostnadsoverslag for prosjektet. Foreløpig kostnadsoverslag ligger på 60,0 mill. hvorav innvilget støtte fra Enova beløper seg til 8,0 mill. Utenlandsfergene og cruiseskip er mulige målgrupper.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Leieinntektene reduseres ettersom havnearealer avgis til byutvikling. Etter en gjennomgang av kontraktsmas-

se for arealer og bygninger er leieinntektene korrigert for kjente kontraktsopphør. Kontraktsmassen er prisjustert i henhold til justeringsklausulen som normalt benyttes i HAV Eiendom sine kontrakter. Oppsigelser av leiekontrakter registreres og overvåkes slik at man til enhver tid er àjour med situasjonen. Det er lagt til grunn at leieinntektene vil være omtrent uendret fra 2013 til 2014. De budsjetterte driftsinntekter forøvrig tar utgangspunkt i prognose over trafikkutviklingen og forutsetning om en selvfinansierende gjennomsnittlig økning av HAV's tariffpriser på 2,0 prosent.

Det forventes en nedgang i driftsresultatet i perioden 2012 til 2016 på henholdsvis 34,0 mill. til 22,1 mill. En forutsetning for dette anslaget er at det ikke tas opp nye lån, og således ingen økning i finanskostnader. Hovedårsaken til denne utviklingen er primært reduserte leieinntekter, og økte lønns- og sosiale kostnader.

En stor del av de økte lønnskostnadene er på grunn av økt bemanning knyttet til en utvidelse av kranparken.. Dette fører også til en økning i andre driftsutgifter. Det forventes på sikt en økning av lo/lo-trafikken som vil bidra til en forbedring av driftsøkonomien. For perioden fram til 2017 er det imidlertid kun forventet en mindre volum- og inntektsøkning. Oslo Havn sine prissatser og kontraktsvilkår overfor terminaloperatører må utformes slik at framtidig dekningsbidrag sikres.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
060 Oslo Havn KF (MOS)			
Sum investeringsutgifter	851 072	308 830	343 550
Sum finansiering	-851 072	-308 830	-343 550

1. Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

Investeringsbudsjettet

Prosjektnr	Beløp i 1000 kr			
	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
060 Oslo Havn KF (MOS)				
106900 IKT og annet utstyr	8 200	6 900	7 900	8 200
106910 Farled og div mindre prosjekter	18 900	37 400	55 200	21 200
106920 Vesthavna	31 500	15 000	33 000	24 000
106940 Sydhavna (inkl kraner)	282 000	333 500	98 500	45 500
106950 Omstruktureringsprosjekter	2 950	2 950	3 650	0
Sum investeringsutgifter	343 550	395 750	198 250	98 900
Avsetning til Havnefond KF	0	0	0	5 271
Sum finansieringsbehov	343 550	395 750	198 250	104 171
Salg av driftsmidler	-16 000	0	0	0
Overføring fra driftsbudsjettet	-18 600	-14 175	-14 174	-14 171
Utbytte fra HAV Eiendom AS	-260 000	-370 000	-180 000	-90 000
Bruk av havnefondet	-48 950	-11 575	-4 076	0
Sum finansiering	-343 550	-395 750	-198 250	-104 171

Farled og diverse mindre prosjekter

Landstrøm

Til landstrøm er det foreslått at det bevilges 2.0 mill i 2014 for å følge opp de tekniske sidene ved et fremtidig anlegg.

Katodisk beskyttelse – kaier

For å sikre at kaiene ikke forfaller og levetiden opprettholdes gjennomføres det katodisk beskyttelse. Det arbeides fortløpende med kaiene. Søndre Akershuskai og deretter muligens Nordre Akershuskai skal sikres med påtrykt spenningsanlegg. I tillegg dekkes to anlegg med offeranoder, et på spunt og peler på Søndre Akershuskai og et på spunt og peler på Kneppeskjærutstikkeren, øst.

Vesthavna

Dette prosjektet består av flere delprosjekter som:

Akershusstranda (inkl. kloakkløsning)

I 2003 avholdt daværende Oslo havnevesen arkitektkonkurranse for Akershusstranda. Det ble deretter utarbeidet både et kostnadsoverslag for hele vinnerprosjektet samt byggeplan for den delen som opprinnelig var planlagt gjennomført i 2005. Prosjektet ble utsatt og bevilgede midler omdisponert. Oppgradering av arealer på Nordre Akershus kai (havnepromenade) startes opp i 2013. Dette vil blant annet omfatte benker, oppgradering av dekke og nye nedgravde avfalls løsninger. Videre er det ønskelig å gradvis heve den estetiske standarden i området. Disse arbeidene videreføres i 2014, og det tas sikte på at prosjektet videreføres for hele Akershusstranda i økonomiplanperioden med ferdigstillelse i 2016.

I løpet av 2013 og 2014 vil det i samarbeid med Vann- og avløpsetaten bli etablert ny mottaksløsning på Søndre Akershuskai for levering av avløpsvann fra

cruiseskip til offentlig nett. Det er satt av 1,3 mill. i 2014 for å dekke HAVs andel av prosjektet.

Total kostnadsramme til oppgradering av Nordre Akershuskai, samt planlegging av Akershusutstikkeren og Søndre Akershuskai inkl ny kloakkløsning antas å være 25,0 mill. For 2014 foreslås det avsatt 10,0 mill.

Havnepromenade

Oslo Havn KF deltar i et samarbeid med andre kommunale etater om etablering av en sammenhengende Havnepromenade. Det forventes at Oslo havn bidrar økonomisk inn i felles tiltak på havnepromenaden. Det er i 2012 gjennomført et parallelloppdrag som har konkretisert aktuelle tiltak på havnepromenaden. Større prosjekter på havnepromenaden løses separat avhengig av grunneier og utbyggingstakt.

For 2014 foreslås det avsatt 2,0 mill.

Sydhavna

I forbindelse med utbygging av Sjursøya containerterminal er det forutsatt at det må anskaffes nye kraner, noe som ligger inne i gjeldende økonomiplan. Samlet bevilgningsforslag til begge krankategoriene for perioden er i samsvar med samlede kostnadsestimater slik det framgår nedenfor.

Containerkraner (STS)

Det vises til havnestyresak 7/12 om kjøp av 3 STS containerkraner til nye Sjursøya Container-terminal, estimert pris pr. kran 70,0 mill. For 2014 foreslås det avsatt 60,0 mill.

Stablekraner

Det vises til havnestyresak 7/12 om kjøp av 8 RTG stablekraner til nye Sjursøya Containerterminal. Estimert pris pr. kran er på 14,0 mill. For 2014 foreslås det avsatt 34,0 mill.

Disse anskaffelsene er tilpasset behovet for en ferdigstilt terminal ved overflytting fra Ormsund fra ultimo 2015. Det må imidlertid påregnes krankjøp også etter dette.

Totalt til Sjursøya Containerterminal i 2014:

Generelle kostnader	4,0 mill.
Arealer	80,0 mill.
Bygg	0,8 mill.
Randsoner	5,7 mill.
Havnevei/spor	2,0 mill.
Kai	80,0 mill.
Sum	172,5 mill.

9. KULTUR OG NÆRING

Sektor for kultur og næring omfatter kulturtilbud, nærings- og reiselivspolitik og samordning av kommunens integrerings- og mangfoldsarbeid, i tillegg til gravferd og tilskudd til Den norske Kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

Området omfatter videre kommunens eierfunksjoner i flere aksjeselskaper og eiendomsforvaltning. Eien-

domsforetakene står for utbygging, drift og vedlikehold av kommunens formålsbygg, som skoler, barnehager, sykehjem, omsorgsboliger og kommunale boliger.

I Sak 1 Del 1 er sektoren i hovedsak omtalt under overskriftene "Talentenes by", i tillegg til emner under "Byen for alle", "Byen for de eldre", "Kunnskapsbyen", "Ung by" og "Trygg og velorganisert by".

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren 2014-2017

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	1 115 576	1 141 936	1 127 159	1 128 903	1 140 000
Sum inntekter	-228 398	-234 962	-225 134	-220 120	-220 121
Netto utgifter	887 178	906 974	902 025	908 783	919 879

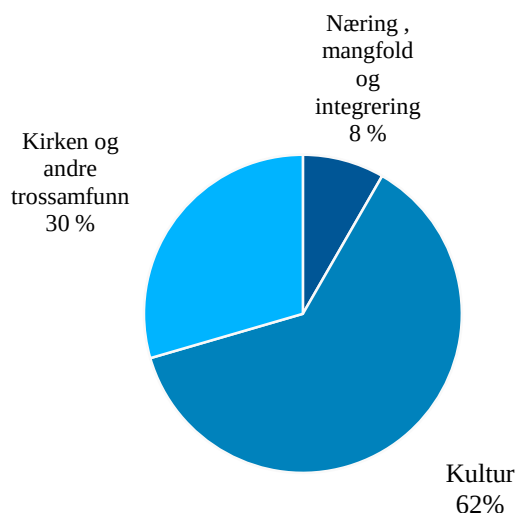
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 2,1 %

Økonomiplanperioden omfatter:

- Lambda prosjekteres som nytt Munch-museum
- Bygge Diagonale som nytt hovedbibliotek
- Utviklingsplan for Middelalderbeltet iverksettes med 26 mill.

Sektoren har ansvar for eiendomsforetakene, som skal investere for:

- 9,6 mrd. i skoler
- 2,9 mrd. til boliger for vanskeligstilte og personer med funksjonsnedsettelser
- 2,4 mrd. i sykehjem
- 1,2 mrd i barnehager
- 0,8 mrd i omsorg+ prosjekter

Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer

Beløp i mill.					
Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	1 115,6	1 074,1	1 059,7	1 055,2	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	1 115,6	1 115,6	1 115,6	1 115,6	1 115,6
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-5,2	-5,2	-5,2	-5,2
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	1 115,6	1 109,0	1 109,0	1 109,0	1 109,0
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-23,5	-34,2	-29,2	-38,1
+/- Spesifiserte rammeendringer		26,1	28,3	29,0	53,6
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-4,6	-10,8	-14,8	-19,3
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-1,9	-16,7	-14,9	-3,8
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		34,8	34,8	34,8	34,8
=ØKONOMIPLAN (brutto)	1 115,6	1 141,9	1 127,2	1 128,9	1 140,0
Salgs- og leieinntekter	-164,4	-168,3	-159,1	-155,5	-155,5
Refusjoner	-32,8	-34,9	-34,9	-34,9	-34,9
Overføringsinntekter	-31,1	-31,7	-31,1	-29,7	-29,7
=Sum driftsinntekter	-228,4	-235,0	-225,1	-220,1	-220,1
=ØKONOMIPLAN (netto)	887,2	907,0	902,0	908,8	919,9

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

-0,2 % -1,5 % -1,3 % -0,3 %

Endringer i forhold til budsjett 2013

Oppgaveendringer mellom sektorer

Forvaltning av rikskonsertenenes skolekonsertordning fra kap. 502 Kulturetaten til kap. 210 Utdanningsetaten, til sammen 1,35 mill. overføres fra og med 2014.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Kap. 502 Kulturetaten er justert mellom arter for 0,2 mill. og kap 504 Munch-museet er justert mellom arter for 5 mill.

Tidsbegrensede tiltak

Kap. 354 Enhet for mangfold og integrering, 1,8 mill. av tilskuddsavsetning i 2013 er ikke videreført i 2014.

Kap. 455 Næringsutvikling, 5,1 mill. av tilskuddsavsetning i 2013 er ikke videreført i 2014.

Kap. 459 Næringssetaten, økning med 1,5 mill. i 2014 til bevillingsordning tobakk.

Kap. 502 Kulturetaten, 1,35 mill. av tilskuddsavsetninger i 2013 er ikke videreført. Netto 2 mill av rammen for Popsenter er ikke videreført i 2014

og reduseres med ytterligere 2 mill. i 2015. Rammen er økt med 0,5 mill for forvaltning av blant annet kino-konsesjon.

Kap. 504 Munch-museet er styrket med 6,0 mill. årlig i økonomiplanperioden til konservering for flytting og til beredskap og driftssikkerhet. Rammen er økt brutto med 1 mill. økt avtale Idemitsu for årene 2014-2017, og økt med brutto 4 mill. i årene 2014 og 2015 for avtale med Bergesen Almennyttige Stiftelse.

Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn omfatter 7,2 mill. i økt avsetning for driftstilskudd til andre trossamfunn som følge av investeringsmidler til Nordstrand kirke på 20,0 mill. i 2013 og 2014. Rammen er redusert med 2 mill. for effekten av kirkeinvesteringer for trossamfunn ift til 2013, og redusert med 2,7 mill. for engangstiltak for synagoge i 2013.

Spesifiserte rammeendringer

Kap. 459 Næringsetaten er i 2014 økt med 3,2 mill. til SALUTT, og rammen er redusert med 0,5 mill.

Kap. 501 Kultureiendommer er fra 2015 redusert med 1,2 mill. brutto, netto 0,6 mill. for utfasing av prosjekt for ruinkonservering i Middelalderbyen (av årlig ramme på brutto 4 mill.) Uttrekk av resterende brutto 2,8 mill. og netto 1,4 mill. skjer i 2016.

Kap. 504 Munch-museet: Kapitlet er styrket med 9,0 mill. til kvalitetsøkning i museumsinnholdet, og

2,06 mill. som følge av inndekking av merforbruk i 2012 (merforbruk fordelt over to år).

Uspesifiserte rammeendringer

Det er på sektoren innarbeidet et samlet rammekutt på 4,57 mill. i 2014, og økende til 19,3 mill. i 2017.

Byrådets mål

- Oslo skal være en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt
- Oslo skal ha et kunnskapsbasert næringsliv med høy verdiskapning
- Oslo skal være en ledende kunst- og kulturby
- Oslo skal tilby alle barn og unge kunstopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv
- Byrådet skal ivareta, utvikle, optimalisere og realisere kommunens verdier i aksjeselskaper og foretak

Tiltak

- Etablere målrettet satsing på internasjonale etableringer og investeringer i Osloregionen
- Utvikle strategier for å styrke Oslos attraktivitet som nærings- og besøksregion.
- Etablere Oslo Extra Large (OXLO) business charter for næringslivet
- Bygge Diagonale som nytt hovedbibliotek, og utvikle framtidens bibliotekstjenester
- Prosjektene Lambda som nytt Munch-museum

Utfordringer for å nå byrådets mål

Befolkningsveksten er en stor utfordring for Oslo, men byr også på muligheter. Kommunens strategier må bygge på at byen er i forandring. En by som er attraktiv nasjonalt og internasjonalt, og med høy verdiskapning, vil være en by der talenter, evner og muligheter utvikles, og hvor verdier og livskvalitet skapes. Byens vekst og byrådets ambisiøse mål vil kreve at byens kultur- og næringsliv finner nye løsninger på de grunnleggende oppgavene.

Oslo har de siste tiårene opplevd stor innvandring fra Europa og verden for øvrig. 30 % av byens befolkning har innvandret selv eller er barn av innvandrere. Alle som bor i Oslo må ta et felles ansvar for å skape et varmere, mer tolerant og inkluderende bysamfunn. Etniske minoriteter kan fortsatt oppleve diskriminering når de søker jobb og bolig. Homofile, lesbiske, bifile og transpersoner er utsatt for diskriminering og trakassering, og åpenhet om LHBT kan i enkelte religiøse miljøer føre til ekskludering fra sosiale fellesskap. Kommunen har et særlig ansvar for å skape like muligheter til utdanning og arbeid for alle som bor i byen og sørge for at minoriteter er likestilt når det gjelder kommunale tjenester.

Oslo er en by i vekst med stort behov for kvalifisert arbeidskraft. Oslo konkurrerer med andre europeiske

storbyregioner om talenter og kunnskapsarbeidere, bedriftsetableringer og investeringer. Det er således behov for å profilere Oslos attraktivitet og hovedstadens fortrinn som nærings- og besøksregion internasjonalt i den næringspolitiske innsatsen.

Fremtidens Oslo vil stille andre krav til et mangfoldig, tilgjengelig og utfordrende kulturtilbud. Oslo kommune skal tilrettelegge for at byens kultur- og næringsliv finner og dyrker talentene og skaper den attraktive hovedstaden. Hovedstaden må utnytte sine svært gode forutsetninger på området for å fremme høy kunstnerisk kvalitet, og må som storby være foregangsarenaen der kunst og kultur utvikles, utforskes, forvaltes og formidles.

Hovedstadens mange kulturinstitusjoner er avgjørende for at flest mulig kan oppleve ulike kulturtilbud og kunstneriske uttrykk – og selv delta i et aktivt kulturliv. Bystyret har vedtatt nytt hovedbibliotek og nytt Munch-museum i Bjørvika. Hovedbiblioteket er et nytt nasjonalanlegg for kunnskap og skapende interaksjon. Etablering av nytt hovedbibliotek vil være en stor oppgave og utfordring de kommende årene. Edvard Munch er en av verdens mest berømte og anerkjente kunstnere, og Oslo vil ta vare på denne kulturarven gjennom bygging av et nytt Munch-museum. Etablering av nytt

bygg og nytt museumstilbud for Edvard Munchs kunst innebærer at kommunen tar et stort ansvar, både for å formidle og for å sikre kunsten for fremtiden. Utvikling av fremtidens bibliotek og etablering av et nytt Munch-museum må gjennomføres på en måte som gir et felles løft for hele byen.

Oslo kommune skal videreutvikle tilskuddsformer, øvings- og produksjonslokaler og aktivitetsarenaer – og stille disse til rådighet for byens kunst-, kultur- og næringsaktører. Dette vil gjøre byens kulturinstitusjoner, kunstnere, kulturutøvere og gründere bedre i stand til å utvikle, skape og tilby gode kulturopplevelser.

Oslo har et noe lavere resultat for nyskaping enn hva en skulle forvente. Osloregionen scorer moderat på European Innovation Scoreboard for 2012. Andre undersøkelser viser at Osloregionen er en svært attraktiv region. På University of Torontos rangering fra 2013 av byers attraktivitet målt etter talent, teknologi, toleranse og steds kvalitet, rangeres Oslo som nr. 3 i verden etter Ottawa og Seattle.

Internasjonalt fortsetter den teknologiske og markeds-messige endringstakten med uforminsket styrke. Det representerer både en mulighet og en utfordring med tanke på nyskaping og kommersialisering av forskning og kunnskap med utspring i Osloregionen.

Oppstartsbedrifter har behov for ulike typer bistand i tidlig fase. Tilbudet på dette området er ikke tilstrekkelig utviklet i Osloregionen, hverken med hensyn til kapasitet eller kvalitet. Det er behov for å styrke og tilgjengeliggjøre kapital, nettverk og kompetanse til gründere og entreprenører. Tidligfase finansiering (såkornkapital) er en særlig stor utfordring i regionen.

Framtidens konkurranse vil handle om å tiltrekke seg kloke hoder fra hele verden. Det er en utfordring for næringslivet å tiltrekke, utvikle og beholde talenter. I forsknings- og utdanningssektoren er den internasjonale rekrutteringen relativt god, men det er en utfordring å beholde talentene etter endt utdanning.

Det er en viktig oppgave å bidra til at barn og unge får gode muligheter til kunst- og kulturopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv. Det må oppnås mer ved et sterkere samvirke mellom byens mange tilbud for barn og unge - i skoledagen, kulturskolene, i fritidstilbud i bydelene, i byens bibliotek, museer, teatre, musikkscener, ferieleirer, organisasjoner m.v. Oslo er landets musikkhovedstad – en styrke som kan gi vekst i kulturnæringene og kulturtilbudet, men som ennå ikke er fullt utnyttet.

Kultureiendommer, historiske gårdsanlegg og kulturminneområdene er identitetskapende infrastruktur for

Oslo, og skal i større grad stilles til rådighet for lokalmiljøene, byens kunstnere, kulturliv og kulturnæring. Vedlikeholdet av disse eiendommene er krevende, men vil være et viktig bidrag til utnyttelse av byens ressurser. Middelalderbeltet gir en unik mulighet for formidling av byens historie. Oslos kirkebygg er en del av byens kulturarv, og gir i tillegg til kirkens egen bruk verdifulle rom for ulike kulturarrangementer. Kirkebyggene er ressurskrevende eiendom, så den samlede kapasiteten må tilpasses det reelle behovet.

Eiendomsforetakene

Årets befolkningsprognoser viser en fortsatt ventet vekst i alle aldersgrupper, med unntak av befolkningen 80-89 år og eldre. Skolebehovsplanen 2014-24 viser en fortsatt markant elevtallsvekst, ikke minst de første årene av planperioden. En rekke nye skoler er under prosjektering og bygging for å levere bestilte skolearealer i samsvar med skolebehovsplanen. Planlagt byggevolum er formidabelt, og skal realiseres innenfor knappe frister.

Eiendomsforetakene skal regelmessig gjennomføre analyser og vurderinger av om eiendomsmassen er hensiktsmessig gitt brukernes etterspørsel og bygningenes standard, kvalitet og verdiutvikling. Byrådet ønsker å øke bruken av standardiserte løsninger og kostnadskonsepter som vil bidra til lavere byggekostnader og raskere byggeprosesser. Det er utviklet standardiserte løsninger for skolebygg og barnehager og det skal utvikles tilsvarende løsninger til sykehjem og omsorgsboliger. Siktemålet er å ha effektive prosesser, kvalitet og kostnadsoptimalisering. Der det er hensiktsmessig skal eiendomsforetakene konkurranseutsette forvaltnings- og driftstjenester.

Kommunens eiendommer er i hovedsak godt utnyttet, men det kan i påvente av avklaringer om framtidig bruk eller salg oppstå midlertidig ledighet. Det er en utfordring å utnytte også denne kapasiteten på en måte som kan styrke Oslo som en attraktiv nærings- og kulturarvarena.

Aksjeselskaper

Byrådsavdeling for kultur og næring har ansvaret for kommunens eierskap i E-CO Energi AS, Hafslund ASA, Oslo Vognselskap AS, Filmparken AS, Oslo Konserthus AS, AS Rosenkrantzgt. 10, Oslo Nye Teater AS, Oslo Tech AS og Kabelgata 10 AS.

Kommunens verdier i disse selskapene er betydelige. Gjennom aktiv og profesjonell eierstyring av selskapene skal kommunen sikre ivaretagelse og utvikling av fellesskapets verdier, optimalisering og eventuelt realisering på en betryggende måte.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Netto driftsbudsjett pr kapittel	2014	2015	2016	2017
354 Enhet for mangfold og integrering (KON)	10 605	10 464	10 384	10 330
455 Næringsutvikling (KON)	19 486	19 484	19 483	19 482
459 Næringssetaten (KON)	29 482	27 850	31 077	30 269
501 Kultureiendommer (KON)	25 501	24 685	23 123	22 824
502 Kulturetaten (KON)	476 573	470 909	477 644	491 422
504 Munch-museet (KON)	84 157	85 474	84 992	84 399
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	205 602	197 709	197 362	197 362
590 Gravferdsetaten (KON)	55 568	65 450	64 718	63 791
Sum Kultur og næring (KON)	906 974	902 025	908 783	919 879

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett	2014	2015	2016	2017
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)	207 000	217 000	407 000	0
175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	27 000	57 000	99 000	0
185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	15 000	15 000	15 000	15 000
501 Kultureiendommer (KON)	11 700	11 700	11 700	11 700
502 Kulturetaten (KON)	65 200	70 900	44 400	18 000
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)	269 500	956 500	695 600	0
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	65 000	45 000	20 000	20 000
590 Gravferdsetaten (KON)	31 000	18 500	18 500	18 500
ØKONOMIPLAN (brutto)	691 400	1 391 600	1 311 200	83 200

Kultur, næring, mangfold og integrering

1. Situasjonsbeskrivelse

Attraktiv og ledende kunst- og kulturby

Oslos innbyggere har tilgang til et stort omfang av kunst- og kulturtilbud, og er storbrukere av tilbudet sammenlignet med landet for øvrig. Munch-museet, Stenersenmuseet og Vigelandsmuseet med Vigelandsparken er viktige kommunale institusjoner i dette kulturtilbudet. Byens befolkning er mangfoldig sammensatt; sosioøkonomisk, aldersmessig og etnisk. Dette krever at Oslos kunst- og kulturtilbud også er mangfoldig innrettet og at nye formidlingsteknikker utprøves. Utforskning, fremmede impulser, midlertidighet og omstilling stimulerer til utvikling av nye og uventede former for kunst- og kulturformidling. Hovedstaden har en styrke som kan sikre at alle skal få likeverdig tilgang til kunst- og kulturopplevelser, uavhengig av økonomiske og sosiale skillelinjer.

Deichmanske bibliotek har i henhold til lov om folkebibliotek ansvar for litteratur- og informasjonsformidling, lesestimulering og kulturformidling. Biblioteket er organisert i et hovedbibliotek og 16 filialer. Biblioteket yter service til alle skoler og barnehager, samt institusjoner. Oslos nye hovedbibliotek "Diagonale", og den øvrige framtidige bibliotekstjenesten skal formidle litteratur, kultur, kunnskap og informasjon til et bredt publikum. Teknologisk utvikling gir utfordringer og nye muligheter for biblioteksektorens rolle som aktiv bidragsyter i utvikling av kunnskapssamfunnet. Bibliotekene er den kulturinstitusjon som benyttes mest av innbyggere med annen kulturell og språklig bakgrunn enn etnisk norsk. I byens flerkulturelle samfunn har bibliotekene en viktig funksjon som integreringsarena. Tjenesten bidrar til mangfoldet ved å formidle materiale og kulturytringer fra mange forskjellige land, og bidrar samtidig til å fremme interesse for og bruk av norsk litteratur, språk og kultur.

Kulturlivet og byens kulturelle møtesteder gjør Oslo til en attraktiv og levende by. Skoler, bibliotek, fritidsklubber, kulturskole, kirkebygg og andre offentlige tilbud er en viktig del av dette. De er møtesteder for frivillig innsats og kan gi rom for utvikling av den enkeltes talent. Kunst- og kulturinstitusjoner og virksomheter som mottar kommunalt tilskudd skal tilrettelegge for at nye publikumsgrupper kan benytte seg av tilbudene.

Samlingen i Munch-museet i Oslo rommer mer enn 1 100 malerier, 7 400 tegninger og 15 500 grafiske blad, og regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien. Munch-museet er organisert som en selvstendig etat. Oslo skal være en ledende

by i forvaltning og formidling av sine kunstsamlinger. Edvard Munchs kunst er en viktig del av verdens kulturarv og kommunen etablerer derfor "Lambda" som nytt sentralt plassert museum i Bjørvika. Økt konservering og økt kvalitet i formidling og forskning vil styrke Munch-museets rolle som et av verdens mest respekterte museer. Museets formidling tilrettelegges slik at den når ut til et bredt publikum. Gjennom samarbeid med Idemitsu Petroleum Norge AS og Bergesen Almennyttige Stiftelse økes utstillingsinnsatsen, produksjon av verkskatalog og digitalisering og publisering. Kunnskapsformidling til skolene, utstillinger, omvisninger, arrangementer og nettbasert formidling bidrar til økt kunnskap og opplevelse av Munchs arbeider. Forsking og nyutvikling knyttet til Munch/Vigelandts arbeider stimuleres årlig gjennom kommunale forskningsstipender. Forslag til budsjett omfatter økt innsats med 15 mill. årlig for konservering for flytting, kvalitetsøkning og flytteforberedelse, samt innsats for styrket ivaretagelse av dagens bygning.

Ny ordning om kunst i kommunale bygg og uterom ble iverksatt i 2013. 0,5 % av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer m.v., avsettes til kunstprosjekter. Dette sikrer en sammenheng mellom kommunens investeringsvolum og antall kunstprosjekter, og ivaretar intensjonen om å styrke den kunstneriske utsmykningen av kommunale bygg. For 2014 er det avsatt 42 mill. til kunstordningen. Dette innebærer en kraftig økning sammenlignet med tidligere ordning.

Oslo har kulturbygg, atelierer, scener og øvingslokaler av betydelig internasjonalt format, som i tillegg til skolelokaler, biblioteklokaler og lokaler i bydelenes regi bidrar til et godt og mangfoldig kulturtilbud. Den kulturelle infrastrukturen består i stor grad av slike desentrale flerbruksarealer. Med byens sterke befolkningsvekst er det også et voksende behov for en stor variasjon av arenaer for utfoldelse og opplevelse av kunst og kultur. Kommunens rolle som tilrettelegger består også av å forvalte, utvikle, vedlikeholde, drifte og fremskaffe egnede lokaler til ulike kunst- og kulturformål, samt sørge for rasjonell bruk av kommunens historiske gårdsanlegg. Ved å stille offentlige arealer til rådighet, ved bruk av eiendom, parker og bygninger som "flerbruksarealer" for kulturnæring og kreativ industri, utnyttes også midlertidig ledighet. I 2013 åpner Ekebergparken, som er et verdifullt tilskudd som arena for både rekreasjon og kulturopplevelser.

Opplevelse av byens middelalderhistorie vil styrkes ved gjennomføring av utviklingsplan for middelalderbeltet, som også inngår i markeringen av hovedstadsjubileet i 2014. Forslag til budsjett omfatter iverksetting av utviklingsplanen med en årlig avsetning på 6,5 mill. i økonomiplanperioden.

Kommunens tilskudd til kunst- og kulturtiltak er blant landets største, og omfatter både de store etablerte kulturinstitusjonene, større kulturattraksjoner, festivaler, forestillinger og konserter. Gjennom avsetningene i budsjettforslaget viderefører Oslo kommune et viktig bidrag til nyskaping og utvikling, og til å ta vare på kulturarven.

Stipendordningen innen kulturfeltet ble fornyet i 2010-2011, og omfatter seks kategorier, hvorav noen av satsningsområdene er emner relatert til Edvard Munchs og Gustav Vigelandts kunst, unge kunstnertalent, kunstnere i etableringsfasen og internasjonal kunstnerutveksling.

Norges musikkhovedstad omfatter det meste av norsk musikkbransje. Byen er vertskap for de mest sentrale utdanningsinstitusjoner innen musikk og har flest konsertscener i landet. Oslo har et høyt antall musikkarrangementer sammenliknet med andre større byer i Norden, og i Europa for øvrig. Dette gir grunnlag for styrking av rekrutteringssituasjonen med sikte på internasjonalisering av oslobaserte utøvere. Samarbeid og erfaringsutveksling på tvers av kultur- og næringsområder, som filmkultur, matkultur, musikk, design og kunst bidrar til kulturbyens posisjon.

Oslo kommune har eierskap i selskaper for konserthus og teater. Schous kulturbryggeri bidrar til utvikling av mangfold og talenter innen musikk og kunsthag: Øvingshotellets tilbud er landets beste og største øvingskompleks – en suksess for tusenvis av amatører og profesjonelle musikere. Popsenterets opplevelsestilbud viser musikkglede både i fortid og framtid. Schous kulturstasjon, en del av Oslo musikk- og kulturskole, tilbyr opplæring i teater, dans og visuelle kunsthag for barn, unge og voksne. Gjennom tilbud i Den kulturelle skolesekken får Oslos elever en rekke kulturopplevelser, i et samarbeide mellom Utdanningsetaten og Kulturstaten.

Den attraktive næringsarenaen

Osloregionens næringsliv er spesialisert innenfor en rekke kunnskapsintensive sektorer, som helse- og medisins- og bioteknologi (life science), maritim/offshore, miljø- og energiteknologi, informasjons- og kommunikasjonsteknologi, kulturnæringer, finansnæringer, handels- og servicenæringer og forretningsmessig tjenesteyting. Når halvparten av landets samlede forskningsinnsats skjer i Osloregionen. Osloregionen står for en tredjedel av landets samlede verdiskaping. I Oslo er det mer enn 60 000 studenter og 27 høyere utdanningsinstitusjoner. I tillegg er det nærmere 75 offentlige og

private forskningsinstitutter, fire forskningsparker og seks sentre for fremragende forskning lokalisert til Osloregionen. Store selskapers behov for nærhet til kunnskapsmiljøer og politiske styrings- og beslutningsfunksjoner, tilgang til kompetent arbeidskraft og internasjonal tilgjengelighet, gjør Osloregionen til landets største hovedkontorregion. Regionens innovasjonspotensial er således betydelig og næringslivet har gode forutsetninger for å utvikle bedrifter med høy verdiskaping innen kunnskapsbaserte sektorer.

Handels- og servicenæringen er en viktig del av Oslo næringsliv. En sterk handelsnæring er viktig for Oslo som attraktiv kunnskaps- og næringsregion, kulturhovedstad og som vertsby for turister og tilreisende. I følge Global Entrepreneurship Monitor (GEM) er Norge i Europatoppen når det gjelder entreprenørskap, men det er relativt få bedrifter med internasjonale vekstambisjoner. Det vises til at kun en prosent av bedriftene med flere enn 20 medarbeidere har vekstambisjoner etter fem år. Det tyder på at en ikke klarer å omsette tidlig fase gründeraktivitet med innovative ideer til vekstbedrifter. Det er svært viktig for Osloregionen at det utvikles flere vekstbedrifter med internasjonalt potensial.

Osloregionen skårer relativt lavt i innovasjonsundersøkelser sammenliknet med hovedstadsregionene i bl.a. Sverige og Danmark. Regional Innovation Scoreboard 2012 viser at Osloregionen ligger på et "innovation follower" nivå, det nest høyeste nivået. Osloregionen burde med sitt utgangspunkt ha potensial til å bli rangert som en "innovation leader", tilsvarende København- og Stockholmsregionen.

Arbeidsledigheten har tradisjonelt vært lav i Osloregionen og prognoser for 2013 tilsier en relativt uendret andel arbeidsledige på 2,7 %, men at det er behov for 14.000 flere ansatte i 2013 enn 2012. Tidligere erfaringer viser at selv i perioder med overskudd av arbeidskraft opplever bransjer i Oslo og Akershus mangel på spesialisert kompetanse innen ulike områder. Det vil derfor fortsatt være et misforhold mellom tilgang på arbeidskraft og næringslivets behov, også i 2014. Rekruttering av kompetente medarbeidere internasjonalt har derfor blitt stadig viktigere for næringsliv og kunnskapsinstitusjoner, spesielt høyt kvalifiserte spesialister og nøkkelpersonell.

Kunnskap Oslo er en samarbeidsallianse mellom Oslo kommune, institusjoner for forskning og høyere utdanning, studentene og andre kunnskapsfokusede aktører i Oslo. Alliansen arbeider for å posisjonere Oslo som et nasjonalt og internasjonalt kunnskaps- og beslutningsentrum innenfor utvalgte områder. En prioritert oppgave er å styrke rekrutteringen til forskning og studier. Innsatsen vil konsentreres om tiltak som gjør Oslo mer attraktiv for norske og internasjonale talenter, og som på ulike måter styrker Oslos vertskapsrolle overfor

disse gruppene gjennom dialog og samarbeid med aktuelle aktører.

Næringsetatens Servicekontor for næringslivet betjente nær 10 000 henvendelser årlig, inkludert kursdeltagere på etablererkurs og individuelle veiledninger. Servicekontoret for næringslivet er en viktig del av regionens innovasjonssystem, og samhandler bl.a. med Innovasjon Norge.

Oslo Innovation Week er utviklet til Europas største møteplass for gründere, entreprenører, investorer, forskere og bedriftsledere. Oslo Innovation Week arrangeres for åttende året på rad i 2014.

I tillegg til å være et reisemål i seg selv, er Oslo en av landets viktigste innfallsporter både for turister og forretningsreisende og er strategisk viktig for profilering av Norge som reisemål. Oslo kommune samarbeider med reiselivsnæringens destinasjons- og markedsføringsselskap VisitOSLO AS for ivaretagelse av byens turistinformasjon og profilering av Oslo. Oslo er vertskap for store nasjonale og internasjonale begivenheter, arrangementer og kongresser og er en foretrukket cruisedestinasjon med 166 anløp i 2012. Det ble i 2012 avholdt 115 kongresser og antall gjestedøgn var i overkant av 3,5 mill. "Turist i egen by" ble arrangert for syvende gang i 2013 med 20 000 besøkende. Etter en evaluering av byens turistinformasjonsvirksomheter ble det i 2012 besluttet å legge ned to av tre ekspedisjoner og søke ny lokasjon for en hovedekspedisjon.

Trygg by

Et variert og mangfoldig restaurant- og uteliv er en berikelse for byen. Utelivet skal være til glede for beboere og tilreisende, og skape arbeidsplasser, inntekter og kulturopplevelser. Antall serveringsbevillinger har de siste årene ligget jevnt i overkant av 2000, og ca halvparten av disse har skjenkebevilling. Serverings- og skjenkenæringen skal gis gode og forutsigbare rammebetingelser, samtidig som overtredelser av alkoholloven skal sanksjoneres. Dette for å oppnå at Oslo skal være en trygg hovedstad og at Oslo skal ha seriøs drift av serverings- og skjenkesteder, i tråd med alkoholpolitisk handlingsplan.

Formålet med kontrollvirksomhet er å sørge for like konkurransevilkår i næringen. Ved kommunens økte satsing knyttet til arbeidet mot økonomisk kriminalitet i utelivsbransjen, er samarbeid med andre kontrollinstanser utviklet og intensivert. Næringsetaten skal gjennomføre 20 % av sine kontroller i samarbeid med Skatteetaten, Oslo kemnerkontor og politiet. Kontrollene blir målstyrt ut fra stedenes historikk og gjennom samarbeid med politiet. I 2012 førte dette forbedrede samarbeidet med politiet til at flere steder som krever store ressurser fra politiet ikke fikk fornyet skjenkebevilling.

Næringsetaten har siden 2011 vært ansvarlig for utviklingen av SALUTT-prosjektet, "Sammen lager vi utelivet tryggere". Prosjektets formål er å redusere og fore-

bygge overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og ordensforstyrrelser ved å ha en positiv dialog med utelivsbransjen, opplæring av bransjen, samt økt kontroll og tilsyn. En evaluering viser at iverksatte tiltak har hatt en god effekt og at resultatene er entydig positive i form av mindre vold, færre ordensforstyrrelser og mindre overskjenking i prosjektområdet. Utelivsbransjen er fornøyd med de dialogbaserte kontrollene og mange av stedene kan vise til klare tegn på forbedring av driften. Utelivsaktører utenfor prosjektområdet viser interesse for prosjektet og ønsker å ta del i SALUTT-prosjektet. Byrådet foreslår at SALUTT-prosjektet skal videreføres og utvides og har lagt inn 3,2 mill. i 2014 og 14,0 mill. i økonomiplanperioden. SALUTT-prosjektet skal videreføres fra 2014 til Paleet-kvartalet og metodikken skal etter planen benyttes i hele Oslo indre by (skjenkeblekkspruten og områder i sentrumsnære bydeler) fra 2016. Politiets medvirkning er en nøkkelfaktor for at metodikken skal lykkes. Politiet stiller med en fast koordinator i tillegg til at politiet skal ha dedikerte betjenter tilstede i området i helgene. Det skal gjennomføres publikumsundersøkelser som måler Oslos befolknings trygghetsfølelse i tilknytning til utelivet, samt jevnlig promillekontroller i prosjektområdet og i et kontrollområde. Begge disse målingene ønskes videreført for å måle effektene av iverksatte tiltak på lang sikt.

Mangfold, toleranse og integrering

Oslo er en by åpen for mangfoldets muligheter, og har kommet langt i arbeidet for mangfold og etnisk likestilling, både som kommune og som bysamfunn. Oslo skårer høyt på benchmarking av mangfolds- og integreringsarbeid i europeiske storbyer, bl.a. Eurocities MIX-ITIS indeks og i Europarådets ICC Index. Utdanning og eie av egen bolig er viktige virkemidler for å fremme sosial mobilitet.

Byen er i vekst, og næringslivet har et stort behov for kvalifisert arbeidskraft. Arbeidsmarkedet i Norge er attraktivt for europeere rammet av finanskrisen og høy arbeidsledighet. Arbeidsmigranter og utenlandske studenter lykkes oftere med bistand fra frivillige organisasjoner, bedrifter og utdanningsinstitusjoner som bidrar i integreringsprosessen. Oslo handelskammer, NHO og andre aktører i næringslivet etterspør arenaer og nettverk for samarbeid mellom bedrifter og lokale myndigheter, for å samordne tiltak som legger til rette for at arbeidsmigranter og internasjonale studenter blir en ressurs som dekker næringslivets behov for kompetanse og arbeidskraft.

Mangfoldet i språk, etnisitet, kultur, religion og kjønnsuttrykk krever oppslutning om felles verdier som demokrati, likeverd og personlig frihet. Oslo er en by med brede kontaktflater mellom minoritet og majoritet, hvor økende kontakt og samhandling mellom mennesker med ulik bakgrunn er basert på et frivillig engasjement. Opplevelsen av å delta på lik linje med andre bygger opp om tillit og tilhørighet.

2. Mål

Byrådets mål er:

- **Oslo skal være en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt**
 - Oslos kunst- og kulturtilbud skal være nyskapende, mangfoldig og inkluderende
 - Oslo skal tiltrekke seg internasjonale selskapsetableringer og investeringer
 - Oslo skal være et attraktivt besøksmål og foretrukket stedsvalg for store nasjonale og internasjonale kongresser, begivenheter og arrangementer
 - Oslo skal styrke samarbeidet for målrettet profilering av Oslo som nærings- og besøksregion
 - Oslo kommune skal bidra til å bekjempe økonomisk kriminalitet i utelivet og sikre seriøs drift av serverings- og skjenkesteder
 - Tjenestetilbudet i kommunen skal være fleksibelt og inkluderende og gjenspeile mangfoldet i byens befolkning
 - Oslo skal være en trygg hovedstad
- **Oslo skal ha et kunnskapsbasert næringsliv med høy verdiskapning**
 - Oslo skal tiltrekke seg kunnskapsarbeidere og talenter
 - Oslo kommune skal være en effektiv, brukerorientert og forutsigbar tjenestetilbyder overfor byens næringsliv, kulturaktører og befolkning
 - Oslo skal styrke samarbeidet mellom næringsliv, kultur, forskning og høyere utdanning
- **Oslo skal være en ledende kunst- og kulturbby**
 - Munch-museet skal utvikles til et av verdens mest respekterte museer
 - Deichmanske bibliotek skal være litteraturens viktigste arena, og tilføre kunnskap og kulturopplevelser til hele byens befolkning
 - Oslos kunst- og kulturtilbud skal ha høy kvalitet
 - Kommunens eiendom og arealer skal i større grad stilles til disposisjon for kultur, kulturnæringer og kreativ industri
 - Kultureiendommene skal gi gode rom for kulturproduksjon, kunstopplevelse og formidling av byens middelalder
- **Oslo skal tilby alle barn og unge kunstopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv**
 - Biblioteket skal være en sentral lærings- og kunnskapsarena for barn og unge
 - Kunstinteresse skal fremmes hos barn og unge
 - Oslo kommune skal bidra til utvikling av attraktive og innovative musikktilbud for barn og unge
 - Unge skal kunne oppleve kultur uavhengig av aldersgrenser/alkoholsalg

- **Byrådet skal ivareta, utvikle, optimalisere og realisere kommunens verdier i aksjeselskaper og foretak**

- Kommunal eiendom skal være en effektiv innsatsfaktor i kommunens tjenesteyting
- Eiendomsforvaltningen skal være kostnadseffektiv
- Realverdiene av kommunens eiendommer skal ivaretas.

Omtale av eiendomsforetakene gis under punkt 9.1 Eiendomsforetakene, side 38.

3. Strategier og tiltak

Mangfold og integrering

- Verdidokumentet "Oslo – en by for alle" og OXLO-Oslo Extra Large skal gjøres kjent for befolkningen i Oslo
- Oslo kommune skal skape og støtte opp om arenaer og nettverk som gjør arbeidsmigranter og internasjonale studenter til en ressurs i arbeids- og næringslivet
- Kommunale virksomheter skal møte levekårsutfordringene for LHBT, motarbeide trakassering og mobbing i skolen, og øke kunnskapen om diskriminering

Næringsutvikling og innovasjon

- Næringspolitikken skal vektlegge kunnskapsbaserte næringer og bedrifter som er innovative, vekstkraftige og har internasjonalt potensial.
- Oslo skal videreutvikle Oslo Innovation Week som Europas største innovasjonsarrangement
- Oslo kommune skal samarbeide om tiltak som bidrar til å styrke rekrutteringen til forskning og høyere utdanning
- Samarbeidet for profilering av Osloregionen som nærings- og besøksregion skal styrkes.
- Servicekontoret skal være fremtidsrettet og tilby innovative løsninger for etablerertjenesten og kommunens samarbeidsparter
- Kommunale tjenester skal utvikles med sikte på effektiv, smidig og forutsigbar saksbehandling tilpasset næringslivets forutsetninger og behov

Trygg by

- Oslo kommune skal bidra til et inkluderende og variert uteliv, uten diskriminering
- Overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og annen kriminalitet i tilknytning til utelivet skal hindres
- Samarbeid med andre offentlige instanser og bransjen for å gjøre byens uteliv tryggere skal styrkes
- SALUTT videreføres og utvides

Bibliotek

- Bygge Diagonale som nytt hovedbiblioteket i Bjørvika.
- Utvikle framtidens bibliotek.
- Bibliotekene skal vektlegge leseglede og lesestimuleringstiltak hos barn og unge.
- Bibliotekene skal som kulturell møteplass stilles til rådighet for kulturaktører og utøvere.

Kunst

- Prosjektere Lambda som nytt Munch-museum.
- Munch-museet styrkes med 15 mill. årlig for konservering, kvalitetsforbedring og forberedelse til flytting.
- Ivaretagelse av Munch-museets lokaler på Tøyen styrkes med til sammen 40 mill, for å kunne anvendes fram til flytting.
- Arrangementsprogrammet i Munch-museet, Stenersenmuseet, Vigelandsmuseet og Popsenteret skal være attraktivt for barn og unge.

Kulturhovedstaden

- Videreføre tilskuddsordningene for byens kulturliv
- Legge til rette for attraktive arrangementer og festivaler som fremmer Oslo som landets kulturhovedstad.
- Bidra til internasjonalisering av hovedstadens kulturliv.
- Oslos posisjon som musikkhovedstad skal styrkes.
- Øvingshotellet skal utnytte kapasiteten til rekruttering av ungdom, i samarbeid med byens musikkorganisasjoner.

Kulturell infrastruktur

- Byens arealer skal i større grad å stilles til disposisjon for kunstnerisk virksomhet, og det skal bidra til etablering og drift av fellesverksteder/-produksjonslokaler innen ulike kultursjangere.
- Gjennomføre tiltak som synliggjør Oslo som middelalderby til Hovedstadsjubileet 2014.
- Middelalderbeltet skal utvikles til en helhetlig middelalderby, som skal være en framtidig arena for kulturaktiviteter og rekreasjon. Det er avsatt med 6,5 mill. årlig for gjennomføring av utviklingsplanen.

Mangfold og integrering

Integrerings- og mangfoldsarbeidet skal sikre at alle innbyggere skal ha gode muligheter for å klare seg selv, skaffe seg utdanning, arbeid og trygge boforhold. Arbeidet er tverrsektorielt, og ivaretas av Byrådsavdeling for kultur og næring gjennom tiltak og utviklingsarbeid knyttet til Charteret for integrerende byer, vedtatt av bystyret i sak 129/13 "Mangfoldets muligheter, - om OXLO, Oslo Extra Large" (OXLO-saken).

Kommunens tjenester skal bidra til at alle som bor i Oslo skal ha like muligheter til utdanning, arbeid, god helse og eie av bolig. Charteret for integrerende byer forplikter kommunen til aktivt å arbeide for å skape like muligheter for alle som bor i byen, og legge forholdene til rette for at minoritetsbefolkningen kan engasjere seg i demokrati og sivilsamfunn. OXLO-arbeidet omfatter også arbeidet mot diskriminering på grunnlag av seksuell orientering.

Arbeidsmigranter og internasjonale studenter med høy kompetanse har begrenset kjennskap til arbeidsgivere og arbeidsmarkedet i Oslo, og utenlandsk arbeidserfa-

ring og utdanning verdsettes for lavt. Andelen minoritetskvinner i arbeid er lav.

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal byrådsavdelingen iverksette tiltak iht. mål og strategier som er angitt i den innledende omtalen:

Tjenestetilbudet i kommunen skal være fleksibelt og inkluderende, og kommunens virksomheter skal gjenspeile mangfoldet i byens befolkning

- Følge opp Charteret for integrerende byer

Oslo kommune skal skape og støtte opp om arenaer og nettverk som gjør arbeidsmigranter og internasjonale studenter til en ressurs i arbeids- og næringslivet

- Etablere JobbMatch Oslo som samarbeidsarena, og lansere OXLO Businesscharter for næringslivet

Kommunale virksomheter skal møte levekårsutfordringene for LHBT, motarbeide trakassering og mobbing i skolen, og øke kunnskapen om diskriminering

- Utarbeide ny handlingsplan mot diskriminering av lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

Enhet for mangfold og integrering

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
354 Enhet for mangfold og integrering (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	5 537	5 010	5 160
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 466	2 118	2 044
14 Overføringsutgifter	8 705	10 460	8 724
Sum utgifter	17 707	17 588	15 928
16 Salgsinntekter	-317	0	0
17 Refusjoner	-507	-226	-233
18 Overføringsinntekter	-4 076	-5 090	-5 090
Sum inntekter	-4 900	-5 316	-5 323
Netto utgifter	12 808	12 272	10 605

1. Ansvarsområde

Enhet for mangfold og integrering (EMI) skal gi råd og veiledning til kommunale virksomheter i mangfolds- og integreringsarbeid, ivareta kontakt med innvandrersorganisasjoner og ressursmiljøer i minoritetsbefolkningen, forvalte kommunale og statlige tilskuddsordninger, og gjøre OXLO (Oslo Extra Large) bedre kjent

i befolkningen i partnerskap med aktører i sivilsamfunnet.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det sivile og frivillige engasjementet for mangfold og toleranse preger Oslo som flerkulturell by. Dette enga-

sjementet er et solid fundament for allianser mellom kommune og næringsliv, læresteder, kultur- og idrettsliv, og trossamfunn.

Det vises ellers til situasjonsbeskrivelse under innledningen om mangfold og integrering.

3. Mål

EMI skal formidle kunnskap om etnisk likestilling, minoritetenes deltakelse i sivilsamfunn, og fakta om integrering og mangfoldsspørsmål. OXLO skal videreutvikles som verdiplakat og merkevare for kommunens arbeid for toleranse og likestilling. Forvaltningen av tilskuddsmidler skal være effektiv og forskriftsmessig, og i tråd med målsettingene i OXLO-saken. EMI skal særlig bidra til at:

- Minoritetsbefolkningen synliggjøres som ressurs i utviklingen av Oslo som kommune og bysamfunn
- Kommunale virksomheter tilegner seg kunnskap om brukermedvirkning i et minoritetsperspektiv
- Minoritetsbefolkningen engasjerer seg i sivilsamfunnet og i fora for demokrati og medvirkning

Det skal settes av midler til driftstøtte til større organisasjoner og samarbeidspartene innen områdene rekruttering til arbeid og høyere utdanning, likestilling og diskriminering, i tråd med byrådets prioriteringer i saken "Mangfoldets muligheter, - om OXLO, Oslo Extra Large".

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal enheten iverksette tiltak iht. strategier som er angitt i den innledende omtalen:

Verdidokumentet "Oslo – en by for alle" og "OXLO – Oslo Extra Large" skal gjøres mer kjent for befolkningen i Oslo, og for kommunens samarbeidspartene innen næringsliv, utdanning, kultur, idrett og sivilsamfunn

Avsetninger til støtte og tiltak fordeles slik:

Kap. nr	Avsetningen gjelder (tall i 1000)	2012	2013	Sak 1 2014
354	Avsetning til tiltak innen mangfold og integrering *)	6 065	6 740	6 024
354	Avsetning til driftstøtte til større organisasjoner	3 005	3 600	2 700

* Avsetningen inkluderer ca 4 mill. i statstilskudd til integrering.

- Videreutvikle www.oxlo.no som ressursportal for fakta om mangfold og integrering
- Videreutvikle OXLO-uka som et synlig og viktig arrangement
- Legge til rette for tros- og livssynsdialog, og delta og bidra i Kontaktforum for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme
- Synliggjøre LHBT med etnisk og religiøs minoritetsbakgrunn
- Bidra til arbeidet med guide for likeverdige kommunale tjenester (jf Charteret for integrerende byer), med vekt på erfaringsutveksling og spredning av beste praksis om mangfoldsarbeid.

Innretningen på tilskudd til integrering og mangfold skal målrettes og effektiviseres.

- Det skal vurderes om tilskudd skal konsentreres om færre og større tildelinger
- Bidra til samarbeid og felles tiltak mellom minoritetsbaserte og tradisjonelle frivillige organisasjoner, på tvers av etnisk tilhørighet
- Støtte opp om tiltak i flerkulturelle skole- og ungdomsmiljø gjennom ordningen "Born & Raised in Oslo"
- Kurse innvandrersamfunnsorganisasjoner om demokrati, likestilling og organisasjonskunnskap, og deltakelse i brukerfora

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,3 mill. for 2014.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,12 mill. på kapitlet. Engangstiltak på til sammen 1,8 mill. er ikke videreført i 2014.

Søknadsfristen for tildelinger av kommunale midler for 2014 er 01.02.2014. Tilskuddene ytes etter kommunens regelverk for tilskuddsforvaltning.

Næringsutvikling

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
455	Næringsutvikling (KON)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	1 095	92	92
14	Overføringsutgifter	35 174	33 456	28 695
	Sum utgifter	36 270	33 548	28 787
17	Refusjoner	-775	-13	-13
18	Overføringsinntekter	-10 500	-9 000	-9 288
	Sum inntekter	-11 275	-9 013	-9 301
	Netto utgifter	24 995	24 535	19 486

1. Ansvarsområde

Arbeidet innen næringsutvikling skal bidra til å gjøre det attraktivt å etablere bedrifter og drive næringsvirksomhet i Osloregionen. Næringsutvikling omfatter tiltak rettet mot å fremme nyetableringer, innovasjon og vekst i næringslivet, internasjonal profilering og samhandling mellom bedrifter og forsknings- og kunnskapsinstitusjoner. Målet er at Osloregionen skal bli en konkurransedyktig nærings- og kunnskapsregion i nasjonal og internasjonal sammenheng og attraktiv som foretrukket besøksmål og stedsvalg for store kongresser og arrangementer.

Kapittel 455 Næringsutvikling, forvaltes av Byrådsavdelingen for kultur og næring.

2. Situasjonsbeskrivelse

Kapitlet finansierer deler av kommunens rolle som tilrettelegger for utvikling av næringslivet for å skape en konkurransedyktig region, sikre sysselsettingen og profilere Oslo som besøks- og investeringsmål. Oslo skal være en attraktiv by for innbyggerne, turister og foretrukket alternativ for kongresser og andre større arrangementer. Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen side 6-9.

Nøkkeltall for: Kap. 455 Næringsutvikling	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
<i>Næringslivet i Oslo:</i>			
Antall bedrifter	67 652	68 887	69 440
Sysselsatt	319 883	330 068	334 670
Antall nyetableringer	9 818	10 840	11 149

Nøkkeltall for: Kap. 455 Reiseliv	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall gjestedøgn	3 321 000	3 507 801	3 914 043
Cruiseanløp, skip	150	173	166
Antall cruisepassasjerer	261 000	312 000	300 000
Kurs- og konferansgjestedøgn (inkludert internasjonale kongresser)	357 000	378 455	364 732
Internasjonale kongresser	68	86	77
Deltakere på turist i egen by	7 500	8 500	11 500
Besøk ved turistinformasjonene	ca. 300 000	286 000	317 000
Antall unike brukere av www.visit.oslo.com	2 264 436	2 263 000	2 124 669
Nye Osloguider	23	23	22

3. Mål

Byrådet vil realisere de mål for næringsutvikling som er angitt i den innledende omtalen side 9.

Måltall for: Kap. 455 Reiseliv	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Antall gjestedøgn		3 914 043	4 208 000	4 502 000
Antall kurs- og konferansgjestedøgn		364 732	400 000	420 000

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål er følgende strategier og tiltak lagt til grunn:

Næringspolitikken skal vektlegge kunnskapsbaserte næringer og bedrifter som er innovative og vekstkraftige og ha internasjonalt potensial.

- Følge opp næringspolitiske mål, strategier og tiltak beskrevet i Næringspolitisk handlingsplan for Oslo kommune.
- Utvikle Oslo som innovativ drivkraft for å styrke Oslos attraktivitet som besøks-, etablerings- og internasjonal næringsregion.
- Utarbeide felles innovasjonsstrategi med Akershus fylkeskommune.
- Videreføre samarbeidet med regionale og statlige aktører om næringsutvikling, entreprenørskap, innovasjon og internasjonal profilering i Regionalt innovasjonsprogram og regional partnerskapsarena.
- Videreutvikle Oslo Innovation Week som årets største europeiske møteplass for nærings-, kunnskaps- og innovasjonsmiljøer.
- Oslo kommune skal delta i Forskningsrådets regionale innovasjonsprogram Virkemidler for regional FOU og innovasjon (VRI) for perioden 2014-2016.

Styrke samarbeidet for profilering av Osloregionen som nærings- og besøksregion.

- Utvikle strategier for styrking av Oslos attraktivitet
- Oslo skal samarbeide med reiselivsnæringen for å videreutvikle Oslo som besøksmål.

Oslo kommune skal gjennom Kunnskap Oslo bidra til å styrke rekrutteringen til forskning og utdanning.

- Oslo skal samarbeide med læresteder og kunnskapsbedrifter om velkomsttiltak for internasjonale forskere og studenter
- Kunnskap Oslo skal fokusere på rekruttering av kunnskapsarbeidere og studenter og utvikle kunnskapssektorens attraktivitet internasjonalt.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,05 mill. for 2014. Engangstiltak på til sammen 5,1 mill. er ikke videreført. I 2013 ble det foretatt en budsjettjustering på 5,09 mill. fra kap.455 Næringsutvikling til kap.459 Næringsetaten. Dette beløpet er videreført på kap.459 i 2014 og øremerket Servicekontoret for næringslivet.

Avsetninger til støtte og tiltak fordeles slik:

Kap. nr.	Avsetningen gjelder (tall i 1000)	2012	2013	Sak 1 2014
455	Avsetning til regionale næringsutviklingsprosjekter (Overføring fra KRD)	9 000	9 000	9 000
455	Avsetning til vertskapsfunksjon og profilering av Oslo som reisemål*	17 600	15 600	10 600
455	Avsetning til øvrige tiltak innen næringsutvikling, inkl. tiltak for entreprenørskap, innovasjon og profilering	4 600	8 935	9 187

*Beløpene i 2012 og 2013 inkluderer hhv 4,0 mill. og 5,0 mill. i styrking ved bystyrets budsjettbehandling

Næringsetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
459	Næringsetaten (KON)			
10	Lønn og sosiale utgifter	31 527	30 233	32 876
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	11 763	10 738	13 722
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	347	327	337
14	Overføringsutgifter	3 132	2 347	2 388
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	686	0	0
	Sum utgifter	47 455	43 645	49 323
16	Salgsinntekter	-19 398	-17 801	-17 801
17	Refusjoner	-5 250	-1 579	-1 630
18	Overføringsinntekter	-2 509	-410	-410
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-686	0	0
	Sum inntekter	-27 842	-19 790	-19 841
	Netto utgifter	19 613	23 855	29 482

1. Ansvarsområde

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens saksbehandling av søknader om bevilgninger etter serveringsloven og alkoholloven. Næringsetaten har videre ansvar for kontrollvirksomhet for å sikre at lover og retningslinjer for salgs- og skjenkevirksomheten overholdes. Etaten består av bevilgningssaksjon, kontrollseksjon, administrasjonsseksjon og servicekontoret for næringslivet.

Næringsetatens overordnede mål er å bidra til at Oslo blir en attraktiv by med hensyn til etablering og utvikling av næringsvirksomhet, herunder bidra til at Oslo skal være en trygg hovedstad og ha seriøs drift av serverings- og skjenkesteder. Informasjon og veiledning

om å etablere små og mellomstore bedrifter. Næringsetaten skal forestå profesjonell og brukerorientert forvaltning innenfor sitt myndighetsområde. Etatens mål er til enhver tid å gi kunder og brukere best mulig service og informasjon, og skape forutsigbarhet for at beslutninger og vedtak har god kvalitet.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen (side 6-8).

SALUTT-prosjektet (Sammen lager vi utelivet trygge) har ført til mindre vold, færre ordensforstyrrelser og mindre overskjenking i prosjektområdet. Byrådet foreslår en forlengelse og utvidelse av SALUTT-prosjektet

med 3,2 mill. for 2014 og til sammen 14 mill. for resten av økonomiplanperioden (2015-2017).

Næringsetaten tilrettelegger for digitalt førstevalg i kommunikasjon mellom innbyggere/næringsliv og etaten. Målet er økt brukertilfredshet gjennom økt selvbetjening, mer presis kommunikasjon med hensyn

til innhold, raskere kommunikasjon og enklere tilgang til informasjon for interessenter og allmennheten. Normtider for Næringsetatens saksbehandling er behandlingstiden inklusiv den tid som medgår for høringsinstansene. Næringsetaten arbeider for at høringsinstansene svarer så raskt som mulig for saker uten bemerkninger, spesielt de kommunale instansene.

Nøkkeltall for: kap 459 Næringsetaten	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Salgs- og skjenkebevillinger	1 451	1 454	1 408
Vedtak fattet av bevillingsseksjonen*	1 477	1 793	2 946
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger	6 771	6 700	5 853
Rapporter**	215	255	332
Inndragninger pga skjenkeovertredelser	11	24	29
Inndragninger pga vandel	0	1	1
Inndragninger pga manglende gebyr	15	12	8
Antall henvendelser servicekontoret	11 911	10 182	8 859

* Totalt antall vedtak som innvilgelse- og avslagsvedtak for serverings- og skjenkebevillinger, endring i ledelse av bevillinger,

**Etter endt kontroll skriver Næringsetatens skjenkekontrollører rapporter når de mener de har observert et brudd på alkoholloven eller alkoholforskriften. Disse rapportene vurderes av jurister i Næringsetaten etter å ha mottatt tilsvarende fra bevillingshaver. Antall rapporter kan dermed ikke likestilles med avdekkede brudd på alkoholloven eller forskrift.

3. Mål

Næringsetaten skal løpende evaluere og analysere bruk av ressurser og sikre faglig god kvalitet og forutsigbarhet for brukerne. I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Næringsetaten gjennomføre de strategier som er angitt under den innledende omtalen (side 9). Spesielt skal etaten:

- være en brukerorientert virksomhet med fokus på effektivitet, forutsigbar saksbehandling og nøyaktighet i tjenesteytingen

- bidra til å bekjempe økonomisk kriminalitet i utelivet og sikre seriøs drift av serverings- og skjenkesteder
- bidra til å forhindre og redusere overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og annen kriminalitet i tilknytning til utelivet
- bidra til at Oslo er en by med et inkluderende og variert uteliv, uten noen form for diskriminering
- videreutvikle interaktive tjenester og annen elektronisk samhandling
- bidra til å få levedyktige bedrifter og foretak

Måltall for: Kap. 459 Næringsetaten	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Søknad om ny serverings- og skjenkebevilling inkl. eierskifte				
Andel saker uten bemerkning, behandlet innenfor normert saksbehandlingstid på 60 dager	70% *	48% *	70% *	100 %
Andel saker med bemerkninger, hvor det innhentes ytterligere opplysninger, beh. innenfor normert saksbeh.tid 90 dager	75 %	79 %	75 %	80 %
Søknad om ny salgsbevilling inkl. eierskifte i butikk				
Andel saker uten bemerkning, behandlet innenfor normert saksbehandlingstid på 60 dager	50 %	52 %	50 %	80 %
Andel saker med bemerkninger, hvor det innhentes ytterligere opplysninger, beh. innenfor normert saksbeh.tid 90 dager	75 %	87 %	75 %	80 %
Øvrig måltall				
Klagebehandling , normert saksbehandlingstid 60 dager			75 %	75 %
Andel kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser	-		20 %	20 %
Forebyggende veiledning	50	120	100	150

* Normert saksbehandlingstid var 45 dager i 2012 og 2013.

Måltall for: Kap. 459 Servicekontoret for næringslivet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Antall deltakere på etablererkurs/informasjonskvelder	4 000	4 146	4 000	4 000
Antall forretningsplanveiledninger	150	153	150	150

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Næringssetaten gjennomføre tiltak i henhold til strategier som er angitt under den innledende omtalen (side 9-10):

Styrke samarbeid med andre offentlige instanser og bransjen for å gjøre byens uteliv tryggere.

- Gjennomføre og utvide samarbeidsprosjektet *Sammen lager vi utelivet tryggere* (SALUTT)
- Videreutvikle samarbeidet og informasjonsutvekslingen med Oslo kemnerkontor, Skatt Øst, politiet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemda. Etablere samarbeid med Mattilsynet, Arbeidstilsynet og tollmyndigheten
- Veiledningstilbud videreutvikles for skjenkesteder og det skal legges til rette for dialog med disse
- Gjennomføre 20 skjenkekontroller med sikte på å avdekke etnisk diskriminering i utelivet

Gjennomføre lovpålagte skjenkekontroller basert på kvalitet og ikke kvantitet.

- Skjenkekontroller gjennomføres målrettet, basert på stedets og eiers historikk
- 20 % av Næringssetaten kontroller skal gjennomføres i samarbeid med andre kontrollinstanser
- Gjennom informasjons- og kompetanseutveksling skal samarbeidspartene øke kompetansen og dermed bidra til strategiske kontrolltiltak ovenfor næringslivet
- Veiledning og dialog med bransjen for å fremme seriøs drift av serverings- og skjenkesteder
- Opprettholde nulltoleranse mot salg og skjenking av alkohol til mindreårige

Søknadsprosesser skal videreutvikles som mer smidige og med effektive saksbehandling, inkludert klagesaksbehandling.

- Næringssetaten skal videreutvikles som en brukerorientert enhet med et høyt faglig nivå
- Videreutvikle elektroniske søknadsskjema, tilpasse eksisterende fagsystemer og legge til rette for at prøver gjennomføres elektronisk
- Øke kompetansen for å avdekke økonomisk kriminalitet med fokus på innhenting av presis og nødvendig informasjon
- Gjennomføre vedtatte sanksjoner raskt og behandle klager effektivt

Servicekontoret skal være fremtidsrettet og tilby innovativt løsninger for etablerertjenesten.

- Videreutvikle elektroniske tjenester
- Samarbeide med øvrige entreprenør- og

innovasjonsmiljøer

- Utvikle innovative løsninger for etablererveiledning

5. Merknader til driftsbudsjettet

Næringsetatens finansieringsmodell er basert på egne inntekter gjennom gebyrer for omsetning av alkoholholdig drikk, gebyr for skjenkebevilling for enkeltanledninger og avgift ved avleggelse av etablerer- og kunnskapsprøver. Gebyrinntektene er følsomme for konjunktursvingninger, og utgjør således en usikkerhet i budsjetteringen. Satsene for bevillingsgebyr er økt fra 01.01.2012 i forskrift av 8. des. 2011 nr.1218 § 6- 2 til alkoholloven. Omsetningsavgiften er basert på fjorårets omsetning hos det enkelte salgs- og skjenkested og inntektene påvirkes således utelukkende av antall liter omsetning, det vil si konsum.

Næringssetaten driftsbudsjett inneholder en videreføring og utvidelse av SALUTT, og 3,2 mill. øremerkes for prosjektet i 2014. I resten av økonomiperioden foreslås det til sammen 14 mill. øremerket til utvidelse av SALUTT til hele Oslo indre by.

I 2013 ble det foretatt en budsjettjustering på 5,090 mill mellom kap. 455 og kap. 459 Dette beløpet er videreført på kap. 459 i 2014 og øremerket Servicekontoret for næringslivet. Driftsbudsjettet inneholder også 1,5 mill til et forprosjekt for et nytt bevillingssystem for salg av tobakk som vil tre i kraft fra 01.01.2015.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,7 mill. for 2014. Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,8 mill. på kapitlet.

6. Forslag til verbale vedtak

I søknader om salgs- og skjenkebevillinger avgir bydelene lovpålagt høringsvar som sosialtjeneste. Byrådet kan ikke instruere bydelsutvalgene til å avgi høringsuttalelser raskere. For å unngå forlenget saksbehandlings- tid foreslår byrådet at sosialtjenesten får en høringsfrist på 28 dager. Dette vil føre til raskere avklaring til fordel for søkerne. Forslaget gir fremdeles bydelsutvalgene mulighet til å avgi høringsuttalelse, men er en oppfordring til å delegere til bydelsadministrasjonen å avgi høringsuttalelser på kurante saker.

Forslag til vedtak:

Sosialtjenesten, ved bydelsutvalg eller bydelsadministrasjon, skal avgi høringsuttalelse på søknader om salgs- og skjenkebevillinger til Næringssetaten innen 28 dager. Fristen kan forlenges ved behandling av prinsipielle eller ukurante søknader forutsatt at Næringssetaten

varsles. Fristen gjelder ikke for høringsuttalelser ved fornyelse av alle salgs- og skjenkebevillinger hvert fjerde år.

Kultureiendommer

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
501 Kultureiendommer (KON)				
10 Lønn og sosiale utgifter	6 771	7 324	7 544	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	35 568	32 371	32 943	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 832	0	0	
14 Overføringsutgifter	8 153	11 191	11 387	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	23 692	0	0	
Sum utgifter	76 016	50 886	51 874	
16 Salgsinntekter	-18 591	-22 484	-23 203	
17 Refusjoner	-24 877	-876	-904	
18 Overføringsinntekter	-1 000	-2 258	-2 266	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 377	0	0	
Sum inntekter	-51 845	-25 618	-26 373	
Netto utgifter	24 170	25 268	25 501	

1. Ansvarsområde

Kulturetaten forvalter kulturbygg, kulturminner og historiske gårdsanlegg i Oslo. Etaten forvalter 43 kultureiendommer med 78 bygninger, har forvaltningsansvar for Middelalderbeltet med store kulturminneareal, drift og vedlikehold av Oslos ruiner og følger opp feriekolonien på Hudøy med 64 ulike bygninger og fordelt på 7 500m². Etaten har ansvar for kommunale

driftstilskudd til historiske gårdsanlegg og nærmiljøtilbud.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen (side 6-9).

Nøkkeltall for: kap. 501 Kultureiendommer	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall Kultureiendommer*	41	41	43
Antall bygninger	73	73	78
Antall leieobjekter	217	236	242
- herav atelierer	205	224	227
- herav antall boliger	4	4	6
- herav antall fellesverksteder	1	1	2
- herav antall gallerier/visningssteder	7	7	7
Antall nye atelierer	4	19	3
- herav antall nye gjesteatelierer	1	2	2
- herav antall nye fellesverksteder**	0	0	1
Hudøy ferieleir, antall m ² *	7 330	7 330	7 500
Kultureiendommer bebygd areal m ² *	70 373	70 373	74 150
- herav andel kulturlokaler (%)	33 %	37 %	34 %
- herav andel atelierer (%)	27 %	42 %	45 %
- herav andel museer (%)	21 %	21 %	22 %
Kulturminneareal, park og ruiner m ² ***	90 743	90 743	109 922

*Økningen i arealet kommer av at Kulturetaten har fått to nye bygg i Kongsveien 21 og 23, samt at vi har revidert noen av arealmålingene i våre eiendommer.

**Øvre Fossum gård er leid ut som ett objekt til fem kunstnere

***Økningen i kulturminnearealet kommer av følgende forhold; Dr. Dedichens vei har et hageanlegg på 8 mål, i Hekkveien 5 er hagen 4 mål og Ladegårdshagen har et areal på 3 mål.

Kulturetaten forvalter, utvikler, vedlikeholder, drifter og fremskaffer egnede lokaler til ulike kunst- og kulturformål, samt sørger for rasjonell bruk av kommunens historiske gårdsanlegg. Forskrift og instruks for tildeling av atelierer ble vedtatt i 2008, og danner grunnlag for løpende tildeling av ledige atelierplasser.

Arbeidet med Middelalderbeltet er en prioritert oppgave og omfatter Middelalderparken, Minneparken og Bispeborgen. Det er utarbeidet en flerårig utviklingsplan for Middelalderbeltet i 2013 - som arena for historiefremming, så vel som aktiv bruk for kulturaktiviteter og rekreasjon. Iverksetting av tiltak innen en forutsigbar årlig avsetning på 6,5 mill. fra og med 2014 er en invitasjon til et bredere samarbeid om utvikling av

dette byområdet. Arbeidet med konservering av Middelalderruinene i Oslo i samarbeid mellom Riksantikvaren og Oslo kommune videreføres innen en 10-årsplan.

Det er utarbeidet driftsplaner og gjennomført tilstandskartlegging for alle kultureiendommer, og disse danner grunnlag for vedlikeholdsplaner for den enkelte eiendom.

3. Mål

Kulturetaten skal realisere mål for kultureiendommene angitt i den innledende omtalen (side 9).

Måltall for: kap. 501 Kultureiendommer	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Kultureiendommer: atelierer/verksteder - ant. faste brukere*	-	166	-	167
Kultureiendommer for øvrig - antall leietakere/brukere*	-	50	-	51
Hudøy ferieleirsted - antall leirdeltakere Camp Hudøy	-	1 350	-	1 350
Hudøy ferieleirsted - antall leietakere/deltakere for øvrig	-	3 600	-	4 600
Hudøy ferieleirsted - totalt antall overnattinger i sesong	-	24 140	-	25 000
Utleid areal, samlet i Kultureiendommene	99 %	99 %	98 %	98 %

*Basert på tall for fakturerte leietakere i januar 2012 og 2013 - kan variere noe året igjennom.

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Kulturetaten for kultureiendommene benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen under Kultur (side 9-10), herunder:

- Byens arealer skal i større grad stilles til disposisjon for kunstnerisk virksomhet, og det skal bidra til etablering og drift av fellesverksteder/produksjonslokaler innen ulike kultursjangere
- Gjennomføre tiltak som synliggjør Oslo som middelalderby til Hovedstadsjubileet 2014.

- Middelalderbeltet skal utvikles til en helhetlig middelalderby og være framtidig arena for kulturaktiviteter og rekreasjon.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,4 mill. for 2014. Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,1 mill. på kapitlet.

Avsetningen til ruinkonservering utgjør 4 mill., hvorav 2 mill. dekkes av Riksantikvaren.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
35010002	Konservering av middelalderruiner	4 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet/de ulike prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2014 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger

i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
501 Kultureiendommer (KON)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	54 233	5 200	11 700
04 Overføringsutgifter	13 314	0	0
Sum utgifter	67 548	5 200	11 700
07 Refusjoner	-1 097	0	-2 340
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-16 314	-1 040	0
Sum inntekter	-17 411	-1 040	-2 340
Netto utgifter	50 137	4 160	9 360

6. Investeringsoversikt

501 Kultureiendommer (KON)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:								
106 021 Hudøy, rehabilitering av bygninger			200	200	200	200		Løpende
107 002 Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer			5 000	5 000	5 000	5 000		Løpende
113 044 Middelalderbeltet - utviklingsplan			6 500	6 500	6 500	6 500		
Sum investeringsutgifter			11 700	11 700	11 700	11 700		
Finansiering:								
106 021 Hudøy, rehabilitering av bygninger	Refundert inv.mva.		-40	-40	-40	-40		
107 002 Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	Refundert inv.mva.		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
113 044 Middelalderbeltet - utviklingsplan	Refundert inv.mva.		-1 300	-1 300	-1 300	-1 300		
Sum kapittel finansiering			-2 340	-2 340	-2 340	-2 340		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			9 360	9 360	9 360	9 360		

Hudøy - rehabilitering av bygninger

Bygningsmassen på Hudøy omfatter 64 bygninger. Det budsjetteres årlig 0,2 mill. i økonomiplanperioden til rehabilitering av bygninger.

Kultureiendommer - rehabilitering

Kultureiendommene har et betydelig vedlikeholdsetterslep. Eiendommene har regulert leienivå, med en subsidiefaktor. Utgifter til rehabilitering utover løpende vedlikehold dekkes derfor i mindre grad inn gjennom

husleie, og det avsettes derfor løpende investeringsmidler til rehabilitering og sikring av kultureiendommene.

Middelalderbeltet - utviklingsplan Målet med tiltakene i utviklingsplanen er at Middelalderbeltet skal bli oppfattet, formidlet og forvaltet som et helhetlig kulturmiljø som gjenspeiler middelalderbyen Oslo. Samtidig skal området tilrettelegges for aktiv bruk for kulturaktiviteter og rekreasjon. Det avsettes derfor løpende 6,5 mill. årlig til tiltak i Middelalderbeltet, blant annet til synliggjøring av Oslo torg, tiltak i Minneparken og Middelalderparken.

Kulturetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
502	Kulturetaten (KON)			
10	Lønn og sosiale utgifter	209 976	233 290	243 975
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	122 322	78 495	75 964
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	17 963	28 245	29 149
14	Overføringsutgifter	206 199	201 323	202 251
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	6 932	0	0
	Sum utgifter	563 391	541 353	551 339
16	Salgsinntekter	-18 252	-35 241	-36 369
17	Refusjoner	-55 867	-23 350	-24 097
18	Overføringsinntekter	-32 398	-14 045	-14 300
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 785	0	0
	Sum inntekter	-111 303	-72 636	-74 766
	Netto utgifter	452 088	468 717	476 573

1. Ansvarsområde

Kulturetatens ansvarsområde omfatter Deichmanske bibliotek, Vigeland-museet med skulpturene i Vigelandsparken, Byarkivet, Kunst i Oslo, kultureiendommer inkl. Schous kulturbryggeri, tilskuddsordninger til kunst- og kulturformål og tiltak for barn og unge samt tilskudd til kulturhus. Foruten Vigeland-museets samling, forvalter Kulturetaten også all annen kunst i Oslo kommunes eie, bortsett fra samlingene i Munch-museet (Munch- og Stenersenmuseets samlinger).

Kulturetaten er kommunens faginstans på kulturfeltet, med hovedvekt på arkiv, bibliotek og museum, samt i saker som angår bildende kunst utenom Munch-museet. Etaten har faglig ansvar for tilsyn med kunstverk i offentlige bygg og skulpturer i kommunal eie.

Kulturetaten er sekretariat og faglig leder av Oslo kommunes kunstordning. Deichmanske bibliotek er kommunens faginstans i biblioteksaker. Etaten bidrar til tilbudet i Den kulturelle skolesekken, ivaretar forvaltning av tilskudd til kulturhus, samt kinokonsesjoner etter lov om film og videogram. Kulturfeltet og etatens drift er regulert i en rekke lover, regler og forskrifter for arkiv, bibliotek, museum, tilskuddsordninger m.v.

Kulturetaten er Oslo kommunes overordnede faginstans for dokumentbehandling og arkiv, og er myndighet for kommunens samlede arkivoversikt.

Kulturetaten har rollen som operativ bestiller for å sikre en gjennomføring i tråd med kommunenes behov og i tråd med Deichmanske biblioteks visjoner og ambisjoner for nytt hovedbibliotek i Bjørvika. Bibliotekfaglige hensyn skal ivaretas, og kvalitetssikres, gjennom Kulturetatens bestillerrolle i utbyggingsprosessen. Se øvrig omtale av kulturbyggene under kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika. Etaten har oppfølgingsansvar for avtalen om utvikling av skulptur- og kulturminneparken Ekebergparken, finansiert av C. Ludens Ringnes Stiftelse og åpnet 26.09.2013.

Ny ordning om kunst i kommunale bygg og uterom ble iverksatt i 2013. I denne skal 0,5% av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer m.v., avsettes til kunstprosjekter. Dette sikrer proporsjonalitet mellom kommunens investeringsvolum og antall kunstprosjekter, og ivaretar bystyrets intensjon om å styrke den kunstneriske utsmykkingen av kommunale bygg.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen under Kultur (side 6 – 9).

Nøkkeltall for: kap 502 Kulturetaten	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Bibliotek:			
Antall besøk pr. innbygger	4,1	3,7	3,4
Antall internettbesøk pr. innbygger	1,5	1,6	2,0
Netto driftsutgifter pr. innbygger, kr	247,5	255,6	203,6
Forbruk bok og medier pr. innbygger, kr	18,6	16,8	14,21
Totalt antall utlån	2 649 727	2 683 602	2 714 261
Antall nye lånere bibliotek	27 028	26 972	27 022
Utlån pr. innbygger inkl. fornyelser *	4,46	4,42	4,48
Aktive lånere i % av antall innbyggere **	18 %	18 %	17 %
Førstegangsutlån pr. innbygger	3,4	3,3	3,2
Åpningstimer pr. 1000 innbygger pr. uke	1,1	1,1	1,1
Gjennomsnittlig åpningstimer pr. uke - hovedbiblioteket ***	-	58	50,5
Gjennomsnittlig åpningstimer pr. uke - øvrige filialer ****	-	580	599,8
Ant enhenter m/internett tilgang pr. 1000 innbygger	0,21	0,23	0,21
Lesesal-/studieplasser	708	898	760
Antall arrangement barn og unge, bibliotek	975	1 075	1 811
Antall klassebesøk på bibliotek eller på skole	-	1 224	1 229
Byarkivet:			
Gjennomsnittlig åpningstimer pr. uke	24	18	18
Oppbevarte arkiver i hyllemeter	19850	20043	20300
Tilvekst av papir-arkiver (HM)	451	190	254
Oppbevarte elektroniske arkiver (uttrekk)	36	38	39
Skriftlige forespørsler Byarkivet	1818	1 613	1 527
Popsenteret:			
Gjennomsnittlig åpningstimer pr. uke (åpnet nov. 2011)	-	42	49
Antall klassebesøk Popsenteret pr. år (åpnet nov. 2011)	-	-	172
Øvingshotellet:			
Gjennomsnittlig åpningstimer pr. uke		70,9	70,9
Vigeland-museet:			
Gjennomsnittlig åpningstimer pr. uke	30	31	31
Antall utstilling pr år	4	4	4
Arrangement barn og unge Vigeland-museet pr. år	(Stengt)	2	3
Kunstordningen:			
Antall kunstprosjekter ferdigstilt	9	2	15
Antall kunstprosjekter under arbeid	21	35	29
Tilskuddsordningene:			
Oslo kommunes kunst- og kulturstipend - antall søkere	399	180	240
Oslo kommunes kunst- og kulturstipend - antall tildelinger	48	41	24
Mindre, løpende kunst- kulturtiltak - antall søkere	231	235	231
Mindre, løpende kunst- kulturtiltak - antall tildelinger	131	61	79
Driftstilskudd til kunst- kulturinstitusjoner - antall søkere	179	149	132
Driftstilskudd til kunst- kulturinstitusjoner - antall tildelinger	101	100	94

*) Inkluderer også tall fra fengselsbibliotekene når det gjelder utlån

**) Aktive lånere = de som har lånt de siste 12 mnd.

*** Gjennomsnitt - men ikke fratrasket fra timer pga midlertidig stengt periode pga ombygging.

****) 16 filialer. Gjennomsnitt av åpningstimer hele året. Midlertidig stengte perioder pga ombygging og lignende i 2012 er ikke trukket fra. fast stengte sommeruker er trukket fra, men ikke mindre variasjoner om sommeren.

3. Mål

Kulturetaten skal realisere mål angitt i den innledende omtalen under Kultur (side 9).

Måltall for: 502 Kulturetaten	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Publikumsbesøk pr. år - totalt (inkl barn/unge)				
Bibliotek	2 300 000	2 109 269	2 400 000	2 100 000
Vigelandsmuseet	25 000	21 000	25 000	25 000
Popsenteret	-	37 000	50 000	45 000
Øvingshotellet	-	96 399	100 000	110 000
Byarkivet	2 300	1 400	3 000	2 500
Oslo-bilder (digital tjeneste)	-	187 005	210 000	210 000
Antall deltakere på bibliotekarrangementer	-	54 072	37 000	54 000
Antall deltakere på Oslo Ladegårdarrangementer	-	4 935	-	5 500
Aktiviteter/tilbud - barn og unge (pr. år)				
Antall deltakere barn/unge på arrangement i biblioteklokale	-	37 893	26 000	37 000
Antall deltagere på klassebesøk på bibliotek eller skole	-	32 000	33 000	32 000
Antall deltakere barn/unge-arrangement i Popsenteret	-	900	-	1 500
Antall deltakere klassebesøk Popsenteret	4 500	4 300	6000	7 000
Antall deltakere klassebesøk i Vigelandsmuseet	-	1 715		3 750
Tjenester				
Antall kunstprosjekter gjennomført (kunstordningen)	-	15	-	35
Antall nye lånere bibliotek	30 000	27 022	30 000	30 000
Antall brukte øvingstimer Øvingshotellet	-	37 281	40 000	45 000
Antall brukere Øvingshotellet	-	4 891	-	6 000

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal etaten benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen under Kultur (side 9-10), herunder:

- Utvikle framtidens bibliotek.
- Bibliotekene skal vektlegge leseglede og lesestimuleringstiltak hos barn og unge.
- Bibliotekene skal som kulturell møteplass stilles til rådighet for kulturaktører og utøvere.
- Arrangementsprogrammet i Vigelandsmuseet og Popsenteret skal være attraktivt for barn og unge.
- Videreføre tilskuddsordningene for byens kulturliv.
- Legge til rette for attraktive arrangementer og festivaler som fremmer Oslo som landets kulturhovedstad.
- Bidra til internasjonalisering av hovedstadens kulturliv.
- Oslos posisjon som musikkhovedstad skal styrkes.
- Øvingshotellet skal utnytte kapasiteten til rekruttering av ungdom, i samarbeid med byens musikkorganisasjoner.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 14,9 mill. for 2014. Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 2,8 mill. 1,35 mill. innen avsetninger for tilskudd i 2013 er ikke videreført.

Det er i rammen forutsatt salg av skolebibliotek-tjenester for 4 mill. som et samarbeid mellom Utdanningsetaten og Kulturetaten. Kulturetaten skal fortsette arbeidet med å oppfylle intensjonen for Schous kulturbryggeri, slik at Popsenteret og Øvingshotellet kan omstilles til selvstendige institusjoner, på linje med byens øvrige kulturinstitusjoner. Det er innarbeidet en rammeendring på netto 2 mill. for nedtrapping av kommunal finansiering av Popsenterets drift.

Rammen er økt 0,5 mill. for blant annet forvaltning av kinokonsesjoner.

Kapittelrammen omfatter blant annet følgende avsetninger/tilskudd:

Kap. nr.	Avsetningen gjelder driftsavsetninger og tilskudd (tall i 1000)	2012	2013	Forslag 2014
502	Avsetning til kunst, kultur m.v.*	163 912	155 690	157 200
502	Avsetning til løpende kunst- og kulturtiltak	2 121	5 000	5 000
502	Avsetning til innovasjon innen kultur		5 500	5 500
502	Avsetning til konsertstøtte frivillige sang/musikktiltak	600	700	740
502	Avsetning - friv. barne/ungdomsorganisasjoner	9 500	9 500	8 900
502	Avsetning - skolekor, korps, orkestre	9 000	9 000	9 750
502	Avsetning - ferieleirer frivillige, barn/unge	5 400	5 400	5 500
502	Avsetning – lokale og sentr. barne-/undomsråd, musikkråd, infotiltak	7 700	7 700	8 000

* Avsetningene i 2012 er korrigert for plassering av enkelttiltak slik at de ble sammenlignbare med 2013 og 2014.

Tilskuddene ytes etter kommunens regelverk for tilskuddsforvaltning. Tilskudd til kunst og kultur omfatter årlig driftsstøtte til større kunst- og kulturinstitusjoner, støtte til enkeltprosjekter, forestillinger, utstillinger m.v. samt tiltak som skolekonsertordning og stipender/priser. En detaljert fordeling av forslaget vil bli gitt i notat til bystyrets organer. Ved søknad om stipend til kunst- og kulturformål vil det bli lagt vekt på stipender som støtter opp om kommunens strategier og tiltak. Ordning for innovasjon innen kultur etableres i 2013. Byrådet vil i 2014 vurdere større bredde, fleksibilitet og raskere tildeling ved endringer i øvrige forskrifter for tilskudd.

Kunst- og kulturtilbudet skal være tilgjengelig for alle, og oppmerksomhet om plikten til generell tilrettelegging (universell utforming), jf. lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne, skal skjerpes. Det skal være en forutsetning for kommunale tilskudd at innehavere av ledsagerbevis for funksjonshemmede som kjøper billett til ordinær pris til et arrangement, gis rett til gratis billett for sin ledsager, eller at det tilbys rabattordninger som gjør at billettprisene for den funksjonshemmede og ledsager samlet ikke overstiger prisen for én ordinær billett.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.	Regnskap	DOK 3	Forslag	
	2012	2013	2014	
502 Kulturetaten (KON)				
00 Lønn og sosiale utgifter	1 108	0	0	
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	2 546	33 300	65 200	
04 Overføringsutgifter	627	0	0	
Sum utgifter	4 281	33 300	65 200	
07 Refusjoner	69	0	-3 800	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 147	0	0	
Sum inntekter	-2 078	0	-3 800	
Netto utgifter	2 203	33 300	61 400	

6. Investeringsoversikt

502 Kulturetaten (KON)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:								
113 001 Kunst i offentlige bygg og uterom			42 000	41 000	30 000	18 000		
114 007 Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet	76 000	8 500	23 200	29 900	14 400	0		2/13 - 4/16
Sum investeringsutgifter			65 200	70 900	44 400	18 000		
Finansiering:								
114 007 Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet	Refundert inv.mva.		-3 800	-4 500	-2 300	0		
Sum kapittel finansiering			-3 800	-4 500	-2 300	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			61 400	66 400	42 100	18 000		

Kunst i offentlige bygg og uterom i Oslo

Avsetningen er et løpende prosjekt med 42 mill. kroner i 2014, som skal benyttes til kunstprosjekter under Oslo kommunes kunstordning for offentlige bygg og uterom. Ordningen administreres av Kulturetaten etter fastsatt regelverk.

Avsetningen skal utgjøre 0,5% av kommunens samlede årlige investeringsvolum ekskl. avgiftsfinansierte investeringer (VAR sektor).

Nytt hovedbibliotek – applikasjonsprosjekt

I henhold til bystyrets vedtak av 06.03.2013 i sak 72/13 Nytt hovedbibliotek – bygging og finansiering, skal dette utstyres med et omfattende IKT-system som skal legge til rette for selvbetjening og en fremtidsrettet digital formidling. Det er utarbeidet en IKT-plan som beskriver innhold og oppbygging av programvareløsningene, det vil si IKT-applikasjoner for det nye biblioteket. Arbeidet legges til et eget applikasjonsprosjekt, ledet av Kulturetaten i gjennomføringsfasen. Investeringsmidlene, totalt brutto 76 mill., er justert fra prosjekt 110 022 Nytt hovedbibliotek (kap. 503), hvorav 8,5 mill. er tidligere bevilget i 2013.

Kulturbyggene i Bjørvika

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)				
10	Lønn og sosiale utgifter	1 826	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	9 186	0	0
14	Overføringsutgifter	3 604	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	7 728	0	0
	Sum utgifter	22 344	0	0
17	Refusjoner	-11 259	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-82	0	0
	Sum inntekter	-11 341	0	0
	Netto utgifter	11 002	0	0

1. Ansvarsområde

Kulturbyggene i Bjørvika er opprettet som en midlertidig etat som skal ivareta byggherrefunksjon for nytt hovedbibliotek og nytt Munch-museum.

2. Situasjonsbeskrivelse

Bystyret vedtok 05.06.2013 at alternativet Lambda i Bjørvika velges som konsept for det nye Munch-museet. Videre vedtok bystyret at Munch-museet skal bygges i offentlig regi og eies av det offentlige. Arbeidet med forprosjektet er startet opp igjen, og forprosjektet ferdigstilles våren 2014. Når forprosjektet er ferdigstilt, vil det foretas en ekstern kvalitetssikring (KS2). Etter dette vil sak om bygging og finansiering, herunder vedtakelse om kostnadsramme for nytt Munch-museum forelegges bystyret for behandling.

Bystyret vedtok 06.03.2013 bygging og finansiering av nytt hovedbibliotek i Bjørvika. Kostnadsramme for prosjektet ble satt til 2 597,7 mill. kroner. Byggestart er vinter/vår 2014. I forbindelse med bygging av nytt hovedbibliotek, har etaten engasjert Advansia AS som prosjektledelse med operativt ansvar for planlegging og gjennomføring. Selskapet rapporterer til etaten som byggherreetat. Det er engasjert egne miljørådgivere som har deltatt i alle ledd i prosjekteringsarbeidet med sikte på å nå prosjektets ambisiøse miljømål.

3. Mål

Etaten skal realisere de mål som er angitt i den innledende omtalen side 9.

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal etaten benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen side 9-10. I bystyresak 178/13 Nytt Munch-museum med Stenersenmuseets samlinger ble Lambda i Bjørvika vedtatt som konsept for nytt Munch-museum. Byrådet vil innarbeide de økonomiske konsekvensene av realisering av det nye Munch-museet og forberedelser til flytting i forslaget til budsjett for 2015.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Regnskapstall fra 2012 gjelder planlegging av nytt Munch-museum og hovedbibliotek. I henhold til kommunale regnskaps- og budsjettforskrifter skal utgifter og inntekter knyttet til planlegging av prosjekter føres i driftsregnskapet. Etter at prosjektene har gjennomgått KS2 og fått kostnadsramme blir derimot utgifter og inntekter ført i investeringsregnskapet.

Midler til prosjektering av nytt Munch-museum innarbeides i Tilleggsinnstillingen.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)			
00 Lønn og sosiale utgifter	3 251	0	0
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	26 304	0	269 500
03 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	2 200	0	0
04 Overføringsutgifter	7 645	0	0
Sum utgifter	39 400	0	269 500
07 Refusjoner	-12	0	-53 900
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 645	0	0
Sum inntekter	-7 657	0	-53 900
Netto utgifter	31 742	0	215 600

Investeringsoversikt

503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
110 022	Nytt hovedbibliotek	2 521 700	600 100	269 500	956 500	695 600	0	0	1/13 - 4/16
	Sum investeringsutgifter			269 500	956 500	695 600	0		
Finansiering:									
110 022	Nytt hovedbibliotek		Refundert inv.mva.	-53 900	-191 300	-139 000	0		
110 022	Nytt hovedbibliotek		Tilskudd fra andre	0	0	-17 600	0		
	Sum kapittel finansiering			-53 900	-191 300	-156 600	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			215 600	765 200	539 000	0		

Nytt hovedbibliotek

I bystyresak 72/2013 av 06.03.2013 om nytt hovedbibliotek, ble kostnadsrammen for prosjektet satt til 2 597,7 mill. Det ble i saken forutsatt ny periodisering av budsjettet. Som del av gjennomføringen av prosjektet er det opprettet et separat IKT-applikasjonsprosjekt, som gjennomføres i regi av Kulturetaten. Applikasjonsprosjektet har en kostnadsramme på 76 mill., som dekkes av den totale avsetningen på 2 597,7 mill.

Ny periodisering av kostnadsrammen for nytt hovedbibliotek under kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika, etter at applikasjonsprosjektet er trukket ut og foreslått avsatt på eget prosjektnummer under kap. 502 Kulturetaten, fremgår av investeringsoversikten over.

Kostnadsramme for nytt Munch-museum vedtas når det er foretatt ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet.

Munch-museet

9

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
504 Munch-museet (KON)				
10	Lønn og sosiale utgifter	47 981	50 269	58 536
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	27 965	36 582	25 969
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	18 571	11 385	19 472
14	Overføringsutgifter	168	0	0
	Sum utgifter	94 685	98 236	103 977
16	Salgsinntekter	-17 615	-24 260	-18 788
17	Refusjoner	-3 674	0	-1 032
18	Overføringsinntekter	-541	0	0
	Sum inntekter	-21 829	-24 260	-19 820
	Netto utgifter	72 855	73 976	84 157

1. Ansvarsområde

Munch-museet ble etablert som etat i 2010 for å styrke museenes profil, og utvikling av Oslo som Edvard Munchs by. Etatens ansvarsområde omfatter Munch-museet og Stenersenmuseet. Munch-museet forvalter en av Norges viktigste kunstsamlinger som inneholder

mer enn 1 150 malerier, 7 400 tegninger og skisser og 17 800 grafiske blad. I tillegg kommer Edvard Munchs trykkplater og litografiske steiner, hans skrifter og brev samt en stor mengde arkivalie og dokumentasjon. Samlingen representerer verdier på flere titalls milliarder

kroner, og regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien. I tillegg kommer Stenersenmuseets samlinger med kunst donert av Rolf E. Stenersen, Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg.

Edvard Munchs kunst er en viktig del av verdens kulturarv og Oslo kommune skal derfor etablere "Lambda" som nytt museum i Bjørvika - som gir den synlighet og plassering som Munchs kunst fortjener. Etaten har rollen som operativ bestiller for å sikre en gjennomføring i tråd med Munch-museets behov og i tråd med ambisjonen om å gjøre Munch-museet til et av verdens mest respekterte museer.

Etaten bidrar til tilbudet i Den kulturelle skolesekken gjennom aktiviteter på Munch-museet, herunder obligatorisk tilbudet til alle elever i syvende klassetrinn.

Gjennom aktiv satsning på moderne og målrettet formidling og attraktive utstillinger av egne samlinger og samtidskunst, skal etaten bidra til at dagens to museer når et bredt publikum og nye brukergrupper. Markedsføring og synliggjøring av tilbudet, ivaretagelse av rettigheter, marked og produkter, forskning og konservering av samlingene er forutsetninger for at dette skal lykkes.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen under Kultur (side 6-8).

3. Mål

Byrådet vil at etaten Munch-museet skal realisere mål angitt i den innledende omtalen (side 9).

Måltall for: 504 Munch-museet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Publikumsbesøk år år (totalt, inkl barn/unge)				
Munch-museet - totalt antall besøkende	170 000	125 175	175 000	125 000
Munch-museet - Antall omvisninger	800	876	900	900
Munch-museet - Den kulturelle skolesekken, tot. antall deltakere	5 850	6 642	6 000	6 000
Stenersenmuseet - totalt antall besøkende	30 000	18 169	25 000	16 000
Stenersenmuseet - Antall omvisninger	30	38	30	30
Stenersenmuseet - Den kulturelle skolesekken, tot. antall deltakere	400	104	400	100

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal etaten benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen under Kultur (side 9-10), herunder:

- Munch-museet styrkes med 15 mill. årlig for konservering, kvalitetsforbedring og forberedelse for flytting til nytt bygg.
- Vedlikehold av Munch-museets lokaler styrkes, for å kunne anvendes fram til flytting.
- Arrangementsprogrammet i Munch-museet og Stenersenmuseet skal være attraktivt for barn og unge.

Som følge av vedtak i 2013 om nytt Munch-museum i Bjørvika og styrking av Munch-museet, økes innsatsen for konserveringsaktivitet, kvalitet i museumsinnholdet, samt beredskap og sikkerhet ved dagens lokaler med til sammen 15 mill. årlig. Økt innstats på 40 mill. for ivaretagelse av dagens lokaler fram til flytting er omtalt under Omsorgsbygg KF, side 46.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,8 mill. for 2014. Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,5 mill. på kapitlet. Rammen er redusert med 5 mill. for avsetningen til 150-årsjubileet i 2013.

Munch-museet er styrket med 15 mill. årlig i økonomiplanperioden til konservering for flytting, kvalitetsforbedring i museumsinnholdet og til beredskap og driftssikkerhet.

Brutto ramme er økt med 1 mill. for fornyet samarbeidsavtale med Idemitsu Petroleum Norge AS om styrket formidlings- og utstillingsaktivitet. Avtalen er økt fra 1 til 2 mill. i årene 2014-2017. Brutto ramme er økt med 4 mill. årlig i 2014- 2015 for samarbeidsavtale med Bergesen Almennyttige Stiftelse om produksjon av verkskatalog over Munchs 7 400 tegninger, og digitalisering og publisering av Munchs bildearkiv. Avtalen er på totalt 12 mill. i årene 2013-2015.

Kirker, tros- og livssynssamfunn og gravferd

Innledningsvis gis en beskrivelse av situasjonen for kirker, tros- og livssynssamfunn og gravferd i Oslo, og en fremstilling av de målsettinger, strategier og tiltak som legges til grunn for kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn og kap. 590 Gravferdsetaten.

1. Situasjonsbeskrivelse

Den norske kirke i Oslo hadde 345 039 medlemmer ved inngangen til 2013. Ved inngangen til 2013 ble antall menigheter i Den norske kirke i Oslo, etter sammenslåinger, redusert fra 57 til 50. I 2012 avholdt byens 57 menigheter 3 173 gudstjenester med over 454 000 deltakere. I tillegg ble det i kirkene avholdt 283 konserter og kulturarrangement med 33 563 fremmøtte.

121 064 mennesker i Oslo var tilsluttet andre tros- og livssynssamfunn ved utgangen av 2012. Oslo-kirken og tros- og livssynssamfunnenes aktivitet utgjør et viktig element i kulturlivet i Oslo.

Kirkelig fellesråd i Oslo ivaretar administrative og økonomiske oppgaver på vegne av menighetene i Oslo og har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av totalt 64 kirker og kapell. En av Oslo-kirkene, Bredtvet kirke i Groruddalen ble våren 2013 langtidsutleid til Den katolske kirke i Oslo. Byens kirkebygg har en lang historie med flittig bruk, noe som gir Kirkelig fellesråd en ansvarsfull oppgave med å unngå forfall og skape trygge forhold for de besøkende. Drift av kirkens og trossamfunnenes aktivitet finansieres i henhold til gjeldende regelverk.

I Oslo har Kirkelig fellesråd forvaltningsansvaret for kirkegårder og gravlunder, mens Oslo kommune ved Gravferdsetaten etter avtale har ansvaret for gravferdsdriften. Den 10-årige avtalen mellom Oslo kommune og Kirkelig fellesråd i Oslo av 2002 er ved tilleggsavtale prolongert ut 2013. Bystyret vedtok i september 2012 at gravferdsvirksomheten fortsatt burde utøves av kommunen og ga byrådet fullmakt til å fremforhandle en avtale med Kirkelig fellesråd etter gravferdsloven § 23 annet ledd; hvor kommunen både har forvaltningsansvaret og driftsansvaret. I oktober 2012 vedtok Kir-

kelig fellesråd å gå i dialog med kommunen om en tredje modell som innebærer at Kirkelig fellesråd i Oslo ivaretar gravferdsforvaltningen mens Oslo kommune står for driften ved å yte tjenester til drift av gravsteder. Det pågår fremdeles en prosess for å komme fram til en avklaring om den fremtidige organiseringen av gravferdsforvaltningen og driften i Oslo. Ytterligere prolongering av dagens avtale, utover 2013, kan derfor bli aktuelt.

Kirkelig fellesråd i Oslo har anslått vedlikeholdsetter-slepet i kirken til ca. 500 mill. Prioritering og valg av rehabiliteringsprosjekter skjer av Kirkelig fellesråd etter føringer fra kommunen etter bystyrets vedtak om budsjettramme for kirkeinvesteringer.

Alle kremasjoner i Oslo foregår i Alfaset krematorium. Gravferd skal skje med verdighet og respekt for den enkeltes tro eller livssyn. Det er behov for økt gravplasskapasitet i Oslo Syd, og byrådet bevilget i 2012 og 2013 midler til nye gravplasser, urnegraver og minnelund på Klemetsrud.

2. Mål

Byrådets mål er at:

- Oslo skal gi rom for religiøst og kulturelt mangfold
- Gravferd skal skje med verdighet og respekt for den enkeltes tro eller livssyn
- Kirkegårder og gravlunder skal holdes i orden og det skal sørges for tilstrekkelig gravareal
- Kirkeforfall skal reduseres

3. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal følgende strategier og tiltak benyttes:

- Rehabiliterer kirker
- Paulus kirke rehabiliteres i årene 2014 og 2015
- Vedlikeholde eksisterende gravareal og utvide gravkapasiteten
- Etablere ny driftsbygning for gravferdsdrift ved Høybråten kirkegård

Den norske kirke og andre trossamfunn

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)			
14	Overføringsutgifter	183 337	205 351	205 602
	Sum utgifter	183 337	205 351	205 602
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	183 337	205 351	205 602

1. Ansvarsområde

Oslo kommunes økonomiske ansvar for kirkene er regulert i lov om Den norske kirke av 07.06.1996 nr. 31 (kirkeoven) § 15.

Tilskudd til trossamfunn er hjemlet i lov om trdomssamfunn og ymist anna av 13.06.1969 nr. 25. Tilskuddet til livssynssamfunn er hjemlet i lov om tilskott til livssynssamfunn av 12.06.1981 nr. 64. Livssyns- og trossamfunnene gis tilsvarende enhetsbeløp pr. medlem som ytes i tilskudd pr. medlem i Den norske kirke. Det er kun samfunn som mottar statstilskudd som kan motta kommunalt tilskudd.

Overføring av avsetningene til Kirkelig fellesråd i Oslo og til tros- og livssynssamfunn administreres av Gravferdsetaten.

2. Situasjonsbeskrivelse

I Oslo er det pr. august 2013 50 menigheter. Kirkelig fellesråd i Oslo er en administrativ og demokratisk styrt enhet som skal drifte menighetene og ta vare på kirkebyggene. I 2012 ble det gitt tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn med et samlet medlemstall på 121 064. Dette er en økning på 7 535 medlemmer sammenlignet med det som det ble utbetalt for i

2011. Prognosen for medlemsforholdet mellom Den norske kirke og tros- og livssynssamfunn er for 2014 er satt til ca. 73% / 27%. Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen av Kirker, trossamfunn og gravferd.

3. Mål, strategier og tiltak

Det vises til målsetninger, strategier og tiltak i omtalen av Kirker, trossamfunn og gravferd (side 29).

4. Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med 5,6 mill. for 2014. Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,7 mill. på kapitlet.

Rammen omfatter 7,2 mill. i økt avsetning for driftstilskudd til andre trossamfunn som følge av investeringsmidler til Nordstrand kirke på 20,0 mill. i 2013 og 2014. Rammen er redusert med 2 mill. for effekten av kirkeinvesteringer for trossamfunn ift til 2013, og redusert med 2,7 mill. for engangstiltak i 2013.

Beregnet i forhold til prognose for medlemstall, budsjetteres tilskudd som følger:

Kap.	Avsetningen gjelder	(tall i 1000)	2012	2013	Forslag 2014
581	Den norske kirke, driftstilskudd (iht kirkeoven)		118 495	125 000	130 000
581	Den norske kirke, vedlikeholdstilskudd (iht kirkeoven)*		9 300	9 500	9 800
581	Tros- og livssynssamfunn, tilskudd (iht lov om trdomssamfunn mv)		57 007	68 151	65 802

* Mva-refusjon for vedlikehold inntektsføres direkte i Kirkelig fellesråds regnskap for samme formål, slik at tilskuddet fra Oslo kommune og mva-refusjon utgjør til sammen 11,9 mill. i 2013 og 12,3 mill. for vedlikehold i 2014.

Avsetning til vedlikehold av kirkegårder og gravlunder (brutto 3,1 mill.) budsjetteres på kap. 590 Gravferdsetaten. Avsetningen til tilskudd for tros- og livssynssamfunn er beregnet på grunnlag av både avsetninger i driftsbudsjettet til Den norske kirke og

bevilgningen i investeringsbudsjettet for kirkerehabiliteringer. Økningen i avsetning til tros- og livssynssamfunn i 2013 og 2014 følger av investering i Nordstrand kirke, jf investeringsbudsjettet under.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 189	0	0
04 Overføringsutgifter	41 192	50 000	65 000
Sum utgifter	45 381	50 000	65 000
Netto utgifter	45 381	50 000	65 000

5. Investeringsoversikt

581 Den norske kirke og andre trossamfunn		Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
110 005	Rehabilitering kirker			20 000	20 000	20 000	20 000		Løpende
113 022	Nordstrand kirke	40 000	20 000	20 000	0	0	0	0	1/13 - 4/16
114 008	Paulus kirke, rehabilitering	50 000		25 000	25 000	0	0	0	1/14 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			65 000	45 000	20 000	20 000		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			65 000	45 000	20 000	20 000		

Rehabilitering kirker

Kirkelig fellsråd i Oslo har beregnet vedlikeholdsetterslep på kirkene og kapellene i Oslo. Det budsjetteres med 20 mill. årlig i økonomiplanperioden til rehabilitering av kirker og kapell. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva-refusjon, slik at de foreslåtte bevilgningene brutto tilsvarer en prosjektramme på 25 mill. årlig til å innhente etterslepet. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar med en årlig rullert plan for vedlikeholdsetterslep.

Nordstrand kirke, utvidelse

I henhold til bystyresak 285/90 avsettes 20 mill. i hvert av årene 2013 og 2014 til utvidelse av

Nordstrand kirke. Dette tilsvarer en bevilgning på 50 mill. inkludert mva til prosjektet.

Paulus kirke, rehabilitering

Paulus kirke er en av de store katedralkirkene i Oslo, beliggende i Bydel Grünerløkka. Kirken har et betydelig utvendig og innvendig rehabiliteringsbehov. Kirken er utvendig fredet, og er også et viktig kulturbbygg i nærmiljøet. Rehabiliteringen finansieres over to år med til sammen 50 mill. fra Oslo kommune. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva-refusjon, slik at den foreslåtte bevilgningen brutto tilsvarer en prosjektramme på til sammen 62,5 mill.

Gravferdsetaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
590	Gravferdsetaten (KON)			
10	Lønn og sosiale utgifter	89 834	103 002	107 626
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	32 144	19 652	20 124
14	Overføringsutgifter	4 630	2 315	2 356
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	8 912	0	0
	Sum utgifter	135 519	124 969	130 106
16	Salgsinntekter	-71 538	-64 641	-67 186
17	Refusjoner	-12 630	-6 804	-7 022
18	Overføringsinntekter	-879	-320	-330
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 239	0	0
	Sum inntekter	-88 286	-71 765	-74 538
	Netto utgifter	47 233	53 204	55 568

1. Ansvarsområde

Begravelser og kremasjoner er regulert i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd, gravferdsforskriften og vedtekter for kirkegårder og gravlunder i Oslo. Gravferdsetaten skal ivareta kommunens lov-pålagte ansvar for begravelser ved dødsfall hvor ingen sørger for gravferden.

Anlegg, drift og forvaltning av gravplasser og gravferdsdrift er regulert i lov, forskrift og vedtekter. Kirkelig fellesråd i Oslo og Oslo kommune har en 10-årig avtale av 2002 om kommunal gravferdsdrift. Avtalen av 2002 er ved tilleggsavtale prolongert ut 2013. Bystyret vedtok i september 2012 at gravferdsvirksomheten fortsatt burde utøves av kommunen og ga byrådet fullmakt til å fremforhandle en avtale med Kirkelig fellesråd etter gravferdsloven § 23 annet ledd; hvor kommunen både har forvaltningsansvaret og driftsansvaret. I oktober 2012 vedtok Kirkelig fellesråd å gå i dialog med kommunen om en tredje modell som innebærer at Kirkelig fellesråd i Oslo ivaretar gravferdsforvaltningen mens Oslo kommune

står for driften ved å yte tjenester til drift av gravsteder. Det pågår fremdeles en prosess for å komme fram til en avklaring om den fremtidige organiseringen av gravferdsforvaltningen og driften i Oslo. Ytterligere prolongering av dagens avtale, utover 2013, kan derfor bli aktuelt.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelse i den innledende omtalen av Kirker, trossamfunn og gravferd (side 29).

Gravferdsdriften omfatter 20 kirkegårder /gravlunder og Alfaset krematorium. Krist kirkegård er en museumskirkegård som ikke er i bruk. Areal som vedlikeholdes omfatter 1 831 dekar. Etaten gir faglig bistand i begravelser, og ivaretar kommunens lovfestede ansvar for å sørge for gravferd i de tilfeller hvor ingen andre påtar seg denne. Ca. 5 000 Oslo-innbyggere dør årlig. Andel kremasjoner utgjør 70-75%.

Nøkkeltall for: Kap. 590 Gravferdsetaten	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 823	1 823	1 823
Vedlikeholdt areal (dekar) pr årsverk	13,3	13,3	13,7
Antall nedsatte kister	978	876	901
Antall nedsatte urner	2 998	3 135	3 212
Antall kremasjoner	3 976	3 577	3 553
Antall graver med sommerstell	52 622	52 160	52 204
Antall graver med høstpynt	48 089	47 662	47 699

3. Mål

Gravferdsetaten skal realisere mål angitt i den innledende omtalen av Kirker, trossamfunn og gravferd (side 29).

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal etaten benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av Kirker, trossamfunn og gravferd (side 29).

Det er i 2013 budsjettert for utvidelse av nye gravplasser ved Klemetsrud kirkegård, som ligger i tilknytning til dagens kirkegård og det nye feltet for urnegraver som ble etablert i 2012. Lokalisering og prosjektets størrelse er nå revurdert. Prosjektet gir nye graver for muslimer i Oslo og er lokalisert i Oslo

syd som har mange innbyggere med muslimsk bakgrunn.

5. Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 5,1 mill. for 2014.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,8 mill. på kapitlet.

Avsetning til vedlikehold av kirkegårder og gravlunder på netto 2,5 mill, brutto 3,1 mill. videreføres. Anvendelse av denne avsetningen forutsetter et samarbeid med Kirkelig fellesråd i Oslo om prioritering av de mest nødvendige utbedrings- og vedlikeholdsprosjektene på kirkegårder og gravlunder.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
590	Gravferdsetaten (KON)			
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 339	38 500	31 000
04	Overføringsutgifter	3 248	0	0
	Sum utgifter	18 587	38 500	31 000
07	Refusjoner	0	0	-6 200
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 498	-7 700	0
	Sum inntekter	-5 498	-7 700	-6 200
	Netto utgifter	13 089	30 800	24 800

Investeringsoversikt

590 Gravferdsetaten (KON)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
106 028	Nye graver på eksisterende gravlunder			3 500	3 500	3 500	3 500		Løpende
108 066	Kalking av plastgraver			15 000	15 000	15 000	15 000		Løpende
113 028	Klemetsrud kirkegård - utvidelse	27 500	20 000	7 500	0	0	0	0	1/13 - 4/14
114 009	Ny driftsbygning Høybråten kirkegård	5 000		5 000	0	0	0	0	1/14 - 2/15
	Sum investeringsutgifter			31 000	18 500	18 500	18 500		
Finansiering:									
106 028	Nye graver på eksisterende gravlunder	Refundert inv.mva.		-700	-700	-700	-700		
108 066	Kalking av plastgraver	Refundert inv.mva.		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000		
113 028	Klemetsrud kirkegård - utvidelse	Refundert inv.mva.		-1 500	0	0	0		
114 009	Ny driftsbygning Høybråten kirkegård	Refundert inv.mva.		-1 000	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-6 200	-3 700	-3 700	-3 700		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			24 800	14 800	14 800	14 800		

Nye graver på eksisterende gravlunder

Avsetningen på 3,5 mill. benyttes til klargjøring og ferdigstillelse av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder hvor nye graver tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord m.v.

Kalking av plastgraver

Kalking av plastgraver har tre hovedmålsettinger:

- Å ivareta kommunens overordnede målsetting om at gravferden skal skje med verdighet og respekt
- Frigjøre gravarealer
- Ivareta de ansattes arbeidsmiljø.

Prosjektet videreføres med 15 mill. i 2014 og tilsvarende videre i økonomiplanperioden. Arbeidet vil på sikt redusere kommunens behov for nye gravarealer

og bety økonomiske besparelser. En avsetning på 15 mill. er beregnet å dekke utgiftene til kalking av vel 3 000 graver pr. år.

Klemetsrud — utvidelse av gravplassarealer

Det er gjennomført ny vurdering av plassering og ny kvalitetssikring (KS2) av investeringsprosjektet for utvidelse av gravplassareal ved Klemetsrud kirkegård. Opprinnelig prosjekt fra 2013 er skalert til ca 700 plasser på område på ca 14 dekar. Kostnadsrammen for prosjektet er redusert fra 57,5 mill. til 27,5 mill. (P85), hvorav 20 mill. i 2013 og 7,5 mill. i 2014. Prosjektet er første del av tiltak for å dekke framtidig gravplassbehov i Oslo Syd, og byrådet vil komme tilbake til eventuell ytterligere utvidelse av arealene i Klemetsrudområdet.

Samlet oppstilling av tilskuddsmidler

Kultur, næring, mangfold og integrering 2014

Kap. nr.	Avsetningen gjelder (tall i 1000)	2012	2013	For- slag2014
354	Avsetning til tiltak innen mangfold og integrering	6 065	6 740	6 024
354	Avsetning til driftsstøtte til større organisasjoner	3 005	3 600	2 700
455	Avsetning til regionale næringsutviklingsprosjekter (Overføring fra KRD)	9 000	9 000	9 000
455	Avsetning til vertskapsfunksjon og profilering av Oslo som reisemål	17 600	15 600	10 600
455	Avsetning til øvrige tiltak innen næringsutvikling, inkl. tiltak for entreprenørskap, innovasjon og profilering	4 600	8 935	9 187
502	Avsetning til kunst, kultur m.v.	163 912	155 690	157 200
502	Avsetning til løpende kunst- og kulturtiltak	2 121	5 000	5 000
502	Avsetning til innovasjon innen kultur		5 500	5 500
502	Avsetning til konsertstøtte frivillige sang/musikktiltak	600	700	740
502	Avsetning - friv. barne/ungdomsorganisasjoner	9 500	9 500	8 900
502	Avsetning - skolekor, korps, orkestre	9 000	9 000	9 750
502	Avsetning - ferieleirer frivillige, barn/unge	5 400	5 400	5 500
502	Avsetning – lokale og sentr. barne-/undomsråd, musikkråd, infotiltak	7 700	7 700	8 000
581	Den norske kirke, driftstilskudd (iht kirkeloven)	118 495	125 000	130 000
581	Den norske kirke, vedlikeholdstilskudd (iht kirkeloven)	9 300	9 500	9 800
581	Tros- og livssynssamfunn, tilskudd (iht lov om trudemssamfunn mv)	57 007	68 151	65 802

Omsorg Oslo KF

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
052	Omsorg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	15 817	0	0	

Omsorg Oslo KF ble opprettet 01.01.2001. Foretaket er ansvarlig for å utarbeide og gi internt bud ved konkurranseutsetning innen pleie- og omsorgssektoren i Oslo. Omsorg Oslo KF skal drive etter forretningsmessige prinsipper slik at inntekter skal dekke foretakets kostnader gjennom inngåtte leverandørkontrakter.

Omsorg Oslo KFs virksomhet og utvikling avhenger av antallet konkurranser som utlyses, samt foretakets evne til å drive konkurransedyktig og vinne konkurranser. Foretaket har ikke vunnet noen konkurranser siden 2005 eller hatt ordinært driftsoppdrag siden 2009 (med unntak av Ammerudlunden sykehjem hvor foretaket i 2011 overtok driften etter at Oslo

kommune hevet kontrakten med Adecco pga mislighold. Ny drifter overtok Ammerudlunden våren 2013).

Foretaket har hatt et negativt økonomisk resultat siden 2008, og er i dag i en vanskelig økonomisk situasjon. Foretakets tilgjengelig fond er brukt opp og foretakets drift gir ikke grunnlag for å dekke sine forpliktelser. På bakgrunn av foretakets økonomiske situasjon, forutsetningene for og formålet med opprettelsen av Omsorg Oslo KF, en tilfredsstillende konkurransesituasjon i markedet og det faktum at foretaket ikke har vunnet noen anbud siden 2005, foreslår byrådet å avvikle foretaket med virkning fra 01.01.2014.

9.1 EIENDOMSFORETAKENE

Oslo kommune har tre eiendomsforetak: Boligbygg Oslo KF, Undervisningsbygg Oslo KF og Omsorgsbygg Oslo KF. Foretakene har eierskapet og forvaltningsansvaret for bygningsmassen i sin portefølje.

Mål

- Byrådet skal ivareta, optimalisere og realisere kommunens verdier i aksjeselskaper og foretak
- Kommunal eiendom skal være en effektiv innsatsfaktor i kommunens tjenesteyting.
- Eiendomsforvaltningen skal være kostnadseffektiv og realverdiene av kommunens eiendommer skal ivaretas.
- Sikre at innbyggerne har et godt tjenestetilbud ved å bygge, rehabilitere vedlikeholde og forvalte miljø- og brukervennlige formålsbygg (skoler, barnehager, sykehjem, omsorgsboliger, boliger for vanskeligstilte/ mennesker med nedsett funksjonsevne mv)
- Foretakene skal være ledende på miljø ved å tilby gode, miljøeffektive og brukertilpassede bygg.
- Foretakene skal ha fornøyde kunder ved å levere til avtalt kostnad, tid og kvalitet.
- Foretakene skal arbeide aktivt mot korrupsjon, svart arbeid, sosial dumping og andre misligheter.
- Byrådet ønsker å øke bruken av standardiserte løsninger og kostnadskonsepter som vil bidra til lavere byggekostnader og raskere byggeprosesser.

Strategier og tiltak

- Det skal etableres minst 600 nye kommunale leiligheter i Oslo frem til 2017 som følge av flertall for Munch i Bjørvika og satsning på Tøyen.
- Videreføre arbeidet med rehabilitering av skoler, 300 mill årlig, og barnehager, 150 mill. årlig for å bidra til at realverdien av eiendommene opprettholdes.
- Det er utviklet standardiserte løsninger for skolebygg og barnehager og det skal utvikles tilsvarende løsninger til sykehjem og omsorgsboliger. Siktemålet er å ha effektive prosesser, kvalitet og kostnadsoptimalisering.
- Eiendomsforetakene skal konkurranseutsette forvaltnings- og driftstjenester der dette er hensiktsmessig.
- Gjennomføringsevnen skal styrkes gjennom å videreutvikle kommunenes verktøy og metoder for styring og kvalitetssikring av prosjektene.

- Foretakene skal være en attraktiv arbeidsgiver gjennom å utvikle, beholde og rekruttere dyktige medarbeidere.
- Porteføljene skal være ensartede slik at forvaltningskompetansen spesialiseres.
- Foretakene skal drive kostnadseffektivt og ivareta/øke realverdien av eiendommene ved bl.a. realisere eiendommenes utviklingspotensial, ha effektiv utbygging og drift. Brukerne skal tilbys funksjonelle og tilfredsstillende lokaler og boliger i henhold til behov og krav. Benytte ulike former for samarbeid i økende grad for å løse viktige utbyggingsoppgaver.
- Foretakene skal være en tydelig samfunnsaktør med fokus på sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Miljøtiltak

- Energiforbruk og karbonutslipp skal reduseres i byggene.
- Sorteringsgraden for avfall skal økes.
- Nye og totalrehabiliterte bygg skal ha høy miljøstandard.
- Ansattes miljøkunnskap skal kontinuerlig styrkes.
- Alle kommunale bygg som bygges fra og med 2014 skal hovedsaklig følge passivhusstandard.
- Ved nybygg og rehabilitering skal det fokuseres på varmegjenvinning, ventilasjonsluftmengde, samt bruk av vinduer og dører med høy grad av isolering.
- Dersom det er miljøeffektivt og økonomisk lønnsomt skal det etableres varmepumpeanlegg, fjernvarme, solenergisystemer, energieffektiv belysning, smarthusteknologi og system for automatisk energiovervåkning.

Utfordringer for å nå byrådets mål

Eiendomsforetakene

Ved gjennomføring av eiendomsreformen, ble det etablert nye eiendomsforetak som forvalter størstedelen av kommunens bebygde eiendommer. Evalueringen av reformen konkluderte med at etablering av eiendomsforetakene var riktig og nødvendig for å oppnå bedret og mer profesjonell forvaltning av kommunens eiendommer. En av de viktigste oppgavene er å ta vare på verdiene som ligger i byggene og eiendommene. Byrådsavdelingene, bydeler, etater og andre kommunale virksomheter har ansvaret for å kartlegge behovet for eiendom og bestille av eiendomsforetakene eller andre private aktører. Eiendomsforetakene skal tilby gode og brukertilpassede bygg til rett tid og til konkurransedyktige betingelser.

Etablering av eiendomsforetak har bidratt til effektiv måloppnåelse gjennom bl.a. satsning på vedlikehold av eksisterende bygg, rehabilitering og modernisere skoler og sykehjem samt bygge nye nødvendige arealer for kommunal tjenesteproduksjon. I dag er bl.a. lovfestet krav til full barnehagedekning innfridd.

Mange av byggene er gamle og det er fremdeles et stort vedlikeholdsetterslep, selv om det er på vei nedover. Kostnadsdekkende leie er innført for å dekke livssykluskostnadene med unntak av boliger som leies ut til leietakere der det innkreves gjengs leie. Husleien skal ikke bare dekke byggekostnadene, men også de forventede kostnadene i byggets levetid. Det inkluderer vedlikehold, oppgraderinger og andre utgifter. Oljefyring er nå utfaset som hovedenergikilde i foretakenes ordinære porteføljer.

Befolkningen øker raskt, noe som medfører stort behov for utbygging av kommunale tjenester. Utbyggingen medvirker til betydelig økende finanskostnader og det er viktig at foretakene har en effektiv drift med fokus på nøkterne løsninger.

Årets befolkningsprognoser viser en fortsatt ventet vekst i alle aldersgrupper, med unntak av befolkningen 80-89 år og eldre. Skolebehovsplanen 2014-24 viser en fortsatt markant elevtallsvekst, ikke minst de første årene av planperioden. En rekke nye skoler er under prosjektering og bygging for å levere bestilte skolearealer i samsvar med skolebehovsplanen. Byggevolumet er formidabelt og setter store krav til foretakenes økonomistyring og gjennomføringsevne. Det er viktig at foretakene utvikler, beholder og rekrutterer dyktige medarbeidere.

Byrådet har stort fokus på å videreutvikle foretakenes leverandørrolle gjennom tydelig fokus på at foretakene leverer til rett tid og innenfor vedtatt kostnadsramme. Videre legges det vekt på at foretakene har nødvendig kompetanse på prosjektplanlegging/-oppfølging.

Eiendomsforetakene skal regelmessig gjennomføre analyser og vurderinger av om eiendommassen er hensiktsmessig i forhold til brukernes etterspørsel, i forhold til bygningenes standard, kvalitet og verdiutvikling.

Økonomiplanramme 2014-2017

Netto driftsresultat pr kommunalt foretak

Beløp i 1000 kr				
	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Netto driftsresultat pr kapittel	2014	2015	2016	2017
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
055 Boligbygg Oslo KF (KON)	0	0	0	0
059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	0	0	0	0

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av driftsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr				
	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett	2014	2015	2016	2017
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)	207 000	217 000	407 000	0
175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	27 000	57 000	99 000	0
185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	15 000	15 000	15 000	15 000
ØKONOMIPLAN (brutto)	249 000	289 000	521 000	15 000

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Brutto investeringsbudsjett pr kommunalt foretak

Beløp i 1000kr

Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	3 416 200	2 989 600	1 901 300	1 296 900
055 Boligbygg Oslo KF (KON)	1 030 000	1 244 000	1 196 000	175 000
059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	1 525 051	1 203 000	982 000	835 000
ØKONOMIPLAN (brutto)	5 942 451	5 436 600	4 079 300	2 306 900

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Boligbygg Oslo KF – overføring**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)			
04 Overføringsutgifter	0	93 500	207 000
Sum utgifter	0	93 500	207 000
Netto utgifter	0	93 500	207 000

Investeringsoversikt

	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)								
Prosjektnr og navn:								
107 068 Investeringstilskudd - Omsorg+			0	10 000	200 000	0		
113 021 BBY - Boligstilskudd vanskeligstilte			207 000	207 000	207 000	0		
Sum investeringsutgifter			207 000	217 000	407 000	0		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			207 000	217 000	407 000	0		

Byrådet foreslår at det i økonomiplanperioden innarbeides 210 mill. i investeringstilskudd relatert til Omsorg+- prosjekter. Videre foreslås det 207 mill. i årlig investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne i øko-

nomiplanperioden. Endelig fordeling av midlene mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF vil bli tilpasset der hvor prosjektene blir realisert.

Omsorgsbygg Oslo KF – overføring

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)			
04 Overføringsutgifter	47 100	16 500	27 000
Sum utgifter	47 100	16 500	27 000
Netto utgifter	47 100	16 500	27 000

Investeringsoversikt

175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:								
111 005	Investeringstilskudd til Omsorg+ prosjekter		0	0	70 000	0		1/14 - 4/14
113 027	OBY - Boligtilskudd vanskeligstilte		27 000	57 000	29 000	0		
	Sum investeringsutgifter		27 000	57 000	99 000	0		
	Sum kapittel finansiering		0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		27 000	57 000	99 000	0		

Det foreslås å avsette 27 mill. i 2014, 57 mill. i 2015 og 29 mill. i 2016 i investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Videre foreslås det i 2016 innarbeidet

70 mill. i investeringstilskudd relatert til Omsorg+-prosjekter. Endelig fordeling av midlene mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF vil bli tilpasset der hvor prosjektene blir realisert.

9.1

Forskjellige utbedringstiltak

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	10 000	15 000
04 Overføringsutgifter	14 534	0	0
Sum utgifter	14 534	10 000	15 000
07 Refusjoner	0	0	-2 400
08 Overføringsinntekter	-6	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	-1 600	0
Sum inntekter	-6	-1 600	-2 400
Netto utgifter	14 528	8 400	12 600

Investeringsoversikt

185	Forskjellige utbedringstiltak (KON)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
106 015	Tilrettelegging for funksjonshemmede			15 000	15 000	15 000	15 000		Løpende
	Sum investeringsutgifter			15 000	15 000	15 000	15 000		
Finansiering:									
106 015	Tilrettelegging for funksjonshemmede	Refundert inv.mva.		-2 400	-2 400	-2 400	-2 400		
	Sum kapittel finansiering			-2 400	-2 400	-2 400	-2 400		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			12 600	12 600	12 600	12 600		

Prosjektbeskrivelse

Det foreslås bevilget 15 mill. til å bedre tilgjengelig-
het for orienterings- og bevegelseshemmede i kom-
munale bygninger. Tiltakene planlegges og gjennom-

føres i nært samarbeid med brukerne og i samsvar
med en prioritert arbeidsplan. Arbeidsplanen utarbei-
des for hvert budsjettår, basert på prioritering av
angitte behov.

Undervisningsbygg Oslo KF

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2012	2013	2014
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	-482 907	-679 700	-100 000

Undervisningsbygg Oslo KF skal føre regnskap
etter kommunelovens bestemmelser. I tillegg skal
det lages oppstillinger etter regnskapslovens be-
stemmelser.

1. Ansvarsområde

Foretakets formål er å ivareta eieransvaret for Oslo
kommunes skole- og undervisningseiendommer,
samt å sikre Oslo kommune en langsiktig portefølje
av gode og hensiktsmessige skole- og undervis-
ningslokaler. Undervisningsbygg Oslo KF skal også
ivareta eierskapet for, vedlikeholde og utvikle id-
rettsanlegg og bad i tilknytning til skole.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det skal gjennomføres betydelige investeringer i
økonomiplanperioden for å oppfylle krav til nye
skoleplasser. Undervisningsbygg legger vekt på å
ha nødvendige faglige kvaliteter for å være den
foretrukne leverandør til bestiller av skolebygg,
Utdanningsetaten. Med et økende behov for elev-
plasser i Oslo, er det viktig å fokusere på robuste og
kostnadseffektive løsninger. Det krever stort fokus
på prosjektplanlegging gjennom bl.a. god samhand-

ling med bestiller, bygge enklere og billigere. Det
må være tydelige krav til leverandører, minimalt
med endringer i prosjektfasen samt bruk av stan-
dardiserte løsninger.

Undervisningsbygg står foran store utfordringer i
2014 og resten av økonomiplanperioden. For å
kunne oppfylle krav til nye skoleplasser skal det
gjennomføres et betydelig investeringsvolum i
økonomiplanperioden. For 2014 er investerings-
budsjettet på 3,4 mrd og er større enn noen gang
tidligere. Til sammenligning er Statsbyggs investe-
ringsbudsjett for 2013 vel 2,4 mrd.

Foretakets evne til å fullføre prosjekter innen frister
og kostnadsrammer er også avhengig av utvikling i
byggemarkedet generelt og Oslo-området spesielt.
Stor satsing på statlig og privat byggevirksomhet
påvirker markedet i retning av reduksjon av kapasi-
tet, noe som også vil kunne være prisdrivende i
kontraktene som inngås. Foretaket skal prioritere
preventiv og verdibevarende forvaltning, drift og
vedlikehold av skoleanleggende slik at vedlike-
holdsetterslepet innhentes og realverdien av eien-

dommene ivaretas. Foretaket må prioritere riktige rehabiliteringsprosjekter. Det er stort behov for oppgradering og utvikling av eiendomsmassen, eksempelvis ventilasjon, elektriske anlegg med mer. Det forventes at foretaket viser omstillingsevne og tar i bruk innovative løsninger.

Foretakets samlede eiendomsmasse har en bokført verdi på 18,9 mrd. I tillegg har foretaket omløpsmidler på om lag 0,37 mrd. Egenkapitalen utgjør 1,88 mrd., noe som gir en egenkapitalandel på 9,6%.

3. Mål

Styret for Undervisningsbygg Oslo KF rapporterer til byråden for kultur og næring. Foretaket skal realisere målene som er angitt i den innledende omtalen (side 36). Byrådet legger videre til grunn følgende overordnede mål for 2014:

- ferdigstille bestilte skoleanlegg til avtalt tid
- gjennomføre akutt tiltak, samt planmessig vedlikehold og rehabilitering for å bedre kvaliteten på undervisningsarealene
- følge opp skolebehovsplanen i samarbeid med Utdanningsetaten.
- fortsette utviklingen av kostnadseffektive standardløsninger
- forebygge svindel og korrupsjon ved å videreføre arbeidet med foretakets kontrollrutiner.
- utvikle eiendommene slik at de er tilrettelagt for en effektiv tjenesteproduksjon og overordnede pedagogiske forutsetninger
- opprettholde realverdien eiendommene representerer i forhold til forretningsmessige prinsipper

- ivareta kostnadseffektiv forvaltning, drift og vedlikehold, utvikling og eventuell utfasing av eiendommene

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal foretaket benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av eiendomsforetakene (side 36).

Foretaket skal løpende oppdatere oversikter som angir enhetskostnader for rehabilitering, ombygging og nybygging innen sentrale satsingsområder samt analysere kostnadsutvikling og fremdriftsevne.

- Foretaket skal prosjektere og gjennomføre prosjekter som har gjennomgått ekstern kvalitetssikring (KS2).
- Det er om lag 15 prosjekter i bestilling hvor forprosjekt skal utarbeides og gjennomgår eksternkvalitetssikring.
- Foretaket skal investere for over 3,4 mrd i 2014. 19 skoler skal ferdigstilles til skolestart 2014, hvorav 8 er helt nye. Samlet gir dette rundt 5 800 nye skoleplasser.

4. Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsetting av størrelsen på overføringskravet. Det foreslås at netto driftsresultat for 2014 settes til 100 mill. for Undervisningsbygg Oslo KF. Midlene forutsettes å inngå som delfinansiering av foretakets investeringer. Videre foreslås at overføringskravet settes til 1 239,9 mill. i 2014. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF m.v. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykasse.

9.1

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)			
Sum investeringsutgifter	2 292 295	3 049 300	3 416 200
Sum finansiering	-2 292 295	-3 049 300	-3 416 200

Budsjettet for kommunale foretak skal vedtas av bystyret som sum investeringer og sum finansiering med spesifisering av finansieringskildene, jf. kom-

munens økonomireglement. Dette medfører at investeringssiden skal budsjetteres som brutto investeringer med spesifisert finansiering.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Prosjektnr	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)				
106500 Generell rehabilitering	300 000	300 000	300 000	300 000
106520 Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv.	2 441 200	1 714 600	451 300	146 900
109500 Investering avsetn - ikke fordelt	675 000	975 000	1 150 000	850 000
Sum investeringsutgifter	3 416 200	2 989 600	1 901 300	1 296 900
Lån i Lånefondet	-2 667 200	-2 321 600	-1 440 300	-950 900
Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Investeringsmva	-649 000	-568 000	-361 000	-246 000
Sum finansiering	-3 416 200	-2 989 600	-1 901 300	-1 296 900

Byrådet viderefører det pågående arbeidet for å gjennomføre generell rehabilitering, og det foreslås å gi foretaket en investeringsramme på 300 mill. årlig i perioden 2014 – 2017. Høyeste prioritet har mangler som innebærer umiddelbar sikkerhets-/helserisiko for elever og lærere/ansatte, dernest forhold som gir følgeskader. Det forutsettes at den totale økonomiske og miljømessige effekten for kommunen som helhet legges til grunn.

Vedlikeholdsetterslepet er redusert fra ca 4,5 mrd. i 2002 til ca 1,1 mrd. i 2013. Ved å opprettholde ovennevnte bevilgning vil vedlikeholdsetterslepet etter hvert bli innhentet.

Prosjektkategorien "Kapasitetsutvidelse-/rehabilitering/nybygg mv." inneholder midler til investeringsprosjekter som enten er under realisering eller har kommet så langt i planlegging/prosjektering, at byrådet har godkjent nærmere fastsatte rammer for gjennomføring. For 2014 utgjør dette 2,4 mrd.

Prosjektnr. 106520 Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv. fordeles på følgende prosjekter:

Beløp 1000 kr

	Nybygg/ rehab.	Type skole	Ferdig- stilling	Kostnads- ramme	Bevilget t.o.m. 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
<i>Nybygg og totalrehabilitering</i>									
Bjørnsletta	nybygg	1-10 skole	3-14	584 200	446 800	61 300	76 100	-	-
Gamle Løren (byggetrinn 1)	rehab.	1-7 skole	3-14	260 500	137 900	102 700	19 900	-	-
Grefsen 1-7	rehab.	1-7 skole	3-14	495 100	321 400	132 300	41 400	-	-
Majorstuen	rehab.	1-10 skole	3-14	605 000	287 600	186 800	130 600	-	-
Møllergata	rehab.	1-7 skole	3-14	159 000	99 500	45 000	14 500	-	-
Sofienberg ungdomsskole	rehab.	8-10 skole	3-14	257 900	121 900	51 700	84 300	-	-
Stasjonsfjellet - klimaskjerm	rehab.	8-10 skole	3-14	64 800	38 800	22 900	3 100	-	-
Øraker - byggetrinn 2	rehab.	8-10 skole	3-15	91 700	14 000	50 800	19 600	7 300	-
Tonsenhagen	rehab.	1-7 skole	3-14	141 200	116 000	16 500	8 700	-	-
Ris	rehab.	8-10 skole	3-16	495 000	25 000	135 900	191 500	110 100	32 500
Godlia - utvidelse	rehab.	1-7 skole	3-14	140 000	75 000	55 900	9 100	-	-
Kunst- og håndverksskolen	rehab.	v.g.s	4-14	884 000	365 000	218 600	300 400	-	-
Nordseter	rehab.	1-10 skole	3-14	414 600	235 000	106 100	73 500	-	-
Ila	rehab.	1-7 skole	3-15	200 300	52 300	68 600	51 800	27 600	-
Teglverkstomta	nybygg	1-10 skole	3-15	561 500	206 100	154 100	163 600	37 700	-
Munkerud skole og barnehage	nybygg	1-7 skole	3-16	467 000	28 000	43 900	156 100	149 500	89 500
Berg vgs (fase 1)	rehab.	1-7 skole	3-15	120 900	2 600	89 400	25 500	3 400	-
Ekeberg	rehab.	1-7 skole	3-14	77 800	2 500	68 000	7 300	-	-
Hersleb vgs - totalrehab	nybygg	v.g.s.	3-14	503 200	25 000	445 300	32 900	-	-
Berg vgs (fase 2)	rehab.	1-7 skole	3-16	59 500	-	5 000	26 300	24 100	4 100
Grefsen flerbrukshall	nybygg	flerbrukshall	4-14	111 600	111 600	-	-	-	-
Blindern vgs.	rehab.	v.g.s.	3-14	208 800	57 000	136 400	15 400	-	-
Fagerborg vgs (alt. 1 ombygging til U)	rehab.	v.g.s.	3-15	150 000	2 600	73 400	60 000	14 000	-
Lillohøyden B4	nybygg	1-7 skole	3-16	472 000	-	170 600	203 000	77 600	20 800
				7 525 600	2 771 600	2 441 200	1 714 600	451 300	146 900

Kunst- og håndverksskolen

Tidligere Statens håndverks- og kunstindustriskole etableres som ny videregående skole med et kompe-

tansesenter for håndverksfag. Skolen er planlagt åpnet til skolestart 2014 med ca 750 elevplasser. Fremdriften for skoleprosjektet er svært stram, og

byrådet vil komme tilbake til endelig fremdrift og eventuelle konsekvenser for andre skoleprosjekter til Tilleggsinnstillingen.

Blindern vgs.

Deler av Sogn vgs. er planlagt tatt i bruk som ny Blindern vgs. Det er studiespesialisering fra de to videregående skolene Berg og Fagerborg som slås sammen til en ny videregående skole. Det er en pres-

set fremdriftsplan for prosjektet. Byrådet kommer eventuelt tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen.

Prosjektkategorien "Investeringsavsetning – ikke fordelt", angir en overslagsavsetning. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når KS2 er gjennomført, jf omtale under del 5 Kunnskap og utdanning.

Boligbygg Oslo KF

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
055 Boligbygg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	-40 804	-90 000	0

Boligbygg Oslo KF skal føre regnskap etter kommunelovens bestemmelser. I tillegg skal det lages oppstillinger etter regnskapslovens bestemmelser.

1. Ansvarsområde

Boligbygg Oslo KF er etter formålsparagrafen et sosialt virkemiddel for Oslo kommune, og skal fremkaffe boliger til grupper av befolkningen som det er ønske om å tilgodese med bolig. Samtidig setter formålsparagrafen krav til forretningsmessig drift. Boligbygg Oslo KF skal være en konkurransedyktig leverandør av boliger. Foretaket skal arbeide videre for å effektivisere forvaltningen, bl.a. ved å konkurranseutsette tjenester. Driften skal generere inntekter som dekker alle kostnader, være kostnadseffektiv, gi avkastning på kapitalen og legge økonomisk grunnlag for videre positiv utvikling av bomiljøet i de kommunale eiendommene

2. Situasjonsbeskrivelse

Det foreligger en Boligbehovsplan for Oslo kommune 2013-2016 der det er tallfestet behov for en betydelig økning av antall kommunalt disponerte boliger.

I bystyrets sak 178/2013 om Nytt Munch-museum og Stenersensmuseets samlinger, er for 2014-2016 vedtatt en netto økning på 600 kommunalt disponerte boliger.

Foretaket har målsetning om lav ledighet for at flest mulig boliger skal være tilgjengelige for bydelene til enhver tid. Av foretakets 10 000 boliger ble det i 2012 tildelt 1288 boliger. Utleiegraden var i snitt

96,7% av porteføljen. 1171 boliger måtte istandsettes før ny utleie for gjennomsnittlig 43 000 kroner. Det er nødvendig at foretaket har en målrettet satsning på gode driftstjenester. Samtidig er eiendomsporteføljen fortløpende under vurdering for å sikre at foretaket har hensiktsmessige eiendommer.

Foretakets samlede eiendomsmasse har en balanseført verdi på 6,8 mrd. I tillegg har foretaket omløpsmidler på om lag 0,09 mrd. Egenkapitalen utgjør 2,4 mrd., noe som gir en egenkapitalandel på 32,9%.

3. Mål

Styret for Boligbygg Oslo KF rapporterer til byråden for kultur og næring. Foretaket skal realisere målene som er angitt i den innledende omtalen (side 36). I tillegg legger byrådet til grunn følgende overordnede mål for 2014:

- forestå anskaffelser av nye boliger for å nå mål om flere kommunalt disponerte boliger
- benytte sin forkjøpsrett i borettslag der dette er hensiktsmessig, spesielt i nye borettslag
- frigjørelse av midler ved salg og benyttelse til boliger utenfor indre Oslo øst
- holde ledigheten i den totale eiendomsmassen under 4 %
- holde forvaltnings- og driftskostnadene lave, slik at mest mulig av driftsbudsjettet brukes til vedlikehold
- prioritere vedlikehold som bedrer sikkerhet og trivsel for leietakerne
- videreføre rehabiliteringsarbeidene for å bedre kvaliteten på boligmassen. Det etterstrebes rentabilitet ved alle investeringer

- selge uhensiktsmessige eiendommer innenfor budsjettets ramme og kjøpe i bydeler med underdekning etter bestilling fra den enkelte bydel
- intensivere kontrollen med økonomiske og administrative rutiner for anskaffelser
- opprettholde særskilt fokus på brannforebygging og -sikring.

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal foretaket benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av eiendomsforetakene (side 36). Det skal bl.a. etableres minst 600 nye kommunale leiligheter i Oslo frem til 2017 som følge av flertall for Munch i Bjørvika og satsning på Tøyen. Målet er å unngå fortetning og bidra til en større spredning av bolig-massen.

Foretaket skal løpende oppdatere oversikter som angir enhetskostnader for rehabilitering, ombygging og nybygging innen sentrale satsingsområder samt analysere kostnadsutvikling og fremdriftsevne.

5. Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsetting av størrelsen på overføringskravet. For Boligbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 370,6 mill. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF m.v. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Det foreslås at krav til netto driftsresultat for 2014 settes til 0 kr.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
055 Boligbygg Oslo KF (KON)			
Sum investeringsutgifter	271 950	659 000	1 030 000
Sum finansiering	-271 950	-659 000	-1 030 000

Budsjettet for kommunale foretak skal vedtas av bystyret som sum investeringer og sum finansiering med spesifisering av finansieringskildene, jf. kom-

munens økonomireglement. Dette medfører at investeringssiden skal budsjetteres som brutto investeringer med spesifisert finansiering.

Investeringsbudsjettet

Prosjektnr	Beløp i 1000 kr			
	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
055 Boligbygg Oslo KF (KON)				
106600 Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter	110 000	110 000	110 000	110 000
106610 Kjøp av boligeiendom	60 000	60 000	60 000	60 000
109610 Presteboliger - kjøp/rehabilitering	5 000	5 000	5 000	5 000
111600 Ufordelt Omsorg+	69 000	240 000	192 000	0
113605 Ufordelt avsetn. boliger til vanskeligstilte	786 000	829 000	829 000	0
Sum investeringsutgifter	1 030 000	1 244 000	1 196 000	175 000
Lån i Lånefondet	-311 000	-464 000	-109 000	-89 000
Lån i Husbanken	-200 000	-200 000	-200 000	0
Salg av eiendom	-66 000	-66 000	-66 000	-66 000
Tilskudd fra staten	-196 000	-207 000	-329 000	0
Tilskudd fra bykassen	-207 000	-217 000	-407 000	0
Investeringsmva	-50 000	-90 000	-85 000	-20 000
Sum finansiering	-1 030 000	-1 244 000	-1 196 000	-175 000

Byrådet foreslår et eiendomssalg på inntil 66 mill. i 2014 for å finansiere ulike investeringer. For å redusere drifts- og vedlikeholdskostnadene skal det legges vekt på å selge eiendommer det ikke lønner seg å rehabilitere, herunder eiendommer med stort vedlikeholdsbehov. Foretaket skal seksjonere større eiendommer som eventuelt legges ut for salg.

Byrådet foreslår å bevilge totalt 2,444 mrd. til boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne. Byrådet foreslår videre å innarbeide totalt 501 mill. i økonomiplanperioden til Omsorg+-prosjekter. Disse prosjektene skal planlegges og utvikles etter bestilling fra byrådsavdeling eldre og sosiale tjenester.

ter. Endelig fordeling av midlene mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF vil bli tilpasset der hvor prosjektene blir realisert.

Det legges opp til å videreføre den pågående rehabiliteringsprosessen med totalt 110 mill. årlig i økonomiplanperioden. Det forutsettes eiendomskjøp på inntil 65 mill. årlig.

Styret i Boligbygg Oslo KF har fullmakt til å omdisponere investeringsmidler mellom prosjektene kjøp av eiendom, presteboliger og rehabiliterings-/ utviklingsprosjekter.

Omsorgsbygg Oslo KF

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	-42 918	-167 000	0

Omsorgsbygg Oslo KF skal føre regnskap etter kommunelovens bestemmelser. I tillegg skal det lages oppstillinger etter regnskapslovens bestemmelser.

1. Ansvarsområde

Omsorgsbygg Oslo KF skal gjennom godt vedlikeholdte og tilpassede bygninger tilby høy kvalitet på byggene som benyttes til blant annet kommunens pleie- og omsorgstjenester, tiltak for barn og unge og kulturtilbud. Foretaket skal legge forretningsmessige prinsipper til grunn innenfor de rammer som gjelder for kommunal virksomhet. Foretaket eier, forvalter og utvikler kommunens omsorgsbygg, barnehager, diverse kulturbygg samt diverse bygg til andre formål. Foretakets eiendommer skal utvikles og restruktureres for å dekke bydelenes og etatenes bestillinger.

2. Situasjonsbeskrivelse

Foretaket skal bistå med å opprettholde målet om full barnehagedekning i henhold til lovefestet rett til barnehageplass. Det legges vekt på bruk av standardiserte løsninger for bl.a. å oppnå lave enhetskostnader og kort byggetid. Foretaket utreder fortløpende aktuelle prosjekter innen sykehjem, Omsorg + og omsorgsboliger. Det krever at foretaket til enhver tid har oversikt over eiendomsporteføljen og kan tilby løsninger i samsvar med behovet.

Foretaket skal prioritere preventiv og verdibevarende forvaltning, drift og vedlikehold av eiendomsporteføljen for å sikre at vedlikeholdsetterslepet innhentes og realverdien av eiendommene ivaretas.

Foretakets samlede eiendomsmasse har en bokført verdi på 11,4 mrd. I tillegg har foretaket omløpsmidler på om lag 0,16 mrd. Egenkapitalen utgjorde 3,7 mrd., noe som gir en egenkapitalandel på 31,4 %.

3. Mål

Styret for Omsorgsbygg Oslo KF rapporterer til byråden for kultur og næring. Foretaket skal realisere målene som er angitt i den innledende omtalen (side 38). I tillegg legger byrådet til grunn følgende overordnede mål for 2014:

- Ferdigstille bestilte barnehager til avtalt tid slik at Oslo kommunes mål om full barnehagedekning opprettholdes.
- Påbegynne Omsorg+-prosjekter i samsvar med bestillers ønsker.
- Påbegynne sykehjem i samsvar med bestillers ønske.
- Videreutvikle kostnadsbesparende standardløsninger for barnehager og sykehjem.

4. Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal foretaket benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av eiendomsforetakene (side 36). Foretaket skal løpende oppdatere oversikter som angir enhetskostnader for rehabilitering, ombygging og nybygging innen sentrale satsingsområder samt analysere kostnadsutvikling og fremdriftsevne.

- Foretaket skal foreta rehabilitering av dagens Munch museum for å sikre forsvarlig drift inntil museet flytter til Bjørvika.
- Foretaket skal rehabilitere Legevakten for å sikre fortsatt drift de neste 10-15 årene.

5. Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsetting av størrelsen på overføringskravet. For Omsorgsbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 398,9 mill. i 2014. Det vises til kap. 898 Overføringer fra KF m.v. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Det foreslås at krav til netto driftsresultat for 2014 settes til 0.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)			
Sum investeringsutgifter	318 313	888 000	1 525 051
Sum finansiering	-318 313	-888 000	-1 525 051

Omsorgsbygg Oslo KF er etablert som kommunalt foretak og medfører at bystyret skal vedta budsjettet som sum investeringer og sum finansiering med spesifisering av finansieringskildene, jf. kommunens

økonomireglement. Investeringsiden skal budsjetteres som brutto investeringer med spesifisert finansiering.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr		Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
059	Omsorgsbygg Oslo KF (KON)				
106720	Kap.utvidelse/nybygg - barnehager	218 251	40 000	70 000	0
106730	Reetablering og rehabilitering - bhg	150 000	150 000	150 000	150 000
109700	Generell rehabilitering - sykehjem	65 000	65 000	65 000	60 000
111710	Ufordelt sykehjem	390 000	550 000	500 000	625 000
111711	Ufordelt Omsorg+	4 000	27 000	33 000	0
113713	Ufordelt - vanskeligstilte/nedsatt funksjonsevne	100 000	184 000	75 000	0
113714	Berg gård	9 000	45 000	41 000	0
113715	Ljabrubakken Omsorg+	180 000	37 000	0	0
113717	Adamstuen - rehabilitering	28 800	0	0	0
114705	Kap.utvidelse/rehab/nybygg - sykehjem	90 000	0	0	0
114725	Investeringer barnehager - ikke fordelt	115 000	105 000	48 000	0
114771	Legevakten - Storgt 40 - rehabilitering	135 000	0	0	0
114772	Munch/Stenersen museet - rehabilitering	40 000	0	0	0
Sum investeringsutgifter		1 525 051	1 203 000	982 000	835 000
Lån i Lånefondet		-1 209 051	-685 000	-479 000	-311 000
Tilskudd fra staten		0	-233 000	-218 000	-366 000
Tilskudd fra bykassen		-27 000	-57 000	-99 000	0
Investeringsmva		-289 000	-228 000	-186 000	-158 000
Sum finansiering		-1 525 051	-1 203 000	-982 000	-835 000

9.1

Kapasitetsutvidelse/rehab/nybyggsykehjem
Prosjektkategorien "Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg sykehjem." inneholder midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssik-

ring (KS2). Dette gjelder følgende prosjekter-/sykehjem:

Prosjektnr. 114705 fordeles på følgende sykehjem:

		Beløp i 1000 kr					
	Ferdig- stilling	Kostnads- ramme	Bevilget tom. 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Stovner sykehjem - rehabilitering	4-14	140 000	50 000	90 000			
			50 000	90 000	-	-	-

Bystyret har vedtatt at Stovner sykehjem skal rehabiliteres og skal benyttes som midlertidig sykehjem for andre sykehjem, mens de er under rehabilitering. Prosjektets fremdrift og kostnad kan imidlertid bli påvirket av at Arbeidstilsynet har gitt avslag på søknad om samtykke til byggeprosjektet som følge av at enkelte forskriftskrav ikke er oppfylt. Foretaket er i dialog med Arbeidstilsynet for å komme frem til en løsning.

Kapasitetsutvidelse/nybygg barnehager
Prosjektkategorien "Kapasitetsutvidelse/nybygg barnehager." inneholder midler til investeringsprosjekter som enten er under realisering eller har kommet så langt i planlegging/prosjektering, at byrådet har godkjent nærmere fastsatte rammer for gjennomføring. For 2014 utgjør dette 218 mill. Dette gjelder følgende prosjekter:

Prosjektnr. 106720 fordeles på følgende barnehager:

Beløp i 1000 kr

	Ferdig- stillelse	Kostnads- ramme	Bevilget tom. 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Sørenga II	3-14	70 000		70 000			
Berg gård	3-16	110 000			40 000	70 000	
Claus Borchs vei	3-14	157 100	97 549	59 551			
Hausmannsgate 37-39	3-14	128 000	50 000	78 000			
Jarbakken	1-14	68 800	58 100	10 700			
			205 649	218 251	40 000	70 000	-

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 2,155 mrd. til investeringer i sykehjem. Det er Sykehjemsetaten og byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester som er bestiller av total rehabilitering og nye sykehjem. Det er planer for følgende sykehjem: Hovseterhjemmet, Ryen, Lindeberg og Ullerntunet. I tillegg forslås det også innarbeidet 65 mill. i 2014 til 2016 og 60 mill. i 2017 for å gjennomføre generell rehabilitering innenfor foretakets sykehjem.

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 281 mill. til Omsorg+ prosjekter. Omsorg+ prosjektene skal planlegges og utvikles etter bestilling fra og i samarbeid med byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester. Endelig fordeling av midlene vil bli fordelt mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF der hvor prosjektene blir realisert.

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 454 mill. til boligtilskudd for vanskeligstilte. Endelig fordeling av midlene vil bli fordelt mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF der hvor prosjektene blir realisert.

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning er bestiller av barnehager, herunder å sikre et tilstrekkelig

antall barnehageplasser. Omsorgsbygg Oslo KF er en viktig leverandør av lokaler til barnehager, og foretaket gis en ramme for investeringer i nye barnehageplasser på 333 mill. i 2014 og om lag 596 mill. samlet for økonomiplanperioden. Byrådet prioriterer å rehabilitere barnehagene for 150 mill. årlig i økonomiplanperioden. Overføringskravet reduseres med et beløp tilsvarende finanskostnadene. Når det gjelder generell rehabilitering, skal foretaket prioritere forhold som innebærer umiddelbar sikkerhets-/ helse- risiko for ansatte og barn, dernest forhold som gir følgeskader.

Det er innarbeidet 28,8 mill. til rehabilitering av tidligere Adamstuen sykehjem som skal tas i bruk for Hovin omsorgssenter.

Det er innarbeidet 135 mill. til rehabilitering av Oslo legevakt i påvente av ny storbylegevakt.

Det er i budsjett for 2014 innarbeidet 40 mill. til nød-rehabilitering av Munch-museet og Stenersenmuseet i påvente av at nytt museum skal stå ferdig. Det vil senere foretas en fordeling av de avsatte midlene.

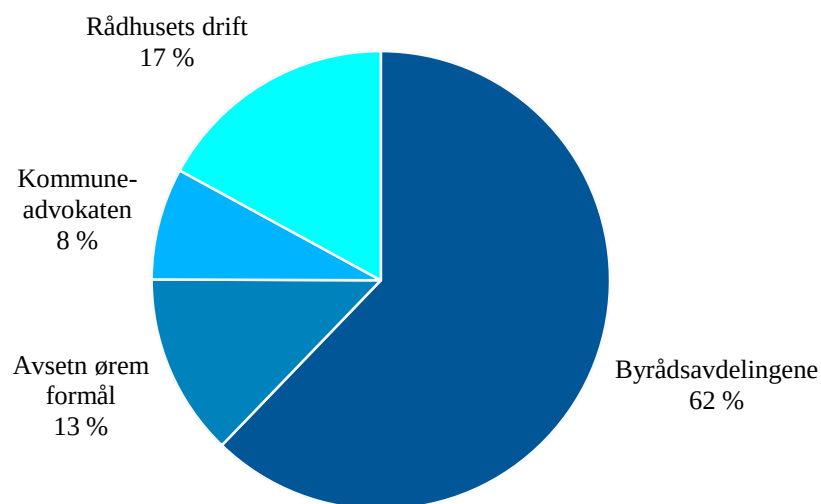
10. BYRÅDSLEDERENS KONTOR

Budsjettet omfatter drift av byrådet og byrådsavdelingene, Rådhusets forvaltningstjeneste og Kommuneadvokaten. I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften Trygg og velorganisert by.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i 1000 kr

	Dok 3 Budsjett - økonomiplan				
Driftsbudsjettet	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	472 155	493 151	484 533	480 613	476 119
Sum inntekter	-42 382	-43 469	-43 219	-43 469	-43 219
Netto utgifter	429 773	449 682	441 314	437 144	432 900
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett	0,9 %				

Byrådets mål:

- Oslo skal være en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt
- Oslo kommune skal ha åpenhet, god informasjon og kommunikasjon mellom innbyggerne og virksomhetene
- Oslo kommune skal ha god og effektiv saksbehandling
- Oslo kommunes organisering skal legge grunnlag for økt gjennomføringskraft og omstillingsevne til å møte fremtidens utfordringer
- Oslo kommune skal arbeide for å gjøre Osloregionen til en sterk regional og internasjonal aktør

Tiltak:

- Utvikle kommunens nettsider som hovedkanal for kommunikasjon med innbyggere, brukere mv.
- Etablere og videreutvikle kompetansehevende tiltak innen saksbehandlingsområdet
- Vurdere og videreutvikle kommunens organisasjon og styringssystem
- Videreføre Sentral etatsreform
- Fremme Oslos interesser som storby og hovedstadsregion regionalt og internasjonalt
- Styrke Oslos rolle som ledende regional utviklingsaktør
- Være aktiv bidragsyter internasjonalt på områdene klima, miljø og demokratiutvikling

Utfordringer for å nå byrådets mål

Oslo en utadvendt by

Globalisering og økende internasjonal integrasjon representerer store utfordringer for Oslo, men også store muligheter.

Som hovedstad spiller Oslo en nasjonal rolle gjennom ivaretagelse av nasjonale funksjoner innenfor politikk, kultur og næringsliv. Oslo er beslutningssenter, innfallspunkt til Norge og sentral for profilering og markedsføring av Norge og norske interesser på internasjonale arenaer.

Som senter i Osloregionen har Oslo også en viktig regional rolle. Regionalt utviklingsarbeid vil bli tillagt stor vekt. I gjeldende Kommuneplan 2008 – Oslo mot 2025, understrekes viktigheten av samarbeid og koordinering innenfor storbyområdet for å få realisert de visjoner og mål som trekkes opp i planen. Dette aktualiseres av de utfordringer som befolkningsveksten skaper. Befolkningsveksten kommer ikke bare i Oslo, men i hele Osloregionen og må løses gjennom tett samarbeid med kommunene i regionen. Samarbeidsalliansen Osloregionen inngår her som et viktig virkemiddel.

Storbyer og hovedsteder i Europa konkurrerer i økende grad om menneskelige ressurser, innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst. Oslo skal være en attraktiv by for innbyggere, arbeidstakere, næringsliv, investorer og turister. Byrådet vil arbeide aktivt for å profilere Oslo som en internasjonal nærings- og kunnskapsregion i samarbeid med andre aktører. Hovedstadsregionen skal profilere og markedsføres i samarbeid med næringsliv og forsknings- og kunnskapsmiljøer innen regionens sterke næringsklynger.

I samsvar med strategi for Oslo kommunes internasjonale arbeid (bystyrevedtak 17.02.2010) vil byrådet arbeide for å styrke båndene til Oslos internasjonale samarbeidspartnere, særlig innenfor rammen av det nordiske samarbeidet og gjennom nettverksorganisasjonen Eurocities. Samarbeidet med Osloregionens Europakontor i Brussel skal videreføres. Oslo kommune skal gjennom involvering av ulike fagområder delta i og hente inspirasjon fra internasjonale nettverk og EU/EØS-prosjekter. Regionale utviklingsprosjekt gjennom Interreg programmene står her sentralt, og gir mulighet til regional utvikling

innenfor en rekke områder i vårt geografiske nær-område. Gjennom sitt internasjonale engasjement ønsker Oslo kommune å bidra til bekjempelse av fattigdom, ivaretagelse av menneskerettigheter, demokrati, sosial rettferdighet og bærekraftig utvikling. Oslo er tatt opp i C40 Climate Cities Leadership Network - ett nettverk som viser frem gode og verdensledende løsninger for klimakutt og klimatilpasning.

Kommunen er til for innbyggerne

Byrådet vil arbeide for å gjøre kommunen lett tilgjengelig og oversiktlig for publikum. Effektiv organisering og utvikling av elektroniske tjenester vil bidra til bedre ressursutnyttelse og større treffsikkerhet i tjenestene. Oslo kommunes nettsider er den viktigste kanalen i kommunens kommunikasjons- og informasjonsarbeid. For at kravet til digital kommunikasjon fra innbyggerne skal bli ivaretatt, er det igangsatt et arbeid for å utvikle kommunens nettsider med interaktive tjenester for publikum og brukere. Informasjon skal være lett tilgjengelig for alle grupper og være kontinuerlig oppdatert.

Byrådet vektlegger god forvaltningsskikk og effektiv saksbehandling og vil videreutvikle kompetansehevende tiltak innen saksbehandlingsområdet gjennom bruk av ulike formidlingskanaler. Kommunens

juridiske strategi gjennomgås for å ivareta blant annet kommunens myndighetsutøvelse og saksbehandling, og styring og organisering.

Klar styring gir bedre tjenester

Oslo kommune møter utfordringer gjennom veksten i befolkningen, endringer i befolkningssammensetningen og endringer i befolkningens forventninger til kommunen. Etter byrådets vurdering er det viktig å ha en overordnet politisk og administrativ organisering som er tilpasset disse utfordringene. Klare styrings- og ansvarsforhold er sentralt i denne forbindelse. I tillegg er det viktig å ha en organisering som til enhver tid sikrer en riktig balanse mellom fokus på sektorene og behovet for en samordnet og helhetlig styring av kommunens samlede virksomhet. Oslo kommune skal utøve god virksomhetsstyring og arbeide kontinuerlig med kvalitetsforbedringer i de interne kontrollsystemer.

Arbeidet med forebygging av korrupsjon står på dagsorden i hele kommunens organisasjon. Fra byrådets side vil arbeidet prioriteres gjennom å ta imot, vurdere og følge opp varsler om korrupsjon og misligheter, gjennomgå styrings- og kontrollsystemer på prioriterte risikoområder og gjennomføre risikoanalyser og oppfølgende revisjonsoppdrag. Nettverk for forebygging av korrupsjon i kommunen vil bli videreført.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	472,2	466,8	462,4	460,7	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	472,2	472,2	472,2	472,2	472,2
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		0,9	0,9	0,9	0,9
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold					
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	472,2	473,1	473,1	473,1	473,1
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		3,2	0,2	-0,8	-2,0
+/- Spesifiserte rammeendringer			-1,0	-1,0	-1,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-3,4	-8,0	-10,9	-14,2
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-0,2	-8,8	-12,7	-17,2
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		20,3	20,3	20,3	20,3
=ØKONOMIPLAN (brutto)	472,2	493,2	484,5	480,6	476,1
Salgs- og leieinntekter	-6,8	-5,5	-5,3	-5,5	-5,3
Refusjoner	-35,6	-37,9	-37,9	-37,9	-37,9
Overføringsinntekter					
=Sum driftsinntekter	-42,4	-43,5	-43,2	-43,5	-43,2
=ØKONOMIPLAN (netto)	429,8	449,7	441,3	437,1	432,9

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

0,0 % -1,9 % -2,7 % -3,6 %

Oppgaveendringer mellom sektorer

I byrådssak 1078/13 ble ansvaret for Klagenemda for transportsaker overført til byrådsavdeling for miljø og samferdsel. 0,9 mill. ble overført fra kap. 542 Bymiljøetaten.

Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte

Det foreslås bevilget til Plansamarbeid Oslo-Akershus 2 mill. i 2014 og 1 mill. i 2015, Oslo Freedom Forum 1,5 mill. og Oslo Business for Peace 0,5 mill. i 2014. Til å skrive Oslo kommunes historie for 1987-2012 foreslås bevilget 1,2 mill. årlig i 2014-2016.

Spesifiserte rammeendringer

Tilskudd til Oslo Metropoletan Area (MIPIM) ligger inne i rammen til og med 2014.

Uspesifiserte rammeendringer

Sektoren har en rammereduksjon på 14,2 mill. i økonomiplanperioden

Salgs- og leieinntekter

Inntektsbortfall i valgår kompenseres Rådhusets forvaltningstjeneste med 0,250 mill.

Netto driftsbudsjett pr. kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	298 006	294 947	292 937	290 696
126 Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	58 270	53 698	52 392	50 829
140 Kommuneadvokaten (BLK)	30 412	30 124	29 900	29 670
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	61 494	61 045	60 415	60 205
191 Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Byrådslederens kontor (BLK)	449 682	441 314	437 144	432 900

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett	2014	2015	2016	2017
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	4 000	2 000	2 000	2 000
ØKONOMIPLAN (brutto)	4 000	2 000	2 000	2 000

I 2014 er det satt av 2 mill. til generell rehabilitering i Rådhuset og 2 mill. til ytterligere sikkerhetstiltak.

Byråd/byrådsavdelingene

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2012	2013	2014
120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	228 508	248 589	263 315
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	57 066	49 175	43 440
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	771	0	0
14 Overføringsutgifter	16 135	0	0
Sum utgifter	302 480	297 764	306 755
16 Salgsinntekter	-6	-235	-243
17 Refusjoner	-31 913	-8 242	-8 506
18 Overføringsinntekter	-144	0	0
Sum inntekter	-32 063	-8 477	-8 749
Netto utgifter	270 417	289 287	298 006

10

1. Ansvarsområde

Oslo skal være en foregangskommune for god brukerservice og effektiv oppgaveløsning. Det skal arbeides for tillit og godt samspill mellom byens befolkning, kommunale virksomheter, ansatte og folkevalgte organer. Gjennom aktivt informasjonsarbeid skal kommunens omdømme som tjenesteyter og arbeidsplass styrkes.

Oslo kommunes parlamentariske styringssystem er hjemlet i kommunelovens kapittel 3.

Byrådet er kommunens utøvende organ og øverste ledelse for kommunens administrasjon. Den enkelte byråd har direkte instruksjonsmyndighet og parlamentarisk ansvar på sitt område og er den øverste leder av respektiv byrådsavdeling.

Byrådsavdelingene utgjør kommunens sentrale administrative apparat og har tre hovedfunksjoner:

- å være faglig sekretariat for politisk ledelse
- å føre tilsyn, utøve styring og kontrollere underliggende virksomheter
- å være forvaltningsorgan innenfor definerte ansvarsområder

I byrådssak 1078/12 ble det etablert et felles sekretariat for kommunens brukerråd knyttet til byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

1 byrådssak 1086/13 ble ansvaret for klagenemd i transportsaker lagt til byrådsavdeling for miljø og samferdsel.

2. Situasjonsbeskrivelse

Byrådsavdelingenes oppgaver som administrativ ledelse for kommunen og som sekretariat for byrådet, medfører omfattende og ulike oppgaver. Byrådsavdelingene vil fortsette arbeidet med å gjøre Oslo til en enklere og mer brukervennlig kommune.

3. Merknader til driftsbudsjettet

Driftsbudsjettet er ført opp med midler til lønn og drift av byrådsavdelingene herunder midler til videreutvikling av datastøttet saksbehandling og elektronisk saksflyt i byrådsavdelingene. For øvrig er det på kapitlet visse drifts- og utviklingstiltak som gjelder

hele kommunen, som IKT-utvikling, ledelsesutvikling, etatssjefssamlinger, tiltak informasjon, tiltak intern revisjon, utvikling av kommunens Internett- og intranettsider. Fra 2014 er deltakelse i internasjonal aktivitet samt kontingenter for medlemskap i ulike organisasjoner, herunder Samarbeidsalliansen Oslo-regionen og Østlandssamarbeidet overført til kap. 126 Diverse avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene.

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling med netto 13,6 mill. jf kap. 16 Budsjettekniske merknader.

Diverse avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
126	Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)			
10	Lønn og sosiale utgifter	30 414	14 041	14 462
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	46 736	29 771	36 241
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	7 564	7 835	7 570
14	Overføringsutgifter	13 394	581	3 609
	Sum utgifter	98 108	52 228	61 882
17	Refusjoner	-40 480	-3 500	-3 612
18	Overføringsinntekter	-4 876	0	0
	Sum inntekter	-45 356	-3 500	-3 612
	Netto utgifter	52 752	48 728	58 270

1. Ansvarsområde

Kapitlet benyttes til å dekke utgifter til utrednings- og evalueringsoppgaver i forbindelse med byrådsavdelingenes arbeid med å gjennomføre byrådets og bystyrets vedtak, herunder utgifter til ekstraordinære, tidsbegrensede tiltak. Videre dekkes over kapitlet visse avsetninger og fellesfunksjoner som gjelder hele kommunen og som ikke naturlig hører hjemme på andre kapitler.

I tillegg kommer midler til ulike formål som dekning av utgifter som påløper ved avvikling eller omstilling i kommunale virksomheter og hvor ansvar blir overført

til den sentrale administrasjonen, midler til leie av lokaler til byrådsavdelingene utenfor Rådhuset, kontingenter, tiltak i forbindelse med kommunens internasjonale engasjement og midler til saksomkostninger, erstatninger ved saksanlegg og andre forhold hvor Oslo kommune ved byrådsavdelingene, er partsrepresentant.

2. Merknader til driftsbudsjettet

På kapitlet ligger en avsetning på 4,3 mill. til gjennomføring av utviklings- og utredningstiltak, ulike evalueringer, kommuneovergripende brukerundersøkelser og omstillings- og moderniseringstiltak.

Kapitlet omfatter også tiltak i forbindelse med bystyresak 468/2005 Strategi for samarbeid med kunnskapsinstitusjoner og kunnskapsmiljøer i Oslo, kommunens deltakelse i Oslo-forskning.

Byrådet foreslår også at det settes av 1,2 mill. årlig i 3 år for å skrive Oslo kommunes historie for 1987-2012.

Fra 2014 skal kapitlet også dekke kontingenter for medlemskap i Osloregionen, Østlandssamarbeidet mv. Dette var tidligere budsjettert på kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene. Det er også avsatt midler på kapitlet til Oslo kommunes internasjonale engasjement som deltakelse i Osloregionens Europakontor, Euro-cities, Gøteborg-Oslo samarbeidet/Den Skandinaviske Arenaen samt delegasjonsbesøk og deltakelse i andre internasjonale fora. Det er også satt av 2,5 mill. til deltakelse i EU/EØS regionale utviklingsprogram.

Byrådet foreslår også at det gis tilskudd til Oslo Freedom Forum, Oslo Business for Peace, Oslo Metropletan Area (MIPIM) med henholdsvis 1,5 mill., 0,5 mill. og 0,750 mill. i 2014.

Kapitlet inneholder for øvrig midler til utvikling av kriteriesystemet, avsetning til styrking av bestillerfunksjonen og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i kommunen.

Det er også avsatt midler til Tryggere by og Lokal Agenda 21-arbeidet. Tilskudd til miljøinformasjon og samarbeidsprosjekter med frivillige organisasjoner er budsjettert med 0,450 mill. til Grønn hverdag og 0,050 mill. til Eco-box. Tilskuddet er delvis finansiert ved støtte fra Oslo Havn KF med 0,075 mill., Vann- og avløpsetaten med 0,075 mill. og Renovasjonsetaten med 0,150 mill.

I byrådsak 1005/05 ble Plankontoret for Groruddalen organisert som et prosjekt direkte underlagt byrådsavdeling for byutvikling og det er satt av midler til drift av kontoret til planlegging og prosjektering vedrørende Groruddalsprogrammet. For øvrig vises til kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU). Det er også avsatt 2 mill. i 2014 til Plansamarbeid Oslo-Akershus.

Byrådet foreslår også å legge inn 2 mill. til regionalt plansamarbeid mellom Oslo og Akershus.

Oslo kommune har påtatt seg ansvar for driften av sekretariatet for samarbeidsalliansen Osloregionen. Utgifter til driften fordeles mellom medlemmene.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,4 mill, jf. Kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Følgende prosjektmidler på driften anses som kommunalt øremerket for 2014:

Øremerkede midler

Beløp i 1000 kr		
Prosjektnr	Prosjektnavn	Beløp
2.126.33	Utvikling og utredninger i byrådsavdelingene	4 300
2.126.32	Regionale utviklingsprogrammer under EU/EØS	2 500

Oppført beløp er årets bevilgning til de ulike prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2013 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Kommuneadvokaten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
140	Kommuneadvokaten (BLK)			
10	Lønn og sosiale utgifter	24 991	30 795	31 856
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 639	5 604	5 999
14	Overføringsutgifter	981	912	1 103
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	131	0	0
	Sum utgifter	31 741	37 311	38 958
16	Salgsinntekter	-1 114	-2 818	-1 342
17	Refusjoner	-7 011	-5 463	-7 204
18	Overføringsinntekter	-32	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-131	0	0
	Sum inntekter	-8 288	-8 281	-8 546
	Netto utgifter	23 453	29 030	30 412

1. Ansvarsområde

Kommuneadvokatens oppgaver og organisering fremgår i Oslo kommunes rettsinstruks. Kommunens juridiske strategi er fullt ut etablert som etatsstrategi for kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker og gir etter anmodning råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler, kommunale foretak og kommunalt eide aksjeselskaper. Kommuneadvokaten bidrar også med intern opplæring i kommunen innenfor det juridiske fagområdet.

Kommuneadvokatens virksomhet reguleres av den generelle advokatlovgivningen, herunder etiske retningslinjer for advokater, men er ellers ikke underlagt spesiallover eller forskrifter.

Etaten står i en særstilling i kommunen da den organisatorisk hører til både under bystyret og byrådet ved Byrådslederens kontor. I faglige spørsmål har

etaten en uavhengig stilling og er ikke underlagt instruksjonsmyndighet.

2. Situasjonsbeskrivelse

Det vil over tid alltid være noe variasjon i saksmengde og sakstyper. Tendensen er en økning i størrelse og kompleksitet i den enkelte sak. Saksstatistikken viser at kommunen vant hele 83,1 % av de rettssakene som var til behandling ved kontoret og realitetsavgjort (avsluttet) ved domstolene i 2012. I tillegg ble 10,5 % av rettssakene ført for kommunen og avsluttet i 2012 notert som delvis vunnet.

Når det gjelder rådgivning skal denne utføres raskt og godt og i nært samarbeid med kommunens virksomheter.

Kommuneadvokaten tar sikte på å bli miljøsertifisert i løpet av 2013.

Nøkkeltall for: Kap 140 Kommuneadvokaten	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Innkomne rettsaker	180	208	246
Avsluttede rettssaker	150	236	158
Innkomne rådgivningssaker	305	347	356
Avsluttede rådgivnings- /uttalelsessaker	222	330	366
Andel rådgivningssaker besvart innen 3 dager			25 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 14 dager			30 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 6 uker			30 %
Andel rådgivningssaker besvart etter 6 uker			15 %

3. Mål

Kommuneadvokaten er et viktig ledd i Oslo kommunes arbeid for å sikre kommunens innbyggere rask og effektiv myndighetsutøvelse, sikre at enkeltmenneskers rettigheter ikke krenkes og at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas.

- Kommuneadvokaten skal inneha høy kompetanse for å ivareta kommunens interesser på best mulig måte.
- Rådgivning skal utføres raskt og godt, og nært samarbeid med kommunens virksomheter skal vektlegges.
- Kommuneadvokaten skal tilby kommunale virksomheter undervisning i juridiske emner for ikke-jurister.

4. Strategier og tiltak

Kommuneadvokaten vil legge vekt på følgende strategier og tiltak for å nå målsetningene i budsjettet:

- Opprettholde en juridisk bemanning med høyt kompetansenivå

- Ajourføre de ansattes faglige kompetanse og spisskompetanse ved deltagelse på kurs og i faglige fora
- Gi god informasjon til Kommuneadvokatens brukere som forebyggende tiltak og som ledd i saksbehandlingen
- Legge til rette for undervisning i regi av Kommuneadvokaten

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det hefter en usikkerhet ved etatens inntekter. Det er foretatt en justering av inntektsbudsjettet mellom interne og eksterne inntekter på bakgrunn av faktisk fordeling. Kommunale virksomheter skal betale honorar når Kommuneadvokaten yter juridisk bistand i forbindelse med større prosjekter. For å synliggjøre de reelle utgiftene knyttet til store prosjekter, skal også kostnader til ekstraordinær juridisk bistand inngå i den budsjetterte projektkostnad.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,4 mill., jf. Kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Rådhusets forvaltningstjeneste

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)				
10 Lønn og sosiale utgifter		37 245	46 315	48 484
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		31 902	31 337	31 807
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon		13	0	0
14 Overføringsutgifter		5 268	3 700	3 765
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner		5 150	0	0
Sum utgifter		79 578	81 352	84 056
16 Salgsinntekter		-3 246	-3 733	-3 951
17 Refusjoner		-24 909	-18 391	-18 611
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner		-2 621	0	0
Sum inntekter		-30 776	-22 124	-22 562
Netto utgifter		48 802	59 228	61 494

1. Ansvarsområde

Rådhusets forvaltningstjeneste skal yte profesjonell rådgivning, god service og effektive tjenester overfor publikum, Rådhusets brukere og kommunens virksomheter innenfor sitt ansvarsområde.

Rådhusets forvaltningstjeneste utfører representasjonsoppgaver, protokollære og museale tjenester. Etaten har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Rådhuset som bygning, herunder sikkerhetsoppgaver, servicefunksjoner i Rådhuset og i innleide lokaler for byrådsavdelingene og Bystyrets sekretariat.

Etaten skal også administrere den vedtatte transportordning for politisk ledelse i Rådhuset. Rådhusplassen, Rådhusets atelier og Rådhusgalleriet samt forvaltning av byflagging og Heftyetunet inngår i ansvarsområdet. For øvrig utføres frankering og intern postdistribusjon i kommunen.

2. Situasjonsbeskrivelse

Rådhusets forvaltningstjeneste er i tillegg til å drifte og vedlikeholde Rådhuset som bygning, en serviceorganisasjon for brukerne av etatens tjenester. Deler av etatens basisaktiviteter som praktisk gjennomføring av arrangementer i Rådhuset m.v. drives på kontrakt med private leverandører etter anbudskonkurranse. Gjennom bystyrets vedtak i sak 102/2012 er oppbygging av en sikkerhetsorganisasjon og gjennomføring av konkrete sikkerhetstiltak etatens sentrale utfordring i 2013 og 2014. Rådhusets forvaltningstjeneste har en tjenesteavtale med byrådsavdelingene og Bystyrets sekretariat for drift av telefoni- og datanettverket i Rådhuset.

Rådhuset er sertifisert som miljøfyrtårn og har også egen energisertifisering i henhold til byggeforskriften.

Nøkkeltall for: Rådhusets forvaltningstjeneste	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Utstillinger Rådhusgalleriet	18	16	22
Tilstelninger Rådhusplassen	67	41	46
Arrangementer festbygningen Rådhuset	281	260	286

3. Mål

Rådhusets forvaltningstjeneste har følgende hovedmål i 2014:

- RFT skal drive profesjonell og effektiv forvaltning, drift og vedlikehold av Rådhuset
- Gjestene ved arrangementene i Rådhuset og Heftyevillaen skal ivaretas på en god måte og oppleve høy kvalitet
- Rådhuset, Rådhusplassen, den museale virksomhet og arrangementene skal profilere Oslo kommune på en god måte
- RFT skal balansere hensyn til åpenhet og sikkerhet/beredskap for personell, bygg, kunst og andre eiendeler

4. Strategier og tiltak

Byrådet forutsetter at gjennomføring av vedlikeholdsplanen også innebærer at løpende vedlikehold prioriteres og at behovet for akutte tiltak reduseres på sikt. Rehabilitering og vedlikehold av tekniske anlegg

medfører også økt sikkerhet. Sikkerheten i Rådhuset er høyt prioritert ved bystyrets vedtak i sak 102/2012.

Etaten må både på grunn av rammereduksjon og naturlig avgang, samt utvikling av en sikkerhetsorganisasjon i Rådhuset, arbeide systematisk med omstilling og i størst mulig grad opprettholde kvaliteten på tjenesteproduksjonen.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Driftsbudsjettet er ført opp med midler til lønn og drift av Rådhusets forvaltningstjeneste herunder midler til generelt vedlikehold, vedlikehold av heiser, sikkerhetstiltak og etatens basistjenester. Kapitlet er kompensert for mindreinntekt i forbindelse med Nobelarrangementet.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,8 mill., jf. Kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)				
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	10 265	7 000	4 000
04	Overføringsutgifter	2 529	0	0
	Sum utgifter	12 794	7 000	4 000
07	Refusjoner	0	0	-800
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 529	-400	0
	Sum inntekter	-2 529	-400	-800
	Netto utgifter	10 265	6 600	3 200

10

1. Investeringsoversikt

		Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)									
Prosjektnr og navn:									
113 024	Rådhuset - diverse rehabilitering			2 000	2 000	2 000	2 000		Løpende
114 001	Sikkerhetstiltak i Rådhuset	2 000		2 000	0	0	0	0	1/14 - 4/14
	Sum investeringsutgifter			4 000	2 000	2 000	2 000		
Finansiering: KTO									
113 024	Rådhuset - diverse rehabilitering			-400	-400	-400	-400		
114 001	Sikkerhetstiltak i Rådhuset			-400	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-800	-400	-400	-400		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			3 200	1 600	1 600	1 600		

Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
191	Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)			
14	Overføringsutgifter	3 030	3 500	1 500
	Sum utgifter	3 030	3 500	1 500
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	3 030	3 500	1 500

Avsetningen er uspesifisert og kan benyttes til ulike formål der det oppstår et finansieringsbehov for mindre tiltak i løpet av året. Det er i utgangspunktet ingen begrensninger i hva som kan dekkes over avsetningen, og det er praksis for at den benyttes også til å yte mindre tilskudd til ulike formål og organisasjoner.

Sakene behandles enkeltvis løpende gjennom året. Avsetningen anses imidlertid ikke som en tilskudds-

ordning som er omfattet av "Regler for tilskuddsforvaltningen".

Tilskudd til Oslo Freedom Forum som ble bevilget over dette kapitlet i 2013, er i 2014 budsjettet på kap. 126 Diverse avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene.

Samlet oppstilling av tilskuddsmidler

Beløp i 1000 kroner			
Kap.nr	Søknaden gjelder	Vedtatt 2013	Byrådets forslag Sak 1/2014
126	Grønn Hverdag	450	450
126	Eco-box	50	50
126	Oslo Freedom Forum	2 000	1 500
126	Oslo Business for Peace	200	500
126	Oslo Metropolitan Area (MIPIM)	1 000	750
191	Tilskudd etter byrådets bestemmelse	1 500	1 500
Sum		5 000	4 750

*I 2013 ble tilskuddet til Oslo Freedom Forum bevilget over kap. 191 Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse

11. FINANS

Byrådsavdeling for finans (FIN) har ansvar for å utarbeide kommuneplan, budsjett og økonomiplan for Oslo kommune og å utvikle gode systemer for økonomistyring og rapportering. Ansvarsområdet omfatter også overordnet anskaffelsesstrategi, konsernovergripende IKT og informasjonssikkerhet, kommunens sentrale arbeidsgiverfunksjon, ledelsesutvikling samt utvikling av kommunens virksomhetsstyring.

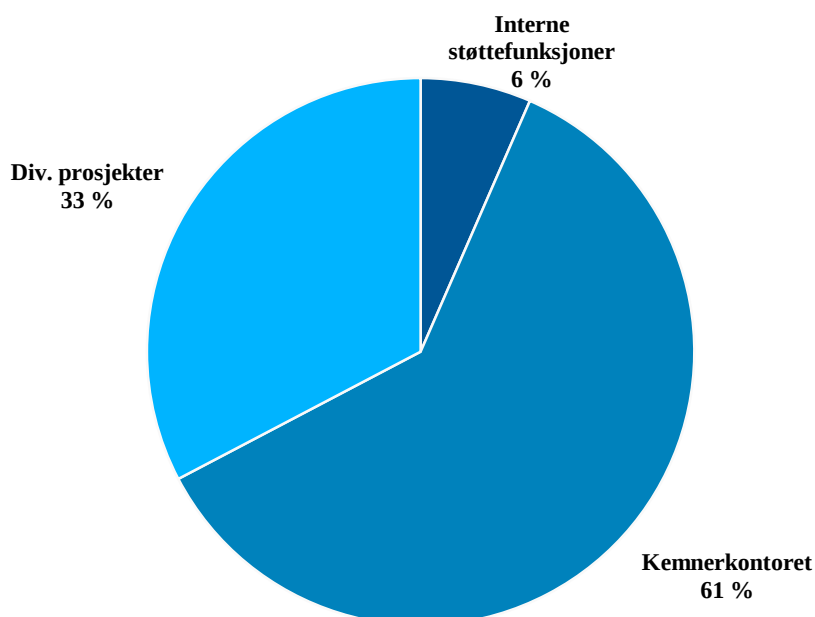
I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften Trygg og velorganisert by.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum utgifter	887 887	896 054	889 408	885 248	880 747
Sum inntekter	-477 269	-482 165	-482 165	-482 165	-482 165
Netto utgifter	410 618	413 889	407 243	403 083	398 582

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 1,7 %

Byrådets mål

- Sikre kommunens økonomiske handlefrihet
- God kontroll og økonomi i kommunens drift og investeringsprosjekter
- Kommunen skal tilby effektive og brukerorienterte tjenester
- Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver

Tiltak

- Legge til rette for effektiv virksomhetsstyring og styrke informasjonssikkerheten i kommunen
- Utvikle og tilgjengeliggjøre nye elektroniske tjenester, digital kommunikasjon og selvbetjening på nett
- Sikre gode investeringsprosesser og benytte offentlig-privat samarbeid (OPS) i investeringsprosjekter der OPS er egnet
- Forsterke arbeidet med kontraktsstrategi og kontraktsoppfølging med spesielt fokus på vare- og tjenestemottakskontroll og samfunnsansvar
- Videreutvikle arbeidsgiverrollen med en felles HR-profil.

Utfordringer for å nå byrådets mål

Oslo er i sterk vekst. I løpet av de siste fem år har folketallet økt med om lag 63 500 personer, dvs. ca. 12 700 personer pr år. Det ventes fortsatt stor befolkningsvekst fremover. Det innebærer at kommunen har et omfattende behov for å iverksette store investeringer i skoler, sykehjem, barnehager og annen sosial infrastruktur i årene som kommer. Oslo kommune må derfor øke sine investeringer for å møte behovet for kommunale tjenester fremover.

Kommunens pensjonsforpliktelser har økt kraftig de siste årene. Dette vil på sikt ikke være bæraftig og dermed medføre store utfordringer for kommunen.

Det er derfor behov for å gjennomføre tiltak som kan sikre kommunens økonomiske handlefrihet. Byrådsavdeling for finans bidrar til dette gjennom utvikling av planleggings- og gjennomføringsprosesser for investeringer, videreutvikling av virksomhetsstyringen i kommunen, effektive anskaffelsesprosesser, flere elektroniske tjenester og andre sektorovergripende tiltak, herunder sikre godt lederskap.

I byrådets arbeid med ny kommuneplan er hovedtemaet de utfordringer og muligheter som følger av befolkningsutviklingen. Byrådet vil legge til rette for at byen kan vokse på en bærekraftig måte og innrette kommunens virksomhet slik at innbyggernes behov for kommunale tjenester blir ivaretatt – også på lang sikt.

Oslo kommunes planstrategi for kommuneplanarbeidet ble oversendt Miljøverndepartementet for godkjenning. 09.10.2012. Byrådet vil legge frem sitt forslag til kom-

muneplan så snart Miljøverndepartementet har behandlet planstrategien.

Sikre kommunens økonomiske handlefrihetØkende pensjonsforpliktelser

Oslo kommune har offentlig tjenestepensjonsordning for sine ansatte. Kommunens pensjonskostnader har økt kraftig de siste årene. Pensjonskostnadene i 2014 er ca. 0,5 mrd. høyere sammenlignet med budsjett for 2013. I økonomiplanperioden 2014-2017 øker pensjonskostnadene med ca. 0,2 mrd., fra ca. 4,2 mrd i 2014 til ca. 4,4 mrd. i 2017.

Oslo kommune har hatt en sterk vekst i pensjonskostnadene knyttet til ordningen i Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) etter 2010. En av hovedårsakene til kostnadsveksten er at KRD, ved fastsettelsen av beregningsparametrene for pensjonskostnadene, systematisk undervurderte den reelle utviklingen i pensjonspremien i perioden 2002-2010. Dette har ført til at det akkumulerte premieavviket har vokst (se nærmere omtale under kap 13 om pensjonskostnader). Videre har man i Norge etter finanskrisen i 2008, vært i en situasjon med høy årlig lønnsvekst, samtidig som finansavkastningen har vært relativ lav.

Økningen i pensjonskostnader de senere årene innebærer at en stadig større andel av kommunens frie inntekter går med til å dekke pensjonskostnader. I 2010 brukte Oslo kommune 7,2 prosent av de frie inntektene til pensjonskostnader. I 2013 har andelen økt til ca. 10,8 prosent og antas å være ca. 12 prosent i 2017. Andelen av

de frie inntektene som kan benyttes til kommunens ordinære drift er blitt tilsvarende redusert. Pensjon er nærmere omtalt i kapittel 2.

Analyse av rammebetingelser og sentrale utviklings-trekk

Det er sentralt for kommunens økonomiske utvikling å ha god beredskap for endringer i inntekter og utgifter som har sammenheng med inntektssystem og andre statlige rammebetingelser. Det er også viktig tidlig å kunne fange opp behov for vridninger i etterspørsel etter tjenester fra ulike aldersgrupper og deler av byen. Byrådet følger befolkningsutviklingen nøye og legger stor vekt på å få frem aktuelle analyser av befolkningsutvikling og fremskrivninger med konsekvensvurderinger.

Virksomhetsstyring

Byrådet ønsker å videreutvikle kommunens styringsprosesser. Det arbeides med en instruks for virksomhetsstyring som skal reflektere utviklingen som har skjedd fra bystyremelding 3/1987 om målstyring i kommunen til dagens fokus på en mer helhetlig virksomhetsstyring for å sikre større grad av måloppnåelse i henhold til politiske vedtak, tildelt budsjett og for å forebygge styringssvikt.

Anskaffelsesområdet

Konsernovergripende anskaffelsesstrategi for Oslo kommune for perioden 2013-2016, jf byrådssak 1036/13, legger grunnlaget for en felles overordnet tenkning og atferd, slik at kommunens anskaffelser av varer, tjenester, bygg og anlegg effektivt kan bidra til at kommunen når sine mål. Innovasjon, kontraktsoppfølging og samfunnsansvar er løftet frem som særskilte utfordringer i strategiperioden. Anskaffelsesstrategien følges opp av tiltaksplaner og rapportering på flere nivåer. For den enkelte virksomhet er det presisert at de må utarbeide sin lokale tiltaksplan ut fra risikovurderinger av egen anskaffelsesvirksomhet (som en del av den enkelte virksomhets virksomhetsstyring).

Byrådet vil i 2014 satse videre på kompetansebygging. Det vil bli spesielt fokus på kontraktsstrategi, og systematisering og forbedring av kontraktsoppfølgingen i kommunens virksomheter. Dette inkluderer vare- og tjenestemottakskontroll for å sikre at vi får det vi skal ha og til avtalt pris.

Kommunen skal videreføre og utvikle samarbeidet med næringslivet om innovative anskaffelser (leverandørutvikling) og samfunnsansvar, jf byrådssak 192/11 om anskaffelser med vekt på samfunnsansvar, herunder implementering av prinsippene i FNs Global Compact om menneskerettigheter, arbeidslivsstandarter, miljøhensyn og antikorrupsjonsarbeid. Oslo er også fairtrade-by og medlem av Transparency Norge.

God kontroll og økonomi i kommunens drift og investeringsprosjekter

Tiltak i forbindelse med investeringer

Byrådet foreslår å gjennomføre investeringer for 9,6 mrd. i 2014, og for hele økonomiplanperioden 2014-2017 med i alt 30,5 mrd.

Byrådet har som mål å føre en politikk som sikrer Oslo kommune økonomisk handlefrihet og evne til å møte fremtidige behov for tjenester og investeringer, både på kort og lang sikt. Det er derfor viktig for Oslo kommunes økonomiske handlefrihet å sikre at investeringsprosjektene som blir vedtatt er de som best dekker aktuelle behov, at disse er godt planlagt og at de gjennomføres på en kostnadseffektiv og profesjonell måte.

Med utgangspunkt i befolkningsprognosen fremover er det viktig å få ned enhetskostnadene i forhold til fremtidig utbygging av barnehager, skoler, sykehjem og omsorgsboliger m.m. Et tiltak i den sammenhengen er å videreutvikle bruk av standardiserte løsninger-/standardiserte krav til byggene for å få ned byggekostnadene og tiltak for å få raskere byggeprosesser.

Offentlig-privat samarbeid (OPS)

Bystyret har fattet flere vedtak om at man ønsker økt bruk av OPS. OPS-anskaffelser stiller krav til kompetanse innen planlegging, gjennomføring og drift. For å sikre profesjonell og effektiv ivaretagelse av den kompleksitet og de store verdiene OPS-prosjekter innebærer, er det derfor viktig for Oslo kommune å bygge opp bestillerkompetanse på området.

Kommunen skal tilby effektive og brukerorienterte tjenester

Kommunen står i dag overfor følgende utfordringer:

- Få elektroniske tjenester
- Manglende fellesfunksjonalitet hindrer utvikling av nye elektroniske tjenester
- Lav digital modenhet reduserer kommunens mulighet til å utnytte elektroniske tjenester

Byrådets mål er å tilby flere elektroniske tjenester til innbyggere og næringsliv på en samlet og brukervennlig måte gjennom digitale kanaler. Økt selvbetjening for kommunens brukere og helelektroniske prosesser i saksbehandling og tjenesteyting er sentralt. Økt tilgjengeliggjøring av kommunens åpne data og grensesnitt vil gi grunnlag for innovasjon i markedet og skape et økt og bredt tjenestetilbud. Dette vil også medføre gevinster i form av en mer effektiv saksbehandling med bedre kvalitet.

IKT-området

Bruk av IKT er et strategisk virkemiddel for å støtte opp under byrådets mål. IKT bidrar til å effektivisere kom-

munens administrative ressursbruk gjennom automatiserte saksbehandlingsprosesser, samtidig som IKT-baserte tjenester hever brukernes opplevelse gjennom selvbetjening og raskere dialog. Digitalt førstevalg skal være den prioriterte kanalen for dialog med brukerne av kommunens tjenester.

Prinsipper for IKT-arkitektur og systemoversikt

Som ledd i overordnet styring av IKT-utviklingen, er det utarbeidet et sett prinsipper for IKT-arkitektur. Prinsippene er basert på felles arkitekturprinsipper for offentlig sektor.

Kommunen skal ha en samlet systemoversikt. En slik oversikt øker innsikt i og kunnskapen om konsekvenser ved endring av og etablering av nye systemløsninger. Arbeidet med å etablere systemoversikten vil bli videreført i 2014.

Sentral og lokal IKT-infrastruktur

Det har i flere år vært arbeidet med fornying av kommunens sentrale IKT-infrastruktur. Arbeidet er organisert som et prosjekt, nærmere beskrevet i byrådssak 277/10. I 2011 ble det i forbindelse med prosjektet gjennomført en kartlegging av behovet for fornying av virksomhetenes lokale IKT-infrastruktur. For å oppnå koordinert og sikker utplassering av nytt utstyr i virksomhetene, vil det sentrale IKT-Infrastruktur prosjektet pågå inntil utplasseringen er utført ved utgangen av 1. kvartal 2014.

I forbindelse med gjennomføringen av byrådets bevilgning i 2010 til prosjektet IKT Infrastruktur, og byrådets bevilgning i 2012 til nytt lokalt arbeidsplassutstyr er det foretatt investeringer i maskiner og utstyr - både sentralt og lokalt. Sentral oppgradering er ferdig, lokal investering i nytt terminalutstyr (stasjonære PC-er, bærbare PC-er og såkalte tynnklient terminaler) er igangsatt og planlagt ferdig mars 2014.

Digitale tjenester

For å styrke kommunikasjonen med kommunens brukere er det behov for digitale tjenester på tvers av kommunens virksomheter. Dette innbefatter en strategi om oppbygging av internettsider, nye automatiserte elektroniske tjenester, digitale forsendelser "svar ut" av dokumenter og vedtaksopplysninger samt etablering av bedre og tettere integrasjonsløsninger mellom kommunens IKT-systemer mv.

Utvikling av elektroniske tjenester krever også funksjonalitet for mottak og arkivering av meldinger, signaturløsninger, skjemaverktøy og lignende. Det er et mangfold av arkivsystemer og -versjoner i bruk, og det vil bli gjennomført tiltak innenfor journal-/arkivfeltet.

IKT-samarbeid i kommunal sektor

Oslo kommune deltar i kommunalt samarbeid på IKT-området mellom de ti største kommunene (K10). Samarbeidet har som mål å:

- Utvikle mer effektive kommuner, og gi bedre løsninger som støtter opp under brukerrelaterte behov og endringer gjennom å etablere felles rammeverk og standarder.
- Etablere og utvikle samarbeid relatert til statlige satsningsområder og øke muligheten for påvirkning ut fra kommunenes interesser.
- Utveksle kunnskap, sikre sambruk og gjenbruk av kommunale og statlige løsninger.
- Realisere konkrete fellestiltak.

Oslo kommune har gjennom Kemneren i 2013 tatt i bruk komponenten SvarUt som er en digital forsendelseskomponent som er utviklet av Bergen kommune. Dette er et av flere eksempler hvor samhandling og deling av informasjon og komponenter bidrar til å få løsninger raskere i produksjon til en lavere kostnad enn om kommunen skulle utvikle alle løsninger selv.

I 2012 besluttet KS hovedstyre å etablere program for samordning av IKT i kommunesektoren (KommIT), og for å sikre bedre samhandling med staten om løsningskrav. 2013 ble kommunene inkludert i statens koordineringsforum SKATE. Oslo kommune med FIN er leder av KommITs styre.

Gjennom deltakelse i KommIT har Oslo kommune arenaer til å samhandle med andre kommuner samt bidra til at kommunens behov innenfor IKT-området også blir hensyntatt i de nasjonale løsninger og føringer som blir utarbeidet.

Informasjonssikkerhetsområdet

Kommunen må til enhver tid sette i verk hensiktsmessige sikkerhetstiltak knyttet til ivaretagelse av organisatorisk, fysisk og systemteknisk sikkerhet. Kommunens regelverk og rutiner på området legger felles rammer og skal sikre god kvalitet på arbeidet knyttet til informasjonssikkerhet. Utstrakt bruk av IKT-løsninger innebærer at IKT-sikkerhet er en sentral del av informasjonssikkerhetsarbeidet. Forebygging av hendelser og håndtering av hendelser er sentralt. Dette avhenger av god risikoforståelse, godt planverk og jevnlig øvelser.

Det arbeides med en ny instruks for informasjonssikkerhet. Med grunnlag i denne vil det i 2014 bli etablert veiledere, maler og verktøy og iverksatt informasjonsaktiviteter som skal bidra til å sikre implementering av den nye instruksen.

Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver

Prinsippene for kommunens personalpolitikk finnes i Personalpolitisk strategi. Sammen med kommunens verdigrunnlag og etiske regler danner dette en personalpolitisk plattform som skal utvikle og sikre at ledere og ansatte settes i stand til å realisere kommunens mål og sikre en brukerorientert kultur med engasjerte, kompetente og stolte medarbeidere.

Det er viktig for kommunen å være en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme i en situasjon hvor relevant kompetanse kan bli en knapphetsfaktor. HR-arbeidet skal bidra til at kommunen er en attraktiv arbeidsgiver ved å:

- ha et mangfoldig og attraktivt arbeidsmiljø
- ha godt lederskap
- mobilisere og utvikle eksisterende kompetanse
- ha effektive og profesjonelle arbeidsprosesser

Det sentrale HR-arbeidet vil særlig legge vekt på tiltak som styrker arbeidsgiverrollen og en felles HR-profil og det skal prioriteres aktiviteter som stimulerer kunnskaper, holdninger og ferdigheter som representerer strategiske satsningsområder.

Mangfoldig og attraktivt arbeidsmiljø

Kommunen må fortsatt arbeide aktivt og systematisk for å være en attraktiv arbeidsplass. Det gjelder både for å tiltrekke seg ny, relevant kompetanse og beholde kvalifiserte medarbeidere. Som ledd i å tiltrekke seg ny kompetanse har kommunen et særlig ansvar for å rekruttere blant underrepresenterte grupper som personer med nedsatt funksjonsevne og personer med minoritetsbakgrunn. Det er også viktig å få yngre personer til å søke seg til kommunen. I Universum sin studentundersøkelse som ble presentert i 2013 har kommunens attraktivitet som arbeidsgiver økt innenfor flere fagområder, og profileringstiltak ved universitet og høyskoler vil bli videreført i 2014.

Oslo kommune er en flerkulturell og internasjonal by. Det skal være en by for alle. Dette gjenspeiles i HR-politikken som skal stimulere åpenhet, toleranse og mangfold og kommunen ønsker å være et forbilde for andre arbeidsgivere. Byrådet vil arbeide aktivt for å hindre diskriminering og øke mangfoldet i kommunens virksomheter på alle nivå. Det skal legges særlig vekt på å rekruttere og synliggjøre ansatte med minoritetsbakgrunn i lederstillinger.

Det er et mål i den personalpolitiske strategien at det skal være like muligheter for alle. Alle skal behandles likt uavhengig av kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, etnisk opprinnelse, religion mv. Bystyret vedtok i mai 2013 at prinsippene i det europeiske charteret for om integrerende byer, som kommunen undertegnet i 2010, skal legges til grunn for alt integrerings- og mangfoldsarbeidet i Oslo. I charteret er det følgende målsetting for arbeidsgiverområdet:

”Som arbeidsgiver vil vi:

- *gjøre det som er nødvendig for at våre ansatte skal gjenspeile mangfoldet i byens befolkning på alle nivåer*
- *sikre at alle ansatte, inkludert ansatte med minoritetsbakgrunn, blir behandlet rettferdig og likeverdig av sine ledere*

- *sikre at de ansatte forstår og respekterer begrepene mangfold og likestilling.”*

Målsettingen i charteret og tiltak innfor arbeidsgiverområdet som er omtalt i saken Mangfoldets muligheter - Om OXLO, vil bli fulgt opp overfor virksomhetene i 2014. For å stimulere systematisk mangfoldsarbeid og hindre diskriminering i arbeidsgiverrollen er det lansert en egen veileder som skal stimulere det systematiske mangfoldsarbeidet og dekker kravene til kommunens likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten som følger av likestillings- og diskrimineringslovgivningen. Byrådet vil følge opp at virksomhetene arbeider systematisk med sitt likestillings- og mangfoldsarbeid.

For å utvikle arbeidsmiljøet målrettet og stimulere en utviklings- og resultatorientert kultur videreføres felles, årlig medarbeiderundersøkelse og det skal benyttes tilgjengelig strategisk styringsinformasjon fra HR-systemet. Mål for medarbeiderundersøkelsen i 2014 er at svarprosenten skal være minst 80 % og at gjennomføring av medarbeidersamtaler skal være minst 80 %.

Sikre godt lederskap

Effektiv og målrettet drift, omstilling, innovasjon og utvikling krever ledelseskraft, ledelseskapasitet og ledelsesfokus. God ledelse og godt lederskap er en viktig omdømmefaktor og et konkurransefortrinn for å tiltrekke relevant kompetanse og arbeidskraft. Via nytt HR-system får kommunens ledere flere sentrale verktøy som støtter lederoppgaver knyttet til strategisk kompetansestyring, kompetanseutvikling, rekruttering og kompetansemobilisering.

Mobilisere og utvikle eksisterende kompetanse

Å utvikle og mobilisere kompetanse blant egne ansatte er et virkemiddel for å sikre seg kompetanse i tråd med fremtidige kompetansebehov. Det er viktig å utvikle en kultur som vitaliserer og motiverer medarbeidere og som stimulerer innovasjon og nyskaping for å imøtekomme forventninger blant kommunens brukere og innbyggere. Senioresenes erfaring skal mobiliseres og de skal motiveres for å arbeide lenger.

Kravene til Oslo kommune som tjenesteytende organisasjon økes kontinuerlig. Forventninger om økt tjenestetekvalitet og service parallelt med økte krav til kostnadseffektivitet gjør nytenkning nødvendig. Samtidig står kommunen overfor endrings- og omstillingsprosesser som gjør at behovet for ny/endret kompetanse stadig vil øke. Byrådet vil på bakgrunn av dette videreføre og utvikle målrettede kompetansetilbud. Det gjelder blant annet anskaffelsesområdet, virksomhetsstyring, prosjektplanlegging/-styring/-gjennomføring, samt innen HMS og HR-/personalområdet.

Fokuset på verdier og etikk pågår kontinuerlig, og kommunen har meldt seg inn i Transparency Norge. Det er også i et samarbeid mellom Transparency Norge, KS,

Lier kommune, Grimstad kommune og Oslo kommune utviklet verktøy og arbeidsmetoder som kan styrke kommunene i å forebygge brudd på etiske standarder, redusere risikoen for korrupsjon, samt at muligheten til å avdekke misligheter og korrupsjon øker.

Effektive og profesjonelle HR-prosesser

Gjennom nytt HR-system har kommunen systemstøtte til flere sentrale HR-prosesser som rekruttering, oppfølging av sykefravær og skaderapportering, strategisk kompetansestyring og strategisk kompetanseutvikling. Systemet gir støtte til de strategiske prosessene, effektiviserer og profesjonaliserer de transaksjonsbaserte arbeidsprosessene, gir kvalitetskontroll på arbeidsprosessene og informasjon for analyse, styring, kontroll og oppfølging. I 2014 vil det bli fokusert på å benytte fullt ut de muligheter HR-systemet gir når det gjelder felles anvendelse, organisasjonsutvikling og effektivisering. Det gir økt effektivitet og profesjonalitet i HR-arbeidet, særlig innen rekruttering og i sykefraværsoppfølgingen.

Nærværs- og sykefraværarbeid

Redusert sykefravær er en viktig målsetting i forhold til den enkelte ansatte, i forhold til arbeidsbelastningen/arbeidsmiljø og i forhold til kvalitet på tjenester til brukerne. I tillegg medfører høyt sykefravær en betydelig økonomisk kostnad for kommunen. Eksempelvis vil en reduksjon i sykefraværet på 1% utgjøre 350 årsverk, noe som har stor betydning for kvaliteten på kommunens tjenester.

Målet for sykefraværet for kommunen som helhet i 2014 er 8,3%. Mål for hver enkelt virksomhet skal konkretiseres i den enkelte virksomhets oppfølging av IA-avtalen, gjennom tildelingsbrev og i den enkelte virksomhetsleders lederkontrakt.

Nytt HR-system gir den enkelte leder systemstøtte for sin lovpålagte oppfølging av sykemeldte, og det er etablert systemstøtte for styringsinformasjon om status på arbeidet, noe som vil gi ledelsen på de ulike organisasjonsnivåer unike muligheter for oppfølging. Dette er et

viktig og omfattende arbeid som vil få stor oppmerksomhet også i 2014. I tillegg til fokuset på systemstøtte for sykefraværsoppfølging og skaderapportering vil det bli gjennomført IA-samling, tilbud om kurs i nærvær/sykefravær, sentralt tilbud om lederstøtte og rådgivning og faste møter med NAV.

HMS

Som del av oppfølgingen av vedtatt instruks for HMS-arbeidet i Oslo kommune vil arbeidet med revisjoner i enkelte virksomheter videreføres i 2013, samarbeid med Arbeidstilsynet og fortsatt fokus på arbeidstidsordningene. Det er etablert systemstøtte for styring og oppfølging av arbeidsprosesser som sykefravær, skader, vold og trusler som skal bidra til bedre styring, kontroll, dokumentasjon og oppfølging innenfor området.

Personalomstilling

Byrådet vil tilrettelegge for en forsvarlig og effektiv gjennomføring av omstillinger i kommunen. Det er et mål å ivareta de ansatte som berøres av omorganiseringer gjennom en forutsigbar prosess i gjennomføringsfasen og med individuelt tilpassede tiltak for å gjøre omstillingen så smidig som mulig.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er en samarbeidspartner for virksomhetene i de ulike fasene av omstillingsprosesser og kan bistå ledere og saksbehandlere både i planleggings- og gjennomføringsfasen. UKE skal til enhver tid tilpasse utvikling av virkemidler for omplassering av kommunens overtallige til den aktuelle overtallighetssituasjonen.

Bruk av internbudgiver ved konkurranseutsetting

Byrådet vil foreta en nærmere vurdering av ordningen med internbud. Arbeidstakerorganisasjonene vil bli involvert i dette iht. avtaleverket.

Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer

Driftsbudsjett

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	887,9	879,8	874,8	872,2	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	887,9	887,9	887,9	887,9	887,9
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		-17,7	-17,6	-17,5	-17,4
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		3,0	3,0	3,0	3,0
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	887,9	873,2	873,3	873,4	873,5
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte					
+/- Spesifiserte rammeendringer		-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-2,1	-8,8	-13,1	-17,7
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-8,1	-14,8	-19,1	-23,7
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		31,0	31,0	31,0	31,0
=ØKONOMIPLAN (brutto)	887,9	896,1	889,4	885,2	880,7
Salgs- og leieinntekter	-47,2	-36,8	-36,8	-36,8	-36,8
Refusjoner	-430,0	-445,3	-445,3	-445,3	-445,3
Overføringsinntekter					
=Sum driftsinntekter	-477,3	-482,2	-482,2	-482,2	-482,2
=ØKONOMIPLAN (netto)	410,6	413,9	407,2	403,1	398,6

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

-0,9 % -1,7 % -2,2 % -2,7 %

Oppgaveendringer mellom sektorer

Dette relaterer seg til at Overformynderiet er overført til staten fra 31.08.2013

Spesifiserte rammeendringer

Bevilgning i 2013 på 6 mill. til utvikling av elektroniske tjenester er ikke videreført.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Det er i forbindelse med utarbeidelse av budsjettforslaget for 2014 innarbeidet justering av artsgrupper for at budsjettet skal fremstå med mest mulig korrekt fordeling på artsgrupper. Dette har ingen konsekvenser for sektorens nettoramme.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet en rammereduksjon for sektoren i 2014 på 2,1 mill. som øker til 17,7 mill. i 2017.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

11

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	57 344	56 892	56 577	56 181
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	144 891	142 829	141 495	139 600
130 Kemnerkontoret (FIN)	211 654	207 522	205 011	202 801
Sum Finans (FIN)	413 889	407 243	403 083	398 582

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i 1000 kr

	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Brutto investeringsbudsjett				
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	130 000	0	0	0
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	23 800	23 800	23 800	23 800
ØKONOMIPLAN (brutto)	153 800	23 800	23 800	23 800

Sektorens investeringer i økonomiplanperioden er: Kap. 122: 130 mill i 2014 til videreutvikling av elektroniske tjenester i Oslo kommune. Kap. 125: 23,8 mill. årlig i økonomiplanperioden relatert til IKT-området.

Diverse virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans (FIN)

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	997	21 143	21 777
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	81 126	31 450	25 779
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	551	0	0
14 Overføringsutgifter	18 160	10 874	11 064
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	64 838	0	0
Sum utgifter	165 672	63 467	58 620
17 Refusjoner	-40 071	-1 236	-1 276
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-38 801	0	0
Sum inntekter	-78 872	-1 236	-1 276
Netto utgifter	86 800	62 231	57 344

1. Ansvarsområde

Kapitlet dekker utgifter til flere ulike virksomheter og diverse prosjekter blant annet relatert til IKT-området. Det dekker også utgifter til fastlønte tillitsvalgte, Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet), KS forskningsmidler og Tono/Kopinor. Kapitlet omfatter videre midler til generell finansforvaltning, herunder midler til drift av fagsystemer, oppfølging av bankavtaler og andre forretnings- og finansielle interesser.

2. Situasjonsbeskrivelse

Byrådet vil fremme forslag til ny kommuneplan så snart regjeringen har godkjent planstrategien. Planens hovedtema er utfordringer og muligheter som følger av befolkningsveksten. Byrådet arrangerte medvirkningskonferanse 24.05.2013 der forslag til visjon, mål og satsingsområder i kommuneplanen ble diskutert.

Det er viktig å fange opp eventuelle endringer i behov, behovsgrupper m.m. som følger av befolknings

veksten. Byrådet har igangsatt en forskningsmessig evaluering av det kriteriebaserte budsjettfordelings-systemet for bydelene. Forskningsprosjektet skal rapportere ved utgangen av 2014.

Det arbeides videre med en satsing på elektroniske tjenester.

Det er i gjeldende økonomiplan innarbeidet midler til utskifting av virksomhetenes lokale IKT-infrastruktur. Arbeidet sluttføres 1. kvartal 2014.

Finansforvaltningen i Oslo kommune skal sikre en effektiv og rasjonell finansiering av Oslo kommunes ulike aktiviteter. Dette skal skje på grunnlag av en forsiktig risikoprofil. Videre skal kommunens bankavtaler, ut- og innlån og likviditet forvaltes slik at disse forholdene til sammen bidrar til å opprettholde og øke kommunens økonomiske handlegfrihet.

Når det gjelder finansforvaltning for øvrig vises det til kapittel 13 Felles inntekter og utgifter, avsnitt om

renter og avdrag, forsikring, finansiering av investeringer og avsetninger m.v. og lånefondet.

På kapitlet er det avsatt midler til lønns- og kontorholdsutgifter for 31,5 årsverk for fastlønte tillitsvalgte. Disse gjenspeiler den enkelte forhandlingssammenslutnings størrelse og mangfold. Den enkelte sammenslutning utpeker selv sine tillitsvalgte. De fastlønte tillitsvalgte skal være et koordinerende ledd i forhold til samtlige tillitsvalgte i kommunen, og skal ivareta den direkte kontakten mellom kommunen sentralt og den enkelte organisasjon.

3. Mål

Byrådets mål er:

- God dialog med borgerne
- Kommunen skal tilby effektive og brukerorienterte tjenester
- Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver

4. Strategier og tiltak

Følgende vil bli prioritert i 2014:

- Utvikle elektroniske tjenester, digital kommunikasjon og selvbetjening på nett
- Styrke informasjonssikkerhetsarbeidet i kommunen

- Fullføre tiltak for oppgradering av virksomhetenes lokale IKT-infrastruktur
- Styrke arbeidsgiverrollen.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Kapitlet omfatter tre budsjettposter som gjelder avsetninger. Det er til OU-fondet, KS-forskning og Tono/Kopinor avgift. Dette er avsetninger som gjelder hele kommunen, men som forvaltes i sin helhet av Byrådsavdeling for finans.

Det er på kapitlet avsatt 1 mill. til kommunens arbeid med å videreutvikle/forsterke Oslos status som fairtrade-by.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,4 mill. og kapitlets andel av sektorens rammereduksjon, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)			
00 Lønn og sosiale utgifter	4 676	0	0
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	128 711	71 000	130 000
04 Overføringsutgifter	26 037	0	0
Sum utgifter	159 424	71 000	130 000
07 Refusjoner	-60	0	-26 000
08 Overføringsinntekter	-33	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-26 037	-14 200	0
Sum inntekter	-26 129	-14 200	-26 000
Netto utgifter	133 295	56 800	104 000

Investeringsoversikt

122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
112 020	Elektroniske tjenester (foreløpig avsetning)			130 000	0	0	0		1/12 - 4/14
	Sum investeringsutgifter			130 000	0	0	0		
Finansiering:									
112 020	Elektroniske tjenester (foreløpig avsetning)	Refundert inv.mva.		-26 000	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-26 000	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			104 000	0	0	0		

Elektroniske tjenester

Det er innarbeidet en avsetning på 130 mill. i 2014 til utvikling elektroniske tjenester i kommunen.

Utviklings- og kompetanseetaten**Driftsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)			
10	Lønn og sosiale utgifter	172 761	183 586	192 450
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	449 993	329 647	336 066
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 489	3 072	3 170
14	Overføringsutgifter	95 235	12 574	12 794
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	67 139	0	0
	Sum utgifter	786 617	528 879	544 480
16	Salgsinntekter	-5 947	-52	-54
17	Refusjoner	-586 542	-390 834	-399 535
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-51 046	0	0
	Sum inntekter	-643 535	-390 886	-399 589
	Netto utgifter	143 081	137 993	144 891

1. Ansvarsområde

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) har et ansvar for konsernservicetjenester i Oslo kommune. Etaten gjennomfører utredningsarbeid samt implementerer vedtatte konsernovergripende strategier og prosjekter.

Etaten har ansvar for å samordne, videreutvikle, forvalte og drifte kommunale fellestjenester. Dette gjelder bl.a. kommunens økonomisystem og HR-system, kommunens felles kontaktsenter Oslo kommune 02 180 og fakturasentralen. Etaten forvalter også kommunens datavarehus og tilbyr lønns- og regnskapstjenester til kommunens virksomheter. Som intern leverandør har UKE et ansvar for driftstjenester innen IKT, herunder for oppfølging av kommunens eksterne driftsleverandører, oppgaver knyttet til informasjonssikkerhet og forvaltning av kommunens felles IKT-infrastruktur.

Etaten har videre et ansvar for Oslo kommunes statistikkproduksjon og er kommunens kompetansesenter innen offentlige anskaffelser. UKE bidrar også i arbeidet med oppfølging av kommunens personalpolitiske strategi og tilbyr kompetanseutvikling til ledere og øvrige ansatte. Etaten ivaretar det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige og tilbyr dessuten virksomhetene støtte innen strategi-, omstillings- og endringsprosesser.

2. Situasjonsbeskrivelse

Tjenesteleveransene fra UKE skal være preget av kvalitet, stabilitet, forutsigbarhet og kostnadseffektivitet. For å oppnå dette viderefører etaten arbeidet med utvikling, systematisering og effektivisering av arbeidsprosesser. Viktige elementer i denne forbindelse er også bruken av tjenesteavtaler, kunde- og brukerundersøkelser samt benchmarking mot sammenlignbare leverandører.

Det å ha god kommunikasjon med og oppfølging av kunder/brukere og leverandører er en prioritert løpende oppgave for UKE. Etaten har i 2013 opprettet en egen avdeling med ansvar for kundekoordinering og informasjon og avholder møter med kundepanlet, som er en arena for virksomheter i kommunen til å ta opp ønsker og behov samt å gi tilbakemelding i forhold til de tjenester UKE leverer.

En stor ny oppgave for UKE var overtakelse av ansvaret for forvaltningen av kommunens nye HR-system fra april 2013. HR-systemet inneholder funksjoner som gjør det mulig for UKE å kunne tilby virksomhetene å utføre andre arbeidsoppgaver utover tradisjonelle lønns tjenester, eksempelvis i forhold til kontroll, avstemming, refusjonshåndtering, oppfølging og rådgivning. Fokus i 2014 vil være å stabilisere løsningen samt ytterligere å forenkle hverdagen til den enkelte bruker.

UKE har ansvaret for den sentrale kvalitetssikringen av medlemsdata for pensjonsordningene i HR-systemet som danner grunnlag for Oslo Pensjonsforsikrings (OPF) beregning av kommunens pensjonsforpliktelser. Det er i den forbindelse gjennomført ulike tiltak i forhold til å kvalitetssikre innholdet i lønnsfilen som danner grunnlag for OPF sine beregninger. Tiltakene inkluderer også oppfølging og tilbakemelding til den enkelte virksomhet som har ansvar for registrering av dataene.

I 2014 vil UKE fullføre prosjekt IKT-infrastruktur. Etaten har i 2013 etablert en drifts- og forvaltningsplan for infrastrukturløsningene i Oslo kommune som bidrar til å understøtte kommunens behov for IKT-tjenester.

Ny IKT-driftsavtale i 2012 innebar også nytt sanksjonsregime. Arbeidet med å justere tjenesteavtalene i tråd med dette slutføres i 2013.

UKE viderefører sitt arbeid når det gjelder etablering og forvaltning av kommunes IKT-systemoversikt.

Det pågår et arbeid for å bygge opp, dokumentere og implementere en enhetlig prosessorientert forvaltningsmetodikk som er basert på beste praksis innen IT-området (ITIL).

Det arbeides videre med tiltak innen informasjons-sikkerhetsområdet.

Det er i 2013 teknisk lagt til rette for at alle virksomheter kan følge krav om at leverandører av varer og tjenester skal levere elektroniske fakturaer til kommunen, jf rundskriv 16/2013. Med denne endringen vil transaksjonskostnadene for virksomhetene gå ned. UKE er kommunens kompetansesenter innen offentlige anskaffelser. Etterspørselen fra virksomhetene etter rådgivningstjenester, kompetansehevede tiltak samt støtte fra UKE innen anskaffelsesområdet er stor. Innovasjon er i ny anskaffelsesstrategi løftet frem som metode for å utfordre og stimulere til nytenkning og best mulige løsninger for å dekke kom-

munens behov fremover. I samarbeid med Byrådsavdeling for finans skal UKE etablere et nettverk med sikte på erfaringsutveksling og videreutvikling av kommunens bestillerkompetanse knyttet til OPS-avtaler.

UKE vil videreføre arbeidet med å forvalte og videreutvikle kommunens konsernovergripende samkjøpsportefølje i tråd med kommunes strategi på området. For tiden forvalter etaten 61 avtaleområder for kommunen. Avtalene er inngått med 120 leverandører og har en omsetning på ca. 1,6 mrd per år.

Kommunens personalpolitiske strategi angir en helhetlig satsing på HR-området for Oslo kommune. Etaten tilbyr kompetanseutvikling og støtte til ledere og ansatte innen strategisk viktige områder for kommunen. UKE tilbyr blant annet tiltak som støtter og utvikler arbeidsprosessene i kommunens nye HR-system. Etaten tilbyr også kurs og spesialtilpasset opplæring og programmer for ledere og øvrige ansatte innen bl.a. kommunens felles verdigrunnlag, etiske regler og kommunens system for lederevaluering og lederkontrakter.

Etaten følger også opp kommunens årlige felles medarbeiderundersøkelse og iverksetter tiltak som bidrar til mål knyttet til disse undersøkelsene i kommunen.

UKE drifter kommunens felles kontaktsenter, Oslo kommune 02 180. Det pågår et prosjekt for implementering av samtalestyring på mobiltelefoni.

På oppdrag fra Byrådsavdeling for finans utarbeider UKE befolkningsprognoser og annen statistikk innenfor bl.a. demografi, levekår og arbeidsliv. Etaten produserer statistikk som viser Oslo kommunes tjenesteproduksjon. UKE ivaretar også forvaltningen av kommunens datavarehus.

3. Mål

UKE skal bidra til å realisere byrådets mål ved å:

- Være en sentral kompetansenhet i arbeidet med å sikre at Oslo kommunes anskaffelser er innovative og økonomisk effektive, samt bidra til å skape tillit til Oslo kommune som innkjøper.
- Leverer funksjonelle, sikre og stabile og kostnadseffektive IKT driftstjenester til kommunens virksomheter.
- Utvikle og levere konsernservice/fellestjenester med høy kvalitet innen tjenesteområdene økonomi, operativ HR og lønn, datavarehus og kontaktsentertjenester. Tjenestene skal være basert på kommunens og virksomhetenes behov.
- Tilby kompetanseutvikling og støtte til ledere og ansatte innen strategisk viktige områder for Oslo kommune. Etaten skal ivareta det sentrale arbeidet med omstilling av over-tallige og attførte.

Måltall

Måltall for : Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Produktivitet:				
<u>Systemtjenester:</u>				
Oppetid pr. system i tiden 07.00 - 21.00 kommunens HR-system	99,7 %	99,7 %	99,7 %	99,5 %
Oppetid i tiden 07.00-17.00 kommunens økonomisystem	99,7 %	99,7 %	99,7 %	99,0 %
Fakturasentralen				
Antall behandlede fakturaer pr. årsverk	22 500	22 689	22 500	22 500
Andel elektronisk leverandørfaktura	45 %	37,1 %	60 %	65 %
Kvalitetsmål:				
Kontaktsenteret Oslo kommune 02 180				
Gjennomsnittlig svarprosent	98,0 %	95,0 %	98,0 %	98,0 %
Gjennomsnittlig samtaletid (sek)	38	44	38	38
Andel tapte anrop	2 %	5 %	2 %	2 %
Andel av samtalene som besvares innen 20 sek	70 %	52,4 %	70 %	70 %

Kommentarer:

Måltallet om gjennomsnittlig samtaletid relaterer seg til sentralbordtjenesten som 02 180 leverer. Kontaktsenteret leverer også førstelinje- og informasjonstjenester for noen virksomheter i kommunen og måltallet er ikke relevant for disse tjenester.

4. Strategier og tiltak

UKE vil i 2014 fortsette arbeidet med å videreutvikle konsernservicetjenestene og det vil bli igangsett nye tiltak som kan bidra til produktivitetsutvikling, effektivisering og god økonomistyring samt kompetanseutvikling i Oslo kommune. Etaten vil fortsette arbeidet for å videreutvikle seg som en profesjonell leverandør av kostnadseffektive tjenester med høy kvalitet.

I budsjettåret 2014 vil etaten prioritere tiltak innen følgende områder:

Anskaffelsesområdet

- Gjennomføre tiltak for å styrke implementeringen av kommunens strategi for anskaffelser for perioden 2013-2016.
- Gi virksomhetene tilgang til rådgivning som bidrar til å heve det juridiske og anskaffelsesfaglige nivået i kommunens anskaffelsesprosesser.
- Gjennomføre kurs og andre kompetansetiltak innen anskaffelser for alle målgrupper i kommunen.
- Videreutvikle metoder, maler, verktøy og veiledninger knyttet til kontraktstrategi, risikostyring, internkontroll og kontraktsoppfølging, og forvalte og videreutvikle kommunens standardkontrakter.
- Videreutvikle kommunens samkjøpsportefølje i tråd med kommunens strategi på området og gjennomføre revisjon av samkjøpsavtaler som et ledd i kontraktsoppfølgingen, på bakgrunn av risikovurdering.
- Tilby prosessbistand til virksomheter som ønsker å prøve ut førkommersielle anskaffelser som virkemiddel til å fremme innovasjon.
- Etablere møteplasser/nettverk med leverandører på prioriterte områder for innovasjon og erfarings- og informasjonsutveksling mellom

innkjøpere i kommunen og mellom kommunens innkjøpere og leverandørmarkedet.

- Bistå med rådgivning for bestillersiden i OPS-prosjekter (offentlig-privat samarbeid). Systematisere erfaringer/kunnskap fra OPS-arbeidet.

IKT-området

- Leverer funksjonelle, sikre, stabile og kostnadseffektive IKT driftstjenester på avtalt servicenivå i henhold til inngåtte tjenesteavtaler med kommunens virksomheter og forvaltningsavtaler med systemeiere.
- Fullføre Prosjekt IKT-infrastruktur i henhold til vedtatt styringsdokument.
- Forvalte og følge opp kommunens driftsavtaler med eksterne leverandører innen IKT.
- Gjennomføre kartleggingsaktiviteter og sikkerhetsrevisjoner knyttet til UKEs ansvar og oppgaver på informasjonssikkerhetsområdet
- Etablere og forvalte kommunens IKT-systemoversikt.
- Gjennomføre tiltak i forbindelse med elektroniske tjenester på oppdrag fra Byrådsavdeling for finans

HR-området (Konsern)

- Videreføre oppfølgingen av tiltak som støtter kommunens personalpolitiske strategi.
- Tilby kompetanseutvikling innen strategisk prioriterte områder for Oslo kommune, bl.a. innen ledelsesutvikling, virksomhetsstyring, risikostyring, prosjektstyring og -ledelse, offentlige anskaffelser, HMS/HR og kontinuerlig prosessforbedringer.
- Gjennomføre utviklingsprogram for ledere med minoritetsbakgrunn til mer utfordrende lederstillinger og synliggjøre den kompetanse de representerer.
- Videreføre og videreutvikle kompetansetilbud i bruken av HR-systemet både strategisk og operativt
- Iverksette tiltak som støtter arbeidsgiverdelen i OXLO-saken og handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

- Være pådriver i arbeidet med sykefraværs- og nærværsarbeid.
- Ivareta og utvikle virkemidler til bruk i det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige og attførte og tilpasse tilbudet til den aktuelle overtallighets- og attføringssituasjonen.

Drift og utvikling av konsernservice-/fellestjenester

- Leverer konsernservice-tjenester innen økonomi, faktura- og regnskapstjenester, operativ HR og lønn, datavarehus og kontaktsenteret 02 180 på avtalt servicenivå i henhold til inngåtte tjenesteavtaler med kommunens virksomheter.
- Sammen med systemeier videreutvikle tjenestetilbudet og funksjonalitet i fellessystemene i samsvar med kommunens og virksomhetenes funksjonelle behov.
- Forvalte kommunens konsernovergripende fellessystemer i henhold til inngåtte forvaltningsavtaler med systemeier.
- Tilby virksomhetene i kommunen å implementere samtalestyring på mobiltelefon.

Statistikkområdet

- Videreutvikle kunnskapsgrunnet og modellverktøyet for befolkningsfremskrivningene
- Tilgjengeliggjøre åpne, søkbare data om bysamfunnet og kommunens tjensteproduksjon på Oslostatistikkens web-side.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Etaten er finansiert etter en tredelt modell bestående av grunnfinansiering, prosjektfinansiering og aktivitetsbasert finansiering.

På de områder der UKE fordeler utgifter til virksomhetene etter egen debiteringsmodell, skal utgiftene på de ulike områdene som fordeles kunne synliggjøres slik at utviklingen av kostnader kan dokumenteres overfor virksomhetene.

Det er i budsjettet videreført en ramme på 5 mill. som skal benyttes til arbeidet med omplassering av overtallige mv. i henhold til tiltak beskrevet i Prosedyre for bemanningsreduksjoner, jf. vedlegg 1 til Sak 1, Del 2.

Det er i budsjettet videreført en ramme på 5 mill. til etatens innsats i forhold til å være en viktig bidragsyter når det gjelder rådgivning og støtte for kommunens virksomheter på anskaffelsesområdet.

Det er videreført en ramme på 6,7 mill som skal benyttes til å dekke driftskostnader for datavarehuset og tjeneste for søking og sammenstilling av åpne data under Oslostatistikken

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 8,4 mill. og etatens andel av sektorens rammereduksjon, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	66 241	18 800	23 800
04 Overføringsutgifter	16 094	0	0
Sum utgifter	82 334	18 800	23 800
07 Refusjoner	0	0	-4 760
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-16 094	-3 760	0
Sum inntekter	-16 094	-3 760	-4 760
Netto utgifter	66 241	15 040	19 040

Investeringsoversikt

125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2014	2015	2016	2017	Til 2017 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr og navn:									
108 006	IKT-området (Konsern)			15 000	15 000	15 000	15 000		Løpende
112 007	Sentral IKT infrastruktur			8 800	8 800	8 800	8 800		Løpende
	Sum investeringsutgifter			23 800	23 800	23 800	23 800		
Finansiering:									
108 006	IKT-området (Konsern)	Refundert inv.mva.		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000		
112 007	Sentral IKT infrastruktur	Refundert inv.mva.		-1 760	-1 760	-1 760	-1 760		
	Sum kapittel finansiering			-4 760	-4 760	-4 760	-4 760		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			19 040	19 040	19 040	19 040		

IKT-området (Konsern) - 15 mill.

Det er i budsjettet lagt inn 15 mill. årlig i økonomi-planperioden til løpende utviklings- og investerings-kostnader på IKT-området (Konsern).

Sentral IKT-infrastruktur

Det er i budsjettet lagt inn 8,8 mill. årlig i økonomi-planperioden til løpende vedlikehold av den sentrale IKT-infrastrukturen.

Kemnerkontoret**Driftsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
130 Kemnerkontoret (FIN)				
10	Lønn og sosiale utgifter	187 048	197 941	207 623
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	68 578	83 529	85 331
14	Overføringsutgifter	13 085	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	3 301	0	0
	Sum utgifter	272 012	281 470	292 954
16	Salgsinntekter	-37 904	-38 574	-36 772
17	Refusjoner	-37 991	-37 255	-44 528
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-47	0	0
	Sum inntekter	-75 943	-75 829	-81 300
	Netto utgifter	196 069	205 641	211 654

1. Ansvarsområde

- Innkreving, regnskapsføring og fordeling av skatt og arbeidsgiveravgift
- Kontroll av arbeidsgivere
- Informasjon til arbeidsgivere og skattytere
- Innkreving og regnskapsføring av kommunale avgifter og parkeringsgebyr samt kommunal in-kasso
- Legatforvaltningen i Oslo kommune.

Skattedirektoratet er overordnet faglig myndighet for Kemnerkontoret på området innkreving av inntekts- og formuesskatt og avgifter til folketrygden (trygde-avgift og arbeidsgiveravgift).

2. Situasjonsbeskrivelse

Det går store kontantstrømmer gjennom Oslo kemner-kontor, i 2012 beløp disse seg til 184 mrd. For 2011 var beløpet 176 mrd.

Kemnerkontoret har et meget stort antall brukere.:

- Personlige skattytere: 490 000
- Upersonlige skattytere (selskaper): 45 000
- Arbeidsgivere: 30 000
- Eiere/forvaltere av fast eiendom: 57 000

På innkreivingsområdet jobbes det målrettet med å sikre innbetalinger og krav. Det forventes at Kemnerkontoret vil nå målene for innkreving av skatter og avgifter for 2013.

Innen kontrollområdet ser en at skatteunndragelsene nå gjennomføres på en mer avansert måte enn tidligere. Selskapsstrukturene er mer komplekse, og har forgreninger til utlandet. Dette innebærer at ettersynene blir mer omfattende og tidkrevende ved at flere datakilder må undersøkes. Kontrollene må spisses mot utvalgte bransjer hvor det erfaringsmessig er mye uregelmessigheter. Kemnerkontoret jobber tett med Tolletaten, politi, Skatteetaten, andre skatteoppkrevere og Næringsetaten, samt med de kommunale virksomhetene som har ansvaret for de store bygg- og anleggskontraktene. Kemnerkontoret arbeider aktivt for å holde tritt med den teknologiske utviklingen.

Kemnerkontoret har fokus på brukertilpassede tjenester. Spesielt ønsker mange brukere i større grad å kunne kommunisere elektronisk. Fordi tjenestene ved Kemnerkontoret i stor grad baserer seg på sensitive personopplysninger er sikkerhetsaspektet viktig, og man må derfor finne løsninger som ivaretar personvernet og sikkerheten for å kunne utvide tilbudet om elektroniske tjenester.

Kemnerkontoret deltar i kommunens arbeid med elektroniske tjenester med en pilot av felles løsning for utsendelse av post på elektronisk format - SvarUt. De som har søkt med elektronisk skjema om utsettelse på betaling av restskatt eller avdragsordning på restskatt kan nå få svaret elektronisk. Løsningen er spesiell verdifull på skatteområdet, fordi man av personvern hensyn ikke kan bruke ordinær e-post. Dette medfører en vesentlig reduksjon i den tiden som går fra brukeren sender en henvendelse til kemnerkontoret til hun har fått svaret.

Eraringene er så langt meget gode. Det arbeides videre med integrasjoner mot dokumentsystem og saksbehandlersystem, noe som vil åpne for en mer

strømlineformet saksbehandlingsprosess internt. Kemnerkontoret vil ta løsningen i bruk på flere områder enn restskatt.

Fra 1.1.2015 innføres EDAG (Elektronisk Dialog med ArbeidsGiverne). Arbeidsgiverne skal da kunne rapportere på en felles elektronisk blankett til Skatteetaten, NAV og SSB. Dette vil på flere områder påvirke måten arbeidet må organiseres på i Kemnerkontoret. Dette kan innebære en krevende planleggings- og omstillingsprosess gjennom 2014 for å møte den nye situasjonen, men som samtidig åpner for nye muligheter.

Kemnerkontoret har høyere sykefravær enn virksomheter det er naturlig å sammenligne med, særlig for fravær over 17 dager. Måltrettet arbeid for å redusere sykefraværet blir en viktig oppgave for ledelsen også i 2014.

Kemnerkontoret overtok i 2013 ansvaret for legatforvaltningen i forbindelse med at Overformynderiet ble overført til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

3. Mål

Byrådets mål er:

- Opprettholde og forbedre kvaliteten på innkreving av skatter, arbeidsgiveravgift og kommunale krav, på arbeidsgiverkontroll og på et effektivt og brukervennlig opplegg for informasjon og saksbehandling.
- Styrke samarbeidet med en rekke andre statlige og kommunale etater.

Målkravene for 2014 bygger i hovedsak videre på den nye strukturen med måltall som ble etablert for Kemnerkontoret i budsjettet for 2013.

Måltall for: Kap. 130 Kemnerkontoret	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel av forskuddskatt personlige skattytere for foregående år som er innbetalt i rapporteringsåret	98,0 %	99,17 %	99,1 %	1)
Andel av forskuddstrekk for foregående år som er innbetalt i rapporteringsåret	99,9 %	99,95 %	99,9 %	1)
Andel av arbeidsgiveravgift for foregående år som er innbetalt i rapporteringsåret	99,8 %	99,80 %	99,8 %	1)
Andel av restskatt personlige skattytere lignet foregående år som er innbetalt i rapporteringsåret	91,0 %	93,42 %	93,2 %	1)

1) Måltall fastsettes av Skatt Øst. Resultatene for innfordring av skatter er svært viktige også for Oslo kommune og etaten skal rapportere på dem i sin årsberetning til byrådet.

Måltall for: Kap. 130 Kemnerkontoret	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
A) Innfordret beløp for kommunale avgifter (VAR), målt som andel av totalt beløp som kunne vært innfordret, skal være høyere enn gjennomsnittet for tilsvarende periode de siste tre år.	A) 99,0%	A) 99,2%	A) 99,1%	A) 2)
B) Tilsvarende for parkeringsavgifter. 1)	B) 67,0%	B) 68,6%	B) 67,5%	B) 2)
C) Tilsvarende for foreldrebetaling i barnehager, basert på de beløp som er overført til KEM for innfordring 1)	C) 52,5%	C) 56,3%	C) 53,0%	C) 2)
Endring i inntektsgrunnlag etter bokettersyn målt i millioner kroner 1)	500	251,0	500	500
Endring i beregningsgrunnlag for arbeidsgiveravgift etter bokettersyn målt i millioner kroner 2)	250	172	300	300
Andelen saker som løses i brukernes første kontaktpunkt med KEM	80 %	78 %	75 %	80 %
Andel forespørsler om skatteattest som er besvart innen 8 timer 3)	4)	4)	99,9 %	99,9 %
A) Andelen søknader om betalingsavtale og utsettelse som skal være avgjort innen 2 uker etter første henvendelse 3)			80 %	80 %
B) Andel besvart innen 6 uker 3)	4)	4)	100 %	100 %
Andel forskuddsoverføring av skatt til kommunens konto, av faktisk overføring	90 %	90,0 %	92 %	92 %
Andel telefonsamtaler som skal være besvart innen 20 sekunder 4)				70 %

1) Tallene for 2012 er utregnet etter Skatteetatens nye retningslinjer for periodisering. Dette innebærer at grunnlaget er lavere enn det man baserte seg på da måltallet ble satt.

2) Måltall beregnes når 2013-resultatet er kjent

3) Nytt måltall fra 2013

4) Nytt måltall fra 2014

Måltall for Kemnerkontorets innfordring av kommunens krav på kommunale avgifter, parkeringsavgifter og foreldrebetaling i barnehager fokuserer på at Kemnerkontoret hele tiden skal bli bedre, ved at resultatet skal være bedre enn gjennomsnittet av de siste tre årene.

I byrådsavdelingens tildelingsbrev vil det bli tatt inn ytterligere måltall, bl.a. om reduksjon i sykefravær.

Kommunens andel av innbetalte skatter i en måned er ikke kjent før månedsoppgjøret er ferdig. Kemnerkontoret har imidlertid anledning til å overføre forskuddsvis a-kontobeløp fra skattekontoen til kommunens driftskonto. Det er viktig for bykassens likviditet og renteinntekter at en størst mulig andel av kommunens skatteinntekter overføres så raskt som mulig, jf måltall om dette.

Det er to måltall om effekten av bokettersyn hos arbeidsgiverne. Disse måltallene forventes å bli oppnådd i 2013 og foreslås videreført i 2014. Det pågår imidlertid en vurdering av om den samlede effekten kan bli enda bedre ved å bruke noe mindre ressurser på bokettersynene og tilsvarende mer på andre tiltak, som flere og større aksjoner, ytterligere forbedringer av informasjonsopplegget osv. Staten er i gang med å utvikle metoder for å måle effekten av informasjons- og kontrollaktivitetene på en bedre måte. Det kan gi grunnlag for justering i måltallene på et senere tidspunkt.

4. Strategier og tiltak

I kommende økonomiplanperiode skal Kemnerkontorets hovedsatsingsområde være:

- Henvendelser skal i enda større grad løses av førstelinjetjenesten
- Redusert saksbehandlingstid
- Effektivisering av driften og de viktigste hovedprosessene

I tillegg vil Kemnerkontoret satse på:

- Å videreføre samarbeidet med andre etater for å avdekke uregelmessigheter.
- Å stimulere til og legge til rette for tverrfaglig samarbeid og kompetanseutvikling.
- Å styrke HR-arbeidet med spesielt fokus på reduksjon av sykefraværet.
- Å videreutvikle internett-løsninger med fokus på nye og bedre tjenester for brukerne.
- Å gjøre det enklere for brukerne å handle riktig ved tilpasninger i regelverk, kommunikasjon og tiltak.
- Å fokusere på god informasjon samt utvikle nye kontrolltiltak og metoder som bidrar til at flere arbeidsgivere etterlever regelverket.

5. Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 9,3 mill. og etatens andel av sektorens rammereduksjon, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Overformynderiet

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
181	Overformynderiet (FIN)			
10	Lønn og sosiale utgifter	11 528	9 003	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	2 967	3 258	0
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 043	1 228	0
14	Overføringsutgifter	550	582	0
	Sum utgifter	16 089	14 071	0
16	Salgsinntekter	-8 067	-8 604	0
17	Refusjoner	-684	-714	0
18	Overføringsinntekter	-7	0	0
	Sum inntekter	-8 758	-9 318	0
	Netto utgifter	7 331	4 753	0

Det er vedtatt ny vergemålslov som innebærer at overformynderiets oppgaver vedrørende vergemål ble overført til staten v/Fylkesmennene fra 01.07.2013.

Oslo Overformynderi hadde i tillegg tidligere ansvaret for legatforvaltningen i Oslo kommune. Denne oppgaven ble overført til Kemnerkontoret fra 2013.

12. BYSTYRETS ORGANER

Sektorområdet omfatter følgende sentrale folkevalgte styringsorganer og kontrollorganer:

Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester. I tillegg kommer gjennomføring av stortingsvalg og kommunevalg.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.					
Driftsbudsjettet	Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	264,9	204,9	264,3	203,2	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-50,5	10,3	-50,2	0,8
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	264,9	214,4	275,2	214,8	265,7
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-3,3	-6,9	-6,9	-6,9
+/- Spesifiserte rammeendringer		-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-1,4	-3,3	-4,5	-5,8
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-5,1	-10,6	-11,8	-13,1
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		8,1	8,1	8,1	8,1
=ØKONOMIPLAN (brutto)	264,9	217,4	272,7	211,1	260,7
Salgs- og leieinntekter	-0,9	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Refusjoner	-27,0	-23,1	-27,3	-22,6	-27,3
Overføringsinntekter	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
=Sum driftsinntekter	-32,7	-28,2	-32,4	-27,7	-32,4
=ØKONOMIPLAN (netto)	232,2	189,3	240,4	183,4	228,4

*) 2013 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

-2,4 % -3,9 % -5,5 % -4,9 %

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammen reduseres i 2014 og 2016 med 50 mill. da dette er mellomvalgår. For kommunevalgåret 2015 er rammen økt med 9 mill. og med forventet etterlønn til politikere. Folkevalgtopplæring er lagt inn året etter.

Forretningsutvalget har i budsjettvedtak 17. juni 2013 lagt inn midler til videreutvikling av sak/arkivsystem, diverse IKT tiltak, arrangementer for Grunnlovsjubileet og for Diplomatkorps og tilleggssforslag fra bystyrekomiteene med til sammen 3,6 mill.

Tidsbegrensede tiltak

Bevilgning i 2013 til folkeavstemning til OL, videreutvikling av sak/arkivsystem og politikerportal og tilleggssforslag fra bystyrekomiteene med til sammen 6,9 mill. er ikke videreført.

Spesifiserte rammeendringer

Ny løsning på søk i politiske saker i 2013 medfører besparelse på 0,37 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Uspesifiserte rammeendringer

Sektoren har en rammereduksjon på 1,4 mill. i 2014 økende til 5,8 mill. i 2017.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling, jf omtale kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Endring av inntekter

Inntektene er prisjustert. I tillegg ligger det reduserte refusjoner i mellomvalgårene 2014 og 2016.

Budsjettet for bystyrets organer er lagt inn i henhold til forretningsutvalgets vedtak 17. juni 2013 korrigert for forventet pris- og lønnsvekst.

Beløp i 1000 kr				
Netto driftsbudsjett pr kapittel	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
100 Bystyret m.v. (BYS)	108 812	106 125	105 432	104 458
101 Ordførerens kontor (BYS)	10 654	9 735	9 635	9 559
102 Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	1 936	1 936	1 936	1 936
109 Kontrollutvalget (BYS)	3 866	3 820	3 792	3 765
110 Kommunerevisjonen (BYS)	46 194	45 528	45 113	44 670
111 Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	13 992	13 826	13 717	13 577
112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	3 799	59 399	3 799	50 399
Sum Bystyrets organer (BYS)	189 253	240 369	183 424	228 364

Bystyret m.v.**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
100 Bystyret m.v. (BYS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	61 873	65 388	70 155
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	19 071	25 396	20 488
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	198	259	273
14 Overføringsutgifter	22 657	19 869	21 293
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 525	0	0
Sum utgifter	105 324	110 912	112 209
16 Salgsinntekter	-483	-620	-330
17 Refusjoner	-4 391	-3 014	-3 067
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 423	0	0
Sum inntekter	-6 297	-3 634	-3 397
Netto utgifter	99 027	107 278	108 812

Endringen fra 2013 til 2014 skyldes at engangstiltak i 2013 er tatt ut samtidig som det er innarbeidet midler til videreutvikling av sak/arkivsystem, diverse IKT tiltak og valgoppgaver er flyttet fra kap 112. Kapitlets

andel av sektorens rammereduksjon utgjør 0,6 mill. Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 3,1 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Ordførerens kontor

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
101	Ordførerens kontor (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	4	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	10 188	10 161	11 077
14	Overføringsutgifter	234	0	0
	Sum utgifter	10 426	10 161	11 077
17	Refusjoner	-785	-357	-423
	Sum inntekter	-785	-357	-423
	Netto utgifter	9 641	9 804	10 654

Endringen fra 2013 til 2014 skyldes at det i 2014 er lagt inn engangstiltak til Grunnlovsjubileet og et arrangement for Diplomatkorpset. Kapitlets andel av sektorens rammereduksjon utgjør 0,1 mill. og det er

innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,2 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Tilfeldige utgifter etter bystyrets bestemmelse

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
102	Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	2 042	0	0
14	Overføringsutgifter	129	1 936	1 936
	Sum utgifter	2 171	1 936	1 936
16	Salgsinntekter	-16	0	0
17	Refusjoner	-479	0	0
18	Overføringsinntekter	-282	0	0
	Sum inntekter	-777	0	0
	Netto utgifter	1 394	1 936	1 936

Kontrollutvalget

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
109	Kontrollutvalget (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	3 255	3 441	3 559
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	278	306	328
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	36	0	0
14	Overføringsutgifter	6	10	10
	Sum utgifter	3 575	3 757	3 897
16	Salgsinntekter	-57	-20	-21
17	Refusjoner	-6	-10	-10
	Sum inntekter	-63	-30	-31
	Netto utgifter	3 512	3 727	3 866

Kapitlets andel av sektorens rammereduksjon utgjør 0,04 mill. og det er innarbeidet en forventet lønns- og

prisutvikling med netto 0,1 mill. jf kapittel16
Budsjettekniske merknader.

Kommunerevisjonen

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
110	Kommunerevisjonen (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	45 409	49 794	51 864
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	13 762	9 378	9 089
14	Overføringsutgifter	2 550	2 593	2 638
	Sum utgifter	61 721	61 765	63 591
16	Salgsinntekter	-720	-297	-26
17	Refusjoner	-16 244	-16 832	-17 371
	Sum inntekter	-16 963	-17 129	-17 397
	Netto utgifter	44 758	44 636	46 194

Kapitlets andel av sektorens rammereduksjon utgjør 0,5 mill. og det er innarbeidet en forventet lønns- og

prisutvikling med netto 1,2 mill. jf kapittel 16
Budsjettekniske merknader.

Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	12 493	14 560	15 305
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 309	4 082	4 063
14	Overføringsutgifter	885	951	968
	Sum utgifter	17 687	19 593	20 336
16	Salgsinntekter	-13	0	0
17	Refusjoner	-1 637	-1 557	-1 607
18	Overføringsinntekter	-4 737	-4 737	-4 737
	Sum inntekter	-6 386	-6 294	-6 344
	Netto utgifter	11 300	13 299	13 992

Kapitlets andel av sektorens rammereduksjon utgjør 0,1 mill. og det er innarbeidet en forventet lønns- og

prisutvikling med netto 0,5 mill. jf kapittel 16
Budsjettekniske merknader.

Storingsvalg og kommunevalg

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	1 106	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 079	56 823	4 374
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	66	0	0
14	Overføringsutgifter	590	0	0
	Sum utgifter	4 841	56 823	4 374
16	Salgsinntekter	-17	0	0
17	Refusjoner	-609	-5 275	-575
	Sum inntekter	-626	-5 275	-575
	Netto utgifter	4 215	51 548	3 799

Reduksjonen fra 2013 til 2014 skyldes at 2013 er et valgår. Valgoppgaver og en stilling er i tillegg overført til kap 100.

13. FELLES INNTEKTER OG UTGIFTER

Skatteinntekter, rammetilskudd mv

I kapittel 3 i budsjettets Del 1 og i kapittel 2 i Del 2 er kommunens overordnede rammebetingelser og økonomiske utfordringer presentert. I økonomiplandelen foran i dette dokumentet er det også skrevet om befolkningsutviklingen i kommunen.

Rammetilskudd sammen med inntekts- og formuesskatt kalles kommunens frie inntekter. I Prop. 146 S (2012-2013) og Innst. 500 S (2012-2013) Kommune-proposisjonen 2014 ble det varslet at kommune-sektorens samlede inntekter vil øke med mellom 6 og 6 ½ mrd. fra 2013 til 2014. Av dette vil mellom 5 og 5 ½ mrd. komme som vekst i de frie inntektene. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på om lag 1,7 %. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014 vil bli fremlagt 14. oktober og kan inneholde elementer som påvirker kommunens frie inntekter i 2014 men som ikke er hensyntatt i Oslo kommunes budsjettforslag. Det vil også kunne komme endringer som følge av at ny regjering fremmer sin endringssak. En slik endringssak må være fremmet innen 10.11.13.

Veksten i frie inntekter regnes i forhold til anslått inntektsnivå i Revidert nasjonalbudsjett 2013 (RNB 2013) og fastsetter det samlede nivået på frie inntektene i 2014. Regjeringen vil justere rammetilskuddet og den kommunale skattøren for 2014

for å oppnå det forutsatte inntektsnivået for 2014. Dersom skatteinntektene i 2013 på landsbasis blir høyere enn anslått i RNB 2013, vil veksten fra det faktiske inntektsnivået i 2013 til 2014 kunne bli lavere enn lagt til grunn i Kommuneproposisjonen 2014.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anslår at kostnadene av den demografiske utviklingen vil bli om lag 3,2 mrd. på landsbasis for 2014. TBU understreker at anslagene er usikre.

I statsbudsjettene øker staten vanligvis de frie inntektene bl.a. for å kompensere for kostnader ved den demografiske utviklingen. Kompensasjon for demografisk utvikling er lagt inn sjablongmessig for de tre siste årene i økonomiplanperioden i budsjettet til Oslo selv om staten ikke har gitt direkte signaler om at slik kompensasjon vil bli gitt. Kompensasjonen var lagt inn akkumulativt med henholdsvis 250 mill., 500 mill. og 750 mill. i årene 2015-2017. Nye befolknings-framskrivninger anslår lavere befolkningsvekst enn tidligere anslått, og det er foretatt en reduksjon i påslaget knyttet til Oslospesifikke forhold sammen-lignet med tidligere år. Kompensasjonen er fordelt mellom skatt og rammetilskudd ut fra deres forholdsmessige størrelse.

Skatt på inntekt og formue

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
800	Skatt på inntekt og formue (FIN)			
	Sum utgifter	0	0	0
18	Overføringsinntekter	-23 416 489	-24 500 000	-25 900 000
	Sum inntekter	-23 416 489	-24 500 000	-25 900 000
	Netto inntekter	-23 416 489	-24 500 000	-25 900 000

Maksimalsatsen for kommunesektorens skattøre i 2014 vil bli fastlagt gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2014. I byrådets forslag til skattevedtak er det foreslått benyttet maksimalsatser, og dette ligger til grunn for skatteanslagene for 2014-2017. Siden 1979 har alle kommuner og fylkeskommuner i Norge benyttet den høyeste tillatte satsen.

Etter skattelovens bestemmelse skal en viss prosentandel av det som innbetales som forskuddsskatt og forskuddstrekk, avsettes som "margin til dekning av skattyternes tilgodehavende" ved endelig avregning. I likhet med senere års budsjetter, forutsettes 8% marginavsetning også i 2014.

Skatt på formue skrives ut med 7%.

Inntekts- og formuesskatt hittil i 2013

Oslo kommunes skatteanslag var i vedtatt budsjett 2013 (Dok 3/2013) på 24 500 mill. I forbindelse med Meld. St. 2 (2012–2013) Revidert nasjonalbudsjett 2013 ble skatteanslaget for hele kommunesektoren for 2013 holdt nominelt uendret, men reduksjon i prisveksten var ventet å gi økt kjøpekraft for kommunesektoren. Skatteanslaget i Oslos budsjett for 2013 er holdt uendret på 24 500 mill.

Skatteinnbetalingene i 2013 knytter seg i hovedsak til inntektsårene 2012 og 2013. Siste termin for forskuddstrekk for 2012 forfalt i januar 2013.

Av skatteinntektene som skal bokføres i Oslo kommunes regnskap i 2013 er det fremdeles usikkerhet knyttet til den videre utviklingen i forskuddstrekket og forskuddsskatten. Det gjenstår 2 terminer med forskuddstrekk og 2 terminer med forskuddsskatt for 2013. I tillegg kommer betalinger knyttet til ligningen for inntektsåret 2012.

Ligningen for 2012 blir lagt ut i flere puljer. Første frist for betaling av restskatt var i august for de første puljene, mens de som ligned i siste pulje vil ha sin siste betalingsfrist i desember. Flere skattytere er med i de tidlige puljene sammenlignet med tidligere. Det innebærer en forskyvning av innbetalinger av restskatt slik at flere innbetalinger skjer i august og september.

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til de siste ligningsoppgjørene, og særlig til det som legges fram ultimo oktober.

Skatteinngangen hittil i år er i tråd med budsjettet.

Gjennom skatteutjevningen vil effekten av eventuell skattesvikt bli noe dempet, og det samme vil gjelde ved eventuelle økte skatteinntekter.

Inntekts- og formuesskatt 2014-2017

Anslaget for inntekts- og formuesskatt for 2014 og for resten av økonomiplanperioden bygger på en vurdering av skatteinngangen så langt i 2013 og utviklingen på det regionale arbeidsmarkedet. Videre vurderes signaler gitt i RNB 2013 og i Kommuneproposisjonen 2014. Analyser av konjunktursituasjonen fra Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet er også benyttet som bakgrunnsinformasjon. I tillegg foretas det vurderinger av spesielle forhold for Oslo, særlig knyttet til befolkningsveksten.

Dersom skatteinntektene i 2013 for kommunesektoren samlet avviker fra det som er forutsatt i kommuneproposisjonen, kan regjeringen justere den kommunale skattøren slik at skatteinntektene i 2014 blir i tråd med signalene fra kommuneproposisjonen.

Skattens andel av kommunenes samlede inntekter kalles skatteandelen. I 2011 ble skatteandelen satt ned fra 45% til 40% og den har i årene etter vært om lag 40%. Nedgangen i skatt ble kompensert med økt

rammetilskudd. Oslo tapte på omleggingen siden Oslo har høyere skatteinntekter enn landsgjennomsnittet. Det er lagt til grunn at skatteandelen vil være 40% også i 2014.

Folketallet i Oslo vokste med 1,7% i 2012, mens tilsvarende vekst for hele landet var 1,3%. I anslaget for skatteinntektene for Oslo har det vanligvis vært lagt til grunn at antall personer bosatt i Oslo øker noe mer

enn landsgjennomsnittet. Dette har vært omtalt som en spesiell regional effekt. På bakgrunn av at befolkningsveksten i 2012 var lavere enn forventet er den regionale effekten satt noe ned sammenlignet med forrige økonomiplanperiode. Effektene av økte skatteinntekter reduseres gjennom ordningen med utjevning av skatteinntekter mellom kommunene og mellom fylkeskommunene, jf. omtale under overskriften Rammetilskudd fra staten.

For 2014 – 2017 foreslås følgende anslag for inntekts- og formuesskatt (2014-priser):

Beløp i mill.	2014	2015	2016	2017
Inntekts- og formuesskatt	-25 900	-26 250	-26 600	-26 900

Det er foretatt en avrunding til nærmeste 50 mill. Det må understrekes at det er usikkerhet knyttet til inntektsanslagene.

Rammetilskudd fra staten

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)			
	Sum utgifter	0	0	0
18	Overføringsinntekter	-9 224 836	-9 680 000	-10 090 000
	Sum inntekter	-9 224 836	-9 680 000	-10 090 000
	Netto inntekter	-9 224 836	-9 680 000	-10 090 000

Rammetilskuddet i 2013

I budsjett 2013 (Dok. 3/2013) er det statlige rammetilskuddet til Oslo kommune budsjettert med 9 680 mill. Ved budsjettjusteringen i juni 2013 ble rammetilskuddet økt til 9 688 mill.

I inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner finnes det en skatteutjevningsmekanisme som utjevner inntektsforskjellene som følger av at skatteinntektene er ulikt fordelt mellom kommunene og mellom fylkeskommunene. Det som trekkes fra de skattersterke kommunene tilsvarer det som blir gitt til de skattesvake kommunene.

Oslo og andre kommuner med skatteinntekter pr. innbygger over landsgjennomsnittet trekkes 60% av den delen av skatteinntektene som ligger over landsgjennomsnittet. Kommuner under gjennomsnittet får et tilsvarende tillegg. Kommuner under 90% får i tillegg kompensert 35% av differansen opp til 90%. Dette

finansieres ved et likt trekk pr. innbygger for alle kommuner.

Fylkeskommunene har også en skatteutjevningsordning som gir tilskudd til fylkeskommuner som ligger under 120% av landsgjennomsnittet. Denne utjevningen finansieres ved at alle fylkeskommunene og Oslo trekkes likt pr innbygger.

For Oslos vedkommende gir dette en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. I 2012 var rammetilskuddet før skatteutjevning på 12,9 mrd. og etter skatteutjevning 9,2 mrd. for Oslo. Oslo fikk altså en reduksjon i rammetilskuddet på 3,7 mrd. for å finansiere skattesvake kommuner og fylkeskommuner. Skatteutjevningen foretas på grunnlag av løpende skatteinngang og endelig trekk i rammetilskuddet blir først kjent etter at året er omme. Ved budsjetteringen benyttes anslag på rammetilskuddet etter skatteutjevning.

Endelig rammetilskudd for 2013 blir først kjent i slutten av januar 2014. Dersom skatteveksten nasjonalt blir annerledes enn forventet vil dette påvirke rammetilskuddet til Oslo. Rammetilskuddet til Oslo vil bli endret gjennom 2013 som følge av skatteveksten samlet i kommunesektoren og fordelingen av skatteveksten mellom kommunene og mellom fylkeskommunene.

Rammetilskudd 2014 - 2017

Ved innføringen av samhandlingsreformen i 2012 ble det gitt en kompensasjon til Oslo som skulle vedvare i 3 år. Fra 2015 og utover er denne kompensasjonen tatt ut av rammetilskuddet. Bortfallet av kompensasjon utgjør 75 mill. I kommuneproposisjonen for 2014 er det varslet at samferdselsmidler i forbindelse med

forvaltningsreformen vil bli fordelt etter en ny fordelingsmodell. Foreløpige beregninger kan tyde på at Oslo vil tape noe på den nye modellen. En utvidelse av samhandlingsreformen til også å gjelde pasientgrupper innenfor rus og psykiatri er varslet, men tidspunktet for innføring og eventuelle omfordelingsvirkninger er ikke kjent. Regjeringen planlegger et nytt inntektssystem for fylkeskommunene fra 2015 og å oppdatere fordelingsnøkkelen for det kommunale rammetilskuddet fra 2016. Disse endringene kan gi betydelige omfordelingsvirkninger, men verken retningen eller styrken av disse er kjent.

I Sak 1 foreslås det budsjettert med følgende rammetilskudd fra staten i kommende økonomiplanperiode (2014-priser):

Beløp i mill.	2014	2015	2016	2017
Rammetilskudd	-10 090	-10 025	-10 030	-10 075

Ved inntektsanslagene er det foretatt en avrunding til nærmeste 5 mill.

I tabellene under er vist endringene i økonomiplanperioden i forhold til Dok. 3/2013 for sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd). De store

endringene fra 2013 til 2014 er i første rekke at tallene blir prisjustert og at det er lagt inn inntektsvekst knyttet til ventet befolkningsvekst. I tillegg kommer vekst i de statlige rammene fra 2013 til 2014.

	Tall i mill.				
Sum skatt og rammetilskudd	2013	2014	2015	2016	2017
Dok 3/2013 (i 2013-priser)	34 180				
Forslag økonomiplan 2014-2017 (i 2014-priser)		35 990	36 275	36 630	36 975
Endringer fra 2013-nivå		1 810	2 095	2 450	2 795

	Tall i mill.				
Endring skatt og rammetilskudd	2014	2015	2016	2017	
Ventet inntektsvekst fra staten grunnet demografi	250	500	750	1 000	
Oslospesifikke forhold (befolkn/sysselset/konj)	80	165	250	335	
Bortfall komp - samhandling (bare 3 år)		-75	-75	-75	
Større vekst i kommuneprop enn tidligere medregnet	300	300	300	300	
Samferdsel - ny fordeling	-30	-30	-30	-30	
Helårsvirkninger/tekniske forhold	90	105	115	115	
Prisjustering til 2014-kr (3,2 %)	1 120	1 130	1 140	1 150	
Endring fra 2013 til økonomiplan 2014-2017	1 810	2 095	2 450	2 795	

Eiendomsskatt

Oslo kommune har ikke krevd inn eiendomsskatt siden 1998. Byrådet foreslår at det heller ikke blir krevd inn eiendomsskatt i 2014.

Øvrige generelle statstilskudd

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
845	Øvrige generelle statstilskudd (FIN)			
14	Overføringsutgifter	58 811	1 710	1 620
	Sum utgifter	58 811	1 710	1 620
18	Overføringsinntekter	-154 563	-102 622	-102 432
	Sum inntekter	-154 563	-102 622	-102 432
	Netto inntekter	-95 752	-100 912	-100 812

På dette kapitlet inntektsføres statlige kompensasjonsbeløp for investeringer. Kompensasjonen blir beregnet med basis i et serielån med avdragstid på 20 år og 10 år for inventar og utstyr.

Rentesatsen fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet. Tilskuddet vil derfor variere i tråd med renteutviklingen. På kapitlet er det også innarbeidet

rentekompensasjon til St. Sunniva for en investering på 60 mill. For å redusere private skolars finanskostnader relatert til investeringer er det også åpnet for at skolene kan søke kommunal garanti.

Samlet statlig kompensasjonstilskudd til skoler, omsorgsboliger og kirker foreslås budsjettet med 102 mill. i 2014.

Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
850	Generelt statstilsk. vedr. flyktninger m.v. (FIN)			
14	Overføringsutgifter	1 354	0	0
	Sum utgifter	1 354	0	0
18	Overføringsinntekter	-466 690	-375 600	-409 000
	Sum inntekter	-466 690	-375 600	-409 000
	Netto inntekter	-465 336	-375 600	-409 000

På dette kapitlet inntektsføres det statlige integreringstilskuddet som skal dekke kommunens utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Videre inntektsføres integreringstilskudd som følge av at flyktninger flytter fra andre kommuner til Oslo. Tilsvarende reduseres Oslos integreringstilskudd når

flyktninger flytter fra Oslo og bosetter seg i andre kommuner.

Situasjonsbeskrivelse og aktivitetsplan

Kommunen mottar integreringstilskudd for flyktninger i Oslo i 5 år etter bosetting i Norge. Det er innført nye regler fra 2006, der tilskuddet til familiegjenforente på

humanitært grunnlag er redusert fra 5 til 3 år, og det er innført foreldelsesfrist.

Inntektene er beregnet på grunnlag av antall flyktninger bosatt i Oslo i årskullene 2010-2012 og antatt bosetting i 2013 og 2014. Arbeidet med flyktninger er beskrevet under de respektive sektorområder der ansvaret er plassert. Flyktninger kommer til Oslo gjennom avtale om bosetting mellom kommunen og staten, ved selvbosetting og flytting fra kommuner, og gjennom familiegjenforening. Bydelene har ansvaret for mottak og bosetting av flyktninger. Hver bydel er tildelt en kvote av bosettingen som skjer etter avtale med staten. Det vises også til omtale i kapittel 3.1 Bydelene EST

under funksjonsområde 1. Ansvaret for innkrevingen av det statlige integreringstilskuddet og rapportering om bosetting av flyktninger ligger i Velferdsetaten.

Byrådet foreslår at det i 2014 budsjetteres med 409 mill. i statlig integreringstilskudd på kap. 850. I dette inntektsanslaget er det forutsatt 500 kvoteflyktninger 2014 i tillegg til familiegjenforeninger og innflytting fra andre kommuner.

På kap. 308 er det avsatt midler for å kunne kompensere bydelene for et mottak av nye flyktninger i 2014.

Utbytte fra aksjeselskaper

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
901	Utbytte fra aksjeselskaper (KON)			
	Sum utgifter	0	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 069 591	-1 000 000	-1 000 000
	Sum inntekter	-1 069 591	-1 000 000	-1 000 000
	Netto inntekter	-1 069 591	-1 000 000	-1 000 000

Kapitlet omfatter utbytte fra selskaper som Oslo kommune eier aksjer i, hovedsakelig fra E-CO Energi AS og Hafslund ASA, samt noen mindre utbytter fra andre selskaper.

Basert på selskapenes prognoser for 2013 budsjetteres det et samlet utbytte på 1 mrd. i 2014. Beløpet er videreført i hele økonomiplanperioden.

Felles utgifter

Pensjonskostnader

Ansatte i kommunene eller staten er medlemmer i en offentlig tjenstepensjonsordning (OfTP). I Oslo kommune er det garanterte ytelsesnivået 67,3 prosent av sluttlønn (personer ansatt før 01.01.2012 har krav på 70 prosent av sluttlønn). I en OfTP er det arbeidsgiverne som har all risiko for at arbeidstakerne får det definerte ytelsesnivået ved oppnådd pensjonsalder.

Oslo kommune betaler pensjonspremie til Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) som er kommunens heleide livsforsikringselskap og til Statens Pensjonskasse (SPK) for undervisningspersonell. Den betalte pensjonspremien er kommunens finansiering av de ansattes OfTP.

OfTP finansieres ulikt i OPF og SPK. Dette innebærer at umålingen av pensjonspremien til de to ordningene er ulik, og kommunens økonomiske risiko relatert til disse to ordningene er derfor også ulik. I all hovedsak vil det være endringer i kostnadene tilknyttet ordningen i OPF som har betydning for kommunens økonomiske handlefrihet.

Hvordan utviklingen av pensjonskostnad og premieavvik i OPF har vært og forventes å bli i kommende økonomiplanperiode omtales i dette kapitlet.

Pensjonskostnad og premieavvik

I en fondert pensjonsordning skal pensjonsmidlene til enhver tid tilsvare pensjonsforpliktelsene. Pensjonspremien som innbetales til ordningen avhenger derfor av avkastningen på pensjonsmidlene. Dette kan føre til store variasjoner i premiebelastningen. For å unngå disse variasjonene er den regnskapsførte pensjonskostnaden i en fondert ordning derfor en pensjonskostnad basert på gitte forutsetninger for lønnsvekst og avkastning, fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

Konsekvensen av at regnskapsført pensjonskostnad avviker fra betalt pensjonspremie er at det oppstår årlige premieavvik. Premieavviket er et uttrykk for utgifter kommunen har betalt, men ikke belastet i driftsregnskapet. I stedet skal det årlige premieavviket kostnadsføres over de etterfølgende ti årene, og gir dermed en periodisert kostnadseffekt.

Beregningsforutsetningene for pensjonskostnaden som fastsettes årlig av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) inneholder parameterverdier for avkastning, diskonteringsrate, samt lønns-, pensjons-

og G-regulering. I tillegg benyttes det definerte tariffer for frivillig avgang, AFP-uttak, og dødelighets- og uførhetsrater.

Forutsetningene gjort av KRD har tidligere undervurdert utviklingen i faktisk pensjonspremie, ved at man har underestimert forholdet mellom faktisk lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene. Dette har systematisk ledet til at norske kommuner har hatt en lavere bokført pensjonskostnad i kommuneregnskapet enn den pensjonspremien som er innbetalt til forsikringselskapene. Dette har medført et stadig økende premieavvik. Oslo kommune forventes pr. 31.12.13 å ha et akkumulert premieavvik på nær 5,7 mrd. inklusive arbeidsgiveravgift. Totalt har norske kommuner et akkumulert premieavvik tilsvarende 28,1 mrd.

Akkumulerende premieavvik er en utfordring som gjelder for flertallet av norske kommuner og fylker. KRD har i lys av dette, fra og med 2012 foretatt årlige innskjerper i fastsettelsen av beregningsparametrene for pensjonskostnaden. Målet med innskjerperne er å bringe kostnadsført pensjonskostnad opp på nivå med pensjonspremien, og dermed redusere premieavviket.

Endringer i kostnadsparametrene endrer imidlertid ikke de reelle utfordringene ved tjenstepensjonsordningen som i dag gjelder i offentlig sektor (OfTP).

Økonomiske utfordringer ved dagens tjenstepensjonsordning

I OfTP er det arbeidsgiveren som har risikoen for at årlig sparing og avkastning på pensjonsfondet er tilstrekkelig og at det kompenseres for eventuelle endringer i folketrygden. Pensjonsfondet skal til enhver tid stå i forhold til pensjonsgrunnlaget til nåværende ansatte, tidligere ansatte med oppsatt rett til pensjon, og pensjonistene som er tilknyttet ordningen. Dette innebærer at det årlig må betales reguleringspremie som ivaretar lønnsvekst og vekst i folketrygdens grunnbeløp.

Nedenfor følger en tabell over utviklingen i pensjonskostnad og premie for ordningen i OPF i mill. kr, samt kostnads- og premieandelen i prosent av pensjongs-givende lønn for årene 2003 - 2013. De nominelle tallene for 2013 er oppjusterte tall sammenlignet med det som ble lagt til grunn i opprinnelig vedtatt budsjett for 2013. Kostnadsprosenten er imidlertid knyttet til pensjonskostnaden fra vedtatt budsjett for 2013. Tallene er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Pensjonskostnad	769	860	903	925	953	1 141	1 230	1 334	1876	2 504	2818
Pensjonspremie	1 115	1 450	824	1 565	1 624	1 793	2 306	2 431	1 444	2 731	2846
Pensj. kost %	14,2	15,9	16,6	16,1	15,3	16,4	16,0	16,2	21,4	25,4	26,3
Pensj.premie %	20,6	26,7	15,2	27,3	26,0	25,8	29,9	29,5	16,4	29,0	26,9

Som det fremgår i tabellen er det betydelig årlig variasjon i pensjonspremien som innbetales. Årsaken til dette er at premien avhenger direkte av det enkelte års lønns- og trygdeoppgjør, i tillegg til avkastningen på pensjonsmidlene.

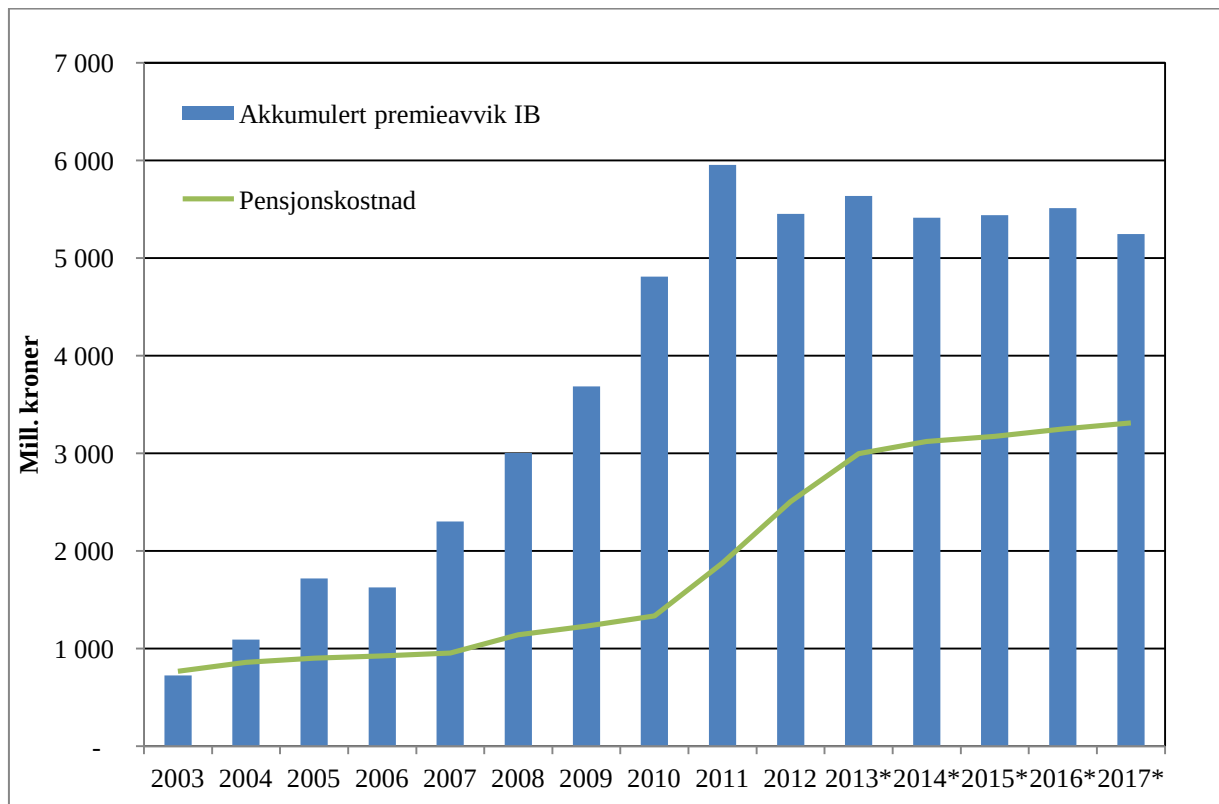
De regnskapsførte pensjonskostnadene øker raskere enn inntektene i kommunen. Denne kostnadsveksten finansieres med at en økende andel av kommunenes frie inntekter går til å finansiere de økte pensjonskostnadene. Utviklingen svekker kommunens økonomiske handlefrihet. Det er også i kommende økonomiplanperiode forventet at kommunens økonomiske handlefrihet svekkes av økte pensjonskostnader. Dette er omtalt i del 2 økonomiplan 2014-2017, kap. 2.

Budsjettforslaget for 2014

Det er i budsjettet for 2014 forutsatt en kostnadsøkning på nær 0,3 mrd. i forhold til vedtatt budsjett 2013. Det forventes en vekst i økonomiplanperioden fra ca. 3 1 mrd. i 2014 til ca. 3,3 mrd. i 2017 målt i 2014-kroner (beløpene er eksklusive arbeidsgiveravgift).

Vekst i antall medlemmer, lønnsvekst, nye oppresteringskrav knyttet til ny tariff for redusert dødelighet og KRDs endring av beregningsparametre er hovedårsaken til kostnadsveksten

Figuren nedenfor viser den forventede utviklingen i pensjonskostnad og akkumulert premieavvik i økonomiplanperioden. Utviklingen av premieavviket i 2014-2017 avhenger av faktisk avkastning og lønnsvekst i perioden.

Beløp i 1 000 kr (eksklusiv arbeidsgiveravgift)

	Regnskap 2012	Dok 3 2013	Forslag 2014
Årets kostnad inkl. AFP 62-64	2 504 136	2 818 000	3 122 000
- herav amortisering	438 717	505 000	537 300

Pensjonskostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at kostnaden beregnes som prosentandel av pensjongsgivende lønn. Fordelingen pr. virksomhet ble i 2013 fastsatt med en kostnadssats på 26,3 prosent av pensjongsgivende lønn. Tilsvarende kostnadssats for 2014 er 28,9 prosent. Amortiseringen er den delen av tidligere års premieavvik som kostnadsføres i respektive år.

I etterkant av byrådets saldering av budsjettforslaget har KRD publisert beregningsparametre for pensjonskostnad 2014, rundskriv av 12.09.2013. KRD har innskjerpet avkastningsforutsetningen med 0,35% poeng. Dette er et nytt og hittil ubrukt virkemiddel for å redusere årlige premieavvik. Som følge av den sene kunngjøringen har det ikke vært mulig å innarbeide fullstendig konsekvens av dette i budsjettforslaget. Byrådet vil komme tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen. Beregnet kostnadsøkning for 2014 beløper seg til 155 mill. Beløpet kommer i tillegg til pensjonskostnadene presentert i foranstående tabeller. Hva gjelder kostnadsøkningen på 155 mill. i 2014 er denne, i budsjettforslaget, avsatt på kap. 192 og forutsatt finansiert ved bruk av fond for dekning av premieavvik.

Forutsetninger for utviklingen i pensjonskostnadene

Forhold som påvirker pensjonskostnaden kommende år;

- endringer i beregningsforutsetningene i henhold til regnskapsforskriftens § 13-5
- inneværende års lønns- og pensjonsoppgjør (G-regulering)
- oppreservering for redusert dødelighet og bortfall av bruk av premiefond
- individuelle kostnadsdifferanser ved årets turnover og nyansettelser
- kvalitet i medlemsdata og utveksling av disse

Som livsforsikringsselskap er OPF underlagt forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser. Finansavkastningen på pensjonsmidlene i selskapet gir et større eller mindre årsoverskudd som normalt kan tildeles kundene som premiefond. I 2014 og 2015 vil det imidlertid ikke bli avsatt midler til premiefondet,

ettersom Finanstilsynet har pålagt arbeidsgiver og forsikringsselskapene å benytte midlene til å oppreservere for å møte nye tariffkrav for redusert dødelighet fra 2014. Oppreserveringen innebærer at arbeidsgivers pensjonsforpliktelser øker, og pensjonsfondet må derfor tilføres mer midler.

Kommunens premiefond hadde en beholdning på 324,6 mill. pr. 01.01.2013. I beregningen av premieavviket pr. 01.01.2014 er det forutsatt at premiefondet er anvendt i sin helhet til dekning av premie i 2013.

Kravene fra KRD og Finanstilsynet bryter med forutsetningene som er lagt til grunn for utviklingen i lønn, avkastning og bruk av premiefond i vedtatt økonomiplan for 2013-2016.

Innføringen av nytt HR-system har avdekket svakheter ved pensjonsdataene i det lønssystemet som tidligere ble benyttet, og registreringsrutiner for virksomhetenes innmelding av medlemmer i OPF. Anslagene for 2014-2017 er basert på oppdaterte bestandsdata pr. 01.01.2013. Det er i beregningene av pensjonskostnadene forutsatt at nyansatte genererer gjennomsnittlig like høye pensjonskostnader som de som slutter, dvs. at nyansatte og sluttede personer har en pensjonskostnad lik gjennomsnittet av ansatte. Det er usikkerhet knyttet til denne forutsetningen. Pensjonskostnaden er et uttrykk for veksten i pensjonsforpliktelsene, og vil derfor avhenge av kjønn, alder, gjenstående opptjeningsstid og lønnsnivå. Dette innebærer at det er betydelige individuelle variasjoner i hvor høye pensjonskostnader en ansatt medfører.

I forbindelse med overgangen fra gammelt til nytt lønssystem i kommunen ble det foretatt en full gjennomgang og konvertering av medlemsdata for pensjonene. Gjennomgangen viste enkelte svakheter i registrering av pensjonsdata i det lønssystem som ble brukt tidligere. Med utgangspunkt i nytt HR-system er det satt i gang et omfattende arbeid for å sikre bedre rutiner for registrering og kvalitetssikring av medlemsdata for pensjon. Målet med arbeidet er å forbedre kvaliteten på estimer og prognoser for pensjonskostnaden i økonomiplanperioden.

Finansinntekter og finansutgifter

Renter og avdrag

Driftsbudsjettet

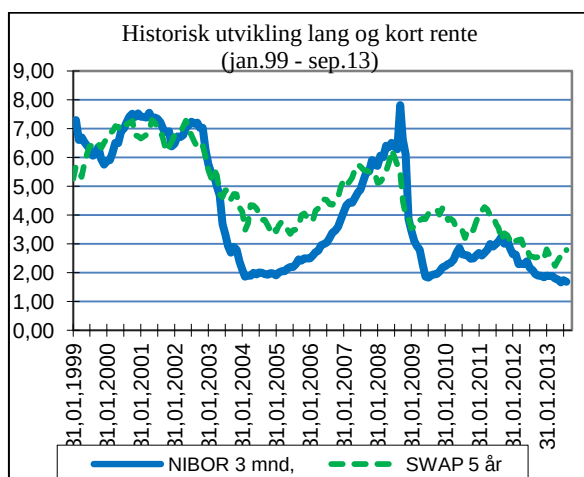
		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
900 Renter (FIN)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	347	0	0	
14 Overføringsutgifter	81 803	0	0	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	452 203	529 500	581 000	
Sum utgifter	534 352	529 500	581 000	
17 Refusjoner	-215	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-488 506	-505 200	-530 100	
Sum inntekter	-488 721	-505 200	-530 100	
Netto utgifter	45 631	24 300	50 900	

Kapitlet omfatter bykassens renteutgifter og rente-inntekter.

Renter knyttet til videreutlånsordningen av Husbank-midler budsjetteres derimot på kap. 927 Betjening av videreutlån.

Kommunens finansieringsutgifter/-inntekter er på sikt følsom for renteendringer. Renteendringer vil få

virkninger for store deler av kommunens balanse (aktiva og passiva). Selv om prognosene for renteutviklingen er usikker, vil endringer her i liten grad påvirke kapitlet i 2014 pga av de rentebindingstider som er valgt på aktiva og passiva. Uforutsette endringer i gjelds- og likviditetsnivået vil imidlertid kunne lede til budsjettavvik. Etterslep i investeringer og avvik i driftsfinansieringsgrad påvirker tilgjengelig likviditet og bruk av lån.

Generelle budsjettforutsetninger

Rentenivå:

innskudd / trekk	3 mnd NIBOR	Låne- fondets innlån	5 år SWAP	Innlån Husbanken
2,25/3,0	2,25	4,15	4,00	3,6

Refinansiering:

- Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 4,15 %.

Rentegrunnlaget:

- Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2012 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år). Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at etterslep i investeringer fra 2013 er gjennomført innen utgangen av 2017.

Renteberegning:

- Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Nærmere om renteutgiftene og renteinntektene

På kapitlets utgiftsside føres bykassens andel av låneomkostninger i lånefondet og ordinære renteutgifter på lang- og kortsiktig ekstern gjeld, rente på mellomregningskonti med kommunale foretak og renter til fond. Totalt foreslås det ført opp 581 mill. som er

51,5 mill. høyere enn budsjettet (Dok 3) i 2013. Økningen skyldes i hovedsak økte renteutgifter til lånefondet pga av høyere låneopptak.

Bykassens renteinntekter foreslås ført opp med 530,1 mill. som er 24,9 mill. høyere enn budsjettet (Dok 3) i 2013. Økningen skyldes bedret likviditet samt utlån til Oslo Sporveier AS.

Av renteinntektene i 2014 utgjør renter av langsiktige lån til majoritets eide aksjeselskaper 334,9 mill. Etterfølgende tabell viser fordeling mellom låntakerne.

Beløp i mill.

	Lånebeløp:	Renter:
E-CO Energi AS	3 346,5	90,4
Oslo Pensjonsforsikring (OPF)	1 240,0	75,2
Oslo Vognselskap AS	3 569,2	138,8
Sporveien Oslo AS	607,0	30,0
Oslo Konserthus	1,4	0,5
Totalt	8 764,1	334,9

Renteinntektene fra E-CO Energi AS er resultatavhengig i henhold til låneavtale. Resultatet fastsettes på generalforsamlingen året etter regnskapsåret. Ovennevnte renteinntekter fra selskapet er således budsjettet på bakgrunn av forventet resultat i 2013.

Avdrag på lån

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
910 Lån (FIN)				
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 032 838	1 089 200	1 127 900	
Sum utgifter	1 032 838	1 089 200	1 127 900	
Sum inntekter	0	0	0	
Netto utgifter	1 032 838	1 089 200	1 127 900	

Her budsjetteres bykassens ordinære avdragsutgifter på langsiktig gjeld. Det foreslås å budsjettere med 1 127,9 mill. i avdragsutgifter i 2014.

Ekstraordinær nedbetaling av gjeld føres i investeringsbudsjettet, kap. 910 Bruk av lån. For perioden 2014-

2017 foreslås det ikke budsjettert med ekstraordinære avdrag på lån.

Det vises til kap. 927 Betjening av videreutlån i investeringsbudsjettet for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter knyttet til videreutlånsordningen av Husbankmidler.

Betjening av videreutlån

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
927	Betjening av videreutlån (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	631	0	0
14	Overføringsutgifter	280	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	151 545	152 700	122 000
	Sum utgifter	152 456	152 700	122 000
17	Refusjoner	-280	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-156 174	-162 800	-143 000
	Sum inntekter	-156 454	-162 800	-143 000
	Netto inntekter	-3 998	-10 100	-21 000

Det foreslås avsatt 122 mill. i 2014 til å betale renter på kommunens lån i Husbanken. Renteinntekter fra videreutlån av husbankmidler foreslås budsjettert med 143 mill. i 2014. I henhold til regnskapsforskriften skal renter og gebyrer for videreutlånsordningen føres i driftsregnskapet mens avdrag skal føres i investeringsregnskapet. Det vises til kapittel 926 og 927 i investeringsbudsjettet for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter for videreutlånsordningen.

Tap på utlån (avsatt beløp gjelder i forhold til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlån av husbankmidler) budsjetteres på kapittel 427 under kapittel 4 Byrådsavdeling for Eldre og sosiale tjenester. Bruk og avsetning til Tapsfondet, som skal dekke reelle tap for videreutlån av husbankmidler, budsjetteres på kapittel 950 Bundne driftsfond under kapittel 13 Fellesutgifter og inntekter.

Forsikringer

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
124	Forsikringer (FIN)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	131 929	141 100	165 000
14	Overføringsutgifter	17 638	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	0	36 300	39 600
	Sum utgifter	149 567	177 400	204 600
17	Refusjoner	-135 577	-166 400	-160 000
18	Overføringsinntekter	-20 426	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 885	-36 300	-30 000
	Sum inntekter	-157 889	-202 700	-190 000
	Netto inntekter	-8 322	-25 300	14 600

1. Hovedmål

Kommunens hovedmålsetning er å sikre en optimal risikostyring ved blant annet å anskaffe kvalitativt dekkende forsikringsordninger til en lavest mulig kostnad.

2. Ansvarsområde

Oslo kommunes forsikringer omfatter personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer, motorvognforsikring og ansvarsforsikringer.

3. Situasjonsbeskrivelse og aktivitetsplan

Oslo kommunes forsikringsløsninger er i samsvar med vedtatt forsikringsstrategi. Kommunen er i prinsippet selvassurandør, med mindre man er pålagt forsikring som følge av lov eller avtale.

At Oslo kommune er selvassurandør, innebærer at kommunen har en egenrisikoeksponering knyttet til eiendomsforsikring. Denne eksponeringen er i samsvar med forsikringsstrategien, vedtatt av bystyret i sak 335/94, senest endret i sak 156/04. For å dekke risikoeksponeringen ved å være selvassurandør, samt egenandel ved skade på forsikrede eiendommer, avsettes det midler til Selvassurans fondet. Selvassurans fondet ble opprettet 01.01.2004, og erstatter det tidligere Brann- og vannskadefondet jf. bystyrets vedtak i sak 156/04. Selvassurans fondet hadde pr. 01.01.2013 en beholdning på 141,7 mill.

Kommunen er selvassurandør for eiendommer med gjenanskaffelsesverdi under 25 mill. Det er tilsvarende

en årlig grense på 50 mill. som samlet egenandel for Selvassurans fondet gjennom året. Forsikringsoppgjør ut over dette er forsikret i Oslo Forsikring AS. Eiendommer hvor gjenanskaffelsesverdien overskrider 25 mill. er forsikret i Oslo Forsikring AS. Forsikringene for eiendom omfatter brann- og eksplosjonsskader, vannskader, skader som følge av innbrudd, tyveri, ran og hærverk, samt naturskader. Oslo Forsikring AS er 100 % eid av Oslo kommune, og har konsesjon innenfor alle skadebransjer samt gruppeliv. En viktig del av selskapets virksomhet er skadeforebyggende arbeid og risikostyring overfor kommunens virksomheter. Dette arbeidet bidrar i stor grad til å holde skadefrekvensen og forsikringspremiene nede.

I tråd med bystyrets vedtak 335/94 er det innført lokale egenandeler for kommunens virksomheter for skader som dekkes av Selvassurans fondet og eiendomsforsikringene. Den lokale egenandelen for skader under brann- og katastrofeforsikringen, Selvassurans fondet og kriminalitetsforsikringen er kr. 300 000,- pr. skadetilfelle. For skader meldt under ansvarsdelen av motorvognforsikringen er egenandelen kr. 15 000,- pr. skadetilfelle.

4. Merknader til driftsbudsjettet

Det er i 2014 lagt til grunn tilsvarende forsikringsordninger og egenandeler som i 2013. Utgiftene dekker personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer og ansvarsforsikringer i tillegg til avsetningen til Selvassurans fondet. Premie for motorvognforsikring belastes virksomhetene direkte.

Forsikringspremiene, unntatt tingskadepremien og avsetningen til Selvassuransfondet, fordeles fullt ut på foretak, etater og bydeler. Dersom virksomhetene et år blir belastet et høyere beløp enn hva de reelle kostnadene viser seg å bli, blir differansen overført til fond til forsikringsformål. Dette gir grunnlag for at virksomhetene kan bli belastet et tilsvarende lavere beløp påfølgende år. Det motsatte hvis de reelle kostnadene blir høyere enn det virksomhetene er blitt belastet. Fondet brukes utelukkende ved regnskaps-avslutningen.

Tingskadepremien og avsetningen til Selvassuransfondet fordeles på foretakene og bykassen sentralt. Det enkelte foretaks bidrag beregnes på grunnlag av skadehistorikk, samt opplysninger om bygnings-

tekniske forhold, sikringstiltak m.v. i henhold til Oslo Forsikring AS sin database for kommunens eiendommer.

I 2014 er premieandelen og avsetningen til Selvassuransfondet som dekkes av bykassen sentralt beregnet til 14,6 mill. Det foreslås at nettoutgiften på kapittel 124 Forsikringer videre i økonomiplanperioden blir som i 2014.

For å dekke de årlige påregnelige skadeerstatninger foreslås det at Selvassuransfondet tilføres 39,6 mill. årlig i økonomiplanperioden. Behovet for fremtidige avsetninger til Selvassuransfondet vurderes årlig. Det foreslås budsjettert med bruk av Selvassuransfondet med 30 mill. årlig i perioden 2014-2017.

Diverse avsetninger og tilfældige inntekter

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
192 Diverse avsetninger og tilfældige inntekter (FIN)				
10 Lønn og sosiale utgifter	292 583	44 015	225 015	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	49 461	85 800	124 300	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	3 843	5 000	0	
14 Overføringsutgifter	12 936	0	75 000	
Sum utgifter	358 823	134 815	424 315	
16 Salgsinntekter	-259 198	-4 000	-4 000	
17 Refusjoner	117 493	-199 538	0	
18 Overføringsinntekter	77 154	0	0	
Sum inntekter	-64 551	-203 538	-4 000	
Netto utgifter	294 273	-68 723	420 315	

Spesifisering av avsetninger på kap. 192	Mill.kr
Avsetning til økt pensjonskostnad pga nye beregningsforutsetninger fra KRD	155,0
Diverse øvrige avsetninger til eksterne pensjonskasser og demografikompensasjon	102,1
Bufferavsetning sosialhjelpsutgifter	75,0
Avsetning avvikling av Omsorg Oslo KF	27,0
Avsetning tilskudd til private barnehager	17,6
Avsetning finanskostnader nytt Munchmuseum	11,0
Avsetning prosjekteringskostnader Vitensenter, jf Munchavtalen	10,0
Avsetningsbuffer Samhandlingsreformen	10,0
Avsetning prosjekterings- og bestillingskostnader OPS-prosjekter	5,0
Diverse øvrige avsetninger	11,6
sum brutto utgifter kap. 192	424,3

Avsetning til tilleggsbevilgninger

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
199 Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	50 000
Sum utgifter	0	0	50 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	0	50 000

Dette kapitlet kan ifølge økonomireglementet bare benyttes av bystyret.

Avsetningen på 50 mill. på kap.199 Avsetning til tilleggsbevilgninger skal dekke uforutsette utgifter i løpet av året. Beløpet ligger fast i hele kommende økonomiplanperiode.

Tap på lånegarantier

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
426 Tap på lånegarantier (FIN)			
14 Overføringsutgifter	0	9 000	9 000
Sum utgifter	0	9 000	9 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	9 000	9 000

Kommunenes og fylkeskommunenes adgang til å stille garanti for lån er regulert i kommuneloven av 25.09.1992 § 51, samt forskrift gitt med hjemmel i denne. Bystyret vedtok i 1993 (sakene 755 og 1141) prinsipper for kommunale garantistillelser, som gir ytterligere innskrenkninger i forhold til lovverket. Det foreslås at det budsjetteres med 9 mill. årlig i 2014-2017 til tap på lånegarantier.

I 2013 utbetalte Oslo kommune som garantist 26 mill. til aksjonærene til Snowboard VM 2012 AS. Det var opprinnelig avsatt 9 mill. i budsjettet for 2013, og det ble derfor budsjettert ytterligere bruk av fondet med 17 mill. i 2013 for å finansiere garantiutbetalingen.

Det er ikke registrert andre tap på Oslo kommunes lånegarantier de siste årene. Dette viser at de enhetene

kommunen garanterer for har klart å betjene sine forpliktelser.

Kommunens garantiansvar pr. 31.12.2012 utgjorde 1 185 mill., hvorav 45,8% gjaldt selskaper innen samferdsel som er hel- eller deleid av Oslo kommune. Et avsetningskrav på mellom 5% og 10% tilsier at Oslo kommunes garantifond burde utgjøre mellom 59 og 118 mill. Beholdningen på fondet pr. 31.12.2012 var 132,7 mill., hvilket utgjorde 11% av det samlede garantiansvaret på dette tidspunktet. Fondet vil imidlertid blitt svekket med 26 mill. i 2013 pga Snowboard VM og fondet vil da utgjøre ca 8% av garantiansvaret.

Byrådet foreslår at det ikke avsettes noen midler til fondet for tap på lånegarantier i kommende økonomiplanperiode.

Mottatte overføringer fra KF

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
898 Overføringer fra KF m.v. (FIN)				
14 Overføringsutgifter	0	0	0	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	30 706	20 000	0	
Sum utgifter	30 706	20 000	0	
18 Overføringsinntekter	-2 095 232	-2 059 189	-2 034 240	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-22 646	-5 000	0	
Sum inntekter	-2 117 878	-2 064 189	-2 034 240	
Netto inntekter	-2 087 172	-2 044 189	-2 034 240	

		Beløp i 1 000 kr			
		2014	2015	2016	2017
Undervisningsbygg Oslo KF					
Overføring - renter åpningsbalanselån		-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Øvrig overføringer		-879 873	-874 189	-870 877	-867 327
sum overføringer		-1 239 873	-1 234 189	-1 230 877	-1 227 327
Omsorgsbygg Oslo KF					
Overføring - renter åpningsbalanselån		-185 000	-185 000	-185 000	-185 000
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-600	-600	-600	-600
Øvrig overføringer		-213 260	-198 560	-195 360	-202 960
sum overføringer		-398 860	-384 160	-380 960	-388 560
Boligbygg Oslo KF					
Overføring - renter åpningsbalanselån		-164 000	-164 000	-164 000	-164 000
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Øvrig overføringer		-205 500	-210 500	-225 500	-240 500
sum overføringer		-370 600	-375 600	-390 600	-405 600
Oslo Havn KF					
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Karea Oslo KF					
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-500	-500	-500	-500
Bymiljøetaten					
Overføring - økt leieinntekt haller		-17 807	-17 807	-17 807	-17 807
Klima og energi Oslo KF					
Finansiering av FutureBuilt (kap. 609 - PBE)		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum overføringer		-2 034 240	-2 018 856	-2 027 344	-2 046 394

Kalkulatoriske renter fra eiendomsforetakene relaterer seg til åpningsbalanselånene som er avdragsfrie. For lånefinansiering av nye investeringer tar foretakene opp lån direkte i lånefondet og betaler renter og avdrag dit.

Undervisningsbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 19,2 mill. i 2017 pga. økt ramme til rehabilitering av skoler med 300 mill. i 2017. Foretakets overføringskrav er redusert med 11,3 mill. årlig i 2014 og 2015 og 5,65 mill. i 2016 pga. økte finanskostnader ifm. kjøp av tomt i Sandakerveien. Overføringskravet er videre økt med 40 mill. i 2014, 50 mill. i 2015, 60 mill. i 2016 og 70 mill. i 2017.

Omsorgsbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 9,6 mill. i 2017 pga. økt ramme til rehabilitering av barnehager med 150 mill. i 2017.

Overføringskravet reduseres med 3,2 mill. i 2017 pga. økt ramme til rehabilitering av sykehjem med 50 mill. i 2017. Overføringskravet er redusert med 6 mill. årlig i perioden 2015-2017 ifm. rehabilitering av Munchmuseet, 9 mill. årlig i perioden 2015-2017 ifm. rehabilitering av Legevakten og 10,4 mill. i perioden 2014 – 2016 ifm. rehabilitering av Hovseterhjemmet. Overføringskravet er videre økt med 10 mill. i 2014, 20 mill. i 2015, 30 mill. i 2016 og 40 mill. i 2017.

Boligbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 30 mill. i 2014, 35 mill. i 2015, 40 mill. i 2016 og 45 mill. i 2017 grunnet ny fortolkning av regelverket når det gjelder mva-kompensasjon for sosiale boliger. Overføringskravet er videre økt med 20 mill. i 2014, 40 mill. i 2015, 60 mill. i 2016 og 80 mill. i 2017.

Dekning av/bruk av tidl. års regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2012	DOK 3 2013	Forslag 2014
930 Dekn.av/bruk av tidl. års merforbruk/mindreforbruk			
Sum utgifter	0	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-413 902	0	0
Sum inntekter	-413 902	0	0
Netto inntekter	-413 902	0	0

Det følger av kommuneloven at driftsbudsjettet skal settes opp i balanse, slik at alle inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger er endelig disponert eller ført opp til avsetning for bruk i senere budsjettperioder. Det er således ikke anledning til å budsjettere med et regnskapsmessig merforbruk eller et regnskapsmessig mindreforbruk.

Det følger videre av kommuneloven at regnskapsmessig merforbruk som ikke kan dekkes på budsjettet i det år regnskapet legges fram, skal føres opp til dekning i det følgende års budsjett. Under særlige forhold kan et regnskapsmessig merforbruk inndeckes over ytterligere to år. I tilfeller der de samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av at kommunen må dekke underskudd vil bli uforholdsmessig store (jf Terra-saken), kan Kommunal- og regionaldepartementet godkjenne vedtak om at underskuddet

dekkes over mer enn fire år. Underskudd kan likevel ikke dekkes over mer enn ti år.

Av forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner fremgår det at et regnskapsmessig merforbruk for kommunale foretak som ikke er dekket inn over virksomhetenes særregnskap i løpet av det år særregnskapet med manglende inndekning ble lagt fram, skal føres opp til dekning ved en bevilgning på bykassens budsjett for det påfølgende år.

Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk fremkommer ved å korrigere netto driftsresultat for overføringer til investeringsregnskapet, inndekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk, avsetninger til fond, samt for bruk av avsetninger (regnskapsmessig mer-/mindreforbruk tilsvarer summen av alle budsjettavvik i driftsregnskapet).

Bykassen fikk et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på ca 414 mill. i 2011 som ble disponert i regnskapet for 2012 (inkludert overskuddet på 9 mill. i Tannhelsetjenesten Oslo KF som fra 2012 ble innlemmet som en del av Helseetaten).

Bykassen fikk et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 169 mill. i 2012 som ble disponert i

bystyresak 237/13 om revidert budsjett og effekt av regnskap 2012 m.v. I byrådets tertialrapport pr. 30.04.2013, jf. bystyresak 272/13, var prognosen at bykassen lå an til et regnskapsmessig resultat lik 0 i 2013. Et eventuelt regnskapsmessig mer-/mindreforbruk for 2013 vil på vanlig måte bli håndtert i løpet av 2014 i budsjettjusteringssak til bystyret om revidert budsjett - effekt av regnskap 2013 m.v.

Fond i driftsbudsjettet

De kommunale budsjett- og regnskapsforskriftene deler fond i fire ulike grupper, disse budsjetteres på hvert sitt kapittel. For samlet oversikt over avsetning og bruk av

samtligte fond vises til egen oppstilling i kapittel 2 under Hovedoversikter.

Kap. 940 Disposisjonsfond (i drifts- og investeringsbudsjettet)
 Kap. 948 Ubundne investeringsfond (bare i investeringsbudsjettet)
 Kap. 950 Bundne driftsfond (i drifts- og investeringsbudsjettet)
 Kap. 959 Bundne investeringsfond (bare i investeringsbudsjettet)

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
940 Disposisjonsfond (FIN)				
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 990 385	751 653	575 592	
Sum utgifter	1 990 385	751 653	575 592	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-928 738	-98 824	-249 173	
Sum inntekter	-928 738	-98 824	-249 173	
Netto utgifter	1 061 648	652 829	326 419	

Det foreslås avsatt til sammen 575,6 mill. til disposisjonsfond. Det foreslås bruk av disposisjonsfond for til sammen 249,2 mill. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike fondene som ligger under kap. 940.

Avsetning til Parkeringsfondet

Av driftsoverskuddet fra divisjon/enhet for trafikk i Bymiljøetaten (tilsvarer tidligere Trafikketaten som nå er innlemmet i Bymiljøetaten) benyttes 30 mill. til asfaltering og 15 mill. til renhold, resterende del av driftsoverskuddet avsettes i hovedsak til Parkeringsfondet. For 2014 foreslås det avsatt 77,2 mill. til fondet. Fondet benyttes til å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett, jf omtale av fondsbruk i investeringsbudsjettet nedenfor.

Avsetning til og bruk av Vintervedlikeholdsfondet

Overskuddet fra piggdekkgebyrordningen avsettes til Vintervedlikeholdsfondet. Fondets beholdning pr. 31.12.2012 var 30,4 mill. Det foreslås avsatt 37 mill. til fondet i 2014. Det foreslås å bruke 19 mill. av fondet i 2014 for å finansiere asfaltering over Bymiljøetatens driftsbudsjett. For nærmere retningslinjer for bruken av fondet vises det til byrådssak 1034/06.

Avsetning til Fond for finansiering av investeringer MOS

Netto driftsinntekt for VAR-sektoren, dvs. kap. 620 Vann- og avløpsetaten og kap. 640 Renovasjonsetaten selvkost, avregnes først mot selvkostfond (jf omtale av kap. 950 Bundne driftsfond nedenfor). I tillegg skal bykassen ha refundert sitt utlegg for renter og avdrag knyttet til lånefinansiering av VAR-investeringer. Resterende nettoinntekt avsettes til Fond for

finansiering av investeringer MOS. Det foreslås en avsetning til Fond for finansiering av investeringer MOS med ca 16 mill. i 2014, fondet benyttes

utelukkende som finansieringskilde for VAR-sektorens investeringsutgifter.

Tall i tusen kr				
Driftsbudsjettet	2014	2015	2016	2017
Kap. 620-netto inntekt VAV	-388 075	-459 238	-514 149	-571 009
Kap. 640-netto inntekt REN	29 655	-5 362	-44 760	-72 461
sum netto inntekt VAR-sektor	-358 420	-464 600	-558 909	-643 470
Disponert til:				
sum avregning mot selvkostfond	-34 206	-32 900	23 807	53 719
bykassens utlegg for renter og avdrag lån	376 563	471 043	535 102	589 751
sum avsatt fond fin.inv.MOSS	16 063	26 457	0	0
sum disponert	358 420	464 600	558 909	643 470

Avsetning til og bruk av fond for samferdselsformål

I forbindelse med overtakelse av riksveier fra staten får Oslo kommune tilført midler gjennom økt rammetilskudd. 189 mill. årlig gjelder investeringer som byrådet foreslår avsatt til fond for samferdselsformål. Midlene benyttes til å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett. I tillegg foreslås kommunens tildelte midler fra Oslopakke 3, som utgjør 230 mill. i 2014, avsatt til fondet. Mesteparten av Oslopakke 3-midlene benyttes til å finansiere samferdselsprosjekter på både kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet. Til sammen foreslås det avsatt 419 mill. til fondet for samferdselsformål i 2014.

Samtidig foreslås det å bruke 12 mill. av fondet i 2014 for å finansiere utgifter i driftsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet. Midlene skal bl.a. benyttes til å finansiere inntil 11 saks-

behandlingsstillinger i Plan- og bygningsetaten for å sikre god oppfølging av prioriterte tiltak.

Avsetning til EGEfond-husholdninger

I 2011 ble Energigjenvinningsetatens (EGE) budsjett splittet på to kapitler – kap. 645 EGE-husholdninger og kap. 646 EGE-næring. Byrådet legger til grunn at EGEs aktivitet knyttet til husholdninger håndteres som en "lukket" økonomi slik det gjøres med VAR-sektor. Det innebærer at hele driftsoverskuddet på kap. 645 avsettes til et eget fond som benyttes til å finansiere EGEs investeringer som er nødvendig for å kunne ta hånd om husholdningsavfallet. I den grad det er behov for å lånefinansiere disse investeringene, vil bykassen få refundert sitt utlegg for renter og avdrag på lån av dette driftsoverskuddet. I 2014 foreslås det avsatt ca 26 mill. til fondet.

Tall i tusen kr				
Driftsbudsjettet	2014	2015	2016	2017
Kap. 645-netto inntekt EGE-husholdninger	-91 301	-98 316	-92 563	-93 184
Disponert til:				
avsatt EGEfond-husholdninger	26 329	34 891	30 685	32 852
bykassens utlegg renter og avdrag på lån	64 972	63 425	61 878	60 332
sum disponert	91 301	98 316	92 563	93 184

Bruk av Energigjenvinningsfondet

Tidligere avsetninger til Energigjenvinningsfondet er finansiert med deler av overskuddet fra EGEs næringsvirksomhet. Fondets beholdning ved utgangen av 2012 var ca. 56 mill. Fondet benyttes for å dekke bykassens rente- og avdragsutgifter knyttet til lånefinansiering av investeringer for EGEs næringsvirksomhet (bl.a. ny 3. ovnslinje på Klemetsrud). I 2013 er det vedtatt å bruke ca 36 mill. av fondet. I 2014 foreslås det å bruke den resterende beholdning av fondet på ca 20 mill.

Bruk av fondet for avvikling av midlertidige barnehager

I 2014 foreslås det å bruke 18,8 mill. av fondet.

Bruk av Fond for tap på lånegarantier

Fondets beholdning var pr. 31.12.2012 ca. 124 mill. Det foreslås i 2014 å bruke 9 mill. av fondet i driftsbudsjettet for å finansiere utgiftene på kap. 426 Tap på lånegarantier. Det foreslås ingen avsetning til fondet i 2014 eller senere i økonomiplanperioden.

Avsetning til og bruk av Selvassuransesfondet

Selvassuransesfondet er et disposisjonsfond, men budsjetteres under kap. 124 Forsikringer. Det foreslås avsatt 39,6 mill. til fondet i 2014. Det anslås benyttet 30 mill. av fondet i 2014. Fondets beholdning pr. 31.12.2011 var ca. 140 mill. Det vises til nærmere omtale av kap. 124 Forsikringer ovenfor.

Bruk av fond for dekning av premieavvik

KRD har i sitt rundskriv av 12.09.2013 ytterligere innskjerpet forutsetningene som skal ligge til grunn for beregning av kommunenes pensjonskostnader. Dette medfører at kommunens pensjonskostnader øker med ytterligere 155 mill. i 2014. For å dekke denne merkostnaden i 2014 foreslås det å bruke 155 mill. av pensjonsfondet. Det vises til nærmere omtale av kommunens pensjonskostnader i kapittel 2.5 og ovenfor i kapittel 13.

Bundne driftsfond

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
950	Bundne driftsfond (FIN)			
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	463 535	-59 713	4 566
	Sum utgifter	463 535	-59 713	4 566
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-397 515	0	0
	Sum inntekter	-397 515	0	0
	Netto utgifter	66 020	-59 713	4 566

Avsetning til selvkostfond for vann- og avløp

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 620 Vann- og avløpsetaten avregnes mot selvkostfondet for vann- og avløp. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Beholdningen på selvkostfondet for vann- og avløp var ved utgangen av 2012 på ca 208 mill. I vedtatt budsjett for 2013 er det budsjettert med et underskudd etter selvkost med ca 59 mill. For 2014 foreslås det for vann- og avløp et overskudd etter selvkost med 9,7 mill.

Avsetning til selvkostfond for renovasjon

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 640 Renovasjonsetaten-selvskost avregnes mot selvkostfondet for renovasjon. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Beholdningen på selvkostfondet for renovasjon var ved utgangen av 2012 på 129 mill. I vedtatt budsjett for 2013 er det budsjettert med et underskudd etter selvkost med ca 24 mill. For 2014 foreslås det for renovasjon et underskudd etter selvkost med 43,9 mill.

Avsetning til selvkostfond for feiing

Kommunens feiervirksomhet, som inngår som en del av aktiviteten på kap. 650 Brann- og redningsetaten, avregnes mot selvkostfondet for feiing. Etter de nye statlige retningslinjene for selvkost skal feieavgiftsinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Beholdningen på selvkostfondet for feiing var 2,2 mill. ved utgangen av 2012. For 2014 foreslås det for feiing et overskudd på ca. 5,5 mill. som avsettes til fondet.

Avsetning til Skogavgiftsfondet

Avsetning til og forbruk av skogavgiftsfondet skjer i henhold til Lov av 21.5.1965 om skogproduksjon og skogsvern. Avsetningen er på 20 % av fakturabeløpet ved tømmer salg og belastes tømmerkjøperne. Skogplanting og utbedring av driftsveier finansieres av fondet. Det foreslås en avsetning i 2014 med 0,3 mill. Bruk av fondet budsjetteres på kap. 940 i investeringsbudsjettet og finansierer utgifter på kap. 542 Bymiljøetaten.

Avsetning til Tapsfondet

Tapsfondet skal dekke reelle tap knyttet til videreutlån av husbankmidler. Det foreslås avsatt 33 mill. til fondet i 2014. Det er ikke budsjettert med bruk av fondet i 2014. Fondet benyttes kun til dekning av reelle tap.

Fondsbeholdning pr. 31.12.2012 var 271 mill. Avsetningen til fondet må ses i lys av at årlig videreutlån av husbankmidler (startlån) i økonomiplanperioden er 1,2 mrd. Ved utgangen av 2012 var saldo

for samlet utlån fra kommunen på ca. 5,2 mrd. Det vises til budsjettering av videreutlånsordningen på kapitlene 926 og 927 drift og investering (kapittel 13 Felles inntekter og utgifter).

Overføring til investeringsbudsjettet

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)			
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	566 002	493 827	110 226
	Sum utgifter	566 002	493 827	110 226
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	566 002	493 827	110 226

For bykassen foreslås det i 2014 å overføre 110,2 mill. fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet.

For KF'ene foreslås det i 2014 å overføre til sammen 118,6 mill. fra foretakenes drift for å finansiere investeringer (Oslo Havn KF med 18,6 mill. og 100 mill. for Undervisningsbygg Oslo KF).

Fra og med 2014 skal all refundert investeringsmoms kun føres som inntekt i investeringsbudsjettet, og ikke i

driftsbudsjettet slik det ble gjort fra moms-kompensasjonsordningen ble innført og frem til og med 2013. I vedtatt budsjett for 2013 (Dok 3) er det vedtatt å overføre 1 036 mill. refundert investeringsmoms fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet for å finansiere investeringene, hvorav ca 200 mill. for bykassen (på kap. 980) og 836 mill. for KF'ene. Ordinær overføring (eksklusiv momsrefusjon) fra drift til investeringsbudsjettet i vedtatt budsjett 2013 er hhv ca 294 mill. for bykassen (på kap. 980) og 124 mill. for KF'ene.

Finansiering av investeringer og avsetninger

Bruk av lån

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
910 Lån (FIN)			
Sum utgifter	0	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	-1 923 305	-2 700 292
Sum inntekter	0	-1 923 305	-2 700 292
Netto utgifter	0	-1 923 305	-2 700 292

Bruk av lån

Byrådet foreslår bruk av lån på kap. 910 med 2 700,2 mill. (fra Lånefondet) i 2014. I tillegg kommer bruk av lån med 1 200 mill. (fra Husbanken) på kap. 926 til videreutlån. Bykassens samlede bruk av lån i 2014 er dermed 3 900,3 mill.

For KFene foreslår byrådet et samlet låneopptak på 4 387,3 mill. i 2014, hvorav 200 mill. fra Husbanken.

Det vises til nærmere detaljer om foretakenes investeringsbudsjett med finansiering under sektor-omtalen.

Samlet bruk av lån for Oslo kommune i 2014 blir etter dette 8 287,5 mill., jf. nærmere omtale av gjelds-utvikling under kapittel 2 Økonomiplan 2014-2017.

Utlån egne midler

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Regnskap 2012	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2013	Forslag 2014
920 Utlån egne midler (FIN)			
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	700 063	785 000	537 000
Sum utgifter	700 063	785 000	537 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-113 070	-128 300	-154 000
Sum inntekter	-113 070	-128 300	-154 000
Netto utgifter	586 993	656 700	383 000

Det budsjetteres med utlån til Oslo Vognselskap AS på 245 mill. i 2014. Dette gjelder siste delutbetaling av et samlet utlån på 1 475 mill. knyttet til utløsning av opsjon 3 for anskaffelse av ytterligere 96 nye t-banvogner, jf bystyresak 429/10. I tillegg budsjetteres det med utlån til Sporveien AS på 292 mill. i 2014. Dette gjelder nest siste delutbetaling av et samlet utlån

på 950 mill. til ny base for t-banvogner på Avløs. I 2015 er utlånet til Sporveien på 198 mill.

Det foreslås budsjettert med avdragsinntekter fra utlån med til sammen 154 mill. i 2014. Dette gjelder avdragsinntekter fra utlånene til kollektivselskapene.

Videreutlån

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
926	Videreutlån (EST)			
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 003 667	1 206 000	1 206 000
	Sum utgifter	1 003 667	1 206 000	1 206 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 001 463	-1 200 000	-1 200 000
	Sum inntekter	-1 001 463	-1 200 000	-1 200 000
	Netto utgifter	2 203	6 000	6 000

Videreutlånsordningen består av innlån fra Husbanken for videre utlån til privatpersoner for boligformål. Ved utgangen av august 2013 hadde Oslo kommune en låneportefølje på ca. 5,48 mrd. fordelt på 7 136 lån. Den eksisterende låneordningen heter Startlån. Lånet kan gis som fullfinansiering eller i kombinasjon med boligtilskudd. Lånet kan også gis som toppfinansiering. Videreutlånene til privatpersoner administreres av Velferdsetaten. Bydelene saksbehandler søknader om lån.

Byrådet foreslår innlån fra Husbanken med 1 200 mill. i 2014. Videreutlån av husbankmidlene foreslås budsjettert med 1 206 mill. inkl. 6 mill. i tillagte renterestanser.

I driftsbudsjettet foreslås det budsjettert med 33 mill. i avsetning til Tapsfondet i 2014 på kap. 950 Bundne driftsfond.

Betjening av videreutlån

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
927	Betjening av videreutlån (EST)			
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	536 624	566 600	650 000
	Sum utgifter	536 624	566 600	650 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-545 075	-524 000	-596 000
	Sum inntekter	-545 075	-524 000	-596 000
	Netto inntekter	-8 450	42 600	54 000

Det foreslås i 2014 avsatt 650 mill. til avdragsbetjening av kommunens lån i Husbanken. Avdragsinntekter fra lånetakerne av videreutlån foreslås budsjettert med

596 mill. i 2014. Ekstraordinære innbetalte avdrag fra lånetakerne skal benyttes til tilsvarende ekstraordinære avdrag på kommunens lån i Husbanken.

Utgiftene knyttet til videreutlånsordningen består av følgende:	Beløp i 1 000 kr
• Tillagte renterestanser på kapittel 926 investering • Renteutgifter på kapittel 927 drift • Ordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering • Kurstap • Ekstraordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering	6 000 121 500 250 000 500 400 000

Inntektene fra låntakerne består av følgende:	Beløp i 1 000 kr
• Renteinntekter på kapittel 927 drift • 0,25 % tilleggsrente på kapittel 927 drift • Kurstap • Ordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering • Ekstraordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	138 500 4 000 500 196 000 400 000

I henhold til retningslinjene for Startlån fra Husbanken har kommunene adgang til å påplusse husbankrenten med inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dette har vært budsjettet

med 3 mill. i 2008 og deretter 4 mill. fra 2009. Inntekter fra administrasjonsgebyret er overført bydelene, som saksbehandler videreutlånsordningen.

Aksjer

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
929 Aksjer (FIN)				
04 Overføringsutgifter	2 548	0	0	
Sum utgifter	2 548	0	0	
Netto utgifter	2 548	0	0	

Det foreslås ikke å budsjettere med kjøp eller salg av aksjer i 2014.

I revidert budsjett 2013 – effekt av regnskap 2012 m.v., jf bystyresak 237/13, vedtok bystyret salg av kommunens aksjer i Oslo kino AS til danske Egmonts datterselskap Nordisk Film AS for 632 mill.

Fond i investeringsbudsjettet

For samlet oversikt over all avsetning og bruk av fond vises til egen oppstilling i kapittel 2 Hovedoversikter.

Disposisjonsfond

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
940 Disposisjonsfond (FIN)				
Sum utgifter	0	0	0	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-871 760	-734 000	-607 500	
Sum inntekter	-871 760	-734 000	-607 500	
Netto inntekter	-871 760	-734 000	-607 500	

Bruk av Parkeringsfondet

Fondet finansierer samferdselsprosjekter på kap. 542 Bymiljøetatens investeringsbudsjett, jf. kapittel 7 Miljø og samferdsel. Det foreslås bruk av fondet med 68,5 mill. i 2014. Avsetninger til fondet foretas på kap. 940 i driftsbudsjettet.

Bruk av fond til samferdselsformål

Det foreslås å bruke 429 mill. av fondet i 2014 for å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet.

Bruk av Fond til finansiering av investeringer MOS

Fondet benyttes som finansieringskilde i forhold til VAR-sektorens investeringer (kap. 620 Vann- og avløpsetaten + kap. 640 Renovasjonsetaten-selvkost). For 2014 foreslås det å bruke 68 mill. av fondet.

Bruk av EGEfond-husholdninger

Fondet benyttes som finansieringskilde for Energigjenvinningsetatens (EGE) investeringer knyttet til behandling av husholdningsavfall, jf. kap. 645 EGE-husholdninger i investeringsbudsjettet under kapittel 7 Miljø og samferdsel. For 2014 foreslås det å bruke 42 mill. av fondet.

Ubundne investeringsfond

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2012	2013	2014	
948 Ubundne investeringsfond (FIN)				
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 423 044	0	0	
Sum utgifter	1 423 044	0	0	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 177 346	-44 000	0	
Sum inntekter	-2 177 346	-44 000	0	
Netto inntekter	-754 302	-44 000	0	

Det foreslås ingen bruk av ubundne investeringsfond i 2014.

Bundne driftsfond

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
950	Bundne driftsfond (FIN)			
	Sum utgifter	0	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 118	-16 820	-320
	Sum inntekter	-14 118	-16 820	-320
	Netto inntekter	-14 118	-16 820	-320

Bruk av Skogavgiftsfondet

Bruk av skogavgiftsfondet foreslås budsjettet med 0,32 mill. i 2014. Fondet finansierer friluftsprosjekter

på kap. 542 Bymiljøetatens investeringsbudsjett. Avsetninger til fondet budsjetteres i driftsbudsjettet på kap. 950.

Bundne investeringsfond

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
959	Bundne investeringsfond (FIN)			
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	760	380	380
	Sum utgifter	760	380	380
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 519	0	-180 000
	Sum inntekter	-1 519	0	-180 000
	Netto inntekter	-759	380	-179 620

Avsetning til Fond for offentlig tilfluktsrom

Det foreslås avsatt 0,38 mill. til fondet i 2014. Se for øvrig kapittel 7 Miljø og samferdsel – kap. 184 Beredskapsetaten.

Bruk av fond for særskilte overføringer i investeringsregnskapet

Det foreslås å bruke 180 mill. av fondet i 2014. Midlene er kommunens salgsinntekt fra tidligere salg av Folketeaterbygningen. Fondsbruken inngår i finansieringen av nytt hovedbibliotek i Bjørvika, jf kap. 503 i investeringsbudsjettet under kapittel 9 Kultur og næring.

Overføring fra driftsbudsjettet

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.		2012	2013	2014
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)			
	Sum utgifter	0	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-566 002	-294 289	-110 226
	Sum inntekter	-566 002	-294 289	-110 226
	Netto inntekter	-566 002	-294 289	-110 226

For bykassen foreslås det på kap. 980 i investeringsbudsjettet budsjettert med 110,2 mill. i generell overføring fra driften for å finansiere investeringer i

investeringsbudsjettet. Det vises til omtale av kap. 980 i driftsbudsjettet ovenfor.

Lånefondet

Lånefondet er kommunens egen interne "bank". Det tas hovedsakelig opp obligasjonslån. Disse midlene lånes ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån. Lån som tas opp, inntektsføres ved opplåningstidspunktet og utgiftsføres ved utlånstidspunktet. I 2012 hadde Lånefondet et kontantunderskudd på 1 798,9 mill. som ble finansiert av bykassens overskuddslikviditet.

Lånefondet er en egen regnskapsmessig enhet i Oslo kommune og avlegger årlig eget bevilgnings- og balanseregnskap. Lånefondet er underlagt egne

bestemmelser gitt i budsjett- og regnskapsforskrifter fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Kommunen oppnår en rekke fordeler ved å ha et lånefond. Siden innlånene og utlånene delvis er uavhengig av hverandre, står man friere til å velge tidspunkt for låneopptak, lånestruktur, rentebindingstid, avdragstid osv. Dette innebærer at man lettere kan styre Lånefondets, og derved Oslo kommunes, rente- og refinansieringsrisiko. Det gir også forhandlingsstyrke og stordriftsfordeler å ta opp større lån.

Lånefondets eksterne lån pr 31.12.2012 var på 21,5 mrd.

Oversikt over Lånefondets aktiva pr 31.12.2012:

	Tall i mill.
Utlån til:	
Bykassen langsiktig	11 005,8
Oslo Havn KF	15,0
Undervisningsbygg Oslo KF	8 805,8
Omsorgsbygg Oslo KF	3 403,4
Boligbygg Oslo KF	543,5
Sum utlån	23 773,5
Beholdning netto	3,4
Total	23 776,9

Budsjettforslag for kap. 080 Lånefondet i 2014:

Tall i mill

Arts-Gruppe	Regnskap 2012	Dok 3 2013	Forslag 2014
100-509 Renteutgifter eksterne lån mv	1 102,9	1 272,0	1 259,6
Sum utgifter	1 102,9	1 272,0	1 259,6
510-519 Avdrag på eksterne lån	1 000,0	1 000,0	1 500,0
520-529 Interne utlån	0,0	5 164,1	6 887,5
Sum utbetalinger	1 000,0	6 164,1	8 387,5
Sum bruk av midler	2 102,9	7 436,1	9 647,1
780-909 Refunderte renter samt låne- & adm.kostn.	1 102,9	1 272,0	1 259,6
Sum inntekter	1 102,9	1 272,0	1 259,6
910-919 Nye låneopptak	1 500,0	4 697,5	6 953,0
920-929 Interne avdrag på lån	1 298,9	1 466,6	1 434,6
Sum innbetalinger	2 798,9	6 164,1	8 387,5
Sum anskaffelse av midler	3 901,8	7 436,1	9 647,1
Årets kontantunderskudd	1 798,9	0,0	0,0

Merknader til enkelte postgrupper*100-509 Renteutgifter eksterne lån m.v.*

Lånefondets stipulerte forbruk i 2014 hva gjelder renter på innlån samt diverse låne- og administrasjonskostnader fordeler seg slik: Rentekostnader utgjør 1 248,3 mill. og lånekostnader for øvrig 5,6 mill. Lånefondet låner hovedsakelig opp lån med årlig, etterskuddsvis renteforfall.

510-519 Avdrag på eksterne lån

Lånefondets ordinære avdrag i 2014 foreslås budsjettert med 1,5 mrd.

520-529 Interne utlån

Samlet foreslås det lånt ut i underkant av 6,9 mrd. i interne utlån i 2014, utlånene er fordelt på følgende måte:

Tall i mill

Lånefondets låntakere	Lånefondets utlån til investeringer i 2014
Bykassen	2 700,3
Oslo Havn Oslo KF	-
Undervisningsbygg Oslo KF	2 667,2
Omsorgsbygg Oslo KF	1 209,1
Boligbygg Oslo KF	311,0
Sum	6 887,5

780-909 Refunderte renter samt låne- og administrasjonskostnader.

Lånefondets nettokostnader vedrørende renter og øvrige lånekostnader fordeles hvert år etter låntakernes andel av Lånefondet og fremgår av tabellen nedenfor, under beskrivelsen av artsgruppe 920-929.

910-919 Nye låneopptak

Nye låneopptak anslås i 2014 til 6 953,0 mill.

920-929 Interne avdrag på lån

Interne avdrag på lån består av låntakernes avdragsbetjening av respektives lån i Lånefondet og fordeles i henhold til fastsatt nedbetalingsplan.

Fordelingen av interne avdrag på lån og refunderte renter og lånekostnader i 2014:

Tall i mill.

	Interne avdrag på lån	Refunderte renter og lånekostnader	Sum
Bykassen	1 112,7	543,0	1 655,7
Oslo Havn KF	1,0	0,7	1,7
Undervisningsbygg Oslo KF	198,9	521,1	720,0
Boligbygg Oslo KF	28,3	34,4	62,7
Omsorgsbygg Oslo KF	93,7	160,3	254,1
Sum	1 434,6	1 259,6	2 694,2

Økonomiplan 2014-2017

Låneopptak mv

Nye låneopptak består av nødvendige innlån for å finansiere utlånene og løpende finansiering av

Lånefondets differanse mellom innlåns- og utlåns porteføljens avdragstid.

Økonomiplan Lånefondet 2014-2017; ut- og innbetalinger

Tall i mill.

	2014	2015	2016	2017
Avdrag på eksterne lån	1 500,0	2 000,0	2 500,0	3 000,0
Utlån Oslo Havn KF	-	-	-	-
Utlån Boligbygg Oslo KF	311,0	464,0	109,0	89,0
Utlån Omsorgsbygg	1 209,1	685,0	479,0	311,0
Utlån Undervisningsbygg Oslo KF	2 667,2	2 321,6	1 440,3	950,9
Utlån Bykassen	2 700,3	2 157,2	2 132,0	1 091,6
Interne utlån	6 887,5	5 627,8	4 160,3	2 442,5
Sum utbetalinger	8 387,5	7 627,8	6 660,3	5 442,5
Nye låneopptak	6 953,0	5 956,0	4 800,0	3 484,3
Mottatte avdrag - Bykassen	1 112,7	1 282,4	1 405,2	1 458,8
Mottatte ekstraordinære avdrag - Bykassen				
Mottatte avdrag - Oslo Havn KF	1,0	1,0	1,0	1,0
Mottatte avdrag - Undervisningsbygg Oslo KF	198,9	237,0	273,0	301,1
Mottatte avdrag Boligbygg Oslo KF	28,3	41,7	60,2	66,9
Mottatte avdrag Omsorgsbygg KF	93,7	109,8	120,9	130,4
Interne avdrag på utlån	1 434,6	1 671,8	1 860,3	1 958,2
Sum innbetalinger	8 387,5	7 627,8	6 660,3	5 442,5
Årets kontantunderskudd	0,0	0,0	0,0	0,0

De innlån Lånefondet har tatt opp siden 1996 har vært avdragsfrie lån. Disse forfaller i sin helhet på avtalte tidspunkt og må refinansieres som følge av at utlånene har lengre løpetid enn innlånene. Av dette følger ovenstående profil for avdrag eksterne lån og nye låneopptak i økonomiplanperioden.

14. ØKONOMIREGLEMENTET

Innledning

Forslag til økonomireglement for 2014 slik det fremkommer i Sak 1 er en videreføring av vedtatt økonomireglement for 2014.

Byrådet vil komme tilbake til eventuelle forslag til endringer i økonomireglementet i Tilleggsinnstillingen.

Budsjettfullmakter

1. Definisjoner og avgrensninger

1.1 Definisjoner

- Med bevilgning forstås bystyrets ramme- fastsettelse for budsjettåret overfor underordnede organer.
- I driftsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter.
- Med tilleggsbevilgning forstås bevilgning hvor bystyret vedtar dekning over kapittel 199 Avsetning til tilleggsbevilgninger eller andre sentrale konti på hovedkapitlene 8 og 9 i driftsbudsjettet eller hovedkapittel 9 i investeringsbudsjettet.

Bystyret vil innskjerpe bestemmelsen om at tilleggsbevilgning bare må gis når det er nødvendig, og at det ikke må gis tilleggsbevilgning det ikke er dekning for. Inntil vedtak er fattet, må det disponeres som om tilleggsbevilgning ikke er gitt.

- Med budsjettjustering forstås disponering/-omdisponering innenfor bystyrets vedtatte budsjett.
- Kostnadsramme som må vedtas spesifikt for:
 - Alle investeringsprosjekter over 5 mill. som er fullfinansiert i årsbudsjettet.
 - Alle investeringsprosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår, og som derfor ikke er fullfinansiert i årsbudsjettet.
- Med kommunalt foretak forstås virksomhet med eget styre, som er etablert i medhold av kap. 11 i Kommuneloven. Bystyret vedtar i økonomireglementet budsjettfullmakter og instruks for økonomiforvaltningen som gjelder for foretakets styre.

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.2 Delegasjonsprinsipper

Bystyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsipper og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret og hovedtrekkene i bruk av ressursene. Bystyret delegerer myndighet til henholdsvis byrådet og bydelsutvalgene å fatte vedtak i saker slik det fremgår av punktene 2, 3 og 4. Vedtak i saker som ikke er nevnt særskilt under disse punkter, må fattes av bystyret.

Bystyret fastsetter budsjettfullmakter for kommunale foretak i økonomireglementets punkt 5. Økonomibestemmelsene utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Delegasjonsprinsippene er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og styreinstruks.

Bystyret forutsetter at den instruks som byrådet utarbeider for økonomiforvaltningen i etater også gjøres gjeldende for bystyrets organer med mindre annet fremkommer av lov, tidligere bystyreverdtak m.v.

De budsjettfullmakter byrådet videredelegerer til sine underordnede virksomheter, gjøres også gjeldende for virksomheter underlagt bystyret.

1.3 Budsjettstruktur og avgrensninger i budsjettfullmakter

Bystyret vedtar budsjettet i henhold til kommunens interne kapittelgruppering. Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i driftsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- Fellesutgifter og finansposter: 199, 800 og 901
- Bystyrets organer: 100, 101, 102, 109, 110, 111 og 112.

Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i investeringsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- 425 - Øke inntektsanslag for salg av fast eiendom utover 50 mill. på årsbasis
- Fellesutgifter og finansposter: 910, 926 og 929

Forretningsutvalget gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer mellom kapitlene 100, 101, 102, 109, 110,

111 og 112.

2. Budsjettfullmakter delegert til byrådet

2.1 Justering av vedtatt driftsbudsjett

Bystyrets budsjettvedtak for et kapittel i driftsbudsjettet vedtas som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter.

- a. Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor et budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 300 mill. I tillegg kommer budsjettjusteringer knyttet til fordeling av merverdiavgiftskompensasjon.
- b. Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele avsetninger på kapitlene 304, 305, 306 og 308 i tråd med de spesifikasjoner og konkrete formålsbeskrivelser bystyret knytter til avsetningene.
- c. Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele statlige øremerkede tilskudd til kapitler og tiltak i tråd med de forutsetninger som ligger til grunn for den enkelte bevilgning.
- d. Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–d:

- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål.
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak - herunder måltall og aktivitetsplaner for de enkelte virksomheter.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2014.

2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett

- a. Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor hvert budsjett-

kapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 200 mill.

- b. Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet og som planlegges gjennomført i løpet av budsjettåret.
- c. Byrådet gis fullmakt til å vedta og senere justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter med en brutto kostnadsramme på inntil 20 mill. pr. prosjekt, og som er fullfinansiert i årsbudsjettet, jf. dog punkt 1.3.
- d. Byrådet gis fullmakt til å justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter vedtatt i bystyret, med inntil 15 % og maksimalt 20 mill. pr. prosjekt i forhold til bystyrets vedtatte kostnadsramme, jf. dog punkt 1.3. Byrådet kan justere kostnadsramme uten nærmere prosentvis avgrensning når justeringen er under 1,5 mill. pr. prosjekt. Justeringene må være fullfinansiert i årsbudsjettet.
- e. Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å overføre bevilgninger fra ett investeringsprosjekt til bruk for planlegging, prosjektering eller gjennomføring av andre investeringsprosjekter, når beløpet som overføres til og fra hvert enkelt prosjekt ikke overstiger 20 mill.
- f. Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å fordele uspesifiserte avsetninger til inventar og utstyr, og til investeringer i fast eiendom på budsjettkapitler, prosjekter og konkrete anskaffelser. Fullmakt gjelder fordeling av midler til enkeltprosjekter/-tiltak med brutto kostnadsramme opp til 20 mill.
- g. Byrådet gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av det av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.
- h. Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

ØKONOMIREGLEMENTET BUDSJETT 2014

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–h:

- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte kostnadsrammer overskrides, jfr. dog punkt 2.2 d.
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte prosjekter ikke blir gjennomført eller vesentlig utsatt.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2014.

2.3 Fordeling av budsjetttrammer for byomfattende tiltak

Byrådet gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene for kapitlene for de byomfattende oppgaver på enkelttiltak med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak.

2.4 Fordeling av tilskuddsbevilgninger og fordeling av rammen for videreutlån til bydelene

Byrådet gis med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak fullmakt til å fordele bevilgninger på budsjettkapitler som omfatter tilskudd til organisasjoner og enkelttiltak. Fullmakten omfatter også fordeling av midler til private som følge av statlige tilskudd, herunder spillemidler.

Byrådets fullmakt betinger at det som vilkår for kommunalt tilskudd under dette punktet skal stilles krav om fremleggelse av skatteattest for merverdiavgift og skatt som ikke er eldre enn seks måneder på søknadstidspunktet. Det gjøres unntak fra dette vilkåret for tilskuddsmottakere, herunder idrettslag m.v. og nyetablerere, som dokumenterer at de ikke er skatte- og merverdiavgiftspliktige.

Byrådet gis fullmakt til å fordele avsetningen på kap. 926 Videreutlån til bydelene.

2.5 Budsjettekniske korreksjoner

Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettekniske korreksjoner.

3. Øvrige fullmakter delegert til byrådet

3.1 Priser for kommunale ytelser

Byrådet gis fullmakt til å vedta nye priser på kommunale ytelser som ikke er hjemlet i lov. De retningslinjer for prisjusteringer bystyret vedtar som en del av budsjettbehandlingen skal legges til grunn for den konkrete prisfastsetting.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser på interne leveranser/tjenester i Oslo kommune når slike ikke er fastsatt av bystyret.

Styret for Oslo Havn KF fastsetter de kommunale forskrifter etter Havne- og farvannsloven, herunder avgifter, med unntak av Havne- og farvannslovens § 14, siste ledd og § 15.

3.2 Økonomifullmakter overfor private institusjoner

Byrådet gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private institusjoner som får driftstilskudd fra Oslo kommune. Dette gjelder dog ikke for private bydels-spesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd som

følge av vedtak fattet av de enkelte bydelsutvalg, jf. punkt 4.2 g.

3.3 Oppretting og inndraging av stillinger

Byrådet gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

3.4 Konkurransetsetting

Byrådet gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurransetsette tjenester/tjenestesteder som utføres med kommunalt ansatte. Som tjenester/tjenestesteder forstås oppgaver/tjenesteytende enheter innenfor virksomhetene som er underlagt byrådet. Gjeldende retningslinjer/regelverk i Oslo kommune må følges.

3.5 Instruks for økonomi- forvaltningen

Byrådet gis fullmakt til å utarbeide instruks for økonomiforvaltningen i etater innenfor de retningslinjer som ligger i fullmaktene vedtatt av bystyret.

3.6 Videredelegering av fullmakter

Byrådet gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet i saker som byrådet i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i.

4. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

4.1 Budsjettfordeling

Bydelsutvalget skal innen 31.12.2014 vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde – definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

- Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Oppvekst
- Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
- Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenhet skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr 100 000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til

kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

I Grønt hefte for 2014 er det stilt ytterligere krav til struktur og innhold i budsjettet.

4.2 Budsjettforutsetninger/-regler

a. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettert stats-tilskudd som kompenserer for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet.

b. Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret.

Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta om-disponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Omdisponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik om-disponering.

Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta om-disponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternbudsjett på artsgruppe 14.

Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret.

c. Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.

ØKONOMIREGLEMENTET BUDSJETT 2014

- d. Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.

- e. Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet.

Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjettramme.

- f. Bydelsutvalget gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurranseutsette tjenester/tjenestesteder som utføres med kommunalt ansatte. Som tjenester/tjenestesteder forstås oppgaver/tjenesteytende enheter innenfor bydelsutvalgets ansvarsområde. Gjeldende retningslinjer/regelverk i Oslo kommune må følges.
- g. Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra Oslo kommune.
- h. Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 4.3.

4.3 Rammer for videredelegering

Adgangen til videredelegering til bydelsdirektøren er begrenset til:

- a. Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak (jf. punkt 4.1).
- b. Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:
 - Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø
 - Funksjonsområde 2A: Barnehager
 - Funksjonsområde 2B: Oppvekst
 - Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
 - Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp
- c. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner.
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelige vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål.

5. Budsjettfullmakter for kommunale foretak

5.1 Generelt

Budsjettfullmaktene omfatter kommunale foretak etablert etter kap. 11 i KommuneLoven, og utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Delegasjonsprinsippene er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset

av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og instruks.

De kommunale foretakene har i all hovedsak bykassen som kunde, og defineres dermed ikke som foretak som driver næringsvirksomhet ut fra forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak av 24.08.2006. Det innebærer at alle foretakene skal følge budsjett- og regnskapsregler etter kommunelovens bestemmelser. Bystyret legger imidlertid opp til at noen kommunale foretak også gir en oppstilling av sitt årsregnskap og årsbudsjett etter regnskapslovens prinsipper.

I medhold av forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale

foretak av 24.08.2006, gjelder følgende prinsipper for årsbudsjettet:

Bystyret selv må innen årets utgang fastsette bindende økonomiske rammer for foretakets drift og investering for kommende kalenderår. Bystyret vedtar også økonomiplan for foretaket, jf. kommunelovens § 44. Styret foretar den nærmere fordeling av årsbudsjettet og basert på prinsipper i kommuneloven med forskrifter. Det fullstendige årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og investeringsbudsjett som angitt i vedlegg til forskriften av 24.08.2006.

- Driftsbudsjettet kan vedtas som en nettoramme, men det er krav til budsjettbalanse. Styret kan foreta endringer i driftsbudsjettet innenfor bystyrets bindende rammer. Styret kan imidlertid også omdisponere fra drift til gjennomføring av investeringer i budsjettåret.
- I bystyrets budsjettvedtak for investeringsbudsjettet må det som et minimum skilles mellom sum investering og sum finansiering, herav lån. Styret for foretaket kan ikke selv vedta låneopptak. Bystyret kan vedta en kostnadsramme for et enkeltprosjekt eller som en sum for en gruppe av enkeltprosjekter. Oppjustering av kostnadsrammen for slike investeringsprosjekter kan ikke skje uten fullfinansiering i årsbudsjettet. For investeringer som er fullfinansiert i budsjettåret er det tilstrekkelig for bystyret å angi rammebevilgninger.
- Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av den av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

I det følgende foretas ytterligere presiseringer og innskrenkninger i budsjettfullmaktene for kommunale foretak.

5.2 Bystyrets budsjettvedtak

Bystyret vedtar bindende rammer for foretakets økonomiske drift og investering i budsjettåret og med følgende detaljering:

- Driftsbudsjettet fastsettes som en nettoramme (netto driftsresultat).
- Investeringene fastsettes som en bruttoramme med sum investering og sum finansiering.
- Budsjettfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.

- Dersom bystyret vedtar samlet kostnadsramme for en gruppe prosjekter, må styret vedta kostnadsramme pr. prosjekt etter samme regler som gjelder for bykasseinvesteringer, jf. definisjonen av kostnadsramme i økonomireglementets avsnitt 1 Definisjoner og avgrensninger. Styret må også fordele de fastsatte investeringsrammene i årsbudsjettet og økonomiplanen på investeringsprosjektene. Eventuell særskilt finansiering skal knyttes til vedkommende prosjekt.

5.3 Budsjettfordeling

Styret for foretaket skal innen 31.12.2012 vedta et fullstendig årsbudsjett, og i samsvar med kommuneloven og forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak av 24.08.2006. Ved etablering av kontoplanen må det sikres at budsjettet kan konverteres til obligatorisk funksjons- og artsinndeling i KOSTRA. Foretakene skal benytte kommunens felles valgte økonomisystem, herunder bruken av konto- og kodeplaner samt konteringsdimensjoner.

5.4 Budsjettjustering

- a. Foretakets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.
- b. Bystyret selv øker kapitalinntektene i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak når det gjelder bruk av lån. For salg av aksjer/andeler/fast eiendom gis styret for eiendomsforetaket fullmakt til å øke beløpet med inntil 50 mill. i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak. Salg av aksjer/andeler/fast eiendom utover 50 mill. årlig i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak vedtas av bystyret.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-b:

- Justeringsfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2014.

Instruks for økonomiforvaltningen

1. Instruks for økonomiforvaltningen i byrådet

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.1 Årsbudsjett

Byrådet skal legge frem et forslag til årsbudsjett og skattevedtak for kommunen. Årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over inntekter og utgifter for kommunens virksomheter kommende år.

Det skal utarbeides konkrete måltall for den enkelte virksomhets aktivitet. Aktivitetsplanene skal gjøre det lettere å se sammenhengen mellom ressursinnsats og forventet resultat, samtidig som de skal bidra til å legge forholdene til rette for å vurdere graden av måloppnåelse i kommunen.

Bystyret presiserer at tallbudsjettet er det overordnede styringselement i budsjettet, og understreker at vedtatt tallbudsjett skal overholdes. Uventede merutgifter og/eller inntektsbortfall må dekkes innenfor virksomhetenes ansvarsområder.

Byrådets forslag til tallbudsjett skal bygge på aktivitetsplaner for det kommende år. Planene skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres og omfanget av tiltakene.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal nødvendige tiltak iverksettes straks. Dersom avvikene er av en slik karakter at premissene for bystyrets budsjettvedtak må anses å være endret, skal dette legges frem for bystyret snarest mulig. Som hovedregel skal varsling skje i forbindelse med tertialrapporteringen. Inntil et eventuelt nytt vedtak er fattet, skal tallbudsjettet overholdes.

Bystyret understreker at de bevilgninger som gis til organisasjoner o.l., er ment som et driftstilskudd for hele året. Driften må tilpasses etter tilskuddets størrelse.

1.2 Anskaffelser

Følgende forhold skal ivaretas i forbindelse med virksomhetens anskaffelser:

Enhver anskaffelse skal bidra til å oppnå virksomhetens og kommunens mål.

Alle virksomheter skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett. Dette gjelder kostnader ved å gjennomføre anskaffelser av både varer og tjenester. Videre skal det utarbeides en strategi/plan for hvordan virksomheten vil organisere og gjøre anskaffelsene mer kostnads-effektive. Med kostnader i forbindelse med anskaffelser menes både de direkte vare- og tjenestekostnadene, samt alle kostnader som oppstår i forbindelse med gjennomføringen av anskaffelsesprosessen.

Virksomhetsleder skal sørge for en organisering av arbeidet som synliggjør roller og ansvar i anskaffelsesprosessene.

Virksomhetsleder skal sørge for at det som en del av virksomhetsstyringen er utarbeidet en oversikt over virksomhetens planlagte anskaffelser.

Virksomhetene skal under planleggingen av alle anskaffelser vurdere hvordan anskaffelsene best lar seg gjennomføre og følge opp. Dette skal dokumenteres i en kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse.

Virksomhetsleder skal sørge for at det er etablert et internt kontrollsystem tilpasset virksomhetens risiko på anskaffelsesområdet.

Virksomhetsleder må sørge for rutiner for kontraktsoppfølging som tydeliggjør hvordan viktige leveransepunkter kvalitetssikres og følges opp.

Virksomhetsleder skal sikre at virksomheten har system for oppfølging av kontrakter som minimum inkluderer periodiske risikovurderinger og jevnlig revisjoner.

På bakgrunn av risikovurderinger skal det gjennomføres revisjoner av leverandørenes samfunnsansvar og iverksettes nødvendige tiltak, blant annet når det gjelder krav knyttet til lønns- og arbeidsforhold, lærlingordning/bruk av lærlinger, samt viktige miljø- og sosiale/etiske krav.

Fremdriften og resultatene fra dette arbeidet skal rapporteres i forbindelse med årsberetningen. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for innhold, form og frister.

1.3 Ansvar

Byrådet har ansvar for å føre tilsyn med kommunens økonomiforvaltning, herunder:

- Holde seg løpende orientert om utviklingen i de enkelte virksomheter.
- Påse at bystyrets vedtak blir iverksatt.
- Påse at det ikke skjer overskridelser i forhold til vedtatt budsjett.
- Sørge for at ressursene anvendes optimalt og i tråd med kommunens overordnede mål og aktivitetsplaner.

1.4 Rapportering

For hvert tertial skal byrådet utarbeide rapporter med regnskapsoversikter og årsprognoser for den enkelte etat, bydel, foretak og for bykassen samlet. Tertialrapportene skal beskrive den økonomiske utvikling og utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året.

Dersom det ligger an til avvik, jf. punkt 1.1, skal dette forklares, og forslag til nødvendige mottiltak skal fremkomme.

Tertialrapportene skal også gi en oversikt over regnskap, budsjett og prognose for investeringene og de øvrige hovedarter i investeringsbudsjettet.

Tertialrapportene fremmes for bystyrebehandling i juni og oktober hvert år.

1.5 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser i driftsbudsjettet begrenset til 5 % av budsjetterte utgifter for artsgruppene 10-14 som lå til grunn for bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). For praktisering av denne bestemmelse, tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen viser et resultat som gir adgang til å overføre midler.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slik adgang til styrking av neste års budsjett.

Merforbruk i driftsbudsjettet begrenset til 5 % av budsjetterte brutto driftsutgifter i bystyrets

budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slikt krav om inndekking på neste års budsjett.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Refusjon i driftsregnskapet som kompenserer for merverdiavgift i investeringsregnskapet skal i sin helhet overføres til investeringsregnskapet og benyttes til finansiering av de enkelte prosjekter. Denne merverdiavgiften holdes utenfor ved beregningen av fremføring av mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Beregningene foretas for hvert enkelt budsjettkapittel.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

Byrådet gis som et ledd i gjennomføring av årsavslutningen fullmakt til å foreta delvise strykninger i driftsregnskapet.

1.6 Årsregnskap og årsberetning

Byrådet skal ved regnskapsårets slutt avgi et årsregnskap i henhold til Kommunal- og regionaldepartementets forskrift for kommunale og fylkeskommunale årsregnskap og årsberetning, som viser regnskapstall i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak (Dok. 3) og justert årsbudsjett.

Årsberetningen skal redegjøre for kommunens virksomhet og resultater i året i forhold til overordnede mål og aktivitetsplaner. Det skal videre gis en vurdering av den økonomiske situasjonen ved årets slutt. Beretningen skal vise hvordan tjenester og tiltak er tilpasset behovene blant kommunens innbyggere.

2. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

2.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelens virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetsendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

2.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjettramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for å holde vedtatt budsjettramme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Dersom bydelsutvalget ikke har fattet vedtak som innebærer at budsjettet er saldert innenfor vedtatt ramme, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Byrådet plikter å legge frem sak for bystyret innen tre uker etter mottatt anke.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

2.3 Anskaffelser

Følgende forhold skal ivaretas i forbindelse med virksomhetens anskaffelser:

Enhver anskaffelse skal bidra til å oppnå virksomhetens og kommunens mål.

Alle virksomheter skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett. Dette gjelder kostnader ved å gjennomføre anskaffelser av både varer og tjenester. Videre skal det utarbeides en strategi/plan for hvordan virksomheten vil organisere og gjøre anskaffelsene mer kostnadseffektive. Med kostnader i forbindelse med anskaffelser menes både de direkte vare- og tjenestekostnadene, samt alle kostnader som oppstår i forbindelse med gjennomføringen av anskaffelsesprosessen.

Virksomhetsleder skal sørge for en organisering av arbeidet som synliggjør roller og ansvar i anskaffelsesprosessene.

Virksomhetsleder skal sørge for at det som en del av virksomhetsstyringen er utarbeidet en oversikt over virksomhetens planlagte anskaffelser.

Virksomhetene skal under planleggingen av alle anskaffelser vurdere hvordan anskaffelsene best lar seg gjennomføre og følge opp. Dette skal dokumenteres i en kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse.

Virksomhetsleder skal sørge for at det er etablert et internt kontrollsystem tilpasset virksomhetens risiko på anskaffelsesområdet.

Virksomhetsleder må sørge for rutiner for kontraktsoppfølging som tydeliggjør hvordan viktige leveransepunkter kvalitetssikres og følges opp.

Virksomhetsleder skal sikre at virksomheten har system for oppfølging av kontrakter som minimum inkluderer periodiske risikovurderinger og jevnlige revisjoner.

På bakgrunn av risikovurderinger skal det gjennomføres revisjoner av leverandørenes samfunnsansvar og iverksettes nødvendige tiltak, blant annet når det gjelder krav knyttet til lønns- og arbeidsforhold, lærlingordning/bruk av lærlinger, samt viktige miljø- og sosiale/etiske krav.

Fremdriften og resultatene fra dette arbeidet skal rapporteres i forbindelse med årsberetningen. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for innhold, form og frister.

2.4 Rapportering

For hvert tertial skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Tertialrapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjenesteproduksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenheter.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenheter. Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

2.5 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 5 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3.)

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres. Tilsvarende gjelder for kommunalt øremerkede bevilgninger i Dok. 3 som fordeles til bydelene i løpet av året.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Refusjon i driftsregnskapet som kompenserer for merverdiavgift i investeringsregnskapet skal i sin helhet overføres til investeringsregnskapet og benyttes til finansiering av de enkelte prosjekter. Denne merverdiavgiften holdes utenfor ved beregningen av fremføring av mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

2.6 Årsregnskap og årsberetning

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifikasjon som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en års-

ØKONOMIREGLEMENTET BUDSJETT 2014

beretning. Årsberetningen skal, etter byråds nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjetttrammen skal forklares. Årsberetningen skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

2.7 Inngrep ved brudd på forutsetninger

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

3. Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

3.1 Foretakets ansvar for årsbudsjettet

Styret for foretaket skal vedta et årsbudsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Styret har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

3.2 Anskaffelser

Følgende forhold skal ivaretas i forbindelse med virksomhetens anskaffelser:

Enhver anskaffelse skal bidra til å oppnå virksomhetens og kommunens mål.

Alle virksomheter skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett. Dette gjelder kostnader ved å gjennomføre anskaffelser av både varer og tjenester. Videre skal det utarbeides en strategi/plan for hvordan virksomheten vil organisere og gjøre anskaffelsene mer kostnadseffektive. Med kostnader i forbindelse med anskaffelser menes både de direkte vare- og tjenestekostnadene, samt alle kostnader som oppstår i forbindelse med gjennomføringen av anskaffelsesprosessen.

Virksomhetsleder skal sørge for en organisering av arbeidet som synliggjør roller og ansvar i anskaffelsesprosessene.

Virksomhetsleder skal sørge for at det som en del av virksomhetsstyringen er utarbeidet en oversikt over virksomhetens planlagte anskaffelser.

Virksomhetene skal under planleggingen av alle anskaffelser vurdere hvordan anskaffelsene best lar seg gjennomføre og følge opp. Dette skal dokumenteres i en kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse.

Virksomhetsleder skal sørge for at det er etablert et internt kontrollsystem tilpasset virksomhetens risiko på anskaffelsesområdet.

Virksomhetsleder må sørge for rutiner for kontraktsoppfølging som tydeliggjør hvordan viktige leveransepunkter kvalitetssikres og følges opp.

Virksomhetsleder skal sikre at virksomheten har system for oppfølging av kontrakter som minimum inkluderer periodiske risikovurderinger og jevnlig revisjoner.

På bakgrunn av risikovurderinger skal det gjennomføres revisjoner av leverandørenes samfunnsansvar og iverksettes nødvendige tiltak, blant annet når det gjelder krav knyttet til lønns- og arbeidsforhold, lærlingordning/bruk av lærlinger, samt viktige miljø- og sosiale/etiske krav.

Fremdriften og resultatene fra dette arbeidet skal rapporteres i forbindelse med årsberetningen. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for innhold, form og frister.

3.3 Rapportering

For hvert tertial skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av

utviklingen i investeringsaktivitet og i tjenesteproduksjon i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner, samt sykefravær og HMS-arbeid. Foretakene har plikt til å levere informasjon i samsvar med det opplegg byrådet har for utforming av byrådets tertialrapport til bystyret.

Byrådet kan i tillegg fastlegge særskilt rapporteringer for å følge utviklingen for tjenesteproduksjon og/eller den økonomiske utviklingen.

3.4 Årsavslutning

Et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) i årsregnskapet for foretaket disponeres av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) i årsregnskapet for foretaket inndeckes av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Boligbygg Oslo KF og Kommunal konkurranse Oslo KF skal, i tillegg til å avlegge årsregnskapet etter kommunelovens regler, også gi en oppstilling av årsregnskap og årsbudsjett etter regnskapslovens prinsipper.

4. Instruks for investeringer

4.1 Kvalitetssikring av investeringsprosjekter

For alle investeringsprosjekter, både bykasseinvesteringer og investeringer i regi av et kommunalt foretak, skal det foreligge et beslutningsgrunnlag som er tilstrekkelig kvalitetssikret før prosjektet vedtas. Kravet til beslutningsgrunnlag vil kunne variere ut fra type investering, kompleksitet/usikkerhet og økonomisk omfang.

4.1.1 Større investeringsprosjekter

Alle større investeringsprosjekter skal undergis ekstern kvalitetssikring. Når det utarbeides standardkonsepter for formålsbygg (skoler, barnehager og sykehjem), skal disse konseptene også kvalitetssikres. Byrådet skal prekvalifisere og inngå rammeavtaler med noen eksterne fagmiljøer som skal forestå kvalitetssikringen.

Byrådet og styret i et foretak skal tilpasse kravene til kvalitetssikring for et investeringsprosjekt til et nivå hvor man anser at beslutningsgrunnlaget vil være kvalitetsmessig tilfredsstillende.

For Oslo Havn KF bestemmer havnestyret i hvilken utstrekning ubenyttede bevilgninger kan overføres fra et år til et annet, jf. Fiskeridepartementets forskrift av 31.10.95, II.

3.5 Budsjett, årsregnskap og årsberetning

Bystyret presiserer at utover krav til særbudsjett, særregnskap og årsberetning i statlige forskrifter og standarder fra foreningen for god kommunal regnskapsskikk, fastsetter byrådet nærmere retningslinjer for innhold, form og frister for årsbudsjett og økonomiplan, årsregnskap og årsberetning.

3.6 Andre forhold

Innlån til lånefinansierte investeringer i kommunale foretak skal foretas sentralt i kommunen innenfor rammen av bystyrets lånevedtak. Foretaket tar opp lånet i lånefondet og/eller Husbanken direkte. Kommunale foretak er underlagt Oslo kommunes øvrige sentrale finansforvaltning, basert på nærmere retningslinjer fastsatt av byrådet.

4.1.2 Generell prosessbeskrivelse for kvalitetssikring av større investeringsprosjekter

Det skal først utarbeides en behovsanalyse som også skal belyse ulike alternativer. Hovedkravene til prosjektet skal defineres og kostnadsanslag beregnes. Dette beslutningsunderlaget skal gjennomgå en kvalitetssikring.

Dersom den første fase av kvalitetssikringen konkluderer med at beslutningsgrunnlaget er kvalitetsmessig godt nok til at Oslo kommune kan vurdere å gå videre med prosjektet, legges dette frem til avgjørelse i byrådet for det som gjelder bykasseinvesteringer og overordnede investeringsplaner. For investeringsprosjekter i kommunale foretak fattes avgjørelsen om å gå videre i planleggingen av styret.

Deretter gjennomføres et forprosjekt for å fremskaffe gjennomarbeidede kostnadsanslag og vurdering av fremdrift, organisering m.v. Dette materialet skal kvalitetssikres eksternt før det avgjøres om prosjektet skal foreslås gjennomført. Kostnadsrammen skal

ØKONOMIREGLEMENTET BUDSJETT 2014

inkludere en usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %.

Byrådet gis fullmakt til å definere nærmere kravene til den dokumentasjonen som skal foreligge.

Investeringsprosjektene forutsettes gjennomført innenfor den styringsrammen virksomheten får seg tildelt. Byrådet gis fullmakt til, etter anmodning fra etatsledelsen eller fra styret i et foretak, å frigi hele eller deler av den sentralt avsatte usikkerhetsavsetningen som inngår i den kostnadsrammen bystyret har satt for prosjektet.

Som hovedregel skal usikkerhetsavsetningen for prosjekter som går over flere år periodiseres i siste år av prosjektperioden. Vurdering av eventuell mulighet for å inndra usikkerhetsavsetninger foretas i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen.

For prosjekter gjennomført i regi av et kommunalt foretak, utarbeides det en bindende husleieavtale mellom bestiller og utfører før prosjektet igangsettes. Ansvaret og risikoen for at prosjektet holder seg

innenfor vedtatte rammebetingelser, vil deretter ligge hos foretaket.

4.1.3 Kvalitetssikring av mindre investeringsprosjekter

Byrådet fastsetter kravene til beslutningsgrunnlag og kvalitetssikring for mindre investeringsprosjekter. Kravene omtales i det årlige budsjetttrunkskrivet, Rundskriv 1.

4.1.4 Detaljplanlegging og gjennomføring

Når det er gitt bevilgning til et prosjekt må det sikres at den etterfølgende detaljplanleggingen er kvalitetsmessig tilfredsstillende før prosjektet igangsettes. Ved gjennomføringen må det sikres tilfredsstillende rutiner for å ha løpende oversikt over utviklingen i kostnader og i fremdrift samt rutiner for rapportering.

For investeringer i bykassen fastsetter byrådet nærmere krav til detaljplanlegging og gjennomføring. For investeringer i kommunale foretak skal styret fastsette disse kravene.

4.2 Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekter

- a. Bystyret forutsetter at kommunen ikke engasjerer seg i byggeprosjekter der finansieringsplanene er urealistiske. Prosjekteringskostnader som måtte påløpe for ikke-finansierte prosjekter i privat regi, er kommunen uvedkommende.
- b. Private investeringsprosjekter hvor det er forutsatt lån fra kommunen og/eller kommunal lånegaranti,

og/eller hvor kommunen skal betale renter, avdrag og/eller driftsutgifter, kan ikke settes i gang før finansieringsforutsetningene er oppfylt.

- c. Kommunalt investeringstilskudd til private investeringsprosjekter utbetales ikke før prosjektet er dokumentert fullfinansiert.

5. Instruks for låneopptak

Instruksen gjelder for bykassen (etatene/bydelene) og kommunale foretak.

All innlånsvirksomhet i Oslo kommunes navn skal foretas sentralt i kommunen innenfor rammen av bystyrets lånevedtak. Dette gjelder også for innlån til lånefinansierte investeringer i kommunale virksomheter som har eget styre og kommunale foretak. Fore-

takene tar opp lånet direkte i lånefondet og/eller Husbanken, ikke som videreutlån fra bykassen. For de tilfelle husbankfinansiering ikke oppnås eller blir dyrere enn innlån til lånefondet, gis byrådet fullmakt til å øke innlån til lånefondet tilsvarende reduksjonen i innlån fra Husbanken. Byrådet gis fullmakt til å justere det angjeldende kommunale foretaks lånevedtak tilsvarende.

15. TAKSTER, AVGIFTER OG GEBYRER

Forslag til takster, avgifter og gebyrer

Under følger byrådets forslag til takster, avgifter og gebyrer for 2014.

Månedlig oppholdsbetaling i barnehage

	Inntekt til og med 170 496 (2G)*	Inntekt mellom 170 496 (2G)* og kr 300 000	Inntekt over kr 300 000
1. barn	856	2 393	2 439
2. barn (70 %)	856	1 708	1 740
3. barn (50 %)	856	1 251	1 274

**Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2014.
Inntektsgrensene er basert på månedlige satser for grunnbeløpet.*

Satsene gjelder fulltidsplass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer per uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Kost i barnehage tilsvarende kr 109 per barn per måned, og er inkludert i oppholdsbetalingen.

Oppholdsbetaling for barnehageplass for barn i fosterhjem fastsettes etter inntektsgruppe 2, dvs. kr 2 393 per måned.

Oppholdsbetalingen for fulltidsplass i bydeler med gratis kjernetid reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

Månedlig oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen)

	Inntekt til og med 170 496 (2G)*	Inntekt mellom 170 496 (2G)* og kr 300 000	Inntekt over kr 300 000
Heldagsplass	575	1 057	2 695
Halvdagsplass	370	679	1 821

**Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2014.
Inntektsgrensene er basert på månedlige satser for grunnbeløpet.*

Det kreves ikke oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen for barn med særskilte behov fra 5.-7. trinn.

Tilbud til barn med særskilte behov i 8. – 10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8. – 10. trinn og på videregående skole.

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo musikk- og kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo musikk- og kulturskole økes med 3,2 % til kr 3 504 per elev per år fra 01.01.2014. Byrådet gis fullmakt til å fast-

sette avgifter og priser utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

Avgifter og priser for tilbud i Schous kulturbryggeri

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser og avgifter (brukerbetaling/billettpriser) for tilbud i øvingshotell og popsenter i Schous kulturbryggeri, innen rammen av vedtatt budsjett.

Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Med hjemmel i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester fastsettes fra og med 01.01.2014 følgende betalingssetninger og utgiftstak for renhold, matlaging m.m.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i hht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr. måned/alt. pr. år (timer)
Inntil 170 490 (under 2 G) 2)	28	kr 175 pr. måned
Fra 170 490 (2 – 3 G)	63	kr 6 300 pr. år (100 timer)
Fra 255 735 (3 – 4 G)	165	kr 16 500 pr. år (100 timer)
Fra 340 980 (4 G og over)	274	kr 27 400 pr. år (100 timer)

- 1) Alminnelig inntekt 2012 tillagt evt. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket evt. omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.
- 2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 175 pr. måned i 2013. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober, og vil bli justert i samsvar med dette.

Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare inntekt før særfradrag – i henhold til forskrift til lov om sosiale tjenester m.v.	Månedssats
Fra 255 736 (over 3 G)	kr 216

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarm.

Parkeringsgebyr

Parkeringsgebyr økes med 3,2 %.

Fullmakt til byrådet (generelt vedtak)

Med unntak av de takster som vil bli direkte fastsatt av bystyret, gis byrådet fullmakt til å fastsette takstene, herunder gjennomføre detaljutlegging av takstene på undertakstgrupper m.v., innenfor den ramme som bystyret har gitt.

Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing – selvkostprinsippet

I enkelte særlover står det at bystyret skal fastsette kommunale avgifter og takster. I de senere år har bystyret delegert til byrådet å fastsette takster, herunder å gjennomføre detaljutleggingen av takstene på undertakstgrupper m.v. for takster som ikke er fastsatt direkte av bystyret. Slik delegering ble senest vedtatt i bystyresak 37/08 (generelt verbalvedtak).

Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing er regulert i egne lover og forskrifter, basert på en forutsetning om at disse skal beregnes etter selvkostprinsippet.

Satsene for renovasjonsgebyr foreslås økt med 8,0 %, tilsvarende ca. 200 kroner for en gjennomsnittlig

avfallsbeholder på 140 liter. Totalt gebyr eks. mva blir kr 2 712.

Satsene for gebyr og avgift for vann og avløp foreslås økt med 3,5 %, tilsvarende ca. kr. 116,- per år for en gjennomsnittlig enebolig på 120 m². Totalt gebyr-beløp eks. mva blir kr. 3 443 for en enebolig på 120 m².

Det foreslås ingen endring i satsene for feiegebyr.

Gebyr og avgift vann og avløp

Satsene for gebyr og avgift for vann og avløp økes med 3,5 %.

Husholdningsrenovasjon

Satsene for renovasjonsgebyr økes med 8,0 %.

Feiegebyr

Satsene for feiegebyr holdes uendret.

Fullmakt til å justere gebyrer og avgifter for vann og avløp, renovasjon og feiing

Byrådet gis fullmakt til å justere gebyrene for vann og avløp, renovasjon og feiing basert på bystyrets vedtatte budsjett og i henhold til gjeldende forskrifter for selvkostberegning.

Nærmere om selvkostberegning vann og avløp, renovasjon og feiing

Generelt

Tabelloppsettet for selvkostberegningene følger KOSTRA-skjema 23, og er i samsvar med det som benyttes i Oslo kommunes KOSTRA-rapportering til Statistisk Sentralbyrå.

Beregningene er gjort i henhold til statens retningslinjer for selvkost. Etter selvkostmetoden skal det legges til grunn en beregnet kapitalkostnad (kalkulatoriske avskrivninger og kalkulatoriske renter) på all den kapital som anvendes uavhengig av hvordan den er finansiert (gjeld eller egenkapital). Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene for henholdsvis vann og avløp, renovasjon og feiing. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5

års periode skal gå i balanse. Selvkostfondene skal således ikke brukes for å finansiere investeringer.

I beregningene er det lagt til grunn en kalkulasjonsrente på 2,29 % som svarer til effektiv rente på norske statsobligasjoner med 3 års gjenstående løpetid med tillegg av ett prosentpoeng. Nye investeringer tas med i gebyrgrunnlaget for selvkost fra og med året etter at anlegget er ferdigstilt.

Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at selvkostprinsippet tar hensyn til tidsriktighet – dvs. at brukerne skal kun betale for tjenester de selv har nytte av, og dagens brukere skal ikke subsidiere bruken til andre generasjoner.

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer

Økonomiplan 2014 – 2017

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer		Beløp i tusen kroner			
		2014	2015	2016	2017
A	Direkte driftsutgifter	661 480	630 726	619 887	610 800
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	119 450	121 422	120 973	118 272
C	Kalkulatoriske rentekostnader	125 317	166 701	179 110	204 594
D	Kalkulatoriske avskrivninger	289 793	341 993	369 771	412 298
E	Andre inntekter	48 723	48 723	48 723	48 723
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	1 147 318	1 212 119	1 241 018	1 297 242
G	Gebyrinntekter	1 157 071	1 209 139	1 263 550	1 320 410
H	Årets finansielle resultat (G-F)	9 753	-2 980	22 532	23 168
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	9 753	0	22 532	23 168
J	Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	2 980	0	0
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L	Saldo selvkostfond per 1.1	24 770	34 524	31 544	54 076
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd			0	0
N	Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	34 524	31 544	54 076	77 244
O	O) Nøkkeltall:				
P	P) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	101 %	100 %	102 %	102 %
Q	Q) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Byrådet foreslår en årlig økning i satsene for gebyr for vann og avløp på 3,5 % hvert av årene i økonomiplanperioden. Ut fra denne forutsetningen vil endringen for gebyret eks. mva på årsbasis, basert på en bolig på 120 kvm, være som følger:

2014: 116 kroner
2015: 121 kroner
2016: 125 kroner
2017: 129 kroner

I driftskostnadene er det medtatt Oslos utgifter til Vestfjordens avløpsselskap (VEAS). I kapital-

kostnadene er det medtatt Oslos del av de kalkuleerte kapitalkostnadene på VEAS.

Selvkostfond vann og avløp

Selvkostberegningen for vann- og avløp gir følgende utvikling av selvkostfondet:

Beløp i tusen kroner

	IB Selvkostfond vann og avløp	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond vann og avløp
2014	24 770	9 753	34 524
2015	34 524	-2 980	31 544
2016	31 544	22 532	54 076
2017	54 076	23 168	77 244

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 25 mill. ved inngangen til 2014, og en positiv beholdning på ca 77 mill. ved utgangen av 2017.

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer

Økonomiplan 2014 - 2017

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer		<i>Beløp i tusen kroner</i>			
		2014	2015	2016	2017
A	Direkte driftsutgifter	594 754	612 743	613 745	613 745
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	85 037	93 153	91 755	91 755
C	Kalkulatoriske rentekostnader	10 043	12 218	11 810	11 282
D	Kalkulatoriske avskrivninger	17 964	28 360	28 570	27 523
E	Andre inntekter	54 625	54 625	54 625	54 625
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	653 173	691 848	691 255	689 680
G	Gebyrinntekter	609 215	661 928	692 530	720 231
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-43 959	-29 920	1 275	30 551
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	0	0	1 275	30 551
J	Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	43 959	29 920	0	0
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L	Saldo selvkostfond per 1.1	90 484	48 094	18 933	20 656
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	1 569	759	448	823
N	Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	48 094	18 933	20 656	52 029
O	Nøkkeltall:				
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	93,3 %	95,7 %	100,2 %	104,4 %
Q	Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Byrådet foreslår at satsene for gebyr for renovasjon for 2014 økes med 8,0 %, for 2015 økes med 8,0 %, for 2016 økes med 4,0 % og for 2017 økes med 4,0 %. Ut fra denne forutsetningen vil endringen for gebyret eks. mva på årsbasis, basert på en 140 liters avfallsbeholder være:

2014: 201 kroner
2015: 217 kroner
2016: 117 kroner
2017: 122 kroner

Selvkostfond - renovasjon

Selvkostberegningen for renovasjon gir følgende utvikling av selvkostfondet:

<i>Beløp i tusen kroner</i>			
	IB Selvkostfond renovasjon	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond renovasjon
2014	90 484	-43 959	48 094
2015	48 094	-29 920	18 933
2016	18 933	1 275	20 656
2017	20 656	30 551	52 029

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 90 mill. ved inngangen til 2014, og en positiv beholdning på ca 52 mill. ved utgangen av 2017.

Beregningsgrunnlag for feiegebyr
Økonomiplan 2014-2017

Beregningsgrunnlag for feiegebyr		<i>Beløp i tusen kroner</i>			
		2014	2015	2016	2017
A	Direkte driftsutgifter	24 646	25 598	26 510	27 456
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	1 000	1 000	1 000	1 000
C	Kalkulatoriske rentekostnader	47	49	50	45
D	Kalkulatoriske avskrivninger	102	102	102	102
E	Andre inntekter	822	822	822	822
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	24 973	25 927	26 840	27 781
G	Gebyrinntekt	29 040	25 120	25 120	25 120
H	Årets finansielle resultat (G-F)	4 067	-807	-1 720	-2 661
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	4 067	-807	-1 720	-2 661
J	Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd				
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)				
L	Saldo selvkostfond per. 01.01	1 481	5 548	4 741	3 021
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd				
N	Saldo selvkostfond per. 31.12 (L+M+I+J)	5 548	4 741	3 021	360
O	Nøkkeltall				
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	116 %	97 %	94 %	90 %
Q	Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Byrådet foreslår at satsene for gebyr for feiing for 2014 holdes uendret, for 2015 reduksjon med 15 %, for 2016 ingen endring og for 2017 ingen endring.

2014: 0
2015: - 30 kroner
2016: 0
2017: 0

Ut fra ovenstående forutsetninger vil endringen for gebyrer på årsbasis, basert på en bolig på 120 kvm, være som følger:

Feietjenesten er organisert som en selvstendig enhet med eget regnskap under kap. 650 Brann- og redningsetaten.

Selvkostfond - feiing

Selvkostberegningen for feiing gir følgende utvikling av selvkostfondet:

Beløp i tusen kroner

	IB Selvkostfond feiing	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond feiing
2014	1 481	4 067	5 548
2015	5 548	-807	4 741
2016	4 741	-1 720	3 021
2017	3 021	-2 661	360

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 1,5 mill. ved inngangen til 2014, og en positiv beholdning på ca 0,4 mill. ved utgangen av 2017.

16. BUDSJETTEKKNISKE MERKNADER

Generelle merknader

I dette kapitlet omhandles budsjettmessige premisser som er lagt til grunn for lønns- og priskompensasjon, pensjonsberegning mv. I tillegg presenteres en konverteringstabell som viser sammenhengen mellom budsjettall i Sak 1 Del 1 og Del 2.

Lønns- og priskompensasjon i 2014-budsjettet

Følgende forutsetninger ligger til grunn for lønns- og prisjustering av 2014-budsjettet (prosentvis vekst 2013-2014):

Kommunale lønnsutgifter	3,5
Kommunale driftsutgifter for øvrig	2,4
Kommunal deflator	3,2
Konsumprisindeks (kpi)	1,75
Kommunale brukerbetaling	3,2
Inntekts- og formuesskatt	3,2
Statlige rammetilskudd	3,2

Teknisk gjennomgang av forutsetningene som er innarbeidet

SSB (Statistisk sentralbyrå) har på oppdrag fra KS laget anslag for kostnadsutviklingen i kommunene; beregnet deflator er på 3,2%.

I budsjettet for 2013 er det forutsatt en lønnsvekst på 4,0%. Resultatet fra lønnsoppgjøret gir en lønnsvekst på 3,5% i 2013. Dette medførte reduserte lønnsutgifter i 2013 sammenlignet med budsjettforutsetningene (fra 4,0% til 3,5%) på ca. 107 mill. Denne besparelsen er trukket inn i revidert budsjett for 2013, og dette er hensyntatt ved beregning av lønnskompensasjonen for 2014-budsjettet. I lønns- og prisomregningen for 2014 er derfor prosenten på lønnsomregningen redusert med 0,5%, fra 3,5% til 3%.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85% lønnsandel i deflator og 15% forventet utvikling i øvrige kommunale driftsutgifter. Deflatoren som er innarbeidet i Sak 1: $3,0\% \cdot 0,85 + 2,4\% \cdot 0,15 = 2,91\%$. For tilskudd til Den norske kirke og andre trossamfunn er samme deflator benyttet.

Sosialhjelpen er justert med ordinær kommunal deflator som er 3,2%.

For øvrige virksomheter er det innarbeidet 3,0% (3,5% - 0,5%) som forventet lønnsvekst og 2,4% for kommunale driftsutgifter for øvrig. For artsgruppe 13 Kjøp av

tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon er det benyttet kommunal deflator på 3,2%. For artsgruppe 14 Overføringer er det brukt kpi (1,75%).

Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)

Pensjonskostnaden til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) vil være 316 mill. høyere i 2014 enn i 2013. Kostnaden er beregnet ut fra pensjonsberettiget lønnsmasse for medlemmene i OPF, og økningen er innarbeidet i lønnskompensasjonen til virksomhetene ved at satsen for beregning av pensjon av lønnsgrunnlaget er økt fra 26,3 % i 2013 til 28,9 % i 2014.

Når det betales ut pensjonsgivende lønn til en ansatt vil kostnadsstedet vedkommende tilhører automatisk bli belastet i regnskapet med et påslag for pensjonspremie i OPF på 28,9 %. Er arbeidstakeren innmeldt i annen pensjonskasse som f. eks. Statens pensjonskasse, vil den prosentsats som gjelder for denne pensjonskassen bli benyttet.

Midler i virksomhetenes budsjettammer til dekning av pensjonskostnader tilsvarende, etter at lønnskompensasjonen er lagt inn, det nivået OPF har beregnet som samlet kostnadsbelastning for bykasse-virksomhetene for 2013. Forskrift om likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager forutsetter at tilskuddet til de private barnehagene skal utmåles som en minimumsandel (96% i annet halvår 2013) av tilsvarende utgifter til kommunale barnehager. Tilskuddet skal også ta utgangspunkt i betalt premie, fremfor regnskapsført kostnad. For at denne utmålingen skal bli korrekt er det tatt hensyn til at barnehageansatte har lavere pensjonspremier (når dette måles i % av lønn) enn gjennomsnittlige pensjonspremier i kommunen. For 2014 er pensjonspremien for barnehageansatte i kommunen beregnet til 24,8 % av lønnsgrunnlaget.

Ordningen som ble innført i 2005 med egenandeler for nye uførepensjonister og førtidspensjonister (AFP) for virksomheter med mer enn 50 ansatte, videreføres.

Kompensasjon for befolkningsutvikling

For bydelene, skolekapitlene, tannhelse og legevakt er det innarbeidet kompensasjon i kommende økonomiplanperiode tilsvarende 80 % av gjennomsnittskostnaden for økt befolkningsvekst.

Spesifisert mva-refusjon for investeringer

Fra og med 2010-budsjettet er forventet mva-refusjon for det enkelte investeringsprosjekt i bykassen spesifisert i prosjektoversiktene under den enkelte virksomhet. I prosjektoversikten fremkommer det forventet mva-refusjon for hvert av årene i økonomiplanperioden. Hensikten med endringen er at kommunens reelle kostnader ved den enkelte investering skal fremkomme.

For investeringer i Boligbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF og Undervisningsbygg Oslo KF er mva-refusjonen i likhet med forutsetningen i vedtatt økonomiplan innarbeidet som delfinansiering i investeringsoversiktene.

Fra 2014 er det fra statlig side vedtatt at all mva-refusjon på investeringer regnskapsføres direkte i investeringsregnskapet.

Mål- og nøkkeltall

Mål- og nøkkeltall skal kunne benyttes i analyser i forhold til mulige forbedringspotensialer, relatert både til kostnadseffektivisering og/eller kvalitetssikring. Det er derfor fokusert på at KOSTRA-tall i størst mulig grad skal inngå i Oslo kommunes målstyring.

KOSTRA-indikatorer gir mulighet til å kunne sammenligne Oslo kommunes resultater med andre (øvrige storbyer/ landsgjennomsnitt). I tillegg betyr økt bruk av KOSTRA-indikatorer at man reduserer/fjerner dobbeltrapportering.

Hele kommunens budsjett blir fordelt pr. KOSTRA-funksjon i eget vedlegg.

For lettere å kunne sammenligne bydelenes budsjetter/ressursbruk skal bydelsbudsjettene spesifiseres på KOSTRA-funksjoner. Bydelene vedtar sine budsjetter i etterkant av bystyrets budsjettvedtak. Bydelenes budsjett for 2014 fordelt på KOSTRA-funksjoner vil bli innarbeidet i Dok. 3 for 2014.

Tallene som var innarbeidet i byrådets årsberetning for 2012 var foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB oppdaterer alle tidligere offentliggjorte tall ved hver ny publisering. Dette gjør at det kan være avvik mellom de resultattallene som presenteres i Sak 1 og de tall som tidligere har vært presentert i byrådets årsberetninger og SSBs KOSTRA-publikasjoner.

Budsjettall fra Sak 1 Del 2 til områder under Del 1

I Sak 1 Del 1 presenteres budsjettet fordelt på 9 områder som går på tvers av byrådsavdelingenes ansvarsområder. Konverteringstabellen nedenfor viser sammenhengen mellom budsjettall i Del 1 og Del 2. Tallene i Del 1 er bruttostørrelser med unntak av kapitlene merket * som viser nettobeløp. Inntektene for disse kapitlene er det korrigert for nederst i konverteringstabellen for å komme frem til bykassens bruttobudsjett.

		Beløp i 1000 kr				
Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2014	2015	2016	2017
<i>By i vekst</i>						
400	Eiendoms- og byfornylsesetaten (BYU)	100 %	172 338	170 569	169 469	168 310
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	100 %	30 000	30 000	30 000	15 000
520	Byantikvaren (BYU)	100 %	29 233	28 977	28 814	28 620
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	100 %	392 802	388 838	386 400	383 943
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	0,1 %	1 460	1 449	1 445	1 439
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)	100 %	8 000	8 000	8 000	8 000
483	Områdesatsing Tøyen (EST)	100 %	25 000	25 000	25 000	25 000
By i vekst			658 833	652 833	649 128	630 312

Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2014	2015	2016	2017
<i>Kunnskapsbyen</i>						
A04	Ufordelte midler for sektor - KOU	100 %	26 448	92 526	198 213	317 313
200	Utdanningsetaten (KOU)	100 %	342 759	343 445	341 684	339 576
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	100 %	166 416	168 324	169 662	170 528
210	Grunnskolen (KOU)	100 %	6 940 632	7 081 552	7 223 575	7 295 397
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	100 %	609 859	609 581	608 667	605 611
230	Videregående skoler (KOU)	100 %	2 656 056	2 724 255	2 749 347	2 753 372
231	Fagopplæring (KOU)	100 %	166 970	166 705	166 149	165 858
250	Fagskolen (KOU)	100 %	31 008	30 950	30 773	30 560
260	Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	100 %	398 313	397 324	395 096	392 735
261	Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	100 %	60 636	60 492	60 154	59 755
294	Voksenopplæring (KOU)	100 %	690 437	684 661	682 499	678 979
Kunnskapsbyen			12 089 534	12 359 815	12 625 819	12 809 684
<i>Talentes by</i>						
455	Næringsutvikling (KON)	100 %	28 787	28 785	28 784	28 783
459	Næringssetaten (KON)	100 %	49 323	47 691	50 918	50 110
501	Kultureiendommer (KON)	100 %	51 874	50 458	47 496	47 197
502	Kulturetaten (KON)	100 %	551 339	545 675	552 410	566 188
504	Munch-museet (KON)	100 %	108 977	110 294	105 812	105 220
290	Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	100 %	83 639	88 543	88 246	87 767
Talentes by			873 939	871 446	873 666	885 265
<i>Byen for alle</i>						
354	Enhet for mangfold og integrering (KON)	100 %	15 928	15 787	15 707	15 653
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	100 %	205 602	197 709	197 362	197 362
590	Gravferdsetaten (KON)	100 %	130 106	130 760	130 414	129 487
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	57 %	1 383 153	1 373 005	1 368 879	1 363 810
FO2B	Oppvekst - bydelene	71 %	1 953 024	1 938 696	1 932 870	1 925 712
FO3	Pleie og omsorg - bydelene	35 %	3 057 821	3 035 387	3 026 266	3 015 059
FO4	Økonomisk sosialhjelp og KVP - bydelene	100 %	1 703 090	1 690 596	1 685 515	1 679 273
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - kap. 308	100 %	179 326	173 998	169 410	168 673
FO4	Økonomisk sosialhjelp og KVP - kap.308	100 %	33 927	32 919	32 051	31 911
176	KAREA Oslo KF - overføring (EST)	100 %	17 154	17 154	17 154	17 154
314	Helseetaten (EST)	100 %	978 235	980 072	983 762	985 373
315	Velferdsetaten (EST)	100 %	1 393 626	1 377 504	1 374 317	1 368 327
333	Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)	100 %	613 362	537 362	537 362	537 362
350	Trygdeordninger (EST)	100 %	9 831	9 627	9 627	9 627
360	* Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	100 %	183 336	182 803	180 401	177 939
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	100 %	5 986	5 948	5 948	5 948
373	Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. (EST)	100 %	48 459	3 459	3 459	3 459
374	Prosjekteringsmidler (EST)	100 %	5 120	5 120	5 120	5 120
384	Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	100 %	21 906	21 906	21 870	21 751
427	Tap på utlån (EST)	100 %	7 100	7 100	7 100	7 100
428	Sosiale boligvirkemidler (EST)	100 %	430 903	430 903	430 903	430 903
Byen for alle			12 376 996	12 167 815	12 135 498	12 097 004
<i>Ung by</i>						
FO2A	Barnehager - bydelene	100 %	6 480 590	6 433 045	6 413 715	6 389 962
FO2B	Oppvekst - bydelene	29 %	811 733	805 777	803 356	800 381
FO2B	Oppvekst - kap. 308	100 %	14 540	14 108	13 736	13 676
305	Bydelene - etablering av nye barnehager (KOU)	100 %	144 201	283 040	370 104	421 731
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (KOU)	100 %	125 646	127 946	126 946	128 638
Ung by			7 576 710	7 663 917	7 727 857	7 754 388

BUDSJETTEKNISKE MERKNADER
BUDSJETT 2014

Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2014	2015	2016	2017
<i>Byen for de eldre</i>						
FO3	Pleie og omsorg - bydelene	65 %	5 678 811	5 637 148	5 620 209	5 599 395
FO3	Pleie og omsorg - kap. 304	100 %	52 950	45 950	49 950	49 703
FO3	Pleie og omsorg - kap. 308	100 %	14 540	14 108	13 736	13 676
313	* Sykehjemsetaten (EST)	100 %	1 169 539	1 184 930	1 229 966	1 233 702
372	Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	100 %	38 478	24 478	22 978	22 978
Byen for de eldre			6 954 318	6 906 614	6 936 839	6 919 454
<i>Blå-grønn by</i>						
542	Bymiljøetaten (MOS)	70 %	1 012 465	1 016 191	1 009 910	1 004 536
547	Oslo 2022 (MOS)	100 %	102 000	110 000	-	-
621	Vann- og avløpsetaten - næring m.v. (MOS)	100 %	22 400	22 400	22 400	22 400
643	Renovasjonsetaten - næring (MOS)	100 %	104 870	104 843	103 121	102 332
645	Energigjenvinningsetaten - husholdninger (MOS)	100 %	236 902	238 562	239 315	238 694
646	Energigjenvinningsetaten - næring (MOS)	100 %	199 519	200 195	197 267	193 362
620	Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	100 %	833 804	769 756	791 222	791 222
640	Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	100 %	695 243	716 348	710 952	710 952
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	0,9 %	20 680	20 529	20 467	20 391
Blå-grønn by			3 227 884	3 198 823	3 094 654	3 083 890
<i>Bærekraftig bytransport</i>						
542	Bymiljøetaten (MOS)	30 %	433 914	435 510	432 818	430 516
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	100 %	1 613 055	1 599 468	1 598 389	1 597 214
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	100 %	2 087	2 066	2 075	2 034
761	Sykkelprosjektet (MOS)	100 %	9 170	9 127	9 159	9 083
Bærekraftig bytransport			2 058 226	2 046 171	2 042 441	2 038 847
<i>Trygg og velorganisert by</i>						
120	Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	100 %	306 755	303 696	301 686	299 445
126	Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	100 %	61 882	57 310	56 004	54 441
140	Kommuneadvokaten (BLK)	100 %	38 958	38 670	38 446	38 216
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	100 %	84 056	83 357	82 977	82 517
191	Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	100 %	1 500	1 500	1 500	1 500
100	Bystyret m.v. (BYS)	100 %	112 209	109 082	108 389	107 415
101	Ordførerens kontor (BYS)	100 %	11 077	10 105	10 005	9 929
102	Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	100 %	1 936	1 936	1 936	1 936
109	Kontrollutvalget (BYS)	100 %	3 941	3 895	3 867	3 840
110	Kommunerevisjonen (BYS)	100 %	63 547	62 881	62 466	62 023
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	100 %	20 336	20 170	20 061	19 921
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	100 %	4 374	64 674	4 374	55 674
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	100 %	58 620	58 168	57 853	57 457
125	* Utviklings- og kompetanasetaten (FIN)	100 %	144 891	142 829	141 495	139 600
130	Kemnerkontoret (FIN)	100 %	292 954	288 822	286 311	284 101
124	Forsikringer (FIN)	100 %	165 000	165 000	165 000	165 000
192	Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)	100 %	424 315	256 615	321 915	417 915
199	Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)	100 %	50 000	50 000	50 000	50 000
426	Tap på lånegarantier (FIN)	100 %	9 000	9 000	9 000	9 000
184	Beredskapssetaten (MOS)	100 %	12 466	12 444	12 465	12 428
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	100 %	437 786	435 758	434 716	432 328
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	42 %	1 027 693	1 020 154	1 017 088	1 013 321
Trygg og velorganisert by			3 333 296	3 196 066	3 187 554	3 318 007
Sum områder			49 149 735	49 063 500	49 273 456	49 536 851

Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2014	2015	2016	2017
Korrigerer for nettokapitlers inntekter						
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	-	399 589	399 589	399 589	399 589
313	Sykehjemsetaten (EST)	-	3 687 236	3 681 209	3 681 209	3 681 209
360	Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	-	414 489	413 117	413 117	413 117
	Sum korrigerer nettokapitler	-	4 501 314	4 493 915	4 493 915	4 493 915
FINF	Korrigerer for finansutgifter		1 620	1 530	1 530	1 530
	Sum brutto driftsutgifter		53 652 669	53 558 945	53 768 901	54 032 296
Brutto driftsutgifter pr. sektor:						
	Bydelene (EST og KOU)		22 683 186	22 647 855	22 665 744	22 636 753
	Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)		9 057 760	8 915 692	8 957 293	8 954 069
	Kunnskap og utdanning (KOU)		12 173 173	12 448 358	12 714 065	12 897 451
	Byutvikling (BYU)		624 373	618 384	614 683	595 873
	Miljø og samferdsel, miljø (MOS)		4 186 634	4 186 564	4 061 635	4 044 927
	Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)		1 529 047	1 486 104	1 502 174	1 502 174
	Byrådslederens kontor (BLK)		493 151	484 533	480 613	476 119
	Kultur og næring (KON)		1 141 936	1 127 159	1 128 903	1 140 000
	Finans (FIN)		896 054	889 408	885 248	880 747
	Bystyrets organer (BYS)		217 420	272 743	211 098	260 738
	Avsetningskapitler (FIN)		648 315	480 615	545 915	641 915
	Finansposter (FIN)		1 620	1 530	1 530	1 530
	Sum bruttobudsjett - bykasse		53 652 669	53 558 945	53 768 901	54 032 296

Endringer i kapitteinndelingen

Sektortilhørighet

I byrådets forslag til budsjett for 2014 anvendes følgende forkortelser for å angi hvor det enkelte budsjettkapittel hører til:

B	Bydelene (EST og KOU)
BLK	Byrådslederens kontor
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
EST	Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester
FIN	Byrådsavdeling for finans
FIN	Felles inntekter og utgifter
KON	Byrådsavdeling for kultur og næring
KOU	Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Diverse endringer

Nye budsjettkapitler:

- 483 Områdesatsing Tøyen (EST)
- 621 Vann- og avløpsetaten – næring m.v. (MOS)

Prosedyre for bemanningsreduksjoner

Følgende prosedyre for bemanningsreduksjon gjøres gjeldende for perioden 01.01 til 31.12.2014:

Stillinger som ikke kan forsvares opprettholdt med basis i vedtatt budsjett inndras og de ansatte registreres som overtallige. Ansatte som innehar stillinger som bortfaller, søkes omplassert. Når overtallige er identifisert, registreres overtallige i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsgiveransvaret for den overtallige ligger fortsatt hos virksomhetene. Overtallige kan benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomhetsapparatet inntil ordinær omplassering kan skje. Det påligger således virksomhetslederne (etatsjefene/bydelsdirektørene), med bakgrunn i budsjettforslaget å utarbeide en oversikt over hvilket personell som er overtallig og som skal registreres i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsmiljøloven, avtale om omplassering av overtallige og øvrige avtaler med de ansattes organisasjoner samt sentrale retningslinjer skal følges i forbindelse med behandling av disse sakene.

Følgende prosedyre følges for behandling av overtallige i virksomhetene:

1. Med bakgrunn i vedtatt budsjett avklarer virksomhetene hvem som skal erklæres som overtallige. Disse registreres i kommunens lønns- og personalsystem og søkes omplassert lokalt.
2. Det påligger virksomheten å melde overtallige ansatte inn til Utviklings- og kompetanseetaten. Inntil fast omplassering kan foretas, skal den enkelte overtallige som er meldt inn i Utviklings- og kompetanseetaten kunne benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomheten eller kommunen for øvrig der slikt behov er til stede.
3. Ved omstillingsprosesser og etter beslutning om overtallighet kan virksomheten selv vurdere å gi overtallige tilbud om inntil 12 måneders etterlønn dersom de selv sier opp sin stilling med øyeblikkelig virkning. Den enkelte overtallige kan også selv søke sin virksomhet om etterlønn. De ansatte som benytter seg av denne ordningen kan ikke de 12 etterfølgende måneder gis ny ansettelse i kommunen eller i kommunens selskaper uten at det foretas reduksjon av lønnsutbetalingene i ny stilling i forhold til utbetalt etterlønn. Ved eventuell ny tilsetting i Oslo kommune, gjøres det forholdsmessig avkorting av tidligere etterlønn. "Modervirksomheten" bærer det økonomiske ansvar ved tilståelse av etterlønn.
4. Ledige stillinger i Oslo kommune kunngjøres samtidig internt og eksternt. Det understrekes at virksomhetene har en ufravikelig plikt til å registrere ledige stillinger i kommunens lønns- og personalsystem. Dette må gjøres for å kunne ivareta kommunens arbeidsgiveransvar for omplassering av overtallige arbeidstakere på en forsvarlig måte.
5. For at nødvendig og forutsatt besparelse i forhold til budsjettet skal oppnås, må overtallige arbeidstakere gis tilbud om eller skaffes nytt arbeid snarest mulig. Dersom dette ikke er mulig, må det kunne dokumenteres at det er foretatt det som med rimelighet må kunne forventes for å tilby vedkommende annet passende arbeid i kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 (2). Både av hensyn til den overtallige og til kommunen skal behandlingstiden i forbindelse med en enkelt sak skje raskest mulig. Dersom en arbeidstaker anses som kvalifisert til en stilling (ikke nødvendigvis best kvalifisert), skal vedkommende gis et skriftlig tilbud om stillingen. Den overtallige må deretter enten takke ja eller nei til stillingen, jf. omplasseringsavtalens § 4.2.1. Byrådet vil aktivt bruke sin rett etter omplasseringsavtalen til å kunne tilsette en søker som skal omplasseres fra en annen stilling i kommunen i de tilfeller hvor den ordinære ansettelsesmyndighet ikke finner å kunne gjøre dette. Arbeidstaker som ikke godtar tilbud om passende arbeid, vil bli sagt opp fra kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 og omplasseringsavtalens § 4.2.1.
6. Byrådet gis fullmakt til å foreta beordringer av personell (grupper) på tvers av etats- eller bydelsgrenser dersom dette anses nødvendig for å kunne sysselsette overtallige arbeidstakere på en for kommunen formålstjenlig måte.
7. Virksomhetene står ansvarlig for å dekke lønnskostnadene for overtallig personell inntil vedkommende ansatte enten er omplassert i fast stilling, er benyttet i midlertidig stilling i annen virksomhet eller vedkommendes ansettelsesforhold opphører. Dersom vedkommende ikke er skaffet annet passende arbeid etter endt midlertidig ansettelsesforhold, tilbakeføres vedkommende til "modervirksomheten".
8. Byrådet gis fullmakt innenfor en ramme på 5 millioner av kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten til å innvilge søknad om hel eller delvis refusjon av lønns- og etterlønnkostnader ved bemanningsreduksjoner i henhold til

disse retningslinjene i forbindelse med omstruktureringsprosesser i virksomhetene. Midlene kan også benyttes til å dekke andre utgifter i forbindelse med overtallighet og til kompetanse- og omstillingstiltak for overtallige.

9. Byrådet gis fullmakt til å gi utfyllende retningslinjer for bruk av bevilgningen i punkt 8 foran. Byrådet gis fullmakt til å overføre arbeidsgiveransvaret for den enkelte overtallige til Utviklings- og kompetanseetaten

Forkortelser

AAN	Amathea, tidligere Alternativ til abort Norge
AAP	Arbeidsavklaringspenger
AB	Arbeid med bistand
ABLU	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdannig
ABM	Agresso Budget Manager (Oslo kommunes budsjettssystem)
ABW	Agresso Business World (Oslo kommunes regnskapssystem)
AFP	Avtalefestet pensjon
AMU	Arbeidsmiljøutvalg
APS	Arbeidspraksis i skjermet virksomhet
ASA	Allmennaksjeselskap
AS	Aksjeselskap
ASSS	ASSS-kommunene er de 10 største kommunene i Norge som samarbeider om å sammenligne aggregerte styringsdata
B	Bydel
BBY	Boligbygg Oslo KF
BFE	Barne- og familieetaten
BLK	Byrådslederens kontor
BOB	Behovsbasert bemanning (kompetansestyringssystem)
Buudir	Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
BUFF	Barne- og ungdomsfaglig forum
BYD	Bydelene
BYMIF	Byomfattende senter for mindreårige enslige flyktninger
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
DIXI	Ressurssenter for voldtatte kvinner
Dok.3	Bystyrets budsjettvedtak
DSB	Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap
EBY	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
ECAD	European cities against drugs
EDAG	Elektronisk Dialog med ArbeidsGiverne
EGE	Energigjenvinningsetaten
EMI	Enhet for mangfold og integrering
ENØK	Energiøkonomisering
EST	Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester
FAD	Forbruker-, administrasjons- og kirkedepartementet
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold
FIN	Byrådsavdeling for finans
FO	Funksjonsområde
FoU	Forskning og utdanning
G	Grunnbeløpet i folketrygden
GERICA	IKT-system for pleie- og omsorgstjenesten
HEL	Helseetaten
HF	Helseforetak
HMS	Helse, miljø og sikkerhet
HR	Human Resource
IA	Inkluderende arbeidsliv
IKM	Internasjonalt Kultursenter og Museum
IKT	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk
ISO	International Standard Organisation
IT	Informasjonsteknologi

FORKORTELSER
BUDSJETT 2014

JURK	Juridisk Rådgivningskontor for kvinner
KF	Kommunalt foretak
Kgl.res.	Kongelig resolusjon
KIB	Kulturbyggene i Bjørvika
KLP	Kommunal Landspensjonskasse
KOFA	Klagenemnda for offentlige anskaffelser
KommIT	Program for samordning av IKT i kommunesektoren
KON	Byrådsavdeling for kultur og næring
KORO	Statens fagorgan for kunst i det offentlige rom
KOSTRA	Kommune-Stat-Rapportering
KOU	Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning
Kpi	Konsumprisindeks
KRD	Kommunal- og regionaldepartementet
KS	Kommunenes Sentralforbund – heter nå bare KS
KS1	Ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredning for investeringsprosjekter
KS2	Ekstern kvalitetssikring av forprosjekter og styringsdokument for investeringsprosjekter
KSS	Kvalitetssikringssystem
KTP AS	Kollektivtransportproduksjon AS
Kv	Kvartal
KVP	Kvalifiseringsprogram
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
MAR	Medikamentellassistert rehabilitering
METREX	European Metropolitan Regions and Areas
Mill.	Million
Mnd.	Måneder
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Mrd.	Milliard
MRSA	Meticillinresistente staphylococcus aureus (multiresistente gule stafylokokker)
Mva	Merverdiavgift
NAV	Arbeids- og velferdsforvaltningen
NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
NIBOR	Norwegian interbank offered rate
NKI	Fornøyd kunde indeks
NOU	Norges Offentlige Utredninger
OBY	Omsorgsbygg Oslo KF
OftP	Offentlig tjenstepensjon
OIK	Oslo Idrettskrets
OKDN	Kommunens felles telefoni- og datanett
OKER	Oslo kommunes eiendomsregister
OL	Olympiske leker
OMK	Oslo musikk- og kulturskole
OPF	Oslo Pensjonsforsikring AS
OPS	Offentlig privat samarbeid
OU-fondet	Opplærings- og utviklingsfondet
OXLO	Oslo EXtra large, en kampanje for en romsligere by
P50	Forventet kostnadsramme for investeringsprosjekter
P85	Budsjettet kostnadsramme for investeringsprosjekter, inklusive usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %
PBE	Plan- og bygningsetaten
PCAM	Prinds Christian Augusts Minde
PCB	Polyklorerte bifenyler
PDA	Personlig digital assistent (håndholdt PC)
PL	Paralympisk leker
PPT	Pedagogisk – psykologisk tjeneste
PRO – base	Pleie-, rehabiliterings- og omsorgsbasis
REN	Renovasjonsetaten

FORKORTELSER
BUDSJETT 2014

RHF	Regionalt helseforetak
RNB	Revidert nasjonalbudsjett
ROS-analyse	Risiko- og sårbarhetsanalyse
RUP	Regionalt utviklingsprogram
SAFH	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Sak 1 Del 1	Byrårets forslag til budsjett – kortversjon med vedtak
Sak 1 Del 2	Byrårets forslag til budsjett
SaLTo	Sammen lager vi et trygt Oslo
SALUTT	Sammen lager vi utelivet tryggere
Seif	Selvhjelp for innvandrere og flyktninger
SERAF	Senter for rus og avhengighetsforskning
SFT	Statens forurensingstilsyn
SIRUS	Statens institutt for rusmiddelforskning
SPK	Statens Pensjonskasse
SSB	Statistisk Sentralbyrå
St.meld.	Stortingsmelding
St.prp.	Stortingsproposisjon
SYE	Sykehjemsetaten
TT	Transporttjenesten for funksjonshemmede
UBF	Undervisningsbygg Oslo KF
UDE	Utdanningsetaten
UDI	Utlendingsdirektoratet
UKE	Utviklings- og kompetanseetaten
VAR-sektoren	Vann-, avløp og renovasjonssektoren
VEAS	Vestfjordens avløpsselskap
vgs	Videregående skole
VEL	Velferdsetaten
VTa	Varig tilrettelagt arbeid

Alfabetisk register

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen)	211	KOU	5
Andre utbyggingsformål	425	BYU	6
Andre utgifter vedr. samferdsel og miljø	752	MOS	7
Avsetning til tilleggsbevilgninger	199	FIN	13
Barnehager		KOU	3.2
Barne- og familieetaten - barnevern	360	EST	4
Beredskapsetaten	184	MOS	7
Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer og renovasjonsgebyrer			15
Betjening av videreutlån	927	FIN	13
Boligbygg Oslo KF - overføring	172	KON	9
Boligbygg Oslo KF	055	KON	9
Brann- og redningsetaten	650	MOS	7
Bundne driftsfond	950	FIN	13
Bundne investeringsfond	959	FIN	13
Byantikvaren	520	BYU	6
Bydel Alna (12)	012	EST	3
Bydel Bjerke (9)	009	EST	3
Bydel Frogner (5)	005	EST	3
Bydel Gamle Oslo (1)	001	EST	3
Bydel Grorud (10)	010	EST	3
Bydel Grünerløkka (2)	002	EST	3
Bydel Nordre Aker (8)	008	EST	3
Bydel Nordstrand (14)	014	EST	3
Bydel Sagene (3)	003	EST	3
Bydel St. Hanshaugen (4)	004	EST	3
Bydel Stovner (11)	011	EST	3
Bydel Søndre Nordstrand (15)	015	EST	3
Bydel Ullern (6)	006	EST	3
Bydel Vestre Aker (7)	007	EST	3
Bydel Østensjø (13)	013	EST	3
Bydelene - avsetninger eldre	304	EST	3.1
Bydelene – avsetninger helse og sosiale tjenester.	308	EST	3.1
Bydelene - diverse barnehagetiltak	306	KOU	3.2
Bydelene - etablering av nye barnehager	305	KOU	3.2
Bydelene - funksjonsområde 1 - Helse, sosial og nærmiljø		EST	3.1
Bydelene - funksjonsområde 2A – Barnehager		KOU	3.2
Bydelene - funksjonsområde 2B – Oppvekst		EST	3.1
Bydelene - funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg		EST	3.1
Bydelene - funksjonsområde 4 - Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram		EST	3.1
Bydelene - samlet driftsramme		EST	3
Bydelene - samlet sosialhjelpsramme		EST	3
Bydelene - EST og KOU		EST	3
Bydelenes hjelpemiddeltjeneste	384	EST	4

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
Bymiljøetaten	542	MOS	7
Byomfattende barnehageoppgaver	271	KOU	3.2
Byomfattende tiltak – avsetninger eldre	372	EST	4
Byråd/byrådsavdelingene	120	BLK	10
Byrådsavdeling for byutvikling		BYU	6
Byrådsavdeling for finans		FIN	11
Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning		KOU	5
Byrådsavdeling for kultur og næring		KON	9
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel		MOS	7 og 8
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester - byomfattende tiltak		EST	4
Byrådslederens kontor		BLK	10
Bystyret m.v.	100	BYS	12
Bystyrets organer		BYS	12
Deichmanske bibliotek (se Kulturetaten)			
Dekning av/bruk av tidl. års merforbruk/mindreforbruk	930	FIN	13
Den norske kirke og andre trossamfunn	581	KON	9
Disposisjonsfond	940	FIN	13
Div. virksomheter og prosj. under FIN	122	FIN	11
Div. avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene	126	BLK	10
Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter	192	FIN	13
Eiendoms- og byfornyelsesetaten	400	BYU	6
Eiendomsskatt		FIN	13
Energigjenvinningsetaten - husholdninger	645	MOS	7
Energigjenvinningsetaten - næring	646	MOS	7
Enhet for mangfold og integrering	354	KON	9
Enøketaten (se Klima og energi Oslo KF)			
Fagopplæring	231	KOU	5
Fagskolen	250	KOU	5
Fornebu-utbyggingen	416	BYU	6
Forsikringer	124	FIN	13
Forskjellige utbedringstiltak	185	KON	9.1
Generelt statstilskudd vedr. flyktninger m.v.	850	FIN	13
Gravferdsetaten	590	KON	9
Grunnskolen	210	KOU	5
Handlingsprogram Groruddalen	482	BYU	6
Handlingsprogram Oslo sør	481	EST	4
Helse, sosial og eldreombudet	111	BYS	12
Helseetaten	314	EST	4
Hovedoversikter			1 og 2
Instruks for økonomiforvaltningen			14

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
KAREA Oslo KF - overføring	176	EST	4
KAREA Oslo KF – Senter for karriereutvikling	058	EST	4
Kemnerkontoret	130	FIN	11
Kjøp av transporttjenester	711	MOS	7
Klima og energi Oslo KF	051	MOS	8
Kommuneadvokaten	140	BLK	10
Kommunerevisjonen	110	BYS	12
Kontrollutvalget	109	BYS	12
Kriminalitetsforebygging blant ungdom	362	EST	4
Kulturbyggene i Bjørvika	503	KON	9
Kultureiendommer	501	KON	9
Kulturetaten	502	KON	9
Legevakten (se Helseetaen)			
Lønns- og priskompensasjon			16
Lån	910	FIN	13
Lånefondet	080	FIN	13
Munch-museet	504	KON	9
Mva-refusjon for investeringer			16
Næringsetaten	459	KON	9
Næringsutvikling	455	KON	9
Områdesatsing Tøyen	483	EST	4
Ombud for brukere av helse- og sosialtj.	111	BYS	12
Omsorg Oslo KF	052	KON	9
Omsorgsbygg Oslo KF - overføring	175	KON	9
Omsorgsbygg Oslo KF	059	KON	9
Ordførerens kontor	101	BYS	12
Oslo 2022	547	MOS	7
Oslo Havn KF	060	MOS	8
Oslo musikk- og kulturskole	290	KOU	5
Overformynderiet	181	FIN	11
Overføring mellom drift og investering	980	FIN	13
Overføringer fra KF m.v.	898	FIN	13
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	203	KOU	5
Pensjonskostnader		FIN	13
Plan- og bygningsetaten	609	BYU	6
Prosjekteringsmidler EST	374	EST	4
Rammetilskudd fra staten	840	FIN	13
Renovasjonsetaten – næring	643	MOS	7
Renovasjonsetaten – selvkost	640	MOS	8
Renter	900	FIN	13
Renter og avdrag fra KF m.v. (se Overføring fra KF)			
Rådhusets forvaltningstjeneste	150	BLK	10

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
Samhandlingsreformen - medfinansiering	333	EST	4
Selvkost vann og avløp, renovasjon og feiing			15
Skatt på inntekt og formue	800	FIN	13
Skolefritidsordningen (se aktivitetsskolen)			
Sosiale boligvirkemidler	428	EST	4
Spesialundervisning i egne grunnskoler	260	KOU	5
Spesialundervisning i egne videregående skoler	261	KOU	5
Stortingsvalg og kommunevalg	112	BYS	12
Sykehjemsetaten	313	EST	4
Sykkelprosjektet	761	MOS	7
Takster, avgifter og gebyrer			15
Tap på lånegarantier	426	FIN	13
Tap på utlån	427	EST	4
Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse	191	BLK	10
Tilfeldige utgifter etter bystyrets bestemmelse	102	BYS	12
Transporttjeneste for funksjonshemmede (se Bydelene, Funksjonsområde 3 Pleie- og omsorg)			
Trygdeordninger	350	EST	4
Ubundne investeringsfond	948	FIN	13
Undervisningsbygg Oslo KF	053	KON	9
Utbytte fra aksjeselskaper	901	KON	13
Utdanningsetaten	200	KOU	5
Utlån egne midler	920	FIN	13
Utviklings- og kompetanseetaten	125	FIN	11
Vann- og avløpsetaten - forvaltning	620	MOS	8
Vann- og avløpsetaten - næring	621	MOS	7
Velferdsetaten	315	EST	4
Videregående skoler	230	KOU	5
Videreutlån	926	FIN	13
Voksenopplæring	294	KOU	5
Økonomiplan			2
Økonomireglement			14
Øvrige generelle statstilskudd	845	FIN	13